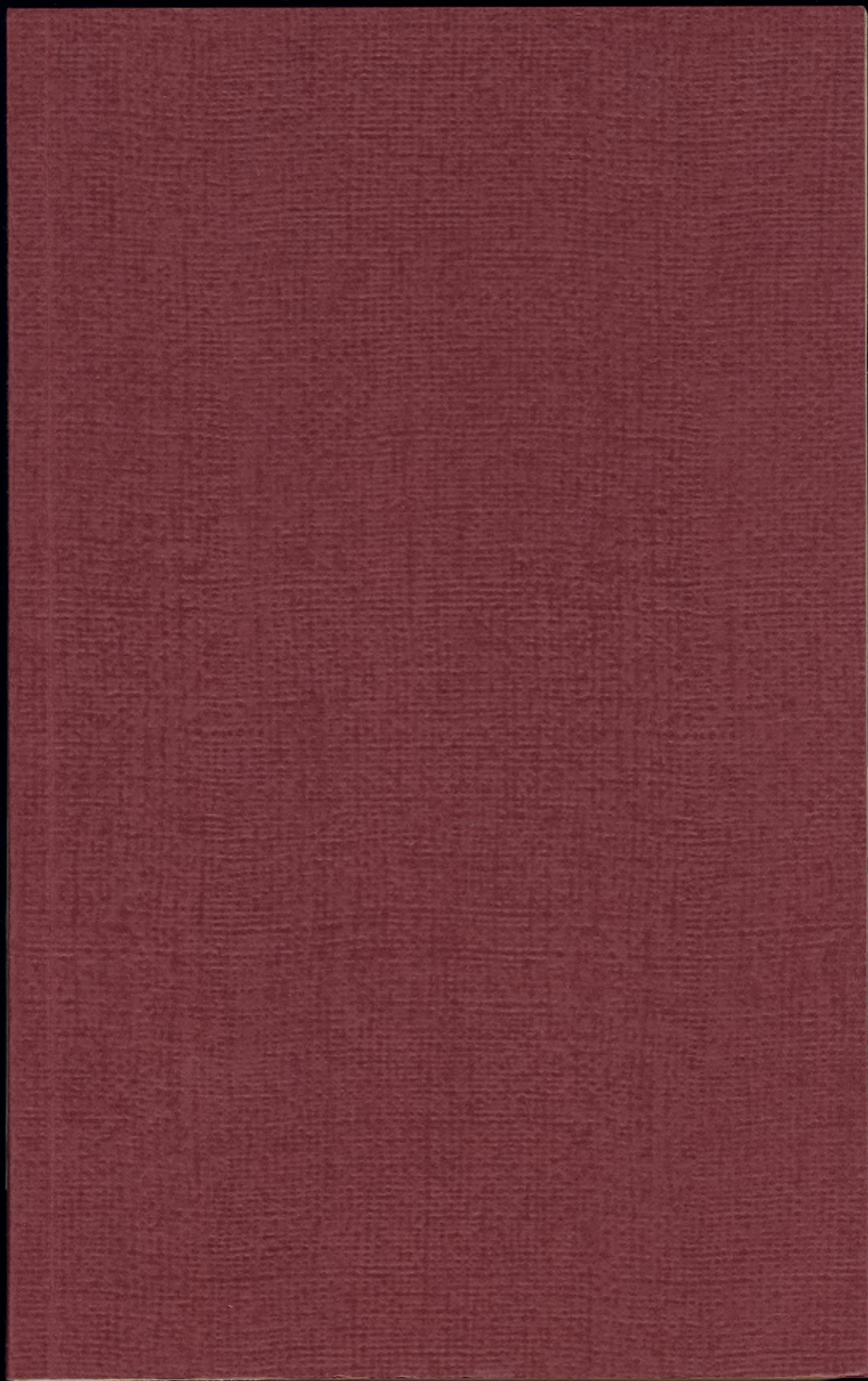

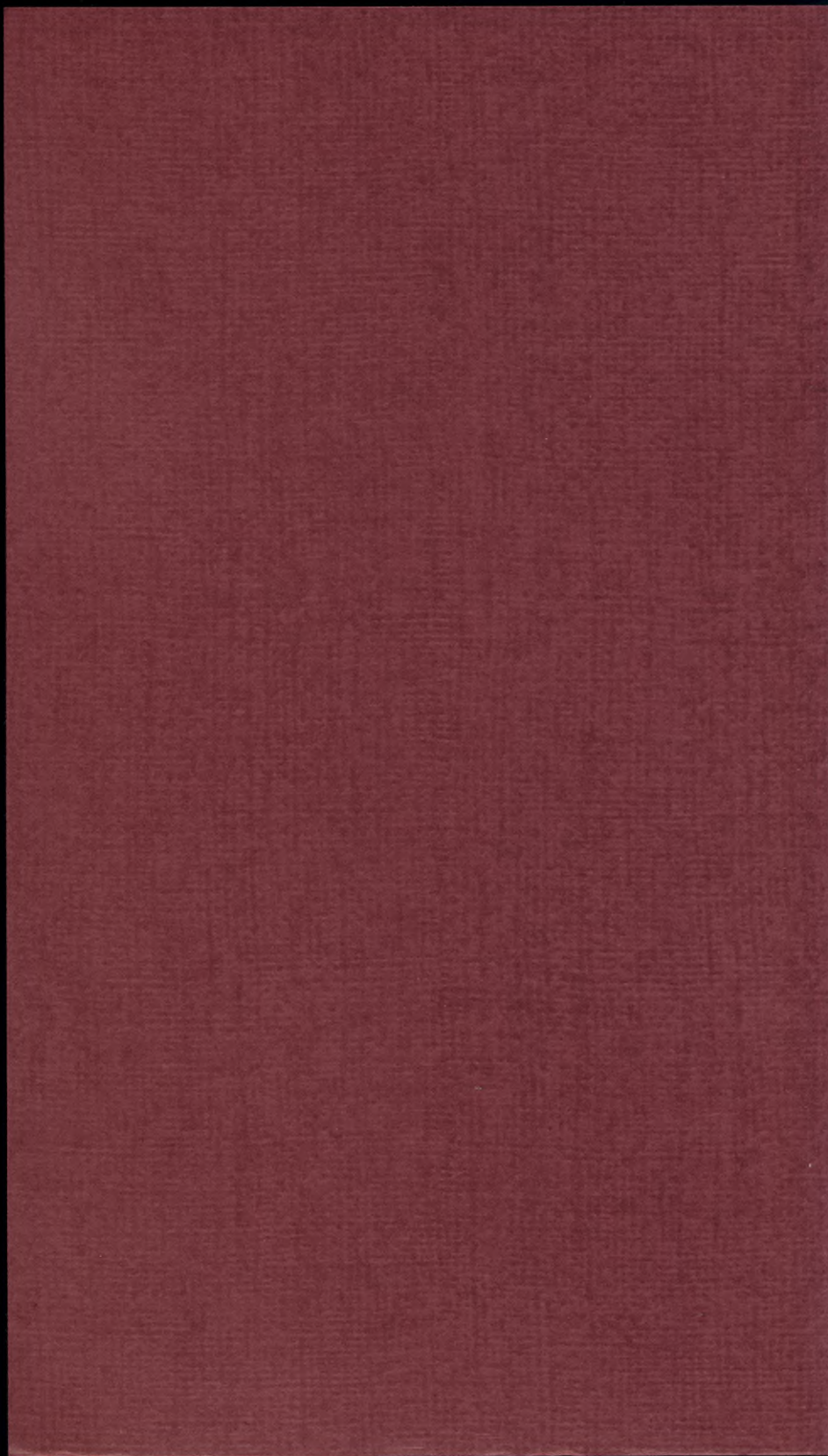
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

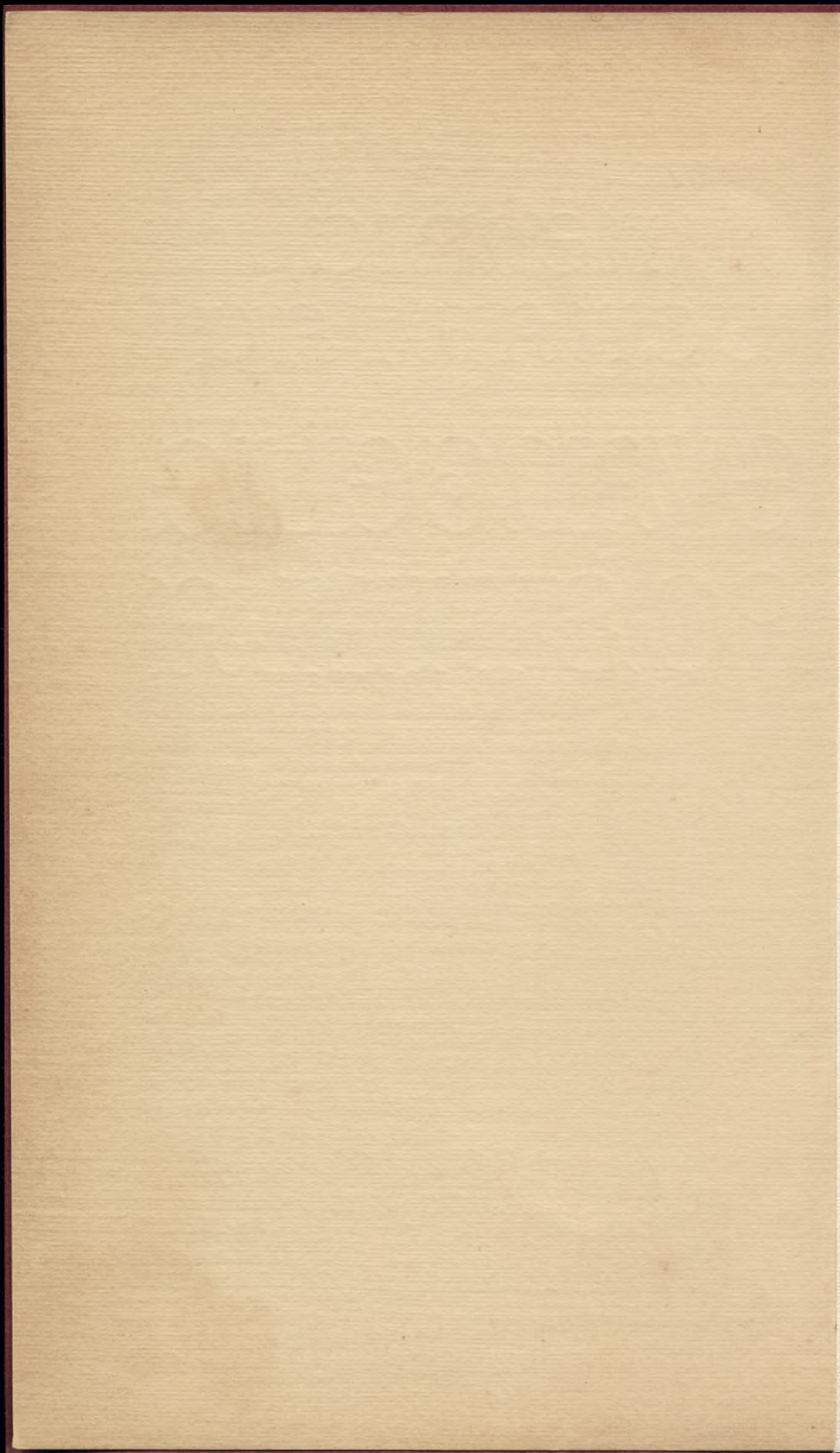
Fest.
So.
Luppluss.

HENRIC
SCHARTAU
EVANGELIE
POSTILLA

LUND
C.W.K. GLEERUPS FÖRLAG

HENRIC SCHARTAU

EVANGELIEPOSTILLA

LUND, C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG

LUND
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI
1937

F Ö R E T A L.

Föreliggande urval av Henric Schartaus predikningar är delvis att betrakta som en ny upplaga av den 1868 av C. J. Schlyter på Gleerups förlag utgivna samlingen »Predikningar, skriftermål och konfirmationstal», vanligen kallad »Sista samlingen» eller »Porträttpostillan», vilken sedan flera gånger har omtryckts. Av de nu framlagda predikningarna äro flertalet ur »Sista samlingen», en del äro hämtade från »Predikningar, till större delen i utförligare utkast» (1830—43), de s. k. »Fyra banden», »Utkast till predikningar» (1827—28) och »Predikningar över kyrkoårets gamla högmässotexter samt passionspredikningar» (1866). Några predikningar meddelas här för första gången i tryck. Jag hänvisar till innehållsförteckningen, som i varje särskilt fall anger, vilken källa, som anlitats.

Schartau kom redan under sin livstid, men ännu mera efter sin död att genom sina skrifter och lärjungar verka uppryckande, uppbyggande på det andliga livet i vår kyrka under förra seklet. På en del håll är hans förkunnelse i våra dagar föremål för ökad uppskattning och ökat studium. Det är sålunda önskvärt att hans skrifter i största möjliga utsträckning äro tillgängliga. Nya upplagor förefinnas av »Brev i andliga ämnen» (Lund 1925), »Femton predikningar och ett skriftermålstal» (Lund 1927); dessutom har av undertecknad utgivits en samling »Evangeliepredikningar» (Stockholm 1930). Ett önskemål vid härvarande urval har varit, att samlingen måtte kunna användas i hemmen vid den söndagliga andakten, alltså vara en »huspostilla». Därför har jag i görligaste mån sökt få med predikningar, som behandla dagens evangelium.

Detta göra icke Schartaus predikningar alltid. Jag har här i några fall förbigått en fullständig predikan i »Sista samlingen» och valt en kanske blott utkastmässigt utförd från annan källa. I något enstaka fall har en predikan i »Sista samlingen» förbigåtts, därför att det annars viktiga och väl behandlade ämnet dock syntes mindre lämpligt för husandakten. (Se 5 sönd. e. trett. och 9 sönd. e. tref.) Syftet att bjuda en husandaktsbok har också medfört önskemålet att predikningarna ej måtte te sig onödigt splittrade, därigenom att de olika underavdelningarna markerades av siffror. Då smärre stycken sammanförts till en enhet, har jag följt det exempel som Schartau själv givit, när han i senare år utförde ett tidigare predikoutkast.

Bibelcitaten äro i regel efter 1917 års bibelöversättning. Efter noggrant studium har jag funnit att Schartau endast i ett mindretal fall anknyter så nära till den gamla översättningen, att det varit nödvändigt att anföra denna. Citat därur givas inom parentes, föregångna av G. Ö.

Schartaus språk har en i hög grad folklig prägel och klingar märkligt litet ålderdomligt för att vara bildat på 1780-talet. Han närde sig med bibeln och de folkliga andaktsböckerna, en Bengel, Rambach, Norborg, Pontoppidan. Att det hos honom möter en del arkaismer säger sig självt. Vi skriva nu icke »hundomen» utan hundarna, icke »usling» utan fattig, icke »Guds barnas lott», utan Guds barns lott, icke »snällhet» utan raskhet, icke »kreatur» utan varelse, icke »föreställa» utan framställa o. s. v. Då jag här genomfört ett nutida ordval, har jag följt Schartau själv i hans senare år och hans utgivare C. J. Schlyter. Ibland har jag tillagt ett par ord som förklaring till ett otydligt uttryck, och då alltid angivit detta medels klammer.

I vissa fall ha »ingångarna», då de svällt till hela bibelförklaringar över ingångsspråket, här förkortats. Dessa och andra förkortningar äro angivna med tre punkter (...).

Schartau har mer och mer framstått såsom en vår svenska församlings kyrkofader. Herren välsigne även det ord, som här framlägges efter den store läraren, som för 150 år sedan höjde sin mäktiga stämma i den svenska kyrkan.

Till kyrkoherden Emil Ahrent i Bjällerup och Stora Råby, en gång Henric Schartaus pastorat, vilja jag och förlaget säga vårt tack för intresserat och värdefullt bistånd vid korrekturläsningen och upprättandet av innehållsförteckningen.

Carl S. Lindblad.

INNEHÅLL.

Söndag	Författad år	Ämne	Hämtad från ¹	Sid.
Till adventet	1823	Den närvarande tidens kostbarhet.	IV n:r 136	1
1 S. i advent	1787, 1810, 1821	Den stora saligheten som ligger däruti, att uti sin salighetssak vara rätt enfaldig.	SS n:r 1	4
2 S. i advent	1813, 1820	Huru Guds barns förlossning, som nalkas, skall av dem emottagas.	SS n:r 3	10
3 S. i advent	1788, 1792, 1798, 1823	Den märkvärdiga åtskillnad, som där är mellan oomvända syndares och omvända människors tvivelsmål om deras tillstånd till själen.	SS n:r 4	17
4 S. i advent	1803, 1815?	Sådan som en kristen av de världsligt sinnade människorna anses att vara, sådan är han icke; men sådan som en sann kristen av de världsligt sinnade icke hålles för att vara, sådan är han.	H n:r 35	23
Juldagen	1797, 1823	Ett härbärke för den nyfödde Frälsaren i en omvänd människas hjärta.	III n:r 30	25
Bön på annandag jul	1823	Bön om nåd för dem, som äro Guds ovänner.	P n:r 25	29
På nya året	1781? 1823	Ett nytt hjärta på det nya året.	P n:r 9	31
Nyårsdagen	1815, 1824	Evigheten såsom något viktigt att tänka på vid alla förändringar i tiden.	SS n:r 9	34

¹ I, II, III, IV = Predikningar, till större delen i utförligare utkast, B. M. Bredberg, Stockholm (De fyra banden).

H = Utkast till predikningar, Z. Hæggström, Stockholm.

JHH = J. H. Holmqvist, Predikningar över kyrkoårets samtliga epistlar, Håkan Ohlsson, Lund.

Femton Pr = Femton predikningar och ett skriftermålstal, C. W. K. Gleerup, Lund.

P = Predikningar över kyrkoårets gamla högmässotexter samt passionspredikningar, N. M. Lindh, Örebro, sedan F. & G. Beijer, Stockholm, och A. Bonnier, Stockholm (Postillan).

SS = Predikningar, skriftermål och konfirmationstal, C. W. K. Gleerup, Lund (Sista samlingen).

Otr. = Hittills ej i tryck utgiven predikan.

Söndag	Författad år	Ämne	Hämtad från	Sid.
Nyårsdagen	1806	Om nådeförbundet, som innefattas i Guds Sons frälsarenamn.	IV n:r 17	40
Trettondedag jul	1820	Det för den rättfärdige uppgångna andliga ljuset.	III n:r 33	42
» »	1813, 1823	Världsbarnens liknöjdhet och Guds barns angelägenhet om Jesus.	SS n:r 12	45
» »	1805	En sann kristens glädje över Jesu rikets tillväxt.	IV n:r 74	52
» »	1824	Huru lyckligt och gott det är, då ett begynt Guds nådesverk hos en människa kommer till fullbordan.	SS n:r 11	57
1 S. e. trett.	1823	Ett stort verk, som Gud har givit var och en människa att utföra här i tiden, på det att hon sedan av Guds nåd må få belöning därför i evigheten.	SS n:r 16	64
» » » »		Ett enda av en kristens fel kan sätta honom i ovisshet om hans nådastånd; men alla en kristens fel tillhoppa kunna icke sätta honom i mistning av hans nådastånd, så länge han är sökande efter sin Frälsare.	II n:r 61	70
» » » »	1791, 1824	En kristlig barnauppfostran.	III n:r 69	74
2 » » »	1790	En kristlig husandakt.	Otr.	80
3 » » »	—, 1824	En syndares rening från synden.	SS n:r 19	84
4 » » »	1819, 1824	Huru en människa skall lyckligt sluta resan genom denna världen.	SS n:r 20	90
Septuagesima	1799, 1810	Skillnaden emellan salighet och nådelön, bestående däruti, att en människa kommer till den himmelska saligheten genom tron, men kommer till en större eller mindre salighet i himmelen, allt efter som hon mera eller mindre arbetat i Herrens tjänst.	SS n:r 24	96
Sexagesima	1801	En kristlig undervisning, råd och tröst rörande de frestelser och bekymmer, vilka plåga förekomma vid umgänget med Guds heliga ord.	IV n:r 29	103
Fastlagssöndagen	1815, 1823	Öppnade förståndsögon att se på den lidande Jesus.	P n:r 19	107
1 S. i fastan	1803, 1822	Den för Guds barn nödiga vaksamheten, att de icke måtte falla i den frestelse, som de kunna undvika; och att uti den frestelsen som ej kan undvikas, de icke måtte falla ifrån Herren.	SS n:r 92	113

Söndag	Författad år	Ämne	Hämtad från	Sid.
2 S. i fastan	1810	Den dolda hjälp, som Herren Jesus lämnar den sanna tron i dess svaga begynnelse, till dess ytterligare förkovran.	I n:r 31	121
3 » » »	1805, 1821	De trognas deltagande med Jesus i hans lidande och i hans hugsvalelse.	SS n:r 91	126
Midfastosöndagen	—, 1824	Huru Herren Jesus försöker sina rätta lärjungar med den jordiska bristen, och belönar deras trohet med den jordiska hjälpen.	SS n:r 27	132
5 S. i fastan	1788, 1823	Jesus en konung.	SS n:r 97	139
Palmsöndagen	.1798	En förfrågan bland syndare uti deras hjärtan: var är härbärgat, där Jesus må hålla nattvard med sina lärjungar?	Otr.	146
»	1801, 1822	Den största salighet på jorden kan en människa få i den heliga nattvarden, om hon rätteligen brukar detta sakramentet; och den största fördömelse i tiden kan en människa draga över sig i den heliga nattvarden, om hon missbrukar denna dyra måltiden.	SS n:r 29	151
Långfredagen	1798, 1821	Morgonrodnaden av salighetens dag	SS n:r 94	156
Påskdagen	1798, 1823	Den andliga uppståndelsens likhet med Kristi uppståndelse.	IV n:r 44	162
Annandag påsk	1824	Jesu rätta lärjungars bedrövelse och glädje över deras Frälsares närvaro, allteftersom den åtnjutes eller saknas.	SS n:r 32	167
1 S. e. påsk	1808, 1813	Jesu fördolda understöd, som han lämnar sina rätta lärjungar under deras uppenbara fara.	II n:r 74	174
2 » » »	1810	Den viktiga angelägenheten för Jesu rätta får att hålla sig till sin rätte herde Jesus, hurudan deras ställning också är i anseende till herdevården, den de skulle hava av människor.	II n:r 82	176
3 » » »	1810	Guds barns tröst, som de hämta därav, att deras bedrövelse skall en gång slutas, men sedan aldrig mera återkomma.	SS n:r 34	180
4 » » »	1816	De stora och viktiga huvudsaker, varom den Helige Ande skall övertyga människorna i världen.	H n:r 29	184
Bönsöndagen	1813	Bönen i Jesu namn och bönhörelsen för Jesu namns skull.	I n:r 40	190

Söndag	Författad år	Ämne	Hämtad från	Sid.
Kristi himmelsfärdsdag 6 S. e. påsk	1784, 1793 1813	Guds barns till himmelen upp- lyftade hjärtan. Den viktiga angelägenheten för Jesu rätta lärjungar att under de- ras lidande av människor komma ihåg det som Jesus därom har sagt dem.	Otr. II n:r 52	194 200
Pingstdagen	1812	De trognas besegling med den Helige Ande, varigenom han bli- vit en pant på deras förlösning och himmelska arv.	IV n:r 63	204
»	1818, 1819	Huru Guds kärlek bliver utgjuten i en människas hjärta, sedan den Helige Ande förut har blivit henne given.	III n:r 84	208
Annandag pingst	1822	En nådefull kungörelse ifrån ko- nungarnas Konung till alla för- tappade syndare, att om de fly till Jesus, få de nåd och synder- nas förlåtelse för intet.	III n:r 25	215
Heliga trefaldig- hets dag	1823	En människa kan icke komma in i härlighetens rike som är i himmelen, utan att hon först har kommit in i nådens rike, som är här på jorden.	H n:r 53	223
1 S. e. trefaldighet	1823	Guds barns och säkra syndares olika förhållande i avseende på det oföränderliga slutet av deras tillstånd, som inträffar när evig- heten kommer.	H n:r 44	230
2 » » »	1802, 1819	Herrens kallelse till den av ho- nom tillredda nattvarden.	I n:r 30	236
3 » » »	1784, 1794, 1824	Herrens Jesu nåd, som han visar emot syndare, som äro stadda på villovägar.	SS n:r 47	241
4 » » »	1800, 1815, 1822	Guds förhållande mot männi- skorna, såsom både ett exempel och bevekande skäl till ett lika förhållande mellan människorna inbördes.	SS n:r 49	249
5 » » »	1784, 1824	Huru en rätt jordisk lycksalighet skall genom kristliga medel vin- nas.	SS n:r 51	257
6 » » »	1801, 1824	Huru en människa bör så handla med andra människors synder, som hon önskar att Gud skulle handla med hennes synder.	III n:r 17	264
7 » » »	1806, 1822	Det är gott att vara hos Jesus här på jorden, men det är bättre att vara hos Jesus i him- melen.	P n:r 49	271

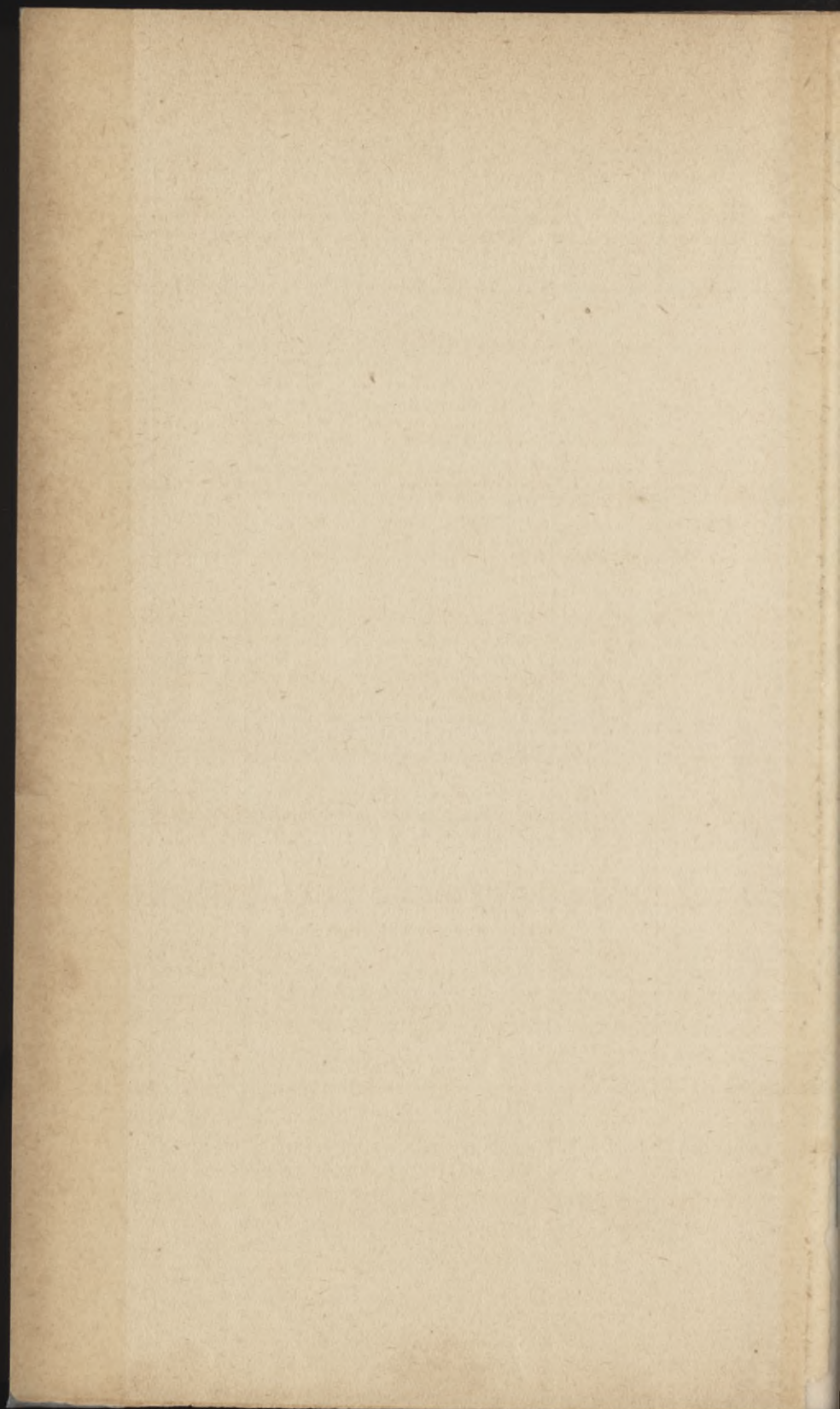

Söndag	Författad år	Ämne	Hämtad från	Sid.
8 S. e. trefaldighet	1797, 1801	Ett kristligt leverne, såsom ett säkert kännetecken på en sann kristen.	SS n:r 54	280
9 » » »	1805, 1823	Världens barns omtanke och bemödande vid vårdandet av sin timliga välfärd, såsom ett exempel och eftersyn för alla dem, som äro om sin salighet bekymrade, att visa en lika omtanke och beflitande i vården av sin eviga välfärd.	SS n:r 55	289
10 » » »	1816, 1822	Huru Herrens hus, som borde hållas heligt, ohelgas och förvandlas till en rövarekula.	SS n:r 57	296
» » » »	1812	Huru en kristen skall bereda sig att emottaga de svåra tiderna, som enligt Guds ord kunna vara att vänta.	III n:r 65	305
11 » » »	1800, 1803, 1823	En människas förmenta värdighet kan icke bana henne väg till att få Guds nåd, om hon genom någon egen värdighet ville söka den.	SS n:r 59	314
» » » »	1824	Den sanna inför Gud synbara botfärdigheten, såsom ledande till den sanna inför Gud gällande rättfärdigheten.	SS n:r 60	321
12 » » »	1807, 1824	En kristlig undervisning till avhjälpande av den stora brist på Guds lov, som i kristenheten finnes.	SS n:r 62	330
13 » » »	1806, 1823	Vad man än predikar för en obotfärdig människa, lag eller evangelium, så blir det av henne förvänt till hennes eget själafördärv; och vad man predikar för en botfärdig människa, lag eller evangelium, så blir det vänt av Guds Ande till hennes själs salighet.	SS n:r 64	339
14 » » »	1795, 1823	Människans stora syndafördärv såsom en själens spetälska.	SS n:r 66	348
15 » » »	—, 1824	Den härliga nytta, som Guds barn kunna hämta av de svårigheter, som möta dem i detta livet.	SS n:r 70	355
» » » »	1800, 1823	Jordiskt sinnade människors förvända byte vid umgåendet både med det andliga och det timliga, bestående däruti, att de så umgå med det timliga, som de skulle umgå med det andliga, och han-	SS n:r 71	363

Söndag	Författad år	Ämne	Hämtad från	Sid.
16 S. e. trefaldighet	1807	tera så det andliga, som de skulle hantera det timliga. Den andliga visdom som kan hämtas därav, att en människa rätteligen betänker sin förestående ändalykt.	SS n:r 72	369
17 » » »	1823	Huru en rätt kristlig sabbatsvila är en försmak av den eviga sabbatsvilan i himmelen.	SS n:r 74	375
18 » » »	1784, 1822	En sann och levande kännedom om vår Herre och Frälsare Jesus Kristus.	SS n:r 76	382
19 » » »	1813	Syndernas förlåtelse.	IV n:r 27	390
20 » » »	1805	Utkorelsen till evinnerligt liv.	I n:r 23	394
21 » » »	—, 1823	Den sanna trons oumbärlighet och saliga nytta.	SS n:r 80	401
22 » » »	1805, 1822	Guds barmhärtighet, som han bevisar dem som gå förlorade, bör tjäna till både tröst och varning för alla dem, som vilja bliva saliga.	II n:r 7	409
23 » » »	1797, 1804, 1823	En del av de många konster som människorna söka, då Gud söker att föra dem till rätta.	SS n:r 81	413
24 » » »	1822—3	En kristlig undervisning därom, huru de som kommit till trons begynnelse, skola komma till trons förökelse.	SS n:r 82	419
25 » » »	1799, 1823	Förödelsens styggelse mitt i själva kristenheten, såsom ett förebådande tecken därtill, att de svåra tider nalkas, vilka efter Guds ord äro att vänta.	IV n:r 2	427
Domssöndagen	1883, 1884, 1820	Den yttersta domen såsom glädjefull för alla Guds barn, men förskräcklig för alla Guds fiender.	SS n:r 83	431
Kyndelsmässod.	1803	Guds barns hädanfärd i frid.	IV n:r 113	440
Jungfrun Marias bebådelsedag	1807	Eftersom Gud har varit med oss människor i vår Frälsare, så vill ock Gud vara med oss för vår Frälsares skull.	JHH	444
Midsommardagen	1804, 1823	Den härliga tjänsten, som följer efter den lyckliga frälsningen.	SS n:r 87	447
Den helige Mikael's dag	1806, 1824	Ingången i himmelriket genom bättringens trånga port och gudaktighetens smala väg.	Femton Pr n:r 12	450
Alla helgons dag	1800, 1822	Sorgen efter Guds sinne, som har med sig trösten av Guds nåd.	SS n:r 88	459

Till adventet.

Ps. 90: 5, 6.

I dag, om I fån höra hans röst, mån I icke förhärda edra hjärtan, Hebr. 3: 7, 8.

Aposteln framställer människans salighetssak såsom isynnerhet beroende därav, att hon får höra Guds ord; men han framställer det ock såsom en oviss sak, huruvida hon kommer att få höra det. Emedan salighet icke kan vinnas utan genom omvändelse, och omvändelse icke kan ske utan genom Guds ord, så beror en människas omvändelse och salighet därutav, att hon får höra det. Ehuru Gud har framlagt sitt ord för hela världens ögon, och har befallt sina budskap att gå ut i hela världen, så är det likväl ovisst, huruvida en sådan predikant framträder, vilken så kan föra ordet, att den Helige Ande behagar därmed verka hos dem som höra det. När detta sker, så kommer det an på människan, att hon icke gör motstånd.

Ämne:

Den närvarande tidens kostbarhet.

1. I den närvarande tiden kan man *upprätta det förflutna*. Den tillförene försummade nåden kan på den närvarande nådesdagen anammas; ty den försummade nåden står ännu öppen, så länge nådens dag ännu varar. Den försummade bättringsnåden står ännu öppen, så att den uteblivna omvändelsen kan ske; ty om människan vänder sig till Gud, så vänder sig Gud till henne, Jak. 4: 8. Den försummade förkovringsnåden kan ännu vinnas åter, ty förrådet i Jesu nådesfullhet av det, som till liv och gudaktighet tjänar, är ännu icke uttömt. De

förut begångna synderna kunna bliva förlåtna, ty Jesu försoning gäller så länge tiden varar. Vår Frälsare har upprättat så [fullkomligt] all skada, att ingen skada är obotlig; och denna vår Frälsares upprättelse står öppen och gäller hela nådatiden igenom. Således änskönt de begångna synderna icke kunna till sitt väsende upphävas, eller till sin natur förändras, så kunna de likväl i anseende till syndaskulden förlåtas, och deras straffande påföljder kunna bliva hämmade.

2. Den närvarande tiden *bereder den tillkommande.*

Nådens iakttagande bereder framhjärdande i den tillkommande tiden... Väl kommer den Helige Ande emellan med ovanlig och utomordentlig nåd, varmed han förändrar och underhjälpes den mindre fördelaktiga gång, som en syndares salighetssak annars skulle taga igenom syndarens försummelse och vårdslöshet; men så beror likväl i det mesta det tillkommande av det närvarande, Luk. 19: 44. Den närvarande nådetidens användande bereder själva tillståndet i evigheten. Försummas Guds nådestillbud här i tiden, så följer evigt fördärv oundvikligen därpå, när evigheten med döden inbryter, Ps. 50: 22. Om ock en sann omvändelse sker, och människan därefter som knappast blir bibehållen i tron, så vållar försummelsen i gudaktighetens övning åtminstone en förminskning i den himmelska arvedelen. Däremot gör en större flit i Herrens tjänst att den himmelska nådelönen varder så mycket större, och det ymnigare utsädet under det att nådens dagar vara, bereder en rikare skörd när evigheten kommer.

*

Än njuta vi den närvarande tiden. Hälsan lämnar tillfälle att gå dit, där Herrens ord förkunnas. Betänken värdet av detta tillfälle, och nyttjen det. Så vill Herren icke därpå göra avseende, att tilläventyrs de förflutna tillfällena hava blivit försummade. Likasom han lämnat dessa tillfällen, vilka vi nu äga, så vill han ock till dem giva välsignelse, om vi vilja bättre begagna dem, än de tillförene försummade. Då skall omvändelsens verk hava framgång, änskönt det en tid avstannat där-

igenom, att ordets brukande blivit åsidosatt. Med kärleksfull frikostighet vill Herren utgjuta sina nådegåvor, utan avseende därpå, att de i den förbigångna tiden blivit bortslösade. Då skall nåden överflöda, ändock att Guds vrede blivit retad till hämnd.

Skynda dig likväl, o människa, att söka få din salighets sak avgjord medan den ännu hålles öppen genom din Frälsares förbön. Sök Herren, medan du kan finna honom, och sök honom i dag, ty du vet icke om du kan finna honom i morgon. Åkalla Herren medan han när är, och åkalla honom i dag, ty du kan icke veta om du i morgon är långt borta ifrån Gud i den osaliga evigheten. I dag, om I fån höra hans röst, mån I icke förhärda edra hjärtan. Amen.

Första söndagen i advent.

Matt. 21: 1—9.

Jag prisar dig, Fader, du himmelens och jordens Herre, för att du väl har dolt detta för de visa och kloka, men uppenbarat det för de enfaldiga. Ja, Fader; så har ju varit ditt behag. Uti ett sådant lovsägande framställer vår Frälsare den kristliga enfaldighetens företråde framför den köttsliga visheten, Matt. 11: 25, 26.

1. Det är den andliga visdomen, som är fördold för de visa och kloka . . . den insikten, att veta så förhålla sig, att man må bliva evigt salig. Den gives av Guds Ande genom Guds ord, till den som uppmärksamt brukar ordet, och troget följer det.

2. Denna andliga visdomen är fördold för de visa och kloka. De visa och kloka . . . äro de världslige visa, och de som i den jordiska hanteringen hava ett större mänskligt förstånd, än det allmänheten äger. För dessa visa och kloka är den andliga visdomen fördold; ty de begrepp och tankar, som Gud i sitt ord uppenbarat, äro i sitt sammanhang vida skilda från de meningar och slutsatser, vilka av den världsliga visheten tillvägabringas; och vägen till evig salighet, som Guds ord utstakar, går åt ett helt annat håll än vägen till anseende och jordisk förmögenhet, som den mänskliga klokheten anvisar, 1 Kor. 2: 14.

3. Den andliga visdomen är uppenbarad för de enfaldiga. Med sådana enfaldiga förstås de, vilka äga ett sådant mindre förståndsmått, som var och en människa har, då hon är i sina omyndiga år. För dessa har Gud uppenbarat den andliga visdomen, och därmed hulpt dem från den oförståndigheten som

vidlåder var och en människa av naturen; och har därmed bragt dem till en sådan Guds kunskap, som saknas hos de världslige visa. . .

Ä m n e:

Den stora saligheten som ligger däruti, att uti sin salighetssak vara rätt enfaldig.

I. *Vad det är, att i sin salighetssak vara rätt enfaldig.*

1. Att i salighetssaken vara rätt enfaldig, är då en människa enfaldigt blir vid Guds ords bokstavliga mening, utan alla förtydningar.

Så handlade Jesu lärjungar med den anvisningen, som de fingo av honom i dagens evangelium. De togo orden i deras vanliga mening, och uttydde dem icke på främmande ämnen, utan gingo åstad, och gjorde såsom Jesus hade dem befallt. Så handlar ock var och en människa, som i sin salighetssak är rätt enfaldig. Hon söker icke i den heliga skrift någon annan mening än den, som erbjuder sig för den mänskliga tanken; ty hon vet att den är författad i allmänhetens enfaldiga språk, och icke uppställd med de världslige visas långt dragna framställningar. Så säger därför aposteln Paulus i 1 Kor. 2: 1, att han på ett enfaldigt sätt framställt kunskapen om Gud, då det heter: *När jag kom till eder, mina bröder, var det icke med höga ord eller hög visdom som jag kom och frambar för eder Guds vittnesbörd.*

2. Till den rätta enfaldigheten hör också det, att enfaldigt akta på de verkligheter, som genom Guds styrelse inträffa, och icke låta leda sig in i mycket övervägande av de möjligheter, vilka av den onde anden i tankarna framställas.

Jesu lärjungar föreställde sig icke några andra händelser, som kunde möta dem under verkställigheten av Jesu befallning, än allena den, som Jesus själv hade förutsagt, att ägarna skulle kunna tilltala dem för det, att de ville föra kreaturen bort. De invände icke att våld skulle kunna hindra dem från verkställigheten av Jesu befallning, utan lärjungarna gingo åstad, och gjorde som Jesus hade dem befallt. Den som har

fått att göra med salighetssaken, har säkert också fått förnimma den ondes försök att leda tankarna därifrån hän på mångfaldiga jordiska och mänskliga ting, och däribland även på diktade händelser, vilka framställas i tankarna såsom skulle de säkert inträffa, eftersom de möjligen skulle kunna ske. Emot denna tankevidlyftigheten bör en kristen sätta den rätta enfaldigheten. I stället för att företaga vidlyftiga överläggningar rörande det, som han skall svara eller göra, om det eller det blir till honom sagt, eller händer honom, så bör han i stället taga i betänkande det som är honom redan i Guds ord sagt, och vaka däröver, att han efter Guds ord må skicka sig i de verkliga händelser som möta honom under styrelsen, som vår Frälsare för i sitt nådes och allmakts rike. Det är mot denna för långt drivna beställsamheten den varningen är ställd, som finnes i Pred. 7: 17, att icke vara *alltför mycket vis*.

3. Det är att vara rätt enfaldig i salighetssaken, då en människa endast aktar därpå, att hon må bliva salig.

Lovsången, som frambars av Jesu medfölje under hans intåg till Jerusalem, visar att detta var huvudangelägenheten i deras hjärtan; ty där står *att folket, både de som gingo före honom och de som följde efter, ropade och sade: Hosianna Davids son! Välsignad vare han som kommer, i Herrens namn. Hosianna i höjden!* Ordet *hosianna* innefattar ett till Gud ställt åkallande av den frälsningen, som Jesu frälsarenamn betyder; ty ordet *hosianna* är i grunden detsamma ordet, varav Jesu frälsarenamn har sitt ursprung. Likaså är det en rätt enfaldighet, när en människa endast syftar därpå, att hon måtte bliva frälst, och icke därjämte ser hän på något annat. I sådan mening framställer aposteln Paulus i 2 Kor. 4: 18 de trogna såsom endast syftande på de osynliga tingen, som höra till en människas eviga salighet. Han säger: *Oss som icke hava till ögonmärke de ting som synas, utan dem som icke synas; ty de ting som synas, de vara allenast en tid, men de som icke synas, de vara i evighet.* Det som befrämjar deras eviga salighet, är förnämsta föremålet för deras tankar, och det eviga livet är målet, varefter de trakta. Allt annat lämna de åt sidan eller bakom sig, såsom aposteln Paulus säger i

fil. 3: 13, 14: *Jag förgäter det som är bakom mig och sträcker mig mot det som är framför mig och jagar mot målet, för att få den segerlön som hålles framför oss genom Guds kallelse ovanifrån, i Kristus Jesus.*

II. *Vad salighet som följer därmed, att vara rätt enfaldig i sin salighetssak.*

1. Den som enfaldigt aktar på Guds ords mening, får den rätta insikten därpå, och blir bevarad för alla villfarelser.

Då Jesu lärjungar togo hans ord i den meningen, uti vilken de blevo framställda, så blev detta en förberedelse därtill, att de omsider fingo ett rätt begrepp om vår Frälsares rike, och kommo ut från den villfarelsen som vidlådde dem, att det skulle bliva ett jordiskt rike, som Jesus skulle upprätta. Så äro Guds ord i den heliga skrift både ett förvaringsmedel mot villfarelserna och det enda hjälpmedlet att komma ut ifrån dem. Vår Frälsare lär oss det, då han säger i Matt. 6:22: *Ögat är kroppens lykta. Om nu ditt öga är friskt, så får hela din kropp ljus.* Likasom det lekamliga ögat är ljuset, som vägleder kroppens övriga lemmar i deras förrättningar, alltså är ock begreppet om Guds ord det ljuset, som vägleder en människa vid hennes andliga företag. Om nu en människa under bön till Gud endast därpå aktar, vad den Helige Andes mening i ordet är, så träffar hon det rätta, och slipper att bliva förvillad genom konstiga uttydningar. Därför, om du vill veta sanningen, så fall ned inför Herren, och bed om upplysning, och akta sedan enfaldigt på det, som i Guds ord därom skrivet står, så skall den visdomen bliva dig given, vilken oftast saknas hos de lärda, därför att de förtro sig åt sitt förnufts vägledande.

2. Om en människa enfaldigt aktar på Guds styrelse, så blir hon förd den rätta vägen genom livet, och slipper att råka ut för onödiga motgångar.

När vår Frälsares lärjungar rättade sig efter de omständigheter som mötte dem, så hade de framgång uti sina företag; såsom man därom läser i vårt evangelium, att lärjungarna *ledde till honom åsninnan och fålen*, vilka således hade blivit av ägarna åt dem lämnade. Handla du på lika sätt, så får du

en lika framgång i dina företag. Om någon större eller mindre förföljelse av människor hotar dig, så giv dig icke in uti vidlyftiga överläggningar i tankarna, huru du skall tala och svara, när det hotande lidandet inträffar; ty då vår Frälsare har förbjudit sina lärjungar detta när en större nöd är för handen, så har han mycket mer varnat emot en sådan långsträckt eftertanke vid mindre svårigheter. Han säger i Matt. 10: 19: *När man drager eder inför rätta, gören eder då icke bekymmer för huru eller vad I skolen tala; ty vad I skolen tala skall bliva eder givet i den stunden.* Ännu mindre skolen I låta inleda eder i blotta tankedikter om sådant, som ännu icke är i fråga, ty därmed bliven I endast ledda bort från närvarande angelägenheter till att bekymra eder om tillkommande onödigheter, vilka kanske aldrig inträffa. Handlen däremot såsom David säger att han och alla rätta israeliter på hans tid gjorde, då det heter i Ps. 123: 2: *Såsom tjänares ögon skåda på deras herres hand, såsom en tjänarinnas ögon på hennes frus hand, så skåda våra ögon upp till Herren, vår Gud, till dess han varder oss nådig.* Akta endast på det som Gud gör, och rätta dig därefter i det som du skall göra, så skall du få göra samma erfarenhet som Assaf i Ps. 73: 23, 24: *Dock förbliver jag städse hos dig; du håller mig vid din högra hand. Du skall leda mig efter ditt råd och sedan upptaga mig med ära.*

3. Den människan som enfaldigt endast traktar därefter att bli salig, skall aldrig bliva förtappad, och skall bliva allt mera viss i sin salighetssak.

Tag dig endast till vara att du icke sätter något bredvid det himmelska målet, om du har fått det i sikte, utan låt det vara det enda du åsyftar, att du må få en frälst själ, så skall du vinna det, vad du ock annars vinner eller förlorar. Se icke därefter, huru du må slippa lidande av människor, jämte det att du söker undgå fördörelsens lågor; utan låt det vara din enda angelägenhet, att du må undfly den tillkommande vreden, så skall du slippa dödens räddhåga och evighetens fasa. Låt icke ditt hjärta dragas därhän, att se upp till de högre eller lägre stegen på årans trappa, att du måtte komma uti ett högre stånd, och därjämte hinna till den höga värdigheten att kallas

ett Guds barn; utan låt det vara din enda omsorg, att du måtte bliva av Guds faderliga huldhet omfattad; så skall barnskapet hos Gud bliva din ära, och Guds faderliga nåd vara din berömmelse, varigenom du skall undgå att i din Frälsares tillkommelse komma på skam. Sök icke efter något jordiskt gods, jämte det du söker efter Guds rike; utan låt den himmelska arvedelen vara föremålet för din längtan och ditt hopp, så skall ingen taga din krona, och den tillkommande arvedelen skall bliva åt dig i himmelen förvarad; ty aposteln Paulus har sagt att de, som fästat sin enda uppmärksamhet på de osynliga himmelska tingen, skola hava denna framgången att vänta, då han säger i 2 Kor. 4: 17, 18: *Vår bedrövelse, som varar ett ögonblick och väger föga, bereder åt oss, i översvinnligen rikt mått, en härlighet som väger översvinnligen tungt och varar i evighet — åt oss som icke hava till ögonmärke de ting som synas, utan dem som icke synas; ty de ting som synas, de vara allenast en tid, men de som icke synas, de vara i evighet.*

Bön. Allvise Herre Jesus Kristus! Vi tacka dig att du uppenbarat ditt ords höga, gudomliga sanningar i en sådan enfaldighet, att ock de enfaldiga kunna dem förstå, när du upplyser dem med din Helige Ande. Värdes förläna oss din nåd att enfaldigt akta på ditt ords mening, så att vi måtte förstå den. Gör våra hjärtan lydaktiga, att enfaldigt rätta oss efter din gudomliga styrelse, på det att vi måtte kunna rätteligen tjäna dig, och fullleligen varda av dig hulpna. Låt det vara vårt enda syftemål, att genom dig bliva evigt frälsta, på det att vi måtte vinna den kronan, som du har åt oss förvärvat, och den du lovat skänka åt alla dem, som enfaldigt tro och enfaldigt följa ditt uppenbarade ord. Amen.

Andra söndagen i advent.

Luk. 21: 25—36.

När detta begynner ske, då mån I resa eder upp och upplyfta edra huvuden, ty då nalkas eder förlossning, Luk. 21: 28.

Ä m n e:

Huru Guds barns förlossning, som nalkas, skall av dem emottagas.

I. Huru Guds barns första förlossning nalkas, varigenom de bliva förlossade från helvetets fördömelse och djävulens övermakt; och huru de skola emottaga den.

1. Guds barns första förlossning är den, varigenom de varda förlossade ifrån syndens fördömelse och ifrån djävulens övermakt.

Förlossningen ifrån syndens fördömelse är den, varigenom de slippa att bli fördömda, varken för de synder som de hava gjort, ej heller för de synder, som uppröra sig hos dem genom deras inneboende fördärv. Till denna förlossningen komma de i rättfärdiggörelsen, som Frälsaren Kristus har utverkat därigenom, att han blev utgiven i lidandet och döden, Joh. 3: 16, Rom. 3: 24.

Till denna deras förlossning hör ock deras befrielse ifrån djävulens övermakt. Genom denna förlossningen slippa de att av den onde anden tvingas till synd. Syndiga tankar kan den onde anden påföra dem utan att de kunna hindra det, men till samtycke i synden kan han icke förmå dem, och således icke heller till syndig gärning. Till denna lyckliga förändring komma de i sin nya födelse. Då kan djävulen icke få dem till att göra synd emot deras vilja . . .

2. Denna deras förlossning nalkas då deras första andliga nöd har kommit till sin höjd; ty då är beredelse därtill hos dem skedd, att de kunna taga emot hel hjälp, när deras hjärta har blivit förkrossat av bedrövelse, och då de känna sig alldeles utur stånd att kunna hjälpa sig ut av denna sin nöd, Jes. 57: 15.

Det är dock alldeles icke nödvändigt att där hos dem skall finnas en stor och djup sorg; men när den finnes, så är hjälpen så mycket närmare, 2 Kor. 7: 10.

Ju mindre en människa kan uträtta själv, ju mera kan Gud uträtta hos henne. Genom en sådan av Gud verkad oförmögenhet blir människan förvarad för eget verkande.¹ Hon bjuder då icke till att göra det hon icke kan, och hindrar således icke Gud att göra det han vill. Det är för att hjälpa sådana elända som Herren Kristus har kallat dem till sig, då han säger i Matt. 11: 28: *Kommen till mig, I alla som arbeten och ären betungade, så skall jag giva eder ro.*

3. Sedan en människa blivit så betungad, att hon icke kan bära sin syndabörda, så låter hon förmå sig till att emottaga den tillbudna förlossningen.

När den Helige Ande verkar på de uppväckta människorna, att de skola emottaga sin Frälsares tillbudna förlossning, så skola de lämna en sådan verkan hos sig rum, så att de verkligen taga sin Frälsares förlossning emot, Jak. 1: 21, 1 Petr. 1: 13. Varken de uppväckta människorna, icke heller Guds barn kunna själva böja sina hjärtan till förlossningens emottagande; men de kunna lämna aktgivenhet till den tillbudna barmhärtigheten, så vill Gud själv verka allt hos dem, som till deras förlossning hör; och detta för den Frälsarens skull, som har uträttat allt för dem.

De skola giva akt på den tillbudna förlåtelsen, att Gud vill eftergiva all sin rätt till straff; 1 Tim. 1: 15, 16: *Det är ett fast ord och i allo värt att mottagas, att Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare, bland vilka jag är den främste. Men att barmhärtighet vederfors mig, det skedde*

¹ Detsamma som »känsla av vanmakt».

just för att Kristus Jesus skulle främst på mig bevisa all sin långmodighet, och låta mig bliva en förstlingsbild av dem som skulle komma att tro på honom och så vinna evigt liv. För att helt och fullt emottaga den tillbudna förlossningen, skola de giva akt på den tillbudna rättfärdigheten, ty den hör till förlossningen. De skola besinna att deras Frälsares rättfärdighet, som varder dem tillbudna, är, likasom Frälsaren själv, utan allt undantag och inskränkning. Denna rättfärdigheten är således ännu mera utan all brist, och därför är den utan allt beroende av gärningar, varken de förut begångna onda gärningarna eller de tillkommande goda gärningarna. De skola låta därom upplysa sig, att trons rättfärdighet icke beror av de förut begångna onda gärningarna, att de skulle kunna förhindra denna rättfärdigheten, att den likväl bliver den troende människan tillräknad, fastän hennes förra orättfärdigheter hava varit många och stora. Lika angeläget är det för dem att förstå att trons rättfärdighet icke heller beror av de goda gärningarna människan framdeles kan komma till att göra, så att hon skulle vänta på dem, att de bleve färdiga gjorda, innan hon skulle anse sig för rättfärdiggjord. Att onda gärningar lika litet hindra rättfärdiggörelsen, som goda gärningar därtill behövas, det lär oss aposteln Paulus i Rom. 4: 5. Således, om en människa kan tro, så må hon gärna tro när hon kan, ty tron är det bästa av allt, som kan finnas i människans hjärta. Detta lär evangelisten Johannes, då han i kap. 1: 12 säger att alla de, som med tron hava anammat Guds Son såsom sin Frälsare, dem har han givit makt att bliva Guds barn. Det beror således av dem själva att antingen återgå till förnuftsinvändningar, tvivelsmål och fruktan, eller att gå ytterligare fram i förlitande på Guds löften om förlåtelse, i visshet om det himmelska arvet, och i ett barnsligt förtroende. Detta uttrycker evangelisten på det sättet, att han säger om vår Frälsare: *åt alla dem som togo emot honom gav han makt att bliva Guds barn, åt dem som tro på hans namn.*

II. *Huru Guds barns dagliga förlossning nalkas, varigenom de bliva förlossade ifrån mötande hinder och vidlådande brister; och huru de skola emottaga den.*

1. Guds barns dagliga förlossning är den, varigenom de bliva förlossade från mötande hinder och vidlådande brister.

De bliva förlossade ifrån de av frestelser mötande hindren, då de så övervinna dem, att de icke hindra, varken trosfrimodigheten, genom de av frestelserna härrörande felen i den grad de ej kunna undvikas, eller kärlekslydnaden, genom dessa felens framdrivande till en skadande ytterlighet.

De bliva förlossade ifrån de vidlådande bristerna, då de till en början och till en del bliva botade, så att de tillförene vanliga svaghetssynderna icke så ofta förekomma som tillförene, ej heller i så hög grad, och då det andliga goda icke så mycket saknas som förut, Ps. 103: 3.

2. Denna förlossningen nalkas, då frestelsesanfällen bliva häftigare och bristerna synas talrikare, men själen blir vid Guds ord, och kan hålla vid bönen. Då anfällen bliva häftigare är det ett tecken därtill, att den onde ser sig icke hava så lång tid igen att på det sättet fresta. Då bristerna av det tilltagande ljuset mera upptäckas, så är det ett tecken därtill, att de äro nära att bliva botade, då med deras botande så långt är redan kommet, att de hava blivit mera kända.

3. Denna förlossningen skall emottagas med trons seende på Jesus, och hjärtats upplyftande till honom, som varken låter hindra sig av frestelse eller av brister från att bevisa sin kärlek.

Denna förlossningen skall [ock] emottagas under Guds ords bruk, vaksamhet och bön, så att man måtte oupphörligt åtnjuta den förlossningen, och ej låta tränga sig alltmera tillbaka i mörker vid ordets brukande, i oreda vid bönen, och slummeraktig lättsinnighet eller kärlekslöshet i vandeln inför människor och i umgänget med människor.

[Häri genom förekommes] att man kommer in i världens väsende i den mån man kommer ifrån Guds ord med hjärta eller gärning, då man så mycket mindre sköter Guds ord, ju mera man har att sköta med det jordiska, eller har boken för sina ögon, under det man har världen i sitt hjärta.

[Vidare blir därav en följd] att man använder dess mera vaksamhet, ju mindre den synes uträtta, och att man dess oftare beder, ju svårare man har för att bedja.

III. *Huru Guds barns sista förlossning nalkas, varigenom de bliva förlossade från livets vedermöda och från alla frestelser; och huru de skola emottaga den.*

1. Guds barns sista förlossning i en salig död består i syndafördärvets utrotande i härliggörelsen, Ps. 17: 15, i själens flyttning från en värld, full av vedermödor samt onda andar och elaka människor, Upp. 21: 4, [samt] däruti, att själen försättes i en sådan ställning, varigenom all fara att förlora sin Frälsares umgänge för evigt förekommes.

2. Guds barns sista förlossning nalkas då frestelserna synas vilja bliva nedtryckande, då de av de oomvända människorna bemötas med ovanlig otacksamhet, och då de själva bliva bragta djupt ned i andens ödmjukhet och fattigdom. Likasom solens förverkande och månens förvandlande och stjärnornas fördunklande skall gå näst före Guds barns förlossning på den yttersta tiden; likaså skall något dylikt föregå de trognas förlossning i en salig död. Den evangeliska upplysningen om deras Frälsare fördunklas då Gud undandraget sin nådesklarhet. Emedan den omvända människans leverne, likasom månen, hämtar sitt ljus från sin sol, nämligen rättfärdighetens sol Kristus, så blir ock levernet förörtat hos den omvända människan, då hon på sotesängen med sitt leverne kommer i dödens skugga.

[Men Gud förlossar själen]. Då frestelserna synas vilja ända till oöverbannelighet bliva nedtryckande, så gör Gud det han annars icke gör, att han tager människan undan frestelsen. Då Guds barn bemötas med ovanlig otacksamhet, så tager Gud dem undan detta, och flyttar dem dit, varest de endast bliva bemötta med kärlek, Hebr. 11: 38. När de sätta minst värde på sig själva, så äro de som allra dyrast aktade för Guds ögon; likasom axen på säden se mest oansenliga ut, när de äro fullleligen mogna, ty då stå de glesa, sammandragna och lutande till jorden. Detta har Gud sagt om sina barn i Jes. 57: 1, att de rättfärdiggjorda människorna så litet värderas, att de vid sin bortgång nästan av ingen saknas, och att, änskönt de vandrat i en sannskyldig kristlig helgelse, så anses deras bortgång såsom den obetydligaste händelse. Men just då nalkas deras förlossning, Jes. 57: 1.

Guds barns sista förlossning bör av dem emottagas som förtröstan till Jesus, som är en Frälsare i livet döden, och som icke mera undandrager sin hjälp vid än i början, Joh. 10: 27, 28, Jud. v. 24. Men om den trosförtröstan skall uppnås och bibehållas, så må Guds ord icke lämnas, utan måste efter yttersta tillfälle stå. Trögheten infinner sig i synnerhet på sjuksängens, och lär till en större höjd, när den förenar sig med sjukdomskräkten och olustigheten. Men just därför behöves på sjukbädden en ökad flit, om icke den sjuka människan skall avvika utom vägen, då hon var nära att gå in i sin Herres döden. Likaså får den troende människan akta sig att icke kunna förorsaka otålighet, och otåligheten ondska, som kan kunna utsläcka kärleken, och med detsamma tillintettrera. Därför behöver den sjuke att bedja under vederbörlig ångest, ända till dess han kommer till att lova Gud i härlig tro. Härtill förmanar Frälsaren Kristus i evangelium: *Vaken och bedjen att I mån kunna undfly allt detta som kommer, och kunna bestå inför Människosonen.*

Utlämnelse. Har du icke blivit förlossad från den uppbyggda synden, så har du ingen förlossning från syndens straff, och straff följas åt. Inbilla dig då icke att du har fått förlossning att vänta i döden, om du icke har sökt den i livet. Låt först förlossa dig från det andliga eländet, om du ännu ärova någon förlossning att vänta från det lekamliga eländet trycker dig, och från det eviga eländet som du fruktar. Inge du fortfar att förtörna Gud med fiendskap emot Guds namn och hans namns missbruk, och med sabbatens ohelgande, om du väl icke rimligen vänta dig att Gud skulle i döden förlossa dig från ditt elände, när du icke velat låta Gud befria dig i livet ifrån syndatjänsten. Låt först ditt högmod nedslå med Guds lags tveeggade svärd. Låt din ondska dämpas av ett samvetes anklagelse. Låt dina lustar hämmas av fruktan för döden. Låt din girighet dödas av evighetens fasa, och låt ditt örtal tystas av åtanken på den yttersta dagens dom. Så se du kunna vänta dig att i döden omfattas av Jesu kärlek,

välsignas i din Frälsares namn, få en evig vila vid hans sida, upphöjas i hans rike, skonas av hans nåd, förhärligas till hans beläte, riktas med hans himmelska skatter, och frisägas i hans dom.

Har den första förlossningen redan skett, så att det är den dagliga förlossningen som hos dig är i gång, och icke blott en omväxling mellan nåderörelser och fiendskap, väckelser och andliga drömmar, och att den sista förlossningen kan vara för dig att vänta, och ej blott en förändring från ont till värre?

Har du blivit förlossad, så vakta dig att du icke blir ånyo fångslad. Jesus har lärt dig att bedja: *fräls oss ifrån ondo*, emedan han också vill göra det till slut, när han har fått göra med dig det andra som går förut, att du i ordets brukande har helgat hans namn, att du i en sann tro har anammat hans rike, i en kristlig helgelse gjort Guds vilja, i kristlig försakelse låtit dig nöja med det dagliga brödet, sökt förlåtelse och förlåtit, samt i frestelsen redligen kämpat. När då de lekamliga ögonen fördunklas, kraften försvagas och det jordiska livet håller på att släckas ut, så skall det hoppet hos dig upprätthållas, att då nalkas din förlossning. Amen.

Tredje söndagen i advent.

Matt. 11: 2—10.

Att tvivla på Guds ords sanning är alltid förmätet. Att tvivla om en annan människas själatillstånd är ofta kärlekslöst. Men att tvivla om sin egen andliga belägenhet är till det mesta nödvändigt . . .

Ä m n e:

Den märkvärdiga åtskillnad, som där är mellan oomvända syndares och omvända människors tvivelsmål om deras tillstånd till själen.

I. *En åtskillnad i anseende till det som går förut, innan tvivelsmålen uppkomma.*

1. Innan tvivelsmålen om själatillståndet uppkomma, så äro säkra syndare i bekymmerslöshet därom hurudant deras själatillstånd är. De hava icke något begrepp därom, hurudant en människas tillstånd till själen skall vara, utan mena att allting står väl till, när de kunna avhålla sig från uppenbara synder och grova missgärningar. När de därtill iakttaga ett och annat av det, som hör till den utvärtes gudstjänsten, så anse de för helt avgjort, att de äro färdiga att ingå i det himmelska riket när döden kallar dem.

Är ditt tillstånd till själen så alldeles sorglöst, så är det alldeles visst, att du är i ett olyckligt tillstånd, ändock du är viss därom, att det med dig står väl till. Förändringen blir förskräcklig om dina förståndsögon då först skulle öppnas, när du i döden skulle göra första steget i evigheten. Så lycklig som du menar dig vara i din bekymmerslöshet, så olycklig är du

så länge du bedrager din själ med dessa smickrande inbillningar. Vål vore det för dig, om du genom Guds ord kunde komma ut från dessa smickrande drömmarna, innan de förbytas i evighetens fasa. Då skulle du bliva verkligen frälst, och sannfärdligen bliva hulpen till det saliga tillståndet, varuti du falskligen menar dig vara.

2. En *omvänd* människa har både omtanke och visshet om sitt själatillstånd, innan tvivelsmål därom hos henne uppkomma. Bekymmer om själatillståndet har för längre tid sedan varit, då hon av Guds ord såg sitt tillstånd till själen vara olyckligt; och ehuru sorgen däröver upphört, när hoppet om frälsning uppgått i själen, så har omtanken likväl blivit kvar, att hon måtte undgå förtappelsen, och komma till den himmelska arvedelen. Därpå har vissheten följt, som den Helige Ande genom sitt vittnesbörd har givit om människans barnaskap och nådastånd. Då nu därefter tron skall bringas till förkovran, så blir människan förd på nytt i andens fattigdom, varunder hon intet förnimmer av den nåden som hon förut känt. Under detta andliga mörkret uppkomma tvivelsmål om nådaståndet, vilka den onde anden uppväcker i det av naturen misströstliga hjärtat.

Kan du känna detta igen, så har du ingen orsak att tvivla, änskönt tvivelsmål påträngas, vilka din anklagare grundar på de samma felen, i vilka han bragt dig genom sina frestelser. Men fastän tvivelsmålen framföras med vissa därvid fogade skäl, så skall man likväl märka att skälen äro utan grund, och tvivelsmålen därför likaså. Att du mot din vilja felar, det visar att du är en syndare, men det visar därför icke att du är en avfälling. Därav att du felar, kan man sluta att du behöver en Frälsare, men icke följer därav att du har förlorat honom. Av saknaden på kännbar nåd vill väl ditt misströstliga hjärta sluta att du förlorat nåden helt och hållet; men du skall veta att annat är att äga del i vår Frälsare, och annat är det, att känna denna salighet med hugnad och glädje. Har du ägt honom, och icke glömt honom, så äger du honom ännu, fastän kraften av ordets löften icke kännas lika stor, och oaktat sötman icke så i ditt hjärta överflödar.

II. *Åtskillnaden mellan säkra syndares och omvända människors tvivelsmål om deras själatillstånd* skola vi finna, då vi betänka hurudant själatillståndet är under det att dessa tvivelsmålen vara.

1. Hos *säkra syndare* är tillståndet under tvivelsmålen i grunden detsamma som förut. Där är ingen angelägenhet om Guds ord, att därav få upplysning i det, varom de tvivla. Där höres ingen bön om upplysning, varigenom tvivelsmålen kunde bliva bragta till fullkomlig visshet, och de så komma ut från mörkret, varmed de omgivas. Det onda sinnet varder icke genom tvivelsmålen dämpat; utan människan är dess mer avog och vrång mot andra människor, ju mera hon är i tvivelsmål om sig själv. Detta visar att, ändock tvivelsmålen äro den Helige Andes väckande försök på det sovande hjärtat, så har människan likväl ännu icke blivit rätt vaken. Så länge Guds ord ännu icke kommit i bruk, så har nådens verk ännu icke kommit i gång, ändock att den Helige Ande har nyttjat så mycket av ordet, som genom kunskap kan vara hos människan inplantat, och har därmed gjort dessa försök att rubba den ostörda säkerheten.

2. Under *Guds barns* tvivelsmål om deras själatillstånd visar sig hos dem en större angelägenhet om deras eviga frälsning än förut. Icke känna de hos sig den driften till Guds ord, som de tillförene hos sig förnummit, men de driva sig själva till ordets brukande; och förmågan, som de hava att tvinga sig till ordet, visar att under all den vanmakt de hos sig känna, är där likväl en högre kraft, än den naturen kan frambringa. Därför, ändock den onde fienden tager sig anledning av den kännbara vanmakten, att hos dem uppväcka tvivel, så hava de likväl ett stöd för sin sak i den fördolda kraften, varmed de kämpa mot trögheten. Under ordets läsande förskingras deras tankar, och djävulen vill därmed överbevisa dem om avfall ur nåden; men då de med bönen i sin Frälsares namn kunna samla sina tankar, och stå emot tvivelsmålen, så visar detta att de stå uti delaktighet av sin Frälsares nådekraft, till att kunna övervinna både djävulen och sig själva; och är således därav uppenbart, att de icke avvikit från Jesus Kristus

deras Herre. Deras tro överhöljes av tvivelsmålen, men kärleken är hos dem lika allvarlig. Låt något förekomma, där fråga blir att förtörna Gud, så skall man få se huru den nedtryckta själen reser sig, och sätter sig emot det onda. Det visar sig således att där är kärlek till Gud i själen, fastän där icke är hugnaden därav i känslan.

III. *Hurudant tillståndet blir sedan tvivelsmålen hava upphört.*

1. Hos *säkra syndare* blir säkerheten ökad sedan tvivelsmålen upphört. Likasom en lekamligen sovande människa somnar djupare in sedan det upphört, som för en liten stund oroat hennes sömn; likaså blir den andliga bekymmerslösheten större, sedan den för en kort tid varit störd genom tvivelsmålen. Ju längre tvivelsmålen vara, och ju större anfall av ängslan hava därmed följt, dess större blir vissheten, som den säkra människan gör sig om sitt förmenta goda tillstånd till själen. Till den sorglösheten, varuti den säkra människan förut varit, kommer en annan farligare bekymmerslöshet, som tager sig anledning av det, som människan under tvivelsmålen har erfarit. Hon anser sig då såsom en andlig segervinnare, som har kämpat igenom tvivelsmål, som mot henne hava upprest sig; och med förakt anser hon varje försök, som någon skulle vilja göra, att sätta hennes andlighet i fråga.

2. Segern över tvivelsmålen gör *den omvända människan* mera flitig i gudaktighetens övning. Hennes förhållande blir sådant, som David beskriver det, då han säger: *Jag vill löpa dina buds väg, ty du tröstar mitt hjärta*, Ps. 119:32. Den ökade upplysningen av ordet, som förskingrar tvivelsmålen, giver ordet hos henne ett ökat värde. Likasom hon av tvivelsmålen blivit driven fram i bönen, så utbrister hon i ett hjärtligt Guds lov för den vissheten, som hos henne förskingrat tvivlet; och hon förvarar aktsamt den lyckliga belägenheten, i vilken hon genom nådeförsäkran kommit, att hon icke måtte förlora den, och råka på nytt i sin förra vacklande belägenhet. Medlidsamt anser hon var och en av sina medbröder, som tryckas av tvivelsmål i sin salighetssak, ty hon kommer ihåg huru svår denna ställningen är, varutur Herren har hulptit henne.

Tillämpning. Har du aldrig tvivlat om ditt själatillstånd, så är du en bekymmerslös människa, som djupt sover i säkerhetens sömn. Har du ingen annan visshet för din trygga försäkran, än den du själv gör dig utom Guds ord, vilket du sällan eller aldrig brukar, så försäkrar jag dig att denna din ostörda visshet snart kan förbyta sig i dödens räddhåga och evighetens fasa. Har denna din självtagna visshet till någon del blivit rubbad genom de föreställningar, som av Guds ord blivit dig gjorda på denna stunden, så har det varit ett dylikt försök att hos dig uppväcka en börjad eftertanke, som då den Helige Ande genom aposteln Paulus förmanar i 2 Kor. 13: 5: *Rannsaken eder själva, huruvida I ären i tron, ja, prøven eder själva. Eller kännen I icke med eder själva att Jesus Kristus är i eder? Varom icke, så hållen I ej provet.*

Har det med dig kommit från tvivelsmål till full visshet därom, att du är i ett olycksaligt tillstånd, så har det Guds verket gått fram, som börjades med tvivelsmålen. Det kan då väl hända, att tvivelsmål kunna hos dig uppkomma, huruvida du kan få nåd och bliva frälst; men om du far fort att bruka Guds ord med bön, så skola även dessa tvivelsmålen bliva överändakastade genom de löften och försäkringar, som Gud har givit i sitt ord, att var och en av Herrens Jesu återlösta skall få det goda, som han åt dem har förvärvat, om de fortfara att allvarligt söka därefter. Handla du efter sådana anvisningar, så skall Gud handla med dig efter dessa sina löften. Det skall bliva hos dig avgjort visst, att barmhärtighet skall dig vederfaras för din Frälsares skull, som bar Guds vrede, fastän du icke ännu vet när din rättfärdiggörelses stund kommer, då dina synder skola dig förlättna vardå i Guds Sons namn.

Har du kommit till denna visshet, så låt dig därmed nöja, och begär icke någon större, förr än den oförmodat varder dig given. Även detta skall ske om du fortfar att vara trogen uti att hålla dig fast vid Guds löften, och ej övergiva din Guds bud. Under en sådan ödmjuk flit i Herrens tjänst skall den Helige Andes vittnesbörd göra slut på alla tvivelsmål, snarast då, när du räknar dig ovärdig till en sådan högre nåd. Slut-

ligen skall härlighetens krona i en salig död bliva lämnad dig i händer, och med det samma all möjlighet upphöra att tvivla om den salighet, som du då får njuta inför Guds ansikte. Evigt skall du då prisa honom för det, att han genom ordets upplysning upphävt alla tvivelsmål, och att han genom din Frälsares härliga närvaro gör att tvivelsmålen aldrig i evighet mera återkomma. Amen.

Fjärde söndagen i advent.

Joh. 1: 19—28.

Såsom okända, fastän vi äro väl kända, 2 Kor. 6: 9.

1. I vissa avseenden är en sann kristen *okänd*. En sann kristen är okänd till sin inre beskaffenhet för de världsligt sinnade människorna, ty däröver kunna de världsligt sinnade människorna icke döma. En sann kristen är [ock] okänd till rätta beskaffenheten av hans utvärtes leverne, ty de världsligt sinnade människorna döma däröver alltid orätt.

2. En sann kristen är i vissa avseenden *känd* av de världsligt sinnade människorna. Understundom framlysa hos honom sådana goda gärningar, som de världsligt sinnade människorna måste godkänna. I övrigt är hans förhållande sådant, att det är dem icke obekant, om de kunde förmås att tro det.

Ä m n e:

Sådan som en kristen av de världsligt sinnade människorna anses att vara, sådan är han icke; men sådan som en sann kristen av de världsligt sinnade icke hålles för att vara, sådan är han.

I. Sådan som en kristen av de världsligt sinnade människorna anses att vara, sådan är han icke.

1. De världsligt sinnade människorna mena, att en sann kristen ömsom brukar Guds ord och handlar däremot; men så gör han icke, och icke heller kan han så göra.

2. De världsligt sinnade människorna mena, att en sann kristen meddelar de andliga hävorna åt vem han vill; men så gör icke en sann kristen, ej heller kan han så göra.

3. De världsligt sinnade människorna mena, att den kan vara en sann kristen, som deltager i världens fåfängliga väsende; men så gör icke en sann kristen, och ej heller kan han så göra.

II. *Sådan som en sann kristen av de världsligt sinnade människorna icke hålles för att vara, sådan är han.*

1. De världsligt sinnade människorna anse det för omöjligt, att någon människa skulle kunna vara viss om sin eviga salighet; men en sådan visshet äger en sann kristen.

2. De världsligt sinnade människorna mena det vara omöjligt, att någon skulle kunna på en gång lika mycket vårda sin eviga och sin timliga välfärd; men det gör en kristen, och försummar ej någondera.

3. De världsligt sinnade människorna mena, att ingen människa kan vara fri från rådande synder; men sådan är en kristen, och sådan har han alltid varit [sedan han blev en sann kristen]. Amen.

Juldagen.

Luk. 2: 1—20.

Ä m n e:

Ett härbärke för den nyfödde Frälsaren i en omvänd människas hjärta.

I. *Hurudant härbärgets skall vara, om Jesus skall bo där.*

1. Det skall vara ett hjärta, ödmjukat och förkrossat av Guds lag, uti vilket Jesus skall hava ett härbärke . . . Så blir en människa förskräckt då en Herrens Zebaots ängel i prediko-ämbetet kommer med Guds lags lära, i vars klara ljus människan ser sin fördömelse. Då blir det förut varande högmodet nedrivet . . .

2. Det hjärta, som skall vara ett härbärke för den nyfödde Frälsaren, skall vara renat i hans eget blod, och klätt med hans rättfärdighet . . . Rummet där en konung skall bo, plägar klädas med kostbart tyg; och hjärtat, där konungen Jesus skall hava sitt härbärke, skall vara klätt med hans rättfärdighets kläder . . .

3. Hjärtat måste vara omskapat av Guds Ande, om det skall vara ett härbärke för den nyfödde Frälsaren . . . Detta hjärtats omskapande sker då en människa kommer till tron, och således med detsamma som den reningen sker, vilken nyss blivit omtalad . . . Det är hos den nya människan ett nytt förstånd, som kan döma andliga saker andligen, i stället för att hon förut famlade i ett tjockt mörker av oriktiga begrepp om andliga ting. Det är hos henne en ny vilja, som älskar Gud, och hyser välvilja för människor; när tillförene fiendskap och avoghet uppfyllde hjärtat, i synnerhet emot dem som Gud till-

höra, just därför att de voro hans folk. Det är i hjärtat nya krafter och härliga nådens och Andens gåvor, fastän dessa överhöljas av fel och fördöljas under anfäktningens mörker.

II. *Huru härbärgets i hjärtat bliver beskaffat, sedan den nyfödde Frälsaren blivit där boende.*

1. Sedan hjärtat blivit ett härbärke för den nyfödde Frälsaren, så bliver det uppfyllt med Guds nådeshärlighet. Då vår Frälsare låg i Betlehems krubba, var detta oansenliga ställe den härligaste boning på jorden; ty såsom uti vår Frälsare bor all gudomens fullhet lekamligen, så var Guds härlighet samlad där, fastän fattigdomen och ringheten dolde den. Denna gudomliga härligheten har blivit Jesus såsom människa meddelad, på det han skulle förvärva människorna den nådeshärlighet, som skulle bliva meddelad åt dem. Denna nådeshärligheten består av den rättfärdigheten och de Andens gåvor, som vår Frälsare har vunnit åt människorna . . . Om denna nådeshärligheten, som uppfyller de trognas hjärtan, talar David, då han säger i Ps. 45: 14: *Idel härlighet är hon, konungadottern i gemaket: av guldvirkat tyg består hennes dräkt.* Denna härligheten hos de trogna härleder aposteln Paulus i Kol. 3: 3, 4 därifrån, att de genom delaktigheten och föreningen med vår Frälsare hava liv i honom, då han säger: *Ty I haven dött, och edert liv är fördolt med Kristus i Gud. När Kristus, han som är vårt liv, bliver uppenbarad, då skolen ock I med honom bliva uppenbarade i härlighet.*

2. Sedan hjärtat blivit ett härbärke för den nyfödde Frälsaren, så blir det uppfyllt med fröjd, som utgjuter sig i Guds lov. Den glädjen, som av ängeln bebådades herdarna, uppfyllde deras hjärtan, när de hade funnit världens nyfödde Frälsare; och denna glädjen yttrade sig, då de gingo från Betlehem tillbaka, under Guds pris och lov, vilket de utbredde bland dem, för vilka de berättade om det, som de hade hört och sett, Jes. 51: 3 . . . En gnista av denna glädjen finnes redan i den stilla friden, vilken såsom en morgonrodnad uppgår för hjärtat, som legat fördjupat i syndens mörker; och denna friden utbreder sig med en tröstande hugnad, så snart hugsvalelseskällan Jesus har tagit sin boning i det uppväckta hjärtat,

då tron på honom blivit verkad där av Guds Ande. Ehuru den benådade själen ännu icke vet utav sin lycka, njuter hon likväl förstlingen av dess frukt. Fullheten av den saligheten, som den troende människan äger, får hon smaka, då det för henne kungöres genom den Helige Andes vittnesbörd, att Jesus har gått in i hjärtat, och fört med sig sin försoning och rättfärdighet till förlåtelse och barnaskap.

Tillämpning. Så måste ditt hjärta bliva ett härbärke för din Frälsare, om du en gång skall få härbärke hos honom i hans himmelska rike. Därföre, om du fortfar att hålla din Frälsare från ditt hjärta utesluten, så blir du ock en gång från hans rike utestängd . . . Så länge ditt gamla sinne är kvar, och ditt antagna levnadssätt är oförändrat, så har visst icke den stora förändringen hos dig skett, att Frälsaren Kristus blivit hos dig boende; ty när han blir boende i hjärtat, så har det förut varit ödmjukat och förkrossat av Guds Ande.

Däremot, om denna förödmjukelse och förkrosselse hos dig är skedd, så är förberedelsen börjad därtill, att ditt hjärta skall bliva en boning för den nyfödde Frälsaren. Detta Guds Andes begynta verk går omsider till denna saliga fullbordan, om du fortfar att läsa Guds ord med samma flit och uppmärksamhet, som då du allraförst uppvaknade utur den andliga sömnen. Ändock att du ännu är stadd i ängslan över dina synders fördömelse, så är det likväl till dig, som budskapet har blivit förkunnat . . . *Se, jag bådard eder en stor glädje, som skall vederfaras allt folket. Ty i dag har en Frälsare blivit född åt eder i Davids stad, och han är Messias, Herren.* Är du en av de förtappade ibland folket, så trösta dig därav, om du icke ännu kan därav glädjas, att i dag är född en Frälsare för de förtappade. Om du ännu är bedrövad över dina synder, så låt denna sorgen vändas i glädje genom underrättelsen om den Herrens födelse, som har frälsat dig från alla dina synder.

Har denna trösten blivit utgjuten i ditt hjärta, så förvara den, att den icke måtte återigen därifrån bortkomma . . . När världens barn under denna högtiden hoptals samlas till att förehålla överdåd, så gör du som Maria . . . hon *gömde och*

begrundade allt detta i sitt hjärta. Ensamheten blir därför det bästa tillfället för att hava en rätt julero. Den heliga skrift är liksom den krubban, i vilken världens nyfödde Frälsare är nedlagd; och Guds löften äro de lindakläder, i vilka han och hans nådeshärlighet är insvept. Inställ dig där, och tag ibland med dig en eller två, liksom herdarna gjorde varandra sällskap . . . Det är med kristligt samtal, som du, liksom herdarna, bringar ut det till inbördes uppbyggelse, som du genom den Helige Andes upplysning om din Frälsare har fått veta. Osynligen skall då Guds härlighet omgiva dig, och omärkligen skall vår Frälsare vara närvarande i ett sådant samkväm. Tröst och glädje skall ock omsider visa, att ordets rannsakande icke är ett blott förnuftsverk, och ett innerligt Guds lov skall för andra giva tillkänna att edra böner icke hava varit tomma ljud; såsom ock en förändrad vandel skall ådagalägga att det skett nyfödelse i hjärtat, och den stilla förnöjsamheten på eder sotesäng skall bekräfta att den till ändabragta vandeln har varit styrd av Guds Ande.

Bön. Vi knäböja nu inför din tron, du Guds och människones Son, och tacka dig att du velat låta nedlägga dig i den låga krubban, där du först vilade, då du kom hit att frälsa världen, som låg nedsänkt i synd. Vi bedja dig att du ville genom din Helige Ande bereda dig en boning i våra hjärtan. Förkrossa dem därför med din lag, på det att du sedan må rena dem i ditt blod, pryda dem med din rättfärdighet, och utrusta dem med din Andes gåvor. Så skall friden regera där, och din ära befrämjas genom den förbättrade vandeln, och ditt faderliga välbehag ådagaläggas genom bönhörelsen. Så skall lovet giva tillkänna glädjen, först här inför din fotapall, och sedan en gång med utesägliga ord inför din härlighets tron. Amen.

Bön på Annandag jul.

Barmhärtige Herre Jesus Kristus, som gav dig i döden för dina ovänner, värdes låta ditt medlidande med dem ännu något fortfara. Det är sant, att de icke förstå värdera din kärlek, när de bemöta den med fiendskap. Men de förstodo det ju icke heller då de naglade dig vid korset, och du bad likväl för dem. Du värdes ock nu bedja för dem, oaktat de försmäda dig. Du återlöste dem, när de förkastade dig; och du värdes låta din återlösning gälla för dem, änskönt de ringa akta denna din dyra välgärning . . . Vi våga att hålla dig före det, som du har förhållit oss i ditt ord, såsom av dig förvärvat och för din skull lovat. Så tänk då därpå, att ock dessa äro ditt folk, fastän de icke ännu tillhöra dig; ty de äro med ditt blod köpta, fastän de icke ännu äro till dig omvända . . . Om du uti din kärlek använder ännu några nådeverkningar på dessa dina ovänner, så bliver visserligen någon omvänd till dig av dem, som äro dig emot. Du försmår ju icke det ringa antalet av dem, som låta föra sig till rätta, då du i ditt ord har förklarat att du icke vill en enda människas undergång, om hon icke vill det själv framgent, och om hon icke med sitt framhårdande i synden befordrar sitt eviga fördärv.

Ännu mycket mer vänta vi det av din utsägliga mildhet, att om du ser bland dina fienders hop någon, som erkänner sin skamliga otacksamhet mot dina välgärningar, sin dåraktiga gensträvighet mot din stora makt, och sitt orimliga motstånd då du arbetat för deras eviga väl, då hoppas vi av din mildhet att du så gör, som du har sagt, att du *skådar ner till den som är betryckt och har en förkrossad ande, och till den som fruktar*

för ditt ord, Jes. 66: 2. Hugsvala dem med din barmhärtighet, då de äro bedrövade över sina synder, varmed de visat fiendskap mot dig. Förklara för dem, genom din Helige Andes upplysning, den kärlek som du för dem haft, då du gav dig ut för dem, och den kärlek du för dem har, att du ville mot-taga dem och förlåta dem deras synder, med vilka de visat hat emot din kärlek, och att du vill i din bok uppskriva dem bland dina vänners antal . . .

Förvara genom din kärlek dem, som du i din kärlek upptagit, att de bliva i din kärlek, så att de behålla förtroendet till din kärlek, även då den under anfäktningens mörker döljer sig. Håll deras tros öga fäst på ordets ljus . . . När deras och din fiende djävulen under låtsad vänskap döljer sin bittra fiendlighet emot dem, så värdes ihågkomma att du själv erfarit denne fiendens grymhet. Påminn dem då om den kärlek som de fordom smakat, på det att de måtte fortfara i tillgivenheten för dig, bibehålla kärleken för ditt ord, bliva trogna i att lyda dina bud, och varda av kärlek till dig allt mera av hjärtat underdåniga för din styrelse, den du, under smälek och lidande, över dem för. Så skola de en gång, då de i ditt himmelska rike evigt få smaka din kärlek, också evigt få prisa dig, som från deras forna fiendskap fört dem till att äga och åtnjuta din kärlek. Amen.

På nya året.

Det gamla är förgånget; se, något nytt har kommit! Sålunda beskriver aposteln Paulus den saliga förändringen, varigenom en människa har blivit en ny människa, 2 Kor. 5: 17.

Det gamla året är förgånget. Den tiden är borta. Den ena dagen har gått efter den andra, och nästan innan vi givit akt däruppå, så är ett helt år förflutet. Så skyndar tiden fort som en ström åt evighetens hav. Därför borde vi likna tiden, och skynda oss såsom den skyndar. Såsom den skyndar bort till evigheten, så borde vi skynda att bereda oss till att gå in i evigheten; så mycket mera, som tiden ändå för oss lika fort åt evigheten, som den själv far dit. Nu då ett år är förgånget, så äro vi ett år närmare evigheten, antingen den osaliga eller den saliga, allteftersom varje människas sjelatillstånd är. Därför, såsom var dag är ett steg närmare evigheten, så borde var dag vara ett steg längre fram på den smala vägen, som drager till livet. Allt som vi komma evigheten närmare, så borde vi nalkas Guds rike, och då kunde vi med glädje taga avsked av det gamla året och säga: *det gamla är förgånget; se, något nytt har kommit!*

Så hade det bort vara, mina kära åhörare! Såsom tiden förändras, så haden I bort bliva andra människor. Men likväl är det beklagligen sant, att änskönt det gamla året är förgånget, så hava många därför icke bortlagt sitt gamla syndaväsende. Fastän vi i dag börjat ett nytt år, så sitter likväl mången här med sitt gamla onda sinne. Tänker du då att även på detta nya året behålla det gamla sinnet? *Något nytt har kommit.* Vi hava i dag fått en ny dag, men skulle du väl vilja tillbringa denna dagen i ditt gamla syndafördärv? Du får i

dag ny nåd till bättring och omvändelse dig tillbjuden, då du får höra Guds ord. Men vill du också försumma denna nya nåden i din gamla obotfärdighet, och förhärda ditt hjärta emot Guds ords verkan? Herrens barmhärtighet, som är var morgon ny, har ock förnyats emot dig på denna dagen, att han haft tålmod med dig, och icke ryckt dig bort i dina synder. Vill du då missbruka Guds förnyade långmodighet i din gamla förhårdelse? Gud har på detta nya året bevisat dig nya välgärningar, att du fått hava livet och hälsan på denna nyårsdagen. Skulle du också bemöta dessa Guds förnyade välgärningar med din gamla otacksamhet emot Gud?

Det gamla är förgånget; se, något nytt har kommit! Då allting har blivit nytt, skulle du då icke till ditt sinne förnyas? Skulle du icke på ett nytt år bliva en ny människa? Kunde icke denna dagen bliva din andliga nyårsdag, den första dagen av ditt nya andliga liv uti bättring och tron på Jesus Kristus? . . .

Så länge du behåller ditt gamla hjärta, så kan du icke vänta dig av Gud annat än förbannelse, änskönt hans långmodighet låter dig leva för att vänta på ditt hjärtas förnyande . . . Guds straff kan du icke förekomma utan därmed, att du låter den Helige Ande föda ditt hjärta på nytt. Med all din försiktighet och kloka hushållning kan du icke förhindra olyckan, när Gud vill straffa dig . . . Ett nytt hjärta, som älskar Gud, är allena säkert för all olycka, Rom. 8: 28. Därför om Gud nu straffar dig, huru vill du då kunna bära hans straff? . . .

Huru vill du då hava ett gott nytt år med ett ont hjärta? Huru tänker du att kunna leva detta året i frid med ett sårat samvete? Var blir din förnöjelse, då du icke vet någon förnöjelse i Gud? Var blir din glädje, då ditt hjärta frätes av syndens lustar? Kan du väl vänta dig någon lycksalighet, då du så vändas, innan du får det ditt hjärta begär? Vad oro, vad ledsnad och förtret förestår dig icke detta året, som ditt gamla hjärta drager över dig, och huru nödvändigt behöves då icke ett nytt hjärta på detta nya året!

Om du nu hos dig känner någon åstundan efter att få ett nytt hjärta, så är detta just en början att komma därtill, om du själv vill. Det är den Helige Ande, som verkar på ditt hjärta och vill förnya det. Det är den omvändande nåden, som börjar att arbeta i din själ. Låt då icke detta saliga verket slutas med de första rörelserna. Strid icke emot den Helige Andes dragande, utan överlämna dig åt hans förande, Ps. 51: 12. Anropa honom att han ville pånyttföda ditt hjärta uti en sann omvändelse... Synden måste svida i hjärtat, innan det kan födas på nytt. Det måste göra människan ont, att hon förtörnat Gud... Du måste känna dig vara i nöd... Sedan måste ock hjärtat läkas i Jesu blod, då det söker denne rätte själaläkaren och flyr till hans förtjänst. Då blir syndarens hjärta omskuret, när han ropar till Gud om nåd och förlåtelse för Jesu skull. Då varder det gamla stenhjärtat borttaget, och människan får ett nytt hjärta, som är i en ny ställning med Gud, i en ny tjänst hos honom, och har nya krafter till en ny lydnad.

I som haven ett nytt hjärta, tacken Gud för det, att han förnyat det. Glädjens däröver, men kommen alltid i håg att I haven något kvar av det gamla, som I måsten vaka över och kämpa emot med bön. Såsom Guds ord fött edert hjärta på nytt, så söken att genom samma medel få det ytterligare förnyat, att I mer och mer måtten visa ett nytt hjärtas frukter i ett nytt leverne. Låten icke den onda vanarten förvandla edert nya hjärta, så att I gören ett olyckligt byte. Framhärden i det nya hjärtat, icke allenast detta nya året, utan intill änden, så skolen I en gång med glädje säga, då I kommen till den nya himmelen och den nya jorden; *det gamla är förgånget; se, något nytt har kommit.* Amen.

Nyårsdagen.

Luk. 2: 21.

Ingen tid skall mer givas, Upp. 10: 6.

Ä m n e:

Evigheten, såsom något viktigt att tänka på vid alla förändringar i tiden.

I. *Varför evigheten är viktig i sig själv att tänka på.*

1. Evigheten är något i sig själv förunderligt och allvarsammt att tänka på.

Den skapade evigheten är en oupphörlig fortsättning av människans varelse och en känsla som hon har av hennes varelses oupphörliga fortfarande, utan att människan kan avmäta något av detta. Den oskapade evigheten är den evige Guden själv, som är utan begynnelse och utan förändringar, och är därför utan tid. Så beskriver Moses i 90:de psalmen v. 2 Guds evighet, då han säger: *Förrän bergen blevo till och du frambragte jorden och världen, ja, från evighet till evighet är du, o Gud*, och Jakob säger i sin epist. 1 kap. v. 17, att hos Gud *ingen förändring äger rum och ingen växling av ljus och mörker*, samt Petrus i 2 epist. 3: 8, att *en dag är för Herren såsom tusen år och tusen år såsom en dag*. Den skapade evigheten är människans odödlighet, att Gud oupphörligen uppehåller människans varelse, och låter henne evigt vara till, sedan han en gång låtit henne börja att vara. Detta människans framgena varande utgör en oändlig kedja av förändringar, vilka i evigheten oupphörligen återkomma. Därigenom sker det att den i evigheten stadda människan ej kan urskilja eller

ihågkomma vilken av dessa förändringar som har varit den första, andra och tredje; utan allt blandas med vartannat i hennes föreställning, så att det förekommer människan liksom detta hennes sätt att vara hade nu först tagit sin början.

2. Människan kommer att i evigheten vara antingen genom Jesu namn frälst, eller genom sitt eget namn förtappad. Det namnet *Jesus*, som Guds Son antog i sin omskärelse, betyder en *Frälsare*, som han skulle vara för människorna, isynnerhet i avseende på evigheten, till att frälsa dem från den osaligheten, som annars skulle i evigheten övergå dem för syndalevnadens skull, den de hade fört här i tiden, och för syndafördärvets skull, vars rådande välde hade följt dem till tidens slut. Emedan människorna skulle frälsas såsom fria människor, och således icke med tvång mot deras vilja, så är människan vid övergången in i evigheten antingen stadd i sin egen förtappelse, eftersom hon har velat behålla det, som evigt skulle fördärva henne, eller ock är hon vid evighetens början deltagande i vår Frälsares förlossning, eftersom hon har tagit den emot, då den har blivit henne tillbjuden. Människan är således i evigheten antingen frälst, därigenom att Jesus heter en Frälsare, och har blivit henne tillerkänd inför Gud såsom hennes Frälsare; eller ock är hon i evigheten förtappad, därigenom att hon i domsböckerna är uppskriven såsom en ogudaktig, eftersom hon icke har velat låta Guds Ande omvända sig; eller är hon där upptecknad såsom en egenrättfärdig, eftersom hon icke velat ikläda sig vår Frälsares förvärvade rättfärdighet, när den genom ordets predikan har blivit för henne framlagd.

3. Om den andliga omskärelsen icke har skett i tiden, så kan den i evigheten icke ske; och om den vid slutet av tiden har skett, så kan den i evigheten icke upphävas. Vår Frälsare blev lekamligen omskuren, och var och en människa måste andligen omskäras, som skall hava del i honom. Denna förändringen sker i en sann omvändelse, och denna förändringen måste ske i tiden, ty i evigheten kunna inga ändringar ske, utan allt blir som det är. Detta är just evighetens egentliga beskaffenhet, varmed den skiljer sig från tidens föränderliga art.

Därför, därest den förändringen, som sker i en sann omvändelse, icke har skett i tiden, så kan den i evigheten icke ske. Om lust för Guds ord icke har uppgått i människans hjärta, varken under de lugna hälsodagarne, eller på den oroliga sotsängen, så upptändes visserligen icke hågen för Guds ord genom helvetets låga; ty där hava de icke Moses och profeterna, vilkas gudomliga kraft ljuvligt drager människans hjärta till sig. Likaså, därest hos en omvänd människa före tidens slut den olyckliga förändringen icke har skett, att hon fallit utur nåden, så kan detta osaliga ombyte icke ske sedan evigheten en gång tagit sin början. Om icke lustarna hava förtjusat hjärtat innan det i döden brustit, så kunna icke köttets orena förnöjelser inblanda sig i himmelens glädje och förringa dess värde; ty de syndiga begären hava ur hjärtat för evigt blivit bortjagade, då det i döden klappat sista slaget. Om icke världspraktens glans har förblindat själen innan ögonen mörknat, så kan det tomma skenet av jordens gods icke synas i glansen av himmelens härlighet och draga uppmärksamheten därifrån, ty umgåendet med det jordiska har upphört och med detsamma dess inflytande. Om icke mänsklig ära har bortlett sinnet från Gud innan människan upptages i Abrahams sköte, så kan icke människoberöm tysta rösten av de himmelska lovsångerna; ty den inför Guds tron framställda själen slipper att där besväras av världsbarnens försmädelser eller smicker.

II. *Varför evigheten isynnerhet är viktig att tänka på vid alla förändringar i tiden.*

1. Vid varje förändring i tiden är det angeläget att tänka därpå, att hela tiden skall en gång förbytas i evighet. Tidens föränderlighet giver härom en eftertrycklig påminnelse. Så som vi idag börjat ett nytt år, så skall en nyårsdag bliva en gång den sista nyårsdagen. Vi hava med gårdagen slutat det gamla året, men ett år skall komma en gång, vilket icke skall slutas, ty tiden skall upphöra under årets lopp. Denna stora och viktiga händelse skall på ett eller annat sätt även träffa oss; ty om vi än icke varda av dem, som leva vid vår Herres Jesu tillkommelse till domen, så skall likväl denna förändringen också för oss hava de viktigaste följder. Vi skola uppstå av

jorden, på det att jorden därefter må överlämnas åt elden att förtäras, och dagarna sedan för evigt upphöra. En gång skall då börjas den sista av dagarna i tiden, och den dagen skall utgöra den allmänna och stora evighetens början. Den stora och långa rannsakingen som då skall börjas, skall redan bära märken med sig av evighetens oföränderliga art; ty ledsnad skall därvid icke äga rum, såsom under tidens likadana framfart, eftersom de största och mest förunderliga saker av världsdomaren skola uppenbaras och avgöras.

2. Vid varje förändring i tiden är det angeläget att tänka därpå, huru var och en människa en gång kommer att vara i evigheten. Emedan det är människorna förelagt att en gång dö, så kommer var och en människa att genom döden en gång bortflytta i evigheten. Där kommer hennes öde att bliva evigt, hurudant det då blir, lyckligt eller olyckligt, allt efter som hennes tillstånd har varit, då evigheten för henne börjades. En predikan blir den sista, där nåd och salighet åt en människa tillbjudas, och sedan tillbjudes det henne icke mer. Det blir omsider en gång för sista gången då den Helige Ande verkar på en människas hjärta, och sedan evigt icke mera, eftersom människan blivit flyttad utom nådesordnigen, med detsamma som hon blivit flyttad utom tidens gräns. Likasom en människa ej kan alltid få vara här, så måste hon en gång befinna sig där, varest hon för evigt skall bliva; och emedan hennes levnadsdagar en gång måste slutas, huru stort deras antal också blir, så måste människan en gång börja det eviga varandet, där man icke räknar några dagar.

3. Långt före den tiden, då denna förändringen *måste* med en människa vara skedd, kan den oförmodat ske; och detta är angeläget för var och en människa att eftertänka. Var och en förständig människa måste väl medgiva att hon till exempel inom hundra år härefter måste vara i evigheten. Men hon kan komma där inom en mycket kortare tid; ja, hon kan komma i evigheten inom en kortare tid än den tiden hon har föreställt sig att evigheten skall för henne inbryta. Innan denna förändringen sker, måste den förändringen med henne vara skedd, som kallas en sann omvändelse, om icke evighetsför-

ändringen skall bliva för henne olycklig; ty omvändelseförändringen måste ske i tiden, och kan i evigheten icke ske. Eftersom nu människan icke vet sin tid, så får hon nyttja den tiden som hon *har* till sin eviga frälsning, ty hon kan icke veta vad tid hon *får* till att rädda sin själ. Då hon i dag hör Herrens röst, så skall hon icke förhärda sitt hjärta; ty i morgon kunde hon tilläventyrs vara i evigheten, där hon icke mera får höra Herrens ord; och om hon idag förnimmer Jesu närvaro, som klappar på hennes hjärta, så skall hon ropa till honom, att hon icke må finna nådens dörr stängd då hon skulle vilja öppna sitt hjärta. Därför förmanar profeten Jesaja i kap. 55:6: *Söken Herren, medan han låter sig finnas; åkallen honom, medan han är nära.*

*Tillämpning.*¹ Har evigheten i Guds ord, och genom Guds ord, blivit ställd dig för ögonen, så råder jag dig att du tager denna allvarsamma saken i ytterligare betänkande. En häpenhet uppkommer väl då du betänker huru du hittills försummat din evighetsberedelse och i syndiga dårskaper samt i världens fåfänglighet förlösat den tiden, som hade bort vara använd till att söka och vinna hos din Frälsare i himmelen en evig härlighet och glädje; men besinna dock att denna förfärelsen för evigheten är icke det enda eller det förnämsta av det, som skall uträttas hos dig här i tiden. En andlig omskärelse är det, som hos dig skall utföras, på det att du därigenom må åtnjuta välsignelsen av Jesu frälsarenamn, vilket han i sin omskärelse antog. Denna andliga omskärelsen är den sanna omvändelsen; och den fullbordas därmed, att du kommer till tron på Jesu frälsarenamn, så att du kan anse honom såsom din Frälsare, antaga honom såsom din Frälsare, och hoppas på honom såsom din Frälsare att han skall frälsa dig från evighetens kval till evighetens glädje. Se, detta skall vara syftmålet, varpå din uppmärksamhet skall vara ställd, då du hör och läser Herrens din Guds ord; och detta skall vara förnämsta innehållet av den bön, som du inför din Herre Gud frambär. Lägg härvid till grund detta samma din Frälsares namn, så

¹ Första stycket går här förbi, då vad här är sagt, finnes i det föregående.

skall du genom hans frälsarenamn bliva frälst från dina synder, vilka skola bliva dig förlåtna genom hans namn av Frälsare, vilket namn just därför blev av ängeln honom givet, att han skulle frälsa sitt folk från deras synder. Då skall du intet i evigheten hava att befara, utan tvärtom skall det utgöra din varelses högsta lycksalighet, att den skall evigt fortfara; ty sedan din Frälsares rättfärdighet har blivit dig iklädd, skall ingen kunna avkläda dig den, om du icke själv bortbyter den klädningen för syndens besmittade kjortel; och om ett evigt arv blivit dig tillagt, så skall ingen kunna beröva dig det, utan du själv det förlösar, då du börjar trakta efter tidens förgängliga gods och fåfängliga nöjen.

Har du blivit frälst genom Jesu frälsarenamn, och därmed här blivit beredd till den dyra sista färden från tiden in i evigheten, så förmanar jag dig att du alltmera inrättar alla dina företag här i tiden på ett sådant sätt, att de syfta åt evigheten och att de måtte bliva för evigheten gagnande. Vaka däröver, att du måtte så gå igenom frestelserna, som vanka här i tiden, att ditt eviga arv måtte bliva så mycket härligare, med ju mera trohet du har gått igenom den andliga striden; och bed till Herren din Gud därom, att du måtte så gå igenom lidandet här i tiden, att det har med sig den påföljden som aposteln Paulus omtalar i 2 Kor. 4: 17, 18, då han säger: *Vår bedrövelse, som varar ett ögonblick och väger föga, bereder åt oss, i översvinnligen rikt mått, en härlighet som väger översvinnligen tungt och varar i evighet — åt oss som icke hava till ögonmärke de ting som synas, utan dem som icke synas; ty de ting som synas, de vara allenast en tid, men de som icke synas, de vara i evighet.* Så skall evigheten en gång göra den saligheten evig, som du här i tiden vunnit, så att du aldrig i evighet mera kan förlora den. Om du icke låtit något här i tiden draga ditt hjärta från din Frälsare, så skall ingen rycka dig från den platsen, som du vunnit inför hans tron i hans eviga rike; och om du icke låtit något här i tiden taga från dig Herrens ord med svek eller våld, så skall icke heller någon taga från dig härlighetens ovanskliga krona. Amen.

Nyårsdagen.

Luk. 2: 21.

I honom haven I ock blivit omskurna genom en omskärrelse som icke skedde med händer, en som bestod däri att I bleven avklädda eder köttsliga kropp; jag menar omskärrelsen i Kristus, Kol. 2: 11.

Ä m n e:

Om nådeförbundet, som innefattas i Guds Sons frälsarenamn.

1. Nådeförbundet, som innefattas i Guds Sons frälsarenamn, är den överenskommelse, som världens Frälsare har slutit med Gud om människornas salighet, då Guds Son åtog sig att förvärva människorna salighet, och Gud Fader lovade att skänka denna salighet till var och en människa, som läte Guds Ande omvända sig . . .

2. Detta Jesu nådeförbund innefattas uti detta hans frälsarenamn, vilket han vid sin omskärrelse antagit.

Namnet *Jesus* betyder en Frälsare, vilken betydelse ängeln, som underrättade Josef om Jesu födelse, hade redan förut förklarat, såsom även i evangelium står anmärkt. Det var brukligt bland judiska folket, att vid omskärrelsen giva gossebarnen sådana namn, de där betecknade någon egenskap, vilken man antingen trodde sig finna hos barnet, eller den man hoppades skulle framdeles hos barnet äga rum. När frälsarenamnet genom en ängel blev av Gud själv givet åt Jesus, så var det icke, såsom annars vanligen vid ett gossebarns omskärrelse, en blott mänsklig förmodan, att han enligt detta sitt namns betydelse skulle bliva en Frälsare för sitt folk, vilken förmodan allt därtill hade slagit fel med många judiska

gossebarn, vilka uti en sådan väntan hade vid deras omskärrelse blivit kallade vid samma namn; utan, såsom varken Gud, som gav honom detta namnet, kunde misstaga sig uti vissheten om uppfyllandet av dess betydelse, ej heller Guds Son svika och slå fel uti fullgörandet av detta namnets innehåll; alltså innefattade detta namnet den frälsning, som Guds Son hade åtagit sig genom det ingångna nådeförbundet med Gud . . .

3. Den andliga omskärrelsen är den smärtande förändring, som sker genom en människas omvändelse, varvid prediko-ämbetet nyttjas såsom medel, då Gud med lagens tveeggade svärd bortskär hjärtats känslolöshet och säkerhet, och äntligen genom nådelöftenas läkande kraft förändrar hjärtat, vartill det icke kommer utan innerlig förödmjukelse; då ock människan, som genom denna förändringen och under densamma kommer till Abrahams tro på Jesus, blir upptagen i samma nådeförbund genom denna andliga omskärrelse, som Abraham blev upptagen uti genom den lekamliga, och får då det nya namnet att kallas ett Guds barn, liksom Abraham och flera fingo ett förnyat namn vid sin lekamliga omskärrelse, Rom. 2: 28, 29 . . . *Den är jude, som är det i invärtes måtto, och omskärrelse är hjärtats omskärrelse, en som sker i Anden, och icke i kraft av bokstaven . . .*

4. Liksom den lekamliga omskärrelsen till själva den smärtande förrättningen var en beredelse och ingång till nådeförbundet [med Israel], så skall ock den smärtande början av den andliga omskärrelsen, som sker uti uppväckelsen, vara en beredelse och ett pådrivande till att ingå uti Guds nådeförbund, och taga emot frälsningen som innefattas i Jesu namn. Och liksom den genom den lekamliga omskärrelsen åvägabragta förändringen på människans kropp var ett utvärtes kännetecken på tillgång till delaktighet av nådeförbundet, så skall ock den förändringen, som genom den andliga omskärrelsen sker i människans själ, vara ett invärtes tecken till verkliga åtnjutandet av nådeförbundets förmåner; så att utan denna förberedelse det ej kan ske, att en människa kommer till ett sådant åtnjutande, ej heller kan en människa anses att vara kommen till ett sådant åtnjutande, så framt hon ej har detta tecken. Amen.

Trettendedag jul.

Jes. 60: 1—6.

Ljus är utsatt för den rättfärdige och glädje för de rättsinniga, Ps. 97: 11.

1. Orden förutsätta att den rättfärdige är ofta i mörkret, eftersom det lovas att för honom skall alltid ljus uppgå igen. *Den rättfärdige* är den inför Gud rättfärdiggjorda människan, som med detsamma blivit satt i stånd att kunna vandra rättfärdigt för människor, varför de här kallas *rättsinniga* (G. Ö. fromma hjärtan). Den rättfärdige är ofta i mörkret. [Han är i mörkret], då han är i ovisshet dels om sitt tillstånd, och dels om utgången av sina vidrigheter. [Han är ock i mörkret], då han är till sitt inre betungad, liksom det lekamliga mörkret har med sig något tryckande för människans naturliga sinnen.

2. Men det är lovat, att för den rättfärdige ljus skall uppgå igen.

Detta sker för den Frälsarens skull, som på korset var på en gång stadd i både lekamligt och andligt mörker. Redighet och visshet samt därmed följande fröjd kommer alltid igen.

Ä m n e:

Det för den rättfärdige uppgångna andliga ljuset.

I. *Några kännetecken, av vilka man kan lära känna den rättfärdige, för vilken det andliga ljuset uppgår.*

1. Där har skett en förändring i den människans yttre ställning och förhållande. Detta framställes i texten såsom ett uppstående, Ef. 5: 14. En sådan människa har redan vid sin

uppväckelse gjort en ändring. [En ändring] till sitt sällskap, att hon tagit avsked av det förra syndasällskapet. [En ändring i anseende] till de ställen hon bevistar, att man ej ser henne där man såg henne förr. [En ändring så, att hon] befriar sig från människoberoende [och] bortskaffar syndatillfällen, fastän hon icke kan avskudda sig syndafördärvet.

2. Den människan har tillgång till det andliga ljuset, fastän det icke så vida beror av henne att bliva upplyst, att hon kan bliva det när hon vill, Mik. 7: 8: *Om jag än sitter i mörkret, är dock Herren mitt ljus.* Emedan den omvända människan har tillgång till det andliga ljuset, så uppmanas hon till att varda ljus.

3. Hon kan bruka sina förståndsögon till att se omkring sig. Texten v. 4: *Lyft upp dina ögon och se dig omkring: alla komma församlade till dig; dina söner komma fjärran ifrån och dina döttrar bäras fram på armen.*

II. Huru det andliga ljuset uppgår för en sådan rättfärdiggjord människa.

1. Herren visar sig för henne uti sitt ords ljus. Malaki säger, 4: 2: *Men för eder, I som frukten mitt namn, skall rättfärdighetens sol gå upp, med läkedom under sina vingar, vilket blir för henne såsom en uppgående sol.* Texten v. 1. [Vi läsa i] Ords. 4: 18: *De rättfärdigas stig är lik gryningens ljus, som växer i klarhet, till dess dagen når sin höjd.*

2. Herrens nådeshärlighet visar sig hos en sådan människa, så att även andra kunna se den. Texten v. 2.

3. Nådens härlighet, som hon får erfara, överträffar all hennes förmodan, så att hon däröver skall förundra sig. Texten v. 5: *Då, vid den synen, skall du stråla av fröjd, och ditt hjärta skall bäva och vidga sig.*

III. Varuti det visar sig, att det andliga ljuset har uppgått för den rättfärdiggjorda människan.

1. Det andliga ljuset, som hos henne finnes, utbreder sig också till andra. Herrens härlighet blir också för andra synbar. Texten v. 2.

2. Hon blir av andra sökt, de där vilja begagna sig av hennes nådegåvor. Texten v. 5.

3. Herren brukar en sådan rättfärdiggjord människa att genom henne, såsom en andlig fosterfader eller fostermoder, förkovra och utvidga sitt nåderike på jorden. Texten v. 4. *Dina söner komma fjärran ifrån, och dina döttrar bäras fram på armen. Amen.*

Trettandedag jul.

Matt. 2: 1—12.

Han kom till sitt eget, och hans egna togo icke emot honom. Men åt alla dem som togo emot honom gav han makt att bliva Guds barn, åt dem som tro på hans namn, Joh. 1: 11, 12.

Ä m n e:

Världsbarnens liknöjdhet och Guds barns angelägenhet om Jesus.

I. Världsbarnens liknöjdhet om Jesus.

1. Vari liknöjdheten visar sig hos de världsigt sinnade människorna.

De bry sig icke om att undersöka de märkligaste händelser, som tilldraga sig i nåderiket; likasom Jerusalems stad icke frågade efter vad som tilldrog sig i Betlehem, änskönt det ryktet, som utbreddes av herdarna om Jesu födelse, visserligen hade hunnit till Jerusalem. Om en Herrens Zebaots ängel, ett rätt-skaffens Guds sändebud, kommer till dem, likasom ängeln från himmelen kom till herdarna . . . , och änskönt ett sådant Guds budskap är omgivet av himmelsk klarhet, varmed ordet av honom föres, så företaga sig likväl icke de världsigt sinnade människorna, såsom herdarna, att söka efter Jesus. De företaga sig icke någon sådan jordisk besvärlighet, som kan anses att vara svarande emot de vise männens långa resa . . . , utan de bliva kvar i sitt Jerusalem, sköta sina julhögtidsnöjen, avlägga och emottaga sina vanliga besök, och förbliva i sitt oomvända tillstånd; likasom ingen enda människa gick ett steg utom Jerusalems stadspört för att få någon närmare under-

rättelse om den konungen, som de vise männen sade vara född bland dem. Om ock någon av de världsligt sinnade människorna inhämtat någon kunskap om Jesus, så är där likväl icke hos dem någon angelägenhet därom, att komma till delaktighet och förening med honom; likasom överstepräster och de skriftlärdade ... hade kunskap om världens tillkommande Frälsare ... men sökte honom likväl icke där, utan läto de vise männen ensamma fara dit.

2. Liknöjdheten om Jesus härrör däraf, att den naturliga fiendskapen mot Jesus blivit ökad genom kärleken till denna världen.

Köttsligt sinne, som är en fiendskap emot Gud, visar sig isynnerhet i fiendskap mot Jesus. Såsom Guds kärlek isynnerhet däri är vorden uppenbar, att Gud har sänt sin ende Son i världen, att vi skola leva genom honom, alltså visar sig ock fiendskapen mot Gud i sin största höjd då denna Guds högsta kärlek med fientlighet bemötes. Kärleken till denna världen står i ett så nära sammanhang med fiendskapen mot Gud, att aposteln Paulus i Fil. 3: 18, 19 förklarar dem vara fiender till Kristi kors, som hava sitt sinne vänt till det som hör jorden till. Denna kärleken till världen är lika fientlig mot Jesus då den visar sig i jordiska bekymmer, som då den yttrar sig i vidhängandet vid jordisk välmåga. Den visade sig i båda dessa avseenden hos Herodes och Jerusalems invånare såsom orsaken till liknöjdheten om Jesus ... Så är det ock med var och en världsligt sinnad människa. Så länge de jordiska bekymren uppfylla hjärtat kan ingen angelägenhet om Jesus uppkomma där. Eller om en världsligt sinnad människa har i det jordiska nog, så övergiver hon visserligen icke den allra minsta av sina jordiska förmåner för att börja att söka efter Jesus.

3. Liknöjdheten om Jesus ökar de världsligt sinnade människornas olycksalighet.

De liknöjda människorna fortfara att vara utom Jesu delaktighet, likasom varken Herodes eller Jerusalems inbyggare fingo se den nyfödde judakonungen. Denna påföljden av den andliga liknöjdheten framställes hos läraren i Laodicea i Upp. 3: 15—17. Därigenom att denne läraren var ljum, ... var hans

tillstånd så olycksaligt, att han var eländig och ömkansvärd och fattig och blind och naken; ty genom denna sin andliga ljumhet hade han allt därtill blivit avhållen ifrån att köpa av vår Frälsare trons guld, som var luttrat i eld, så att han hade kunnat bli rik i stället för att vara fattig. Det var genom hans liknöjdhet som han saknade Jesu rättfärdighets klädnad, med vilken han hade kunnat överskylla sin nakenhet. Det stannar likväl icke vid blotta liknöjdheten, sådan som den i början är, utan det skrider därifrån till fientlighet; likasom hos Herodes . . . så går det ock med världsligt sinnade människor. De börja med att vara liknöjda om vår Frälsare, och de sluta med att vara hans uppenbara fiender. De börja med att försmäda dem, som Herren Kristus tillhöra, och sluta med att förfölja dem. Om den andliga liknöjdheten så fortfar hos de världsligt sinnade människorna, så gå de omsider evigt förlorade. De komma dit, varest de icke kunna få någon underrättelse i sin salighetssak, varken av någon profet, icke heller genom någon av de vise män, vilka fordom givit dem den anvisning som de icke följt, och den underrättelse som de icke begagnat. Omsider stelnar deras liknöjda hjärta i dödsstunden, och de få rättvisligen sakna den salighet, vilken de i sin liknöjdhet icke efterfrågat.

II. *De trognas angelägenhet om Jesus.*

1. Vari den angelägenheten visar sig, som de trogna hava om Jesus.

De låta inga svårigheter hindra sig från att söka mera kännedom om sin Frälsare. De vise männen aktade icke sin höghet, då de begåvo sig bort i främmande land för att betyga sin vördnad för ett barn; vilket säkert förekommit deras hemmavarande medbröder såsom ett ganska föraktligt företag. De fruktade icke att råka i ogunst hos sin egen konung, när de tillkännagåvo sitt uppsåt att tillbedja den nyfödde judakonungen. De blottställde sig för de faror, som voro att vänta på resan genom öknarna till judiska landet. Likaså låta Herrens trogna inga svårigheter avhålla sig ifrån att söka mera kännedom om sin Frälsare. Föraktet och försmädelsorna, vilka möta redan vid första början av kristendomsvägen,

komma dem likväl icke att vända tillbaka. Släktingars missnöje och husbondefolks ogunst verka icke på dem. Icke en gång ett verkligt lidande håller dem tillbaka uti angelägenheten att av Guds ord lära alltmer om sin Frälsare, och om det som han har utträttat för dem. Även vid utsikten till någon större nöd, som kan hota dem för deras Frälsares skull, säger en allvarlig kristen såsom aposteln Paulus i Apg. 20: 24: *jag anser mitt liv icke vara av något värde för mig själv, om jag blott får väl fullborda mitt lopp*. Varje tillökning vid Jesu kännedom, den de sålunda vinna, uppfyller deras hjärtan med en himmelsk fågnad. Så står det i evangelium om de vise männen, att när de sågo stjärnan, uppfylldes de av mycket stor glädje . . . Så yttrar sig ock David i Ps. 119: 14: *Jag fröjdar mig över dina vittnesbörds väg såsom över alla skatter*. Ingenting är de trogna så kostbart, att de icke villigt uppoffra det till sin Frälsares tjänst; likasom de vise männen togo fram sina skatter och framburo åt barnet skänker, guld, rökelse och myrra. När de världsligt sinnade människorna äro starka hushållare i det som rör vår Frälsares tjänst, och se då noga på penningen, så visar sig de trognas frikostighet i allt det, som rör vår Frälsare och hans sak. Efter sin förmåga understödja de Jesu rätta tjänare i detta livets behov; och även utöver sin förmåga dela de med sig till att avhjälpa sådanas iråkade nöd, som äro deras bröder och systrar i tron.

2. Varifrån den angelägenheten kommer, som de trogna hava om Jesus.

De som hava kommit till tron på vår Frälsare, hava kommit till att förstå att de ej kunna vara nöjda här i livet utan att de få del i sin Frälsare, och att de icke heller kunna saligt dö utan att de bibehålla delaktigheten av honom. Så kunde icke de vise männen vara tillfredsställda förr än de hade fått tillbedja den nyfödde judakonungen . . . Så är det ock beskaffat med alla Herrens trogna. Trosbegäret efter Jesus, som den Helige Ande upptänt i deras hjärtan, brinner beständigt där. De förnimma oupphörligt uppfyllandet av det aposteln Paulus i Ef. 2: 14 säger om vår Frälsare: *han är vår frid*. Om de någon gång alltför mycket fästa sin uppmärksamhet vid

sig själva, vid levernesfullkomligheten den de eftersträva, eller vid levernesfelaktigheten att däröver bekymras, strax börjar deras invärtes frid att vackla, och återställs icke förr, än då de på nytt, med bekännelse om sin vidlådande egenrättfärdighet eller begångna felaktigheter, vända sig till sin Frälsare, och söka ny förlåtelse genom hans försoning, samt en förnyad förvisning om delaktigheten av hans rättfärdighet, som en samt för Gud gäller.

3. Vilken den verkan är, som en sådan angelägenhet hos de trogna åstadkommer.

De själar, som allvarligt söka efter Jesus, finna honom, och bliva förvissade därom, att de råkat rätt. Så kunde de vise männen av stjärnan, som åter syntes dem, förstå att de voro stadda på rätta vägen till det stället, varest den nyfödde judakonungen var att finna; och när stjärnan, vid deras ankomst till Betlehem, blev stående över det huset, varest de funno barnet Jesus, så kunde de därav finna att detta barnet var den nyfödde judakonungen som de sökte. Likaså bliva de troende människorna snart hulpna ur den plågsamma ovissheten, som gemenligen överfaller begynnare i kristendomen, då det förekommer dem ovisst, huruvida de äro stadda på rätta vägen, huruvida den läran är rätt, vars vägvisning de följa, och huruvida de verkningarna äro av Guds Ande, som de förnimma i sina hjärtan. Denna ovissheten får ett slut då sådana efter Jesus sökande själar komma till trons visshet; ty då bliva de icke allenast försäkrade att Guds ord är sant i sig själv, utan de bliva ock därom förvissade, att Guds ord skall i sanning på dem bliva uppfyllt. De gåvor bliva nådigt emottagna, vilka de inför sin Frälsare frambära; likasom de vise människors skänker voro inför Herren behagliga. Fastän trons guld hos sanna kristna icke är utan allt slagg, så blir det icke därför förkastat; och så hinner det omsider genom lidandets luttring till den renheten, vilken aposteln Petrus i 1 ep. 1:6, 7 utmärker såsom ändamålet för de trognas lidande: *Därför mån I fröjda eder, om I ock nu en liten tid, där så måste ske, liden bedrövelse under allahanda prövningar, för att, om eder tro håller provet — vilket är mycket mer värt än guldet, som*

förgås, men som dock genom eld bliver beprövat — detta må befinnas lända eder till pris. Den otrosfruktan försvinner alltmer, varmed de kämpa under svåra jordiska utsikter; och allvaret i deras trosbegär blir alltmera stadgat till att göra dem alltmera ivrigt farande efter det som ovan till är. Härigenom bliva de bevarade mot sina fienders list, fastän det icke alltid sker på ett lika utomordentligt sätt, som när de vise männen fingo tillsägelse genom uppenbarelsen i drömmen att de icke skulle komma tillbaka till Herodes. Genom den förkovran i tron, som trons beprövelse medför, bliva sanna kristna iståndsatta att kunna undvara Jesu kännbara närvaro, likasom de vise männen kunde försaka den förmånen, att bliva kvar i Betlehem . . . I stället funno sig de vise männen nöjda att gå tillbaka till det mörka landet, varifrån de voro komna. Likaså hinna Herrens trogna därtill, att kunna undvara den kännbara saligheten, som de förnummo när de voro försäkrade om sin Frälsares närvaro i sina hjärtan. Så komma de till Jesus i härligheten, sedan de här kommit till honom i vedermodan. De vise männen knäböja numera inför Jesu härlighets tron i himmelen, likasom de tillbådo inför honom i det ringa Betlehem. Likaså skola Herrens trogna med glädje finna Jesus i hans härlighet, sedan de här allvarligt sökt honom under strid och lidande.

*Tillämpning.*¹ Om någon angelägenhet har hos dig uppgått om din själs frälsning, så får du se till att du icke av den angelägenheten gör en egen rättfärdighet. Rättfärdighet är endast hos Frälsaren Kristus att finna. Sök rättfärdigheten där, så finner du den. Tala icke så mycket därom, att det är din högsta angelägenhet, att du må bli frälst; ty om du förstode saken rätt, så skulle du finna att det mera har varit Gud, som har visat sig angelägen om dig, än du hittills varit angelägen om honom. Låt den Helige Ande vända din angelägenhet till din Frälsare, om där hos dig är någon angelägenhet. Han som visade sig så angelägen om din frälsning, att han gav sig uti din nöd, skall då verka uti dig ett sannskyldigt trosbegär,

¹ Första momentet förbigås, då vad här förekommer är förut sagt.

vilket är den rätta angelägenheten. Låt det icke vara din högsta angelägenhet, att du kan känna hos dig huru angelägen du är om din själs salighet; utan låt det bliva din högsta angelägenhet att du må få din Frälsares rättfärdighet dig tillräknad inför Gud, vilken han förvärvade när han i ditt ställe uppfyllde Guds lag.

Om en sådan angelägenhet har blivit hos dig verkad av Guds Ande, så har visserligen därmed följt också en angelägenhet därom, att lyda Guds bud. Både den ena och den andra angelägenheten är av högsta vikt i din salighetssak; aldraförst angelägenheten om del i din Frälsares försoning och rättfärdighet, men sedan också angelägenheten om din Frälsares tjänst och om hans ära. De kunna icke skiljas från varandra, och därför böra de följas åt. Angelägenheten att äga din Frälsare, den skall du hämta av hans ord med bön; och hungren efter hans rättfärdighet skall underhållas därigenom, att du mättar dig i din Frälsares nattvard av hans rika nådeshåvor. Men därefter skall angelägenheten följa att tjäna din Frälsare. Så skall du använda det, som du om honom har hört och läst, att du icke allenast tröstar dig av det, som han har lovat, utan att du ock rättar dig efter det, som han har befallt. Så skall du icke allenast ropa och begära, utan ock troget använda det som du har fått. Så skall du icke allenast vid Jesu bord hämta nya andliga krafter, utan ock manligen bruka dem i frestelsen, där du strider för din Herres sak med det samma som du kämpar för din egen krona. När du så brukar allvar i din salighetssak, så skall du nog förnimma att Herren icke försummar den. När du skaffar med fruktan och bävan din salighet, så skall Herren befordra den, då han understundom styrker ditt hjärta med frimodighet och uppfyller din själ med andlig glädje. Amen.

Trettandedag jul.

Jes. 60: 1—6.

Redan under samma timme på natten tog han dem till sig och tvådde deras sår och lät strax döpa sig med allt sitt husfolk. Och han förde dem upp i sitt hus och dukade ett bord åt dem och fröjdade sig över att han med allt sitt hus hade kommit till tro på Gud, Apg. 16: 33, 34.

Ä m n e:

En sann kristens glädje över Jesu rikes tillväxt.

I. *Varav man kan finna att Jesu rike tillväxer.*

1. Jesu rike kallas dels själva den inrättningen, som Gud har gjort genom Jesus till den i synden fallna människans frälsning och salighet; dels ock hela hopen av dem som hava kommit till deltagande uti denna inrättningen, då uti denna mening Jesu rike är detsamma som Sion eller hela de trognas församling. Och således kan härtill icke räknas hela hopen av blotta bekännarne, utan endast de sanna trogna, som hava gått igenom omvändelsen, äga tro och stå i nåden.

2. Detta Jesu rike ökas, då människor bliva omvända till Herren Jesus, som förut icke hava varit till honom omvända. Detta sker genom predikoämbetet, då Guds ord rätt läres och rätt delas. Ty då åstadkommes därigenom icke allenast rörelse och bekymmer, utan ock en grundlig förändring både i hjärta och leverne. Detta sker därigenom, att det hos människorna kommer ifrån rörelser till bekymmer, och ifrån bekymmer till tro på Herren Jesus och till frid i honom. Detta framställes i texten så, att där först sker ett andligt uppstående

eller ett allvarligt sökande, och sedan emottages den tillbudna upplysningen, varpå följer ett överskyggande av Herrens härlighet. [Profeten säger i] texten: *Stå upp, var ljus, ty ditt ljus kommer, och Herrens härlighet går upp över dig . . .*

3. Kännetecknen, varav man kan sluta att Jesu rike är under förökande. [Det heter i] texten v. 3, 4: *Folken skola vandra i ditt ljus och konungarna i glansen som går upp över dig. Lyft upp dina ögon och se omkring dig: alla komma församlade till dig; dina söner komma fjärran ifrån, och dina döttrar bäras fram på armen.* Det skall visa sig i en vandring i ljuset bland alla stånd.

1) Vad som icke kan anses att vara kännetecken till Jesu rikes förkovran. Stormande rörelser vid ordets hörande, som förorsaka buller och hinder vid ordets både hörande och emottagande, äro icke något tecken därtill, att Jesu rike har framgång ibland människorna, ty Guds rike kommer icke på det sättet, Luk. 17: 20; och dessutom kan icke Guds Ande vara sig själv i vägen. Utvärtes förbättring hos mängden i ett eller annat mindre huvudsakligt stycke, såsom då de flesta lägga bort svärja och avstå från fåfängliga nöjen och samkväm, är icke heller något pålitligt kännetecken till den sanna kristendomens framgång hos mängden, ty den gamle Adam kan väl giva med sig i mindre mål, allenast han får behålla sitt välde ostört i de huvudsakligare styckena, Hos. 7: 16. Visad frikostighet och använd bekostnad på det, som hör till den yttre gudstjänsten, kan härröra från skryt eller bemödande att tillfredsställa samvetet, då man med sådana utgifter liksom vill köpa sig lös ifrån samvetets fordringar.

2) Vad som kan anses att vara kännetecken till Jesu rikes förkovran. En mer än vanlig flit och håg för den heliga skrifts läsande, även på andra tider än helgdagarna, är ett kännetecken till Jesu rikes förkovran; ty en människa kommer icke rätt i bruk med skriften, förrän hos henne har skett början till grundläggning av en sann kristendom; och sedan en människa har varit någon tid i gång med skriftens brukande, så hinner denna begynnelsen hos henne till otvivelaktig fullbordan, Jes. 55: 10, 11. Ibland verkar det som regnet synbart, ibland [är det]

som snön omärkligt verkande. Det uppkommer ock ibland folk av alla stånd och åldrar en sådan olikhet som den heliga skrift omtalar, och som gör att den ene skiljer sig ifrån den andre uti det andliga, under bibehållande av likhet i det som hör till det yttre levernet; så att, ehuru tänkesättet är olika i det som angår vad som är synd och vad som icke är synd, och således förhållandet olika, så att den ene avhåller sig från det som den andre gör; dock likväl är den, som brukar och följer Guds Ord, en likaså duglig medlem i det mänskliga samhället som någon annan, som vänder all sin håg och uppmärksamhet endast till det jordiska, Matt. 10: 34—36. Även de som genom naturs- och samhällsband äro förenade, skiljas åt i sinnen. [Det höres ock] ett nästan allmänt klandrande, lastande och försmädande bland personer av helt olika stånd, på dem som bruka och följa Guds Ord, om vilka likväl icke annat säges och kringföres, än det som antingen innefattar uppenbara orimligheter, eller ock endast rör deras enskilda personliga förfarande med de saker, som angå deras egen andliga välfärd, Matt. 5: 11. [Jesu rikes fiender] antingen ljuga, eller klandra det som dem icke angår, 2 Petr. 2: 12; erkänna att de icke kunna begripa vari det består, och likväl döma däröver.

II. *Huru en sann kristen fröjdar sig över Jesu rikes tillväxt.*

1. De som kunna fröjda sig över Jesu rikes tillväxt, äro de som själva befordrat den, dels för egen del, att de själva hava låtit dana sig till medlemmar däruti, och dels därigenom, att de befrämjat Jesu rikes förkovran hos andra. [Så säger Johannes Döparen om sin fröjd över Jesu rikes tillväxt], Joh. 3: 29. Brudgummen hade en egen slags sång på sin bröllopsdag, som utmärkte dess högtidlighet. Brudgummens Jesu röst är således det, varmed det andliga bröllopet gives till känna, att det är därtill kommet, Hos. 2: 19, 20, Matt. 22: 2, Upp. 19: 7. Ingen kan förstå sig på denna Jesu röst och fröjda sig däröver, utan en Jesu vän.

Den blinda hopen, liksom Herodes i dagens evangelium, blir snarare bedrövad än glad över den förmenta överhandtagande underligheten bland folk. De uppväckta hava så mycket att göra med sin egen nöd, att de icke kunna glädja

sig över andras frälsning. Men den som själv kommit att få del i Jesu rike, deltagar ock i glädjen över Jesu rikes tillväxt, Luk. 15: 32. Icke allenast den återfunne sonen, utan ock de hemmavarande nådesyskonen skola deltaga i den himmelske Faderns glädje.

2. Det som är orsaken [till] att en sann kristen fröjdar sig över Jesu rikes förkovran är,

1) att han älskar sin Frälsare, och således gläder sig över Jesu rikes utbredande. Eftersom han är brudgummens Jesu vän, så fröjdar han sig av hans röst, Joh. 3: 29: *Den glädjen är mig nu given i fullt mått.* Luk. 15: 5—7. Det är en glädje för överherden Jesus, då han fått bringa en vilsefarande syndare tillbaka till sin hjord; och i denna Jesu glädje deltaga både de som stå i vänskap med Jesus förmedelst tron och kärleken, som ock de, vilka såsom nådesökande äro komna i Jesu grannskap.

2) Att en sann kristen älskar dem som Kristus tillhöra, gör ock det, att han gläder sig däröver, att de, vilka förut voro fjärran därifrån, hava kommit till åtnjutande av den salighet, som i Kristus är att finna, Apg. 11: 16.

3) En sann kristen fröjdar sig över Jesu rikes tillväxt, även därigenom, att denna tillväxten uti den andliga kroppen förökar saligheten i varje lem av densamma och förorsakar således fröjd hos varje sann kristen, 1 Kor. 12: 26.

3. Denna glädjen visar sig

1) däruti, att en sann kristen med mera frimodighet brister ut med sin bekännelse, bortläggande den människofruktan, varav han förut har kunnat vara besvärad. Texten: *vid den synen skall du stråla av fröjd.*

2) [Den glädjen visar sig ock] uti en helig förundran. Texten: *ditt hjärta skall bäva* (G. Ö.: förundra sig). Förundran är en sinnesrörelse, då själen erkänner någon fullkomlighet att överstiga hennes begrepp, änskönt hon liksom höjer sig till dess fattande.

3) Hjärtat utvidgar sig [ock] till att uti en mera vidsträckt broderlig kärlek innesluta alla dem som Kristus tillhöra, i

synnerhet genom en hjärtlig endräkt. Texten: *Ditt hjärta skall vidga sig*. Apg. 2: 44—46; Apg. 4: 32.

4) Denna glädjen [över Guds rikets tillväxt] yttrar sig ock i Guds lov. Texten: *Skaror . . . skola förkunna Herrens lov*. Apg. 11: 18. Amen.

Trettandedag jul.

Matt. 2: 1—12.

Jag har den tillförsikten, att han som i eder har begynt ett gott verk, han skall ock fullborda det, intill Jesu Kristi dag, Fil. 1: 6. . .

Omvändelsen, och det som därmed följer, är ett enda Guds verk, som räcker intill Jesu Kristi dag . . . Detta Gudsverket har sin begynnelse, då där hos en människa visar sig något helt annat, än där annars är hos en människa, eller där hos en sådan människa har förut varit. Hos var och en människa är där av naturen olust och vedervilja för Guds ord. Därför är det ett begynt Guds verk, då hos en människa uppkommer håg för ordet. Således då en människa börjar att infinna sig vid mindre vanliga tillfällen, då Guds ord förehaves, så är det ett tecken därtill, att ett Guds verk är hos den människan börjat; ty det är endast Gud den Helige Ande, som kan draga människan fram utur den naturliga trögheten, och förmå henne att åsidosätta makligheten, vilken annars utgör en huvudsaklig del av den oomvända människans jordiska sällhet.

Denna begynnelsen måste likväl komma till en tidig fullbordan, om det begynta Gudsverket skall komma till den fullbordan, som sker på Jesu Kristi dag . . . [och] består däri, att en människa blir i tron bevarad intill sin dödsdag, så att hon på Jesu Kristi dag kan bli bestående i hans dom, genom hans rättfärdighet, den hon in till sin dödsstund bibehållit genom den hos henne bevarade tron. Härav är klart att tron måste hos en människa vara upptänd, om där hos henne skall vara någon tro, som kan bevaras. Det är denna trons upptändande i människans hjärta, som utgör det första fullbordandet av

Guds begynta nådeverk; och det är detta fullbordandet, vartill det hos en människa måste komma, om det med henne skall komma till det sista fullbordandet av Guds verk, att en människa på Jesu Kristi dag blir frikänd i hans dom, och får en himmelsk arvedel sig tilldömd. . .

Ä m n e :

Huru lyckligt och gott det är, då ett begynt Guds nådesverk hos en människa kommer till fullbordan.

I. *Huru lyckligt och gott det är, att Guds verk blir hos en människa börjat.*

1. Guds verk är hos en människa börjat då hon inhämtat kunskap om sin Frälsare; ty därunder har hon erfarit den omärkbara kallelsen med en förnöjelse, under det hon fått lära Guds ord; och detta är lyckligt och gott, ty den inhämtade kunskapen kan snart bliva varaktigt verkande med en pådrivande övertygelse om angelägenheten att söka frälsning. Detta visar aposteln Jakob, då han säger Jak. 1:21: *mottagen med saktmod det ord som är plantat i eder, och som kan frälsa edra själar*. När Guds ord är med kunskap hos en människa inplantat, så brukas det av Guds Ande att därmed göra människan ett kallelseanbud av den nåd och salighet, varom ordet handlar. Om då detta tillbudet efter apostelns förmaning emottages med saktmod, så kan därpå omsider följa människans eviga salighet, såsom aposteln säger: *mottagen* o. s. v. Så hade de vise männen genom Daniels profetia, och andra profetiska skrifter, inhämtat den kunskapen om världens Frälsare, att han skulle vara en konung, som även borde tillbedjas av främmande regenters undersåtar . . .

2. Guds verk är hos en människa börjat, då hon fästet uppmärksamhet vid ordet, som har avseende på Jesus, änskönt människan är ännu långt från honom; och detta är lyckligt och gott, ty därav kunde hon drivas att söka honom. De vise männen förstodo genom profeternas skrifter, eller genom särskild uppenbarelse, att den stjärnan, som visade sig för dem,

hade avseende på den nyfödde judakonungen, och hade visat sig för hans skull under ett sådant utseende som skilde henne från de andra stjärnorna, dem de, såsom stjärnkunniga, voro vana att beskåda på himlavalvet. Likaså är det då en människa börjar fästa uppmärksamhet vid det, som Guds ord lär om en närmare gemenskap med världens Frälsare än den, att under ordets hörande andligen beskåda honom, likasom de vise männen i österlanden sågo hans stjärna, som bebådade hans födelse; ty likasom de icke stannade därvid, och blevo i österlanden kvar, under det de betraktade stjärnan, utan begåvo sig på resan till att uppsöka honom, alltså stannar icke en människa, hos vilken nådens verk är begynt, vid blotta ordets hörande, som handlar om världens Frälsare, utan företager sig också att söka efter delaktighet i honom. Detta var det, som Frälsaren Kristus påyrkade hos dem utav sina lärjungar, vilka just av denna orsak övergåvo honom, såsom man kan läsa i hela Johannes sjätte kapitel, varest vår Frälsare visar att till liv och salighet oundgängligen hör att komma till en närmare gemenskap med honom, vilket vår Frälsare kallar att äta hans kött och dricka hans blod.

3. Guds verk är hos en människa begynt då hon övergiver sitt förra levnadssätt för att söka Jesus, utan att hon låter avskräcka sig från ett sådant sökande genom några svårigheter, som därvid förekomma; och detta är lyckligt och gott, ty om hon med ett sådant sökande fortfar, så finner hon Jesus som hon söker. De vise männen övergåvo sin fädernebygd och sina landsmän, för att uppsöka den nyfödde judakonungen. Likaså övergiver en rätteligen uppvaknad själ sin förra ställning, huru behaglig den ock har förr varit, och lämnar sina förra sällskaper, huru mycket ensamheten med dess ledsnad i början är påkostande för det mänskliga sinnet. De vise männen läto icke avskräcka sig därigenom, att landet var avlägset, där de skulle söka den konungen, vars födelse av stjärnan bebådades; och farorna på resan förfärade dem icke. Likaså blottställer sig en rätt uppvaknad själ för de svårigheter, vilka möta vid första början av omvändelsens väg. Försmädelsen blir för en sådan människas egenkärlek icke mycket smärtande, och fiend-

skapen, varmed hon bemötes, nedslår icke hennes mod. Hon räknar icke på vägens längd, då hon kan få höra ett rätt fört Guds ord; och hon aktar icke de timliga förlusterna, dem hon måste vidkännas för att bereda sig en ymnigare tillgång till ordets bruk.

II. *Huru det är ännu lyckligare och bättre, då ett begynt Guds nådesverk kommer hos en människa till fullbordan.*

1. Guds verk skrider till sin fullbordan då en människa kommer till en förökad upplysning om sin Frälsare; och detta är ännu lyckligare och bättre, ty därmed får hon erfara en förnyad nådekallelse och därmed följande andlig glädje. De vise männen fingo i Jerusalem en förökad upplysning om världens Frälsare, ty de fingo veta att han skulle födas i Betlehem, och att han skulle vara den evige Guden själv. När de vise männen kommo till Jerusalem, och gävo tillkänna att ändamålet för deras resa var att uppsöka den nyfödde judakonungen, så förstod konung Herodes att frågan var om världens utlovade Frälsare. Han sammankallade därför de överste prästerna och skriftlärde, och frågade dem om stället, varest Kristus skulle födas. Deras svar blev för de vise männen en ökad upplysning om världens Frälsare, som av dem söktes. När de då följde denna underrättelsen, och begåvo sig på vägen till Betlehem, fingo de se stjärnan, som en tid hade varit för dem dold . . . Så skrider Guds verk till fullbordan, då en människa får lära mera om det som hennes Frälsare för henne lidit och gjort, eller om det som han har därmed utträttat, eller om det som Gud har lovat att för hans skull vilja skänka, nämligen syndernas förlåtelse, rättfärdighet och ett evigt liv.

2. Guds verk går till fullbordan då den människan, som finner Jesus, faller neder och tillbeder honom; och detta är ännu lyckligare och bättre än den ljuvligaste erfarenhet under sökandet, ty Jesus emottager denna vördnadsbetygelse med välbehag. Sedan de vise männen hade funnit Jesus, föllo de ned för honom, och visade honom därmed undersåttlig vörnad. Då de uti Jerusalem hade fått bekräftelse på det begreppet, som de redan förut hade av profeternas skrifter inhämtat, att detta barnet var världens utlovade Frälsare, så var detta deras

tillbedjande en trons handling, varmed de erkände honom för att vara den, som skulle vara konung över alla jordens folk, eftersom han skulle återlösa och frälsa dem alla. Likaså är det under tillbedjandet inför vår Frälsare, som Guds verk går till den fullbordan, att tron upptändes i människans hjärta. Ja, det är redan sann tro, då en människa med sin bön vänder sig till världens Frälsare, Guds Son; ty då har hon fattat det förtroendet till honom, att hon vågar vända sig till honom med sin bön, och hon har då det hoppet till honom, att han uppfyller den begäran, som hon inför honom frambär.

3. Guds verk visar sig vara fullbordat då en människa har något att giva sin Frälsare såsom skänk; och detta är ännu lyckligare och bättre än det första emottagandet, ty människan får erfara ett fortfarande vårdande av Guds hand. Sedan de vise männen hade tillbedit Jesus, så stodo de upp, för att bära fram sina skänker: guld, rökelse och myrra, vilka skänker vardera hade sin andliga betydelse. Guldet avbildade tron... (1 Petr. 1: 6, 7). Rökelsen betecknade bönen; ty en sådan uttydning finner man i Upp. 8: 3, varest de heligas böner framställas under bild utav en rökelse. Myrra betecknade den andliga sorgen; ty man ser av Höga V. 5: 5 denna bild vara nyttjad till betecknande av den bedrövelsen, som ibland uppkommer i en troende själ. Så visar sig ock Guds verk vara hos en människa fullbordat, när hon i bekännelsen om sina fel utgjuter för sin Frälsare sitt bedrövade hjärta, när hon i tron framställer inför Gud de av honom givna löften, och åkallar sin Frälsares namn.

Tillämpning. Att edra tankar nöjsamt dragas till det Gudsordet som I hören, det är en strimma av det ljuset där Gud bor, och där Jesus berett också åt er ett rum; men den fulla klarheten är det icke, den en människa åtnjuter då hon av Guds ord ser både sin Frälsare och sin frälsning. Att edra hjärtan ljuvligen bevekas av Guds ords kraft då I hören eller läsen det, det är en gnista av det eviga livets glädje, men mera är det icke. Det är icke den trösten, varmed en uppväckt själ kommer till tron på Guds Son, och blir frälst. Det är icke den himmelska glädjen, som följer med försäkran om syndernas förlåtelse. Men

vad det icke är, det kan det bliva; ty fastän eder omvändelse icke är fullbordad, så är likväl eder återlösning fullbordad, och därför skall ock eder omvändelse bliva fullbordad, likasom den har blivit begynt för eder fullbordade återlösningens skull. Fastän edra bättringstårar ännu icke hava runnit, så har likväl Jesu blod runnit, varmed I ären köpta, att I skolen tillhöra honom, och genom honom bliva evigt saliga. Fastän edra samvetssår ännu icke varit svidande, så har likväl Guds Son för er utstått smärta; och för detta hans lidandes skull skolen I både lära känna eder själs skada, och få densamma helad. Fastän där ännu icke hos er varit en hjärtlig sorg över edra synder, så har likväl er Frälsare för er utstått ångest. Det är för den förböns skull, den er Frälsare för er frambar, som I erfaren dessa kraftiga nåderörelser, och förnimmen detta intagande dragandet. Varen likväl icke härvid försumliga, i den väntan, att där skola komma andra nya ännu kraftigare nåderörelser, som skola föra er med makt in på Guds ords läsande, eller tvinga er till bönen. Om I handlen så förvänt, och antagen sådana falska tankar, så förslösen I edra nåderörelser och Gud tager dem ifrån er, så att I bliven likaså tröga och andligen sovande, som I sen edra äldre släktingar vara, vilka säkert i sin ungdom varit likaså rörda av Guds ord, som I nu ären.

Om I haven, såsom de visa männen, fått kunskap om eder Frälsare, så bliven icke kvar vid edert gamla hem, edert forna fåfängliga leverne, som dag från dag drager närmare hän åt den eviga fördömmelsen; utan, såsom de vise männen gingo efter stjärnan, så gå efter Guds ord den vägen fram, som det visar. Låten allt annat fara, som går ut därpå, att bliva mera ansedda bland människor, att bliva mera fredade för oförrätter, att få mera roligt här i livet, mera gods här i världen, och mera medhåll i edert tal. Varen lika de vise männen, vilka icke läto avskräcka sig, varken genom egna tankar, eller genom andras tal. Låten icke heller förleda er därav, om edra släktingar, likasom Herodes och Jerusalems invånare, bedrövas över det som är eder glädje. Söken fast mer därefter, att få mera höra Guds ord, mera läsa Guds ord, och mera förstå Guds ord,

så skolen I ock mera få erfara ordets kraftiga verkan. Men om ock denna erfarenheten tyckes upphöra, likasom stjärnan dolde sig en tid för de vise männen under det de voro i Jerusalem, så gören liksom de, att I hållen er vid profeternas vittnesbörd om er Frälsare, så skolen I, likasom de vise männen, återigen få se denna stjärnas glans, och I skolen finna det andliga ljuset hos er förökat sedan dunkelheten försvunnit; likasom stjärnan lämnade de vise männen en ännu närmare vägvisning, då hon andra gången syntes för dem. I skolen, liksom de, finna eder Frälsare, bliva iståndsatta att i tron kunna tillbedja honom; och han skall själv räcka eder de nådeshåvor, vilka I skolen för honom frambära. Dessa skall han med välbehag emottaga, fastän alltsamman är kommet från hans egen hand. I skolen, likasom de vise männen, få erfara hans vårdande styrelse till avvärjande av alla sådana farligheter, som hade kunnat bliva skadliga för edert eviga väl; och så skall han, som ett gott verk i eder begynt haver, fullborda det intill Jesu Kristi dag.

Bön. Barmhärtige Frälsare! Du, som i din storhet icke försmår det som ringa är, se medlidsamt till den lilla början, som hos några är gjord, av det stora verket, som du vill hava utfört hos dem, för det stora verkets skull, som du fullbordade då du dem återlöste. Mycket fattas väl ännu, men det kan också varda bragt till väga, liksåväl som det första, vilket du har hos dem begynt; ty du förmår det väl med din stora kraft, och du kan nog låta förmå dig därtill av din myckna kärlek. Mycken oaktsamhet förekommer hos dessa nybegynnare, men du har ju fördragit ännu större synder hos dem innan du kom så nära, att du kunde klappa på deras hjärtan; och du låter visst icke din förbön för dem tystna, fastän allvaret hos dem icke alltid är lika ivrigt. Mångfaldiga äro felen, vilka avbryta fortgången av ditt nådeverk, men icke stannar du därför på halva vägen, när du går efter det vilsefarande fåret, fastän det till en tid går för dig undan. Nej, du går efter det borttappade fåret, till dess du finner det; du fullbordar ditt verk som du har begynt; och så får du evigt pris av dem för den myckna mödan som du med dem haft. Amen.

Första söndagen efter trettondedagen.

Luk. 2: 42—52.

Jag har förhårligat dig på jorden, genom att fullborda det verk som du har givit mig att utföra. Och nu, Fader, förhårliga du mig hos dig själv, med den hårlighet som jag hade hos dig, förrån världen var till, Joh. 17: 4, 5 . . .

Det verket, vilket vår Frålsare i ingångsspråket vid slutet av sin levnad omtalade såsom fullbordat, det omtalar han i vårt evangelium, att han vid början av sin levnad hade det för hånder, då han sade till sina föråldrar: *Vissten I då icke att jag bör vara där min Fader bor?* Det är ock en följd och en frukt av detta vår Frålsares utförda verk, att därigenom förmåga är förvärvad, att var och en människa måtte kunna utföra det verk, som henne är givet att hon här på jorden skall göra, så att hon ock en gång vid sin levnads slut måtte, i sann tro på sin Frålsares rättfårdighet, som uppfyller all hennes brist, kunna säga: Jag haver fullbordat det verk, som du har givit mig att utföra . . .

Ämne:

Ett stort verk, som Gud har givit var och en människa att utföra här i tiden, på det att hon sedan av Guds nåd må få belöning därför i evigheten.

1. Det stora verket, som Gud har givit var och en människa att uträtta här i tiden, på det att hon måtte beredas till att kunna emottaga någon belöning i evigheten . . .

1. Guds verk är allraförst omvändelsens verk, varigenom en människa kommer utur det osaliga vredestillståndet in uti det saliga nådaståndet.

1) Begynnelsen av detta Guds verket är att en människa blir angelägen därom, att hon måtte komma till omvändelse, eftersom hon förstår av Guds ord att hon ännu icke blivit omvänd, och eftersom hon är övertygad att hon ej kan komma till salighet utan omvändelse. Människan lär då genom Guds Andes upplysning att förstå huru hon skall komma till omvändelse, och med detsamma blir hon därtill alltmera framhulpen. Hon blir underrättad av Guds Ande att Guds ord är omvändelsemedlet; och under det att människan brukar det, så verkar den Helige Ande med detsamma en sann omvändelse i hennes hjärta.

2) Fullbordan av detta Guds verket är att en människa blir omvänd, kommer till en sann tro på Frälsaren Kristus, samt blir rättfärdiggjord och pånyttfödd . . . Då blir hennes hjärta rentvaget i Guds Sons blod till syndernas förlåtelse, och då blir henne given en ny viss ande till att tjäna levande Gud . . . Hebr. 9: 14. Då är hon både i Kristus genom rättfärdiggörelsen, och genom den nya födelsen är hon en ny skapelse i honom.

3) Detta är såvida ett Guds verk, att Gud både begynner det med nåderörelser, och fullbordar det med upptändandet av tro. Men det är såvida givet åt människan, att hon också därvid har något att göra. Det första, som människan har att göra vid Guds verk, är det, att hon icke sätter något köttets eller djävulens verk emot Guds verk, så att Guds verk därigenom blir förhindrat eller tillintetgjort. Det andra, som en människa har att vid Guds verk göra, är det, att hon brukar det medlet, genom vilket Gud verkar sitt verk, och vilket medel är Guds ord.

2. Det andra Guds verket är stadfästelsens verk, eller att en omvänd människa blir stadfästad i den nåden, vari hon står.

1) Stadfästelse kan icke äga rum utan hos den, som har gått genom omvändelse; ty en människa kan icke bliva stadfäst utan i den nåden, i vilken hon kommit. Denna stadfästelse är ett Guds verk, 1 Kor. 1: 8. Men emedan det är människan som stadfästes, så kan en sådan stadfästelse icke ske utan hennes

deltagande. Stadfästelsen sker under frestelse och lidande, då människan är i fara att förlora allt det andliga goda som hon äger, på det att hon måtte komma till att få mer. Så framställes frestelsen av vår Frälsare såsom en oundviklig sak, allt ifrån första början av Guds verk i en människas hjärta, då han i liknelsen i Lukas 8:de kapitel framställer det såsom oundvikligt, att sedan ordet blivit utsått i en människas hjärta, därpå kommer frestelsen, om ock utgången därvid blir den, att människan under en sådan frestelse avfaller, ty så heter det i 13:de versen: *att den [såden] såddes på stengrunden, det är sagt om dem, som när de få höra ordet, taga emot det med glädje, men icke hava någon rot; de tro allenast till en tid, och i frestelsens stund avfalla de.* Lidandet framställes ock av aposteln Paulus såsom alldeles oskiljaktigt ifrån barnskapet och det himmelska arvets ernående, Rom. 8: 17.

2) Genom frestelse och lidande stadfästes människan i nåden. Under frestelsen erfar hon att Gud är trofast, och därigenom uppväckes hon att fastare förtrösta på Herren. Emedan den troende människan i frestelsen varit i fara att förlora hela sitt himmelska arv, så blir hon efter överstånden frestelse befästad i uppsåtet att tillhöra Herren. Under lidandet erfar hon Guds barmhärtighet och godhet, och därav bevekes hennes hjärta till en fastare tillgivenhet för Herren, och till en villigare undergivenhet för hans framtida föranstaltande. Således uppfylles det ändamålet med frestelsen och lidandet, som är utmärkt att vara av Gud åsyftat, då det heter i 1 Petr. 1: 6, 7: *Därför mån I fröjda eder, om I ock nu en liten tid, där så måste ske, liden bedrövelse under allahanda prövningar, för att, om eder tro håller provet — vilket är mycket mer värt än guld, som förgås, men som dock genom eld bliver beprövat — detta må befinnas lända eder till pris.*

II. *Den stora belöningen i evigheten, som Gud av nåd skänker den, som uträttat Guds verk här i tiden.*

1. Denna stora belöningen består allraförst i ett saligt Guds åskådande, eller den ljuvligaste erfarenhet av en beständig Guds närvaro. Om detta Guds åskådande talar aposteln Paulus i 1 Kor. 13: 12, då han sätter det tillkommande eviga

livet i jämförelse med den närvarande ställningen i nådens rike, vari de trogna äro stadda, och säger: *Nu se vi ju på ett dunkelt sätt, såsom i en spegel, men då skola vi se ansikte mot ansikte. Nu är min kunskap ett styckverk, men då skall jag känna till fullo, såsom jag själv har blivit till fullo känd.* Den klarheten, som de trogna i nåderiket hava i Guds känedom, liknar aposteln vid den dunklare och mera obestämda bild som spegeln lämnar, i jämförelse med själva personens åskådande; och vid en mörk eller gätlik framställning, emot den upplösning, som vid slutet därav plägar lämnas. När nu de trognas kännedom om Gud redan här i nådens rike går till en sådan förträfflig klarhet, att den uppfyller deras hjärtan med himmelsk förnöjelse, så kan man därav förstå huru mycket förträffligare det ljuset bliver, i vilket de saliga skåda Gud. Dessutom räknar aposteln de trognas nuvarande kunskap att vara endast ett styckverk, i jämförelse med de saligas kännedom om Gud, vilken han endast räknar att vara något helt; ty det är meningen av hans ord, då han i förutgående 9:de och 10:de versarna säger: *vår kunskap är ett styckverk, . . . men när det kommer, som är fullkomligt, då skall det försvinna; som är ett styckverk.* När nu de trognas styckade kunskap om Gud kan giva dem en fröjd, som på avbrutna stunder uppfyller hela deras hjärta, så blir visserligen den kännedomen om Gud ännu mera glädjande, som de saliga vinna genom Guds åskådande.

2. Den stora belöningen i evigheten består för det andra av en obeskrivlig härlighet. Denna härligheten är såvida upphöjd över alla mänskliga begrepp, att aposteln Johannes av sådan orsak säger om Guds barn 1 Joh. 3: 2: *vad vi skola bliva, det är ännu icke uppenbart . . .* 1 Kor. 2: 9. Denna härligheten framställes i Uppenbarelsboken under varjehanda bilder, av vita kläder, kronor och sådant mera. Denna härligheten kommer att för själen bestå i den fullkomligheten, vartill Guds beläte varder bragt hos de saliga; och för kroppen uti den förklarade gestalt, i vilken de saliga uti uppståndelsen skola likna vår Frälsare uti hans härlighet, såsom aposteln Paulus skriver

i Fil. 3: 21, att han *skall så förvandla vår förnedringskropp, att den bliver lik hans härlighetskropp.*

3. Den stora belöningen består för det tredje uti en out-säglich glädje, vilken uttrycker sig uti ett högtidligt Guds lov . . . Ps. 16: 11: *inför ditt ansikte är glädje till fyllest, ljv-lighet i din högra hand evinnerligen.* En förträfflig avmålning härpå finner man hela Uppenbarelsboken igenom; och den beskrivningen kan ingen läsa utan att av en sådan fröjd hava en försmak, så framt annars hans hjärta har blivit öppnat för Guds ord. Såsom de trognas lovsånger här i nåderiket uttrycka deras hjärtans fröjd, så skola ännu mer de himmelska lovsångerna gå vida därutöver, vilka de saliga frambära, då de åtnjuta den himmelska fröjden i dess fullhet.

Tillämpning. Sådant är det Guds verket, som Gud har givit dig att du skulle göra, och sådan är den belöningen, som Gud vill skänka. Men huru skall du kunna vänta dig Guds belöning om du icke har utträttat ditt verk? Tänk då efter om du därtill har gjort någon början. Det första av det verket är en sann omvändelse, som Gud skulle verka hos dig, och en sann bättring, som du skulle göra inför Gud. Har där blivit någon början gjord med något av detta? Har du begynt bruka ordet, med vilket Gud skulle uträtta sitt verk hos dig? Om detta ännu icke har skett, så kan Guds verk hos dig icke en gång komma till någon begynnelse, och ännu mindre till någon fullbordan. Företag detta snart, att läsa Guds ord, medan du ännu med dina lekamliga ögon kan se, och att höra Guds ord, medan du ännu med dina lekamliga öron kan höra, och att gå dit, varest Guds ord förkunnas, och detta medan dina fötter kunna bära dig upprätt; ty snart kan det hända, att du lägges på sjuksängen, varifrån du ej kan gå ett steg, och att du råkar ut för döden, då du ej kan se en bokstav, eller höra ett ord.

Har du börjat med detta, så se väl till att du icke blir en sådan man, om vilken vår Frälsare har fällt ett sådant om-döme: *den mannen begynte bygga, men förmodde icke fullborda sitt verk,* Luk. 14: 30, ty då blir en gång din ånger för-tvivlad, och din fördömelse svårare än andras. Men fortfar du

med det du börjat, så skall ock Herren fortfara, så att det varder fullbordat . . . Fil. 1: 6. Då skall där icke allenast bliva verkad en sådan ånger över synden, som kan driva dig att söka del i vår Frälsare, utan där skall ock bliva hos dig upptänd en sådan tro på Frälsaren Kristus, varigenom ditt hjärta skall få ro, och hela din ställning varda förändrad.

Har detta redan blivit hos dig uträttat, så har det första av Guds verk hos dig kommit till fullbordan; men så återstår ännu det andra stycket därav, att du bliver stadfästad i den Guds nåd vari du står; annars kunde du bliva en av de olyckliga, om vilka Herren klagat genom profeten Jesajas, 1: 4, att de *övergivit Herren, föraktat Israels Helige och vikit bort ifrån honom . . .* Men om du bliver din Herre trogen, så skall han ock vara trofast mot dig. Om än det kallelsesverk, i vilket du skall mot honom bevisa din trohet, om det ock vore det ringaste i människors ögon, så skall det likväl behaga den himmelske Fadern för hans Sons skull, på vilken du förtröstar; och du skall, under det du sköter dessa jordiska ärendena, bliva bibehållen på vägen till Guds rike, så att, vid slutet därav, både Guds verk måtte vara fullbordat hos dig, och du måtte hava uträttat det verket för honom, som han har givit dig att du skulle göra. Amen.

Första söndagen efter trettiondedagen.

Luk. 2: 42—52.

Ett brutet rör skall han icke sönderkrossa, och en tynande veke skall han icke utsläcka; han skall i trofasthet utbreda rätten, Jes. 42: 3.

1. Det som Jesus icke skulle göra [var först detta]: 1) sönderkrossa det brutna röret. Det sönderbrutna röret är en omvänd människa, hos vilken den andliga kraften är i avtagande. Sönderkrossandet vore, om Jesus ville låta en sådan göras modfälld genom Guds lags hotelser. 2) [Det andra som Jesus icke skulle göra var att] utsläcka den tynande veken. Den tynande veken är en omvänd människa, hos vilken det andliga ljuset är så i avtagande, att det är nära att utslockna, så att ovissheten närmar sig förtvivlan. Utsläckandet vore, om Jesus ville betaga den människan allt hopp. 3) Varken det ena eller det andra vill Jesus göra, utan snarare förbinda det brutna röret och upptända den tynande veken.

2. Det Jesus skulle göra: *han skall i trofasthet utbreda rätten (hålla rätten G. Ö.)*. Rätten som skall hållas är den ordning efter vilken Gud handlar, enligt sin genom Jesus tillfredsställda rättfärdighet. Denna rätten hålles av den människan, som icke bjuder till att handla med Gud på annat sätt än Gud enligt sin försonta rättfärdighet handlar, nämligen i tron på Jesus med bekännelse och bön. Sanningen (G. Ö.), i vilken denna rätten hålles, är den uppriktigheten hos människan som förekommer att hon icke blir frestad att handla med Gud på annat sätt än Gud handlar enligt sin försonta rättfärdighet.

Ä m n e:

Ett enda av en kristens fel kan sätta honom i ovisshet om hans nådastånd; men alla en kristens fel tillhoppa kunna icke sätta honom i mistning av hans nådastånd, så länge han är sökande efter sin Frälsare.

I. *Huru ett enda av en kristens fel kan sätta honom i ovisshet om hans nådastånd.*

1. När felet består i en andlig försummelse, så medför det genast ovisshet; ty det andliga ljuset fördunklas, och den andliga erfarenheten förringas.

1) Det var en försummelse hos Jesu föräldrar, som hade gjort att Jesus vid deras avresa blev kvar i Jerusalem, utan att de visste det; ty detta kom därav, att de läto det utan undersökning komma därpå an, var Jesus var, och kunde således finna sig nöjda, änskönt Jesus icke var närvarande hos dem, och försatte sig därigenom i den bekymmersamma ovissheten, huruvida Jesus var för dem alldeles förlorad.

2) Likaså om ordet försummas och bönen, följer ovisshet genast därpå. Då man blir hemma från kyrkan när man hade kunnat komma, så blir ock Jesus borta då man annars hade kunnat förnimma hans närvaro. När böneumgänget med Herren Jesus blir kort och avbrutet, så blir vissheten likaså.

2. När felet fortsättes, eller nya fel tillkomma, så nödsakas den Helige Ande att draga sin nåd tillbaka; och så råkar människan därigenom i ovisshet, att den Helige Andes vittnesbörd helt och hållet upphör.

1) En sådan fortsättning av Jesu föräldrars första försummelse var det, att de gåvo sig på hemresan utan att, såsom på bortresan, hava Jesus i sitt sällskap, och vilade således vid den ovissa förmodan att Jesus var i sällskapet, varest han likväl icke var.

2) När en kristen vill driva igenom den självtagna myndigheten, då han förnyar den började trätan, eller giver sig i sådant sällskap, där han har att vänta sig förförelse, så nödsakas den Helige Ande att draga sitt vittnesbörd tillbaka, ty den tillväxande vanarten skulle annars därav hämta under-

stöd, och människan slutligen komma på den tanken, att då hon med felen kan förena försäkran om nådaståndet, så skulle hon kunna bibehålla själva nådaståndet, om hon ock rusade ännu längre fram i syndaväsendet.

3. När felet består i en långt gången överilning, så tilldanar djävulen sådana anklagelsepunkter, som en kristen icke kan vederlägga; och detta gör att han anser den Helige Andes hugsvalelse som vore det endast den återkallande nåden.

Det var ett fel av svårare beskaffenhet, att Jesu moder förbrådde Jesus det, som hon hade bort förbrå sig själv. Ty hon visade därmed att hon hade förgätit det, som ängeln hade sagt till henne om Jesus, att han skulle kallas den Högstes Son; det som hon hade hört av Josef, att Jesus skulle frälsa sitt folk ifrån deras synder; det som hon hade hört av herdarne, att Jesus var världens utlovade Frälsare; och det hon hade hört av Simeon, att Jesus var satt till fall eller upprättelse för många i Israel. [Det var ock ett fel av svårare beskaffenhet], då hon vågade tillvita honom synd, som var Guds Son. Likaså, då en kristen förhäver sig i onödig myndighet, förivrar sig, eller giver vika för egna eller andras lustar.

II. *Huru alla en kristens fel tillhoppa icke kunna sätta honom i mistning av hans nådastånd, så länge han är sökande efter sin Frälsare.*

1. Den människan som söker Jesus, har icke mistat honom för det att hon har förlorat vissheten om sin ägande del i honom.

Jesus var Josefs och Marias Jesus, fastän han var kommen utur deras åsyn, ty han var därför icke kommen utur deras håg. Likaså, när en försumlig kristen icke kan hava sin Frälsare i så levande åtanke, som då han oftare förnyade åminnelsen av honom, så har han likväl icke helt förgätit honom och har därför icke heller blivit ur livets bok utstruken. Huru långt en kristen i häftighet rusat fram, så har han likväl icke givit sig in i köttets och djävulens gärningar, och därför har icke heller gemenskapen blivit upphävd emellan honom och hans Frälsare. Änskönt den Helige Ande icke vittnar om salighet, så vittnar han likväl icke om fördömelse.

2. Jesus förekommer genom sin bestraffning de själaförärvande följderna, som hade kunnat komma av felen, om de icke på detta sättet hade blivit från grunden genom en sådan bestraffning rättade.

Jesus bestraffade sina föräldrars försummelse, som hade gjort att de behövde söka honom, och deras oförstånd, att de icke visste att söka honom där de hade bort vänta sig att finna honom. Jesus bestraffar likaledes sina trognas fel, visar dem till vilken avgrund av fall, avvikelse och evigt fördärv deras försummelse omsider skulle hava fört dem, och gör dem likaså ängsliga över deras fel, som de fordom ängslades i deras uppväckelse, Höga V. 5: 4, 5. Då de därigenom drivas att söka Jesus såsom de hade förlorat honom, förekommes det som de söka få upprättat, nämligen deras förmenta avfall.

3. Den människan, som söker Jesus, liksom hon hade förlorat honom, hon finner vissheten om sin delaktighet med honom lika oförminskad, som innan hon förlorade den; och till den vissheten kommer hon på en gång, och icke så småningom i en tilltagande klarhet, som då den vissheten i början var blott ett hopp.

Jesu föräldrar återfingo Jesus alldeles sådan som han förut hade visat sig emot dem, och vunno ändå därutöver en större insikt om Jesu gudomlighet. Vissheten återvinnes mera oförmodat än den förlorades, och själens ställning blir härligare och saligare än den före saknaden var, Höga V. 2: 4. Själens får det såsom med en nådeskänk på en gång återställt, vad hon genom försummelsen hade efterhand förlorat, Höga V. 6: 2. Guds Ande lämnar vittnesbörd därom, att felen äro förlåtna, och det gör han ibland innan han griper till sin nådetuktan. Huru länge [än] själen måste söka förgäves, finner hon omsider Jesus.

Sådana fel äro farliga, med vilka ingen ovisshet följer; men upprepade fel, med vilka där följer en slags försäkran, äro hemliga döda gärningar. Den själ är död, som kan finna sig nöjd och låta det [vara oviss] för längre tid, oaktat hon icke har Jesus med sig som i början, och vandrar en dagsled fram utan sökande efter honom, eller ännu längre utan att vända tillbaka att söka komma i den ställningen, i vilken man var då man förlorade honom. Amen.

Första söndagen efter trettandedagen.

Luk. 2: 42—52.

Tag detta barn med dig, och amma upp det åt mig, så vill jag giva dig lön därför, 2 Mos. 2: 9 . . . Då Faraos dotter hade tagit detta barnet ur vattnet, så ansåg hon detsamma för sitt; och med långt mera skäl höra barnen Herren Gud till, ty han har givit dem varelse och det är han, som efter Davids ord har dragit dem utur deras moders liv, som har bevarat dem så länge de legat under modershjärtat, och som låtit dem med livet komma till världen. . .

Då Gud således låter åt föräldrar födas ett barn, så utsätter Gud detta villkoret och befallningen, och liksom säger till dem: *amma upp det åt mig.* Änskönt Faraos dotter hade kunnat befalla kvinnan att amma upp barnet utan lön, så lovar hon likväl att löna henne så, som det anstod en konungslig person. Alltså, och änskönt föräldrar äro i och för sig själva skyldiga att uppfostra sina barn, så vill Gud ändå icke låta dem vara olönta, då de göra sin flit att så uppfostra dem, att de måtte bliva Gud behagliga. . .

Ä m n e:

En kristlig barnauppfostran.

I. *Vad där vid en kristlig barnauppfostran är att undvika.*

Jag säger med flit: en *kristlig* uppfostran; ty vad den uppfostran beträffar, som inrättas efter världens smak, så varken hör det mig till att tala därom, som är en Kristi tjänare, och därför icke hör föredraga annat än det som är kristligt, icke heller passar det i en kristlig församling, som bär namn av

Kristus och därför icke heller bör få höra [något] utan det som är kristligt. Nu bör jag ock säga att all uppfostran, den må vara aldrig så ömsint och förnuftig, duger likväl till ingenting, om den icke tillika är kristlig och grundar sig på kristendom. Världsligt sinnade föräldrar, som förmana sina barn att akta sig för odygder, och bruka därvid icke annat skäl, än antingen blygsel, att de icke skola skämma ut sig, eller fruktan för föräldrarnas vrede, bannor och hugg, de kunna kanske så mycket uträtta, att barnen akta sig för att göra ont så att någon ser det. . . Ännu mindre kunna de utrota ur barnens hjärtan kärleken till synden. Föräldrar, som förmana sina barn att vara dygdiga, och icke veta att giva dem någon annan uppmuntran, än då de säga, att jag må bruka deras egna ord: man måste hava ambition om sig; man måste göra det eller det, så blir man berömd, och då tycker man om dem, [dessa föräldrar] de som icke förmana sina barn på annat sätt, deras barnuppfostran är icke kristlig. All denna uppfostran, den må för övrigt vara aldrig så klokt inrättad, är till och med oduglig till det ändamålet att göra barnen till goda människor eller goda medborgare för samhället; men att göra dem till goda kristna eller att göra dem till rättskaffens medborgare i Jesu andliga nåderike här på jorden, däremot är ett sådant uppfostringssätt alldeles stridande, som är byggt på idel äregirighet och egenkärlek; ty att vilja mota det ena begäret med det andra, det blir i grunden att underhålla båda. Av Kristus allena kommer kraft till allt annat gott, och således även det, som till kristlig barnuppfostran hör. . . Då Gud i döpelsen verkat tron i barnens hjärtan, och således fört dem till delaktighet i Kristus, så hava de genom föreningen med Jesus krafter att fly synden och göra det gott är. Barnen böra således anses för det de verkligen äro, eller pånyttfödda kristna. . . Det kommer därför med dem liksom med andra trogna därpå an, att de icke måtte falla utur nåden, utan förkovras däruti, att de icke måtte avvika ifrån sin Herre och Frälsare, utan tillväxa i tron och kärleken till honom. . .

[Vi skola nu *först* visa] vad man bör akta sig för, eftersom det hindrar [en kristlig barnuppfostran]. Det som mest hind-

rar en kristlig barnauppfostran, är det medfödda inneboende fördärvet, som finnes hos alla barn, och som gör att de av naturen icke allenast hava en olust för det, som hör till sann kristendom, utan de hava ock lust och tycke för sådant, som strider däremot. Detta fördärvet bor hos dem jämte nåden. Denna syndaroten vill städse slå ut, och visa sig uti benägenhet till allahanda vanarter. Det åligger därför föräldrar att se till att barnens medfödda vanarter icke få framgång eller bliva befordrade. Hos var och en människa ligger ett frö till alla laster. . . Vart barn har gärna sin egen vanart, som är isynnerhet rådande. Det ena barnet är fallet för vrede, ett annat för högfärd, ett annat för att stjäla. Föräldrar böra nog akta att dessa vanarter icke bliva befordrade hos barnen, varken av föräldrarna själva eller andra. Föräldrarna själva befordra sina barns vanarter både genom en otidig flathet och en otidig stränghet. Jag kallar en otidig flathet icke allenast att de låta barnen få sin onda vilja fram, utan ock, då föräldrarna icke fråga efter barnens odygder. Då de således lämna barnens odygder utan påminnelse eller aga. . . Men en alltför stor stränghet är också skadlig, ty antingen gör den barnen så försagda att de bliva odugliga till att kunna uträtta något i världen till Guds ära, eller ock gör för mycken hårdhet att barnen bliva hårda, arga och ilskna, Ef. 6:4. Att föreskriva något mått av agan låter sig icke göra, ty den behöves olika. . . Men det kan man säga, att då föräldrarna styras av Kristi kärlek, så att de aga sina barn för att upptukta dem till Herrens tjänst, så blir nog agan rätt måttad. . . de aga dem med saktmodig allvarsamhet, så att barnen själva kunna se att de icke bliva agade för att deras föräldrar äro vrede, utan för det att de hava gjort illa. Då gör en sådan aga dubbel verkan emot den, som sker i vrede och hastighet.

Den goda verkan hindras, och ibland tillintetgöres, då antingen en av föräldrarna eller någon annan tager barnen i försvar, när de hava förtjänt aga. . . Ändå mera befordras vanart hos barnen, då föräldrarna eller andra lära barnen odygder. De lära dem vrede. . . otålighet. . . hämnd. . . högmöd. . . att stjäla och göra orätt. . . fåfänga. . . I allmänhet lära barn ont i

ont sällskap, ty de giva mera akt än man tror, på vad som talas och handlas, och de fatta det då ganska lätt, isynnerhet om det är något ont, ty därtill äro de fallna av naturen. Det är då angeläget att barnen icke råka i ont sällskap, ty där få de se och höra mycket ont. . .

II. *Vad som vid en kristlig barnauppföstran bör iakttagas.*

. . . Den bästa utvägen att förkväva barnens medfödda vanarter, är att förmana dem på ett kristligt sätt och giva dem sådana föreställningar, som äro hämtade av Guds ords sanningar, såsom till exempel säga dem, att de icke böra göra det eller det onda, ty Gud har förbjudit det, och det förtörnar honom . . . Ef. 6: 4. Om föräldrarna bruka sådana förmaningar, som gå ut på en sann kristendom, så skola de få se med förundran vad verkan det skall göra hos deras barn, isynnerhet om de i tid börja därmed, helst ifrån deras spädate år. Det kan icke annat vara, än att Guds ord skall göra verkan på barnen, såväl som på andra människor, då förmaningarna, som hämtas av Guds ord, göras så enfaldiga, att barnen kunna begripa dem. . . Guds ord tränger med Guds Andes kraft in på de hårdaste hjärtan, och måtte således finna så mycket mera ingång i barnens hjärtan, där samme Ande bor, som i ordet verkar.

Eftersom barnen äro i dopet blivna med Kristus förenade, så bidrager det huvudsakligen till stadfästade av denna föreningen, att barnen lära känna denne sin Frälsare och bliva undervista i hans lära; ty så länge de förbliva stadiga i tron till Jesus och evangelii lydaktighet, så tillväxa de i allt gott genom den kraft som av Kristus kommer, då de stå i förening med honom. . . 1 Petr. 2: 2. Då barnen undervisas i Guds ord och i dess sanningar och lärdomar, så visar Guds ord på dem densamma välsignade verkan, som det gör hos alla dem, som bruka det. . . de uppväxa, såsom barnet Jesus, *i ålder och vishet och nåd inför Gud och människor*. Barnen förkovras i tron och kärleken till Jesus, och i allt gott genom honom. De lära av Guds ord både att känna Guds vilja . . . och de få genom Guds ord av sin Frälsare kraft till att leva efter Guds vilja.

Eftersom barnen i dopet blivit upptagna uti Guds nåd och

vänskap, så böra föräldrar söka att böja barnens hjärtan till kärlek till Gud, och att bevisa Gud en sådan lydnad, som kommer av en barnslig kärlek till honom. De böra beskriva för dem vad gott Gud gjort dem, att han skapat dem, återlöst dem, och upptagit dem till sina barn i dopet. Ja, de böra lära att anse allt det goda, som de få och dagligen njuta, såsom komme det ifrån Gud, som det ock gör. Härav böra barnen uppmanas att älska Gud, som är så god emot dem. De böra lära att anse Gud såsom deras gode och käre Fader, som älskar dem och vill göra dem allt gott, och de böra undervisas att gärna göra det eller det goda, eftersom Gud så vill hava det, och emedan det är honom behagligt, så att barnen måtte behålla det sinne mot Gud, som vår Frälsare visade, då han sade till sina jordiska föräldrar: *Vissten I icke att uti de stycken, som min Fader tillhöra, bör mig vara* (G. Ö.), och gav därmed tillkänna att det som angick hans himmelske Faders ära, och det som hans vilja fordrade, borde gå framför allt annat.

Emedan all välsignelse till detta såväl som till allt annat företagande kommer ifrån Gud allena, så böra ock föräldrar utbedja sig hans hjälp till sina barns uppfostran. Det förnämsta vid en kristlig barnauppfostran är att kristliga föräldrar böra bedja för sina barn. De böra icke allenast i sina dagliga böner bedja Gud för barnen, att han ville själv vara deras ledsagare, att han själv ville upptukta dem uti sin fruktan och lydnad, och att han ville bevara dem för världens förförelser. De böra icke allenast i allmänhet så bedja för barnen, utan ock vid varje särskilt tillfälle anhålla för dem hos Gud, om den hjälp som de då isynnerhet behöva, såsom till exempel, då de ärna att hålla någon förmaning till dem eller aga dem, då böra föräldrarna förut bedja Gud att de måtte kunna göra det i Kristi sinne, och att Gud ville giva sin kraft och välsignelse därtill, så att det måtte göra intryck och verkan på barnen till deras rättelse och förbättring.

Tillämpning . . . Någon torde säga till sig själv: vem kan taga i akt allt det myckna? Jag svarar: då du säger *jag kan icke*, så säger du med detsamma: *jag vill icke . . .* Du måtte då icke vara en av dem som Gudi tillhöra, och således kan du icke

föra andra till honom, när du själv är långt borta ifrån honom . . . Om föräldrarna skola kunna uppfostra sina barn, så måste de själva hava blivit uppfostrade av Guds Ande i en sann omvändelse och därefter följande förnyelse. Om I icke haven uppfostrat edra barn på ett kristligt sätt, så har eder uppfostran varit blott världslig, och då haven I uppfött edra barn denna världens gud djävulen till tjänst, Gud till vanära, och både eder själva och edra barn till evig förtappelse. Om I vårdslösat edra barns uppfostran, så besinnen huru stor synd det är, och huru stort straff det förtjänar.

I som icke haven barn, varför upptagen I icke andras; så kunnen I ock få den stora lön, som följer på en kristlig barnauppfostran. Besinnen huru högt Jesus vill anse det, Mark. 9: 37. Om ock det skulle misslyckas med eder barnauppfostran, så vill Gud likväl . . . belöna eder såsom därest allt hade gått väl. Gärna få kristliga föräldrar glädje av sina barn, och omsider den stora glädjen, att de på domens dag få se sina barn bredvid sig på Jesu högra sida.

[Varning till okristliga tjänare i fråga om deras förhållande till barnen, Matt. 18: 6].

Är däremot edert uppsåt redligt och edert bemödande allvarligt att rätt vårda denna vår Herres och Frälsares dyrköpta egendom, så vill Herren med välbehag se till eder avsikt, och han vill välsigna edert bemödande. Han vet väl att fel icke kunna undvikas, allraminst i en så svår sak, som barnauppfostran är. Gud vill förlåta dessa felen, likasom alla edra synder, och det för den Frälsarens försonings skull, som har återlöst både eder och barnen, och med sin faderliga välsignelse vill han upprätta den skada, som felen i uppfostran skulle annars hava åstadkommit, så att I skolen få se eder lust uppå Guds nåd, när I få se den oväntade framgång, som skall åtfölja eder bristfälliga, men likväl kristliga barnauppfostran. Amen.

Andra söndagen efter trettandedagen.

Joh. 2: 1—11.

Huru kan jag dölja för Abraham det jag gör? Efter han skall varda till ett stort och mäktigt folk, och alla folk på jorden skola varda i honom välsignade. Ty jag vet, att han befäller sina barn och sitt hus efter sig, att de skola hålla Herrens vägar och göra vad rätt och gott är, på det att Herren skall låta komma över Abraham allt, det han honom lovat haver, 1 Mos. 18: 17—19. (G. Ö.).

Orden hava ett förträffligt sammanhang med varandra. Gud låter förstå, att det ärende i vilket [han ville bruka Abraham] var så [stort, att det ännu fick hållas] hemligt... Men Gud yttrar: en sådan [god tanke] och förtroende till Abraham, att Gud liksom [måste övervinna sin tvekan, och] utbrister: Huru kan jag dölja för Abraham det jag gör? Varmed hade Abraham [vunnit detta förtroende]? [Herren svarar själv:] Ty jag vet, att han befäller sina barn och sitt hus efter sig, att de skola hålla Herrens vägar och göra vad rätt och gott är. Orsakerna hänga som en kedja tillsamman. Eftersom alla folk på jorden skulle varda i honom välsignade, — det är Frälsaren skulle födas [av Abrahams släkt, och på detta sätt] av honom. Men till detta [företräde var Abrahams förhållande] en orsak, som vi här finna hava varit mer gällande hos Gud än den är lysande: Ty jag vet att han befäller sina barn och sitt hus efter sig, att de skola hålla Herrens vägar och göra vad rätt och gott är. [Abrahams förhållande i att fostra sina barn och leda sitt hus] var bevekelsegrunden [till hans utkorelse till stamfader för Guds folk]

Ä m n e:

En kristlig husandakt.

I. *Vad därvid är att iakttaga, att den må kunna kallas en kristlig husandakt.*

1. [Man må så inrätta den] att det blir en *husandakt*. [I den skall deltaga] icke flera, än de som äro i huset. Här göres det inkastet: Varför icke gagna flera? Aposteln Paulus säger i 1 Tess. 4: 11: *Sätten eder ära i att leva i stillhet och sköta vad eder åligger*. — [Man bör förehava] icke annat än det som passar för enskild andakt. Aposteln Jakob säger 3: 1: *Mine bröder, faren icke var man efter att vara lärare, vetande att vi dess större dom få* (G. Ö.). [Vid en kristlig husandakt] inga tal, inga egna förklaringar, så framt icke det är en lärare, som [är husfader], eller en som är berättigad.

2. Vid en kristlig husandakt skall iakttagas, att allt sker *i stillhet och ordning*. Här göres det inkastet: det är aldrig så tyst. [Men aposteln talar om] »de stilla i landen». [Vid en kristlig husandakt skall allt tillgå] med ordning till tid och rum och det som förehaves, 1 Kor. 14: 40. Man bör iakttaga ordning i anseende till tiden. Här gör någon det inkastet: »Vi hava så ont om tid»... [Denna ordning följes] men dock fritt och otvunget.

3. Man bör se till att denna husandakt blir *kristlig*. Dit hör, att den företages i en kristlig avsikt, att därvid föredrages Kristi ord och lära. Icke människors lära, utan skriften eller skriftens lära. — Vid en kristlig husandakt bör vara bön i Jesu namn. Torde hända att här det inkastet göres: Jag blir ju honom, som hör, »barbarisk». Vid denna andakt skall icke förekomma många böner, men likväl någon. — Vid en kristlig husandakt må lovsång förekomma. Aposteln Paulus säger i Ef. 5: 19: *Talen till varandra i psalmer och lovsånger och andliga visor, och sjungen och spelen till Herrens ära i edra hjärtan, och tacken alltid Gud och Fadern för allt*. Lika gott, fast icke det låter så väl. — Vid en kristlig husandakt må ock förmaning förekomma. Aposteln Paulus frågar i Fil. 2: 1: *Är någon för-*

maning när eder i Kristus? (G. Ö.). Och han säger i Rom. 12: 8: är någon satt till att förmana, så akte han på sin plikt att förmana. Här torde någon göra detta inkast: Nej, det går icke, för det stöter. Det förstår sig att man icke således skall förmana [att man tager fram] det som är hemligt.

4. Vid en kristlig husandakt må iakttagas, att den därvid styr, som annars är i huset styrande. Om icke husbonden kan, så [må] han dock även häri vara den styrande. Inkast: Jag kan icke få mitt husfolk därtill. Tvinga bör man icke.

II. Vad därtill bör uppmuntra.

1. Till att hålla husandakt bör man uppmuntras av plikten, att man ju är skyldig att [göra vad man kan för] alla människors eviga välfärd. Ju mera tillfällen [man har]... [ju mera] makt [man fått över andra, desto mer bör man göra för deras] vård. Någon torde här göra detta inkast: Jag hindrar icke mitt folk.

2. Att hålla husandakt bör man ock låta sig uppmuntras av saligheten, som därmed är förenad. Till denna salighet hör Guds nådiga närvaro. Herren Jesus har givit detta löfte: var två eller tre äro församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem, Matt. 18: 20. Den som håller en kristlig husandakt kan ock hava samvetets tillfredsställelse att på ett tjänligt sätt hava gjort vad man kunnat till sitt tjänstefolks omvändelse. Han har ock i sitt hus en daglig sabbat, enligt Jesu löfte: Saliga äro de, som höra Guds ord och gömma det. Här torde någon göra detta inkast: Men jag finner mig bättre av att göra min andakt för mig själv i ensamheten.

3. Man bör ock låta sig uppmuntras till att hålla sådan andakt av nyttan som därpå följer.

Denna nytta är mångdubbelt densamma som i kyrkan. Det blir rik nytta i tiden. I det andliga: undervisning, uppväckelse, upprättelse, stadfästelse. Därav kommer ock timlig välsignelse. Det är en stor välsignelse, som man kommer till genom den stora skatten man samlar sig själv av ordet. Därav blir ock en rik skörd och lön för det man utsår hos andra.

Tillämpning. Knappast lär jag nu [slippa detta inkast:] Det är alltid någon som omöjligen kan vara med. Skall då

[saken därmed få förfalla?]. . . Måne det icke går så: Man klandrar det man icke vill lyda? Är här då ingen, som vill betänka sin plikt och vill hava del i saligheten, och nyttan, som följer med en kristlig husandakt? Fast kanske det är någon som säger: framdeles [skall jag göra det]. Kanske någon: *i dag*, men. . .

Sen dock på det arma folket. . . I sanning: det är endast högmod, bekvämlighet som [många låta bliva sig till hinder i detta fall].

Men I [som behjärten denna sak, tänken på] plikten, som åligger eder, saligheten som denna husandakt har med sig, och den nytta den gör. Lycklig den dagen, då det blir i edert hus en kristlig husandakt [och det kan sägas om dig, såsom Herren sade om Abraham:] *Han befäller sina barn och sitt hus efter sig, att de skola hålla Herrens vägar och göra vad rätt och gott är, på det att Herren skall låta komma över Abraham allt det han honom lovat haver. Amen.*

Tredje söndagen efter trettondedagen.

Matt. 8: 1—13.

Nu äro vi allesamman såsom de orene och alla våra rättfärdigheter äro såsom ett orent kläde. Jes. 64: 6 (G. Ö.)...

1. Människan är i sig själv andligen oren. Hennes utseende är inför Gud lika misshagligt som det orena är för människor vämjeligt. Gud är helig, att han med oändligt misshag betraktar det, som är stridande mot hans gudomliga egenskaper, och mot hans bud, vilka äro på hans gudomsegenskaper grundade. Emedan nu människan med hela sin naturs beskaffenhet är stridande mot Gud, så är hon ock hel och hållen vederstygglig inför honom... så är hon ock därigenom långt skild från honom som helig är, och i vilken ingen synd finnes; och emedan Gud har en styggelse till allt det som är synd, så avhåller han sig från den syndiga människan, och skjuter henne ifrån sig.

2. Människans bemödande att rena sig genom egen rättfärdighet ökar ännu mera hennes orenhet.. Eftersom hela människans natur och alla hennes krafter äro av synden fördärvade, så kan människan icke göra något som är fullt rätt, att det icke är blandat med synd. När alltså en människa vill bjuda till att gottgöra det onda, därmed att hon gör något gott, så blandar sig något nytt ont i det goda som hon gör; och det blir för henne, liksom då någon ville två sig med orent vatten, ty hon bleve därigenom ännu mer oren...

Ä m n e:

En syndares rening från synden.

I. *Huru reningen från synden skall sökas.*

1. Reningen från synden skall sökas hos vår Frälsare Kristus; ty han är allena den, som kan göra en människa från synden ren. Av alla omständigheter i beskrivningen på spetälskan kan man sluta att den är en avbild av människans syndafördärv; även däri, att den framställer syndens vederstygglighet. De spetälska ansågos efter Mose lag såsom orena både i det avseendet, att dem var förbjudet att vara vid gudstjänsten tillstädes, som ock i anseende därtill, att de voro från det vanliga människoumgänget utestängda. Så gör ock synden människan oren, då synden är hos henne rådande, så att hon varken kan stå i förening med Gud, icke heller bliva upptagen i deras umgänge, som hava blivit andligen renade. Den spetälske, som i evangelium omtalas, gav därför det helbrägdagörandet som han begärde, namn av en rening, och sade: *Herre, vill du, så kan du göra mig ren*. Reningen sökte han således hos Frälsaren Kristus, till vilken han vände sig med bön där-om, att Herren Kristus ville företaga med honom denna reningen. Likasom spetälskan ansågs för en obotlig sjukdom, från vilken Gud allena kunde hjälpa; alltså medför ock synden en orenhet, från vilken människan av Gud allena kan befrias. Den spetälske gav således med sin begäran tillkänna att han ansåg Jesus såsom Guds Son, av vars gudomliga makt han väntade sig den hjälpen, som han ej kunde få av någon människa. Så är det ock Jesus allena, som kan befria en människa från den andliga orenheten. Han endast är den, som med sitt försoningsblod kan borttaga en människas syndaskuld inför Gud, så att den icke mera gör henne vederstygglig i Guds åsyn. Därför heter det i brevet till de hebreer 9: 14: *huru mycket mer skall icke Kristi blod — då han nu genom evig ande har framburit sig själv såsom ett felfrit offer åt Gud — rena våra samveten från döda gärningar till att tjäna den levande Guden!* Den orenhet, som följer med en död människa, är den vederstyggligaste av alla, och den andliga orenhet, som följer med det andligen döda tillståndet, är för Gud ännu vederstyggligare; men Kristi försoningsblod är mäktigt att borttaga den.

2. Den andliga reningen skall sökas med bön. Där står om den spetälske i evangelium, att han kom och föll ned för

Jesus, och bad om sin rening från spetälskans orenhet. Bönen om andlig rening förutsätter kännedomen om syndaorenhetens svårhet. Det är ock under en sådan kännedom, som bönen om andlig rening uppväckes i hjärtat av Guds Ande. Genom upplysningen av Guds heliga lag upptäckes för människan hela styggelsen, som med syndaorenheten följer; och Guds Ande, som verkat denna upplysning, giver människan anvisning till bönen, och lär henne att bedja om andlig rentvagnig. I början är denna bönen ett nödrop; men då upplysningen om vår Frälsare kommer därtill, så frambäres bönen i hans namn, likasom den spetälske vände sig till vår Frälsare med sin bön om rening.

3. Den andliga reningen skall sökas hos vår Frälsare med tron. En sådan tro gav den spetälske mannen tillkänna då han satte det utom all fråga, att ju Herren Jesus kunde befria honom från hans obotliga sjukdom, och ansåg det såsom beroende av vår Frälsares blotta vilja, sägande: *Herre, vill du, så kan du göra mig ren.* Det är härpå, som det anmärkningsordet *se isynnerhet syftar*, vilket förekommer i berättelsens början, då det heter: *då trädde en spetälsk man fram och föll ned för honom och sade: Herre, vill du, så kan du göra mig ren.* Så är det ock med tron, som den andliga reningen skall hos Jesus sökas; och det är därför om tro, som det är isynnerhet fråga, så väl vid den andliga reningen, som ock i allt annat, som hör till en människas salighetssak. Den andligen uppvaknade människan bör därför i synnerhet vara därom angelägen, att hon må komma till tron, och att tron må vara sann, så att hon måtte kunna säga till vår Frälsare såsom den spetälske: *Herre, vill du, så kan du göra mig ren.*

II. Huru den andliga reningen vinnes.

1. Den andliga reningen vinnes genom Jesu nådiga vilja. Så var ock det första ordet i Herrens Jesu svar: *jag vill.* Denna Jesu nådesvilja har han visat mot alla människor, då han gav sig ut för dem, och lät sitt blod utgjutas till deras andliga rening. På denna vår Frälsares gudomliga välvilja visar aposteln Paulus, då han i 2 Kor. 8:9 säger: *I kännen ju vår Herres, Jesu Kristi, nåd, huru han, som var rik, likväl blev fattig för eder skull, på det att I genom hans fattigdom skullen bliva rika.*

Denna samma välvilja, som vår Frälsare visat vid grundläggandet av den andliga reningen, den visar han ock vid dess användande på var och en sådan människa särskilt, som icke uppsåtligen sölar sig i syndens orenhet, och som hos Jesus söker rening. Vår Frälsare upptog i sitt svar den spetälskes ord; ty likasom den spetälske mannen sade: *Herre, vill du, så svara Jesus: jag vill.* När således hos en människa av Guds Ande har blivit verkat ett förtroende till Jesu vilja, så är ock Jesu vilja överensstämmande med det hos människan upptända trosbegäret. När hon vill varda renad, så vill ock Herren Jesus göra henne ren; ty det heter då hos Herren Jesus om den människan likasom till den spetälske: *jag vill, bliv ren.*

2. Den andliga reningen vinnes genom Jesu nådesmakt att befalla och avgöra rörande den syndiga människans andliga rening. Herren Jesus lät det icke endast bliva därvid, att han försäkrade den spetälske mannen om sin beredvillighet att göra honom ren; utan Herren verkställde ock själva reningen då han sade till den spetälske mannen: *bliv ren.* Därigenom att Herren Jesus påtog sig våra synders orenhet, och genom sitt lidandes försoning befriade sig därifrån, därigenom har han ock förvärvat sig rätt och makt att rena syndare från deras synders orenhet. Likasom det tillhörde gamla testamentets präster att döma över dem, som blivit från sin spetälska befriade, och förklara dem att vara rena; likaså är det Guds överstepräst Jesus Kristus, som kan göra en människa så ren, att hon kan bliva evigt salig hos Gud. Så heter det därför om vår Frälsare i Hebr. 7: 24, 25: *Denne har däremot ett oförgängligt prästadöme, eftersom han förbliver »till evig tid».* Därför kan han ock till fullo frälsa dem som genom honom komma till Gud, ty han lever alltid för att mana gott för dem.

3. Människan blir så fullkomligt ren, att det även blir för människor uppenbart, att hon inför Gud har blivit ren. Den spetälske mannen blev så fullkomligt ren, att Jesus var därom säker, att när mannen visade sig för prästen i Jerusalem, så skulle han förklara honom att vara ren, och tillåta honom att offra den gåvan, som i Mose lag var föreskriven de spetälska, sedan de hade blivit rena. När det således hade blivit lika up-

penbart att den spetälske hade blivit ren, som det var för de vid tillfället närvarande med fullkomlig visshet bekant, att Jesus hade gjort honom ren från denna annars obotliga sjukdomen; så skulle prästens godkännande, och den spetälskes offer vara till ett vittnesbörd mot det judiska prästerskapet, när de framdeles skulle vilja fränkänna Herren Jesus hans sändande av Gud. Likaså blir en syndares andliga rening även inför andra människor uppenbar; så att de, som förut äro andligen rena, måste erkänna den för att vara rengjord, vars andliga orenhet varit för dem uppenbar. Icke blir detta uppenbart strax efter att den andliga reningen skett, såsom när den spetälskes lekamliga rening genast visade sig att vara skedd; men den varder likväl sedermera känd, då nämligen, när den andligen rengjorde frambär sitt andliga offer. Detta andliga offret, som gör den skedda reningen bekant, avbildades isynnerhet med det offret, vilket, efter Mose lag, den botade spetälske mannen skulle frambära på åttonde dagen efter det, att han blivit förklarad ren. Vid detta offerandet skulle blodet av det slaktade lammet strykas på den renade människans högra öronsnibb, på tummen av högra handen och på största tån av högra foten. Därefter skulle tagas av oljan, som ock hörde till offret, och något därav strykas på vartdera av dessa ställen ovanpå syndoffrets blod. När det hos en andligen renad människa visar sig det som svarar mot dessa bilderna, så är därav uppenbart, att den människan har blivit ren; nämligen när där visar sig hos en människa en angelägenhet att höra Guds ord, som avbildades med oljan, som blev struken på högra öronsnibben, och när därmed är förbundet ett den Helige Andes deltagande i människans företag, som avbildades därmed, att oljan blev struken ovanpå blodet, som var på tummen av högra handen; ävensom när därtill kommer, att hos en renad människa visar sig huru den Helige Ande bestyrer hennes framgångssätt i de vägar, på vilka hon vandrar, vilket betecknades med oljan, som skulle strykas ovanpå skuldoffret blod, som var på största tån av den renades högra fot. På sådant sätt visar detta den Helige Andes synbara ledande hos en människa, att vår Frälsares

skuldoffersblod också har osynligen blivit på den människan använt till hennes rening inför Gud.

Bön. Helige och rene Frälsare! Vi tacka dig att du har påtagit dig våra synders orenhet, att den blev dig så alldeles tillräknad, att du blev för oss gjord till synd. Därifrån har du befriat dig, och gjort dig själv ren. Därigenom har du ock förvärvat dig rätt och makt att göra oss rena; ty det var för oss du dig utgav, på det att det skulle genom dig så gå med oss, som det gick med dig, att vi genom dig skulle rena varda. Vi vörda den gudomliga inrättningen, som du gjort i ditt rike till syndares renande och den härliga ordningen som du stiftat, att syndare skola på det sättet renade varda, som du i ditt ord föreskrivit. Förvara våra av naturen blinda hjärtan, att vi icke taga miste i denna delen, och sålunda varda ännu mera orena när vi själva skulle vilja på vårt eget vis rena oss. Bringa oss därför genom din Helige Andes upplysning till erkänsla både av vår synds orenhet och av vår vanmakt att därifrån rena oss. Visa oss genom den Helige Andes upplysning på den källan till rening, vilken du har öppnat i ditt utgjutna försoningsblod, på det att vi där allena måtte söka våra själars rening, och så inför Gud renade varda, att våra synder icke mera måtte synas inför Herren vår Gud, så att på dem icke mera göres något avseende, att vi för dem skulle vara misshagliga inför vår Guds ansikte, och från honom förkastade varda. Förvara oss därefter av din trofasthet, att vi icke ånyo besmitta oss med uppsåtliga synder, men att vi söka en daglig rening i samma ditt försoningsblod, däruti vi första gången renade blevo. Så skola felen, när de förlåtna varda i ditt namn, icke övergå till dödande köttets eller djävulens gärningar, men vi skola bibehålla våra rättfärdighetskläder obesmittade. Så skall ock åtanken på vår förra orenhet göra oss ödmjuka inför dig, och fördragssamma mot dem, som ännu med synder besmittade äro, till dess de ock en gång renade varda. Så skola vi ock en gång ställas obesmittade uti din åsyn, och, intagna i ditt himmelska rike, evigt få prisa dig, som oss rening förvärvat ifrån våra synder, och oss ifrån dem renat haver. Amen.

Fjärde söndagen efter trettondedagen.

Matt. 8: 23—27.

Befall din väg åt Herren och förtrösta på honom; han skall göra det. En sådan uppmaning till stadighet i tron gör David, och fogar därvid ett löfte, till understöd för tron, att den må stadigare bliva . . . Ps. 37: 5. . .

Det första, som är att göra för en troende människa till vinnande av trosstadighet är det, att hon skall *befalla sin väg åt Herren*. Vägen som en människa skall befalla Herren, är framtiden, den hon skall gå igenom, likasom en väg, den man har för sig att färdas. Likasom man icke med redighet kan se långt framför sig på en väg som förestår, alltså är en människas framtid höljd med mörker, isynnerhet den avlägsnare delen därav. Denna framtidsvägen vill David att en troende människa skall anbefalla åt Herren. . . En troende människa skall vakta sig att hon icke befattar sig med framtiden, sedan hon en gång lämnat den i Guds hand; och hon skall icke företaga sig överläggning om några tillkommande händelser, om hon annars skall bibehålla barnaförtroendet till den himmelske Fadern. . .

Det andra, som för den troende människan är att göra, är att hon skall *förtrösta på Herren*. . .

Det löfte, som Gud givit den, som befaller sin väg åt Herren, och förtröstar på honom, är detta: *han skall göra det*. . . Innan den troende människan hinner till det stället av hennes framtidsväg, dit otrosomsorgerna vilja sträcka sig i förtid, skall det redan vara föranstaltat mycket bättre genom den allvise Faderns försorg, än hon kunnat uttänka det med sina oförståndiga bekymmer. . .

Ämne:

Huru en människa skall lyckligt sluta resan genom denna världen.

I. *Huru en människa skall börja resan genom denna världen, om den skall lyckligt slutas.*

1. En människa börjar resan genom denna världen då hon i uppväckelsen kommer till att förstå att hon har en resa för sig. Då en människa andligen uppvaknar, så blir hon varse att hon har en resa för sig, och börjar giva sig på vägen. Innan en människa blir uppväckt, så handlar hon likasom därest den resande på en gästgivaregård gjorde samma anstalter som på sin egentliga boningsplats. Hon skickar sig i denna världen liksom hon icke hade någon resa för sig, utan likasom hon beständigt skulle bliva här. Men då en människa andligen uppvaknar, så blir hon varse, att hon har en resa för sig, och börjar giva sig på vägen. Hon får döden i sikte, och kommer till att förstå att hon en gång skall härifrån. Hon får då hos sig fästad den tanken, att hon har en viktig resa för sig, då själen skall fara ut av dessa läpparna, vilka nu sladdra fram sina dårskaper, och att hon skall då flytta ur tiden, där nåd och salighet har varit henne tillbjuden, och skall begiva sig hän till evigheten, där vrede och plågor äro för henne att vänta.

2. Då giver människan sig på resan, så att hon ändrar sin ställning i det som hon kan ändra själv, och söker hos Herren att få det ändrat, som hon icke själv kan ändra. Hon ändrar det hon kan ändra själv, nämligen att hon väljer andra sällskaper än hon ditintills haft, att hon bortlägger det uppenbara syndaväsendet, och handlar annorlunda med Guds ord, att hon icke brukar det så sällan som tillföre, utan med den trägenhet och flit, som av världen anses för onödig och överflödig. Gud inlåter sig ock häruti med ett hemligt deltagande, så att det blir ändrat alltsammans. Hon beder Gud ändra det, som hon icke kan ändra själv, nämligen hennes hjärta. Denna ändringen gör Gud ensam, utan människans deltagande eller

medvetande; ty nya födelsens förändring sker under det att människan anser sig såsom blott kallad och uppväckt. Ingen kan bliva född på nytt, utan att förut hava varit uppväckt, och ingen kan bliva uppväckt, utan att förut hava varit kallad; ty en människa blir icke uppväckt utan att hon först blir förd in på Guds ord genom kallelsens dragande. När kallelsen nu med sin ljuvlighet återkommer, så förgäter människan sin förra uppväckelsesorg, och anser sig såsom endast kallad, om hon annars icke låter leda sig in på det misstaget, att anse sig såsom redan kommen till tron genom en sådan hugsvalelse. Likaså, när den hugsvalelsen, som följer med upplysningen om vår Frälsares lidandes och döds försoning, blandar sig med uppväckelsens sorg, så anser människan sig blott såsom uppväckt, om hon annars undviker den förtydningen, att anse hugsvalelsen såsom vittnesbörd om nådastånd och barnaskap.

II. *Huru en människa skall fortsätta sin resa genom denna världen, om den skall lyckligt slutas.*

1. Den människan som skall lyckligt fortsätta resan genom denna världen, skall därunder så skicka sig, att de därvid förekommande omständigheterna icke måtte göra utgången av denna världen för henne svår.

I allmänhet skall resan genom denna världen på det sättet fortsättas, att människan under resan följer Jesus efter, såsom där står i evangelium, att Jesus steg allra först i båten, och hans lärjungar följde sedan efter honom. En utstakning för resan genom denna världen har vår Frälsare lämnat oss i bönen Fader vår; och denna vägvisningen skall en människa följa, om hon skall väl gå genom denna världen. Hon skall då, efter den första bönen, så umgås med det här i världen varande Guds ordet, att det må kunna verka på henne. Hon skall, efter den andra bönen, så använda de nådeverkningar hon får erfara, att hon genom dem må komma till en sann tro. Hon skall, efter den tredje bönen, så skicka sig i denna världen, att hon må allt mer göra Guds vilja. Hon skall, efter den fjärde bönen, så bruka denna världen, att hon behåller arvedelen i den tillkommande världen. Hon skall, efter den femte bönen, så söka förlåtelse hos Gud i himmelen,

att hon därigenom blir i stånd att kunna förlåta människorna, som äro här i världen, och hon bör så förlåta dem, att hennes hopp kan vara grundat, som hon har om förlåtelse hos Gud. Hon skall, efter den sjätte bönen, så emotstå det syndens onda, som är här i världen, att hon icke själv bliver ond och synden undergiven, likasom världens barn. Hon skall, efter den sjunde bönen, så fördraga lidandets onda, som är här i världen, att hon må slippa lida i den tillkommande världen.

2. Den människan, som skall lyckligt fortsätta resan genom denna världen, hon måste därunder anförtro sig åt Herren Jesus, och allra först taga sin tillflykt till honom i alla de farligheter, som kunna möta henne i denna världen.

Ehuru Jesu lärjungar röjde misströstan, när faran blev rätt stor, så visade de likväl förtroende för Herren Jesus däri, att de icke vid stormens första början väckte honom, utan förlitade sig tryggt på hans närvaro. När åter nöden steg till den höjd, att den övergick deras trosmått, så var Herren Jesus den förste, till vilken de togo sin tillflykt med detta böneropet att de sade: *Herre hjälp oss; vi förgås*. Så må en människa under resan genom denna världen anförtro sig åt den vägvisning, som Herren Jesus lämnar henne genom sin Helige Andes upplysning; ty så har Herren lovat i Davids 32:dra psalm v. 8: *ja g vill lära dig och undervisa dig om den väg du skall vandra; ja g vill giva dig råd och låta mitt öga vaka över dig*. Således kan hon vara därom övertygad, att hon skall träffa rätta vägen, änskönt hon icke får några märkliga ingivelser varken i det lekamliga eller i det andliga. Hon kan ock vara därom försäkrad, att Herren Kristus bevisar på henne sin nådiga hjälp, utan att han låter hindra sig därifrån av den otrosfruktan, som ibland hos henne uppkommer; likasom Herren Kristus icke nekade lärjungarna sin hjälp, fastän de i faran röjde klentrogenhet. Detta har ock Herren lovat genom aposteln Paulus, då det heter i 2 Tim. 2: 13: *äro vi trolösa, så står han troget fast vid sitt ord. Ty han kan icke förneka sig själv*. Även då en troende människa icke erfar en sådan underbar hjälp, som den Herren Jesus lämnade sina lärjungar, kan hon vara övertygad att den hjälpen, [som Herren

i vanlig ordning lämnar,] skall bliva tillräcklig, ehuru den är fördold. De löften, som Herren härom givit i bönen Fader vår, bliva uppfyllda. Eftersom han har lovat i den första bönen, utväljer han själv sådana lärare åt henne, att den Helige Ande vill bruka dem till sina redskap. Efter det löfte, som innefattas i andra bönen, avpassar Gud nådeverkningarnas mått, så att människan får komma till tron det snaraste som ske kan, så att hon icke av en stor syndasorg gör sig en egen rättfärdighet, icke heller gör sig högmodiga inbillningar av en stor andlig glädje, när hon får erfara den. Efter det löfte, som innehålles i den tredje bönen, lagar Gud så genom den Helige Andes tuktan, att människan icke gör sin egen vilja, inbillande sig att den är Guds behag. Efter det löfte, som finnes i den fjärde bönen, tillreder Gud så hennes dagliga bröd genom sin styrelse, att hon varken avgudar det jordiska goda i girighet icke heller missbrukar det i överflöd. Efter det löfte, som är givet i den femte bönen, förlåter Gud den troende människan synderna, och giver henne försäkran om syndernas förlåtelse. Efter Guds löfte i den sjätte bönen styrker han henne i den andliga striden; och efter löftet i den sjunde bönen hjälper han henne i den jordiska nöden.

Tillämpning. I lekamligt avseende har du börjat resan genom världen; ty du är kommen till världen, och genast vid hitkomsten anträder en människa denna viktiga resa. Men har du väl i andligt avseende börjat resan genom denna världen, och har du börjat denna resa så, att du kan vänta dig en lycklig fortgång av denna din resa? Har du besinnat detta, att du har en resa för dig, eller handlar du på ett sådant sätt, likasom ingen resa förestod, utan såsom skulle du alltid bliva här? Om du har vid jorden fäst din håg och stannar inom tidens gräns med dina tankar, så handlar du ganska ovisligt, som har en resa för dig, och likväl icke gör dig resfärdig. Du vet ju att du en gång skall in i evigheten, och du kan väl begripa att där fordras någon beredelse till denna flyttningen. Om du tager Guds ord för dig, så skall du därav få lära huru denna resa är så viktig, att hela livstiden behöves för att bereda dig till den sista färden. Annars blir tiden för dig full med oro, döden med fruktan och evigheten med kval.

Har du av Guds ord förstätt, att du har en resa för dig, och börjat göra dig resfärdig, så uppskjut icke med fortsättningen av detta viktiga företag. Likasom en resa består i en förändring, som en människa gör i sin yttre ställning, likaså får du företaga en förändring av din ställning i de stycken, som du själv kan ändra. Övergiv då dina förra syndasällskaper. Lägg bort den grova ogudaktigheten, och gif dig in på Guds ord. Så skall Herren giva framgång till den resan du företagit dig, och hjälpa dig att få det ändrat, som du icke kan ändra själv. Under det du umgås med Guds ord, och ropar till Herren om förbarmande, så skall du i detsamma finna din invärtes ställning vara ändrad, utan att du vet huru därmed har tillgått. Du skall finna ditt hjärtas orolighet hava övergått till en stilla frid, under förhoppningen som du fattat till världens Frälsare; du skall förmärka att din förra vanmakt blivit förvandlad till varjehanda hugneliga gåvor, om vilka du kan förstå att du har fått dem på din Frälsares räkning.

Har du redan kommit i gång med detta, och kan förstå att du är stadd på resan, så är detta allt vad du hos dig kan bliva varse under det du färdas på livets smala väg; ty du kan icke märka huru det med dig lider allt mera framåt. Ännu mindre kan du urskilja huru du lägger till rygga varje stycke av vägen, på vilken du går. Aposteln Paulus var både klar-syntare och fullkomligare än du är; men han kunde likväl icke bestämma huru långt han var hunnen på livets väg. Hör hur han säger i Fil. 3: 13, 14: *Mina bröder, jag håller icke före att jag ännu har vunnit det, men ett gör jag: jag förgäter det som är bakom mig och sträcker mig mot det som är framför mig och jagar mot målet, för att få den segerlön som hålles framför oss genom Guds kallelse ovanifrån, i Kristus Jesus.* Gör du så, som du här hör, att Paulus har gjort, så skall du komma därtill, att till slut kunna säga som han i 2 Tim. 4: 7, 8: *Jag har kämpat den goda kampen, jag har fullbordat mitt lopp, jag har bevarat tron. Nu ligger rättfärdighetens segerkrans tillreds åt mig, och Herren, den rättfärdige domaren, skall giva den åt mig »på den dagen», och icke åt mig allenast, utan åt alla som hava älskat hans tillkommelse. Amen.*

Septuagesima.

Matt. 20: 1—16.

Bön. Jesus, du som tron begynt därmed, att du har funnit en försoning, vid vilken de bekymrade själarna kunna trösta sig, och framhaft en rättfärdighet, av vilken de troende kunna glädja sig; se till de villfarande av dina dyrt igenlösta får, att du, som ock tron fullkomnat haver, värdes med din Ande nedslå och förstöra så väl det sorglösa och skrymtaktiga förlitandet på ett tomt tal om tro, som ock det stolta egenrättfärdiga berömmandet av dygd, plikter och välgörande; på det att dina återlösta måtte i dig allena söka salighet och på dig allena om salighet förtrösta. Amen.

Ä m n e :

Skillnaden emellan salighet och nådelön, bestående däruti, att en människa kommer till den himmelska saligheten genom tron, men kommer till en större eller mindre salighet i himmelen, allt efter som hon mera eller mindre arbetat i Herrens tjänst.

I. *Att en människa får salighet genom tron.*

1. Saligheten, som fås genom tron. Denna avbildas i evangelium med dagspenningen, som utlämnades vid dagens slut till alla de arbetare i vingården, vilka hade åttlytt kallelsen. Detta visar sig tydligast hos dem, som hade åttlytt kallelsen tidigt om morgonen vid dagens början. Det heter i evangelium att husbonden varit överens med dem om en viss dagspenning, och de hade åttagit sig att för denna vedergällning förrätta ett

dagsarbete. Så har ock Gud i sitt ords löften utfäst sig att skänka en lott uti evinnerligt liv till var och en, som åttlyder Herrens nådekallelse. Salighet får då visserligen den i döden, som i döden finnes hava den sanna tron. Den, som i tro på Guds Son har gått igenom livets vedermöda, får i döden se sina tårar avtorkade, Rom. 8:18, Upp. 21:4. Den som i trons kamp har övertunnit genom Jesus, 1 Tim. 6:12, Rom. 8:37, slipper i döden ut ifrån all strid, och upptages i den sabbatsvila, som står Guds folk åter, Hebr. 4:9. Den som till slutet av livets bana vandrat i tron, fastän han icke har sett Gud, 2 Kor. 5:7, den får skåda Guds ansikte i rättfärdighet, Ps. 17:15. Den som här i tiden undflytt världens förgängliga lusta, 2 Petr. 1:4, han får i uppståndelsen uppvakna till en hel likhet med Guds beläte, Ps. 17:15, som här i tiden blivit alltmera hos honom förhärligat, 2 Kor. 3:18, och han blir till kroppen Kristi förklarade lekamen lik, Fil. 3:21. Den som här i tiden sökt efter Guds rike och hans rättfärdighet, Matt. 6:33, han får äga allt det oförgängliga himmelska goda, Upp. 21:7, som utgör det arvet, vilket åt honom i himmelen förvarat är, 1 Petr. 1:4.

2. Till denna salighet kommer en människa, utan att därtill bidrager varken gärning eller förtjänst. Detta kan man isynnerhet se på dem, som blevo kallade den 11:te timmen; ty en timmes arbete förtjänte icke arbetslön för en hel dag. Likasom bland hela den i synden födda människohopen icke fanns en enda, som kunde vara Frälsare, så finnes ock bland hela mängden av mänskliga gärningar icke en enda, som skulle kunna bestå inför Guds stränga dom. Om ock en eller annan gärning skulle vara god i sig själv, så antingen flyter den icke av den rätta källan, som är kärlek till Gud, eller är den behäftad med någon syndig svaghet, någon oordentlig sinneshörelse, någon oriktig tanke, som förstör hela dess värde. Ännu mindre kan av någon vanlig människa uppvisas någon klanderfri levnad, någon obrottslig lydnad från första intill sista levnadsstunden. Därför säger aposteln Paulus att saligheten tillhör den människan, som Gud tillräknar rättfärdigheten utan gärningar, Rom. 4:6.

3. Till den himmelska saligheten kommer en människa endast genom tron; ty det är endast genom tron, som hon får del i Frälsarens tillfyllestgörelse, varmed salighet har blivit förvärvat. De av arbetarna som blevo kallade vid den elvte timmen, hade så litet uträttat, att de mera fingo dagspenningen därigenom, att de satte tro till husbondens ord, än genom det arbete, som de hade gjort. . . Liksom djävulen sökte att åstadkomma människans fall genom uppväckt misstanke på Guds godhet, så har Gud nu ställt varje människas salighet på den omständigheten, att där blir hos människan förtroende till Guds barmhärtighet, som gick så långt, att Gud för världens salighet utgav sin ende Son. En sådan förtröstan grundar sig således på Medlaren Jesus Kristus, som med sin försoning och förtjänst har uträttat att Gud vill och kan bevisa barmhärtighet på var och en människa, som förlitar sig på hans Sons blodiga försoning och fullkomliga förtjänst. Denna tron uppkommer i ett hjärta, som ängslas över synden och fruktar för Guds vrede; och den verkas där av Guds Ande genom de löften och försäkringar, som Gud har i ordet givit, att barmhärtighet till förlåtelse, rättfärdighet, nåd och evig salighet skall vederfaras var och en, som härav låter bringa sig till att hålla detta för sant för sin egen del, om sig själv, och i sin sak. En sådan visshet är den sanna trons väsen. Denna av Gud skänkta förmåga att, trots all djävulens motsägelse, likväl kunna göra en personlig tillämpning på sig själv av Jesu allmänna förtjänst, denna trosförmåga gör människan till ägare av det hon tror; ty liksom Gud har låtit henne tilljudas all denna saligheten, på det hon skulle få den, så får hon den till skänks av nåd, då hon med tron tager detta tillbudet emot.

II. *Att en människa, som får salighet i himmelen genom tron, får en större eller mindre salighet, allt efter som hon arbetat mera eller mindre i Herrens tjänst.*

1. Sedan en människa kommit till tron, så kan denna tron förökas, så att den driver människan till att vara allvarligare i Herrens tjänst . . . Ju mera en omvänd människa blir viss om det hon äger i sin Frälsare, ju mera blir hennes hjärta glatt.

Jag vill löpa dina buds väg, säger David, *ty du tröstar mitt hjärta*, Ps. 119: 32. Med trons förökelse tilltaga också de andliga krafterna, att människan blir mera skickad till Herrens tjänst. När en människa i tron är viss om Guds nåd, så kan hon lättare bekväma sig både till att undvara och försaka denna världens förmåner, och att fördraga detta livets vederböda . . . Ps. 73: 25, 26. När tron är frimodig och stark, så går den omvända människan varje frestelse dristigt i möte, ty hon är viss därom, att [kunna] övervinna i allt detta genom honom, som henne älskat haver, Rom. 8: 37. Däremot om tron hos en människa avtager, så blir hon både försumlig och vanmäktig till att uträtta sin Herres arbete . . . Om tron än icke utslocknar, så att den fordom rättfärdiggjorda människan uträcker sin hand till orättfärdighet, Ps. 125: 3, så kan likväl den omvända människan släppa ned de lata händerna, Hebr. 12: 12, försumma bönen, fastän tron icke upphör därmed, och vila de trötta knän, så att hon, i brist på vaksamhet och allvar, haltar som en ofärdig, då hon, under det hon vandrar på Herrens vägar, tager flera steg efter köttet, och hinner därför icke dit hon hade kunnat komma, om hon i allt hade vandrat efter anden, Rom. 8: 1. Änskönt en vårdslös kristen icke giver sig alldeles vunnen i den andliga striden, så att han samtycker i den onda begärelsen, som uppkommer i hans hjärta, så är han likväl icke nog vaksam, att han måtte förvara sig för de köttliga begärelser, vilka strida emot själen, 1 Petr. 2: 11. Även om en försumlig kristen icke, med Demas, av kärlek till denna världen alldeles övergiver kristendom och kristna, så kan han likväl icke hålla sig så obesmittad av världen, som fordras till den rena och för Gud och Fadern obesmittade gudstjänsten, Jak. 1: 27. Om han icke förlorar allt, så borttappar han dock en del av det han med sitt arbete kommit åstad (2 Joh. v. 8), och får därför icke den fulla nådelönen, som tillfaller endast dem, vilka med allvar uträtta det, som hör till Herrens lydnad och tjänst.

2. Guds höga rättvisa fordrar en olika utdelning av större och mindre himmelsk härlighet, allt eftersom människan har mer eller mindre arbetat i Herrens tjänst. Guds rättfärdighet har

blivit av Jesus försonad, men den har icke blivit upphävd. Därför, sedan Gud låtit se sin rättfärdighet uti att förlåta synderna (Rom. 3: 25), så handlar Gud ock sedan med den troende människan efter sin rättvisa, att där blir över henne dömt efter hennes gärningar, Upp. 20: 12. Sedan en människa, genom rättfärdiggörelsen av tron, är tryggad för all skada, den hon skulle lida av Guds rättfärdighet till fördömande, så blir henne tilldömd en större eller mindre nådelön, allt eftersom hon mer eller mindre förkovrats i nåden, befordrat Guds ära, gjort gagn i hans rike, och för Herrens skull med tålmod lidit. Detta kan man i evangelium se på dem, som blevo kallade till vingården. Lönen var väl för dem alla lika, men den var olika i anseende till deras olika arbete. Också säger Jesus vid liknelsens slut, att få av de många kallade hinna till en utvald god andlig beskaffenhet. Den, som har öppet trosöga, då hans lekamliga ögon tillslutas i döden, får visserligen skåda Gud ansikte mot ansikte; men den, som visat synnerlig flit uti att göra sig ren ifrån all köttets och andens besmittelse, för den vill Gud ännu närmare uppenbara sig i härligheten, *ty de renhjärtade skola se Gud*, Matt. 5: 8. Den som redligen kämpar (2 Tim. 2: 5) och är trofast intill döden (Upp. 2: 10), honom vill Gud giva livets krona; men denna skall bliva mera lysande för den, som kämpat en god kamp, eftersom han kämpat manligen, så att han finnes utan straff och smitta på vår Herres Jesu Kristi tillkommelses dag.

Tillämpning. Vad verkan har detta Herrens ord hos dig åstadkommit? Kanhända en lös och handfallen önskan, att du endast måtte komma inom dörren i himmelriket, då du ville slå ur hågen den tanken att komma längre fram i härligheten. Sannerligen, den som i vårdslöshet endast ville hava den minsta lott av himmelsk glädje, egentligen för att undgå helvetets plågor, den människan får icke en gång den allra-minsta del uti evinnerligt liv, utan i stället för att komma inom dörren i himmelen, så blir hon evigt utestängd. Därför, när Gud kommer till dig med sitt ord, där du står fåfång på fåfångans torg, så tag emot tillbudet som han gör dig att gå

in i hans tjänst. Än är något övrigt av nådens dag, men kanhända det för dig lider åt elvte timmen. Hör därför din Herres Jesu ord: *Medan dagen varar, måste vi göra dens gärningar, som har sänt mig; natten kommer, då ingen kan verka,* Joh. 9: 4.

Har du fått insikt på din stora försummelse i din Herres arbete? Du har kanhända blivit kallad bittida om morgonen, men därför icke uträttat mer än de, som vid elvte timmen kommit i vingården. Du har kanhända alltifrån barnaåren känt nådens verkningar på ditt hjärta, och likväl är du ej vidare hunnen, än att andra, som blivit senare kallade, hava gått dig förbi uti sökandet efter Guds rike. Det bör då icke vara din första angelägenhet, att få en större arvelott i det himmelska riket, utan det bör vara ditt första eftertraktande, att du må få nåd och förlåtelse. Gör du därför som de av arbetarna, vilka blevo vid den elvte timmen kallade; fatta förtroende till Guds försäkringar och löften, som han har givit dig i sitt ord, och icke ett av dem skall utebliva. Rannsaka därom i Guds ord, och bed därom inför Herren, att du måtte komma till en sådan tro på din Frälsare, varmed du må kunna ingå i det himmelska riket. Lämna så i Guds fria nådiga behag huru stor din tillkommande himmelska nådelön skall bliva. Den skall ändå överstiga din förmodan. Åtnöj dig då därmed, att en trosgnista är hos dig upptänd, och underhåll den med bönen och Guds ord, att den icke åter slocknar, så skall den sedan bliva förökad; och sedan du fått en arvedel i himmelen, skall den alltmera förkovras. Kan du allena bliva vid att hoppas på Kristus, så skall hans blod rena ditt samvete; hans rättfärdighet skall göra dig till ett Guds barn, och den Helige Ande, som blir dig given, skall föra dig allt längre fram på Herrens vägar, att du ock en gång skall komma längre fram i hans himmelska rike.

Har du redan haft en försmak av himmelens glädje, och fått något på handen av din himmelska nådelön, så var icke trög i din Herres arbete, eller försumlig uti hans tjänst. Sätt ej en bedräglig tillit till den redan erfarna nåden, ty du kan förlora den. Trösta dig icke därmed, att du likväl kan behålla

tron, fastän den avtager, ty den kan avtaga ända till dess den alldeles utslocknar. Lämna lydaktig uppmärksamhet till den Helige Andes bseträffningar, om han med Guds ord tilltalar dig som Herren Jesus fordom tilltalade läraren i Efesus: *jag har det emot dig, att du har övergivit din första kärlek*, Upp. 2: 4. Du behöver icke frukta att den onde anden härutinnan skulle kunna bedraga dig, om du giver dig i förtroligt bönesamtal med Herren rörande de besträffningar som du får, och om du ropar med David: *Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta; pröva mig och känn mina tankar, och se till, om jag är stadd på en olycksväg, och led mig på den eviga vägen*, Ps. 139: 23, 24. Har du den tröstliga vissheten, att du står i nåden kvar, så se till att du icke faller, men var därom angelägen, att du måtte bliva i nåden styrkt och förökad. Hav därför oftast den himmelska nådelönen i sikte, att du därav må uppmuntras att, som Paulus *jaga mot målet, för att få den segerlön som hålles framför oss genom Guds kallelse ovanifrån, i Kristus Jesus*, Fil. 3: 14. Blir du förolämpad, vad betyder det emot den ära, varmed Gud vill ära den, som för hans namns äras skull *tåligt uthärdar sina vedervärdigheter, när han får lida oförskyllt*, 1 Petr. 2: 19. Är ditt hjärta bekymrat av detta livets vedermöda, den är ju icke lika med den härlighet, som på Guds barn uppenbaras skull, Rom. 8: 18. Ja om du framhärdar, så att du blir därav ägare, så skall du finna däruti en så rik ersättning för all överstånden jordisk nöd, att du skall önska att ditt kors hade här i tiden varit mera tryckande, på det att den däremot svarande eviga nådelönen måtte hava blivit ännu större. Amen.

Sexagesima.

Luk. 8: 4—15.

För eder, I som tron, är stenen dyrbar, men för sådana som icke tro, »har den sten som byggningsmännen förkastade blivit en hörnsten», som är »en stötesten och en klippa till fall». Eftersom de icke hörsamma ordet, stöta de sig. 1 Petr. 2: 7, 8.

Ä m n e:

En kristlig undervisning, råd och tröst rörande de frestelser och bekymmer, vilka pläga förekomma vid umgänget med Guds heliga ord.

1. Inkast och tvivelsmål emot Guds ords sanning.

Denna frestelse är en av de förfärligaste. Den plägar icke anfalla andra än omvända själar med rätt allvar. Kommer då utan alla grunder och skäl, som en flygande tvivlande tanke: kan hända det icke är sant. Man bör icke göra satan den äran att sätta många bevis emot honom, eller giva sig in i den faran att giva sig med honom i ett disputerande. Bäst är att genast gripa till bön. Därjämte hjälper det ock till, att du eftersinnar vad du har av Guds ord erfarit, och betänker om det har kunnat bringas till väga genom någon skapad kraft.

2. [Bland frestelser och bekymmer vid umgänget med Guds ord är ock] ett hindrande och avrådande ifrån ordets brukande, dels inom dem själva i deras egna tankar, och dels utom dem genom andra människor.

I båda [dessa] tillfällen sker det i det mesta utan några anförda skäl. Men icke bör en människa så snart låta sin sak [sin tillit till Guds ord] fara, vars angelägenhet hon redan har lärt

att känna. Dessa förhinder, som av människor läggas i vägen, kunna likväl icke alldeles avhålla en människa ifrån att bruka ordet, allenast hon icke låter själv hindra sig. Därför får en om Guds ord angelägen människa icke låta hindra sig, utan iakttaga de mindre tillfällen lika med de större.

3. [En frestelse vid umgåendet med Guds ord är] att hålla allt för Guds ord, som handlar om Gud, utan all prövning och urskiljning, under den förevändningen, att man icke bör förkasta något, som är Guds ord.

Det som är Guds ord bör icke förkastas, men allt bör därför icke genast såsom Guds ord antagas. Man blir annars på sådant sätt ledd till det skamligaste avgudereri att anse det såsom hörande till den gudomliga uppenbarelsen, som dock är en mänsklig diktad tillsats. Därför är det bäst att antingen pröva, eller ock, om det icke kan ske, blott antaga det som under en längre tids förlopp har blivit prövat och är befunnet att vara ett rent och sant Guds ord.

4. Då bibeln förekommer en såsom vore den mörk och svår att förstå för de enfaldiga [är detta en frestelse och ett bekymmer i denna sak].

Mörkret är endast hos dig själv. När därför endast det mörkret kommer bort, så blir nog bibeln ljus och klar. Du förstår väl icke allt genast, men du förstår det, som är för dig angelägnast att förstå. Sedan lär du att förstå allt mer och mer, allt eftersom Herren får göra ditt hjärta redligt att följa det som du redan har kommit att förstå, så att du får mera att tacka för den upplysning du har fått än att klaga över brist på andligt ljus.

5. [Ett bekymmer vid umgåendet med Guds ord är] svårighet att minnas Guds ord.

I början är ordet mera nytt och hjärtat tomt, varför ordets sanningar kunna lättare av det naturliga minnet fattas. Sedan, i fortgången, vore det icke heller nyttigt att hava något minnesverk ständigt för ögonen, emedan hjärtat kunde därav lätteligen uppblåsas. Det ligger dessutom mera makt därpå att förstå Guds ord när man hör det, tro det när man har förstått det, och följa ordet när man har trott det, än att mycket minnas.

När det behöves, skall Guds Ande påminna dig om det som då är mest av nöden, och du skall finna att det icke är förlorat.

6. [En frestelse och ett bekymmer härvid] är tankarnas förströelse under umgåendet med Guds ord.

Detta kommer av den tillgång satan har till en människas hjärta. Han leder då tanken på den sak som är närmast intill det man av ordet läser och hör, sedan till det som är näst där-intill, och så steg för steg allt längre bort. Här hjälper icke bemödande. Ett modfällt bekymrande, då man kommer till sig själv, ökar förlusten, emedan man icke heller då hör, när man bekymrar sig. Det är bättre att genast bedja med det första man av ordet hör, och därmed hålla sig kvar hos Herren, och hämta kraft att komma tillbaka till ordet igen, för att där återigen få ett ämne till bön, och allt så fort.

7. [Ett bekymmer härvid är] att man icke mera känner att Guds ord har med sig någon kraft.

Detta får en människa isynnerhet erfara i fortgången av nådens arbete; ty ju närmare det skrider till sin fullbordan, ju mera fördolt är det. Detta förekommer en uppväckt människa så mycket mera svårt, som hon är van att kännbart erfara nådens verkan. Allenast du allvarligen brukar och redligen följer Herrens ord, så får du omsider finna att du har därmed blivit förd rätta vägen, änskönt du icke kunnat märka huru du har färdats det sista stycket därutav.

8. En andlig mätthet och tröghet vid ordets brukande [är en frestelse].

Denna frestelse förekommer isynnerhet under kristendomens fortgång, sedan man blivit mera bevandrad i ordet, och då fördärvet i människans hjärta bliver mera uppenbart. Detta oroar så mycket mera, som människan i början haft en brinnande håg för Herrens ord. Allenast du då icke låter trögheten taga överhanden, utan strävar däremot, tvingar dig till att bruka ordet och aktar uppå de tysta nådesuppmuntringar du får, så skall du till slut förnimma att du ingen skada haft av denna frestelse, utan kommit lika långt fram, änskönt det tycktes gå tillbaka.

9. [En frestelse härvid är ock] en andlig nyfikenhet att se sig om, än på ett och än på ett annat ställe i ordet, vilket slutar i en andlig lystnad efter något nytt slags Guds ord.

Denna frestelse följer på den förra, när den har fått någon framgång. Man vet då till slut icke var man vill läsa, och intet Guds ord blir gott nog. Äntligen kan det hända, att av Guds rättvisa domar man också råkar på något annat slags Guds ord, än det rena och sanna ordet. Tag dig därför genast i början till vara för en sådan andlig sjäsvåldighet, och bruka Guds ord med ordentlighet och vördnad. Det hjälper häremot, att du håller en viss ordning i din läsning, ifrån vilken du icke bör gå. Amen.

Fastlagssöndagen.

Luk. 18: 31—43.

Må vi därvid se på Jesus, trons hövding och fullkomnare, på honom, som i stället för att taga den glädje som låg framför honom, utstod korsets lidande och aktade smäleken för intet, och som nu sitter på högra sidan om Guds tron. Hebr. 12: 2.

1. Orden äro talade till de andligen seende människorna.

Det skulle vara förgäves att till en lekamligen blind människa säga: *Må vi se*; och likaså vore det fåfängt, att till en andligen blind människa säga: *Må vi se på Jesus*; ty litet kan hon se något annat, som andligt är, men ännu mindre kan hon se på Jesus. Det är således endast till sådana människor dessa orden blivit talade, som äro upplysta. Endast till dem, som hava fått förståndsögonen öppnade, kan man säga: *Må vi se på Jesus*.

2. Det är på Jesus som man skall se, när man har fått sina förståndsögon öppnade, att man kan se.

Det behöves att uppmana även de andligen seende människorna att se på Jesus, emedan hos dem finnes en naturlig benägenhet att se hän på annat, och emedan det finnes mycket, som svävar för deras syn, och som de skulle komma att se uppå, så framt de icke hava fått sina tankars syn fästad på Jesus. De få se att det göres mycket ont, och deras fördärv skulle kunna draga deras uppmärksamhet därhän, så att de blevo böjda att göra så med. De få se mycket av denna världens blänkande väsende, och de skulle därav kunna bliva intagna och fatta kärlek till denna världen, så framt de icke redan börjat se på Jesus.

3. Det de skola se hos Jesus är det, att han är *trons hövding och fullkomnare*, att han, *istället för att taga den glädje som låg framför honom, utstod korsets lidande och aktade smäleken för intet, och nu sitter på högra sidan om Guds tron.*

Jesus är *trons hövding* därigenom, att han har förvärvat det, som en [omvänd] människa tror; och han är *trons fullkomnare* därmed, att han utträttat det, att den Helige Ande verkar tron i en människas hjärta. Båda delarna har han utträttat genom det, som han har gått igenom för människorna . . .

Ä m n e :

Öppnade förståndsögon att se på den lidande Jesus.

I. Vad där är att se hos den lidande Jesus.

1. Hos den lidande Jesus är att se hans persons majestät och dyra värde, uttryckt därmed att han kallade sig Människosonen . . . Var och en människa är son [eller dotter] av tvänne människor, men Jesus är son av blott en enda människa, och kallade sig därför människans son. Han var tillika Guds Son, och därigenom kom han att såsom människans son tillhöra hela människosläktet, då han såsom Guds Son kunde vara en Frälsare för dem alla. När en person av högre stånd går igenom något svårt lidande, så räknas det av den orsaken vara svårare, än därest ett sådant lidande hade övergått en annan vanlig människa. Jesu persons majestät ökar således hans lidandes värde, så att det icke endast bör anses såsom en annan ömklig händelse, att vår Frälsare gått ett sådant svårt lidande igenom.

2. Vi akta ock på vår Frälsares kärleksfulla villighet att gå sitt lidande i möte.

Han gick upp till Jerusalem, ändock han tillräckligen kände det lidandes svårhet, som förestod honom där. . . [Texten v. 31—33.] Jesus, som själv hade stiftat den lagen, som gavs Moses, han visste mycket väl att däri var sagt: *en Guds förbannelse är den som har blivit upphängd*, 5 Mos. 21: 23, och att

således evighetens förbannelse följde med korsfästelsen. Jesus ville göra sina lärjungar uppmärksamma härpå, då han brukade det ordet: *se . . . se vi gå nu upp till Jerusalem*. Detta är ock oss sagt, att vi skola vända våra tankar till denna viktiga sak.

3. Uppfyllandet av Guds första löften genom profeterna rörande återlösningen är en borgen för uppfyllandet av Guds löften rörande omvändelsen, rättfärdiggörelsen, nya födelsen och helgelsen, vilka löften voro givna under båda testamenterna. Lika visst som det är, att Gud utgivit sin Son för människorna, lika visst är det ock att Gud genom omvändelsens nåd vill giva till skänks åt sin Son var och en människa, som vill låta Guds Ande omvända sitt hjärta till honom. Lika säkert som det är, att Guds Son har med sitt lidande och sin död betalt för synderna, lika säkert är det ock att Gud vill förlåta synderna, när en människa med sann tro tillägnar sig Guds Sons försoning för dem. Lika otvivelaktigt som det är, att Guds Son med sin lydnad intill döden har förvärvat ett evigt liv, lika otvivelaktigt är det ock att Guds Son vill låta sin Helige Ande till evig salighet bevara var och en människa, som icke vårdslösar eller försummar Herrens skänkta nåd.

4. Hos den lidande Jesus är där ock att se det mångfaldiga och obeskrivliga lidandet, som han gick igenom. . .

Jesu utståndna smälek uttryckes [i evangeliet] med tre särskilda ord. Allraförst nämnes en sådan smälek, som består uti ett föraktligt bemötande mot någon, som anses vara ett passande föremål för åtlöje. Därefter nämnes försmädelse, varmed man söker förringa den, som annars äger värde i sig själv. Sist nämnes en sådan smälek, vilken består i ett förakt, som är blandat med ondska. Vad åter beträffar Jesu invärtes lidande, så övergår det all mänsklig föreställning, och kan således ännu mindre med ord beskrivas. Det innefattas under korsfästelsen, emedan det stod i sammanhang därmed och under korsfästelsen steg till sin största höjd.

II. *Huru förståndsögonen bliva hos en människa öppnade, så att hon kan se på den lidande Jesus.*

1. Den andligen blinda människan kommer in på den vägen, där Jesus går fram.

Så hade den blinde tiggaren, som i evangeliet omtalas, kommit att sitta vid den vägen, där Jesus skulle gå fram. Så har du ock kommit att vistas på en ort, där Herren Jesus går fram i sitt ord. Du har lika litet tänkt därpå förut, som den blinde föreställde sig att Jesus skulle komma dit, där han var.

2. Förståndsögonen bliva öppnade, då människan begagnar sig av Jesu annalkande, och ropar till honom om förbarmande.

Så gjorde den blinde . . . Då han kallade Jesus Davids son, så tillkännagav han därmed att han höll Jesus för att vara världens utlovade Frälsare . . . Så får du ock göra. När du genom ordets verkan på ditt hjärta förmärker din Frälsares annalkande, så skall du begagna dig av tillfället att ropa till honom om varkunsamhet. Likasom den blinde hade sin tanke ställd på Jesus såsom Davids son, så skall det ock vara din Frälsares återlösning, på vilken du skall grunda ditt hopp om upplysning till din Frälsares kännedom.

3. Om en människa skall få sina förståndsögon öppnade till att se på den lidande Jesus, så skall hon icke låta några hinder avskräcka sig.

När den blinde började ropa, så voro där några, vilka näpste honom, att han skulle tiga; men han lät icke detta avskräcka sig, utan ropade ännu mycket mer. Likaså skall du göra. Om än dina närmaste anförvanter sätta sig emot dig till att hindra dig ifrån Guds ord, så skall du likväl icke låta hålla dig därifrån, utan med ännu mera flit höra och läsa det, ju mera du får därför lida. Änskönt illasinnade medtjänare söka att störa dig i den ensamheten du söker för att tala med Herren i bönen, så skall du likväl söka detta tillfälle, och då skall Herren giva dig det, samt välsignelse därigenom till allt mera upplysning om din Frälsares försoning.

4. Vid trons upptändande kommer den andligen blinda människan till full andlig syn.

Likasom den lekamligen blinde fick sin lekamliga syn igenom den tro, som hos honom var, likaså blir du andligen seende, när du kommer till tron på din Frälsare . . . Det är därför om tro, som du isynnerhet skall bedja. Det är om tro, som du isynnerhet skall vara angelägen.

5. Det andliga ljuset förökas därefter till den klarhet, att människan kan se både det, att hon har tro, och att hon har blivit frälst.

Den blinde fick veta båda delarna av vår Frälsare, då Herren Jesus sade till honom: *hav din syn; din tro har hjälpt dig*. Sedan du en tid haft tro utan att veta att du haft tro, så skall du ock komma därtill, att få veta det. Sedan du varit frälst, utan att kunna glädja dig av din lyckliga befrielse, så skall den ock bliva dig kungjord genom den Helige Andes vittnesbörd.

6. Att detta har skett, visar sig däri, att människan följer Jesus och prisar honom på ett sådant sätt, att hon också kommer andra till att prisa honom.

Det står i vårt evangelium icke allenast att den blinde, som återfått sin syn, följde Jesus och lovade Gud, utan det står också, att allt folket lovade Gud. Så kan man ock veta att en människa har blivit andligen seende, då man kan märka att hon följer Jesus efter. Då kan man se att hon säger sant, när hon berömmar sig därav, att hon känner sin Frälsare. . . 1 Joh. 2: 6. Detta visar sig ock däri, att det lovet, som en människa frambär, uppväcker andra människor till att prisa Gud; ty när en människa, som är stadd i andlig blindhet, på ett skrymtaktigt sätt lovar Gud, så förorsakar det plåga hos dem, som annars skulle kunna lova Gud, så att de bliva stumma vid det skrymtaktiga lovet, och det blir endast andra skrymtare, vilka i det skrymtaktiga lovet deltaga. Men har du fått din Frälsare i sikte, så lova honom så gott du kan i denna skröpligheten, så skall du en gång komma därtill, att fullkomligt prisa honom i hans härlighet. Har du kommit till din Frälsare, att tro på honom, så följ också din Frälsare efter uti att lyda Guds bud. Har du blivit, för hans ödmjukhets skull, upphöjd till den värdigheten att kallas Guds barn, så var ödmjuk som han, så skall du bliva upphöjd till deltagande i hans himmelska ära. Har dig vederfarits barmhärtighet för hans skull, så var saktmodig och tålig som han, och så skall du även njuta förskoning i hans dom. Har du blivit rentvagen i hans blod, så var ren och helig som han, och så skall han emottaga dig i sin himmel,

där intet skall inkomma som besmitteligt är. Om du genom hans förlossning blivit uttagen ifrån denna närvarande onda värld, så försaka det jordiska, såsom han försakade det, så skall du bliva medarvinge till hans härlighet. Om Gud har verkat i dig att du kan tro Guds löften, så hav nit om sanningen, såsom han för sanningen nitälskade, så skall Gud evigt uppfylla på dig alla sina löften om evinnerligt liv. Amen.

Första söndagen i fastan.

2 akten.

De som sova, de sova om natten, och de som dricka sig druckna, de äro druckna om natten; men vi som höra dagen till, vi må vara nyktra, iklädda trons och kärlekens pansar, med frälsningens hopp såsom hjälm. 1 Tess. 5: 7, 8 . . .

På det att de [omvända människorna] måtte bli behållna i det andligen vakna tillståndet råder och förmanar [aposteln] dem att de skola söka bibehålla de trenne stora huvudsakerna, vilka höra till en sann kristendom, nämligen tron, kärleken och hoppet . . .

Ä m n e:

Den för Guds barn nödiga vaksamheten, att de icke måtte falla i den frestelse som de kunna undvika; och att uti den frestelsen som ej kan undvikas, de icke måtte falla ifrån Herren.

I. *Den frestelse som kan undvikas, och den vaksamhet som behöves för att undvika den.*

1. En omvänd människa bör taga sig till vara att hon icke giver frestaren anledning att angripa henne; ty för sådan frestelse kan hon taga sig till vara. Då djävulen såg att Jesu lärjungar under deras Frälsares ångest överlämnade sig åt den lekamliga sömnen, så fick djävulen därav anledning att angripa dem med räddhåga, då Jesus blev, kort efter deras uppvaknande, gripen av sina fiender; ty det gick dem då lik-som det vanligen händer, att en människa kort efter sömnen är snarare skrämmd, än då hon en längre tid förut har varit vaken. Så förmanar ock apostelen Paulus i Ef. 4: 27, att icke

giva djävulen det tillfälle att fresta, som han annars icke skulle hava haft, om människan icke själv hade givit honom det. Denna vaksamhet är så mycket mera maktpåliggande, som satan nog ändå tager sig tillfälle till frestelser, utan att man behöver giva honom det. Djävulen blir ock genom en sådan ovarsamhet i stånd att med så mycket större list lägga ut sina nät, när människan själv har lämnat honom utsikt huru han skall kunna göra det med bättre framgång.

2. Där behövs vaksamhet för en omvänd människa, att hon icke blottställer sig för uppenbart ogudaktiga människors våldsamhet. Detta kan ske, om den omvända människan onödigtvis giver sig in i deras hop, ty då blir hon av dem så omringad, att hon svårligen kan komma ut från trängseln, vari de då försätta henne. En omvänd människa blir isynnerhet i ensamheten blottställd för de uppenbart ogudaktiga människornas våldsamhet; ty då är det tillfället för handen, varuppå de uppenbart ogudaktiga människorna isynnerhet pläga göra sig räkning. Så retar ock en omvänd människa de ogudaktiga till våldsamheter, då hon angriper deras ogudaktiga väsende med bestraffningar; ty i syndaväsendet vilja de vara ostörda, och de vredgas svårligen mot dem, som däri vilja vara dem till hinders. Så hade Petrus undvikit att råka i den frestelsen, vari han föll, därest han hade hållit sig stilla då Jesus blev gripen av sina fiender, och om Petrus hade blivit utanför översteprästens palats, i stället för att gå därin. Liksom Frälsaren Kristus har sagt i Matt. 10:16, att hans trogna äro bland de ogudaktiga människorna som fåren bland ulvarna; så har Frälsaren Kristus ock givit dem den förmaningen, att i en sådan ställning på en gång handla med enfaldigheten i hjärtat och visdomen i sina företaganden; han säger: *se, jag sänder eder åstad såsom får mitt in ibland ulvar. Varen fördenskull kloka såsom ormar och menlösa såsom duvor.* Såsom ormen, då han efterjagas, icke giver sig mitt in bland sina förföljare, så fordrar ock den av Herren Jesus befallda försiktigheten hos en kristen att han icke giver sig in bland ulvarnas hop utom då hans Herre sänder honom dit, och att han således vet att han har sin Herre med sig.

3. Sanna kristna böra ock akta sig, att de icke oftare vistas i världsligt sinnade människors sällskap, än då någon kristlig plikt fordrar det. Så hade det varit en oförsiktighet av en ännu högre grad, stridande mot den vaksamhet som Jesus anbefalldes sina lärjungar, om någon av dem också hade gått in i Herodes palats, och givit sig i sällskap med hans hovfolk. En kvarleva av världskärleken skulle kunna draga en kristen till att fatta smak för något av det finare världsväsendet, och förleda honom att giva sig in i sådana världsligt sinnade människors sällskap, vilka umgå med den ärbara fåfängligheten. Nyfikenheten kan locka en kristen att giva sig in ibland de större samlingar, vilka för det mesta bestå av den tygellösa menigheten, för att gemensamt med dem, isynnerhet vid mindre vanliga tillfällen, vinna någon förströelse eller förfriskning för det mänskliga sinnet. När en kristens hjärta är glatt, så inblandar sig lättsinnigheten snart däri, och kan då vålla att han giver sig in i sådana världsligt sinnade människors sällskap, vilka äro av ett lika glättigt sinne som han själv. En naturlig mänsklig foglighet kan hos en kristen åstadkomma eftergivenhet för de världsligt sinnade människornas övertalande, när det icke går ut på annat till en början, än att endast giva sig i deras sällskap. Om det ock vore så, att en kristen av tillbörlig orsak hade givit sig i umgänge med människor av jordiskt sinne, så blir det likväl farligt för honom att där längre uppehålla sig än den kristliga kärleken fordrar; ty då kan han bli dragen in i deras världsliga väsende, sedan han först låtit draga sig in i deras sällskap, eller låtit kvarhålla sig där utöver den kristliga nödvändigheten för egen del eller för andras räkning.

4. Guds barn böra ock akta sig att icke giva sig in i förtrolighet med den skrymtaktiga världen, på det de icke må bli förtjusta och förvillade av det falska gudaktighetssken, som lyser såväl i derasandel som i deras lära. Allra farligast hade det varit för Petrus om han hade givit sig in ibland det församlade judiska rådet för att överbevisa dem om oriktigheten av deras begrepp som de fattat om Jesus, eller för att höra de omdömen, som där fälldes om Jesu lära. Därför har

vår Herre Kristus förmanat sina lärjungar att låta fara såväl de andligen blinda som deras ledare, då han sade i Matt. 15: 14: *Frågen icke efter dem. De äro blinda ledare; och om en blind leder en blind, så falla de båda i gropen.* Om en kristen icke söker att undvika detta, så råkar han ut för deras fiendskap, eller ock, det som värre är, blir han insnärdd i deras förtroende. Han kommer då i fara att bli modfälld, om han råkar ut för deras domar, eller blir ett föremål för deras förföljelse, och han blir i längden dragen på deras sida, om de finna sig nöjda med honom.

5. Omvända människor böra ock vaka däröver, att de icke genom omåttlighet uppväcka sina egna begärelser, eller genom lättsinnighet uppväcka andras. Det överflödiga måttet av lekamlig föda antingen i anseende till mängden eller kräsligheten, lämnar endast en näring för begärelserna, när icke ett svårare arbete fordrar ett större understöd av mera jordisk föda, eller när icke en försvagad hälsa fordrar en sådan vederkvickelse, som endast kan vinnas genom en kräsligare jordisk föda än den, som under hälsodagarna inom det ståndet plägar vanka. Det är i avseende därpå, att människonaturen är behäftad med syndafördärvet, som Frälsaren Kristus förde sina lärjungar till sinnes att köttet var svagt oakttat anden kunde vara villig. Han sade: *Vaken, och bedjen att I icke mån komma i frestelse. Anden är villig, men köttet är svagt.*

En sådan vaksamhet är så mycket mera angelägen för Herrens trogna, som försakelsen är det första och förnämsta, som för dem behöves till att kunna göra köttets frestelser motstånd, såsom aposteln Petrus förmanar: *Mina älskade, jag förmanar eder såsom »gäster och främlingar» att taga eder till vara för de köttsliga begärelserna, vilka föra krig mot själen.* 1 Petr. 2: 11.

II. *Den frestelse som ej kan undvikas, och den vaksamhet som behöves för att i sådan frestelse icke falla från Herren.*

Den andliga vaksamheten var i Jesu lärjungars belägenhet förbunden med den lekamliga vaksamheten. Detta var orsaken därtill, att Herren Kristus med sina lärjungar talade på en och samma gång både om den lekamliga och den andliga vak-

samheten. Det var om den lekamliga vaksamheten Herren Kristus talade då han sade till Petrus: »Simon, sover du? Förmådde du då icke vaka en kort stund?» Och det var den andliga vaksamheten som Herren Kristus isynnerhet menade då han tillade: *vaken, och bedjen att I icke mån komma i frestelse . . .*

1. När Guds barn oundvikligen bliva anfallna av djävulen måste de noga akta därpå, att de icke till det minsta giva efter för den onde andens frestelse, emedan hans påträngande därigenom blir mycket våldsammare. Om de giva akt på de förefallande omständigheterna bland de personer, med vilka de vistas, så kunna de därav sluta när djävulen ibland dem har infunnit sig, för att tillställa anläggningar till deras försökelse, som tillhöra Herren. . . 1 Petr. 5:8. Det är egentligen inom dem själva och i deras eget sinne, som de trogna behöva att göra djävulen ett kraftigt motstånd, och icke lämna honom det minsta inymme, emedan han annars tager sig ännu mera . . . 1 Petr. 5:9: *Stån honom emot, fasta i tron*. Aposteln Jakob lovar därav den framgången, att den onde anden av ett sådant motstånd skall förmås att taga till flykten, då aposteln säger: *Stån emot djävulen, så skall han fly bort ifrån eder*, Jak. 4:7.

2. När en sann kristen ej kan undvika att vara ibland uppenbart ogudaktiga människor, så bör han hava uppmärksamheten på deras utseende och åtbörder, ty därav kan han sluta när ondskan hos dem är färdig att utbryta till våldsamheter. När det då kommer därtill, att en kristen blir utställd för våldsamma människor, bör han söka bibehålla den andliga nykterheten och hava sina sinnen samlade; ty han kan vara viss att Herren Gud alltid har förutsett för honom någon hjälp. En kristen behöver således icke att till de ondas övervinnande gripa till deras egna vapen, och söka övervinna det onda med det onda. Det skulle icke heller vara honom till någon verklig hjälp; ty han skulle icke på långt när kunna hinna upp mot dem i den slags styrka, som behöves till sådant övervinnande, och den allraminste framgång i denna vägen skulle bliva för honom till en obeskrivlig skada för

hans själ. Frälsaren Kristus åsyftade med sin förmaning till vaksamhet att hans lärjungar måtte kunna vara uppmärksamma på den utvägen till räddning från de annalkande fienderna, vilken Herren Kristus ville bereda dem genom den förskoning för fängslande, vilken han dem ock verkligen förskaffade, då han sade till sina fiender: *Om det är mig I söken, så låten dessa gå*; och därmed utträttade att hans lärjungar obehindrat kunde fly undan.

3. När en sann kristen för kristlig kärleks skull till andra människor eller till sig själv måste vistas bland världsligt sinnade människor av det ärbara slaget, så får han akta sig att han icke drager i ett sådant ok med dem, som är främmande antingen för dem, eller för honom själv. Då han måste delta i deras umgänge, så får han taga sig till vara att han icke deltagar i deras världsliga väsende, ty det blir ett främmande ok för honom, vari han kommer att draga tillhoppa med dem. När de åter söka hans sällskap, så får han vakta sig att han icke upptager dem med sig i något andligt samtal, eller i någon enskild gudaktighetsövning, ty sådant bleve ett främmande ok för dem, vari han med dem kom att vara tillhoppa. Det kan väl hända att han blir någon gång nödsakad att inlåta sig i något samtal med jordiskt sinnade människor, för att icke bli misstänkt för högmod eller för ett fientligt sinne, och på det de icke måtte få styrka för den tanken, att kristendomen består i en stum besynnerlighet. Men så får han likväl taga sig till vara, att han icke inlåter sig med dem i att bifalla deras oriktiga yttranden. Ännu mindre får han gå in i deras vrånga förslag, eller lämna sitt biträde till deras fåfängliga företaganden. Isynnerhet behöver han vaka över sitt hjärta, att varken hans sinne måtte intagas av den vänskap och tillgivenhet, som de ibland torde visa mot honom, och att icke heller hans egenkärlek måtte uppblåsas av deras beröm.

4. När en sann kristen ej kan undvika sådana människors umgänge, vilka hava ett falskt gudaktighetssken, så får han likväl akta sig att han icke förtjusar eller förvillas av dem. Frälsaren Kristus har isynnerhet varnat sina lärjungar för

de falska profeterna, vilka komma i fåradräkten, fast de invärtes hysa ulvaarten, då han sade: *Tagen eder till vara för falska profeter, som komma till eder i fårakläder, men invärtes äro glupande ulvar*, Matt. 7: 15. Uti samtal med sådana människor är det bäst att undvika allt samtal om andliga ting, änskönt en kristen av dem blir ansedd för en oandlig och världsligt sinnad människa. Om en kristen icke iakttager denna varsamhet, så råkar han med dem i onyttiga dispute-ringar, varigenom han slutligen kan bliva bragt i en förvillande ovisshet om sin egen salighetssak. Därför bör en kristen isynnerhet taga sig till vara att han icke släpper sådana människor in på sitt hjärta, så att de icke måtte få veta hans rätta mening i de mål, där ingen bekännelse är ifråga; icke heller får han låta dem utranssaka grunden av sitt hjärtas sinne.

5. När de syndiga begärelserna uppröra sig i en kristens hjärta, så behöver han vaka däröver, att de icke hos honom taga överhanden. Frälsaren Kristus säger i texten att *köttet är svagt* hos hans rätta lärjungar. Denna svagheten blir därigenom rätt stor, att köttet eller människonaturen är av synd fördärvat. En kristen behöver därför att vara uppmärksam på sina böjelser och sinnesrörelser, att de icke leda honom bort från Herrens vägar. Han behöver vara sträng mot sig själv, på det att han icke måtte bli behärskad av sitt inneboende fördärv; och han får icke tröttna att med trägen åkallan och ordets flitiga bruk släcka lågan, så fort den vill i hjärtat uppblossa, på det att icke därav må upptändas en eld till evigt fördärv.

Tillämpning. Om du skall iakttaga den vaksamhet, vartill Herren Kristus förmanat sina lärjungar, så måste du först hava blivit andligen vaken. Där måste således hava skett ett andligt uppvaknande; ty var och en människa, som tillbragt sin ungdom utan Guds ord, är otvivelaktigt andligen sovande. Utan ordets bruk har du icke heller kunnat bli andligen vaken; ty detta är det medlet, som den Helige Ande brukar till att uppväcka de andligen sovande. Detta medlet måste du också bruka, för att komma till full andlig sansning. Annars kan

du vara andligen sovande, änskönt du tycker dig vara andligen vaken; ty det är i det andliga likasom i det lekamliga, att man kan drömma att man är vaken. Ett förskräckligt andligt uppvaknande kunde träffa dig i dina sista stunder. Du kunde då komma till en förfärad övertygelse om det du icke nu kan inse, nämligen att du är i saknad av Guds nåd, och att den eviga fördömmelsen står dig före.

Har du kommit till ett sådant andligt uppvaknande, så må du söka därefter, att hålla dig andligen vaken på det du icke måtte insomna på nytt. Såsom du har genom Guds ord kommit till andligt uppvaknande, så skall det ock vara Guds ord som skall bibehålla dig andligen vaken. Detta vill just icke säga att du skall vara i en oupphörlig ängslan över det förtappade tillståndet vari du är stadd; utan det ligger fastmera makt därpå, att du är angelägen att komma därutur. En sådan vaksamhet kan väl icke hos dig äga rum, varigenom du skulle kunna förekomma de andliga fiendernas list; men så måste du icke heller överlämna dig till vad intryck som helst, som kunna uppkomma i ditt hjärta. Om du således kan taga dig till vara för den andliga sömnen, så skall den Helige Ande föra dig till tron på din Frälsare, att friden i ditt hjärta och den nya ställningen i ditt sinne skola bli tröstliga kännetecken att Gud har förlåtit dina synder och gjort dig till ett Guds barn.

Därefter kan du vara andligen vaken och behöver vara det, ty du är omgiven av både synliga och osynliga fiender, som vänta på tillfälle att anfälla dig med sina frestelser. Låt din uppmärksamhet vara ställd på ordets ljus, likasom en, den där vakar om natten, så skall dess klarhet upptäcka för dig farorna, så att de icke skola oförmodat överrumpla dig. Var vakande i bönen, så att din Frälsares förtjänst gör ditt hjärta visst, att du får det du beder. Var varsam i ditt umgänge med människor, att du varken må taga skada till din egen själ, eller skada andra till deras själar, så skall Herren uttaga dig ur frestelsen, och försätta dig i sitt himmelska rike, där ingen frestelse skall vara mer. Amen.

Andra söndagen i fastan.

Matt. 15: 21—28.

Ett brutet rör skall han icke sönderkrossa, och en tynande veke skall han icke utsläcka, han skall i trofasthet utbreda rätten. Jes. 42: 3 . . .

Ä m n e :

Den dolda hjälp som Herren Jesus lämnar den sanna tron i dess svaga begynnelse, till dess ytterligare förkovran.

I. Tron i dess svaga begynnelse.

1. Då tron är i sin svaga begynnelse, så är Jesu kännedom hos den svagtroende själen i grunden rätt, men behäftad med misstag.

Den kananeiska kvinnan kände Jesus såväl till hans mandom, att hon kallade honom *Davids Son* , som ock till hans gudom, att hon kallade honom *Herre* ; men där röjer sig hos henne det misstaget, likasom gena vägen stod för henne öppen till Jesu hjälp, och liksom intet av den ordning och de medel borde förutgå, som efter gamla eller nya testamentets inrättning hörde till upptagandet i Jesu gemenskap, ty hon nämnde icke varken om offer eller döpelse.

En svagtroende själ känner väl så vida sin Frälsare, att hon vet att hans försoning och rättfärdighet kan avtvå hennes synder, och göra henne till ett Guds barn; men så mycket hänger likväl vid i början av den blindheten som följer med den egna rättfärdigheten, att hon menar att där fordras något av hennes eget till delaktigheten av Jesu försoning och rättfärdighet, och åtminstone menar hon att hennes synder och hennes fördärv

hindra henne från att komma till Jesus; och således förstår hon icke, att Jesus med sin återlösning också uträttat, att hon kan komma till delaktighet däruti samt därvid övervinna alla hinder.

2. När tron har blivit svag genom avtagande, så avstannar den något, och saktar sig i sin första ivriga fart, änskönt den svagtroende själen icke vänder om till förnekande av Guds barmhärtighet i misströstan, eller till föraktande av Jesu förtjänst med hängivenhet till synd och värld.

Den kananeiska kvinnan tystnade något, sedan Jesus med stillatigande hade besvarat hennes första bönerop; men hon stannade likväl kvar och visade med tillbedjande den övertygelse om Jesu gudom i själva gärningen, som hon förut hade visat i orden, änskönt hennes bön var kortare, och hon blev med sin enträgenhet för Jesu lärjungar besvärande.

När genom eftergivenhet för trögheten tankeförstörelser sakta böneropet, och olusten håller tillbaka framgången i ordets rannsakande, så uppkommer genom trons avtagande ett besvärande väsende, vilket, emedan det har att göra med andliga saker, ändå visar att människan med hjärtats begär ännu hänger vid Jesus och det andliga goda som han har vunnit. Änskönt vecken osar obehagligt, så visar likväl detta att den ännu icke är släckt.

II. *Den dolda hjälp som Herren Jesus lämnar tron i dess svaga begynnelse.*

1. Jesus giver vägarna i sin styrelse en sådan riktning, att han går en svagtroende själ till mötes, änskönt det ser ut som det icke vore Jesu ärende. Jes. 65: 1.

Jesus yttrade sig om den kananeiska kvinnan, att han icke var utsänd till andra än till de förlorade fåren av Israels hus; men likväl lämnade Jesus hela Israels land på ryggen, och närmade sig åt gränsen av hedningarnas land, och lämnade de nio och nittio fåren i öknen för att möta detta vilsefarande fåret av hednahopen.

Änskönt de tillfällen synas en nådesökande själ betagna, som den helst önskade sig, så lämnas henne likväl andra som i grunden äro henne mera gagnande; och änskönt den fulla försäkran undanhålles som hon begär i sitt hjärta, så får hon

höra månet Guds ord, som är för henne alldeles avpassat, och under det mest vanliga bruk av ordet enskilt råkar hon de sanningar som ingjuta den hälsosammaste läkedom i hennes sargade hjärta.

2. Jesus uppväcker andra trogna till en större medlidsamhet och hjälpsamhet att lämna henne understöd; emot vad annars kunnat förmodas i lika fall.

Jesu lärjungar voro vanligtvis icke så benägna och hjälpsamma, utan ville en gång hindra några föräldrar, vilka hade sina små barn fram till Jesus med begäran att han skulle lägga händerna på dem; men nu voro de emot den kananeiska kvinnan ovanligt medlidsamma, böjda därtill av Jesu hemligt styrande hand.

Så har Jesus handlat från första tiderna då han grundat sin församling, att han låtit den stammande Moses få en vältalig Aron sig till biträde, lämnat den bekymrade David en Jonatan till hans vederkvickelse, och när han sände sina lärjungar såsom får ibland ulvar, skickade han dem icke en och en, utan sände dem två och två.

Sådant understöd lämnar Jesus än i dag sina trogna, att såsom han för dem uträttat att de skola vara ett, så låter han ock var och en som begivit sig in på livets väg, snart träffa en följeslagare, av vilken han ömsom kan hämta påminnelse, uppmuntran och tröst, då Jesus vandrar i deras sällskap.

3. Själva nådens undandragande sker på ett sådant sätt, att det innefattar en uppmuntran till vidare sökande. Höga V. 2: 10.

Intetdera av Jesu svar till kvinnan innefattade något rent avslag; ty fastän Jesus icke var egentligen sänd utan till att med sina välgörande under hjälpa de förlorade fåren av Israels hus, så hindrade detta icke andra får, som ej voro av det fårahuset, att kunna komma till Jesus, fast han ej kom till dem; och emedan hundarna också höra till hushållet, fastän icke med barnarätt, så hade Jesus därför icke sagt att hundarna allsintet bröd skulle hava, fastän han hade sagt, att de icke skulle hava det som tillhörde barnen.

Så ställer sig Jesus emot sina trogna ibland, såsom han hade

övergivit dem, då han likväl är dem lika så nära, som då de förnimma hans närvaro; det synes såsom hade han lämnat dem utan all uppmärksamhet, men han skicker sig endast emot dem på det sätt som framställes i Höga V. 2: 10, att han står bakom väggen vid det troende hjärtat, där han kan se in genom fönstret, och igenom gallret höra de tystaste suckar som därinne utgjutas. 1 Petr. 3: 12.

III. *Den ytterligare förkovran vartill den sanna tron hinner igenom en sådan hjälp.*

1. [Den sanna tron] blir varse vinken av Guds finger och utsikten på den dolda hjälpen, både den hon redan njuter, och den hon har att vänta.

Den kananeiska kvinnan förstod Jesu mening, att fastän hon icke av nådens bröd kunde få ett helt stycke såsom barn, så kunde hon likväl därav få några smulor såsom hund, därest hon till en sådan förödmjukelse kunde bekväma sig; och hon fann sig däruti, fattade uti Jesu ord och tillämpade dem på sig på ett sådant sätt, att hon förvandlade Jesu avslag till ett beviljande av hjälp.

Den troende själen, som har hållit sig för att vara av Jesus övergiven, för det att han icke på det sätt som hon föreställer sig, giver sin närvaro tillkänna, hon bliver varse i Guds ord nya kännetecken till föreningen med Jesus, dem hon tillföre icke vetat av, så att om hon än icke kan säga med Jesaja: *Han har iklätt mig frälsningens klädnad och höljt mig i rättfärdighetens mantel*, Jes. 61: 10, så kan hon likväl säga med Mika: *Du skall åter förbarma dig över oss och trampa våra missgärningar under fötterna. Ja, du skall kasta alla deras synder i havets djup*, Mik. 7: 19.

2. Oaktat andens fattigdom tilltager, går enträgenheten ända till dristighet.

Den kananeiska kvinnans första dristighet, visad däruti, att hon ropade till Jesus med hög röst, ökades icke allenast efter Jesu stillatigande till den grad, att hon steg närmare fram till Jesus, och med mycken enträgenhet förnyade sin begäran om hjälp, utan hon vågade ock att förklara Jesu ord till sin fördel, och påminna Jesus om den omständigheten, att

där också kunde finnas utväg för hundarna att slippa förgås av hunger.

En sådan dristighet hör till trons väsende, att med frimodighet gå fram till nådens tron, Hebr. 4: 16, och har alltid visat sig hos Herrens trogna, jämte andens fattigdom och den barnsliga räddhågan; att liksom Abraham i 1 Mos. 18 i sitt samtal med Herren erkände sig vara stoft och aska, men likväl vågade alltmer och mer bliva närgående med sin förbön för det gudlösa Sodom, alltså änskönt en troende själ anser sig själv såsom liggande nere i djupet av det största elände och fördärv, så ropar hon likväl därutur med lika tillförsikt och frimodighet, och begär det samma som de frälsta barnen, vilka stå inför Guds tron, hava njutit inför nådens tron, där de fingo barmhärtighet och funno nåd, Hebr. 4: 16.

3. Tron hinner till den renhet och styrka, att Jesus kan lämna den troende människan vittnesbörd om hennes tro, och låta henne få allt det hon begär.

Om Jesus gåve sig tillkänna för den svagtroende själen genast efter det att hon kommit till Jesus och blivit av honom emottagen, så fattade hon den tanken att det oförstånd, lätt-sinnighet, självsvald och vanart som ännu finnes hos henne, skulle allt framgent kunna bestå med den sanna kristendomen.

Men sedan den troende själen, lika med den kananeiska kvinnan, genom prövningen under Jesu tystnad och avslag blivit gjord ren ifrån köttets och andens besmittelse, 2 Kor. 7: 1, så kan Jesus handla med henne likasom med den kananeiska kvinnan och lämna henne ett vittnesbörd om hennes tro, en utsikt på hennes vunna förkovran, och bevilja henne allt vad hon av sin Frälsare begär; ty en i nöden luttrad själ begär icke annat, än vad Jesus själv har förvärvat, och Gud har i ordet lovat. Amen.

Tredje söndagen i fastan.

2 akten.

Lovad vare vår Herres, Jesu Kristi, Gud och Fader, barmhärtinghetens Fader och all trösts Gud, han som tröstar oss i all vår nöd, så att vi genom den tröst vi själva undfå av Gud kunna trösta dem som äro stadda i allahanda nöd. Ty såsom Kristuslidanden till överflöd komma över oss, så kommer ock genom Kristus tröst till oss i överflödande mått. 2 Kor. 1: 3—5 . . .

Tröstens beskaffenhet beskriver aposteln vara sådan, att den är mycket rik och ymnig, både i sig själv, att den sträckte sig till all slags nöd; som ock i anseende till andra åt vilka den kunde meddelas, så att det icke allenast bestod uti en därigenom vunnen färdighet, att kunna hava någon tröst att meddela, utan ock att en tröst meddelas åt andra bedrövade, som var av samma slag som den tröst, som de själva hade åtnjutit . . .

Sättet och ordningen, uti vilken de bekommo denna trösten, bestod däruti, att de gingo igenom ett sådant lidande, som liknade deras Frälsares lidande, och som vederfors dem för deras Frälsares skull, och varuti de deltog med andra troгна . . .

Ä m n e :

De trognas deltagande med Jesus i hans lidande och i hans hugsvalelse.

I. De trognas deltagande med Jesus i hans lidande.

1. Det är endast Jesu troгна, som vilja och som kunna deltaga med Jesus uti hans lidande.

1) Härom talar texten redan i dess första början, då det

heter: Där var en örtagård, som hette Getsemane, och i den gick han in med sina lärjungar. Emedan Judas Iskariot en stund förut var bortgången till översteprästerne, så hade Jesus endast med sig de andra elva lärjungarna. Jesus tog dem alla med sig, ty Jesus ville att de skulle alla elva vara närvarande på stället . . .

2) Så är det ock endast sanna trogna, de där vilja och kunna deltaga i Jesu lidande. Endast sanna trogna hava vilja till att lida något för sin Frälsares skull, ty det är endast de som tro på Jesus, vilka ock hava den kärleken till sin Frälsare, att de vilja lida något för hans skull. Andra människor kunna ock ibland finna sig vid att lida något för sin egen skull, ja ock ibland för andras skull; men för sin Frälsare vilja de visserligen icke något lida. De pläga därför också på det sättet yttra sig om sitt lidande, att de säga: »hade jag förtjänt att lida sådant, så ville jag icke säga något därom, men att jag skall lida för det som är så orättvist det kostar på. Vore det för någon av mina vänner, eller för någon av mina släktingar, så kunde det ock så vara; men att jag skall lida för en sak, som jag alldeles icke känner, och intet har att göra med, det är allt för svårt. De som vilja giva sig ut för att vara fullkomligare än andra, de kunna själva svara för sin sak. Men att jag skall lida för att jag har varit i deras hus, eller för det att jag har haft dem i hus hos mig, det är alldeles odrägligt.» Det är [alltså] endast Jesu rätta lärjungar, vilka, likasom Jesu första lärjungar, hava vilja till att lida något för sin Frälsares skull. Det är ock endast Herrens trogna som därtill hava förmågan att uthärda detta slags lidande, ty endast Jesu rätta trogna hava därtill fått kraft, genom deltagandet i Jesu lidandes försoning och förtjänst, att vandra i Jesu lidandes efterföljd. Likasom de, genom det de blivit intagna av sin Frälsares kärlek, hava fått sitt hjärta gjort villigt att lida för sin Frälsares skull; likaså hava de ock fått den förmåga, som därtill för dem behöves, att kunna träda i en sådan gemenskap med Jesu trogna, och att genom ett sådant deltagande bidra till deras lindring och vederkvickelse, Kol. 1: 24.

3) Vad åter beträffar de från Jesus avvikna människorna, så likna de härutinnan Judas Iskariot. Likasom han visste av stället där Jesus var, men icke visste vad som tilldrog sig där, och kände Jesus så mycket, att han kunde förråda Jesus, fastän han icke kände Jesus så mycket, att han därigenom blev bragt till rätta, såsom Petrus; så hava ock de falska kristna så mycken kunskap om Jesus, som behöves till att, likasom Judas, förråda Jesus. De hava så mycken kunskap om Jesus, att de veta att lägga sitt ord till vid Jesu fienders begabberi och omdömen om det som hör till Jesu sak, eller om dem som tillhöra Jesus. Fastän de icke hava den känne-dom om Jesus, som kunde göra dem angelägna att i Jesus vinna sannfärdig del, så hava de likväl en lika kunskap om Jesu rike och om nådaståndet, som Judas Iskariot hade om Getsemane, att likasom Judas visste att vägen dit gick genom porten, så veta de ock att de skola gå genom bättringens port utur staden, ut från världens väsende, men därför följa de icke med Jesus dit, utan bli kvar i staden såsom Judas, och komma icke till Getsemane utan, såsom han, i Jesu fienders sällskap till att föröka måttet av Jesu lidande.

2. Jesu trogna deltaga i Jesu lidande, fastän därvid yttrar sig mycken svaghet... [så lärjungarna i Getsemane]. Likaså visar sig både skröplighet och nådegåvor hos Jesu nuvarande rätta lärjungar. I det hela skicka de sig under sitt lidande i likhet med deras Frälsares undergivenhet och tålmod. Men också rör sig egenviljan och otåligheten i hjärtat. Likväl, fastän att egenviljan visar sig uti en önskan efter lugnare dagar, och otåligheten i hjärtat gärna ville bliva lidandet kvitt, så blir likväl varken otåligheten eller egenviljan hos dem rådande, så att de därefter [skulle] taga några oriktiga steg, till att befria sig ifrån lidandet, utan de lida för sin Frälsares skull med glädje. De lida för Jesu vänner med kärleksfull välvilja.

3. Det som Jesu trogna hava att iakttaga under deltagandet i Jesu lidande, är att de genom vaksamhet och bön måtte undvika att råka i den frestelse som följer med Jesu lidandes gemenskap. Det som Jesus sade till sina lärjungar må de anse

såsom sagt åt sig: *Vaken och bedjen*. Genom ständigt samtal med Herren skola de förvara sig för varjehanda oseder, såsom att länge och omständligen tala om sina sjukdoms-krämpor, eller att lägga på minnet och berätta för sina vänner alla de vidriga ord som blivit dem sagda av deras fiender, och att uppräknat ända till de minsta omständigheter av sina motgångar.

1) De må vaka och bedja, att de icke förlora varken hoppet och förtröstan till Herren, eller kärleken till deras förföljare. Både förtröstan till Herren och kärleken till människor äro under lidandet i mycken fara. Trons förtröstan är under lidandet på prov, emedan både Guds godhet fördöljer sig under det tillsända lidandet, och hjälpen icke synes till, så länge nöden pågår. Därför behöves för de lidande Guds barnen, att de intill änden hålla fast sin frimodighet och sin berömmelse i hoppet, Hebr. 3: 6. Likaså är den allmänna kärleken hos den omvända människan angripen under lidandet av människor; ty det är svårt för den omvända människa att älska dem, som tillfoga henne lidande. Därför behöves det . . . att bedja därom, att hon måtte kunna älska dessa sina ovänner.

2) Ännu mycket mer behöva de att bedja och vaka, att de måtte behålla undergivenheten för sin himmelske Fader, så att de under sitt lidande måtte kunna underkasta sin vilja den himmelske Faderns behag, liksom deras Frälsare under sitt lidande underkastade sig Guds vilja och sade: *icke vad jag vill, utan vad du vill*. Denna undergivenheten innefattar ett av de högre nådemåtten, vartill en kristen kan här i nåderiket komma, och är ett av de sista stegen på livets väg.

II. *De trognas deltagande med Jesus i hans hugsvalelse.*

Det var säkert hugsvalelse, varom Jesus slutligen bad, och icke om hel befrielse ifrån lidandet. Herren Jesus hade väl i början bett därom, att han måtte slippa det förestående svåra lidandet, som skulle träffa honom på korset, då han skulle bliva av Gud övergiven; men icke bad han där-om, att han måtte slippa allt lidande. Ja, när Herren Jesus förstod att det svåraste lidandet ej kunde undvikas, så bad han icke heller därom. Det har således visserligen endast

varit om styrka till att gå lidandet igenom som Jesus bad, då där står i texten att *han hade kommit i svår ångest och bad allt ivrigare*. Detta styrkandet vederfors Herren Jesus genom ängeln, som syntes honom från himmelen. Där nämnes väl icke uttryckligen i texten varuti detta styrkandet egentligen bestått, men det är troligt att det har bestått uti tröstande föreställningar, vilket har varit den gamla kristna församlingens tanke, som låter oss sjunga i psalmen: en ängel trösta vågar, (G. Ps. n:r 155: 3.) Jesu lärjungar deltog uti denna hugsvalelsen, då de vid deras understundom inträffade uppvaknande sågo att ängeln från himmelen styrkte Jesus. Såsom endast Jesu rätta lärjungar kunna deltaga med Jesus i lidandet, så kunna ock endast Jesu rätta lärjungar deltaga med Jesus i hugsvalelsen.

Obekymrade själar begära väl tröst, men kunna icke emottaga den av dem som kunna giva den, ty Jesu rätta tjänare varken vilja eller kunna av Guds ord i evangelium trösta dem, som icke hava blivit bedrövade av Guds ord i lagen.

Men de som blivit bedrövade av Herren, bliva ock av Herren tröstade, såsom vår Frälsare har lovat i Matt. 5: 4, att de bedrövade skola få hugsvalelse.

2. Hugsvalelsen som Jesu rätta lärjungar åtnjuta.

Börjas med den evangeliska hugsvalelse, som hos dem upptänder tron. Denna hugsvalelse meddelas dem, som äro bedrövade över sina synder, då Guds Ande visar dem på de löften, som Gud har i ordet givit om syndernas förlåtelse för Jesu försonings skull. Genom denna hugsvalelse upptändes tron, när det bedrövade hjärtat aktar på dessa Guds löften, så att de kunna fästa sig i hjärtat och verka där, så att människan tager dessa löften emot, och fattar uti dem, och förlitar sig på dem.

De njuta sedermera en lika hugsvalelse då lidandets bedrövelse påkommer; ty då de till det yttre hava svårigheter, så åtnjuta de dess mera gott uti sitt inre, och Jesus gläder dem, då människor förorsaka dem bedrövelse.

3. Under bedrövelsen böra Jesu trogna, liksom deras Frälsare, väl begära, men likväl underställa sin begäran sin himmelske Faders behag. Så bad Jesus under sin själaångest

i Getsemane därom, att han måtte undgå det svåra korsens lidande, men han underställde denna begäran sin himmelske Fader, både huruvida det var möjligt, som ock huruvida det var den himmelske Faderns vilja. När det som den omvända människan av Gud vill begära, icke är stridande emot det uppenbarade ordet, så må hon därom bedja. Men när hon icke heller har något uttryckligt löfte för sig, så får hon ställa det till Guds behag, huru han i den delen vill göra . . .

Tillämpning. Då du helt säkert i en värld, som är uppfylld av bedrövelse, önskar dig hugsvalelse, så får du likväl se efter om du under denna din bedrövelse har någon gemenskap med din Frälsare, ty det är endast ifrån honom, som all rättskaffens tröst kan komma; och skall du hava någon gemenskap med honom i hugsvalelsen, så måste du ock hava haft gemenskap med honom i bedrövelsen; annars är bedrövelsen helt och hållet din egen, och du blir däruti lämnad ensam utan tröst. — Är det över dina synder, som du är bedrövd, så har din bedrövelse så vida gemenskap med din Frälsare, att det är för din Frälsares förböns skull, som den helige Ande har hos dig verkat denna bedrövelse . . . Kommer du till . . . gemenskap med din Frälsare, så skall du också slippa bedrövelsen . . . du skall ock för din Frälsares skull komma till hugsvalelse, nämligen till den hugsvalelsen som kommer därav, att din Frälsare för dig har lidit bedrövelse . . . om du aktar på det, som Guds ord därom lärar och därom lovar. — Har du kommit till denna hugsvalelsen och sedan på nytt kommit i bedrövelse, så är denna bedrövelsen icke ensamt *din* . . . utan du lider den bedrövelsen i din Frälsares gemenskap; och du skall då också bliva delaktig av hugsvalelsen. Denna hugsvalelsen skall då isynnerhet skänkas i rikt mått, när du lider för din Frälsares namns skull, för att du vill höra, läsa och följa din Frälsares ord. Gör likväl icke själva bedrövelsen till en egenrättfärdighet, liksom bedrövelsen ägde något värde i sig själv. Du må tvärtom veta att både tron och kärleken äro under bedrövelsen i stor fara. Det behöves därför att du därunder vakar och beder, så skall du ifrån bedrövelsen komma till hugsvalelse, och ifrån hugsvalelsen till evig glädje. Amen.

Midfastosöndagen.

Joh. 6: 1—15.

Kasta din omsorg uppå Herran, han skall försörja dig, och skall icke låta den rättfärdige i oro förbliva till evig tid. (G. Ö.) Sådana löften har Gud satt emot den oro, som hos Herrens trogna genom den lekamliga bristen kan uppkomma, på det att de måtte kunna gå igenom det trosprovet, på vilket de genom den lekamliga bristen varda ställda. Trosprovet, på vilket Herrens trogna bliva stälde, består i den oron, som uppkommer hos dem genom omsorgerna, vilka åter härröra av den lekamliga bristen; och löfterna, som blivit givna till detta provets genomgående äro dessa, att Gud vill försörja dem och att deras oro skall icke beständigt vara. . . Ps. 55: 23. . .

Ä m n e :

Huru Herren Jesus försöker sina rätta lärjungar med den jordiska bristen, och belönar deras trohet med den jordiska hjälpen.

I. *Huru Herren Jesus försöker sina trogna med den jordiska bristen.*

1. Herren Jesus försöker sina trogna med bristen, då han låter de timliga behoven bliva större än tillgångarna.

När mycket folk kom till Jesus, så var det så ställt, att matförrådet endast bestod av fem kornbröd och två fiskar, och hela penningförrådet synes endast hava utgjort tvåhundra penningar. Likasom det icke var för Jesu allvetenhet obekant att en så stor mängd av människor var i väntan, likaså var det genom hans fördolda styrelse föranstaltat att matförrådet för

den gången skulle vara så ringa. En lika förborgad styrelse för Herren Kristus än i dag bland sina trogna, då han försätter dem i den ställningen, att de behöva mycket, men hava knappa tillgångar till de stora behovens fyllande. Han låter till exempel föräldrars hus bliva uppfyllt med en talrik barnaskara, men uppfyller icke därför deras boning med ägodelar till de många barnens försörjande. Han låter sina trogna bliva belastade med nödlidande släktingars underhåll, utan att med detsamma sådana inkomster tillfalla dem, som förslå till deras bärning.

2. Herren Jesus försöker sina rätta lärjungar med den timliga bristen, då han ökar de redan för handen varande svårigheterna.

Herren Jesus tycktes vilja öka den redan för handen varande svårigheten, då han ställde till Filippus denna frågan: *Varifrån skola vi köpa bröd, så att dessa få äta?»* Evangelisten anmärker att avsikten med denna Jesu fråga var att sätta Filippus på prov; ty Herren Jesus hade redan både sett förut bristen som skulle uppkomma, såsom ock Herren Jesus redan hade hos sig beslutat huru han ville avhjälpa bristen som skulle uppkomma. Evangelisten säger: *detta sade han för att sätta honom på prov, ty själv visste han, vad han skulle göra.* Understundom handlar Herren Jesus ännu på samma sätt och i samma avsikt med sina rätta lärjungar. När den timliga bristen redan synes vara så stor, att snar hjälp behövdes för dess uppfyllande, så låter Herren Jesus ett nytt behov uppkomma, som ökar svårigheten av det, som redan för handen är, och ökar med det samma det häri varande trosprovet, emedan människan endast tyckte sig hava anledning att vänta den hjälp, hon tycker sig så högeligen behöva. Härvid har Herren Jesus en annan avsikt fördold än den, som i de av honom bestyrda försvårade omständigheterna visar sig; ty när Herren Jesus ökar nöden, så har han i sikte att så mycket snarare komma med hjälpen. Man kan således häröver göra en förklaring, som liknar den, vilken evangelisten gör, och säga om detta Jesu förhållande mot sina trogna: detta gör Jesus till att försöka dem, ty han vet väl vad han vill göra.

3. Herren Jesus försöker sina rätta lärjungar med den timliga bristen, då han visar dem på sådana befallningar i ordet, vilkas verkställande synes vara fåfängt att företaga sig.

Så tycktes det vara fåfängt att låta folket sätta sig, då icke större förråd var förhanden att lägga för femtusen män, än fem kronbröd och två fiskar. Likaså äro för de trogna i ordet sådana befallningar givna, vilka synas omöjliga att verkställa under den för handen varande lekamliga bristen; och likväl blir det anvisat för deras förstånd såsom en dem åliggande skyldighet, att något i den delen företaga. Härav uppkommer ett bryderi hos Herrens Jesu rätta lärjungar, då de i sitt förstånd se sig anmanade till sådana företag, där intet synes vara för dem att uträtta. Så tyckas vissa kristliga skyldigheter fordra snar åtgärd, vilka angå deras vårdande, som de fått om händer; och likväl varder förmågan dem icke lämnad, ändock att befallningen varder dem föreställd. Detta Herrens Jesu underliga förfarande med sina trogna utgör ett av de större prov, som Herren Jesus förelägger dem till genomgående.

II. *Huru Herren Jesus belönar sina rätta lärjungars trohet med hjälpen, som han giver dem i den lekamliga bristen.*

1. Huru Jesu rätta lärjungar visa trohet under försökelsen, som kommer av den lekamliga bristen.

Jesu rätta lärjungar visa förtroende till Jesus, att han vill och kan hjälpa i den lekamliga bristen. Så visade Jesu första lärjungar förtroende till Herrens Jesu vilja och förmåga att hjälpa, då de efter Jesu befallning läto folket sätta sig såsom till en måltid, ändock att icke ett tillräckligt matförråd var för handen. Likaledes börja Jesu rätta lärjungar ibland sådana företag, som äro grundade på Herrens Jesu ord, ändock att ingen utsikt är till utgången på det de begynna; ty de hava det förtroendet till Jesus sin Herre, att han väl ämnar bringa till slut det, som han har befallt dem att begynna. Utan tvekan överläggningar i deras tankar gå de åstad, och det är dem nog, att de hava sin Frälsares befallning att gå efter. Varthän detta skall till slut draga, lämna de till honom själv att besörja; ty de hava till honom det fulla förtroendet, att han

icke vill föra dem i trängsel, utan leda dem dithän, varest de skola få hjälp.

Jesu rätta lärjungar visa lydnad för Jesu befallningar. Jesu första lärjungar började att efter Jesu föreskrift skifta ut bland folket av det lilla matförrådet, sedan det av Herren Kristus blivit välsignat. De visade således en blind lydnad mot Jesu befallning, utan att däremot göra några förnuftsinvändningar. De gjorde det som Herren Jesus befallde dem, ändock att de icke hade annat skäl till en sådan lydnad, än det, att Herren Jesus hade så befallt. Likaså handla Jesu rätta lärjungar än i dag. Likasom de hålla sig vid Jesu löften, så rätta de sig ock efter Jesu befallningar, som han givit i sina bud. De behöva icke mer till grund för sina gärningar, än bokstavliga innehållet av föreskrifterna, som Herren Jesus givit i sitt ord. Kärleken till Herren Jesus gör att de vilja efterkomma vad Herren Jesus har dem ålagt; och de gå därför villigt åstad att verkställa det, som i ordet är dem föreskrivet.

Jesu rätta lärjungar visa aktsam omvårdnad om sin Herres timliga håvor. Jesu första lärjungar upphämtade i korgar de överblivna stycken efter den stora måltiden, och lämnade icke till gästernas godtycke att handla därmed efter behag sedan de blivit mätta. Likaså handla Jesu rätta lärjungar än i dag med de jordiska håvorna, vilka blivit dem av deras Herre Kristus lämnade till nyttjande. De vårdslösa icke därmed, ändock att det är förgängligt gods, som blivit lämnat dem om händer; utan handla aktsamt därmed, för hans skull, av vars hand den jordiska gåvan har blivit skänkt. De förslösa icke det jordiska förrådet, fastän det i ymnigare mått har blivit skänkt, utan förvara aktsamt sin Herres goda, som de av hans frikostighet kunna hava till övers, till dess det kan komma att behövas en annan gång till egen eller andras tjänst och hjälp.

2. Hjälpen, med vilken Herren Jesus belönar troheten, som blivit visad under den lekamliga bristen.

Till det mesta giver Herren Jesus sina i förlägenhet stadda lärjungar blott en nödortftig hjälp, som uppehåller dem under försökelsen, så att de icke bliva nedtryckta av jordiska bekym-

mer. Så gjorde Herren Jesus med sina första lärjungar vid den underbara måltidens början, då han lät dem se att förrådet räckte till, huru ringa det än i begynnelsen var. Så handlar ock Herren Kristus än i dag med sina rätta lärjungar. Synbart överflöd låter han icke genast falla dem i händerna, sedan de nyss förut erfarit brist; ty de äro icke strax skickade att utan fara förvalta ett ymnigare förråd, sedan de förut hava varit stadda i lekamligt trångmål. Vanligen låter därför Herren Kristus bliva därvid, att han uppehåller sina rätta lärjungar under deras brist, och håller dem fredade för den hotande lekamliga undergången. Han låter dem få dagligt bröd till sitt uppehälle, fastän han icke giver dem jordiskt överflöd till vällust och bekvämlighet.

Någon gång lämnar Herren Jesus sina rätta lärjungar en överflödande hjälp. Sådan blev den hjälpen, som Herren Jesus gav sina första lärjungar till den stora folkhopens mättande; ty där blev då mera till övers än matförrådet varit från början. Fem kornbröd och två fiskar hade kunnat rymmas i en enda korg, och de fyllde tolv korgar med stycken, sedan femtusen män blivit mättade. Så handlar Herren Kristus än i dag bland sina rätta lärjungar, att han med själva överflödet belönar den troheten, som de hava visat under lydningen. När Herren Jesus under den lekamliga bristen kunnat bringa sina trogna till en sådan förkovran i tro och lydning, att de numera kunna bestyra ett större jordiskt förråd, utan att därför låta kärleken till världen intaga sina hjärtan, så visar Herren Jesus med en sådan sin frikostighet att han skulle kunna skänka en lika ymnighet också då, när han håller sina rätta lärjungar endast vid blotta nödortften, och ådagalägger härmed det kärleksrika sinne, som han hyser för sina rätta lärjungar, att han väl unnar dem ett större mått av jordisk välsignelse, om de kunde bestyra den, utan att deras himmelska arv därvid sattes i fara.

Tillämpning. En stor del av er, kära åhörare, hava varit i den försökelsen, som kommer av den lekamliga bristen. Eftersinna då, min vän, huru du därunder har förhållit dig. Har du, likasom Jesu första lärjungar, haft förtroende till Jesu makt

och vilja att kunna också i den lekamliga nöden hjälpa, så att han varit den förste, till vilken du gått att i den jordiska nöden söka hjälp med bönen; eller du har famlat omkring i otrovissheten, och än uppådat den egna förmågan, än åter försökt vad du kunnat vänta dig av andra människors förmögenhet eller bevågenhet? Se, detta skall visa om du ännu förstår vad förmåga din Frälsare har, om du känner hans sinne, eller om du ännu irrar omkring i denna världens öken, i ovisshet vad utväg du skall taga, och villrådlig om det som du för egen del har att göra. Har du icke fattat fast fot på salighetsklippan Jesus, innan motgångsstormarna komma, så blir du säkerligen bortsköljd av de vågor som av dem uppröras; och under det du i otrosomsorger välves hit och dit, kan döden komma och rycka dig bort i evigt fördärv. Låt föra dig in på Guds heliga ord, så skall du därav lära förstå att här givas andra faror att frukta än den, att bliva fattig, och annan nöd än den jordiska bristen; och så skall du bliva varse att här givas viktigare angelägenheter för dig att besörja än de, som röra detta livet, och större förmåner att vinna än de, som höra till den timliga välfärden.

Om hos dig har uppkommit omsorg rörande det tillkommande livet, så hava därigenom bekymren om detta livets angelägenheter hos dig blivit undertryckta. Men du skall veta att de jordiska omsorgerna snart vakna på nytt, och vilja blanda sig in i omsorgen om din själ. Förekommer du icke detta, så försvinner omsider hos dig all omtanke för det tillkommande livet genom de jordiska bryderierna, i vilka du blir invecklad. Likasom det har varit Guds ord, som till en början har fört dig ut med dina tankar från förvillelsen, som kommer av de mångfaldiga timliga överläggningarna; likaså är det Guds ord, som skall bibehålla ditt sinne på den platsen där det blivit ställt, i evighetens grannskap, som du kommit att tänka på och sörja för. Om du icke övergiver bruket av detta dyrbara salighetsmedlet, så skall icke nådens verk hos dig upphöra; ty för din Frälsares återlösnings skull har det hos dig blivit begynt, och för din Frälsares förböns skull skall det hos dig fortfa, så länge du med ordets brukande lämnar

den Helige Ande tillfälle att med ordet verka på ditt hjärta. Gud vet väl att du intet förmår, och därför skall han låta sin makt hos dig vara stor, så att den jordiska nöden icke hos dig undertrycker Guds begynta nådesverk. När du då kommer därtill, att i en sann tro kunna överlämna dig i din Frälsares händer med kropp och själ, med timlig och evig välfärd, så kan du vara viss att han åtager sig vården både om den ena och andra välfärden, och icke försummar någondera.

Har du hunnit till den lyckliga förmågan, att kunna kasta din omsorg på Herren i förtröstan därpå, att han skall försörja dig, så bruka allvarligt den troskraften som blivit dig skänkt, så att du må kunna gå också den försökelsen igenom, som uppkommer av den lekamliga bristen. Detta trosprovet är icke ett av de ringaste, utan fastmer ett av de största. Likasom faran därunder är ganska stor, att tron kunde därigenom utsläckas, så skall ock hjälpen bliva så mycket större, att du kan gå denna fara igenom, utan att därunder taga skada till sin själ. Om du visar trohet, under provet, så skall ock Herren frikostigt belöna dig efter provets slut. Om du bibehållit förtroendet till Herren Jesus, ändock att han genom sin styrelse bragt dig i timlig förlägenhet, så skall han tillfullo svara emot detta förtroende som du till honom hyser. Om du fortfar att lyda Guds bud, fastän Herren Jesus fördröjer att uppfylla sina löften om hjälp, så skall han så mycket snarare låta hjälpen komma, då nöden tyckes öka sig vid ditt bönerop, och så mycket frikostigare skall Herren belöna dig, ju längre du har därpå måst vänta. Han skall belöna dig med jordisk hjälp, med andliga gåvor, eller med härlighetens krona. Amen.

Femte söndagen i fastan.

4 akten.

Ä m n e:

Jesus en konung.

I. Vem konungen Jesus är.

1. Han är den, som från evighet varit och i evighet bliver en konung över alla konungar. Han har från evighet varit en konung över alla konungar. Han har från evighet varit en konung, ty han är från evighet född av Fadern, vilken alla riken i himmelen och på jorden tillhöra. Även då han blev människa, blev han född en konung. Detta höra vi honom säga i vår text: *därtill är jag född*. Åt honom har hans himmelske Fader givit sitt rike, såsom ängeln sade till Maria, då han bebådade henne om Jesu födelse: *Han skall bliva stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud skall giva honom hans fader Davids tron. Och han skall vara konung över Jakobs hus till evig tid, och på hans rike skall ingen ände vara*, Luk. 1: 32, 33. Alltifrån sin mänskliga födelse har han, även såsom människa, ägt de gudomliga konungaegenskaperna, och under sin styrelse uppenbarar han dem uti en begynnande klarhet. Uti sin sista dom skall han framställa dessa sina gudomliga egenskaper uti deras högsta ljus; och i sitt härlighetsrike skall han visa dem i deras högsta glans för de utkorade, vilka få skåda honom ansikte mot ansikte.

2. Jesus är en konung, som själv har grundat sitt rike. Andra konungar emottaga vanligen sina riken efter sina företrädare, som lämnat dem. Jesus däremot är, som han själv

säger i Upp. 1: 17, *den förste och den siste*, ty han har icke haft någon företrädare på sin tron, och där skall heller icke någon efterträda honom, ty han skall evigt vara. Hans undersåtare hava icke utvalt honom, utan han har köpt dem. Så skriver aposteln 1 Petr. 1: 18, 19: *I veten ju att det icke är med förgängliga ting, med silver eller guld, som I haven blivit »lösköpta» från den vandel I förden i fåfänglighet, efter fädernas sätt, utan med Kristi dyra blod, såsom med blodet av ett felfritt lamm utan fläck.* Jordens konungar finna inrättningarna i sina riken gjorda före dem, och det är endast åt dem lämnat att öka och förbättra dem. Jesus däremot har själv gjort alla inrättningarna, som i hans rike finnas. Det var han som, före sitt människoblivande, utgav på Sinai berg den lagen, vilken han själv ville sedermera i antagen människonatur uppfylla. Det var han som påbjöd gamla testamentets omskärrelse, vilken han sedermera själv antog, på det han skulle också vara gamla testamentets medlare; ävensom han av Johannes Döparen sedermera emottog den döpelsen, som han hade sänt Johannes att förrätta; och denna nya testamentets döpelse antog han på det han skulle också vara nya testamentets medlare. Så var det ock han, som hade förordnat om gamla testamentets påskalamm, vilket skulle förebilda honom; och det var även han, som inrättade nya testamentets nattvard, varigenom han ville meddela sig.

3. Jesus överträffar alla konungar i kärlek mot sina undersåtare. Med rätta anser man det vara den första och förnämsta egenskapen hos en jordisk konung, att han älskar sina undersåtare. I detta avseende överträffar konungen Jesus alla jordiska regenter, ty han har sträckt sin kärlek längre än någon konung på jorden har kunnat gå i kärleksbevisning mot sitt folk. En konung kan icke gå längre än en annan människa kan gå i kärlek för den andra, nämligen så långt som Herren Kristus själv har bestämt målet i denna del, då han har sagt i Joh. 15: 13: *Ingen har större kärlek, än att han giver sitt liv för sina vänner.* Konungen Jesus däremot har uppoffrat sitt liv för sitt folk, då de ännu voro hans ovänner, och icke förstodo att värdera välgärningen, då den bevisades dem. Konungen Jesus

älskar ännu sina återlösta undersåtare med samma kärlek som han bevisade dem, då han gav sig för dem i döden. Han söker att vinna till förtroende och kärlek för sig dem, som ännu äro upproriska undersåtare, då han bevisar dem sådana välgärningar, som de kunna emottaga, till dess han kan bevisa dem de högre välgärningar, som han gärna ville låta dem vederfaras. Men isynnerhet är det hans trogna undersåtare, som äro föremålet för hans kärlek. Dessa, som hava låtit omvända sig till trons förtröstan på hans kärlek, de få ock åtnjuta den i dess fulla mått, då Guds kärlek blir utgjuten i deras hjärtan genom den Helige Ande som dem given är. Dessa, som älska sin Frälsare, bliva ock älskade av honom tillbaka; och såsom de med allt mera allvar och trohet ådagalägga sin kärlek till honom uti att hålla hans bud, så få de alltmer, isynnerhet i hans nattvard, smaka sötman av hans kärlek.

II. *Över vilka Herren Jesus såsom konung regerar.*

1. Jesus är en konung också över sådana, som icke vilja att han skulle vara det. Jesus regerar såsom en konung över allt vad som skapat är; ty alla ting äro skapade genom honom och till honom. Själva de onda andarne, som allra först satte sig upp emot honom, måste bäva för hans makt, och skola en gång bliva lagda till hans fötter; ty *han har avväpnat andevärldens furstar och väldigheter och låtit dem bliva till skam inför alla, i det att han i honom har triumferat över dem*, såsom det är skrivet i Kol. 2: 15. Också de människorna äro hans undersåtare, vilka i sin otro och gensträvighet säga såsom borgarna sade om sin Herre: *Vi vilja icke att denne skall bliva konung över oss*, Luk. 19: 14. Ehuru de oomvända människorna icke låta konungen Jesus regera i sina hjärtan, så kunna de likväl icke hindra att han bestyr deras utvärtes omständigheter, motar deras anläggningar, nedslår deras ondska med sin tuktan, och leder deras förehavande till en annan utgång än de själva påsyftat.

2. De hava blivit hans undersåtare, som hava aktat uppå den kungörelsen, vilken han låtit utgå i sitt ord om benådning för alla dem, som vilja erkänna sitt upproriska syndaväsande och avstå därifrån. Detta innefattas däruti, att vår Frälsare

sade till Pilatus: *Var och en som är av sanningen, han hör min röst.* När Jesu röst i ordet hinner fram till en människa, som ännu vistas i djävulens rike, och hon aktar därpå, så blir hon snart övertygad om sitt avfall från sin rättmätige konung Jesus, och hon får en sorglig insikt om den fientliga motsträvighet, varmed hon otacksamt bemött all sin Frälsares godhet och kärlek. Om hon då också låter övertyga sig om hans beredvilighet att åter upptaga henne till nåd, och låter detta förmå sig att gå helt från satans tjänst, så bliva hennes forna brott henne efterskänkta, utan allt straff. Konungen Jesus befriar henne från djävulens våld och rike, och upptager henne under sin makt och regemente. Hon blir då av honom själv gjord skickad att tjäna honom i hans rike, och varder utrustad att under hans anförande kämpa i den andliga striden.

3. Konungen Jesus för styrelsen egentligen över dem, som tro hans ord och lyda det. Detta kallade Herren Jesus i sitt svar till Pilatus att vara av sanningen, då Herren Jesus sade: *Var och en som är av sanningen, han hör min röst.* En människa blir av sanningen allraförst då hon tror sanningen. Den sanningen som hon tror, är sammanfattningen av alla de sanningar, vilka handla om världens Frälsare, och vilka stå i sammanhang med det, som handlar om honom. Alla dessa sanningarna äro att anse såsom utgörande en sanning tillhopa, och kallas därför ett vittnesbörd, såsom aposteln Petrus sade i den predikan, som han höll i Kornelii hus i staden Cesarea: *Om honom bära alla profeterna vittnesbörd och betyga att var och en som tror på honom skall få syndernas förlåtelse genom hans namn,* Apg. 10: 43. Aposteln Johannes talar både om detta vittnesbördet och om dess anammande med tron, då han säger: *detta är Guds vittnesbörd, att han har vittnat om sin Son. Den som tror på Guds Son, han har vittnesbördet inom sig själv,* 1 Joh. 5: 9, 10. Då kommer en människa till frigörelse både från sina synder och från satans makt. Därför sade vår Frälsare att det är sanningen, som gör en sådan människa fri, då han sade till dem av hans åhörare, som trodde på honom: *Om I förbliven i mitt ord, så ären I i sanning mina lärjungar; och I skolen då förstå sanningen, och sanningen skall göra eder fria,* Joh. 8: 31, 32. Då

följer det genast därefter, att en människa lyder Guds bud, vilka innehålla de sanningar som skola göras och verkställas, liksom evangeliis sanningar skola anammas och tros. Båda dessa stycken förbinder aposteln Petrus med varandra, då han förmanar: *Omgjorden därför edert sinnes länder och varen nyktra och sätten med full tillit edert hopp till den nåd som bjudes eder i och med Jesu Kristi uppenbarelse. Då I nu haven kommit till lydnad, så följ den icke de begärelser som I förut, under eder okunnighets tid, levdén i, utan bliven heliga i all eder vandél, såsom han som har kallat eder är helig. Det är ju skrivet: »I skolen vara heliga, ty jag är helig», 1 Petr. 1: 13—16.*

III. Huru Jesus regerar.

1. Jesus regerar isynnerhet över de trogna genom ordet och sakramenten, att hans Helige Ande verkar genom dessa medel i de trognas hjärtan. En jordisk konung kan icke sträcka sin regering längre än till sina undersåtars gärningar. Det är endast konungen Jesus, som regerar över hjärtan, nämligen hos sin trogna, Ps. 68: 29. En sådan styrelse för konungen Jesus genom den verkan som hans Helige Ande uträttar hos hans trogna i den dagliga bättringen, då han bestraffar felen och visar dem på löftet om förlåtelse, och förnyar således hos dem trons förtröstan till deras Frälsare, och kärlekens tillgivenhet för honom. Denna samma ordets verkan befordrar han genom de heliga sakramenten, vilka var för sig äro förbundna med något vid dem fästade löftesord. Åtanken av den första rättfärdiggörelsen i döpelsen befäster friden och hugnaden av den rättfärdiggörelsen, som skedde då döpelseförbundet förnyades i en sann omvändelse. Vår Frälsares åtnjutande i den heliga nattvarden ökar trosvissheten, och stadgar kärlekstillgivenheten för honom.

2. Konungen Jesus styr allt i allmaktariket så, att det må befordra de trognas eviga välfärd. All makt är honom given i himmelen och på jorden, och han brukar den till sina trognas eviga förmån, såsom det är sagt av aposteln Paulus i Rom. 8: 28: *för dem som älska Gud samverkar allt till det bästa.* Genom en sådan styrelse av konungen Jesus äro de trogna fritagna för all verklig skada, såsom aposteln Petrus skrivit till

dem i 1 Petr. 3: 13: *vem är den som kan gör eder något ont, om I nitälsken för det som är gott?*

Tillämpning. En konung är Jesus, men är du väl en av hans undersåtare? I hans allmaktssrike är du det visserligen; men har du väl givit dig under honom att i hans nåderike honom tjäna i helighet och rättfärdighet? Jag vill icke fråga om verkställigheten i denna del; ty om du ock vore en omvänd människa, så kunde fel och den ondes därpå grundade anklagelser göra den saken mycket tvivelaktig. Men jag frågar så i avseende på ditt uppsåt, i avseende på ditt bemödande, och i avseende på ditt förhållande och ditt levnadssätt i det hela. Månne konungen Jesus är den, som kan vara mest nöjd med vad du gör, eller månne hans fiende djävulen kanhända är mest tjänt med dina företag? Tänk icke att du tillfredsställer konungen Jesus med några utvärtens vördnadsbetygelser, såsom när du knäböjer i syndabekännelsen, eller går till din Frälsares nattvard. Låt hans Helige Ande omvända ditt hjärta, annars blir för honom din bön en styggelse. Låt hans Helige Ande med ordet bereda dig till åtnjutande av hans nattvard, annars ökar du därmed ditt själafördärv och din eviga fördömelse.

Har du kommit till att förstå huru du hittills har varit en upprorisk undersåte emot din rättmätige konung Jesus, som med sitt blod har köpt dig, att du skulle tillhöra honom, se, då har hans Helige Ande börjat arbeta därpå, att du skulle komma ut från djävulens rike, och att du skulle på nytt bliva en Jesu undersåte, liksom du det blev i din döpelse, och som du var det i dina bardomsår. Om du låter förmå dig att övergiva satans tjänst, så vill konungen Jesus förlåta dig all din förra fiendskap, som du visat emot honom, ty han har själv därför försonat. Han vill då icke låta något straff övergå dig för den skada, som du gjort i hans rike med din egen avvikelse och med andras förförelse.

Har ett sådant benådande dig vederfarits, och du har på nytt fått gå in i din Frälsares rike till att åtnjuta dess förmåner och att uppbära välgärningarna, som Herren Jesus där bevisar sina trogna undersåtare; se, då har du visserligen erfarit huru Herren Jesus regerar sina trogna med mycken kärlek och

förskoning. Missbruka den likväl icke, så att du skulle ånyo reta honom till vrede; utan bliv dess mera lydig, ju mera han försäkrar dig om sin nåd. Kämpa så mycket redligare för hans sak i den andliga striden, ju mera du fått smaka sötman av hans kärlek. Så skall du få åtnjuta hans konungsliga försvar. Så skall han hålla dig vid makt med sin trohet, då du i din skröplighet börjar vackla. Så skall han ock omsider lämna dig en plats i sitt härlighetsrike, ty också där är han en konung. Amen.

Palmsöndagen.

1 Kor. 11: 23—29.

Mästaren frågar dig: Var finnes härbärgets där jag kan äta påskalammet med mina lärjungar. Luk. 22: 11.

[Jesus behövde låna ett rum att där kunna äta påskalammet med sina lärjungar]. Där visade sig ett märke till Jesu förnedring, att han icke ägde själv ett hus, där han kunde hålla påskalammet, utan måste låna en annans bord. Men där visade sig också ett spår av Jesu härlighet, då Jesus visste så noga det som skulle vederfaras lärjungarna [då de skulle hos en viss angiven person begära rum för Jesus] . . . Mannen var antingen förut eller blev han då bevekt att överlämna bruket av rummet till Jesus.

2. Den tiden är hart när, då vi med våra tankar under ordets betraktande skola följa Jesus under hans lidande och hans bortgång till Fadren. Vi skola betrakta honom, kämpande med döden i Getsemane, kindpustad i Kajfas' palats, begabbad i Herodes' slott, hudflängd i Pilati rådhus, lutande under korset på Jerusalems gator, korsfäst på Golgata, livlös i Josefs grav. Verkan av det ordet, som I därom tillföre hört, hade bort uträtta det, att I öppnat edra hjärtan för Jesus, som den mannen öppnade för Jesus sitt hus, att Jesus måtte där i edra hjärtan hålla nattvard på ett andligt sätt, såsom Jesus på ett lekamtligt sätt höll påskalammsmåltid i härbärgets i Jerusalem. Jesus har själv begärt detsamma i andlig måtto, Upp. 3: 20. Och han har ännu samma begäran till eder. Jesus har sänt mig såsom en av sina lärjungar att hos eder göra en dylik förfrågan. Jag beder då att I viljen giva akt på den hälsning jag har att fram-bära till eder på Jesu vägnar och höra mitt ärende.

Ä m n e:

**En förfrågan bland syndare uti deras hjärtan: var är härbärg-
get, där Jesus må hålla nattvard med sina lärjungar?**

I. *Om vilka hjärtan där måste svaras: nej, här är icke härbärg-
bärke för Jesus.*

1. Uti försmädarens hjärta är icke härbärke för Jesus och hans lärjungar, ty en sådan har tillslutit sitt hjärta för all övertygelse om Jesu gudomliga nådeshärlighet och om värdet av en sann kristendom . . .

2. Gå vi till den lastbares hjärta, så är där icke härbärke för Jesus, ty han fruktar att Jesus skall utdriva synden som han älskar; och han kan icke lida Jesu lärjungar, som icke vilja deltaga i hans syndaväsende, utan straffa det.

3. I den världskäres hjärta är icke härbärke för Jesus, ty där är allt fullt med jordiska bekymmer, jordiska förslager och jordisk glädje . . . Jordiska bekymmer, förslager och förnöjelser hindra den världsliga människan ifrån att ömma för de trognas nöd, att bekymra sig om Josefs skada eller fröjda sig av brudgummens röst.

4. I den egenrättfärdiges och skrymtarens hjärta. Jesus kan icke komma överens med skrymtaren och hans egenrättfärdighet. Där är i hjärtat rensopat och väl tillpyntat, så att där ser ut som där vore en gästabudssal för Jesus; men . . . anstalterna äro där gjorda [så] att de endast passa för satan . . . de trösta hemligen på sig själva, förringa värdet av Jesu förtjänst och förakta andra. Därför kan varken Jesus bo där, icke heller hans lärjungar . . .

II. *Om vilka hjärtan där kan svaras ja, där är härbärg-
get där Jesus kan hålla nattvard med sina lärjungar.*

1. Ett ur syndasömnen med skräck och fasa uppvaknat hjärta kan bliva härbärke för Jesus, där han kan hålla nattvard med sina lärjungar.

Ett hjärta som ser syndaeländet utom sig, inom sig och framför sig, det har uppvaknat ur sömnen vid Jesu klappande. Där kan bliva ett härbärke för Jesus och hans lärjungar. Om

det icke åter tillsluter sig för Jesus, icke lämnar synden nytt inrymme, men fortfar att giva akt på Jesu väckande och kallande röst [blir där ett härbärke för Jesus].

2. Ett hjärta, som under ordets rannsakande med bön söker nåd, är på vägen att bliva ett härbärke för Jesus, där han kan hålla nattvard med sina lärjungar.

När det således har kommit därtill, att den uppväckta människan under rannsakande i ordet med bön hos Gud och förfrågan hos en upplyst läsare söker hel frälsning och omvändelse, så är hon på vägen att bliva ett härbärke för Jesus, och blir det också, om hon fortfar med sökandet; ty hon finner då upplysning om vägen till Jesus genom omvändelse och tro, och blir förd med ordets kraft på denna vägen fram till Jesus. Då är där redan en början av gemenskapen med Jesu lärjungar, ty en sådan nådesökande människa råkar snart i bekantskap med andra sådana.

3. Ett hjärta, som känner sig fördärvat och ser sig vara förtappat, och därjämte hoppas på Jesus, utan att någon falskhet är däri inblandad, ett sådant hjärta har redan blivit ett härbärke för Jesus, fastän det ännu icke förnummit på något sätt hans närvaro.

Den som ser sig hjälplös i sitt syndaelände, och har fått syn på hjälpen som är att få hos Jesus, varuppå han hoppas, utan att vilja missbruka den till synd, den har redan fått Jesus till gäst. Ja, ty Jesus bor i de förkrossade hjärtan, är en läkare för de andligen kränka, en Frälsare för de förtappade och vederkvicker de arbetande och betungade, som komma till honom.

En sådan människa kan icke känna Jesu närvaro för kvarvarande otros skull, och av brist på andligt ljus att hos sig bli varse tron [men Jesus är där]. Där är ock härbärke för Jesu lärjungar, ty blotta hoppets gnista föder av sig broderlig kärlek.

4. Ett hjärta, som fröjdar sig av sin Frälsare, kan bibehålla Jesu närvaro och vara ett härbärke för Jesus, även om fröjden upphör.

När Guds Ande vittnar med människans ande, att Jesus tagit

sin boning hos henne, så fröjdar hon sig i den fulla vissheten hon då därom har, och är då hjärtligt beredvillig att i sitt hjärta mottaga hela världen [i kristlig kärlek], och således så mycket hellre Jesu lärjungar. Denna fröjden försvinner väl snart, men änskönt Jesu närvaro icke förnimmes, upphör därför icke hjärtat att vara hans boning; ty där är nu tron på Jesus och kärleken både till Jesus och hans lärjungar. Jesus bor då i hjärtat med sin frid, fastän där icke hålles gästabud i hjärtat med andlig fröjd. Och Jesu lärjungar hava ock rum där, fastän de icke alltid få anledning att fröjda sig med varannan, utan också ibland gråta med dem som gråta.

5. Ett hjärta, som kämpar emot frestelser, är ett härbärke för Jesus, där han håller nattvard med sina lärjungar, även om det tyckes som om Jesus av hjärtats ondska vore redan utdriven.

Efter den nyss omtalta fröjden kommer kampen, ty efter en sådan vila vaknar köttet och börjar föra strid emot anden. Genom mängden av onda tankar, genom begärelsernas häftighet och därigenom, att människan av svaghet giver för dem vika, förekommer det henne som det vore uppsåtliga synder, och som Jesus vore genom dem utdriven, ja, även som om där icke vore något rum i hjärtat för den broderliga kärleken, isynnerhet om frestelsen angriper kärleken.

Men när det så är, att människan hatar synden, plågas av synden och strider mot synden, icke med förnuftets föreställningar, utan med bön i Jesu namn och med skäl, hämtade av Guds ord, så är det Jesus som bor i hjärtat, som för striden i hjärtat och så slutligen utför den till seger.

6. Ett hjärta, som plågas av ångest över syndaeländet, är ett härbärke för Jesus, fastän det synes som om Jesus vore långt borta, och hjärtat endast uppfyllt av synd och elände.

Även uti detta svåraste, men ock allra ädlaste lidandet föras Guds barn, att de måtte däruti lära det allra ädlaste tålmod. Detta äger rum då Gud döljer sig för dem och skickar sig så mot dem, som om han icke allenast icke frågade efter dem, utan ock som om han vore dem emot. Men Gud är dock tillstädes i hjärtat, fastän han fördöljer sig, ty de äro likasåväl, för

Jesu övergivandes skull, Guds barn, när de synas vara av Gud övergivna som Jesus var Guds Son, även då han var på korset av Gud övergiven, till vilken närvaro i hjärtat man också kan sluta av den hemliga vederkvickelse, som de åtnjuta, och den fördolda kraft, varmed de uppehållas. Amen.

Palmsöndagen.

1 Kor. 11: 23—29.¹

Några människor hava innästlat sig hos eder — några om vilka det för länge sedan blev skrivet att de skulle hemfalla under domen — ogudaktiga människor, som missbruka vår Guds nåd till lösaktighet och förneka vår ende härskare och herre, Jesus Kristus. Judas v. 4.

Ä m n e:

Den största salighet på jorden kan en människa få i den heliga nattvarden, om hon rätteligen brukar detta sakramentet; och den största fördömelse i tiden kan en människa draga över sig i den heliga nattvarden, om hon missbrukar denna dyra måltiden.

I. *Den största salighet på jorden, som en människa kan få i den heliga nattvarden, om hon rätteligen brukar detta sakramentet.*

1. Några kännetecken på dem, som rätteligen umgå med detta sakramentet.

1) De bruka den heliga nattvarden rätteligen, *som gå dit till Jesu åminnelse*. Där är således en åminnelse av vår Frälsare, vilken åminnelse de föra med sig till nattvardsbordet; liksom denna åminnelse genom den heliga nattvardens åtnjutande varder befästad, så att de föra den ökad med sig därifrån. Liksom Jesu första lärjungar hava de med sin uppmärksamhet så stannat vid det, som de hava hört om sin Frälsare, att åtanken av hans kärlek och välgärningar har fäst sig i deras hjärtan.

¹ Utgjorde högmässotext före år 1921.

2) De hava ock det kännemärket, att de *förkunna Herrens död* både med sin nattvardsgång och sedan. Liksom de hava åminnelsen av sin Frälsare hos dig själva, så uppväcka de även hos andra en åtanke på den gemensamme Världsåterlösaren, då de vid den heliga nattvardens begående på ett sådant sätt förhålla sig, att andra däri kunna skymta dragen av Guds Sons beläte, som de bära i sina hjärtan. Ändock de varken före eller efter sin nattvardsgång uppväcka någon särskild uppmärksamhet genom en frampressad andlighet, så giva de likväl åt varje eftertänksam människa en otvungen anledning att, såsom lika dyrt återlöst, besinna det som hans egen frid tillhör. Det är detta, vartill aposteln Paulus förmanar, när han säger i högmessotexten: *så ofta I äten detta bröd och dricken kalken, förkunnen I Herrens död, till dess att han kommer.*

3) De hava slutligen ock det kännetecknet, att *de pröva sig själva*. En människa prövar sig själv, då hon enligt Guds ord eftersinnar i vad tillstånd hon är till sin själ, på det hon därom måtte få så mycken upplysning, som Gud behagar lämna henne. Blotta angelägenheten om en sådan prövning visar redan att där är uppgången hos människan en omsorg om hennes själs välfärd; liksom det visar att en människa är en rätt Jesu lärjunge, när hon så långt inlåtit sig med ordets brukande, att hon företager sig att enligt ordet undersöka om sin själs tillstånd. När det kommer härtill, att denna undersökningen blir fullt redlig, så blir snart därav den anden utan falskhet, vilken David i Ps. 32: 1, 2 uppgiver såsom ett kännetecken på den människan, som har sina synders förlåtelse. Han säger: *säll är den vilkens överträdelse är förlåten, vilkens synd är överskyld. Säll är den människa som Herren icke tillräknar missgärning, och i vilkens ande icke är något svek. . .*

2. Den stora salighet, som är i den heliga nattvarden att få, och vilken är den största salighet som kan vinnas under det en människa lever på jorden.

1) Det första av denna salighet består i syndernas förlåtelse och vissheten därom, [om detta talade Jesus vid nattvardens instiftande]. . . När Gud frikänner en människa från all syndaskuld, och dömer henne fri från allt syndastraff, så är hon

därmed förlossad från all olycksalighet, och har sålunda blivit ägare av den första saligheten i nådens rike. All annan salighet följer med denna, så att det därför med rätta heter i vår lilla katekes: där syndernas förlåtelse är, där är ock liv och salighet. När en människa genom syndernas förlåtelse blir frälsad från fördömsen, så blir hon med detsamma en arvinge till den himmelska saligheten. När detta avgöres i himmelen hos Gud, så är det ännu fördolt för människan själv. Det blir först av henne känt när den helige Ande bär därom vittnesbörd i hennes hjärta, Rom. 8: 14—16. . . Med detta vittnesbördet följer en obeskrivlig salighet, som är en försmak av själva det eviga livets glädje. Ibland, men icke alltid, följer denna kännbara saligheten med den heliga nattvardens åtnjutande. . . Ps. 34: 9.

2) Den andra saligheten, som i den heliga nattvarden är att få, är föreningen med Frälsaren Kristus, samt därav flytande kraft till ett heligt leverne. . . Joh. 6: 56. . . Liksom var och en människa, som kommer till tron på vår Frälsare, kommer till förening med honom, likaså varder denna föreningen befastad då en människa kommer till delaktigheten av Frälsaren Kristus i hans nattvard. Emedan denna de trognas förening med Frälsaren Kristus är en hemlighet . . . så är därom icke mycket att säga. Välsignelsen, som därav flyter, är likväl out-sägligen stor; ty därav följer all den kraft till helgelse, som de trogna av sin Frälsare hämta. . . Joh. 15: 5. Av denna föreningen med Frälsaren Kristus härflyter den verkställigheten, som börjas med en redlig vilja, som Kristus verkar i dem, och fullbordas med den förmåga, som Frälsaren Kristus åt dem skänker.

II. *Den största fördömelse i tiden, som en människa drager över sig i den heliga nattvarden, om hon missbrukar denna måltiden.*

1. Alldraförst beskriva vi dem, som missbruka den heliga nattvarden.

1) De hava det kännemärket, att de *äta och dricka utan att göra åtskillnad mellan Herrens lekamen och annan spis* . . . Herrens nattvard är helig, men de helga den icke i sina hjärtan.

De hava icke någon tanke därpå, vem den Herren är, med vilken de handla i den heliga nattvarden, icke heller använda de något eftersinnande på undersökningen därom, huruvida de själva äro rätta nattvardsgäster. Vanan eller ett egensinnigt beslut leder dem blint åstad, utan att de förstå påföljderna, som de härigenom draga över sig. Icke en gång den undervisning, som lämnas dem i skriftermålet, förmår att hos dem väcka något eftersinnande. Lika avlägset från deras Återlösare som deras tankar annars äro, lika främmande för honom äro de i sitt sinne, då de gå fram till honom i hans nattvard.

2) Det andra kännetecknet på dem som missbruka vår Frälsares nattvard är det, att de *äta och dricka på ett ovärdigt sätt*. . . Om man skulle hava avseende på personen, så vore visserligen ingen människa värdig att gå till den heliga nattvarden, ty huru kan den av synden fördärvade människan vara värdig att nalkas den helige Guden? Förskräckligt ökas likväl den personliga ovärdigheten genom det nedriga förhållande, då de vid nattvarden visa mera förakt mot nattvardens Herre, än de någonsin skulle våga sig att yttra om de infunno sig såsom gäster hos en människa. . . Överhöljda med syndens orenlighet i sina hjärtan, våga de sig likväl fram till Herrens bord.

2. Den största fördömelse i tiden, som dessa draga över sig, vilka missbruka denna måltiden.

1) Den fördömelsen består allraförst däri, att de *äta och dricka en dom över sig*. . . Redan förut hava de över sig den domen, om vilken Frälsaren Kristus har sagt att den är över alla dem, vilka icke hava kommit till en sann tro. Han säger: *den som icke tror, han är redan dömd, eftersom han icke tror på Guds enfödde Sons namn*, Joh. 3: 18. Osaligheten, som med denna domen följer, ökas därigenom, att de i detta tillståndet gå till den heliga nattvarden. . . Denna domen, eller detta straffet, består dels i den förblindelse, som efter den heliga nattvardens begående överkommer en ovärdig nattvardsgäst, och dels. . . i den större hårdheten i hjärtat, som en ovärdig nattvardsgäst ådrager sig. . .

2) Den andra osaligheten, som kommer av ovärdig nattvardsgång, kallas i vår text *att försynda sig på Herrens leka-*

men och blod. Detta åsyftar det ansvar, som en ovärdig nattvardsgäst ådrager sig genom missbruket av vår Frälsares nattvard... En förfärlig tillökning på deras fördömselse vederfares dem därför, att de missbrukat vår Frälsares nattvard... Matt. 10: 15.

*Tillämpning . . .*¹ Har det förståndet av Guds ord blivit eder givet, att I kunnen inse huru I allt hittills haven missbrukat eder Frälsares nattvard, så är denna upplysningen om eder hittillsvarande olycka just en förberedelse till den salighet, som eder Frälsare i den heliga nattvarden vill giva eder. Då en sådan upplysning om edra nattvardssynder otvivelaktigt har blivit eder lämnad genom Guds heliga ord, så ären I redan Jesu rätta lärjungar, för vilka han har inrättat sin nattvard. I kunnen därför också trösteligen gå där till, ty eder Frälsare ämnar eder intet ont, men vill där giva eder den salighet, som han i sin nattvard nedlagt, och som han förvärvat med sin lekamen och blod, som han för eder har utgivit.

Är det så, att I redan haven åtnjutit den stora saligheten, som i den heliga nattvarden är att vinna, så bören I icke allenast därför frambära inför Gud eder tacksägelse, utan I bören ock låta edra medåterlösta få dela frukterna av denna eder salighet. Om Herren har glatt edert hjärta vid eder Frälsares bord med försäkran om edra synders förlåtelse, så skolen I ock fägna de bekymrade hjärtan med ett vänligt bemötande. Om I i den heliga nattvarden haven åtnjutit eder Frälsares stora kraft, så ären I skyldiga att bära och fördraga deras svaghet, som äro felande. Så skolen I öka eder egen salighet därmed, att I delen den åt andra, och så skall eder icke något fattas, ty allt skall bliva eder skänkt av eder Frälsares nådesfullhet. Amen.

---

¹ Första momentet här innehålles huvudsakligen i 2:a delen och förbigås därför.

Långfredagen.

3 akten.

Det är en liknelse, som ofta förekommer i den heliga skrift, att det olika måttet av Guds nådesuppenbarande framställs under liknelse av den naturliga dagens olika tider. Så länge ännu människorna leva i okunnighet om den nåd, som deras Frälsare förvärvat dem, liknas deras tillstånd vid natten, såsom då det heter i Rom. 13: 12: *natten är framskriden*. När åter någon eftertanke om själens frälsning börjat väckas i deras hjärtan, beskrives deras tillstånd under bild av morgonrodnaden och dagningen, 2 Petr. 1: 19. När ett allvarligt frälsningsbegär uppgått hos själarna under en hjärtlig fruktan för Herrens namn, liknas detta tillståndet vid solens uppgång, såsom det heter i Mal. 4: 2: *för eder, I som frukten mitt namn, skall rättfärdighetens sol gå upp, med läkedom under sina vingar*. Den ställningen kan liknas vid natten, i vilken våra första föräldrar voro stadda, då de voro fallna i synd, men då den av Gud beslutade frälsningen ännu icke var uppenbarad . . .

Då frälsning under levitiska bilderna avmålades, och i gamla testamentets löften förkunnades, kunde tillståndet bland Guds folk liknas vid gryningen eller dagbräckningen. Några strålar av ljus satte vakna och uppmärksamma människor i stånd att kunna något urskilja under den andliga dunkelheten, som rådde under gamla testamentets dagar. Där gåvos några strålar av andligt ljus i offerbilderna, och än mera ljus var där i Guds löften, som voro genom profeterna givna. Huru dunkelt detta nådeljuset var, kunde människorna likväl därvid urskilja att Gud ville på dem bevisa nåd och antaga en annans tillfyllestgörelse i deras ställe, den Gud själv ville skaffa, men den de skulle frambära [genom en av sitt släkte].

Men mörker och skugga var ännu kvar; ty det var ännu icke så klarligen uppenbarat, varken vari den tillfyllestgörelsen skulle bestå, icke heller sättet huru man skulle få däruti del.

De hugneliga tiderna äro ännu icke komna, vilka enligt profeternas skrifter äro att vänta, och vilka skola föra med sig ett så stort överflöd av andligt ljus, kraft och salighet, att våra nuvarande dagar icke därmed kunna jämföras i klarhet. Likväl har var och en uppväckt själ sett gryningen av en sådan salighetsdag, likasom var och en trogen själ har hunnit till morgonstunden därav.

Ämne:

Morgonrodnaden av salighetens dag.

I. *Morgonrodnaden av den största salighetsdagen, då all salighet blev åt alla människor förvärvad.*

1. Natten som föregick morgonrodnaden av denna salighetsdagen bestod däruti, att då var efter naturens ordning natt; ty det var den natten, då Herren Jesus var i Getsemane örtagård, vareft han blev förråd . . . Då var det också natt i andligt avseende, ty den onde anden hade utbrett ett gräsligt mörker över de oomvända människornas förstånd, vilket vår Frälsare . . . kallade mörkrets makt . . . Det var ock ännu ett mörker utbrett över människornas sak, eftersom det ännu icke var avgjort att Jesus skulle bliva dömd till döden . . . Men vid dagningen av salighetens dag blev det mera ljust i människornas salighetssak . . . Då öppnades utsikten därtill att Jesus skulle bli korsfästad . . . Då kunde man se huru Jesus skulle bliva en förbannelse för oss, såsom det var hotat i lagen . . . Då visade det sig huru Jesus därigenom skulle förlossa oss ifrån den förbannelse, som i Moses lag var hotad över lagens överträdare.

2. Den största salighetsdagen var Jesu dödsdag, emedan på den dagen salighet åt alla människor förvärvades. Jesu dödsdag var därför också den största salighetsdag, som den ock i själva verket bevisade sig vara. Den dagen var den största

salighetsdag, ty på den dagen voro alla de omständigheter samlade, som utgöra en salighetsdag. Gud, i vilken allena är salighet, var på jorden. Han var Gud själv, som dog på korset; därför säger aposteln Paulus i 2 Kor. 5: 19: att *Gud var i Kristus*. Jesu dödsdag var den största salighetsdag, ty all salighet blev på den dagen både förvärvad, förkunnad och skänkt. Jesus icke allenast förvärvade salighet på denna dagen såsom överstepräst, utan predikade därom själv såsom profet och skänkte den såsom konung till den botfärdige rövaren, till vilken han sade: *Sannerligen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset*. På Jesu dödsdag förvärvades salighet åt alla människor; ty då fullbordade Jesus [det verket] att lida all osalighet i människornas ställe, varigenom han förlossade dem ifrån all osalighet. Jesu fattigdom slutades därmed att han dog utblottad på allt, och sedan han lidit de största timliga brister. Jesu vedermöda slutades i döden, sedan han lidit matthet och och alla kroppsplågor. Jesu ångest slutades, sedan han kort före sitt avlidande varit av Gud övergiven. Då fullbordade Jesus [det verket] att fullgöra lagen i människornas ställe, varigenom salighet förvärvades åt alla. Liv och salighet var lovad såsom belöning för lagens fullgörande, vilken Jesus förvärvade med sin lydnad till döden. Gud hade själv uppfunnit och förordnat det sättet för tillfyllestgörelse. Eftersom då Jesus var ensam så mycket som alla människor, så var hans lagsfullbordan lika med alla människors, att således nådelönen var av honom likaså väl förvärvad åt alla människor, som därest de hade själva förvärvat den. Den dagen bevisade sig ock i själva verket såsom den största salighetsdag, ty där visade sig på den dagen kraftiga verkningar av den saliggörande nåden, både av den nåden som tillbjuder salighet, och av den nåden som skänker den. Den nåden som tillbjuder salighet, visade sig hos kvinnorna som gräto och ömkade sig över Jesus vid hans utgång från Jerusalem till Golgata, samt hos folket som slog sig för bröstet, och hos hövitsmannen som bekände Jesu oskyldighet och gudom, då de sågo de undren som skedde vid Jesu död. Den nåden som skänker salighet visade sig hos lärjungen som Jesus älskade, hos Nikodemus och Josef av Arimatea, samt hos

de andra av Jesu bekanta, som stodo vid hans kors, som sutto vid hans grav, och som voro sysselsatta med hans nedtagande från korset.

II. *Morgonrodnaden av den första salighetsdagen, då nåderikets salighet åt en uppväckt människa tillbjudes.*

1. Natten som föregår morgonrodnaden av denna salighetsdag. Under syndens natt, så länge synden är fördold, då sover människan i synden, och vet ibland icke antingen det är dag eller natt, och ibland drömmer hon att det är dag, då det ännu är djupa natten. Ibland aktar människan icke om något, varken om syndaförlåtelse, nåd eller salighet, utan talar om syndernas förlåtelse såsom vore det en småsak, nämner Guds nåd såsom ett ordstäv, och saligheten icke oftare än hon därpå svärjer. När syndens natt blir i första början av uppväckelsen uppenbar, så blir människan varse sitt tillstånd, varuti hon är stadd till själen. Hon inser då sina synders svårhet, och huru hon därmed har svårligen förtörnat Herren. Djupet av hennes fördärv blir för henne upptäckt, och hon förstår att hon därutur ej kan hjälpa sig upp. Hennes själs nöd och fara visar sig för henne i hela dess fasa. När hon jämför med Guds bud sin levnad, så förstår hon att den eviga fördömselsen vore hennes eviga lott, om döden träffade henne innan hon fått del av världens Frälsare Guds Son.

2. Morgonrodnaden av salighetsdagen kan det anses vara, då saligheten i nådens rike åt den uppväckta människan tillbjudes. Då sådana ställen i den heliga skrift förhållas människan av Guds Ande, i vilka Gud betygar sin olust till hennes undergång såsom då han säger: *Jag har ingen lust till den ogudaktiges död, utan fastmer därtill att den ogudaktige vänder om från sin väg och får leva*, Hes. 33: 11; eller då Gud yttrar sin allvarliga vilja om hennes frälsning, såsom då aposteln Paulus betygar, att *Gud, vår Frälsare vill att alla människor skola bliva frälsta och komma till kunskap om sanningen*, 1 Tim. 2: 4. [Likaledes] då Gud visar människan på de märkligaste exempel av benådade ogärningsmän; såsom David, som fick de svåraste brott förlättna, Petrus, som blev upprättad från det djupaste fall, och Paulus, som varit som han själv säger i 1

Tim. 1: 13, en hädare och en förföljare och en våldsverkare, och honom blev likväl barmhärtighet vederfaren. Denna andliga morgonrodnad blir ännu klarare, då Gud tillbjuder sig att verka allt i människan till hennes omvändelse, såsom han verkat utom henne till hennes återlösning. . . Människan erfar under ett sådant nådetillbud salighet, då hon förnimmer lisa av syndaförlåtelsen, som framställes för henne icke allenast såsom möjlig, utan ock såsom tillkommande viss; [likaså] då henne skänkes förhoppning om rättfärdigheten som skall bliva henne tillräknad, eftersom den är av Frälsaren Kristus åt alla människor förvärvad, och då hon, för det tredje, har en försmak av Guds barns vardagsförnöjelse, när henne tillbjudes arvsrätt till livets krona.

3. Sådan är nådens morgonrodnad, men det blir för en uppväckt människa en salighetsdag, då nåderikets salighet åt henne skänkes. Då en uppväckt människa kommer till hjärtats varaktiga förhoppning till Jesus därom, att han varit mäktig att försona hennes synder, och att han är villig att förlåta dem, så skänkes henne all nåderikets salighet, både den saligheten som *hör till* rättfärdiggörelsen, syndernas förlåtelse, nåd, barnskap, arvsrätt, och den saligheten som *följer med* rättfärdiggörelsen, såsom Guds inneboende, de heliga änglars vård och gemenskapen med hela nådens och härlighetens rike; ävensom den saligheten som *följer efter* rättfärdiggörelsen, nämligen befrielse från ångest och dödsfruktan, friden med Gud och en stilla förnöjelse i hjärtat. Den dag då detta sker, blir för den uppväckta människan en salighetsdag. Ändock den dagen i andligt avseende är så tillvida mulen, att människan liksom ej kan se var nådesolen finnes på nådehimmelen, så är det likväl så ljust i hennes själ, att hon kan veta visst att rättfärdighetens sol är för henne uppgången, så att Gud har för händer att föra henne till tro och rättfärdiggörelse. Ehuru hon icke ännu känner förnöjelsen av syndernas förlåtelse, frimodigheten av Guds inneboende och fröjden över det himmelska arvet, är där likväl hos henne en så klar upplysning, att hon kan hava en viss förhoppning därom, att henne skall vederfaras nåd. Ännu mera då de från den förbigångna sorgenatten kvarblivna mol-

nen av ett starkare nådessken förskingras, så att människan kan klarligen av Guds ord se och i sitt hjärta erfara den henne skänkta nådessaligheten, är det då för henne en salighetsdag; ty då är där i hennes hjärta den fröjd vid försäkran, som där var i himmelen vid hennes omvändelse.

Tillämpning. Är det ännu natt i din själ, så har du orsak att vänta dig plats i det yttersta mörkret. Kan du ännu ingenting urskilja rörande ditt själatillstånd, antingen det är saligt eller förtappat, så har du visserligen icke heller kommit till den klara kännedomen om din Frälsare, som har med sig tron på honom och delaktighet i honom.

Har där hos dig börjats en gryning genom de första nåderörelserna, så följ apostelns Petri råd i 2 Petr. 1: 19; annars kunde den påbegynta andliga dagningen snart åter förvandlas i blindhetens och syndens mörka natt. Också denna dagen är för dig en salighetsdag i tillbudandet av nåd, som Gud vill göra med dig av barmhärtighet, som Gud vill låta dig vederfaras. Den skall bliva ännu mera för dig en salighetens dag, om du tager emot det som dig tillbjudes; ty då skall du få den förlåtelsen som nu tillbjudes dig, och den rättfärdigheten skall tillhöra dig, som nu varder dig förkunnad. Då skall du ock omsider få uppleva den salighetsdag, då du skall bliva därom försäkrad. Bed nu därom och ropa, att du måtte uppnå den salighetsdag, då du kommer till Guds Sons tro, och synderna bliva dig förlättna för hans namns skull. Far fort att med flit och allvar höra och läsa Guds ord, så skola dina nådedagar bliva allt klarare genom det ljuset, som från ordet framstrålar. Om du så fortfar, så länge det heter i dag, att förmana dig själv, så skall, vid slutet av din sista levnadsdag, morgonrodnaden för dig uppgå av evig härlighet och fröjd, för det som din Frälsare uträttat för dig på din stora återlösningsdag. Amen.

Påskdagen.

Mark. 16: 1—8.

Ty om vi hava vuxit samman med honom genom en lika död, så skola vi ock vara sammanvuxna med honom genom en lika uppståndelse. Rom. 6: 5.

Aposteln talar i detta kapitlet isynnerhet om den välsignelsen och nyttan av Jesu död, att därmed blivit förvärvad kraft att vända om ifrån synden och att stå henne emot. Detta framställer aposteln under liknelse av att dö och uppstå, eftersom detta är utträttat i Jesu död och uppenbarat i hans uppståndelse. Aposteln talar först därom, att dö med Kristus, innan man kan komma därtill, att uppstå och leva med honom; men han framställer detta såsom varande i nära sammanhang med vartannat.

En människa dör ifrån synden, då hon i en ny födelse fattar uppriktigt hat och allvarlig styggelse till synden. Uppväckelsen av lagen kan väl göra syndaren rädd för synden, men förmår dock icke att riva hjärtat löst från synden. Det rätta hatet till synden uppkommer av kärleken till Jesus, och av det förändrade sinnet som människan har fått i den nya födelsen. När den omvända människan i en daglig helgelse allt mer emotstår och bortlägger synden, så blir ock hatet till det onda allt mera grundligt, stadgat och verksamt, fastän hatet emot synden icke visar sig så ivrigt, och så beställsamt som det var i uppväckelsen, ej heller talar så mycket om sig.

Ä m n e:

Den andliga uppståndelsens likhet med Kristi uppståndelse.

I. Uti det som vid Jesu uppståndelse tilldrog sig, är där mycket som liknar det, som tilldrager sig vid en botfärdig syndares andliga uppståndelse.

1. Då kvinnorna menade att Jesus var eller skulle bliva död, och att allt hopp var för dem ute, men likväl gingo och sökte Jesus, då var Jesus redan uppstånden. Likaså då en botfärdig syndare anser sig för att vara andligen död, och ser ingen hjälp för sig möjlig, fastän han därefter söker, då är han nära att komma till tron och till den andliga uppståndelsen.

Det måste därtill komma med en uppväckt människa, att hon ser sig vara i allo förlorad. Det är sökandet [som hos en sådan människa äger rum] som utgör skillnaden emellan förtvivlan och den sanna botfärdigheten. Och det är denna syndakännedom [att hon ser sig i allo förlorad] som utgör skillnaden emellan det tillståndet, då en människa börjar söka, och då hon söker och finner.

2. Såsom Jesu uppståndelse skedde med solens uppgång och den naturliga dagens början, så sker ock den andliga uppståndelsen med en botfärdig syndare, då evangelii klarhet giver ljus dager för honom uti Jesu återlösnings härlighet och djupet av Guds kärlek.

Där kan ingen evangelisk klarhet komma in i människans hjärta, förrän lagens upplysning har gått förut, men själva lagens upplysning blir då först rätt bragt till sin fullhet, när den uppväckta människan kommer till Jesu kännedom, så att den av lagen uppväckta människan blir bestrålad av evangelii klarhet. Det är denna evangeliska upplysningen som uppväcker sökandet efter Jesus, och sedan därunder tillvägabringar trons visshet, som har med sig den andliga uppståndelsen, Ef. 5: 13.

3. Såsom kvinnorna bekymrade sig över stenens bortvältande, som dock var redan borttagen, så förekomma frestelser till bekymmer över synderna, även sedan de blivit förlåtna.

När synderna blivit förlåtna, så upphör det bekymret som verkas av Guds Ande, och själen får frid med Gud. Men därefter kunna frestelser påkomma till bekymmer över synderna, liksom de icke vore förlåtna. Liksom en vunnen stillhet kan vara uppväckelses vila, och icke en Guds frid [sådan den finnes hos den som fått syndernas förlåtelse], så kan ock det återkomna bekymret vara en förnyad väckelse av den Helige Ande, och icke en frestelse till otrosförtvivlan.

4. Detta bekymret bliver alltid oförmodat hävt genom den nådeförsäkran, som en större upplysning medför; såsom kvinnorna vid ett närmare efterseende funno stenen vara bortvältrad; men det bekymret återkommer likväl det oaktat på nytt genom den vidlådande otron; såsom kvinnorna även efter erhållen försäkran om Jesu uppståndelse blevo betagna av räddhåga.

När en omvänd människa hinner till en omständligare och klarare insikt i det som rör nådaståndet, och som är därtill hörande, så kommer hon därigenom att förstå om sig själv att hon är omvänd, att hon har tron, och att hon regeras av Guds Ande. Med mycket liten andlig insikt kommer en människa till tron, när likväl insikten är sann och grundlig. Men först vid ett klarare ljus kan en människa bli varse sitt nådastånd. Redan vid ett mindre mått av sådan insikt lägger den Helige Ande sitt vittnesbörd därtill, vilket gör att det tager hos människan ett stort framsteg i vissheten, [såsom aposteln Paulus säger i] Rom. 8: 16.

II. *En botfärdig syndares andliga uppståndelse liknar ock Frälsarens uppståndelse uti den märkliga förändring, som därigenom skedde med Jesus, ifrån förnedring till upphöjelse.*

1. Jesus blev uti sin uppståndelse förklarad såsom den där hade övervunnit synden, helvetet och djävulen; och så bliver en botfärdig syndare vid den andliga uppståndelsen uti rättfärdiggörelsen förklarad fri från alla synder, fri från helvetets fördömmelse och satans makt.

Egentligen blev Jesus frikänd i sin dödsstund från människornas syndaskuld, såsom Jesu tvenne sista ord på korset vittna därom, och underverken som skedde vid Jesu död; men i Jesu uppståndelse blev detta klarare uppenbarat, 1 Tim. 3: 16. Likaså blir en människa rättfärdiggjord från synden, när hon kommer till tron, som är det första av nya födelsen; men hennes rättfärdiggörelse blir uppenbar genom den andliga uppståndelsen, som är den nya födelsens andra stycke; ty då en människa i den andliga uppståndelsen med det hos henne upprättade Guds beläte visar att hon har blivit en ny deg, så visar detta att hon i rättfärdiggörelsen blivit räknad såsom osyrad, eller såsom den där icke haft del med syndens surdeg.

2. Jesus blev uti sin uppståndelse förklarad såsom Guds Son och såsom arvinge till himmelens härlighet, då han blev av Gud upptagen i härligheten och uppvaktad av de heliga änglarna; och så bliver ock en botfärdig syndare, då han andligen uppstår, upptagen till ett Guds barn, och, såsom en himmelens arvinge, ställd under de heliga änglarnas vård.

Såsom Jesus före sin uppståndelse var Guds Son, så är ock den troende människan ett Guds barn, innan det blir uppenbart genom den andliga uppståndelsen att hon har blivit ett Guds barn. Men såsom det i Jesu uppståndelse blev uppenbart att han var Guds Son, så blir det ock uppenbart genom den troende människans uppståndelse att hon har blivit ett Guds barn.

3. Jesus började i sin uppståndelse ett nytt förklarad liv; och så börjas ock för en botfärdig syndare ett nytt liv med nytt ljus, ny vilja och ny kraft.

1) Jesus började i sin uppståndelse ett nytt lekamligt liv, som var förklarad, och som hörde till det eviga livet. Han började i sin uppståndelse att kunna undvara lekamlig spis, liksom de saliga, vilka varken hungra eller törsta. Jesus började i sin uppståndelse att vara fri för alla anfall av sina fiender, liksom de saliga bära palmer i sina händer, såsom tecken till en fullkomlig seger. Jesus började ock att leva utan deltagande i några mänskliga omständigheter, liksom alla mänskliga förbindelser uti det eviga livet upphöra.

2) I den andliga uppståndelsen börjar den troende människan ett nytt andligt liv, som är en förberedelse till det eviga livet.

[Efter de 10 buden har detta andliga liv följande 10 drag som förberedelse till det eviga livet].

Den uppriktiga kärleken till Gud i lydnaden för Guds bud, är en förberedelse till den fullkomliga kärleken för Gud, som uppfyller de saligas hjärtan. — Den stapplande tacksägelsen, som är bönen vidfogad, är en förberedelse till det högljudda lovet, som den frälsta människan skall frambära inför Guds tron. — Det uppmärksamma rannsakandet av ordet är en förberedelse därtill, att den förklarade själen skall skåda Gud ansikte mot ansikte. — Den kristliga ödmjukheten är en förbere-

delse till emottagandet av härlighetens ovanskliga krona. — Den kristliga medlidsamheten är en förberedelse till befrielsen från allt lidande. — Den kristliga renheten är en förberedelse till den härliga uppståndelsen. — Den kristliga hjälpsamheten är en förberedelse till det glädjefulla emottagandet av de andra saliga vid ingången i det himmelska riket. — Den kristliga tystlåtenheten är en förberedelse till deltagandet i de himmelska samtalen [i himmelen], varest man får höra de ousägliga orden. — Den kristliga försakelsen är en förberedelse till emottagande av det oförgängliga arvet. — Den gamla människans avklädande är en förberedelse till iklädandet av de vita kläderna, som bäras vid Lammets bröllop i himmelen. Amen.

Annandag påsk.

Luk. 24: 13—35.

Se, jag är med eder alla dagar intill tidens ände. Matt. 28: 20.

Ä m n e:

Jesu rätta lärjungars bedrövelse och glädje över deras Frälsares närvaro, allt efter som den åtnjutes eller saknas.

1. *Huru Jesu rätta lärjungar äro bedrövade då de sakna sin Frälsares närvaro.*

Jesu rätta lärjungar sakna sin Frälsares närvaro då de äro i ovisshet huruvida de hava del i honom.

De av Jesu första lärjungar, som gingo till Emmaus, voro bedrövade, emedan de voro i ovisshet huruvida Herren Jesus hade utfört den förlossningen, som de väntade av honom. Det står i vårt evangelium att de voro bedrövade under det att de talade med varandra om det, som hade tilldragit sig med vår Frälsare, som blivit korsfäst och dödad; och de yttrade själva att orsaken till deras bedrövelse var att tredje dagen redan var inne, utan att de erhållit någon full visshet om hans uppståndelse, den han själv hade sagt på tredje dagen skola ske. De hade väl hört av kvinnorna att änglar skulle hava berättat dem om Jesu uppståndelse; men denna underrättelse ansågs av dem att vara alltför mycket osäker, för att tillintetgöra deras sorg.

I lika mått, och av samma orsak, äro icke Jesu nuvarande lärjungar bedrövade, ty de veta att deras Frälsare har i sin död fullbordat deras förlossning, och uti sin uppståndelse bekräftat den. Men de sakna ibland vissheten därom, att de i

denna hans förlossning ännu äga del; och detta gör dem bekymrade. Understundom har denna vissheten hos dem försvunnit, utan någon dem veterlig orsak; men vanligen inträffar en sådan saknad i anledning av deras begångna fel, vilka ibland antaga ett utseende av uppsåtliga synder, och giva således anledning till den tanken, att de därigenom förlorat tron, och kommit bort från delaktigheten med sin Frälsare.

2. Jesu rätta lärjungar äro bedrövade över saknaden av sin Frälsares närvaro; ty de behöfde den till sin tröst och understöd i vedermödan och frestelserna.

Lärjungarnas bevekliga begäran till Herren Jesus, att han skulle bliva hos dem, kan man anse såsom en avmålning av Jesu nuvarande rätta lärjungars belägenhet, så att man kan föreställa sig dem sägande till sin Frälsare: *bliv kvar hos oss; ty det lider mot aftonen, och dagen nalkas redan sitt slut.*

De dagar äro framlidna, då en sann gudsfruktan var uppenbar, och kunde således vara de svaga i trön till stöd. Numera är det lidet så långt hän på denna världens afton, att den sanna gudaktigheten håller sig fördold, antingen emedan de hava blivit få som idka den, eller emedan den kristliga visdomen bjuder den rättfärdige att tåga på denna onda tiden. Vid saknaden av ett sådant yttre stöd behöfde Jesu trogna att inom sig själva hugnas av sin Frälsares närvaro, då de se sig av mängden övergivna. Det ökar därför deras sorg, när, efter Guds visa råd, de även måste se sig vara lämnade av sin Frälsare liksom åt sig själva. Likasom det i lekamligt avseende led mot aftonen, då Herren Jesus ställde sig såsom ville han gå bort ifrån lärjungarna på vägen till Emmaus, likaså kunna Jesu nuvarande lärjungar bruka dessa Jesu lärjungars ord, och i andligt avseende säga: *det lider mot aftonen*; ty mörkrets makt ökar sig med var dag, och den ondes grymhet stiger, allt efter som tiden minskas, som är honom lämnad att utöva sin förfärliga frestelses makt. Jesu rätta lärjungar behöfde därför på denna sista vredens tid att understödjas med sin Frälsares kännbara närvaro; och det ökar således deras nöd, när de sakna honom, som skulle bistå dem mot deras fiender, som tränga dem på alla sidor.

3. Ändock att denna Jesu lärjungars bedrövelse i sig själv

är en trosskröplighet, så varda de likväl emot densamma understödda, och bliva därur hulpna.

Att lärjungarnas bedrövelse var hos dem en brist på tro, kan man se av den bestraffning, som Herren Jesus gav dem, då han sade till dem: *O, huru oförståndiga ären I icke och tröghjärtade till att tro på allt vad profeterna hava talat.*

Men oaktat detta skarpa tilltal, lämnade Jesus dem en omständig undervisning ur Moses och profeternas skrifter, till understöd för deras vacklande tro, och fogade sig även efter deras begäran, så att han gick in att bliva kvar hos dem. Likaså handlar Herren Jesus med sina svagtroende lärjungar än i dag. Om de kunde något litet mera tro, så behövde de icke att vara så mycket bedrövade, ty de kunde då genom ordet om sin Frälsares närvaro hava den vissheten, som de sakna i sina hjärtans känslor. Huru otillbörligt det är, att Jesu nuvarande rätta lärjungar, under en sådan ymnig tillgång på trosnäring, äro med så mycken trosskröplighet behäftade, så handlar Herren Jesus likväl med den gudomliga trohet, som aposteln Paulus beskriver i 2 Tim. 2: 13, då han säger: *äro vi trolösa, så står han troget fast vid sitt ord. Ty han kan icke förneka sig själv.* Han lämnar dem en förnyad undervisning av sitt ord om det som han gått igenom för människorna, om det som han åt dem förvärvat, och huru han meddelar det åt dem från härligheten, där han nu är. Därigenom understödjer han deras trosskröplighet, och hjälper dem därur, då han bringar dem till en sådan trosstadga, att de, även under saknaden av sin Frälsares kännbara närvaro, kunna vara nöjda och väl tillfreds, under det de hålla sig vid löftet om hans fördolda närvaro, vilken är lika stor och kraftig i sin verkan, som då de förnimma den i sin känsla. Häri komma de då att likna Moses om vilken det står i Hebr. 11: 27, att *han höll sig vid den han icke såg, såsom han honom sett hade* (G. Ö.).

II. *Huru Jesu rätta lärjungar bliva glada, då de förnimma att deras Frälsare är närvarande hos dem.*

1. Jesu rätta lärjungar bliva understundom glada, förmedelst sin Frälsares osynliga närvaro, utan att de förstå varifrån denna glädjen kommer.

Så omtalade lärjungarna i Emmaus för varandra huru de känt sig upplivade under det att vår Frälsare för dem uttydde skrifterna. De sade: *Voro icke våra hjärtan brinnande i oss, när han talade med oss på vägen och uttydde skrifterna för oss?* De kände således en glädjefull verkan av vår Frälsares närvaro, fastän de icke visste därav, att han var tillstädes, ty det står i vårt evangelium att *deras ögon voro tillslutna, så att de icke kände igen honom.*

Något dylikt vederfares ännu Herrens trogna. De förnimma ibland en glädje i sina hjärtan, vars orsak de icke känna; men den härrör därav, att Herren Kristus närmat sig deras hjärtan, under det att de ymnigare åtnjuta hans kärlek. Likasom sådant hände lärjungarna på vägen, under det att Herren Jesus för dem uttydde skrifterna, likaså är det under umgänget med ordet, som Jesu nuvarande rätta lärjungar få erfara en sådan dold fägnad i sina hjärtan. Ändock de icke förstå att detta flyter från denna höga källa, så utgjuter sig likväl denna salighet lika ymnigt i deras själar; ty det behagar ibland Herren att skänka sina gåvor, utan att han därför lämnar full utredning om hela förhållandet.

2. Ibland härrör de trognas glädje därav, att de både förnimma sin Frälsares närvaro, och förstå att deras Frälsare är hos dem tillstädes.

Detta vederfors också lärjungarna i Emmaus, då deras ögon öppnades och de kände igen Jesus. Deras glädje steg då till sitt högsta mått. De lämnade det ärendet oavgjort, till vars uträttande de hade företagit denna resan, och begåvo sig genast tillbaka till Jerusalem igen, för att underrätta Jesu därvarande lärjungar att de hade sett Jesus vara levande, och således meddela dem den glädjen de därav hade känt.

Ehuru för det mesta Jesu närvaro hos hans trogna är endast för dem en sanning, varom de äro övertygade i sitt förstånd, så blir likväl denna sanningen ibland eftertryckligt klar för dem, och uppfyller då deras hjärtan med utesäglig fröjd. Likasom lärjungarna i Emmaus äro de då färdiga att lämna alla jordiska angelägenheter för att endast överlämna sig åt denna glädjen med hela själen. De skynda, liksom lärjungarna i

Emmaus att meddela sin glädje åt andra Jesu lärjungar. I övrigt kunna dessa höga saker mera förnimmas, än de kunna beskrivas; likasom den glädjen som är i himmelen, icke heller kan med vanliga ord uttalas, vilken glädje isynnerhet härrör av Jesu närvaro bland dem, såsom det heter i Upp. 21: 3: *se, nu står Guds tabernakel bland människorna, och han skall bo ibland dem, och de skola vara hans folk; ja, Gud själv skall vara hos dem.*

3. Genom glädjen av Jesu närvaro bliva de trogna utrustade med frimodighet och undergivenhet att gå förestående frestelser och lidande till mötes.

Under Jesu pågående lidande hade hans lärjungar gått igenom mycken bedrövelse; men ännu mera återstod för dem att uthärda. Vad sorg de av Jesu lidande hade haft, kan man av vårt evangelium förstå; och vad ytterligare därefter övergick dem, kan man inhämta av Apostlagärningarna. Där ser man ock huru de med en sargad kropp, men till sina själar uppfyllda med glädje, gingo från judiska rådet, där de hade blivit hudflängda för Jesu namns bekännelses skull; som man läser i Apg. 5: 41.

Eftersom Guds allvisa råd så kräver, att Jesu trogna skola gå mycket lidande igenom, så vill Herren i sin barmhärtighet och trofasthet styrka deras själar, på det att de måtte kunna gå det igenom. Emedan lidandets beskaffenhet icke alltid medger att den troende människan kan under själva nöden förnimma sin Frälsares närvaro, så låter han henne erfara den förut, innan nöden kommer, på det att åminnelsen av det hon tillförene smakat, måtte hos henne understödja tron på löftet, som försäkrar henne om verkligheten av det, som för hennes känsla är fördolt. Så blir en troende kristen iståndsatt att kunna hålla sig vid den försäkran som Herren givit i Ps. 91: 15. *Jag är med honom i nöden, jag skall rädda honom och låta honom komma till ära.*

Tillämpning. Otivelaktigt är din Frälsare alltid närvarande med sin gudomliga allestädes närvaro, så att han är ett vittne till dina gärningar, och hör det som du talar inför honom; men med sin nådesnärvaro är han icke hos dig till-

städes, om du vänt dig från honom med ditt hjärta, och fördjupat dig med ditt sinne i synd. Han har tvärtom sagt genom profeten Jesaias, 59: 2 *Det är edra missgärningar som skilja eder och eder Gud från varandra, och edra synder dölja hans ansikte för eder, så att han icke hör eder.* Likasom du icke har någon del i din Frälsare, att han är närvarande hos dig med sin nåd och kärlek, likaså kan du icke heller därav hava någon tröst, utan du har ibland en bitter känsla av hans vrede, allra mest vid de tillfällen, då det står öppet för hans återlösta att få åtnjuta hans nåd. Därav kommer det att din nattvardsgång är dig en plåga, att ordets predikan förstör din sinnesro, och att rätta kristnas närvaro bortjagar dig. Detta allt låter dig erfara den osaligheten, som Herren Gud har förkunnat över dig och dina likar, då han säger genom profeten: *ve dem själva när jag viker ifrån dem*, Hos. 9: 12. Detta är ock en förfärlig försmak av det olyckliga tillståndet, då en förtappad människa i den osaliga evigheten är ännu längre bortkastad från Guds ansikte.

Känner du en sorg över din Frälsares frånvaro, och inser vidden av olyckan, den du dragit över dig då du bortdrivit Guds Ande ifrån dig genom dina synder, så skall du veta att detta just härrör därav, att Herren Jesus närmat sig ditt hjärta. Han är väl icke ännu på det sättet hos dig tillstädes, att han hos dig tagit sin boning; men han är dock likväl så vida hos dig närvarande, att han verkar på ditt hjärta med sitt ords kraft. Om du lämnar denna hans nådesverkan hos dig rum, så vill han ock gå in till dig, och bo uti din själ, och föra med sig hela nådesförrådet, som han åt sina återlösta har vunnit, nämligen syndernas förlåtelse, befrielse från fördömselsen, rättfärdighet, barnaskap, himmelsk arvsrätt, frid, hugsvalelse, hjärtats fröjd och segrande livskraft. O, skulle du icke då öppna ditt hjärta för honom, och låta Guds Ande vräka ut syndens och världens orenlighet, som hittills har uppfyllt det. Ack, hör huru han därtill uppmanar dig! Han säger i Upp. 3: 20. *Se, jag står för dörren och klappar; om någon lyssnar till min röst och upplåter dörren, så skall jag gå in till honom och hålla måltid med honom, och han med mig.* Men när du öppnar ditt hjärta för att låta synden och världen kastas ut därifrån, så skall du icke

i otro tillsluta det för din Frälsare, som klappar därpå, och skjuta ifrån dig den nåd och salighet han dig tillbjuder, liksom han icke skulle kunna giva dig det himmelska goda, för det att du är därtill ovärdig; utan du skall taga tacksamt emot vad han dig bjuder, och aktsamt förvara det han dig skänker. Så skall du sedan få behålla det, ty han skall själv förvara det i ditt hjärta, där han det nedlagt, och kraftigt förhindra att någon bortrövar från dig den stora nådeskänken, som kommit från hans hand.

Har du åtnjutit den saliga erfarenheten av din Frälsares nådesnärvaro, så må du väl förvara minnet därav, men du får icke vänta att beständigt få åtnjuta denna saligheten. Du måste låta det vara för dig nog, om du har din Frälsares försäkran i hans ord, att han är hos dig närvarande, fastän du icke förnimmer hugnaden av hans närvaro; och du måste låta det vara tillräckligt, att du hos dig kan igenkänna de i ordet utstakade kännemärken på en Guds boning. Så skola saknad och erfarenhet omväxla med varandra, och båda bidra till din tros förökande och till stadfästade av hoppet om ett evigt liv; till dess alltsamman, både saknad och erfarenhet, förvandlas till en ännu större, närmare och härligare erfarenhet i det himmelska riket, än du någonsin här på jorden haft. Där skall du ställas inför din Frälsares tron, och bliva när honom alltid. Där skall du få se honom ansikte mot ansikte, och han skall aldrig mer fördölja sig. Där skall hans närvaro evigt uppfylla din själ med utesäglig fröjd. Amen.

Första söndagen efter påsk.

Joh. 20: 19—31.

Gån åstad. Se, jag sänder eder såsom lamm mitt in ibland ulvar. Luk. 10: 3.

Jesu lärjungars rätta beskaffenhet [uttrycker Frälsaren så], att de äro såsom *får* [som det står i Matt. 10: 16]. [De äro] utan list enfaldiga, [de äro] utan ondska, så att de ej anfalla varandra som hundarna, [och de äro] tåliga utan att hämnas. Guds barns svåra belägenhet [uttrycker Frälsaren så], att de äro såsom *mitt in ibland ulvar*. [De äro] icke blott ibland hundar, som ibland endast skrämman, eller bockar som stånga, utan mitt ibland ulvar, som med list och överlägsen styrka anfalla och platt fördärva.

Deras härliga tröst är den, att Jesus sänder dem. [De böra förhålla sig rätt och] deras rättsinniga förhållande består däruti, att de gå åstad efter sin Herres befallning.

Ä m n e:

Jesu fördolda understöd, som han lämnar sina rätta lärjungar under deras uppenbara fara.

I. *Den uppenbara fara, varuti Jesu rätta lärjungar äro stadda.*

1. Jesu rätta lärjungar behöva att hålla sitt enskilda uppbyggelseumgänge fördolt, om de skola undvika olägenheter av köttligt sinnade människor.

Jesu första lärjungar behövde att hålla sitt offentliga uppbyggelseumgänge fördolt, och anställa sina sammankomster inom lyckta dörrar, om de skulle undgå den lekamliga döden;

men för en sådan fara äro Jesu nuvarande lärjungar icke utställda, ty den offentliga gudstjänsten skyddas av överheten.

Jesu rätta lärjungar äro icke i fara att varda straffade av överheten för olovliga andliga sammankomster, ty de anställa icke sådana; men de kunna icke en gång på ett tillåtligt sätt umgås med varandra till uppbyggelse, utan att blottställa sig för världsligt sinnade människors fiendskap och förföljelse, och äro således för den orsakens skull i lekamlig fara.

Då således visdomen bjuder dem att till en stor del fördölja sin kristendom, så äro de därigenom i fara att fördölja den mera än de borde, och att således lika med Petrus förneka Jesus, fastän de icke såsom Judas Iskariot förråda honom.¹

2. De äro behäftade med otro, antingen i större grad, såsom Tomas, att de tvivla, eller som de andra Jesu lärjungar, att de frukta; och det har den faran med sig, att otron kunde taga överhanden, och de kunde därigenom avfalla.

3. De äro i fara att smittas av medbröders fel, då de smittade kunde taga mera skada än den, ifrån vilken smittan kom.

II. *Det mäktiga understöd, som Herren Jesus lämnar sina lärjungar under denna deras fara.*

1. Herren Jesus kommer till dem, och uppenbarar sig för dem, så att, fastän det sker på ett fördolt sätt, och liksom inom lyckta dörrar, så skänker han dem likväl därmed sin frid.

2. Herren Jesus utrustar dem med sin Helige Andes gåvor, så att de därigenom bliva satta i stånd att kunna utföra var och en det kallelseverk, som han av sin Herre fått sig anförtrott.

3. Med sitt nedlåtande behandlande [av dem] förtager Herren Jesus de otroskvarlevor, som ännu kunna finnas hos Jesu rätta lärjungar, och bringar deras tro till stadga och förkovran. Amen.

¹ I marginalen är antecknad följande ändring: Jesu lärjungar äro uti ett andligt förtryck, och därmed uti uppenbar fara att råka uti människofruktan. — Uti ett offentligt förtryck äro de icke, men i ett fördolt förtryck, som på olika tider träffar en och var enskilt.

Andra söndagen efter påsk.

Joh. 10: 11—16.

Det förlorade skall jag uppsöka, det fördrivna skall jag föra tillbaka, det sargade skall jag förbinda, och det svaga skall jag stärka. Men det feta och starka skall jag förgöra; ja, jag skall sköta det såsom rätt är. Hes. 34: 16.

Ä m n e:

Den viktiga angelägenheten för Jesu rätta får att hålla sig till sin rätte herde Jesus, hurudan deras ställning också är i anseende till herdevården, den de skulle hava av människor.

I. Huru angeläget det är för Jesu rätta får att hålla sig till överherden Jesus, även då de äro under en rätt herdes vård bland människor.

1. Huru det visar sig, att Jesu rätta får äro under en rätt herdes vård bland människor.

1) Då ock sådana, som icke höra till Jesu fårahus, bliva dragna därtill, genom det att de höra Jesu röst i hans ord, så visar detta att där gives både en rätt herde och rätta Jesu får. Då sådana, som icke frågat efter Guds ord eller hört till Jesu lärjungars hop, bliva bragta därtill, att de fatta kärlek till den heliga skrift, så är det ett tecken därtill, att där är en rätt herde, som Guds Ande kan bruka till redskap vid syndares räddning. Så säger Herren i Joh. 10: 3: *För honom öppnar dörrvaktaren, och fåren lyssna till hans röst, och han kallar sina får vid namn och för dem ut.*

2) Då där gives i en församling både tillgång på andlig vård, efter Guds rena ord och med Guds ord, och dem, som

därav betjäna sig med den fördel, att de komma till själafrid i tron, så visar detta att där är en rätt herde och rätta får, Joh. 10: 3. Då där gives tillgång på sådan kännedom om Jesus, som överensstämmer med Guds rena ord och därav hämtas, texten v. 14, 15; och då där givas människor, vilka därigenom komma från salighetsbekymmer till själaro, [så visar detta att där är en rätt herde och rätta får].

2. Huru Jesu rätta får skola hålla sig intill sin överherde Jesus, under det att de äro under en rätt herdes vård ibland människor.

1) [De skola] hålla sig intill överherden Jesus med bön, att han ville uppehålla, hjälpa och välsigna en sådan rätt herde, och att han ville välsigna dem genom honom. [Aposteln Paulus säger i] Kol. 4: 3: *Och bedjen jämväl för oss, att Gud må åt oss öppna en dörr för ordet, så att vi få förkunna Kristi hemlighet, den hemlighet för vars skull jag också är en fånge.*

2) [De skola] hålla sig till Jesu ord uti ordets enskilda brukande, isynnerhet medelst ordets läsande för sig själva, Apg. 17: 11, Joh. 10: 4. Ordets hörande har med sig mesta uppmuntran och vederkvickelsen. Ordets läsande har med sig mesta näringen för själen.

3) [De skola] hålla sig intill Jesus med lov och pris för den nådesvälsignelse han genom en sådan tjänare meddelar, Matt. 11: 25. [De skola] icke tala därom med beröm inför människor, allraminst för läraren själv, vilket endast frestar honom och andra, utan [de skola] tala därom inför Herren med lov och tacksägelse.

3. Varför det är angeläget, att Jesu rätta får hålla sig till sin överherde Jesus, under det att de äro vårdade av en rätt herde ibland människor.

1) Det som de med sin bön förskaffa sin lärare, det förskaffa de sig själva, 2 Kor. 4: 15; ty en stor del av den andliga välsignelse, som Gud meddelar åhörarna, kommer genom deras lärare. [Så skriver aposteln Paulus i] Rom. 1: 11: *Ty jag längtar efter att se eder, för att jag må kunna meddela eder någon andlig nådegåva till att styrka eder.*

2) Genom ordets enskilda brukande förekommes, att det

myckna hörandet missbrukas till andlig lättja, och i stället blir den vederkvickelsen, som man får genom hörandet, då rätteligen använd till att övervinna trögheten, som mest plägar visa sig vid ordets läsande, Rom. 1: 16.

3) Ju närmare de hålla sig med sitt förtroende intill sin Frälsare, ju mera för han dem in i förtroende med deras lärare. Läraren skall föra själarna till Jesus, och Jesus skall föra själarna till läraren, Joh. 10: 3, 4, 9.

II. *Huru angeläget det är för Jesu rätta får, att hålla sig till överherden Jesus, då de sakna någon rätt herdes vård bland människor.*

1. Huru det visar sig, att Jesu rätta får äro i saknad av en rätt herdes vård bland människor.

1) Ulven borttrycker och förskingrar fåren, utan att något hinder lägges honom därvid i vägen från predikoämbetets sida, texten v. 12. Det kan väl också hända i en rätt lärares församling, men icke utan motstånd å lärarens sida. Därför, när intet motstånd förspörjes, är det ett tecken därtill, att där icke är någon som något motstånd kan göra... Så skriver profeten Hesekiel i 34: 5: *Så blevo de förskingrade, därför att de icke hade någon herde, de blevo till mat åt alla markens djur, ja, de blevo förskingrade.*

2) [Där fåren äro i saknad av en rätt herdavård], där visar sig hos läraren ett fikande efter jordisk vinning, ihop med en andlig liknöjdhet vid ämbetsförvaltningen, som visar sig uti ett sorgfälligt flyende för all olägenhet i och för ämbetet, texten v. 12, 13, Hes. 34: 6.

3) Där förspörjes [heller] icke från mörkrets rike något anfall, icke en gång med lastande och försmädande, Luk. 11: 21, och således måtte där icke vara något, varmed satan behöver göra sig besvär, varken till att anfalla det, eller till att däremot försvara sig.

2. Huru Jesu rätta får hålla sig intill sin överherde Jesus, under det att de äro i saknad av en rätt herdes vård bland människor.

De hålla sig intill Jesus med förtröstan till honom därpå, att han själv så tillräckligt vårdar dem, att de i huvudsak

intet förlora därigenom, att de äro i saknad av en rätt herdes vård bland människor; och de yttra denna förtröstan i bönesamtal inför Herren, Hes. 34: 12—16. De hålla sig intill Jesus med undergivenhet för hans visa föranstaltande med dem i denna del, låtande sig nöja med det sätt, på vilket han vårdar dem. De hålla sig till Jesu ord med dess enskilda brukande, och höra således Jesu egen röst så mycket oftare, då de ej få höra den genom en rätt Jesu tjänare. De hålla sig intill varandra uti ett kristligt umgänge till uppbyggelse av Herren Jesus och inför honom. Det blir till uppbyggelse inför Herren Jesus, då de äro församlade i hans namn, och av Herren Jesus, då han är mitt ibland dem. Så säger Herren i Matt. 18: 20: *Var två eller tre äro församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem.*

3. Huru angeläget det är för Jesu rätta får att hålla sig till sin överherde Jesus, då de äro i saknad av en rätt herdes vård bland människor.

Det är av mycken vikt, att de gå igenom denna trosprövningen och giva Gud allena ära, vilket då allrabäst kan ske, när han ensam vårdar dem. När de bekväma sig till denna höga försakelsen att, eftersom Gud så behagar, undvara en del av det andliga goda, nämligen det kännbara, som är det allra angenämaste, så ersätter Gud denna saknad med en så mycket större välsignelse av fördold nåd i tiden, och med härlighet, som han i evigheten låter på dem uppenbaras. Ju mera de sakna Guds ord i det ena avseendet, dess mera behöves det för dem att bruka det enskilt, ty utan Guds ord kan ingen bli till salighet bevarad. När de icke hava någon Herrens tjänare att tala med, så behöva de att så mycket oftare tala med Herren själv. Amen.

Tredje söndagen efter påsk.

Joh. 16: 16—22.

Vår bedrövelse, som varar ett ögonblick och väger föga, bereder åt oss, i översvinnligen rikt mått, en härlighet som väger översvinnligen tungt och varar i evighet. 2 Kor. 4: 17.

1. Bedrövelsens beskaffenhet.

1) Att den är *timlig* huru länge den ock varar. Människan blir ej evigt här på jorden. Då i fullkomligheten människans eget förstånd hindrade henne ifrån att äta av livets träd, så vill den genom fallet förblindade människan njuta jordiska förmåner som skada henne, och skulle aldrig vilja härifrån; därför satte Gud en änglavakt för paradiset, att icke den andligen blinda människan skulle med sin livstids förlängande öka sitt jordiska elände. Bedrövelsen varar en tid, men ändå icke så lång tid, som omständigheterna bebådade, Ps. 37: 11, 112: 4, 125: 3.

2) Den är *lätt* så länge den varar. Den förenar sig icke med samvetsbördan, ty förlåtelsen har dels befriat samvetet ifrån densamma, och dels upprivit sammanhanget dem emellan. [Den är lätt], ty Jesus hjälper att bära det svåraste därav eftersom han en gång har burit den hel och hållen. Jes. 46: 4.

2. Bedrövelsens verkan.

1) Den åstadkommer härlighet, eller en förhöjning av människans egenskaper, som är *viktig* redan här i tiden, att den uppväger bedrövelsesbördan huru tung den ock är, att människan kan bära den med sina förökade krafter. *Evig*, att den räcker in i evigheten, och är av evighetens natur, att ej förändras eller upphöra i sig själv, fastän det så synes; ty

emedan den njutes i tiden, liknar åtnjutandet tidens föränderliga art, men ägandet är dock evigt.

2) Huru bedrövelsen verkar detta, nämligen att den verkar detta i dem genom en andlig födelse. Sedan deras hjärta blivit öppnat genom den omvändande nåden, så att det står öppet för Guds Ande, att han kan verka i dem, Upp. 12: 2, Gal. 4: 19. Emedan den inneboende nåden förenar sin verkan med verkan av bedrövelsen; ty ensam gör bedrövelsen i denna delen ingenting, 1 Petr. 4: 1.

Ä m n e :

Guds barns tröst, som de hämta därav, att deras bedrövelse skall en gång slutas, men sedan aldrig mera återkomma.

I. *Den trösten som Guds barn hämta därav att deras bedrövelse skall en gång slutas.*

1. Denna trösten behöves isynnerhet då bedrövelsen är långvarig, på det att de därav måtte styrkas i tålmod att hårda ut.

1) Den bedrövelsen, som Guds barn hava gemensam med andra människor, är långvarig, ty den räcker för det mesta hela levnaden oavbrutet igenom. Denna världens människor varda ock därav angripna, men hava ej hopp om slut, som de likväl gärna göra sig. Några vilostunder frånräknade, varar den mycket länge då den påkommer.

2) Därmed förenar sig ibland den bedrövelsen, som är Guds barn ensamt tillhörande och är ännu mera vidhängande. Världen gläder sig av denna slags bedrövelse som vederfares Guds barn, då deras Frälsare döljer sig för dem. Den varar därför också längre, ty satan håller icke upp, så länge han får lov att plåga, och världen förändrar ej sitt sinnelag.

2. Guds barn kunna hava den trösten att deras bedrövelse skall en gång slutas.

1) Deras Frälsare har skaffat förlossning, och den måste någon gång fullleligen verkställas på dem, Rom. 8: 17, 18, 2 Tim. 4: 8, om icke förr då han kommer igen.

Jesu trogna måste gå igenom detsamma som Jesus själv, både i lidande och härlighet; försmädas och förföljas som han, men ock uppstå och fara till himmelen som han, Rom. 8: 17. Liksom var och en troende själ kan säga om de förflutna levnadsdagarna med Paulus i 2 Tim. 3: 11: *ur alla förföljelser har Herren frälst mig*; så skall ock en sådan vid slutet av sin levnad kunna säga med Paulus: *Herren skall rädda mig från alla ondskans tilltag och frälsa mig till sitt himmelska rike*, 2 Tim. 4: 18.

2) Ändamålet, som Gud har haft med sina barns lidande, blir en gång vunnet, och då nyttjar Gud icke mer dessa skarpa läkemedlen.

Ändamålet med lidandet är straff, tuktan eller prövning. Från straff hava Guds barn blivit befriade. Tuktan har under deras omvändelse drivit dem till Kristus. Under prövningen bliva de omsider fullleligen luttrade, 1 Petr. 1: 6, 7.

3) Gud har lovat sina barn en fullkomlig befrielse från all nöd; vilket löfte uppfylles på dem då de i döden slippa att råka i evig nöd, ty då slippa de också den, som de hava haft här i tiden.

I döden måste det för en människa bliva bättre eller värre, antingen helvetets plågor, eller inga plågor mer. När således fördömdelse icke kan falla på ett Guds barns lott, så måste tidens plågor upphöra. Så omöjligt som det är att en människa, som dör med oförlåtna synder, skulle bli salig, så omöjligt är det att en människa, som dör i tron på Guds Son, skulle bli fördömd.

II. *Den trösten som Guds barn hämta därav, att deras bedrövelse skall aldrig återkomma, sedan den en gång blivit slutad.*

1. Denna tröst behöves i all slags bedrövelse, men isynnerhet i den som är mycket svår.

1) Ibland övergår Guds barn ett så svårt lidande, att all utsikt till befrielse bortskymmes av plågor.

2) Emedan en sådan bedrövelse ibland återkommer i större mått, så fruktar den klentrogna människan alltid något svårare; och denna fruktan är värre än själva nöden.

2. Guds barn kunna hava den trösten, att deras bedrövelse skall aldrig återkomma, sedan den en gång blivit slutad.

1) De komma aldrig mer i en sådan värld, där vedermöda vankar, Ps. 126: 1. När någon drömmer, så förgätes allt det förbigångna, och det är likasom icke något annat hade varit, ej heller något annat skulle bliva, än det som förekommer i drömmen.

2) Deras fiender kunna aldrig mer angripa dem, ty de komma icke dit där de äro. Djävulen är kastad i svavel-sjön, och kommer aldrig mera i himmelen, till att oroa och anklaga Guds barn, än han har varit där. Ett stort svalg är befäst at emellan dem och de osaliga, så att de senares för-tvivilans rop och förbannelser icke kunna störa deras fröjd.

3) De äro så omgivna av härlighet och glädje, att nöd och sorg aldrig skulle kunna tränga sig intill dem. Såsom en droppe vatten ej släcker det minsta av en eldsvåda, utan genast upplöses och försvinner, så skall all nöd liksom uppsväljas av den härlighet som på Guds barn uppenbaras skall, Rom. 8: 18.

Tillämpning. Du säger om dina vidrigheter: det är väl att det icke är evigt. Det kan väl så vara att det närvarande icke är evigt; men det som i dödsstunden tager vid, det är evigt. Därför, om du icke låter tidens besvär driva dig till omsorg om evigheten, så förbytas de uti ett ännu svårare lidande, som aldrig slutas. Låt det därför bli slut på din obotfärdighet, om du vill att det skall bli slut på ditt lidande.

Finnes där hos dig en sorg efter Guds sinne, så skall den ock en gång slutas genom den hugsvalelse som kommer genom evangelii nådelöften; och sedan skall den aldrig mera återkomma, åtminstone icke med den genomskärande övertygel-sen att du är under Guds vrede, och att den eviga fördömel-sen dig förestår.

Har du erfarit detta, så har du däruti ett tröstligt förebud därtill att all din timliga vedermöda skall en gång slutas, liksom din forna andliga vedermöda är försvunnen. Ännu några bönerop, så förbytas de i ett evigt lov. Ännu en kamp, så skänkes dig härlighetens ovanskliga krona. Amen.

Fjärde söndagen efter påsk.

Joh. 16: 5—15.

Min ande skall icke bliva kvar i människorna för beständigt, eftersom de dock äro kött. 1 Mos. 6: 3.

Ä m n e :

De stora och viktiga huvudsaker, varom den Helige Ande skall övertyga människorna i världen.

I. *Huru den Helige Ande övertygar den säkra delen av människorna i världen om det osaliga syndatillståndet, varuti de äro stadda.*

1. Huru syndare råka uti detta osaliga tillståndet. De äro födda uti det samma olycksaliga tillståndet . . . syndafördärvet. Syndafördärvet *vållar* fördömelse; ty det innefattar något, som både är förolämpande för Guds rättfärdighet och motbudande för Guds helighet. Syndafördärvet skall [ock] ofelbart *föröka* och *befästa* fördömsen, när det hinner utveckla sig; ty det föder av sig både *syndiga gärningar*, som föröka fördömsen, och *gensträvighet* mot den Helige Andes nådeverkningar, vilken gensträvighet befästar den fördömelse, varuti en människa är stadd.

Då de falla utur döpelsenåden, så råka de tillbaka uti detta förtappade tillståndet. De falla utur döpelsenåden genom försummelse och vårdslöshet med Guds ord . . . Därigenom råka de tillbaka i sitt första förtappade tillstånd, ty de råka i synden och under djävulen, och äro därför oupphörligt i den belägenheten, att när den timliga döden inträffar, så har

den den eviga döden med sig i följe, som ett rättvist straff för synden, och såsom en oundviklig påföljd av den åt djävulen lämnade övermakten.

2. Varav syndare skulle kunna bliva övertygade, att de äro i ett sådant olycksaligt tillstånd.

De veta icke, varken att de äro, eller att de hava varit uti ett sådant olycksaligt tillstånd, och fråga icke heller efter att få veta, om de äro uti ett sådant olycksaligt tillstånd; utan lämna sådant utur sina tankar, liksom det vore ett ämne, som förtjänte alldeles ingen uppmärksamhet.

Ehuru de synda mycket mer än Guds barn, så äro de likväl utan allt bekymmer från den sidan. Allt vad de göra vid synden, går endast därpå ut, att dölja syndens fördömlighet med *ursäkter*, eller att undvika syndens fördömmelse med *skrymtan*, när det rör sådan syndaskuld, som de ej kunna ursäkta bort, eftersom de ej hava tillgång till några ursäkter i den delen, varuti de skrymta.

3. Huru den Helige Ande övertygar dem.

Om de följa den förekommande nådens dragande till att föra dem in på ordets flitiga bruk, så uppgår där för dem ett andligt ljus, som av ordet gör en tillämpning på dem själva; likasom då någon står mitt för en spegel. Om de stanna vid de upplysningar, som av ordet dem givas och akta därpå; så fästa sig dessa hos dem, att därav blir en *överbevisning* [om deras olycksaliga tillstånd]. Och om de icke sätta sig emot den Helige Andes överbevisningar, så blir därav en *fortfarande övertygelse* [om deras osaliga tillstånd].

II. Huru den Helige Ande övertygar de uppväckta människorna i världen om den fullbordade rättfärdigheten, som hos Gud ensamt gäller.

1. Den fullbordade rättfärdigheten är vår Frälsare själv med den rättfärdighet, som han har förvärvat, den han skänker, och som från honom utflyter.

Den rättfärdigheten är förskaffad av Guds Son, som har blivit människa, och är således oändlig, som Guds Son själv. Den förskaffades av Guds Son, då han uppfyllde Guds lag till varje bud, då han var fri från varje synd, och hos honom

fanns varenda dygd. Den rättfärdigheten är förskaffad åt alla människor, så att var och en människa kan bli rättfärdig, och var och en människa skall bli rättfärdig, som tror på Jesus.

2. Den Helige Ande förkunnar för en människa om denna rättfärdigheten. [Han gör detta], emedan Frälsaren Kristus har utträttat det med sin återlösning, att den Helige Ande skall bibringa de uppväckta själarna denna övertygelsen, efter som de kunna mottaga den. Den Helige Ande handlar härutinnan efter sin gudomliga barmhärtighet, och i avseende på Frälsarens Kristi förbön; emedan rättfärdiggörelse är enda grunden till härliggörelsen. Den Helige Ande handlar så med var och en människa, som fortfar att bruka Guds ord, fastän hon icke mer tvingas därtill av ångest, så att den människan icke har lagt sig att sova vid den första vilan, och icke har låtit bedraga sig att bortbyta det hon redan har fått, eller övergiva detsamma och fara efter något annat.¹

3. En människa kan veta, att det är övertygelse av Guds Ande, och icke falsk tröst, då övertygelsen om rättfärdiggörelsen, som står människan öppen, är hos den uppväckta människan likaså viss, som hos de trogna övertygelsen om den redan skedda rättfärdiggörelsen, texten v. 7. Den Helige

---

¹ Denna sak förklarar författaren i sin mindre katekes st. 253—6 sålunda: Människan blir [då] upplyst därom, att hon har en Frälsare, som har lidit och dött för henne, och har så fullkomligt betalt för alla hennes synder, att om hon vill vända sig till den Frälsaren, så skall hon få alla sina synder så förlättna, att hon icke skall lida någon skada genom någon av dem, och att hon icke behöva lida något mänskligt straff för någon enda av dem, som blivit dolda för människor. Därmed följer en sådan tröst, som för den stunden borttager all den förra oron och ångslan, så att det förekommer den människan, likasom hon redan hade fått sina synders förlåtelse, och likväl fortfar hennes förra angelägenhet om räddning. En sådan människa blir [ock] därom upplyst, att hon har en Frälsare, som har så fullkomligt för henne uppfyllt Guds lag, att om hon tager sin hjärtliga tillflykt till den Frälsaren, så skall hon för hans skull bli upptagen till ett Guds barn, änskönt hon ännu icke har visat någon rätt barnslig lydnad emot Gud i något enda stycke. Människan känner därvid en sådan fägnad och förnöjelse, likasom hon redan vore ett Guds barn; och likväl söker hon därefter, att hon måtte bli ett Guds barn.

Andes övertygelser hava förändrat sig från ett förskräckande till ett hugsvalande, i det att han prisar för dem Jesus, och förkunnar dem sådana sanningar, som handla om deras Frälsare, texten v. 7, 14, 15. Jämte det som de veta om sin Frälsare, förstå de tillika, att där är ännu mera om deras Frälsare att lära.

III. *Huru den Helige Ande övertygar de omvända människorna i världen om den förvärvade friheten.*

1. Den saliga friheten, vilken kommer därav, att den onde anden är såsom en dömd furste. [Texten: *Hjälparen . . . när han kommer, skall han låta världen få veta sanningen . . . i fråga om dom, ty denna världens furste är nu dömd.*]

Den onde anden är såsom en dömd furste, som väl kan skrämma med sitt helvete, men icke kan åstadkomma någon fortfarande fördömdes fruktan. Han har förlorat all sin rätt till sina forna undersåtar, likasom en dömd furste. Han har mistat all sin rådande övermakt, likasom en dömd furste, ty de kunna emotstå honom.

2. Huru den Helige Ande härom övertygar.

Först genom en ökad upplysning av Guds ord (texten v. 13), då en människa icke utav den 2:dra stillheten¹ tager sig anledning till slummeraktighet i ordets brukande.

[Den Helige Ande övertygar den omvända människan om den förvärvade friheten ock] genom att låta henne erfara Jesu segerkraft i ett högre mått, då hon icke missbrukar det första erfarenhetsmåttet [av tröst] till självsvåld, lättsinnighet [vårdslöshet] eller djärvhet.

[Den Helige Ande övertygar henne om den förvärvade friheten ock], då hon icke låter inskjutna tankar hos sig uppväga, eller nästan väga lika mycket till misströstan och otrosfruktan, som hon låter den Helige Andes påminnelser hos sig gälla till att hålla sig fast vid Guds löften, utan troget följer dessa påminnelser och samtalar om både det ena och det andra, om både förskräckelserna och påminnelserna, i förtrolighet med Herren, samt sålunda arbetar upp sig till ett

¹ Se föregående not.

större trosmått; ty därmed följer en större trosvisshet, och människan slipper att bliva nedtryckt av träldomsräddhåga.

3. Av vilka kännetecken en omvänd människa kan bliva därom övertygad, att hon har blivit fri.

[Hon blir därom övertygad,] då hon av den onde anden, såsom av en fientlig furste, blir anfallen, ty det visar att hon icke är under hans makt fången. Då hon icke blivit till samtycke eller gärning övervunnen, så visar detta, att hon i denna strid vunnit, änskönt hon icke har en full, klar och obehindrad visshet om sin vunna seger. [Slutligen] om än hon icke blir varse hos sig någon annan förkovran, så kan hon likväl märka, att den andliga kunskapen hos henne förökats, isynnerhet så att hon fått veta allt mera om sin Frälsare.

*Tillämpning.*¹ Du må härvid eftersinna om den Helige Andes övertygelser hos dig hava haft en sådan verkan, ty annars är du en bland dem, som redan hava den domen över sig, vilken Gud fällde över den första världens människor, såsom vi hörde i vårt ingångsspråk . . . En sådan känslolöshet visar, att du har emotstått flera bestraffningar av Guds Ande, innan du kommit till en sådan fullkomlig bekymmerslöshet. Om någon övertygelse härvid ännu hos dig kan framtränga sig, så är det av högsta angelägenhet att du aktar därpå, ty denna övertygelsen är tilläventyrs den sista som du får. Din förhärdelse är icke långt borta, och din ändalykt kan vara nära för handen. Om ock ditt sovande samvete icke kan föra sig till minnes någon enda synd, som du vet dig hava begått, så är det åtminstone uppenbart, att hos dig finnes den synden, om vilken vår Frälsare i evangelium säger att den Helige Ande allraförst skall bestraffa världen, nämligen att du icke har trott på din Frälsare, eller ännu icke tror på honom; ty ingen händelse har skett på jorden, vilken du så litet frågat efter som den, att Guds Son kommit i världen; och ingen av Guds välgärningar har blivit av dig så litet värderad som den, att Gud har för dig utgivit sin Son. Därför, om du så fortfar att icke

¹ Tillämpningen är hämtad ur »Postillan», 4 efter påsk.

tro på honom, så fortfar ock det tillståndet, att du är förtappad utom honom; ty vår Frälsare har sagt: *den som icke tror, han är redan dömd, eftersom han icke tror på Guds enfödde Sons namn*, Joh. 3: 18.

Om den Helige Ande har fått uträtta hos dig detta sitt första verk, att övertyga dig om dina synder, så att du över dem har blivit bedrövad, så skall han ock hos dig utföra sitt andra nådeverk, som är att övertyga dig om din Frälsares rättfärdighet, och därmed trösta ditt hjärta . . . Detta är det stora ämne, på vilket du isynnerhet skall fästa din uppmärksamhet, om du har kommit till bekymmer om din eviga frälsning. Att vinna en ökad kunskap är en förmån endast såvida den innefattar kunskap om din Frälsare, och om det som han har förvärvat dig av sin Fader, att det skall varda dig skänkt för hans skull . . . Under det att du lär känna din Frälsares höghet, blir där lagd en fast grund för ditt hopp om frälsning, när du förstår att du har en så mäktig Frälsare. När du lär att mera känna din Frälsares kärleksrika sinne, så ökas därigenom dristigheten, att du vågar nalkas honom. Och när du aktar på de försäkringar, som blivit dig i ordet givna, så kommer ditt hjärta därigenom åtminstone till den vissheten, att synderna skola varda dig förlåtna för hans namns skull, även om du icke strax hinner till den försäkran, att barmhärtighet redan är dig vederfaren.

Om du har blivit från djävulens makt förlossad, och sedan rätt begagnar dig av din Frälsares vunna seger, så skall du bliva därigenom bevarad för att komma tillbaka under djävulens välde. Listiga äro den onde andens anläggningar, men den Helige Ande, som leder de trogna i all sanning, skall upptäcka för dig den onde andens list. Häftiga kunna hans anfall bliva, men ett kraftigt bistånd skall bliva dig lämnat av din Frälsare, som nederslagit djävulens gärningar. En mörk ångest skulle ock kunna överfalla dig, men din Frälsare, som för dig varit övergiven, skall därunder icke lämna dig utan hugsvalelse, ty han vill för evigt vara din hjälp. Amen.

Bönsöndagen.

Joh. 16: 23—33.

Mina älskade, om vårt hjärta icke fördömer oss, så hava vi frimodighet inför Gud, och vadhelst vi bedja om, det få vi av honom, eftersom vi hålla hans bud och göra vad som är välbehagligt för honom. 1 Joh. 3: 21, 22.

1. Guds barns lyckliga ledighet [frihet från oro], då deras hjärta icke fördömer dem. [De äro fria från oro], emedan Guds Ande håller den onde anden undan, [och] emedan den omvända människan kommit till ett ljus, som den onde anden icke hunnit att fördunkla.

2. Den därav härflytande saliga följden. [Den består däri], att de kunna opartiskt pröva sig själva och finna att de hålla Guds bud och hålla det honom ljuvt är; [och] däri att de hava i anledning av denna prövning en förtröstan till Gud därpå, att de få allt det de bedja.

Ä m n e :

Bönen i Jesu namn och bönhörelsen för Jesu namns skull.

1. *Huru de icke kunna vänta sig någon slags bönhörelse, som icke en gång bedja, och ännu mindre bedja i Jesu namn.*

1. De bedja icke, som utan tanke på det de tala läsa upp vissa böner; och de kunna icke något få, eftersom det är icke de som något begära, enär intet begär finnes i deras hjärta, utan står endast uttryckt i andras ord, som de nyttja.

2. De bedja icke, som nyttja bönesätt, vilkas innehåll är stridande tvärtemot deras åstundan, och de kunna således icke få det de icke vilja hava.

3. De som göra av bönen en rättfärdighet, kunna icke sägas bedja, och kunna därför icke heller vänta sig någon bönhörelse, emedan de egentligen icke begära att få något, utan ställa sig snarare som de hade något att giva.

II. *Vad bönhörelse de kunna vänta sig, som väl bedja, men icke bedja i Jesu namn.*

1. En annars säker människa, som i någon viktig jordisk angelägenhet eller i någon lekamlig nöd vänder sig till Gud med bön, blir understundom bönhörd; ty fastän hon icke är troende, så att hon kan bedja i Jesu namn, så är hon likväl återlöst, så att Gud med en sådan ovanlig och därför märkbar bönhörelse vill draga hennes sinne och tankar till sig och uppväcker henne till en sådan bön.

2. En nyss uppvaknad människa, som ropar till Gud i sin själs nöd om frälsning därutur, blir bönhörd, ty änskönt hon icke känner Frälsaren, så att hon kan bedja i hans namn, så beder likväl Jesus för henne; såsom ock hennes uppväckelse är en följd av hennes Frälsares förbön.

3. En människa som beder om nåd till omvändelse och om en sann tro, den blir bönhörd och kommer till en sann tro, fastän hon icke beder i Jesu namn, då hon ännu icke kommit till en sann tro, att hon kan i Jesu namn bedja; ty det varom hon beder, är första fullbordade frukten av Jesu namn, fastän hon ännu icke kommit till att förstå att den skall hämtas av Jesus, såsom livsens trä.

III. *Vad bönhörelse de kunna vänta sig, som icke allenast bedja, utan ock bedja i Jesu namn.*

1. En nådesökande själ, som beder om syndernas förlåtelse för Jesu skull, blir bönhörd för Jesu namns skull, som är försoningen för hela världens synder; ty hon beder i detta namn.

2. En frestad själ, som beder om kraft av sin Frälsare till att emotstå synden, den beder i Jesu namn, som är en segervinnare över synden, och hon blir bönhörd för Jesu namns skull, så att hon blir för synd bevarad.

3. En själ som far efter helgelse, och som beder om gåvor och förmåga att rätta sina fel, och bättre tjäna sin Frälsare, som henne har förlossat, den själen beder i Jesu namn, och

blir bönhörd för Jesu namns skull, som är för oss gjord till helgelse.

4. En själ som vid varje tryckande av tidens vedermöda beder om hjälp av sin Frälsare, beder i Jesu namn, och blir bönhörd för Jesu namns skull, som övervunnit världen.

*Tillämpning.*¹ Eftersinna nu, huruvida bönen har blivit av dig behandlad såsom en huvudangelägenhet eller såsom en bisak. Den offentliga gudstjänsten torde hava varit det enda tillfälle, då bönen av dig blivit behandlad med någon aktsamhet; ty om du ock har bibehållit det som en . . . ungdomsvana att morgon och afton göra bön, så lära dessa . . . bönerna hava skett med den skyndsamheten, som kommer av det världskära hjärtat, när det trår efter att komma till de jordiska sysslorna och det mänskliga umgänget. Vad kan där då vara för dig att vänta av en sådan bön? . . . Eftersinna ock huru det skall en gång gå, när du kommer i nöden . . . Sannerligen, denna stora konsten kan du icke lära i nödens första ögonblick. Motgångarna förskräcka dina tankar, och förströ dem. Farorna göra ditt sinne tvekande och rådlöst . . . huru skulle du kunna bedja när du icke har fått bödens Ande . . . när du icke har velat lära av honom att känna din förtappelsenöd, och har icke velat lära hans ord, varav du skulle lära detta?

Har du fått övertygelse därom, att din bön hittills icke har varit rätt mer än något annat andligt som du företagit, se, då har den Helige Ande redan blivit för dig en nådens Ande . . . och skall därmed bliva för dig en bödens Ande. Därför, när din själs nöd har blivit för dig upptäckt, så skall du icke allenast betrakta den med förfäran, utan du skall också i denna nöden ropa till Herren med enträgenhet. Du skall likväl veta att framgången för din bön icke beror av din iver i bönen, utan av din Frälsares förbön. . . [Den] Helige Ande [skall] lära dig att bedja i din Frälsares namn, då han skall upplysa dig om det som din Frälsare har uträttat för dig, så att du måtte därpå kunna förtrösta . . .

¹ Orden utgöra tillämpning på predikan i sista samlingen på bönsöndagen.

Likasom det är en dyrbar förmån, om du har fått bönens Ande, likaså är det en viktig angelägenhet, att du brukar bönegåvan . . . Sök att med bönen övervinna trögheten, som först angriper dig vid ordets brukande, och sedan sträcker sig till bönen själv, om du icke i tid motar den. Om du icke kan bedja länge åt gången, så låt din bön ske så mycket oftare. Vaka i bönen mot tankarnas förströelse . . . Företag dig icke det allra minsta, utan att du först har haft det fram för Herren i din bön, så skall han giva dig både råd och hjälp . . . Så skall din bön omsider förvandlas i lov . . . Så skall en gång din bön icke mer behövas, när nöd icke mera äger rum. Så skall du en gång inför din Frälsares tron evigt prisa honom för det, att han bedit för dig, att han sänt dig bönens Ande, och att han bönhört dig. Amen.

Kristi himmelfärds dag.¹

Luk. 21: 25—36.

Samlen eder icke skatter på jorden, där mott och mal förstöra, och där tjuvar bryta sig in och stjåla, utan samlen eder skatter i himmelen, där mott och mal icke förstöra, och där inga tjuvar bryta sig in och stjåla. Ty där din skatt är, där kommer ock ditt hjärta att vara. Ett sådant hälsosamt råd giver Frälsaren Jesus oss att ej sätta vår lycksalighet i jordiska skatter och deras ägande. Han förmanar oss att söka efter att få lott och del i den härlighet, som är i himmelen, på det att vårt hjärta måtte upplyftas från jorden till himmelen. Matt. 6: 19—21.

Så länge en människa är här i världen, behöver hon, allt efter sitt stånd, en större eller mindre del av dessa jordiska tingen till sitt uppehälle och nödtorft. Men såsom människans sinne är av naturen begivet på det jordiska, så låter hon sig [när det naturliga sinnet råder] ej nöja därmed, att hon har så mycket av det jordiska som hon behöver, utan när hon har det fått, så har hon redan fattat en sådan kärlek till håvorna, att hon vill hava mer och göra sig en samling därav och skaffa sig förråd. Men vad uselhet bereder sig ej människan själv genom en sådan kärlek till de jordiska ägodelarna. Jag vill ej tala om den oro och det bekymmer som hon skaffar sig och som hon hade kunnat vara förutan. Men hon fördjupar sig med själ och hjärta i denna förgängliga mullen, och gräver ned hela sin eviga välfärd i världen, så att hon

---

¹ Predikan är skriven till evangeliet på 2:a s. i advent, och bygger på det uttrycket där: I mån resa eder upp och upplyfta edra huvuden, ty då nalkas eder förlossning.

aldrig kan med tro och förtröstan, med glädje och frimodighet upplyfta sitt hjärta till himmelen, utan det blir som det är: nedtryckt till jorden, det blir hängande vid penningen och vilar på sin skatt. *Ty där din skatt är, där kommer ock ditt hjärta att vara.*

2. Frälsaren Jesus säger om de skatter, som samlas på jorden, att *mott och mal förstöra* dem. Se, vilken usel och förgänglig skatt, som förstör sig själv, eller ock på varjehanda sätt genom tjuvar eller eldsvåda eller annat kan förloras. Och om den ej förloras, så förloras en större skatt, den odödliga, dyrköpta själen, den eviga och utesägliga glädjen i himmelen, ty den får du aldrig se, som hängt ditt hjärta vid jorden, och som haft din glädje i det jordiska. Därför förmanar Jesus: *Samlen eder icke skatter på jorden.* Ej förbjuder Frälsaren att bruka sitt pund, att arbeta i sin kallelse och förvara den välsignelse, som Gud giver till arbetet; ja, Frälsaren fördömer ej heller att besitta jordiska ägodelar, då de komma genom Guds skickelse och kristligen användas, utan Frälsaren varnar endast för att samla: *Samlen eder icke.* Att söka efter ägodelar, att skrapa ihop, att vilja bliva rik, och då man är det, hänga hjärtat vid rikedomarna — det är det som Frälsaren fördömer.

Men eftersom människans måttliga begär vilja hava något att hålla sig vid, så ger Frälsaren oss anvisning på långt härligare ägodelar än de förgängliga jordiska. Nåd, vänskap hos Gud i himmelen, hjälp från Gud i himmelen, en himmelsk frid och förnöjelse i hjärtat och arvsrätt till den glädje, som är i himmelen, se, dessa äro de skatter, som ej äro underkastade förgängelse, och som ingen varken med våld eller list kan taga ifrån oss. Den som har fattat ett rätt grundligt begär efter att äga dessa himmelska skatter, den som sätter sin salighet däruti, han håller sig ock med sitt hjärta vid den skatten han funnit, alla hans tankar och begär äro då upplyftade till himmelen.

Ämne:

Guds barns till himmelen upplyftade hjärtan.

1. Frälsaren säger i Luk. 21: 28: *När detta begynner ske, då mån I resa eder upp och upplyfta edra huvuden.* Att detta är endast Guds barn och rätta Jesu lärjungar [som här tilltalas] är tydligt därav, att det är Jesu lärjungar som Frälsaren talade detta till, och således är det endast [de som hava hjärtat upplyftat till himmelen]. Då de tecken börja visa sig, som skola gå före den yttersta dagens ankomst, så uppmuntrar dem Frälsaren att upplyfta sina ögon till himmelen. Som nu dessa tecken ej inträffade den tiden, som de levde, till vilka Jesus då talade, och således ej kunde rätta sig efter denna förmaning, så kan man därav sluta, att dessa Jesu ord gälla alla hans trogna och gälla till de sista tiderna. [Orden innebära] ej, att de trogna icke alltid böra upplyfta sina ögon till himmelen . . . så att Frälsaren ock däri åsyftar, att alla trogna böra upplyfta sina hjärtan till himmelen. Fastän de trogna, då de se den sista dagen nalkas, då mera än annars böra hava till himmelen upplyftade hjärtan, så vill Frälsaren likväl, att de alltid och som oftast skola upplyfta sina hjärtan dit. Varför de skola se upp, det kan man se av det näst efterföljande, ty det heter där: *då nalkas eder förlossning.* De skola då upplyfta sina ögon till Guds Son, deras Herre och Frälsare, eftersom de av honom hava att vänta sig förlossning av all den nöd, som dem trycker. Då Frälsaren befäller att se uppåt till honom, så är ej meningen, att alltsamman skulle bestå i blotta seendet, utan, som hjärtat gärna följer med ögonen, så vill Frälsaren ej annat säga än att de skulle vända både ansiktet och hjärtat till himmelen för att betrakta honom, deras Förlossare, som kommer i himmelen sky. Således, då vi säga, att Guds barn upplyfta sina hjärtan till himmelen, så mena vi intet annat än att de upplyfta dem till Gud, ty där Gud är, där är både nådens och härlighetens himmel, och det hjärta är till honom upplyftat, som med alla sina tankar och begär vänt sig till honom. Detta är ock det, som

vi pläga kalla andakt, så att ett rätt andäktigt hjärta eller ett till Gud vänt och upplyftat hjärta är ett och detsamma.

2. *Redan i början av sin omvändelse hava Guds barn fått lära sig att vända sina hjärtan till Gud.* Då samvetet blivit väckt och människan fått öppnade ögon, så att synden blivit henne vederstygglig och världen förhatlig, så har hon nödgats att vända sig till Gud för att söka förlåtelse för synderna, som hon ingenstades annars kan finna, för att få samvetsfrid, som världen ej kan giva, och arvedel i Guds rike, som världen varken har eller får. Då har hjärtat uppsänt täta suckar till Gud i himmelen om nåd. Då har syndaren upphöjt sin röst att ropa till Gud om förskoning och förbarmande. Då hava händerna varit upplyftade och uträckta att mottaga den nåd, som hon längtade efter, som hon hoppades och väntade att få. När då själen genom Guds Andes hjälp och evangeliets kraft kommit¹ att upplyfta sina trosögon till sin korsfäste Frälsare och sina trosarmar till att omfatta honom, då har hjärtat blivit upplyftat till himmelen, där Jesus är, och [människan har ock då] fått kraft att när hon vill vända sig till Gud med sina tankar och sitt hjärtas begär.

3. *Denna kraft prövas i lidandet.* Då försökes det om hjärtat förut banat sig väg till Gud, känner den av vana att gå till honom. Då försvinna alla självgjorda, klyftiga betraktelser. När Gud undandrager känslan av sin nåd, att då kunna tro, se genom sorgmolnen, som bortskymma nådens ljus, att tro Gud på hans ord, att han är nådig, fastän han synes vred, därtill fordras ett till himmelen upplyftat hjärta. Och salig är den som därtill fått förmåga. *Ty saliga äro de som ej se, och dock tro.* När satan ansätter hjärtat, att då, som en troshjälte, kunna slå sig igenom, tränga sig fram till Gud och upplyfta sig till honom utur all den syndaorenlighet, varmed satan vill överhölja själen, det är att äga denna nåd i ett stort mått. När allt synes ont och svårt, att då tro det vara gott; när allt går emot, då tro Gud mer på hans ord, att för *dem som älska Gud samverkar allt till det bästa*, Rom. 8: 28, det utvisar ett till himmelen upplyftat hjärta.

¹ Möjligen: »hunnit».

4. [Ett till himmelen upplyftat hjärta är fyllt] *med längtan och hopp*. Så står det skrivet i Ps. 42: 3: *Min själ törstar efter Gud, efter den levande Guden*. Detta är alltid deras huvudfråga. Men [denna längtan är] ej en förgäves längtan, ty de hava [ett visst] hopp, ej ett löst, som skrymtarens, eller ett självgjort, som den säkre syndarens, utan ett fast hopp, 1 Kor. 3: 11, och [en grund], som Gud själv givit. Rom. 8: 16, 17.

5. *Men de få ibland något på handen, då de njuta en försmak av himmelen*. Guds frid som övergår allt förstånd [och] är av samma slag som den eviga friden, Hebr. 4: 9: *En sabbatsvila står åter för Guds folk*. Den hava Guds barn alltid. [De hava] ibland förnöjelse i Gud, som ibland stiger ända till en himmelsk glädje. Då känner själen ej till något, utan endast Gud och sig själv, Hebr. 4: 9. Hon liksom ser världen under sina fötter, såsom hon redan vore i himmelen. Men hon får snart förnimma, att hon ännu är på jorden ty detta varar ej länge ... Frestelser pläga därefter snart infinna sig. Dock vandra Guds barn i ett himmelskt sinne, ty de fråga ej sig själva: vad skola människor tänka eller världen säga? Fil. 3: 20: *Vi hava vårt medborgarskap i himmelen*.

6. *Guds barn kunna ej som de åstunda upplyfta sina hjärtan till himmelen*. Det jordiska vill hänga sig fast vid dem och hindra dem ... Därför behöves anvisning [huru de skola komma till att bättre kunna upplyfta sina hjärtan till himmelen]. [De skola bruka] bönen. *Bedjen och I skolen få*. Då handlar människan med Gud [i himmelen]. Därför, den som beder i anden som Jesus beder, han är ock i anden upplyftad till Gud, varför ock Frälsaren till påminnelse härom lär oss att säga: *Fader vår som är i himmelen*. [De skola ock bruka] den heliga nattvarden. Här mötas himmel och jord, här är Guds barns himmel på jorden. Himmelen's Herre meddelar sig åt [den rätte nattvardsgästen], och i sin [nattvard skänker han] alla himmelska skatter. Här lever ock ett och annat Guds barn besynnerligen [i himmelen genom] ordet ... evangelium. *Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola aldrig förgås*, Luk. 21: 33. Jorden med alla de skatter [där finnas, skall förgås]. Men där är likväl en skatt på jorden, som

ej [förgås]. Ju mer lust du får till Guds Ord, ju mer andakt har du vid dess betraktande. [De skola ock — för att kunna upplyfta hjärtat till himmelen — vinnlägga sig om] ett allvarligt försakande av världen och dess lustar och omsorger. [Det står i] evangelium: *Tagen eder till vara för att låta edra hjärtan förtyngas av omåttlighet och dryckenskap och timliga omsorger.* Det är det som hindrar, och därför: ju mera du skiljer ditt hjärta från världen dess mera skall det upplyftas till himmelen.

Tillämpning. Huru är det nu? Äro dina hjärtans tankar vända till himmelen? Eller kanske till jorden? Och då . . . såsom du ej sökt din del i himmelen, så kan du ej få det som du ej sökt, utan eftersom du sökt din del medan du levat, så — när du har fått det — kan du ej begära mer.

I som sträven efter [att upplyfta edra hjärtan till himmelen], men klagan över, att I ej kunnen så [upplyfta dem] som I viljen, bekymren eder ej för mycket. När I allenast [söken himmelen] . . . så är det ej underligt, att det jordiska vill hindra eder, ty I ären ju ej ännu i himmelen? I ären ju ännu på jorden. Faren endast fort att iakttaga vad som anvisades . . . , så skola edra själar en gång få flytta till himmelen, dit I nu endast kunnen upplyfta eder med edra tankar. Amen.

Sjätte söndagen efter påsk.

Joh. 15: 26—16: 4.

Kommen ihåg det ord som jag sade till eder: »Tjänaren är icke förmer än sin herre». Hava de förföljt mig, så skola de ock förfölja eder; hava de hållit mitt ord, så skola de ock hålla edert. Joh. 15: 20.

Jesu rätta lärjungar hava en andlig ihågkommelsesförmåga, som de böra allvarligt använda. Detta behöves isynnerhet till att ihågkomma Jesu ord, ty de förgätas annars snart. Även det behöver ihågkommas, som Jesus har dem sagt, att det skall gå dem likasom deras Frälsare.

Ä m n e:

Den viktiga angelägenheten för Jesu rätta lärjungar att under deras lidande av människor komma ihåg det som Jesus därom har sagt dem.

I. *Ett kort innehåll av det som Jesus har sagt sina rätta lärjungar om deras lidande av människor.*

1. Jesus har sagt sina rätta lärjungar, att de hava intet annat att vänta av de oomvända människorna till följd av deras fientliga sinne och djävulens inflytande. Jesus säger i Joh. 15: 19 till sina lärjungar: *Eftersom I icke ären av världen, utan av mig haven blivit utvalda och tagna ut ur världen, därför hatar världen eder. Jesu välgörande kärlekssinne hos de trogna kan världen mindre tåla än de sinas grövsta ondska. Det är därför ett gott tecken till grundad kristendom, när någon vid välment bemödande att visa andlig välgärning uppbär därför idel fiendskap.*

2. [Jesus har sagt sina lärjungar,] att Guds råd och vilja är, att ett sådant lidande skall övergå dem, vilket Gud ej ämnar avstyra. [Det står skrivet i] 1 Mos. 3: 15: *Jag skall sätta fiendskap mellan dig och kvinnan, och mellan din säd och hennes säd.* [Och Jesus säger i] Matt. 10: 34: *I skolen icke mena att jag har kommit för att sända frid på jorden. Jag har icke kommit för att sända frid, utan svärd.*

Ett särskilt lidande [förekommer för dem] på alla tider, [vilket Frälsaren talar om i] Matt. 10: 35: *Sonen sätter sig upp mot sin fader och dottern mot sin moder och sonhustrun mot sin svärmoder, och envar får sitt eget husfolk till fiender.* [Så säger ock aposteln i] Gal. 4: 29: *Likasom förr i tiden den son som var född efter köttet förföljde den som var född efter Anden, så är det ock nu.* 1 Mos. 21: 9 [Hagars son var »en bespottare» (G. Ö.)]. 1 Petr. 2: 21.

Ett allmänt lidande förekommer på vissa tider för Jesu rätta lärjungar. Texten: *Man skall utstöta eder ur synagogorna; ja, den tid kommer, då vemhelst som dräper eder skall mena sig därmed förrätta offertjänst åt Gud.* [Om detta lidande talar Frälsaren i] Matt. 24: 9: *Då skall man prisgiva eder till misshandling, och man skall dräpa eder, och I skolen bliva hatade av alla folk, för mitt namns skull.* Kol. 1: 24, 1 Petr. 1: 11, 4: 17, Upp. 6: 11.

3. [Jesus har sagt sina lärjungar], att de hava att vänta sig mesta fiendskapen av dem, som hålla sig för att vara sanna kristna.

Då Jesus säger att de som dräpa hans lärjungar skola mena sig göra Gud en tjänst därmed, så måtte de hålla sig för att vara rätta Guds tjänare. Jesu andliga lekamen, som är församlingen, blir förrådd av en falsk lärjunge och överantvarad av skriftlärdade och fariséer, och icke av okunniga och uppenbart ogudaktiga människor.

4. [Jesus har sagt sina lärjungar,] att de alls intet genom detta lidandet förlora, utan fastmer därigenom ganska mycket vinna.

De skola icke förlora den eviga saligheten, Matt. 5: 11: *Saliga ären I, när människorna för min skull smäda och för-*

följa eder och sanningslöst säga allt ont mot eder. [Aposteln säger i] 2 Kor. 4: 17: *Vår bedrövelse . . . bereder åt oss, i översvinnligen rikt mått, en härlighet som väger översvinnligen tungt och varar i evighet.* Upp. 6: 11, 20: 4, 6, 11.

[De skola genom detta lidandet] icke heller förlora någon nådegåva. [Jesus säger i] Joh. 15: 2: *Var och en gren som bär frukt, den rensar han, för att den skall bära mer frukt.* [Aposteln Petrus säger] 1 Petr. 4: 1: *Den som har lidit till köttet har icke längre något att skaffa med synd.* 2 Kor. 4: 17, Upp. 12: 12, 20: 1, 2.

[Jesu lärjungar skola genom detta lidandet] icke en gång förlora någon sann timlig förmån. [Herren Jesus säger i] Mark. 10: 29, 30: *Ingen som för min och evangelii skull har övergivit hus, eller bröder eller systrar, eller moder eller fader, eller barn, eller jordagods, ingen sådan finnes, som icke skall få hundrafalt igen: redan här i tiden hus, och bröder och systrar, och mödrar och barn, och jordagods, mitt under förföljelser, och i den tillkommande tidsåldern evigt liv.*

II. *Huru angeläget detta är att komma ihåg för Jesu rätta lärjungar.*

1. [Det är angeläget,] på det att detta lidande icke må förekomma dem oväntat, och att det således utan andligt motstånd icke skall göra en naturlig verkan till lika fiendskap som den, varmed de bemötas. [Jesus har sagt till sina lärjungar i] Joh. 15: 18: *Om världen hatar eder, så betänken att hon har hatat mig förr än eder.* [Aposteln Petrus skriver] 1 Petr. 4: 12: *Förundren eder icke över den luttringseld som är tänd bland eder, och som I till eder prövning måste genomgå, och menen icke att därmed något förunderligt vederfares eder.* I 1 Joh. 3: 13 [säger aposteln:] *Förundren eder icke, mina bröder, om världen hatar eder.* [För att lidandet icke må förekomma Jesu lärjungar oväntat] behöva de komma ihåg det Jesus har sagt dem, att de ej hava annat att vänta.

2. [Det är angeläget för Jesu lärjungar att komma ihåg detta,] på det att de icke måtte mena att lidandet är följd av deras eget felaktiga förhållande, och således börja att jämkja till att förekomma det, Matt. 15: 14, 1 Joh. 4: 6. [Aposteln

Paulus säger i] Gal. 1: 10: *Om jag ännu ville vara människor till behag, så vore jag icke en Kristi tjänare.* [Och Jakob säger] Jak. 4: 4: *I trolösa avfällingar, veten I då icke att världens vänskap är Guds ovänskap?* Söka vänskap hos en oomvänd människa av annat kön är början till horeri. [I G. Ö. står här »I horkarlar och horkoner», en gammaltestamentlig bild, varmed avfällingar betecknas.]

3. [Det är angeläget för Jesu lärjungar att komma ihåg vad Jesus sagt dem om lidandet,] på det att de icke måtte fatta misstroende till sin egen sak och draga i främmande ok med de otrogna.

4. [Det är angeläget även därför,] att de icke måtte i otålighet giva sig över, utan hellre fägna sig åt detta deltagandet med sin Frälsare, 1 Petr. 4: 13: *Ju mer I fån dela Kristi lidanden, dess mer mån I glädja eder.* [Jakob skriver] Jak. 5: 8: *Biden ock I tåligt, och styrken edra hjärtan; ty Herrens tillkommelse är nära.* [Det står i] Apg. 5: 41 [om apostlarna, att de] *gingo ut från rådsförsamlingen, glada över att de hade aktsats värdiga att lida smälek för Jesu namns skull.* Hebr. 12: 5.

Tillämpning. Det är bättre att du har en förbön för dem, än att någon av dina skulle nödgas att vända sig till Herren med bön därom att slippa ditt förtryck.

I uppväckta behöven att taga eder tillvara, att det icke går med er som med många andra, vilka av människofrukthan låtit skrämma sig från vägen till Guds rike. [Så säger Herren i] Upp. 21: 8: *Men de feqa och otrogna... skola få sin del i den sjö som brinner med eld och svavel.*

I trogna, tagen eder till vara att i icke tagen eder så nära varandras fel, att I ansen dem som förföljelse; eller att I så synden emot varandra, att det förorsakar ett lika betungande som de oomvändas förföljelse, [såsom aposteln Jakob skriver] Jak. 5: 9: *Sucken icke mot varandra, mina bröder, på det att I icke mån bliva dömda. Se, domaren står för dörren.* Amen.

Pingstdagen.

Joh. 14: 23—31.

I honom haven I . . . , sedan I nu haven kommit till tron, såsom ett insegel undfått den utlovade Helige Ande, vilken är en underpant på vårt arv, till förvissning om att hans egendomsfolk skall förlossas, hans härlighet till pris. Ef. 1: 13, 14.

Inseglet [på en handling eller skrivelse] visar att en frånvarande person verkligen har satt sitt namn, så att det ej är eftergjort; och så visar Guds Andes inneboende nåd att kristendomen varken är den ondes bedrägeri, eller människans inbillning.

Den Helige Ande kallas den *utlovade Helige Ande*, ty han var utlovad, Joel 2: 28, 29; och han gives med löftet, när människan tror det. Detta [som om den Helige Ande här säges] börjar genast efter tron, ty då kommer människan till Jesu gemenskap. Texten: *i honom*. Han är en underpant [på de trognas arv] och de skola därigenom bliva förvissade om sitt himmelska arv.

Ä m n e:

De trognas besegling med den Helige Ande, varigenom han blivit en pant på deras förlossning och himmelska arv.

I. *Huru de trogna bliva beseglade med den Helige Ande.*

1. Besegling bland människor brukas till att därmed utmärka något och skilja det från annat, att det ej må förblandas med det som kunde vara detsamma likt; och så åtskiljas Guds barn genom den Helige Andes nådeverkningar ifrån skrymtare, som ibland kunde likna dem med sina goda gärningar, och

från ogudaktiga, som Guds barn ibland kunde likna med sina fel, texten v. 23; och denna beseglingen börjas med människans nya födelse.

[Guds barn åtskiljas genom den Helige Andes nådeverkningar från skrymtare], ty änskönt dessa hålla sig vid gärningarna, så hålla de sig icke därjämte, såsom Guds barn, vid Jesu ord, och visa således icke såsom de kärlek till Jesus. Änskönt Guds barn i sina fel likna för en stund ogudaktiga människor, så får djävulen ändock icke bringa det hos dem till någon fortsättning, så att han får någon del i dem själva, texten v. 30.

2. [Besegling hos människor brukas] till att därmed förekomma, att obehöriga personer få kunskap om det som dem icke angår och den de endast skulle missbruka; och så hållas Guds barn av Guds Ande skilda och undangömda för världens barn, att de ej kunna tränga sig in uti Guds barns väsende eller draga dem in i sitt, 1 Kor. 3:15, 1 Joh. 5:4: *Allt som är fött av Gud, det övervinner världen.* Gal. 1:4: *Han har utgivit sig själv för våra synder, för att rädda oss från den nuvarande onda tidsåldern.*

3 [Besegling bland människor brukas] till att därmed stadfästa och för framtiden bekräfta avgjorda saker, brukas att icke allenast underskriva, utan ock besegla de därom författade handlingar; ock[så] plägar Guds Ande efter visad trohet i genomgångna prov icke allenast med sitt vittnesbörd bekräfta deras redan varande nådastånd, utan ock försäkra dem om deras tillkommande framhårdande i tron, vilket isynnerhet kallas besegling.

[Hit hör alltså först] den Helige Andes vittnesbörd om barnskapet, varmed han liksom underskriver människans andes vittnesbörd därom, Rom. 8:16. Guds Andes ensamma vittnesbörd, utan allt människans deltagande, åtnjutes för en kort tid med glädje och försvinner. [Men] Guds Andes vittnesbörd med människans ande kan ägas så länge människan vandrar i ljuset och den onde anden icke får lov att utbreda sitt mörker över hennes väg.

[Hit hör ock] besegling till utkorelse eller vittnesbörd om

franhärdande. En sådan försäkran lämnas icke förrän längre fram under nådevandringen; och därför gives det Guds barn, som ej hava fått den, och kanhända också de som aldrig få den. En sådan försäkran åtnjutes för det mesta endast för en kort stund och undangömmes, så att den ej kan missbrukas, emedan det sedan är för den människan såsom hon hade aldrig ägt den.

II. *Huru den Helige Ande genom en sådan de trognas besegling blivit en pant på deras förlossning och himmelska arv.*

1. Den Helige Andes nådeverkningar hos de trogna äro ett bevis och kännetecken därtill, att människan är stadd på den vägen, som drager till evinnerligt liv, Rom. 8: 14, liksom panten är ett tecken till betalningsrätt.

Deras salighetsbekymmer är utan träldomsräddhåga, och de äro således något mer än uppväckta, texten v. 27: *Frid lämnar jag efter mig åt eder.* [Aposteln Paulus säger i] Rom. 8: 15: *I haven icke fått en träldomens ande, så att I åter skullen känna fruktan; I haven fått en barnaskapets ande, i vilken vi ropa: »Abba! Fader!»* Deras frid står i nära sammanhang med Guds ord, både till dess nyttjande och till dess efterföljd, texten v. 24, och deras frid är således helt annat än säkerhet.

2. Den Helige Andes nådegåvor sätta den omvända människan i stånd att göra sin kallelse och utkorelse fast, texten v. 26, 2 Petr. 1: 10, så att hon må kunna framhärda, liksom panten är en försäkran om erhållande av betalning.

Den Helige Andes lärande visar dem vägen, hans påminnelser varna dem för avvägar, och hans tröstande gör att de hålla ut med vandringens besvärligheter. [Så säger psalmisten i] Ps. 119: 32: *Jag vill löpa dina buds väg, ty du tröstar mitt hjärta.* Fastän de [trogna] förgäta sin utkorelses försäkran, så att de ej alltid kunna säga som Paulus i Rom. 8: 38: *Jag är viss om att varken död eller liv . . . skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre,* så har Gud likväl icke glömt den, Jer. 31: 20: *Är då Efraim för mig en så dyrbar son,*

är han mitt älsklingsbarn, eftersom jag alltjämt tänker på honom . . .

3. Den hugsvalelse, frid och glädje, som Gud låter dem åtnjuta, är en försmak av det eviga livet, texten v. 26, 27, 28; såsom panten är i stället för betalning och en slags betalning på förhand.

Panten är av samma värde, men ej alldeles av samma slag som betalningen; och så äro gåvorna, som åtnjutas i nådens rike, gudomliga, liksom de i härligheten [s rike äro det]. Panten utbytes mot betalningen, och så äger en kristen nåd, till dess han får härlighet, och Gud är i hans hjärta, till dess han får vara hos Gud. Amen.

Pingstdagen.¹

Guds kärlek är utgjuten i våra hjärtan genom den Helige Ande, vilken har blivit oss given. Rom. 5: 5.

Ä m n e:

Huru Guds kärlek bliver utgjuten i en människas hjärta, sedan den Helige Ande förut har blivit henne given.

I. *Huru den Helige Ande blir en människa given.*

Detta omtalas på ett sådant sätt i vår text, att det framställles såsom något, vilket har gått förut, innan Guds kärlek blir utgjuten i en människas hjärta.

Den Helige Ande bliver given åt en människa, som har mottagit den Helige Andes nådeverkningar i omvändelsen ända därtill, att människan har låtit honom hos sig verka en sann tro. Alla den Helige Andes nådeverkningar i omvändelsen gå därpå ut, att där hos människan må bliva verkad en sann tro. Den Helige Andes verkan i kallelsen går därpå ut att förmå människan till ett så flitigt Guds ords brukande, att han må kunna fortfara att med ordet verka. Den Helige Andes första upplysning i väckelsen åsyftar att människan må komma så till att förstå och känna sin förtappelse, att hon sedan låter driva sig att med tron taga sin tillflykt till frälsaren Kristus, och så varda frälst. Den Helige Andes andra upplysning om människans syndafördärv går därpå ut, att hon skall bliva

---

¹ Denna predikan hölls först 1818 och sedan 1819 på 4:de böndagen, då texten var Rom. 5: 5.

övertygad om omöjligheten att rädda sig själv, på det hon måtte så mycket allvarligare med tron hos Frälsaren Kristus söka sin räddning. Den tredje upplysningen, om Jesu lidandes försoning, har det för avsikt, att människan skall emottaga med tron den trösten, som tillbjudes av hennes Frälsares lidande och död. Den fjärde upplysningen, om Jesu Kristi rättfärdighet, går därpå ut, att människan skall sätta en hel trosförtröstan till den fullkomliga tillfyllestgörelsen, varmed Frälsaren Kristus har förvärvat allt vad som hör till gudaktighet och ett evigt liv. När då en människa efterföljer kallelens ljuvliga dragande, så att hon flitigt brukar Guds ord, så kommer hon därigenom till upplysning om sitt förtappade tillstånd, och till så mycken sorg däröver, som Gud nödigt finner. När en människa därunder fortfar med ordets brukande och icke huvudstupa vräker sig hän i syndaväsendet på nytt, så kommer hon till kännedom och erfarenhet av sitt syndafördärv, och till andens fattigdom, som därmed följer. När människan icke tröttnar under den hemliga nöden, utan även därunder träget brukar ordet, och allvarligen arbetar emot syndabegärelserna, så bliver hon genom upplysningen om vår Frälsares lidande visad till honom; och om hon icke missbrukar den hugsvalelsen som hon därav får, så blir hon ännu mera vederkvickt genom den upplysningen, som henne lämnas om de många nådesförmåner och salighetsskatter, som hon av sin Frälsare har att vänta sig; och om hon bär detta hos sig själv i ödmjukhet, och i stillhet därpå väntar, så verkar Guds Ande under ett sådant förbidande den sanna tron. När en människa kommer till en sann tro, så bliver den Helige Ande åt henne given. När en människa därtill kommit, att hon med tron kan tillägna sig det, som Frälsaren Kristus har åt alla människor förvärvat, så blir det ock henne givet i den rättfärdiggörelsen, som med tron följer. Då får hon ock Guds Ande, som är den förnämsta gåva Frälsaren Kristus har åt henne förvärvat . . . Luk. 11: 13; . . . Matt. 21: 22. Då bliver den Helige Ande given åt en människa, att taga sin boning hos henne; så att detta Guds Andes inneboende sträcker sig även till hennes kropp, såsom aposteln Paulus säger i 1 Kor. 3: 16: *Veten I icke att I ären*

ett Guds tempel, och att Guds Ande bor i eder?; samt i 1 Kor. 6: 19: Veten I då icke att eder kropp är ett tempel åt den Helige Ande, som bor i eder. Den Helige Ande handlar då icke med människan såsom förut under omvändelsen, att han då och då gör hos människan ett nådesbesök, utan sedan hon har kommit till tron, bor han hos henne såsom en gäst. Den Helige Andes verkningar äro i nådaståndet oftare förekommande än förut under omvändelsen. Förskräckelsen för den eviga fördömsen, som den Helige Ande uppväckte under omvändelsen, utebliver alldeles, sedan människan har kommit till tron, och en del av hans nådeverkningar hos de omvända människorna äro helt nya och för dem allt ditintills alldeles okända. Ibland dessa är även den, som vi komma att överväga i vår betraktelses andra del.

II. *Huru Guds kärlek blir utgjuten i en människas hjärta, sedan den Helige Ande har förut blivit henne given.*

1. Guds kärlek blir utgjuten i en människas hjärta, när hon blir av den Helige Ande hugsvälad, så att hon ej mera är bedrövad; ty då låter Gud henne förnimma att han älskar henne, när han icke vill att hon längre skall vara bedrövad. Sedan en människa emottagit den första hugsvalelsen av Guds Ande i omvändelsen, så att hon därigenom kommit till tron, så låter han henne åtnjuta hugsvalelse i all därefter påkommande bedrövelse. Denna den Helige Andes hugsvalelse är en sådan huvudsaklig del av det, som han verkar i människors hjärtan, att Frälsaren Kristus av detta har givit honom namnet *Hugsvalaren*. (G. Ö.) . . . Joh. 15: 26. Den Helige Andes hugsvalande börjas, såsom redan har blivit nämnt, då han under upplysningen om Frälsarens lidandes försoning, tager bort den oron och ängslan, som där varit under människans uppväckelse, och förvandlar sorgen över hennes förtappelse och syndafördärv uti en ljuvlig blödighet. En likadan hugsvalelse får den omvända människan erfara i all bedrövelse, som därefter kan påkomma, då han låter en ljuvlig kraft gå av Guds löften in i den bedrövade människans hjärta, som åtminstone minskar bedrövelsens svårhet, om den icke alldeles utplånar allt intryck av de sorgliga händelserna, vilka förut bekymrat henne . . .

2 Kor. 1: 3, 4 . . . En sådan hugsvalelse meddelas under det, att Guds Ande framställer för den omvända människans förstånd Guds kärlek sådan, som den är betygad i Guds löften om syndernas förlåtelse och om hjälp att gå igenom den mödosamma tiden och komma in i den saliga evigheten. Under detta utgjutes härmed Guds kärlek i människans hjärta, så att människan får en hugnande försmak av den nåderika hjälp, som Herren vill bevisa henne uti all nöd.

2. Guds kärlek blir utgjuten i en människas hjärta, då den Helige Ande verkar hos henne Guds frid, så att hon ej fruktar; ty då Gud ej mera förskräcker henne, så visar det att han älskar henne. Likasom det är Guds ousägliga kärlek, som har berett åt människorna den dyrbara förmånen, att hava en invärtes ro under ett till det utvärtes oroligt liv, så är det ock en ovärderlig Guds kärlek, som däruti varder en människa bevisad, att en sådan frid varder henne skänkt. Likasom det har varit Guds Ande, som har under uppväckelsen oroat människans hjärta; så är det ock Guds Ande, som tager bort denna oron och giver in i hjärtat friden med Gud. Det var han, som förskräckte människan med helvetets fördömelse, så länge den förestod henne; och det är samme Guds Ande, som gör att människan blir vid ett gott mod, och icke fruktar mer, när den fördömmelsesdom blir upphävd, som kom henne att rädas. Därför lär aposteln Paulus att det är i den Helige Ande, som den friden åtnjutes, varuti Guds rike består, då det heter: *Guds rike består . . . i rättfärdighet och frid och glädje i den Helige Ande*, Rom. 14: 17.

3. Guds kärlek bliver utgjuten i en människas hjärta, då hon blir fröjdad av Guds Ande; ty just därmed fröjdar Gud henne, att han försäkrar henne därom, att han älskar henne. När den Helige Ande finner en människa därtill skickad, att utan uppblåsning och utan självsvald kunna emottaga de större nådeshåvorna, så skänkes henne den största av dem, som är den Helige Andes vittnesbörd om barnskapet. Om detta vittnesbörd lär aposteln Paulus att, sedan Guds Ande uppväckt i en människas hjärta ett förtroligt bönesamtal, så meddelar han en sådan människa vittnesbörd om hennes

barnaskap; då det heter i Rom. 8: 15, 16: *I haven ju icke fått en trældomens ande, så att I åter skullen känna fruktan; I haven fått en barnaskapets ande, i vilken vi ropa: »Abba! Fader!» Anden själv vittnar med vår ande att vi äro Guds barn.* Under en sådan stund är det utom all fråga hos en människa avgjort, att hennes synder blivit förlåtna, och att hon är upptagen i Gud Faderns omvårdnad, och av honom älskad såsom barn. Med detta vittnesbörd följer den fröjden, varom vi nyss hörde av Rom. 14 kap., att den utgör en betydande del av nåderikets salighet . . . Denna glädjen över barnskapet är den försmaken av det eviga livet, vilken i Hebr. 6: 4, 5 omnämnes såsom det högsta steget av andlig förkovran, när det talas om dem, *till vilka ljuset en gång har kommit, och som hava smakat den himmelska gåvan och blivit delaktiga av helig ande, och som hava fått smaka det goda gudsordet och den tillkommande tidsålderns krafter.* Då en sådan människa på ett sådant sätt icke allenast blir därom försäkrad, att hon är älskad av Gud, utan ock smakar ljuvligheten därav, så har hon upphunnit det nådesmått, vilket David framställer till eftersträvande, då han i Ps. 34: 9 säger: *Smaken och sen att Herren är god; säll är den man som tager sin tillflykt till honom.* Denna nådeförsäkran och den därmed förenade andliga fröjden är egentligen det utgjutandet av Guds kärlek i hjärtat, varom det . . . är talat då det heter: *Ty Guds kärlek är utgjuten i våra hjärtan genom den Helige Ande, vilken har blivit oss given.*

Tillämpning. Se nu till, min åhörare, om den Helige Ande har blivit dig given, så att han kan utgjuta Guds kärlek i ditt hjärta. Liksom det ena har blivit först avhandlat, så måste det ock först ske, att den Helige Ande blir dig given, om du icke skall bedraga dig själv, då du menar att den Helige Ande har försäkrat dig om sitt nådastånd, och om du icke skall misstaga dig, när du tänker att han med en sådan försäkran har utgjutit Guds kärlek i ditt hjärta. Ja, det bleve annars ett skamlöst gäckeri inför Guds ansikte, om du sjungit med församlingen, såsom nyss: *Har jag Jesum i mitt hjärta, och: Jesus bor uti min själ,* Sv. Ps. 214: 3, 7; och om du efter denna predikans

slut vågar att säga: *Nu känner själ och sinne tröst, fägnad, frid och ro*, Sv. Ps. 197: 1. Om du tänker att de ljuvliga rörelser, som du några gånger förnummit, skola vara ett bevis på ditt barnskap, så se först till om denna Guds mildhet har förmått draga dig in på bruket av Guds ord, så att du därav har kunnat få lära hurudant det andliga barnskapet är, och vilken vägen är som därtill för. Om du skall hava grund för den tanken, att den trösten du fått av din Frälsares lidande och död under ångesten över dina synder, har varit en förvissning om ditt nådastånd; så se efter om både ångesten och trösten tillhoppa hava kunnat driva dig ut ifrån syndaväsendet i levernet, jämte det, att de uppväckt hos dig ett ropande i Jesu Kristi namn under själanöden; ty så har aposteln Paulus sagt i 2 Tim. 2: 19: *Var och en som åkallar Herrens namn, han vände sig bort ifrån orättfärdighet*. Jag vill icke tala om dem, vilka uti sina eder sätta sina själar i pant för sanningen av det, som utan så mycket stor skada skulle kunna vara lögn. Ännu mindre vill jag tala om dem, vilka redan då de äro här i världen anmoda den onde anden om det, som han väl därförutan kan komma att en gång göra med dem, nämligen att anfäkta, anamma och taga deras själar. Jag vill icke tala om dessa; ty där har så mycket Guds ord för dem blivit talat, så att där blir väl icke mycket mer Guds ord igen, som Gud tillåter dem att nedtrampa i sådan och annan uppenbar ogudaktighet. Men jag vill bedja eder, som ännu känner kraften av Guds ord i edra hjärtan, ja, jag vill bedja eder att I lämnen Guds Ande rum i edra hjärtan under Guds ords allvarliga brukande, om han skall bereda eder ett rum i nådens rike bland dem, som där få Guds kärlek utgjuten i sina hjärtan. Jag förmanar eder, som med fruktan för Guds vrede kännen Guds ords genomträngande kraft i edra själar, ja, jag förmanar eder att I underkasten eder en sådan nådestuktan av Guds Ande, den han anställer under tillämpning av Guds ord på edert själattillstånd, vars osalighet han för eder upptäcker. Låten därigenom driva eder ut från satans tjänst, om I viljen vänta eder vederkvickelse av den Helige Andes hugsvalelse på eder sotesång, och om I viljen göra eder hopp om glädje vid eder hädanfärd.

Finnes här någon människa, som givit sig åt Guds Ande, så kan den ock vara därom viss, att den Helige Ande varder henne given. Han själv, som verkat och ännu verkar på ditt hjärta, skall så inrätta dessa sina nådesverkningar, att denna hans avsikt skall med dig varda vunnen, så att han kan taga sin boning i ditt hjärta, och att han kan oupphörligen verka där; om du annars fortfar att lämna honom tillfälle att hos dig verka, då du fortfar att bruka Guds ord, med vilket han verkar.

Kan du förstå att den Helige Ande har blivit dig given, ja, kan du förstå att du har fått denna dyrbara skänk, så förvara den med en sådan räddhåga, som svarar emot den förlusten som du skulle lida, om han veke bort från dig. Bedröva icke den höga gästen, att han icke lämnar ditt hjärta tomt, och den onde anden kommer så och tager där sin boning på nytt. Underkasta dig hans bestraffningar, så skall hans hugsvalelse icke heller utebliva. Följ hans anvisningar till världsfångans övergivande, så skall han visa dig till din Frälsare, och du skall bibehålla den själafriden som du vann, när synderna blevo dig förlåtna, och du blev räknad rättfärdig. Om det än dröjer med hans vittnesbörd om barnskapet, ja, skulle det än dröja därmed till en av dina sista stunder, så skall likväl en av dessa medföra denna försmaken av Guds kärleks utgjutande i himmelsk glädje över din frälsta själ. Amen.

Annandag pingst.

Joh. 3: 16—21.

Ester stod upp och trädde fram inför konungen och sade: »Om det så täckes konungen, och om jag har funnit nåd inför honom, och det synes konungen vara riktigt och jag är honom till behag, så må en skrivelse utfärdas för att återkalla de brev som innehöllo agagiten Hamans, Hammedatas sons anslag, och som han skrev för att förgöra judarna i alla konungens hövdingdömen. Ty huru skulle jag kunna uthärda att se den olycka som eljest träffade mitt folk? Ja, huru skulle jag kunna uthärda att se mina landsmän förgöras?» Est. 8: 5—6.

Ä m n e:

En nådefull kungörelse ifrån konungarnas Konung till alla förtappade syndare, att om de fly till Jesus, få de nåd och syndernas förlåtelse för intet.

I. *Denna kungörelsens nådefulla innehåll.*

1. Denna kungörelsen handlar allraförst i allmänhet om Guds kärlek till människorna, att Gud gav dem en tillflykt hos sin Son.

Då syndare ingen tillflykt hade, så gav Gud dem en tillflykt hos sin Son. Om denna Guds kärlek talar vår Frälsare i evangelium då han säger: *Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son.* Människorna hade ingen tillflykt sedan de hade fallit i synd, ty de hade flytt bort från Herren. Likasom Adam och Eva, sedan de fallit, flydde bort från Guds ansikte och gömde sig bland träden i lustgården, så

flyr ock den i synden fallna människan bort från Gud, och söker att dölja sig och sitt syndiga väsende. Även då Gud kallar henne fram, såsom Gud kallade Adam och sade: *Adam var är du*, söker människan, liksom Adam, mångahanda undanflykter, men flyr därmed endast närmare bort åt sitt eviga fördärv. Denna tillflykten hos Jesus har Gud åt människan från evighet ämnat, och i tiden henne givit, då Gud sände sin Son i världen till att bliva människa, och påtaga sig människornas synder, för att frälsa dem därifrån. I all nöd gav han sig, på det att han skulle bliva en Frälsare utur all nöd, och i all nöd vara för de nödställda en tillflykt, ända ifrån de diktade bekymren, varmed människan i otro skrämmer sig själv, ända till förtvivlans nöd, varuti en människa är färdig att råka, då djävulen framställer hennes förtappelse såsom avgjord eftersom hennes synder äro henne överbevista.

Eftersom Gud med sin Sons sändande i tiden har berett åt människan en tillflykt, så vill Gud ock att hon skall taga sin tillflykt hos honom, och icke fly bort från honom. Därför säger vår Frälsare i evangelium, att Gud *icke sände sin Son i världen för att döma världen, utan för att världen skulle bliva frälst genom honom*. Änskönt vår Frälsare en gång skall bliva en domare över alla människor, så är detta likväl icke det första som han vill företaga med dem. Han har således icke velat genast företaga sig att döma över den synd och det fördärv, varuti människan genom sitt första fall har råkat. Han har först velat själv skaffa en försoning för denna och alla andra synder, och en fullkomlig upprättelse ur människans iråkade syndafördärv. Först därefter, och sedan han tilljudit människorna denna sin förskaffade hjälp, så vill han däröver hålla dom, huruvida var och en människa mottagit eller förkastat denna hjälpen, som varit henne tilljuden. Gud vill således att människan skall anse Guds Son för det han är, nämligen en Frälsare och hjälpare utur nöden, på det att hon måtte utur nöden bliva hulpen, och således icke behöva att frukta för honom, då han en gång skall bliva domare. Gud vill att människan skall akta på det talet, som Guds Son nu för såsom en Frälsare då han säger: *Kommen till mig*, så skall hon

undgå att bli en av dem, till vilka han en gång såsom domare skall säga: *gå bort ifrån mig.*

Gud har undervisat människorna om en sådan väg, på vilken de kunna fly till Guds Son, vilken väg står dem öppen, och på vilken Gud vill hjälpa dem fram. Gud har icke allenast sagt människorna att en Frälsare är dem given och en frälsning åt dem vunnin, utan har ock kungjort för dem att han berett dem tillgång till denne Frälsaren, att de skola bliva frälsta om de låta föra sig fram på denna vägen, som Gud för dem banat. Gud vill således icke att människan med egen förmåga skulle hjälpa sig fram till den åt henne förvärvade frälsningen, ty en sådan förmåga saknas hos henne helt och hållet, och en sådan saknad skulle göra hennes räddning om intet, därest Gud icke hade även sørjt för detta. Men likså visst som det är att var och en människa är återlöst, lika säkert är det ock att var och en människa skall bliva frälst, som låter omvända sig till Återlösaren Guds Son; ty salighetsordningen . . . är lika orygglig som salighetsgrunden, på vilken salighetsordningen grundar sig; och Guds löften om frälsning för dem som omvända sig, äro lika pålitliga som berättelserna i Guds ord om det, som Frälsaren Guds Son har gått igenom för människorna, och lika vissa som Guds ords beskrifningar på den frälsningen, som Guds Son har skaffat.

2. Kungörelsen ifrån konungarnas Konung innehåller för det andra ett löfte och försäkran till alla förtappade syndare, att vilken av dem, som flyr till Guds Son, skall få nåd och syndernas förlåtelse för intet.

Gud begär icke av dem någon slags fullkomlighet, eller någon god egenskap, utan vill giva dem sitt goda, så eländiga och fördärvade som de än äro, och änskönt icke det minsta gott finnes hos dem. Gud vet ganska väl huru eländiga människor äro, ty han känner människorna i grunden, och visste även att de voro sådana då, när han utlovade att förlåta dem synderna och att bevisa dem nåd. Således när Gud vill hålla sådana eländiga människor till godo, änskönt han är så härlig och helig i sig själv, så må väl den usla och syndiga människan med glädje taga emot ett sådant tillbud, om hon annars förstår

vad värde tillbudet äger. Det är alldeles överflödigt, att en människa för den orsakens skull beflitar sig om någon andlighet och helighet, att hon därigenom skulle giva Gud en ersättning för sina förut begångna synder, och skaffa sig ett anspråk på hans nåd; ty Gud behöver icke människans helighet, fromhet och rättfärdighet, om hon ock kunde bringa något sådant till väga. Gud har nog av sin egen barmhärtighet, och av den tillfyllestgörelse som han själv har skaffat, för att likafullt förlåta och bevisa nåd, utan att något härvid kommer att fattas för det att människan icke äger något gott att föra med sig till Gud, till att med sina tiggaresmulor öka Guds nådeförråd.

Gud försäkrar i denna sin kungörelse, att han endast vill se därpå, om en människa är kommen till tron på Guds Son, utan att Gud vill fråga därefter, varifrån hon kommer, och var hon tillförne uppehållit sig. Det förbigångna vill Gud således så alldeles förgäta, likasom det icke hade varit; det skall icke heller göra för människan något hinder för hennes benådande, att hon icke vet huru hon är kommen till tron, ty Gud ämnar icke att därom anställa någon undersökning med henne, så att hon därigenom skulle i denna delen råka i förlägenhet. Gud har icke heller på det sättet utmärkt någon människa i sina löften, att någon skulle vara därifrån utesluten, änskönt hon vore kommen till tron; icke heller har Gud fordrat att där skulle hos henne finnas flera andra egenskaper än den, att hon vore kommen till tron, såsom skulle de också fordras därtill att få nåd och syndernas förlåtelse. Gud har däremot lovat att skänka syndernas förlåtelse och sin nåd alldeles för intet, utan avseende därpå, varken att där skall vara något hos människan förut, icke heller att något skall följa därefter, fastän mycket gott hos människan därefter följer, sedan hon har fått syndernas förlåtelse hos Gud. Ett sådant löfte har Gud givit i Upp. 21: 6, då det heter: *Åt den som törstar skall jag giva att dricka för intet ur källan med livets vatten.* Detta efterskänkandet sker för Jesu Kristi betalnings skull, den Gud har erkänt såsom fullkomlig, då Gud uppväckte honom ifrån de döda, och satte honom på sin högra hand i himmelen. Därför liksom vår Frälsare på en gång betalte hela världens synder,

likaså bliva alla den troende människans synder på en gång förlåtna. Ifrån denna förlåtelse bliver ingen synd undantagen, som icke varder förlåten; ty ingen synd har varit undantagen ifrån försoningen för hela världens synder, att icke den synden skulle hava blivit betald tillika med alla de andra synderna i världen. Intet straff vill Gud utkräva av den människan, som förlitar sig på sin lidande Frälsare som utstått straffet för alla. Icke den minsta vrede skall därefter finnas hos Gud, och icke det ringaste misshag vara kvar hos Gud mot den människan, som med tron tagit sin tillflykt till Guds Son; ty Jesus var lika behaglig för Gud då han kort före sin död ropade på korset: *Fader, i dina händer befaller jag min ande*, som då Gud Fader med en röst från himmelen vid Jesu döpelse och förklaring över honom utropade: *Denne är min älskade Son, i vilken jag har funnit behag*, Matt. 3:17, 17:5. Därför anser Gud den troende människan med faderligt välbehag, ty för Jesu fullkomliga laglydnads skull upptager Gud henne till sitt barn, såsom aposteln Paulus säger i Gal. 3:26: *Alla ären I Guds barn genom tron, i Kristus Jesus*. Den lönen, som Gud har utsatt i sin lag för dess uppfyllande, blir den människan tillerkänd, som tillägnar sig den tillfyllestgörelsen, som vår Frälsare har förvärvat genom sin laglydnad. Till en början får den troende människan hela förrådet av den Helige Andes nådegåvor, allt efter som hon låter göra sig skickad att dem mottaga; och omsider till slut får hon en arvedel i det eviga livets härlighet och glädje.

II. *För vilka denna kungörelsen har blivit utfärdad, som är utgången ifrån alla konungars Konung, om nåd och syndernas förlåtelse för intet.*

1. Denna benådningsskungörelsen har blivit utfärdad till hela världen, såsom ock dess innehåll angår hela världen. Så lyder den kungörelsen, som av vår Frälsare blivit i dagens evangelium förkunnad: *Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom, skall icke förgås, utan hava evigt liv*. Likasom varenda människa i världen hade skolat förgås om Gud icke hade utgivit sin Son, så är det ock varenda människa i världen, som skulle

kunna bliva salig, eftersom det är för hela världen som Guds Son har utgivit sig, såsom det ock ytterligare heter i vårt evangelium: *Icke sände Gud sin Son i världen för att döma världen, utan för att världen skulle bliva frälst genom honom.* Därför, likasom det om vår Frälsare heter i 1 Joh. 2:2 att han är försoningen för hela världens synder; likaså uppmanas alla världens ändar att akta uppå innehållet av denna nådekungörelsen, då det heter i Ps. 22:27, 28: *De ödmjuka skola äta och bliva mätta, de som söka Herren skola få lova honom; ja, edra hjärtan skola leva evinnerligen. Alla jordens ändar skola betänka det och omvända sig till Herren. Hedningarnas alla släkter skola tillbedja inför dig.* Därför om du hittills har varit en av dem, som i allt avseende kunna räknas till den människohopen, som kallas världen, så akta uppå den kungörelsen, som Gud har låtit till hela världen utgå om salighet för hela världen genom hans Son. Om du, likasom hela den otrogna världen, icke har mer av din återlösning, än att du understundom förnimmer återlösningens första frukt, att du av Guds ord varder rörd i ditt hjärta, så förvara denna gnistan av omvändelsens nåd, på det att en himmelsk eld därav måtte upptändas, som kan intaga hela din själ. Trotsa icke på din återlösning, då du i ditt syndaväsende beropar dig därpå, att Kristus har lidit och dött för dig såväl som för alla andra människor; utan besinna att många människor varda fördömda, ändock att Frälsaren Kristus har lidit för dem liksåväl som för de människorna vilka varda saliga. De varda nämligen förtappade oaktat återlösningen, emedan de icke låta den tillämpningen ske av återlösningen, att de skulle bliva omvända till den Frälsaren, som återlöst dem . . . Innehållet av din Frälsares ord är härmed överensstämmande. Vår Frälsare har icke sagt att Gud har utgivit sin Son på det att du utan tro skulle slippa att förgås; utan det har vår Frälsare sagt, att Gud *utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom icke skall förgås, utan hava evigt liv.* Men till en sådan tro kan du icke komma utan genom Guds ord, ty aposteln Paulus har sagt i Rom. 10:17 att tron kommer av predikan. Du måste därför

flitigt höra och läsa det predikade ordet, på det att tron genom ordet måtte bliva verkad i ditt hjärta.

2. Den tröstliga kungörelsen om den oförskylda nåden är isynnerhet tillhörande dem, som äro bekymrade över sina synder, och frukta för Guds vrede. Frälsaren Kristus har själv förkunnat dem anbudet av den oförskylda nåden, då han i Matt. 11: 28 säger: *Kommen till mig, I alla som arbeten och ären betungade, så skall jag giva eder ro.* Dessa som hava dömt sig själva, vill han icke döma med den domen varmed de själva hava dömt sig; utan när de av Guds ord förstå att de äro under Guds vredes dom, så vill vår Frälsare döma dem fria och vederkvicka deras hjärtan, då han ifrån dem borttager den ängslan som tillförne har anfallit dem. Därför, om du förstår att du är i fara att evigt förgås, så vänd dig med ditt ropande till den Frälsaren, som därför har blivit utgiven, att du icke skall förgås, så skall du icke heller förgås, fastän du hitintills har varit i detta olycksaliga tillståndet stadd. Låt icke din eländighet avskräcka dig ifrån att komma till din Herres bord, om du känner en åtrå därefter i ditt hjärta. Det är väl sant, att de som i sin sorglöshet på ett nedrigt och ovärdigt sätt handla med sin Frälsares nattvard, de äta och dricka sig själva domen; men detta träffar dem endast av den orsaken, att de icke åtskilja Herrans lekamen. Däremot, om du är allvarligt sökande efter frälsning för din själ, så är du av de arbetande, vilka Frälsaren Kristus har kallat till sig; och om du är tryckt av dina synder, så är du en av de betungade, vilka Herren Kristus har lovat vederkvicka. Om du genom förseelser här råkat i ett bekymmer, som liknar sorgen vid din första uppväckelse, så står samma utväg för dig öppen nu som då, nämligen Jesus Kristus; ty han är icke allenast en försoning för hela världens synder, utan han är ock med det samma en försoning för de troende människornas fel. Icke skall du hämta en frihet till att synda av denna trösten mot synderna; men icke heller skall du låta betaga dig tillgången till honom därigenom, att du råkar att fela mot Guds bud. Aposteln Johannes visar dig den rätta medelvägen emellan dessa ytterligheter, och det rätta användandet av rättfärdig-

görelsens nåd, 1 Joh. 2:1, 2: Mina kära barn, detta skriver jag till eder, för att I icke skolen synda. Men om någon syndar, så hava vi en förespråkare hos Fadern, Jesus Kristus, som är rättfärdig; och han är försoningen för våra synder, ja, icke allenast för våra, utan ock för hela världens. Amen.

Heliga trefaldighets dag.

Joh. 3: 1—15.

Sannerligen säger jag eder: Om I icke omvänden eder och bliven såsom barn, skolen I icke komma in i himmelriket.
Matt. 18: 3.

1. Om en människa skall bliva salig, så är det en egen-
skap som människan skall hava, att hon skall vara som ett
barn, vilket, eftersom det är ett barn, står kvar i nådeför-
bundet med Gud, ehuru ingen andlig förkovran ännu visar sig
hos ett barn.

Ett barn, som icke är från Gud avviket, är uppriktigt,
böjligt, ödmjukt.

Ett sådant barnasinne måste finnas hos den människan,
som skall komma in i himmelriket, om än icke någon andlig
förkovran hos henne visar sig.

Där måste finnas de andliga barnens uppriktighet, fastän
där icke visar sig de andliga fädernas visdom. Där måste
finnas hos dem de andliga barnens böjlighet, fastän där icke
är hos dem de andliga ynglingarnas kraft. Där måste finnas
en åhörarens ödmjukhet, fastän där icke finnes en lärares gåvor.

2. En förändring måste ske hos en människa, innan hon
kan bliva såsom barn, och komma i himmelriket, vilken
förändring kallas att omvända sig.

Att omvända sig är att, genom den omvändande nådens
användande i en sann bättring, uträtta att man blir omvänd.
En människa kan icke omvända sig själv av egen kraft. Men
om hon använder Guds omvändande nåd i en sann bättring,
så blir hon omvänd.

Denna omvändelsens förändring måste hos en människa
ske, om hon skall bliva såsom barn.

Ä m n e:

En människa kan icke komma in i härlighetens rike som är i himmelen, utan att hon först har kommit in i nådens rike, som är här på jorden.

I. *Den nära förbindelse som där är emellan nådens rike på jorden och härlighetens rike i himmelen.*

1. Nådens rike är den inrättningen, som Gud har här i tiden gjort för att bereda människan till det eviga livet.

Grundläggningen av nådens rike är vår Frälsares återlösning; ty därmed är uträttat, att den människan som är i djävulens rike, skall komma ut därifrån, och bliva en underåte i vår Frälsares nåderike, Kol. 1: 13.

Inrättningen i nådens rike är i Guds eviga råd beslutad, ända till dess allraminsta delar.

Icke allenast beslutades om hela människosläktets frälsning, utan om var människas salighet, som låter omvända och bevara sig. Icke allenast beslutades om salighetsmedlen, som skulle vara för alla, utan ock om de minsta händelser som träffa de trogna, att de icke skola hindra, utan befordra deras eviga salighet, Rom. 8: 28.

Styrelsen föres genom salighetsmedlen, vilket är det utvärtens nådens rike. Genom ordet och döpelsen göras människor till undersåtar i Jesu rike. Genom ordet och den heliga nattvarden bibehålles en människa i Jesu rike.

Undersåtarna få åtnjuta så många förmåner, som de kunna emottaga efter den ställningen, varuti de äro, eftersom de uti den ställningen vilja vara.

2. Härlighetens rike är den inrättningen, som Gud har gjort därtill, att människan skall åtnjuta det eviga livet i dess fullhet.

Ingången i härlighetens rike sker genom härliggörelsen i en salig död, Rom. 8: 30.

All prövning genom frestelser och lidande upphör i härligheten, ty de äro fullkomligen undslupna sina fiender, bland vilka de här måste vistas till en prövning, Uppb. 21: 4.

All den fullkomlighet och salighet, som i nådens rike varit fördold, blir i härligheten uppenbar, 1 Joh. 3:2.

Allt emottagande och åtnjutande sker utan de medel som i nådens rike ägt rum, Upp. 22:2, Matt. 26:29.

Bönen förvandlas i lov, ty där får de äga det, som de här hava begärt.

3. Dessa båda riken stå i ett nära sammanhang med varandra.

Nådens rike är beläget emellan satans rike, där människan av naturen är, och härlighetens rike, så att vägen till härlighetens går genom nådens rike.

En människa kan icke komma från djävulens rike in i härlighetens rike; utan hon måste från djävulens rike först gå in i nådens rike, vilket i anseende till personerna är blandat med det förra.

Samma konung regerar i nådens rike, som i härlighetens rike, Ps. 2:6, Luk. 1:33. Han regerar både i det riket, där striden varar, som ock i det riket, där segern för evigt är vunnen. Han regerar både i det riket, där man klagat över nöden, som ock i det riket, där man sjunger över härligheten.

Undersåtarna äro varandra lika till det väsentliga. Lika äro anletsdragen hos den nya människan och den förklarade människan, ty de äro båda Guds Sons beläte lika, Rom. 8:29, 1 Joh. 3:2. Lika äro deras tungomål, 1 Petr. 4:11, 1:25. Lika är deras dräkt, Upp. 19:8, 7:13, 14.

Förmånerna i båda [dessa] riken äro endast till måttet olika. Hugsvalelsen i härlighetens rike är endast i den delen större, att den icke behöver förnyas, eftersom bedrövelsen icke, såsom i nådens rike, återkommer. Lazari hugnad i Abrahams sköte, Luk. 16:25, är endast i den delen större än friden i nådens rike, att känslan därav aldrig saknas. Glädjen i båda [dessa] riken är i grunden densamma, ty försmaken i nådens rike är till dess väsende det samma som fulla åtnjutandet i härlighetens rike, Matt. 5:6, Ps. 17:15, Hebr. 6:5; så att hela skillnaden består i måttet, som i nådens rike är vida mindre än i härligheten, och i varaktigheten, ty i nådens rike är glädjen kort, men den varar evigt i härlighetens rike.

II. *Omöjligheten för en människa att komma in i härlighetens rike, utan att hava kommit in i nådens rike.*

1. Gud har uttryckligen sagt det i sitt ord.

I evangelium betygar vår Frälsare detta och har också flerstädes betygat detsamma, Mark. 16:16. Guds ord i hela dess sammanhang bär vittnesbörd om detsamma, att om en människa skall komma in i himmelen, så skall hon först komma in i Jesu rike på jorden.

2. En människa kan icke få gå in i härlighetens rike, utan att hon göres därtill värdig därmed, att hon kommer in i nådens rike.

Härlighetens rike är den belöning, till vars erhållande människan, till följe av Guds rättfärdighet, måste på ett eller annat sätt vara värdig och förtjänt.

Emedan nu människan icke äger någon förtjänst av sig själv, så måste hon genom rättfärdiggörelsen bliva gjord delaktig av vår Frälsares förtjänst, och varda upptagen till en medlem i Jesu nåderike.

Endast de, som i nådens rike hava blivit gjorda rättfärdiga, bliva i härlighetens rike gjorda saliga; ty den arvedelen, som varder dem i härlighetens rike tilldelad, den bliver åt dem bestämd vid ingången i nådens rike, och under vistandet i nådens rike blir den åt dem förvarad, Rom. 8:30.

3. Människan kan icke få gå in i härlighetens rike, utan att hon därtill har blivit gjord skickad under vistandet i nådens rike.

Människan är i sitt naturtillstånd alldeles utur stånd att gå in i härlighetens rike, eller att kunna vara och vistas där ... En oomvänd människa skulle finna sig missnöjd i härlighetens rike, och fly tillbaka därifrån.

Därför måste människan först göras därtill skickad i nådens rike. Att uti nådens rike vara i umgänge med Gud och hans trogna, om hon i härlighetens rike skall tålas av dem. Att först i nådens rike vänja sig vid det rikets villkor, om hon skall finna sig nöjd i härlighetens rike.

*Tillämpning.*¹ Ehuru du är blind och ehuru du fikar efter det jordiska, så vill du dock gärna gå in i härlighetens rike och bliva salig, då all jordisk lycka upphör och du måste ut ur världen. Men här är dock det först att märka: har du ännu gått in i nådens rike igenom den trånga porten, som är den sorg, som är efter Guds sinne? Har du sökt efter nåd i nådens ord med åkallan till nådens Gud om nåd för Jesu skull allena? Har detta icke skett, och du inbillar dig likväl att få gå in i himmelen, fast du icke begivit dig in i en sann bättringsordning, så är det i sanning likaså dåraktigt, likaså ogrundat som att inbilla sig, att man skulle kunna gå in i en jordisk konungs huvudstad, utan att nalkas hans rikets gränser. Käre, tänk dock icke att Gud så litet värderar sin himmel, att han skulle vräka bort dess härlighet på en, som aldrig söker att genom Jesus bliva en sådan ära värd. Inbilla dig icke, att Gud har så svårt vid att få sina boningar uppfyllda, att han skulle ock taga emot dem som aldrig velat låta hans Helige Ande göra sig bekväma till en sådan värdighet. Mena icke, att Gud låter så sin ära föraktas och sitt majestät trampas av skamlösa syndare, att han skulle till ett evigt umgänge upptaga dem, som hava sin livstid igenom förolämpat honom och retat honom till vrede. Nej, där blir en helt annan lön, som tillfaller dem, vilka tjänat världen och synden. Där blir en helt annan plats för dem, vilka levat hela sin livstid fram i satans rike. Gud vet väl vad han vill göra med dem, vilka föraktat hans nåd och trotsat hans vrede. Såsom de i tiden hört till satans rike, så komma de ock att i evigheten höra därhän. De kunna icke undgå att i döden stanna där, dit den vägen har gått, vilken de under hela livstiden vandrat, i det eviga fördärvet. Och deras lön kan icke bliva annorlunda än efter deras egen förtjänst, i pinan och gråten, eftersom de icke sökt efter arvedelen i härligheten, i glädjen som deras Frälsare förvärvat.²

¹ Tillämpningen tillhör predikan i en äldre form (1800).

² Då ovanstående tillämpning är ofullbordad, införes till avslutning följande ur Haggstr. Tref. 1816.

Varav en människa, som är född på nytt, skulle kunna veta med visshet, att hon skall få gå in i Guds rike . . .

Frälsaren har försäkrat, att . . . den som är född på nytt, både kan se nådens rike, och skall få ingå i härlighetens rike.

Då där visar sig hos en människa samma sorgfria, glada, okonstlade och uppriktiga väsende, som då hon som barn i döpelsen blev en medlem i nådens, och en arvinge till härlighetens rike, så är hon lika viss om ingången i härlighetens rike, som hon då var . . .

En pånyttfödd människa passar varken för djävulens rike här på jorden, eller i fördömsen, till att vara hans undersåte på någotdera stället . . .

Den människan som har avstått därifrån, att i otid fara upp i himmelen, hon får fara dit när rätta tiden blir. Den som har emotstått det feqa hjärtats otåliga önskan, att genast slippa detta livets bekymmer så snart de infunnit sig, men under sin Frälsares åkallande gått dem igenom, och varit nöjd med hugsvalelse till dess han fått hjälp, den skall en gång, när den sista bekymmersstunden förflutit, få gå in i den himmelske Faderns hus, där han skall avtorka alla tårar av hennes ögon. Den som har helt avstått ifrån det vekliga hjärtats obilliga begäran, att redan under väckelsens stridsdagar få vara i en beständig stillhet, men redligen kämpat, fastän hon litet synes hava vunnit, hon skall en gång få gå in i de trygga boningarna, där en sabbatsvila står åter för Guds folk, Hebr. 4: 9. Den som låtit böja sitt egenvilliga hjärta till att gå in på Guds villkor, och ej haft på sin sida mer än det enda förbehållet, att genom Jesus bliva evigt salig, och så varit nöjd med vad slags lidande som helst Gud har behagat sända, under hjärtlig övertygelse därom, att det hör därtill att bli sin Frälsares beläte rätt lik, den skall en gång få gå in i härligheten, som icke är lika med tidens vedermöda, Rom. 8: 18 . . . Den som upphört med de egenrättfärdigas osed, att uppå osäkra anledningar avgöra om andra människors själatillstånd, Matt. 7: 1, den får en gång vara med, då de heliga skola döma världen, 1 Kor. 6: 2.

När det första ändamålet med Frälsarens återlösning

har blivit hos en människa vunnet, att hon har kommit till att tro på honom, så skall ock det sista ändamålet av Fräl-sarens återlösning gå på den människan i fullbordan, att hon skall få evinnerligt liv genom honom; ty likaså omöjligt det är, att den människan, som icke tror på Jesus, skulle få gå in i himmelriket, likaså omöjligt är det, att den människan, som tror på den korsfäste Guds Son, skulle bliva från himmelriket utestängd. Amen.

Första söndagen efter trefaldighet.¹

Luk. 16: 19—31.

Om ett träd faller omkull, det må falla mot söder eller mot norr, så ligger det på den plats där det har fallit. Pred. 11: 3.

1. Människans tillstånd efter tidens slut blir antingen mycket lyckligt, eller ock mycket osaligt.

En människas tillstånd är redan här i livet antingen lyckligt eller olyckligt, ehuru både lyckan och olyckan är ofta här i livet fördold, och både lyckan och olyckan äro i hemligt stigande. Jag talar icke om den timliga lyckan, ty den är ofta ett täckelse, som skyler ett verkligt elände; icke heller om de timliga motgångarna, ty de äro ofta medel i Guds hand till befordrande av människans eviga väl. Utan jag talar om människans tillstånd till själen.

En människas tillstånd blir efter tidens slut mycket lyckligare eller mycket olyckligare än det förut har varit. Någon medelväg gives icke i döden emellan högsta sällhet och största olycka, vilket Salomo uttrycker med den omständigheten i liknelsen, att han framställer det såsom trädet endast skulle kunna falla åt ett av tvenne håll, men icke åt flera.

2. Sådant som människans tillstånd blir efter tidens slut, sådant fortfar det att vara i all evighet.

Detta framställer Salomo under den omständigheten i liknelsen, att trädet bliver liggande på det rum där det fallit.

Vart en människa i döden faller, där blir hon i evighet liggande. Om själen faller i Gud Faderns händer, när huvudet

---

¹ Ursprungligen hållen på 6 e. påsk, men av författaren betecknad som användbar till 1 e. tref.

sjunker ned i döden, så kan ingen skaffa henne bort däri-från, ty Gud har där tagit emot henne efter sina oryggliga löften. Om själen i döden faller i det brinnande helvetes-djupet, så kan ingen upphjälpa henne däriifrån; ty Gud har dit nedstörtat henne efter sina oföränderliga domar, dem han i sin eviga lag har uppenbarat, och kungjort genom ordets predikan.

Ä m n e:

Guds barn och säkra syndares olika förhållande i avseende på det oföränderliga slutet av deras tillstånd, som inträffar när evigheten kommer.

I. Huru säkra syndare på flera sätt handla dåraktigt, i anseende därtill, att evigheten förestår.

1. Då säkra syndare veta, att sådant som själatillståndet är vid slutet av tiden, sådant blir det sedan i all evighet; så är det dåraktigt att de äro obekymrade därom, hurudant själatillståndet är.

Sådant som själatillståndet är vid slutet av tiden, sådant blir det i all evighet. Ingen annan förändring sker genom ingången i evigheten än den, att evigheten gör att allt blir oföränderligen sådant som det är. Ingen omvändelse kan då mera ske till förändrande av människans beskaffenhet, ty där gives inga medel, varigenom en sådan förändring skulle kunna verkas, utan dessa medlen finnas endast här i tiden, Luk. 16: 29. Intet benådande kan då mera äga rum till förändrande av människans belägenhet, ty vår Frälsares förlossning sträcker sig icke dit på det sättet, Ps. 50: 22.

Så olycksaligt som själatillståndet är vid evighetens början, sådant blir det ock hela evigheten utåt. Om människan vid evighetens början är i mörkrets fångelse skild ifrån Gud, så blir hon ock i evighet skild ifrån honom; ty intet medel gives till återförening med honom. Om människan vid evighetens början är stadd i oro och fruktan, så blir detta hennes elände större och icke mindre allt framgent; ty där gives intet medel,

som kan skänka hugsvalelse eller giva frid, Hebr. 10: 26, 27, Upp. 6: 15—17.

Därför handla säkra syndare dåraktigt, då de äro därom obekymrade, hurudant deras själatillstånd är; ty det är det samma, som därest de vore obekymrade därom, hurudant deras tillstånd i evigheten skall bliva, varom de icke heller hava någon omtanke. De utlåta sig om sitt själatillstånd med lika obestämda och liknöjda uttryck, som de bruka om andra dem likgiltiga ting; då de likväl borde besinna att saken är redan bestämd, och blir det en gång ännu mer. De skjuta det tillbaka ifrån sig till Guds allvetenhet, som Gud i sitt ord har hänskjutit till deras eget beprövande, 2 Kor. 13: 5.

De ställa det på ett löst hopp, som Gud har förmanat att bygga på en fast grund, 1 Kor. 3: 10, 11.

Det är [dock] dåraktigt, att människor äro obekymrade om sitt tillkommande tillstånd i evigheten, under det att de lämna sitt närvarande själatillstånd utan undersökning. Det tillkommande tillståndet i evigheten beror av det närvarande tillståndet i tiden, så att bekymmerslöshet om det ena innefattar bekymmerslöshet om det andra. Då evigheten är det mest betydande av allt, så är det en dårskap, att, under så många timliga omsorger, lämna evigheten utan omsorg. Då evigheten av Gud är vid återlösningen behandlad på ett fruktansvärt sätt, så är det dåraktigt, att säkra syndare handla därmed lättsinnigt och vårdslöst.

2. Då säkra syndare hava flera anledningar att anse sitt själatillstånd för att vara farligt, så är det dåraktigt, att de icke söka därefter, att få faran hulpen.

Säkra syndare hava flera anledningar att anse sitt själatillstånd för att vara farligt. De få ibland höra en sådan Guds ords lärdom predikas, som är så alldeles stridande emot det tänkesättet, som de obekymrade människorna hysa, att antingen måste predikanten hava orätt, som beropar sig på bibeln, eller ock måste den människan hava orätt, som aldrig läser i bibeln, men likväl förkastar den lärarens ord, som fördömer hennes väsende. De se bredvid sig sådana människor, som för evighetssaken göra mycket mera än de själva göra

för den saken; och därför är där anledning för de obekymrade människorna att förstå att de för den saken göra för litet, då Gud har sagt i sitt ord, att i den saken är mycket att göra både före och efter en människas omvändelse, Fil. 2: 12.

Ju närmare de komma Gud, ju mera försvagas deras salighets hopp. När Gud nalkas dem med sitt ord, så bliva de ovissa i sin sak och varda oroliga. När de nalkas Gud i den heliga nattvarden, så äro de därav besvärade och måste tvinga sig därtill.

Det är dåraktigt att säkra syndare med alla dessa anledningar icke företaga denna saken till undersökning, för att antingen bliva övertygade, att där ingen fara är, eller söka att få faran hulpen. Det är dåraktigt att de icke tala närmare med predikanten, innan de förkasta hans råd, eller se efter i skriften, på vilken han beropar sig, om han därav tilläventyrs har tillräcklig grund. Det är dåraktigt, att de icke söka att närmare lära känna dem, som de förakta såsom fantaster och skrymtare, innan de tillägga dem dessa smädenamnen; ty det kunde hända, att du av dessa kunde få den upplysningen i din salighetssak, som du nu saknar. Det är dåraktigt, att du icke närmare undersöker den faran, som du till en del skymtar, innan du för evigt stannar uti henne. Kan det redan så oroa dig, då din Frälsare står för ditt hjärtas dörr och klappar, så kan där vara mycken anledning att förmoda att det bliver mycket mera förskräckande när dödsplågorna i din kropp äro förenade med denna rösten i din själ: *Du dåre, i denna natt skall din själ utkrävas av dig.* Kan Jesu vänliga nalkande till dig uti sin nattvard vara för dig så plågsamt, vad skall där då vara för dig att vänta, när evigheten börjas och nådatiden är slutad, om nåd därförinnan icke är sökt och vunen.

3. Då säkra syndare understundom med visshet veta att deras tillstånd så till vida är försämrat, att något bättre har varit i tillbud, än de för det närvarande äga, så är det en dårskap, att de allt framgent låta detta tillbudet gå sig förbi, då det ånyo göres dem, och därigenom låta själattillståndet bliva så olyckligt som de veta att det är.

En del säkra syndare ligga nedsänkta i så grova laster, att deras eget samvete säger dem att de vid tidens slut inte hava något gott att vänta.

Genom kunskaps övertygelse bära en del sin fördömmelses dom beständigt inom sig, som gör, att de icke skulle vilja gå ur tiden i denna ställningen.

En del hava i barndomen haft en sådan erfarenhet av den inneboende nåden, och vid första nattvardsgången en sådan erfarenhet av den återkallande nåden, att de icke kunna förgäta detta; och därav uppkommer en jämförelse med deras nuvarande belägenhet, varvid de icke kunna neka för sig själva, att det har blivit sämre med dem, än att de därmed kunna gå in i evigheten.

Det är dåraktigt, att säkra syndare låta sin eviga välfärd så vila på evighetens hala brädd. Det är dåraktigt, att för tre eller fyra lasters skull låta fara alla nåderikets förmåner och hela himmelens härlighet. Det är dåraktigt att så försumma tiden då fördömmelsesdomen kunde bliva ändrad, och låta det dag ifrån dag skrida hän åt evigheten, där den icke mera kan upphävas. Det är dåraktigt, att den säkra människan låter de förmånerna bliva borta, som hon kunde få igen, då hon vet, att hon icke kan i evigheten få skörda, utan det som hon i tiden har sått, Gal. 6: 7: *Gud låter icke gäcka sig. Ty vad människan sår, det skall hon ock skörda.*

II. *Huru Guds barn på flera sätt handla visligen, i anseende därtill, att evigheten förestår dem.*

1. Då de veta att sådant själatillståndet är vid slutet, sådant blir det i all evighet, så äro de angelägna att få veta hurudant deras själatillstånd är medan det ännu står till att hjälpa, i den händelse det skulle vara osaligt.

Så angelägna som säkra syndare äro att bedraga sig, så angelägna äro omvända människor att få veta hur det står till med dem, och frukta för att varda bedragna. Det kan till och med hända att de vilja hava reda på sitt själatillstånd då de icke kunna få reda på det, såsom då de hava märkligen förgått sig, Höga V. 5: 2—6; eller då de äro i andans fattigdom, Ps. 73: 22. Men likväl visar själva misstaget deras redliga allvar i deras salighetssak.

Gud vill också att de skola få veta huru det står till med dem; därför har Gud låtit mycket skrivas i sitt ord om de pånyttföddas tillstånd, isynnerhet i det nya testamentet, varav detta utgör största delen, likasom det gamla testamentet till det mesta handlar om de oomvända.

2. Då de få någon anledning till misstanke om sitt tillstånd till själen, så söka de att få reda därpå, och äro därvid mycket benägna att om sig själva mena det värsta.

De få många sådana anledningar av sina fel, och av den ondes i anledning därav tillställda anklagelser. De äro mera böjda för att gå fram inför Herran med Davids bön i Ps. 139: 23, 24, än att gå fram inför människor med något andligt försvar; och de handla däruti visligen, ty på det sättet måste de alltid vinna på företaget, men de kunna aldrig därpå förlora. Om någon med skäl av Guds ord kunde visa den omvända människan, att det stod illa till med henne, så vore hon benägen att antaga denna meningen om sig, och hon handlar däruti visligen, ty det är bättre att börja en rätt vandring i en rätt syndaerkänsla, än att fortfara i en gammal inbillning.

3. Om de tycka, att de till sina själar tagit skada, gått tillbaka och mistat något av det andliga goda som de tillförene ägt, så giva de sig ingen ro förr, än de få det upprättat, på det att döden icke må överraska dem i deras oberedda eller försvagade själatillstånd.

De veta att allt det, som ifrån början hör till den sanna kristendomen i dess huvudsak, kan icke heller sedermera undvaras, så att den människan, som förstår, att hon lika med läraren i Efesus, Upp. 2: 4, har övergivit den första kärleken, hon ser till att hon får det igen, fastän icke i blödigheten och känslan, likväl i allvaret och sökandet.

Häruti handla de visligen, ty om än en trosgnista skulle hos dem vara kvar, så behöva de att få den uppeldad innan döden kommer; och de göra därför väl däruti, att de låta den Helige Andes väckelser förmå sig till ett lika allvarligt sökande efter det bortmistade, som då de första gången voro sökande efter Guds rike; ty de kunna icke veta om en ny omvändelse för dem behöves, och av den Helige Ande med hans verkningar åsyftas. Amen.

Andra söndagen efter trefaldighet.

Luk. 14: 16—24.

Och Herren Sebaot skall på detta berg göra ett gästabud för alla folk, ett gästabud med feta rätter, ett gästabud med starkt vin, ja, med feta, märgfulla rätter, med starkt vin, väl klarat. Jes. 25: 6.

1. Värden som gör gästabudet, är Herren Sebaot, eller härskarornas Herre.

Rik nog, att han kan tillställa en så stor måltid, förebildad av den stora måltiden i öknen. Frikostig nog, att vilja emot-taga så många gäster.

2. Gästerna skola bestå av alla slags folk. På yttersta tiden skola alla folk komma till åtnjutande av den anrättade andliga måltiden. Redan uppfyllas dessa orden därmed, att människor av alla stånd, åldrar och villkor bliva delaktiga av nåden i Kristus.

3. Gästabudet är av andlig beskaffenhet, bestående av ett förråd på allt sådant, som tjänar till att mätta nådehungliga själar.

Starkt (G. Ö.: klart) *vin* eller en sådan Guds ords lärdom som är synnerligen tydlig, och därför synnerligen vederkvickande. *Feta, märgfulla rätter* eller en sådan Guds ords lärdom, som innefattar ett kort begrepp av ordets huvudsanningar, och är därför i synnerhet tjänande till de nådehungrigas mättande. Det är en rätt katekismi lära. *Vin, väl klarat*, eller en sådan lärdom, som är fri från alla misstag och mänskliga prydnader.

4. Stället skall isynnerhet vara på yttersta tiden det egentliga Sions berg, och till en början Herrens rätta församling, vilken ofta i den heliga skrift så kallas.

Ä m n e:

Herrens kallelse till den av honom tillredda nattvarden.

I. *Nattvarden som är av Herren tillredd.* Den av Herren tillredda nattvarden består av den inrättning som Gud har i sitt nåderike gjort därtill, att människorna skola komma till åtnjutande av det goda, som Frälsaren har förvärvat dem. Hela inrättningen, både till förvärvande och tillämpande, kallas nådens rike; men det senare omtalas särskilt i evangelium under liknelse av en stor måltid. Judarna voro bjudna av profeterna, och blevo kallade av apostlarna, som först blevo sända till dem. Men de försummade kallelsen, hovfolket och de regerande för jordagodssets skull, prästerskapet för deras kyrköärenders skull, och den allmänna hopen för detta livets angelägenheter skull, av vilka giftermål anföres såsom den betydligaste. Då vände apostlarna sig till hedningarna, efter Jesu befallning och den Helige Andes ingivelse; först till de mera odlade folkslagen, greker, romare, etc.; men sedan blevo Jesu sändebud också utskickade till de råa ohyfsade folkslagen, av vilket slag våra förfäder också voro.

1. Syndernas förlåtelse är icke allenast åt människorna förvärvad, att de kunna få den; utan den är ock i kraft av samma förvärvande så åt dem beredd, att intet därj fattas, eller därtill något det minsta å deras sida fordras, utan allena att de bruka nådemedlet Guds ord, varigenom Guds Ande verkar, på det att de må komma och taga den emot med en sann tro, då alla överträdelser bliva förlåtna, av vad svårhet och mängd de än äro.

2. Rättfärdighet och barnskap är så tillreds åt alla människor, att var människa, huru fördärvad och eländig hon ock är, bliver rättfärdig inför Gud, och såsom barn hos Gud upptagen, endast hon har därtill hunnit, att hon det tror, att någon annan rättfärdighet därvid icke efterfrågas, än den hon då får till skänks, och att det icke heller begäres, att någon lydnad eller fullkomlighet skall hos henne finnas, som skulle göra henne till barnskapet värdig.

3. Tröst, själaro och andlig glädje står så öppen för alla människor att få, att i vad ångest och själanöd en människa ock må råka, hon säkert kan vänta sig förlossning och en salig förvandling; ty såsom förtjänsten av Jesu lydnad, samt Jesu utståndna plågor, smälek, ångest och kval är beständigt gällande inför Gud, så kan icke heller kraften av nådemedlen beständigt vara överksam hos människan, fast det en tid kan synas vara så.

Begär då icke att genast slippa din ängslan, ty fast Gud har lovat det, att det skall ske, har han likväl icke sagt när det skall ske. Men fortfar att söka, så varder du omsider finnande.

II. *Kallelsen till denna nattvarden.* Kallelsen till denna nattvarden sker egentligen då en människa får erfara ordets kraft på sitt hjärta med mer eller mindre märkbara nåderörelser, men alltid åtföljda av en klar övertygelse, att evangelii innehåll angår henne.

1. Människan är bjuden därmed, att hon är född inom kristenheten; har däruti blivit till en medlem genom döpelsen upptagen, och har under sin uppväxt haft mer än vanligt tillfälle att höra och lära Guds ord.

2. Den stund nattvarden skall stå, är för var och en människa, då Gud i allvishet finner bästa tillfället för henne vara att hon skulle bliva omvänd. Och då är det, att tjänaren utsändes. Guds nåd står en människa öppen under hela hennes livstid, så att det aldrig är för henne omöjligt att bli omvänd. Men likväl äro omständigheterna ibland mindre hindrande, och hon har på någon tid av sin levnad bästa tillfället att bli omvänd.

3. Tjänaren utsändes, som sker då Gud sänder till en församling en sådan lärare som Gud kan nyttja, icke allenast till att bjuda, utan ock till att kalla; eller då Gud sänder en människa till den ort där en sådan lärare är; eller då Gud så lagar, att lärarens tal blir isynnerhet kraftigt på den människans hjärta, den gången mer än annars tillförene.

4. Hos dem som äro vid Guds ord uppfostrade, sker kallelsen vanligen med en sådan stilla övertygelse, som liknar

en kallelse till en måltid, därtill man är redan förut bjuden; men de som äro längre ifrån Gud bortkomna i vanliga världsväsendets gator och gränder, eller uti världsväsendets allmänna eller särskilda avdelningar, pläga förnimma ett särskilt föranstaltande till sin räddning, och ett märkligare dragande; och de som blivit nedsölade i den grova och föraktligare ogudaktigheten, få erfara så kraftiga nådebesök, att de likna ett nödgande.

III. *Vad utgång det med denna kallelsen tager.* Utgången av kallelsen blir sådan, att då kallelsen bliver av somliga försakad, blir den åt andra tillbjuden, vilka få det som nådens föraktare måste evigt sakna.

1. Emellan första bjudningen och kallelsen komma hinder av frestelser, som förändra gästernas sinne och beslut, att änskönt de känna budet för att vara den Herrens tjänare, som förut bjudit dem, förstå att han går rätta ärenden, och förmärka att det nu skulle gå i verkställighet som första bjudningen påsyftade; så sätta de likväl mera värde på det rika jordagodset, anse hushållsanstalterna och utsikterna för viktigare, samt låta giftermålsomständigheter uppehålla sig; men mena sig likväl icke därför hava blivit brottsliga eller underkastade Guds onåd, eller vara skilda från alltsammans för alltid.

2. Tjänaren berättar den misslyckade utgången av ett troget uträttat ärende, med klagosuckar i sina böner inför sin Herre; och får då ny befallning, ny gåva, drift och välsignelse, som ej blir utan all frukt, och vars förstling bringas omsider till en större fullhet, efter Guds allvisa råd och kärleksfulla uppsåt.

Sådana bliva då kallade, som förut icke varit bjudna och dessa taga genast emot kallelsen, Jes. 65: 1.

De som iakttaga något av den utvärtes gudstjänsten, så att de äro i staden, fastän de icke höra till den himmelske Faderns hus, utan, medan de äro inom kristenheten, uppehålla sig på världens gator och gränder. Dessa kallas a) *fattiga*, som äro utan allt andligt; b) *krymplingar*, som sakna de vanliga nådetillfällena, och kunna således icke komma någon väg; c) *halta*,

som ömsom falla i uppenbara synder, och avhålla sig däri-
från; d) *blinda*, det är *okunniga*.

Sådana som nästan hava skilt sig vid all gemenskap
med den kristna församlingen, genom uppenbar ogudaktighet
och den utvärtes gudstjänstens försummande; de giva omsider
vika för den stora kallelse-snåden som Herren använder på dem.

3. För dem som hava haft största gåvorna och bästa till-
fällena, bliver det allt mera svårt, och slutligen för evigt omöj-
ligt, att få den minsta del i det goda, som de med sådan lätt-
sinnighet hanterat.

De som haft bästa kunskapen, råka i den största förtviv-
lans villrådighet, sedan de länge emotsträvat den övertygelse,
som av deras kunskap blivit dem bibragt; så att, när de i
hälsodagarna icke velat göra det som de visste att de skulle
göra, så veta de i ångesten icke vad de skola göra.

De som tvistat med läraren om sitt själatillstånd, och
emotstått sanna kristnas välmenta föreställningar, kunna i
dödsnöden ej taga emot det, som de i sin säkerhet förkastade,
om de ock få det sig tillbudet. Amen.

Tredje söndagen efter trefaldighet.

Luk. 15: 1—10.

Om någon faller, står han ju upp igen; om någon går bort, vänder han ju tillbaka. Varför går det då bort i beständig avfällighet (G. Ö.: gå vilse utan återvändo), detta folk i Jerusalem . . . Jer. 8: 4, 5.

1. *Om någon faller, står han ju upp igen.* Så skulle man tycka, och så klokt pläga människor åtminstone handla i lekamliga ting. Men så snart det rör andliga ting, så äro de helt annorlunda sinnade. När en människa fallit i synd, så vill hon icke gärna stå upp igen, utan hon vill bliva liggande. Är icke detta obegripligt, min vän, att en människa kan vara så sinnad mot sig själv? Men likväl är det så. Då en människa låtit satan och sitt eget onda sinne och köttsliga lustar förläda sig till att göra mot sitt samvete, då hon således fallit ur Guds nåd i en uppsåtlig synd, då tycker man att hon skulle vara angelägen om att stå upp igen; hon borde då stå upp ur synden, vända sig med sina tankar till Gud, och med hjärtlig ånger över den synden hon bedrivit, träget bedja Gud om förlåtelse för Jesu blodiga döds skull.

2. *Männe du gjorde så, o syndare, då du första gången avvek från Gud? Du såg att du fallit. Ditt samvete sade dig det. Men du stod icke upp igen ur synden, utan du blev liggande däri. Du visste vad du hade gjort, men du lät det bliva som det var, utan att söka bot därför. Du kunde väl tänka att Gud skulle vara vred för det du gjort, men du var icke angelägen om att få Guds vrede blickad. Du kunde icke neka till att du gjort illa, men likväl bad du icke Gud om förlåtelse. Om du ock bad en eller annan gång, så bad du icke med allvar. Du höll icke i att bedja till dess du fick*

förlåtelse, och du bad icke i Jesu namn, så att du kunde få förlåtelse. Det var då icke nog, att du befläckt din själ med synd, utan du blev ock liggande kvar i syndorenligheten; och omsider fick du, liksom svinet, ett sådant tycke för att vältra i lustarnas träck, att du icke ville låta nåden uppresad dig därur. Då Gud ropar till dig från himmeln, att du skall stå upp ur syndens dy, så blir du liggande, och icke en gång öppnar dina ögon att se upp till den nådige Guden som kallar dig. Då Gud räcker dig sin milda och nådiga hand, att hjälpa dig upp ur ditt elände, så vill du icke en gång upplyfta huvudet mot din Skapare, din Förbarmare, som vill rädda din själ; utan du stöter hans hand tillbaka, och vill icke varda frälst.

3. *Om någon går bort, vänder han ju tillbaka*, (G. Ö.: Var är någon, som vilsegår, den icke gärna kommer uppå rätta vägen igen?), frågar Gud ytterligare genom profeten. När man ser att man farit vilse, så blir man ju orolig och bekymrad. Man fruktar för att icke komma fram dit man ärnar sig. Man är rädd att natten och mörkret skall överfalla en, och att man då kan råka i olycka. Var är någon som vilse går, den icke gärna kommer uppå rätta vägen igen? Jo, här äro syndare, som på denna stunden se att de farit vilse från den rätta vägen, livets och salighetens väg, och finna att de vandra på den väg som icke god är; men likväl äro de icke mycket bekymrade däröver, att de icke vandra på salighetens väg, utan på den vägen som drager till fördömelse. De äro icke heller rätt angelägna om att åter komma igen till rätta vägen, utan de vilja fara fort som de börjat, leva allt framgent som de äro vana, och hålla den vägen fram som de äro på, antingen han då för dem till himmelen eller till fördömelsen. De vilja icke låta föra sig till rätta. De vilja fara vilse; ja, de förvilla sig själva med falska inbillningar, med förevändningar och ursäkter, och allt vad deras illfundiga hjärta kan uppfinna. Herren klagat över deras förvända sinne: detta folket vill gå vilse utan återvändo (G. Ö.); men likväl bevisar Herren mycken nåd och barmhärtighet emot sådana syndare, och bemödar sig på mångahanda sätt att föra dem till rätta.

Ämne:

**Herrens Jesu nåd, som han visar emot syndare,
som äro stadda på villovägar.**I. *Syndare på deras villovägar.*

1. I sig själv är där icke mer än en väg till fördömmelsen, och det är att leva utom Frälsarens Jesu nådesgemenskap; ty håller du fast att leva i det tillståndet, till dess du slutar att leva, så kommer du visserligen till helvetet, om du än levde aldrig så ärbart för människor. Du far då vilse nog, när du kommer på denna vägen; och så snart du har avvikit från livets rätta väg, så är du vilse, och då är det icke någon annan väg som du vandrar på, än den breda vägen, som drager till fördömmelsen. Men som denna väg är bred . . . så kan man liknelsevis säga att den är liksom sammansatt av flera andra syndavägar som följas åt. Av dessa förtappelsesvägar har var syndare utvalt sin, som han tycker bäst om att vandra på. Således, ändock alla oomvända syndare fara vilse, så far var [och en] vilse på sitt vis. De hava alla avvikit från salighetens och livets väg; men var för sig har avvikit på sin egen väg, såsom ock Guds Ande själv talar om sådana vilsefarande syndare: *Vi gingo alla vilse såsom får, var och en av oss ville vandra sin egen väg*, Jes. 53:6. Var och en syndare ser därefter, att han ostörd må kunna vandra fort på den syndaväg som han utvalt, och ser sig om på alla sidor var han kan träffa något, som kan förnöja hans begärelser.

2. De lösaktiga och okyska tycka att de råkat på den rätta lycksalighetsvägen, då de kunna få mätta sina lustar. När de hinna med att förföra den, som de fattat en olovlig kärlek till, så tycka de att de hava allt vunnit. När de se att de upptänt samma syndiga böjelse hos en annan, som de bära hos sig själva, så tycka de att de äro lyckliga, och glädjas när de störtat en annan i samma syndafördärv, vari de själva äro fördjupade. Sådana usla syndaträlar äro av sina begärelser dårade, så att de icke se huru de bereda sin egen olycka.

Lustarna hava så förtjust dem, och så förvillat deras tankar, att de icke se huru deras orena nöje icke har annat med sig till slut, än att det går såsom det skedde med Amnon och Tamar, 2 Sam. 13: 15. Den syndiga kärleken förvandlar sig i hat och inbördes vedervilja. Äntligen komma med åren bedrövliga följder, som en oordentlig levnad har med sig, försvagade, förtärda och utmärglade kroppskrafter, en förstörd hälsa, och ibland vederstyggliga och pinsamma sjukdomar. Utom det att, då deras skamliga levnad blir uppenbar för människor, så bliva de föraktade bland alla ärbara människor, lida skam och nesa, och förspilla ofta hela sin timliga välfärd. Man kan undra på att de icke tänka på dessa följder av sin levnad, då de likväl så ofta se att det går så med dem, som leva likasom de i samma synd. Underligt är det att de förgäta detta timliga straffet, som så ofta träffar lustarnas trälar; men ännu underligare är det, att de så alldeles kunna vara förvillade av sina onda lustar, att de slå ur tankarna det eviga straffet, som de veta alltid och oundvikligen följer på en syndig levnad.

3. Den som älskar starka drycker, han tycker att han är bäst till mods när han kan dränka, eller åtminstone förkväva förnuftet, som likväl är den dyraste gåvan Gud givit honom. Han menar sig styrka sina kroppskrafter just under det han försvagar dem. Somliga gripa till detta syndiga medlet för att där söka en bedröblig tröst emot någon slags förtret som plågar dem; och det är sant att starka drycker döva förnuftet, komma drinkaren att för en liten stund förgäta sin förtret, och göra att han icke så mycket känner till den sorgen som fräter honom. Men det är ock sant, och jag tror att en sådan olycklig människa själv skall besanna det, att då yran är förbi, så tager sorgen så mycket djupare; ty dryckenskapen försvagar kroppen, och förorsakar därjämte ängslan. Drinkaren bereder sig således en sjuklig kropp, en bedröblig framtid och en förskräcklig evighet. Men allt detta ser han icke, utan vandrar i sin yra sanslös mot gapet på den avgrund, där ingen botten uti är, och varutur icke heller är någon förlossning.

4. Andra märka icke att de farit vill, eftersom de icke farit vill på ett så grovt sätt, och mena att de icke vandra på förtappelsens väg, eftersom de icke leva i samma laster som den lösaktige och drinkaren. Den fåfänglige till exempel menar att det är ganska lovligt och tillåtligt, att han pryder sin kropp, då det vore nog att den vore anständigt klädd. Han ser icke att det är synd, att han använder på onödig prydnad det, som Gud givit honom till att därmed göra bättre nytta, såsom att kläda den nakna med det, som han använder på överflödig prakt. Han far vill, och ser icke att hans själ är befläckt av synden, och att han således måste i döden kastas bort från Guds ansikte, och på den yttersta dagen bliva en styggelse för allt kött.

5. En annan åter far vill på ett helt annat sätt: i karghet, snålhet och girighet. Han far vill, ty han ser icke att det är en last som han lever i, utan tycker till och med att det är något gott; ty han kallar det för sparsamhet och hushållning. Han menar sig utöva en skyldighet då han håller så hårt på det han har, att han icke låter den fattige få dela med sig; och han ser icke att han svårligen syndar häri, och att han älskar så det jordiska goda, att han låter allt det andliga goda därför fara. Han ser icke att han förlorar himmelen därvid, och tänker icke därpå, att allt eftersom han ökar sina ägodelar här på jorden genom girighet, så ökar han med detsamma sitt straff och sina tillkommande plågor i fördömsen. En annan far vill i högmod och egenkärlek. Han tycker sig något vara, ändock han intet är, och bedrager sig själv. Han är intagen av goda tankar om sig själv, och frågar icke efter vad den högste Guden tänker om honom, som känner honom bättre än han känner sig själv. Han yver sig över sin kvickhet, snällhet, rikedom och sitt vackra utseende, och betänker icke att allt detta kan icke det ringaste hjälpa honom på vredens dag. Han tänker icke på att så högt som han satt sig i sina tankar, så djupt skall han vardas förnedrad till helvetet; och så mycken ära han tyckt sig vara värd, så mycken skam och blygsel skall där överfalla honom då han en gång skall ställas inför all världens domare, som icke, såsom människor, ser

efter det som för ögonen är, utan ser till hjärtat. En annan far vill då han i en köttlig och lättsinnig glädje och lustighet förgäta att trakta efter den eviga glädjen. Han söker att underhålla sitt glättiga lynne med gyckleri och syndigt skämt; och besinnar icke att han på det sättet bereder sig en bedrövlig evighet. Han försummar för idel lustighets skull den allvar samma saken, att skaffa med fruktan och bävan att han måtte varda salig, och far därför under lek och löje till det yttersta mörkret, varest är gråt och tandagnisslan.

II. *Den nåd, som Herren Jesus bevisar syndare, under det att de äro stadda på deras villovägar.*

1. Den kärlek, som Herren Jesus har bevisat mot syndare, är grunden till den kärlek, som han sedermera bevisar mot dem. Jesus har bevisat kärlek mot syndare då han gav sig ut för dem i lidandet och döden. Han skonade sig icke själv, på det att de skulle varda skonade; han led ångest, på det att de skulle bliva hugsvalade, och han gav sig i döden, på det att de skulle få evigt leva. Denna hans allmänna kärlek, som han bevisat mot alla, är orsaken till den kärleken, vilken han sedermera bevisar mot var syndare särskilt; ty han vill icke att hans utståndna möda skall vara förgäves, eller att han skulle hava lidit fåfängt. Han har icke allenast betalt för deras synder, utan han har ock utträttat att den Helige Ande skall verka på deras hjärtan, till att föra dem ut från syndaväsendet. Vår Frälsare har icke allenast förvärvat rättfärdighet åt alla, utan han har ock med denna sin förtjänst vunnit åt dem den fördelen, att de, som låta sig omvända till tron på honom skola varda rättfärdiga inför Gud, och bliva upptagna till Guds barn.

2. Jesus bevisar kärlek mot syndare, under det att de äro stadda på deras villovägar. Vår Frälsare beskriver denna sin kärlek i de tvenne liknelser, vilka innehållas i dagens evangelium. Såsom herden går efter det vilsefarande fåret på de villovägarna där det vandrar, så låter Herren Kristus sin Helige Andes nådeverkningar förnimmas i syndarens hjärta, emellan det att syndaren far ut i allehanda överträdelser. Detta är en stor kärlek, som häri bevisas syndaren; ty om Herren Kristus

skulle härutinnan handla efter sin rättfärdighet, så skulle han lämna den villfarande syndaren åt sig själv; men emedan Herren Kristus påtagit sig synderna, så gör han allt vad hans gudomliga egenskaper medgiva, och som behöves till syndarens frälsning. Vår Frälsares helighet tillåter väl icke det, att hans Andes nådeverkningar få inblandas i själva syndaorenligheten, så att de skulle förnimmas under syndens fria och uppsåtliga utövning; men han låter därför icke syndaväsendet, som han är kommen att bortskaffa, upphäva sin gudomliga kärlek, som kommit honom att åtaga sig syndarens sak. Under själva syndamörkret upptänder han sitt nådesljus. Detta framställer vår Frälsare i den andra liknelsen, som innehålles i dagens evangelium. Likasom kvinnan tände upp ljus, för att uppsöka sin förlorade penning, alltså upptänder Herren Jesus ett större andligt ljus i någon rätt lärares hjärta, och sänder honom för att även med särskild undervisning övertyga syndaren, som vandrar i mörkret. Detta lär aposteln Paulus, då han skriver i 2 Kor. 4:6: *Ty den Gud som sade: »Ljus skall lysa fram ur mörkret», han är den, som har låtit ljus gå upp i våra hjärtan, för att kunskapen om Guds härlighet, som strålar fram i Kristi ansikte, skall kunna sprida sitt sken.* Om syndaren följer det således för honom upptända ljuset, så leder det honom ut från syndens mörker till att se sin Frälsare, och sin frälsning genom honom. Då får syndaren en större upplysning, så att syndaren genom en sådan upplysning kommer till att tro på Frälsaren Kristus, och varder frälst.

3. Herren Jesus bevisar kärlek mot syndare, sedan han fått föra dem till rätta. Herren Kristus framställer detta i vårt evangelium med den omständigheten i ena liknelsen, att herden tager det funna fåret på sina axlar, och bär det till hjorden med glädje. Så understödjer Herren Jesus de funna syndarna med sin mäktiga nådeskraft, att de icke på nytt igen skola komma bort från honom. Han bestraffar dem, på det att de icke skola vilseföras genom nya eller gamla fel; men han hugsvalar dem ock, på det de icke skola varda uppslukade av för mycken bedrövelse. Han giver dem mycken nådeskraft, som i frestelsen redligen kämpa, och påminner

dem om den utlovade rättfärdighetens krona, för att därmed hålla dem vakna i striden. Detta har han lovat i Jes. 46:4: *Ända till eder ålderdom är jag densamme, och intill dess I varden grå, skall jag bära eder; så har jag hittills gjort, och jag skall också framgent hålla eder uppe, jag skall bära och rädda eder.*

Slutbön. Barmhärtige Herre Jesu Kriste! Du är första och enda upphovet till vår frälsning, när vi själva äro orsaken till vårt fördärv. Vi fara vilse men du hämtar oss igen. Ännu på längre avstånd ljuder ditt ords kallande röst till oss, där vi irra omkring på villovägarna. Ack, låt den så eftertryckligt höras, att vi därav förmås att akta därpå. Tröttna icke att eftersöka oss, fastän din möda till en början varit fåfäng. Omsider vinner din kärlek sitt ändamål hos någon, även om ditt bemödande icke vinner sin avsikt hos alla. Någon själ stannar i syndaloppet, och aktar på det du tillbjuder, och tror det som du lovar. Fägnad blir det i själen, som återfinner sin herde; men ännu större blir din glädje, att du återvunnit din förlorade dyrköpta egendom. Du låter dina vänner deltaga i din gudomliga fägnad. Lär oss att under en sådan gemensam förnöjelse prisa dig, som mot oss bevisat en sådan kärlek. Förvara våra hjärtan, att vi icke således på nytt fara vilse, och den sista villan varder värre än den första. Så skall den sista saligheten överträffa den första, som oss vederfaren är. Sedan vi blivit befriade från våra synders skuld, då du därifrån rengjorde våra hjärtan genom tron, så skola vi ställas obesmittade inför ditt ansikte med fröjd; och sedan vi blivit upptagna genom dig i barnskapet hos din himmelske Fader, så skola vi ock få det arv som utlovat är. Då skola villovägarna för evigt en ände hava, när vi fått en plats inför din härlighets tron i ditt himmelska rike; och under ett evigt åtnjutande av din kärlek, skola vi prisa dig utan ände för den kärlek, som du mot oss visade under det vi vandrade på villovägarna, och varmed du förde oss bort från dem. Amen.

Fjärde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 6: 36—42.

Jag säger eder: Älsken edra ovänner, och bedjen för dem som förfölja eder, och varen så eder himmelske Faders barn; han låter ju sin sol gå upp över både onda och goda, och låter det regna över både rättfärdiga och orättfärdiga . . . Matt. 5: 44, 45.

1. Uti dessa orden beskrives allraförst hurudan Gud är i sin kärlek, då han bevisar den emot sina fiender . . . När solen uppgår över jorden, så gör Gud icke den åtskillnaden, som där omtalas i 2 Mos. 10: 23, att Gud gjorde med Egyptens land, vilket övertäcktes av ett tjockt mörker, när där var ljust i landet Gosen, varest israeliterna bodde . . . Vår Frälsare omtalar i dessa orden också den välgärningen, som Gud bevisar mot sina fiender, att han låter regna också på de fälten, där deras gröda växer . . . Amos. 4: 7.

2. Vår Frälsare omtalar också hurudana Guds barn skola vara för att likna Gud, då han säger: *Älsken edra ovänner* o. s. v. Om Guds barn skola likna Gud, så skola de älska sådana människor, som mot dem visa sin ovänskap, såsom Gud hyser kärlek mot sina fiender . . . Kärleken till ovänner är en egenskap, som är oskiljaktigt förbunden med barnaskapet, fastän denna kärleken ej är barnaskapets grund . . . En människa kan ej vara alldeles oduglig till Guds äras befrämjande och likväl vara Guds barn. Därför fordrar Guds ära att de skola likna Gud i kärleken till ovänner . . . att Gud i sin kärlek måtte bliva genom dem förhärliad . . .

Ä m n e:

**Guds förhållande mot människorna, såsom både ett exempel
och bevekande skäl till ett lika förhållande mellan
människorna inbördes.**

I. *Guds förhållande uti sin barmhärtighet mot männi-
skorna, såsom ett exempel till ett lika förhållande mellan
människorna inbördes.*

1. Gud visar i sitt förhållande mot människorna att han i hjälpsamhet och välgörande icke gör avseende på människors förhållande mot Gud, utan endast på deras nöd; och detta bör vara ett exempel för de omvända människorna i att bevisa barmhärtighet. Detta lär vår Frälsare, då han i evangelium säger: *varen barmhärtiga, såsom eder Fader är barmhärtig.*

Gud hjälper många ogudaktiga människor i det lekamliga, och så böra även Guds barn hava medlidande med onda människor. Icke får en omvänd människa med överdrivet välgörande liksom bryta sönder riset, varmed Guds tuktande hand slår någon av den ogudaktiga hopen; men icke heller bör en sann kristen med den lekamliga hjälpens undanhållande liksom föröka måttet av det lidande, som Gud tillskickat någon världsligt sinnad människa. Liksom Gud till större eller mindre del ersätter de jordiska förluster, som han låtit träffa någon av sina motståndare, liksom bör en omvänd människa gärna vilja vara ett redskap i Guds hand till att avhjälpa påkommen nöd. Änskönt var och en människa är ond då Gud gör henne sitt första nådebesök, så är där likväl icke någon människa, som icke någon gång får erfara det på något sätt, antingen på ett mindre märkligt sätt, vilket oftare händer, eller mera sällan med kännbara nåderörelser. Så bör ock var och en sann kristen efter sin kallelses art söka att rädda även den i synden mest nedsänkta själ, och ej giva allt det för evigt förlorat, vilket på den närvarande tiden kan vara förlorat; ty fastän en människa är för det närvarande i ett förtappat tillstånd, så är hon icke därför i den eviga förtappelsen, där intet hopp är.

2. Gud kungör icke i förtid den dom, som han har fällt över en människa, utan döljer den så länge den kan döljas; och detta bör vara ett exempel för de omvända människorna, att icke obetänksamt yttra det omdöme, som de fått om en annan människas själatillstånd. Över var och en oomvänd människa är i himmelen fälld en dom; men den döljer Gud ibland även för sina barn. Sällan kungör Gud den här i tiden; ty om största delen av de avlidna visste den allmänna kristna kyrkan icke hurudant deras tillstånd i dödsstunden var. Likaså kan väl en sann kristen icke kväva hos sig själv det omdömet, vartill han ledes genom uppenbara skäl; men han bör vara varsam i att fälla det omdömet, och icke yttra det utan då kärleken det fordrar till bestraffning för den människan, som är i det olyckliga tillståndet, eller till varning för andra, att de icke genom henne måtte råka i samma olyckliga belägenhet. Ett sådant återhåll i andras dömande pålägger vår Frälsare de trogna, då han i evangelium säger: *dömen icke, så skolen I icke bliva dömda.*

3. Gud fördömer icke en människa genast, så snart hon har förtjänt fördömsen; och detta bör vara ett exempel för de omvända människorna, att icke fälla över någon människa en fördömsedom. Vår Frälsare varnar i evangelium de trogna för denna djärvheten, då han säger: *fördömen icke, så skolen I icke bliva fördömda.*

En människa är saker till fördömsen så snart hon viker från Herren och förlorar tron; men då detta skett, rycker Gud icke en sådan människa genast bort genom döden. Likasom Gud icke fördömer på det sättet, som han skulle kunna fördöma, likaså skola icke heller Guds barn fördöma på det sättet, som ett fördömande av dem kunde ske. Likasom Gud icke verkställer sin fördömsedom genast då han fällt den, liksom skola icke Guds barn fälla någon fördömsedom, änskönt de därtill tyckas hava någon anledning.

Att döma så över en människa, att man förklarar det i förväg såsom avgjort, att hon säkert framhärdar i otron intill änden, det är att fördöma; och för en sådan förmätenhet bör en sann kristen taga sig till vara. I det stället bör en sann

kristen i kärleken hoppas allt, såsom apostelen Paulus beskriver kärleken i 1 Kor. 13:7, att den både i avseende på det närvarande *tror allting*, som ock att den i avseende på det tillkommande *hoppas allting*. Således, likasom en troende människa i Guds räddhåga anser det såsom en möjlighet, att hon själv skulle kunna vika ifrån Herren, alltså bör hon ock i kristlig kärlek antaga det såsom en möjlighet, att vilken människa som helst skulle i framtiden kunna bliva förd till rätta, fastän hon för det närvarande vandrar borta ifrån Herrens vägar.

II. *Guds förhållande i sin försonta rättfärdighet, såsom ett bevekande skäl för människorna att göra väl mot varandra inbördes.*

1. Den förlåtande försonlighet, som en människa visar mot en annan, blir genom Guds styrelse människan av andra bevisad; och detta bör beveka henne att vara böjd till förlåtande. Detta lär vår Frälsare i vårt evangelium då han säger: *Förlåten, och eder skall bliva förlåtet*. Förlåtandet innefattar icke att gilla det onda, icke heller sträcker det sig till uraktlåtande av det nit mot det onda, som följer av kallelseplikten; men en kristen bör, likasom Gud, eftergiva så mycket av straffet, som kan efterskänkas. Således upphäves icke genom förlåtandet varken den broderliga bestraffningen i den kristliga umgängelsen, icke heller det borgerliga straffet inom det kristliga samfundet. En kristen behöver således icke tåga med sin nästas fel, utan han kan med så mycket mer nytta förlåta, när han har låtit den felande brodern veta beskaffenheten av den felaktighet, som blivit honom förlåten. Det är ock därför den kristliga överheten genom predikoämbetet låter tillsäga missgärningsmannen förlåtelse, fastän överheten strax efter låter det världsliga straffet övergå den brottslige på avrättningsplatsen, sedan han nyss förut fått församlingens förlåtelse i Herrens tempel; och de missgärningsmän som få behålla livet, lida sitt kroppsstraff på domsplatserna, änskönt de icke långt därefter få församlingens förlåtelse i kyrkan. Men en förlåtande försonlighet måste den alltid visa, som av Gud väntar sig förlåtelse för egen del; och då kan han vänta sig att Gud

böjer andra människors hjärtan till försonlighet, emot vilka han har råkat att fela.

2. Den hjälpsamma givmildhet, som en omvänd människa bevisar mot en annan, blir av Guds styrelse den människan av andra bevisad i ännu ymnigare mått; och detta bör beveka henne att efter förmåga vara givmild emot de behövande. Till en sådan givmildhet förmanar vår Frälsare i evangelium, då han säger: *Given, och eder skall bliva givet. Ett gott mått, väl packat, skakat och överflödande, skall man giva eder i skötet.* Givmildheten innefattar icke att giva var och en som vill hava; ty girigheten tigger likasåväl som fattigdomen; icke heller innefattar den kristliga givmildheten att var och en skall giva, som blir därom anmodad; utan den kristliga givmildheten består däruti, att efter förmåga giva den som verkligen är behövande, och det i den avsikten, att den nödlidande må bliva hulpen, och icke blott välgöraren berömd. Då således en kristen utdelar sin Herres håvor, vilka blivit lämnade i hans hand, så kan han ock vänta sig att Gud öppnar för honom givmilda hjärtan, när han skulle behöva att få detta tillbaka, vilket han såsom ett lån av Gud emottagit. Härom har Gud givit ett löfte i Ords. 19:17, då han säger: *Den som förbarmar sig över den arme, han lånar åt Herren och får vedergällning av honom för vad gott han har gjort.* Således, ändock det utlämnade jordiska goda tillhörde Herren, och ej den människan, som har fått det omhänder, likväl vill Gud anse det likasom det tillhörde den människan, som giver det till den fattige. Därför vill Gud räkna allmosan såsom vore den ett lån åt Herren, med detsamma den är en gåva till den nödlidande människan. Om ock den, som emottagit gåvan, icke förmår giva något dylikt tillbaka, så skall den likväl icke därför vara helt och hållet bortmistad; ty Gud, som förmår göra över allt det vi bedja eller tänka, han vill i sinom tid giva det bortskänkta igen.

3. Den som förleder en annan, för med detsamma sig själv i evigt fördärv; och detta bör beveka en människa att icke utan kallelse påtaga sig att vara en annans ledsagare i det andliga. En varning för andras missledande har vår Frälsare

givit i evangelium, då han säger: *kan väl en blind leda en blind? Falla de då icke båda i gropen?* De mesta förförare äro blinda, och förstå åtminstone icke att den som ledes av dem, lika med dem själva, råkar i avgrundsgropen, utom det att en del till och med mena att de föra dem med sig till evigt liv. Liksom den, som blir ledd, ej kan gå någon annan väg än hans ledsagare, så kan ledsagaren icke heller vänta sig något annat öde än lärjungen, som av honom ledes. Därför bör en kristen icke påtaga sig att vara ledsagare, utan då hans kallelse så fordrar. Icke bör den, som själv har blivit förd till rätta, undandraga sig att visa den villfarande vägen, ty aposteln Petrus har förmanat i 1 Petr. 3: 15: *I skolen alltid vara redo att svara var och en som av eder begär skäl för det hopp som är i eder.* Med egenkär beställsamhet bör därför icke en människa tilltro sig att hjälpa var och en som hon anser behöva hjälp; ty hon kunde öka sin egen själs fara med en annans eviga fördärv. Är hon satt uti ett stånd, där hon har fått andra under sin vård, så må hon veta att deras räddning är förbunden med hennes egen; men hon får också besinna att utom hennes kallelsekrets ligger ett djup av andlig nöd, vari hon icke bör våga sig, utan så är, att Herren Gud giver henne därtill upplysning och frimodighet vid något särskilt tillfälle.

Tillämpning. Sådan är Gud, och sådan borde du ock vara; ty om du vill hava namn av att tillhöra honom, så bör du ock likna honom. Tänk då själv efter huruvida det skulle kunna vara rimligt, att du vore ett Guds barn, när du mera liknar den onde anden i ondska och orättvisa, än du liknar Gud i barmhärtighet och rättfärdighet. Ondskan är ju förnämsta utvägen, varmed du driver igenom de ärenden du har med andra människor att avgöra. Om du vill hava felen rättade hos dina underhavande, så brukar du det sättet, att du utför det med knot; och om du skall försvara dig, så har du inga andra vapen att tillgripa än vrede och hot. Du älskar orättfärdigheten, ty du anser den vara så outhärlig för din jordiska bärgning, att du icke tror dig till att kunna värja dig för fattigdomen, så framt du icke får göra orätt när du tycker att det för dig behöves. I din girighet ville du att alla människor

skulle giva ut till dig; men du vill icke lämna ut det ringaste. Låt ändra detta ditt sinne, annars kommer ditt tillstånd att undergå en förskräcklig ändring när Guds tålmod, som han med dig har, en gång tager en ände; ty om du framhärdar i ett sådant mot Guds ord stridande sinnelag och förhållande, så blir du visserligen en av dem, till vilka Herren Kristus skall säga på den sista dagen att han icke kännes vid dem.

Har du kommit till att förstå huru olik du är Gud, så är det en början därtill, att du skulle komma till att omsider likna honom. Den upplysningen, som visar dig huru du allt härtilldags har varit olik Gud, den upplysningen, säger jag, är dig given av Guds Ande såsom en början av det nådesverket, vilket slutar därmed, att du kommer till att likna Herren. Detta är likväl icke det första, vartill du kan komma. Du måste först erkänna det inför Herren, att du icke liknar honom, och bedja att du måtte få detta dig förlåtet för din Frälsares försonings skull. När du då i rättfärdiggörelsen blir räknad att vara lik denne din Frälsare, som för dig blev gjord till synd, så blir du med detsamma omskapad av Guds Ande, och får din Frälsares beläte upprättat i dig, att du blir honom lik. Akta därför därpå, att du icke sätter den likheten med Gud sist, som enligt Guds ordning skall vara först, nämligen att du vill bliva räknad lik din Frälsare, sedan du har kommit därtill, att i sinne och vandel likna honom. Om du på ett sådant sätt förvänder Herrens rätta vägar, så hindrar du dig själv i framgången på dem. Men om du söker därefter med bön och ordets rannsakande, att du måtte bliva räknad lik din Frälsare inför Gud, så skall du ock bliva danad till likhet med honom både i ditt hjärtas sinne och i din vandel.

Har du kommit till att likna Gud, så skall du söka därefter, att du alltmera måtte komma till att likna honom. Du skall veta att ännu är du i många stycken olik Gud, ändock att du liknar honom till de förnämsta dragen; ty ännu är där hos dig flera lämningar av djävulens bild, vilka icke ännu blivit helt och hållet förstörda. Du har i rättfärdiggörelsen blivit räknad att vara din Frälsare fullkomligt lik; men ännu vidlåder dig mycket av den gamla människan, som den heliga

skrift förmanar dig att du skall avkläda. Framgången häri vinner du likväl icke genom blotta bemödandet. Av din Frälsare måste du hämta kraft därtill, och denna vinner du i så mycket rikare mått, ju mera du håller dig därvid, att din Frälsare blivit räknad vara dig lik, när han för oss blev gjord till synd. Då blir du ock alltmera lik honom i sinnet, och får av honom kraft att också likna honom i levernet. Då kan du ock vänta dig att en gång bliva honom lik i härligheten, sedan du här har liknat honom under det att ringheten här varat; ty så har aposteln Johannes försäkrat de trogna i 1 Joh. 3:2, att *när han en gång uppenbaras, skola vi bliva honom lika.* Amen.

Femte söndagen efter trefaldighet.

Luk. 5: 1—11.

Säll är den man som icke vandrar i de ogudaktigas råd och icke träder in på syndares väg, ej heller sitter där bespottare sitta, utan har sin lust i Herrens lag och tänker på hans lag både dag och natt . . . Ps. 1: 1, 2.

1. Att rättskaffens kristna skola efter döden bliva lyckliga, därpå tvivla icke en gång de säkra syndarna. De tänka ock att själva komma till samma sällhet. Dock slår detta deras hopp fel. Att de, som av allt hjärta söka Herren, äro i andlig måtto lyckliga till sina själar, det är något som världens barn icke förstå sig på, utan lämna det därför i sitt värde, och fråga icke därefter. Men att de, som av allt hjärta frukta Gud och vandra efter hans bud, att de också kunna vara i timlig måtto lyckliga, ja, att de gemenligen äro det, det är något som världens barn icke kunna finna sig uti. Det vilja de icke medgiva . . . Men likväl säger Guds Ande: *Säll är den som icke vandrar i de ogudaktigas råd . . .* Den som har kommit därtill, att han fattat smak för Guds ord, så att hans största lust är att ofta få tala därom, samt höra och läsa det när han kan, han är kommen till den rätta lycksaligheten.

2. . . . *allt vad han gör, det lyckas väl, v. 3 . . . Gudsfruktan gagnar till allt; den har med sig löfte om liv, både för denna tiden och för den tillkommande, 1 Tim. 4: 8 . . .* De flesta av Herrens rätta tjänare äro väl icke rika och mäktiga, men jag tror likväl att ingen enda ibland dem skulle vilja i alla delar byta med den rike ogudaktige. Rättskaffens kristna äro således redan här i livet lyckliga.

Ämne:

Huru en rätt jordisk lycksalighet skall genom kristliga medel vinnas.

I. *Varuti en rätt jordisk lycksalighet består.*

1. Alla människor fika efter att bliva lyckliga, ty skaparen själv har hos människan nedlagt begäret efter lycksalighet. Detta sökandet behöver icke alltid vara fruktlöst, ty fastän sällheten här på jorden är genom syndafallet förlorad, så är den likväl genom Kristus återvunnen, om allenast människorna sökte den rätta lycksaligheten, och sökte den i Kristus och genom honom. Men genom fallet hava människorna blivit så förblindade, att de fara efter skuggan och ett falskt sken, som de kalla lycka. Deras begär hava blivit så förvända, att de söka sin lycksalighet där den aldrig finnes, eller någonsin kan finnas. Gärna har var och en människa, som vandrar efter sitt köttsliga sinne, något i sikte, som hon önskar sig, längtar och fikar efter. Hon tycker att om hon finge det eller det, om hon kunde hinna så eller så långt, så skulle hon skatta sig lycklig, och då skulle hon vara nöjd. Hon har så vida träffat rätt, att om hon kunde bliva rätt nöjd, så vore hon lycklig; men hon far vilse däruti, att hon menar det hon skulle bliva nöjd, om hon finge det som hennes hjärta begär. Ty huru går det? Du tycker att om du allenast finge så och så mycket, så skulle du icke begära mer. Du har satt dig ett mål före, då du ville vara nöjd; men om du ock hunne dit, så ville du flytta målet för dina begär ännu ett stycke längre fram, då ville du hava ännu något annat, sedan ännu något mera, och så allt framgent fort, utan att du någonsin bleve rätt nöjd. Är det då icke dåraktigt, att människorna icke vilja vara nöjda med det de hava, vilket dock är bättre än att fika efter det, som de hava svårt att få.

2. Allt går ändå därpå ut, att människorna vilja bliva rätt förnöjda. All jordisk lycksalighet består också däruti. Detta lär oss aposteln Paulus då han säger: *gudsfruktan i förening*

med förnöjsamhet är verkligen en stor vinning, 1 Tim. 6: 6. Den som har hunnit till en sådan förnöjsamhet, som har sin grund i den rätta gudsfuktan, han har vunnit den allra högsta lycksaligheten här på jorden. Vet han sig hava den högste Gudens nåd och vänskap, så kan han trygga sig vid hans försorg och försvar. Är han viss om himmelens oförgängliga skatter, så kan han vara nöjd, och om han är det, så är han den lyckligaste människa på jorden. Har han kommit till den övertygelsen, att allt vad som händer honom är en välgärning av den gode Guden, och att alla hans öden skola lända honom till evig förmån, och är detta grunden, varpå hans förnöjsamhet vilar, så är den av rätta slaget, och då har han funnit det ädlaste av all jordisk lycksalighet. Den som är hjärtligen nöjd med den lott, som Gud tilldelat honom, om den ock vore den minsta, han är likaså lycklig, ja, lyckligare än den som har mera, men är mindre nöjd. Om han ock led brist på det nöd- torftiga, om han vore plågad av sjukdom, och likväl hade den stora nåden av Gud, att han kunde vara nöjd med sitt kors, så äger han den rätta jordiska lyckan, under allt sitt jordiska elände. Har han hunnit så långt, att han med djup undergivenhet kan underkasta sig Guds fördolda behag, och vara därmed nöjd, då är han lycklig inom sig själv, fast han ock för människors ögon skulle vara den olyckligaste.

3. Änskönt nu icke alla hava hunnit så långt i nåden, att de kunna vara förnöjda under plågor, motgång och bedrövelse, så fordras likväl icke så mycket att göra en människa nöjd, och således rättskaffens lycksalig, om hon allenast icke är en sådan, som aldrig blir nöjd. Det är tvenne ting allenast, som i det lekamliga kunna göra oss förnöjda och lyckliga, eller åtminstone bidra därtill, och understödja en kristlig förnöjsamhet, som annars till sin grund är ett nådens verk och en Guds gåva. Det första är hälsan. *Hälsa och välbefinnande är bättre än allt guld i världen, och en stark kropp är bättre än omätlig rikedom*, säger Syrak, kap. 30: 15. Det är ock sant, ty vad hjälper den rike hans rikedom i hans krankhet? Den kan icke det minsta lindra hans plågor, och om man än bure hans skatter fram för honom till hans säng, så haver han dock

ingen lust därav. Låt honom gripa rätt djupt i penninghögen, och se om där finnes lisa. Jag tror att han skulle gärna byta med den, som har ingenting, men har hälsan. Den som då har hälsan, han har den förnämsta av alla jordiska skatter, och han äger det, varför mången rik gärna skulle vilja giva alla sina ägodelar, om hälsan kunde köpas. En frisk människa bör ju då skatta sig lycklig, och vara förnöjd. Ja, kroppens hälsa har ock gemenligen den verkan på sinnet, att man är förnöjd och glad då man är frisk.

4. Det andra, som hör till en rätt jordisk lycksalighet, är nödtorftigt uppehälle. Det är en allmän villfarelse, som låder nästan vid alla världsligt sinnade människor, då de tänka att i rikedomar består en människas jordiska lycksalighet, och att man är lycklig då man är rik. De rika kunna bäst säga det själva; och om de skola just säga ut sina hjärtans tankar, så skall man få höra att sällan tycker en rik att han är rätt lycklig. Han menar att det kommer därav, att han icke har nog; och rätta orsaken är likväl den, att han har för mycket; ty med många ägodelar följa många sorger, och mycket gods har ock mycken oro med sig. Skall man träffa någon rätt lycklig, så är det visst icke ibland de rika, utan snarare ibland dem, som äro varken rika eller fattiga, men hava sin nödtorftiga utkomst. Detta förstod Salomo; därför bad han: *giv mig icke fattigdom, ej heller rikedom, men låt mig få det bröd mig tillkommer*, Ords. 30:8. Detta kunna icke heller de oförnöjda neka, att man bör vara nöjd, när man har det man nödvändigt behöver. Men när det blir frågan vad det är som de behöva, så behöva de övermåttan mycket; och om de ock finge det, så behövde de ännu mera, så att till slut räckte icke en gång hela världen till att göra dem nöjda. Vilja vi veta huru mycket det är, som vi böra vara nöjda med, så lär oss aposteln Paulus detta i 1 Tim. 6:8, sägande: *hava vi föda och kläder, så må vi låta oss nöja därmed*. När man har så många kläder, som man behöver att skyla sig med, och att förvara sig för kölden, så kan man vara nöjd, fast man icke har sina gömmor fulla med kläder, som man icke sliter. När man är anständigt klädd efter sitt stånd, ren och hel, som man

säger, så är all grannlåt onödig och överflödig. När man kan äta sig förnöjd och mätt, så är det nog, och bättre för kroppen och hälsan än att frossa, såsom ock man mår bättre när man blir född med tarvlig föda, än gödd med kräsligheter.

5. Om ock en människa ägde många rikedomar, men såge att alla hatade henne, så tror jag att hon skulle hava liten fögnad av alla sina ägodelar. Salomo säger i Ords. 15:17: *bättre är ett fat kål med kärlek än en gödd oxe med hat*. Den som är i äkta ståndet, och har funnit en maka, som håller det han eller hon inför Guds ansikte lovat, så att den är som den bör vara, den bästa vän på jorden, är icke den lycklig? Den som har släktingar, som han kan umgås med såsom vänner, har han icke något att fögna sig över? Den som ock ibland främmande och oskylda träffar vänner som älska mer än en broder, är icke det detsamma, som därest han ägde de bästa anförvanter? Ja, om han ock ej är så lycklig, att han träffar en Jonatan, för vilken han kan öppna hela sitt hjärta, så är det likväl en fögnad, när någon ser gott på honom, och vill honom väl.

II. *Huru den rätta jordiska lycksaligheten skall på ett kristligt sätt vinnas.*

1. Den rätta jordiska lycksaligheten vinnes då Guds nåd och vänskap vinnes. När Herren Jesus inträdde i båten, som var Simons, så förde Herren Jesus med sig den jordiska välsignelsen, som tillföll Jesu lärjungar genom det stora fiskafänget. Likaså, när vid trons upptändande Herren Jesus går in i en människas hjärta, att där taga sin boning, så har han med sig den rätta jordiska lycksaligheten, ty Guds Ande verkar där den rätta kristliga förnöjsamheten, och Herren Jesus bestyr det så, att hans löfte bliver uppfyllt, då han sade: *Söken först efter Guds rike och hans rättfärdighet, så skall också allt detta andra tillfalla eder*, Matt. 6:33. När den himmelske Fadern tager en människa till sitt barn, så sträcker sig fadersvården, som han haver om henne, även till hennes jordiska omständigheter. Detta har vår Frälsare givit till känna då han i bönen *Fader vår* har satt det dagliga brödet mitt ibland de andliga nödortfigheterna, om vilket han har givit löfte, då han

har lärt att därom bedja. Det är därför den rätta vägen till den sanna timliga välgången, att, likasom Jesu lärjungar, börja med att höra Guds ord, för att därigenom komma till en sann tro, samt därigenom få Gud på sin sida, att han för vår Frälsares skull med sin allvishet sörjer för, och med sin allmakt styr också den jordiska välfärden.

2. En människa vinner den rätta jordiska lycksaligheten då hon sätter sin förtröstan till Gud också rörande de jordiska tingen. Så gjorde Petrus, då han sade till vår Frälsare: *Vi hava arbetat hela natten och fått intet; men på ditt ord vill jag kasta ut näten.* Ehuru natten är den tiden, då fiskare kunna vänta sig den bästa framgången i sitt yrke, så hade likväl den förutgångna natten förgäves förflutit för Petrus. Det hade redan lidit upp åt dagen, då Petrus och hans stallbröder kunde vänta sig mindre framgång för sin hantering. Likväl, ändock att Petrus såg att han hade alla omständigheter emot sig, så trodde han likväl Herren Jesus därom, att denne förmådde uträtta det på en olägligare tid, som på en tjänligare del av dagen icke hade kunnat åstadkommas. När kännedomen om vår Frälsare har skridit så långt hos en troende människa, att hon förstår vad hennes Frälsare förmår även i jordiska ting, så hinner hon också därtill, att även i avseende på de jordiska tingen hava förtroende till honom, också när omständigheterna hava ett vidrigt utseende, så att hon då kan säga likasom Petrus: *på ditt ord vill jag kasta ut näten.* En sådan trosförtröstan yttrar David, då han begär att Guds godhet skulle vara över honom och hans folk, allt efter som de förtröstade på Herren. Han säger i Ps. 33: 22: *Din nåd, Herre, vare över oss, såsom vi hoppas på dig.* Då uppfyller Gud sitt löfte, som han givit i Ps. 55: 23, sägande: *Kasta din börda på Herren, han skall uppehålla dig; han skall i evighet icke tillstädja att den rättfärdige vacklar.*

3. Den rätta jordiska lycksaligheten vinnes då en människa arbetar i sin jordiska kallelse med ett andligt sinne. Att den rätta jordiska lycksaligheten på detta sätt vinnes, lär David i Ps. 128: 2, då han så tilltalar den som fruktar Herren: *Av dina händers arbete får du njuta frukten; säll är du, och*

väl dig! Detta visade sig ock hos Jesu lärjungar i evangelium. De hörde först Jesu predikan, och kommo därigenom till det trossinne, som redan är beskrivet. Därefter företogo de sig på Jesu befallning sitt kallelsearbete, till att draga fisknätet. Därigenom erhöilo de den stora jordiska välsignelsen, som i vårt evangelium omtalas. Således var intetdera ensamt, varken det andliga, att de hörde Guds ord, icke heller det jordiska, att de fiskade, utan båda voro förenade med vartannat, och bidrogo gemensamt till den underbara jordiska välsignelsen som tillföll dem.

Slutbön. Så sträcker sig då, allsmäktige Frälsare, din oändliga förtjänst också till de jordiska tingen, när någon anammar den himmelska nåden, som du förvärvat under det du på jorden var. Det ena och det andra kommer genom ditt ord. Låt det då även komma till oss, som på denna stunden hava hört ditt ord. Förvara våra av naturen jordiskt sinnade hjärtan, att vi icke endast stanna vid det jordiska med vårt begär, eller sätta vår lycksalighet i det timliga goda. Uppväck i våra hjärtan den rätta förnöjsamheten, som har sitt ursprung därav, att Gud blivit nöjd med oss, och som bevisar sig däruti, att vi både äro nöjda med det andliga nådemåttet som du oss skänker, som ock med vår jordiska del. Om du för oss utväljer jordisk brist såsom ett prov, så värdes du genom din Helige Ande hugsvala våra hjärtan, på det att vi icke måtte sakna den rätta jordiska lyckan, som även under de timliga motgångarna kan åtnjutas. Gör våra hjärtan förtröstande på dig, då vi sakna allt jordiskt stöd. Behåll våra själar i ödmjukheten, även då den jordiska välsignelsen tillfaller oss, och gör våra hjärtan genom din förlossning så lediga från allt det som jordiskt är, att vi kunna vara färdiga, liksom dina första lärjungar, att lämna de jordiska fördelarna strax efter det vi vunnit dem. Så skola vi ock en gång få följa efter dig, och gå in i ditt himmelska rike, sedan vi hava blivit bibehållna vid dig genom det, att vi hört ditt ord och efterföljt dig, under det vi arbetat i vår jordiska kallelse. Amen.

Sjätte söndagen efter trefaldighet.

Matt. 5: 20—26.

Om I förlåten människorna deras försyndelser, så skall ock eder himmelske Fader förlåta eder; men om I icke förlåten människorna, så skall ej heller eder Fader förlåta edra försyndelser . . . Matt. 6: 14, 15.

1. När en människa icke förlåter andras synder, så är det ett tecken därtill, att hon själv icke har förlåtelse hos Gud . . . När en människa låter missnöjet över andras fel, som de emot henne begått, stiga hos sig till den höjd, att hon önskar eller söker någon hämnd eller straff över den, som emot henne felat, så är detta ett tecken därtill, att hon icke förlåtit den felande, utan är i hjärtat den felande människans ovän. Då har den människan icke någon likhet med sin Frälsares kärlekssinne, och således har hon icke heller någon del i sin Frälsares försoning, ty dessa båda åtfölja varandra. Likasom Guds Ande icke har i en ny födelse fått omskapa hennes sinne till likhet med hennes Frälsare, så har icke heller den himmelske Fadern i rättfärdiggörelsen räknat henne att vara vår Frälsare lik i oskuld och obrottslig renhet, och hon har således icke blivit hos Gud räknad fri från synderna. Såsom hon icke förlåter, så har hon icke heller fått förlåtelse.

2. När en människa förlåter andra människor deras synder, så är det ett tecken därtill, att hon har förlåtelse hos Gud . . . Detta är likväl icke talat om *grunden* till syndaförlåtelsen, som gör att den *sker*, utan om *kännetecknet* till syndaförlåtelsen, som visar att den *har skett*. En människa får icke syndernas förlåtelse därför, att hon förlåter andras synder, så att hennes syndaförlåtelse då först skulle ske, när hon förlåter andra; utan då hon förlåter andra, så visar det

att hennes syndaförlåtelse redan skett. Emedan hon äger ett sådant sinne, som efterskänker sin rätt till att vredgas, så visar det att Gud från henne vänt sin vrede. Guds Helige Ande, som hos den människan har dödat den naturliga hämndlystnaden, han har ock hos den människan verkat en sådan tro, som har med sig syndernas förlåtelse. Såsom trons förtröstan till Jesu kärlek föder av sig kärlek till Herren Jesus, så för ock kärleken till Herren Jesus med sig en sådan kärlek till nästan, som är benägen att förlåta. När således den kärleken till nästan, som förlåter, visar ett av Guds Ande pånyttfött hjärta, så visar den med det samma en skedd rättfärdiggörelse, att synderna äro den förlåtande människan tillgivna. Likasom nu den förlåtande människan inför människor visar sig att vara vår Frälsare lik, likaså visar detta att hon inför Gud blivit räknad att vara sin Frälsare lik i syndfrihet och rättfärdighet. Väl kan en hyfsad natur till någon del efterhärma detta, ty ett naturligt sinne kan ock förlåta vederfarna oförrätter. Men ett oomvänt hjärta kan icke draga åstad med en sådan förlåtelse, som liknar den förlåtelsen, vilken Gud skänker, att den oomvända människan skulle förlåta för vår Frälsares skull, såsom Gud för vår Frälsares skull förlåter; utan det är av andra orsaker, som den oomvända människan understundom förlåter, nämligen ibland av äregirighet för att visa sig ädelsinnad, och ibland av blödighet, vartill hon bevekes av den felandes bön om förlåtelse . . .

Ä m n e:

Huru en människa bör så handla med andra människors synder, som hon önskar att Gud skulle handla med hennes synder.

I. Det som en människa skulle önska att Gud icke ville göra med hennes egna synder, det skall hon icke heller göra med andra människors synder.

1. Emedan en människa skulle önska att Gud icke ville hämnas och straffa för hennes synders skull, så skall hon

icke heller för andra människors synders skull hämnas eller straffa.

Om en människa känner förfärligheten av Guds hämnd, så blir det visserligen hennes önskan, att hon måtte undvika den. Om hon ock ännu icke vunnit Guds nåd, så skulle hon likväl anse det såsom en begynt förmån, att vara under Guds tålmod; och fastän hon icke fått straffet efterskänkt, så skulle hon likväl åstunda att få detsamma uppskjutet.

Så skall ock den ena människan hava tålmod med den andra. Hon skall icke vara hastig att låta vrede följa på synd, och icke skynda att verkställa hämnden, huru rättvis den ock kan synas vara. Tåligt bör hon fördraga de oförrätter hon icke kan avböja, och vänta på den andra människans omvändelse, fastän hon icke kan befordra den.

2. Emedan en människa skulle önska att Gud icke ville för andra människor upptäcka de synder, som han med henne vet; så skall hon icke för andra människor uppenbara de synder, som hon om en annan människa har sig bekanta.

När den kristliga kärleken hos en människa finnes, så handlar hon på detta sättet. Detta är meningen, då aposteln Petrus i 1 Petr. 4: 8 säger att *kärleken överskyler en myckenhet av synder*.

Detta är ock en önskan, som äger rum i alla människors hjärtan, att deras fel måtte bliva *fördolda*; och de oomvända syndarna använda därpå större bemödande, än på rättandet av sina fel.

Så skola ock människorna handla med varandra. De skola icke söka sin egen ära med andras blygd, eller bygga sitt anseende på upptäckandet av andras fel. Likasom de icke skulle vilja framställas blottade för allmänheten, så skola de icke heller rycka täckelset undan, som Gud ännu låtit vara kvar till överhöljande av någon felaktighet hos en eller annan människa, och således icke inför allmänhetens domstol framträda såsom anklagare av nästans fel. De skola däremot hellre överskylla synder, såvida det med sanningen och rättvisan kan äga bestånd.

3. Emedan en människa icke vill att Gud skall räkna noga

med henne rörande hennes synder, så skall hon icke heller vara nogräknad med en annan människa i det som rör hennes synder.

Detta åsyftar vår Frälsare, då han i evangelium giver denna förmaningen: *Var villig till snar förlikning med din motpart, medan du ännu är med honom på vägen, så att din motpart icke drager dig inför domaren, och domaren överlämnar dig åt rättstjänaren, och du bliver kastad i fängelse. Sannerligen säger jag dig: Du skall icke slippa ut därifrån, förrän du har betalt den yttersta skärven.* Vår Frälsare framställer det såsom en oundviklig följd av strängheten emot andra, att en människa råkar under Guds stränga dom. Till avböjande av detta förmanar vår Frälsare den ena människan att vara benägen till vänskap med den andra, då där varit någon tvist dem emellan.

En sådan välvilja kan icke äga rum, om den ene av de tvistande fortfar i en pockande noggrannhet emot den andre. Eftergivenheten å båda sidor måste röja väg för vänskapens återställande; och ett inbördes överseende måste befästa den återvunna friden.

II. *Det som en människa skulle önska att Gud ville göra med hennes egna synder, det skall hon ock göra med andra människors synder.*

1. Emedan en människa vill att Gud skall förlåta hennes synder, så skall hon ock förlåta en annan människas synder.

Båda dessa stycken har Herren Kristus förenat med vartannat i femte bönen av Fader vår, då han där lärt sina återlösta att bedja: *förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro.* När en människa beder därom, att Gud ville tillgiva henne de synder, som hon begått emot Gud, vilka äro övermåttan många och stora, så bör hon vara benägen till att förlåta en annan hennes synder, vilka äro ringa och mycket färre till antalet, än hennes överträdelser. Denna jämförelse framställer vår Frälsare i liknelsen, som förekommer uti Matt. 18:de kap., varest där talas om en tjänare, som var skyldig sin herre tiotusen pund, dem han fick efterskänkta, men ville icke eftergiva en fordran av hundra penningar,

den han hade hos en av sina medtjänare. Tacksamheten fordrar likväl detta, att den efterskänker en annan hans skuld, då han fått sin egen skuld eftergiven. Så är ock Guds fordran till alla dem, som hos honom hava fått förlåtelse. Likasom vår Frälsares försoning, som utverkat för en människa förlåtelse, har utträttat det hos Gud, att hon fått sin syndaskuld hos Gud förlåten; alltså bör ock en sådan människa låta denna sin Frälsares stora välgärning beveka sig till att efterskänka en annan människa dess skuld. Såsom Gud med barmhärtighet och nåd omfattar den människan, som hos honom fått förlåtelse, så skall ock den människan med huldhet och välvilja omfatta den som felat emot henne, ock icke däröver vredgas eller vara missnöjd.

2. Emedan en människa vill att Gud skulle i vänlighet upptäcka för henne hennes synder, på det att de måtte varda botade; alltså skall hon ock i kristlig kärlek bestraffa sin nästas fel, på det att de måtte bliva rättade.

Om en människa rätt betänker det, som hennes frid tillhör, så vill hon icke att hennes synder skola vara för henne okända, och bringa henne i evigt fördärv, innan hon vet därav; utan hon ville då att Gud skulle visa henne vad som henne fattas, på det att hon måtte bliva räddad, innan hon stupar i olyckan.

Denna milda bestraffning, som hon av Gud önskar sig, den bör hon låta en annan människa vederfaras. Detta lär vår Frälsare, då han säger i Matt. 18: 15: *Om din broder för-syndar sig, så gå åstad och förhåll honom det enskilt. Om han då lyssnar till dig, så har du vunnit din broder.* Den människan, som för egen del är så lycklig, att hon kan bliva varse den nöd, varuti en annan människa är stadd, den bör ock vara en annan människa till hjälp att rädda henne utur hennes fara med den upplysning, som hon därom meddelar henne; ty kändedomem om själanöden är första steget till räddning därutur, eftersom frälsningen står öppen för var och en som söker den, och det är första utvägen till att söka frälsning, då en människa finner att hon behöver den.

3. Emedan en människa vill att Gud skall göra henne gott

utan att låta sig hindra av hennes synder, så skall hon ock visa sin hjälpsamhet emot sin nästa utan avseende på hennes synder.

Den naturliga kärleken, som en människa har till sig själv, gör att hon vill njuta gott, och vara lycklig. Emedan hon förstår att Gud genom sin allmakt skulle kunna göra henne mera gott än någon annan, så önskar hon sig ock att få emottaga det goda, som Gud giver. Fastän hon vet synder med sig, så önskar hon likväl att de icke måtte förminska för henne tillgången till Guds godhets rika förråd.

Så bör ock den ena människan handla emot den andra. Hon kan väl veta att vilken människa det måtte ock vara, så är hon behäftad med synd. Evad hon därav haft besvär eller icke, så sträcker sig den förmaningen till henne, som aposteln Petrus giver i 1 Petr. 4: 10, då han säger: *Tjänen varandra, var och en med den nådegåva han har undfått, såsom goda förvaltare av Guds mångfaldiga nåd.* Det goda, som hon icke skulle vara böjd av naturen att göra emot en annan människa, eftersom hennes synder misshaga henne, det skall hon göra emot henne för Herrens skull, som har det befallt, och vilken hon uti välgörande bör likna och efterfölja.

Tillämpning. Det kan vara att du icke gör något avseende på dina egna synder, och icke heller frågar efter huru Gud anser dem. Det kan således icke verka på dig, vad du icke aktar; icke heller kunna de välgärningar hava på dig något inflytande, vilka du icke åtnjutit, eftersom du icke låtit göra dig skickad till deras emottagande. Men ditt förhållande emot din nästa visar i vad ställning din sak är hos Gud. Din hämndlystnad giver tillkänna att du själv är stadd under Guds vrede och hämnd. Likasom du upptäcker och omtalar andras synder för vem som helst och var det bär till, alltså är detta ett förebadande tecken därtill, att Gud en gång skall för hela världen uppenbara dina synder. Likaså nogräknad som du är om andra människors fel, likaså strängt skall ansvaret bliva, som av dig skall krävas i den sista redogörelsen på domens dag.

Om du har kommit till någon omtanke rörande din eviga frälsning, så har du likväl därför icke därmed fått den för-

mågan att i alla delar på rätta sättet handla med andra människors fel, ty du har ännu icke lärt att rätteligen förfara med dina egna synder. Innan du detta försöker, må du först vara angelägen att få din sak rätteligen avgjord inför Gud. Innan du kan förlåta andra på rätta sättet, så måste du själv hos Gud hava fått förlåtelse. Innan du med en broderlig bestraffning kan bringa en annan till erkänsla, så måste du först hava kommit därtill, att i en förtrolig bekännelse framlägga inför Gud din egen syndaräkning; och innan du kan med framgång göra din nästa sannskyldigt gagn, så måste du hava fått tillgång till din Frälsares rika nådesförråd. Fortfar att bruka Guds ord, så kommer du ock omsider därtill, att med Herrens nådegåvor gagna dig själv och andra; ty din Frälsare har förvärvat dig det, och Guds ord är medlet, varigenom det skall varda dig skänkt, när du därom beder i hans namn.

Har detta redan dig vederfarits, så skall du också din nästa till tjänst använda det nådens goda du har fått; ty det räcker ganska väl till för eder båda. Har du fått förlåtelse av Gud, så skall du ock låta nästan få förlåtelse hos dig. Har du fått den gåvan, att med saktmodighet och visdom handla med andra människor om deras synder, så skall du icke låta människofruktan hålla dig tillbaka, icke heller låta egenkärleken driva dig åstad, likasom du vore den, som skulle rätta alla de fel dem du överkommer, och föra alla dem på rätta vägen, som du finner vara vilsefarande. Men ser du någon vara i själönöden utan att veta därav, så låt honom icke förgås i den faran, som du skulle kunna avstyra. Kan du icke det, så kan du bedja för det förvillade fåret, och överherden Guds Son kan höra din bön, och föra den olyckliga människan tillrätta. Emellertid må du tänka efter, vad gott du kan göra henne, och bemöda dig därom, utan att låta hindra dig av några betänkligheter. Så skall Gud förlåta dina synder för din Frälsares skull, likasom du för din Frälsares skull har förlåtit. Så skall Guds Ande genom sina rättelser förekomma, att icke dina misstag bliva ledande till hel avvikelse från Herrens vägar; och så skall det goda, som du bevisat emot din nästa för din Frälsares skull, ymnigt bliva dig vedergällt på hans räkning i de levandes land. Amen.

Sjunde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 17: 1—8.

Att leva det är för mig Kristus, och att dö, det är för mig en vinning. Men om det att leva i köttet för mig är att utföra ett arbete som bär frukt, vilketdera skall jag då välja? Det kan jag icke säga. Jag drages åt båda hållen. Uti sådana ord gör aposteln Paulus en jämförelse mellan de trognas ställning i detta livet och i det tillkommande, Fil. 1: 21—23.

Aposteln anger de fördelar, som av de trogna åtnjutas, såsom innefattade däri, att Kristus är deras liv . . . Aposteln anger ock en sådan fördel, som åtnjutes av andra, vilken fördel följer med de trognas vistande i detta livet, då han säger att det att leva i köttet, är för mig ett arbete som bär frukt . . . Aposteln omtalar ock den fördel, som de trogna hava att vänta sig i det tillkommande livet, då han säger: *att dö, det är för mig en vinning*. När döden från andra människor bortrövar allt, så medför han till de trogna de yppersta fördelar . . . Vid denna jämförelsen uppkom hos aposteln en överläggning, som därmed slutade att han fann det äga företrädet, att skiljas hädan och vara när Kristus . . . Samma jämförelse har hos var och en troende människa [till följd, att han tänker på samma sätt och önskar det samma till slut].

Ä m n e:

Det är gott att vara hos Jesus här på jorden, men det är bättre att vara hos Jesus i himmelen.

I. *Det är gott att vara hos Jesus i den jordiska nöden, ty Jesus giver då tröst och hjälp; men det är bättre att vara hos*

Jesus i den himmelska hugnaden, ty där låter han de trogna åtnjuta en fullkomlig befrielse från all nöd.

1. Det är gott att vara hos Jesus i den jordiska nöden, ty Jesus giver därunder först tröst och sedan hjälp.

Att vara hos Jesus i nöden, är att under nöden vara hos Jesus med sina tankar i tron och kärleken till honom. I fattigdomsnöden är en människa hos Jesus, då hon kan hava sina tankar ställda på sin Frälsare, ändock att de jordiska svårigheterna äro uppställda för henne i ett hotande utseende. I sjukdomsnöden är en människa hos Jesus, då hon under själva plågorna vänder sig till honom med sin bön, och väntar sig genom hans allsmåktiga styrelse den lindring och hjälp, som kan vara överensstämmande med den himmelske Faderns vilja, och som kan bestå med den Helige Andes verk, vilket han har för händer till att förnya den invärtes människan, under det att den utvärtes människan förgås. I förtryckelse-nöden är en människa hos Jesus, då hon helgar honom i sitt hjärta, under det att hon av människor till det utvärtes lider tvång, och visst tror att han har övervunnit världen, och att han därför en gång skall hjälpa henne väl ut av världen.

Det är gott att vara hos Jesus i den jordiska nöden. Oaktat Jesu lärjungar för sin del också voro stadda i den jordiska nöden, funno de sig likväl belåtna därmed, att under detsamma vara hos Jesus. Detta kom Petrus att giva ett lika yttrande vid ett annat tillfälle, då en del av den jordiska nöden var i fråga, som det yttrandet han gav då han på berget under härligheten sade: *Herre här är oss gott att vara; ty när en stor del gick bort från Jesus, som tillförne hade följt med honom, och då Jesus i anledning därav frågade sina tolv lärjungar: icke viljen väl också I gå bort?* svarade Petrus på sina och de andra lärjungarnas vägnar: *Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord, Joh. 6:68.* Likaså finner var och en troende själ det vara gott att vara hos Jesus, änskönt hon är hos Jesus i nöden, ty hon blir icke lämnad i nöden utan tröst. Likasom de jordiska svårigheterna intränga sig i den trogna människans tankar, så blir ock Guds ord bragt in i människans tankar under själva de jordiska bryderierna.

Därigenom förekommes att icke den jordiska nöden med sina bekymmer uttränger ordet från människans själ, utan det himmelska ordet med sin hugsvalelse övervinner den jordiska nöden, och förtager intrycket därav, så att nöden icke får undertrycka själen och göra henne modfälld. Omsider, sedan människan redligen kämpat och med den åtnjutna hugsvalelsen försvarat sig emot otron, så blir ock verklig hjälp henne lämnad, varigenom den jordiska nöden för den gången slutar; ty så är det lovat: *Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig*, Ps. 50: 15. Den jordiska bristen kan en tid betunga hjärtat, men om människan därunder kastar sin omsorg på Herren, så tager han bördan för den gången såtillvida bort, att den som han tagit till barn, får av honom emottaga sitt dagliga bröd. Till en tid kan den himmelske Fadern låta sina barn till deras jordiska öden vara lämnade i deras fienders händer, men omsider uppfyller han sitt löfte: *Ogudaktighetens spira skall icke förbliva över de rättfärdigas arvslott, på det att de rättfärdiga ej må uträcka sina händer till orättfärdighet*, Ps. 125: 3.

2. Det är bättre att vara hos Jesus i den himmelska hugnaden, ty där låter han de saliga njuta en fullkomlig befrielse utur all nöd.

Den himmelska hugnaden är den fullkomliga lindringen från all jordisk nöd, vilken en troende människa får känna i sin själ då dödskampen är överstånden, och hon har trätt in i det eviga livet. Det var denna hugnaden som Lasarus åtnjöt i Abrahams sköte, då såren icke mera smärtade, med vilka han var överhöljd då han låg för den rike mannens dörr, och då han icke behövde hungra efter smulorna, som föllo från den rike mannens bord. Det är ock denna hugnaden som är lovad alla trogna till ett gott slut på deras lidande, då det heter i Upp. 21: 4: *Gud skall avtorka alla tårar från deras ögon*. Där gives inga bekymmer mer, ty där finnes ingen brist, utan de hava hos sin Frälsare över nog av allt det, som deras själ kan åstunda. Ingen plåga kan bliva för dem där, ty Jesus, som redan i tiden läkt alla deras samvetssår, är nu deras eviga hälsa. Såsom de redan i tiden hava flera gånger framburit för sin Frälsare sin tacksägelse, att han hulpit dem från

deras fienders hand, så få de inför hans tron prisa honom med en evig segersång, för det att ingen fiende mera finnes, som kan uppressa sig mot dem. En försmak av denna hugnad hade Petrus och de andra Jesu lärjungar under Jesu förklaring på berget. De glömde där stormen på havet, fariseernas anklagelser, och till och med sina egna fel. De tänkte icke mera något ont, utan instämde med Petri yttrande: *Herre, här är oss gott att vara.*

II. *Det är gott att vara hos Jesus i nåderikets frid, ty den stillheten kan icke helt och hållet fråntagas de trogna; men det är bättre att vara hos Jesus i det himmelska lugnet, ty det kan aldrig hindras eller störas.*

1. Att vara hos Jesus i nåderikets frid är att hava en stillhet i sitt hjärta, som grundar sig på den förtröstan som en människa har till Jesus.

Denna förtröstan åter grundar sig på Jesu ord, som säger vad Jesus har uträttat, och vad där är lovat att Gud vill för Jesu skull skänka. Nåderikets frid skiljer sig således från sorglösheten, vilken till en tid råder i djävulens rike; och den skiljer sig däruti, att nåderikets frid underhålles av Guds ord, när säkerhetens sorglöshet endast kan bibehålla sig så länge människan är från Guds ord avlägsnad. Att vara hos Jesus i nåderikets frid är således det samma som att åtnjuta den friden som Frälsaren Kristus har förvärvat, och vilken frid människan åtnjuter under det att människan vet varpå hon grundar sitt hopp, som lämnar henne denna friden. Denna friden består däri, att vara utan fruktan för Guds vrede, under förlitande därpå, att Frälsaren Kristus har försonat den, och att vara i trygghet vid dödens analkande, i förtröstan därpå, att Frälsaren Kristus har lidit döden, och borttagit all den skada som döden skulle kunna förorsaka.

2. Det är gott att vara hos Jesus under nåderikets frid, ty denna friden förtager allt det intryck, som skulle kunna komma av utvärtes orolighet, om den fick tränga in i hjärtat, att där förorsaka oro.

Likasom stillheten råder i havets djup, under det att stormen upphäver vågorna på dess yta, likaså hava Jesu trogna

frid i det innersta av sina hjärtan, under det att motgångsstormarna medföra utvärtes oro. De mäktigas hot sträcker sig icke längre än till deras öron, att de höra vad mycket svårt de bebåda; men till deras hjärtan hinner icke verkan därav, utan de röna uppfyllandet av sin Frälsares löfte: *I skolen hava frid i mig. I världen liden I betryck; men varen vid gott mod, jag har övervunnit världen*, Joh. 16: 33. Det är ett gott ting för Guds barn att kunna bibehålla friden med Gud, även då den onde anden söker att uppväcka orolighet i deras hjärtan genom påminnelsen om deras fel, så att de kunna sätta Guds löften om förlåtelse mot den onde andens förebråelser, och således bibehålla den inre stillheten på det sätt, som aposteln Johannes omtalar i 1 Joh. 3: 19, 20, sägande: *Därav skola vi veta att vi äro av sanningen; och så kunna vi inför honom övertygga vårt hjärta därom, att om vårt hjärta fördömer oss, så är Gud större än vårt hjärta och vet allt*. Det är ock en god förmån för Guds barn att, även med en dunkel tanke på sin Frälsare, kunna överlämna sig åt sömnens vila, och således på en gång åtnjuta den lekamliga och andliga friden. Det var denna nåderikets frid som Petrus och hans medföljare åtnjoto, så att, änskönt de blevo förfärade vid det att de blevo invevade i skyn, de likväl funno sin ställning sådan som Petrus beskrev den då han sade: *Herre, här är oss gott att vara*.

3. Det är bättre att vara hos Jesus i det himmelska lugnet, ty det kan aldrig hindras eller störas.

En rolighet [stilla frid] står Guds folk tillbaka, som är ännu större än nåderikets frid. I nåderiket påkommer ofta stridens orolighet, men de saliga hava palmer i sina händer, såsom ett tecken till den eviga frid som de åtnjuta. Mödan och arbetet har då upphört, och den eviga vilan har tagit sin början, såsom det heter i Upp. 14: 13: *Saliga äro de döda som dö i Herren härefter. Ja, säger Anden, de skola få vila sig från sitt arbete, ty deras gärningar följa dem . . .* Tryggt bära de den rättfärdighetskrona, som de emottagit av sin Frälsares hand, ty de veta att ingen skall taga densamma från dem. Försmaken av denna himmelska stillhet kände Petrus i sitt hjärta, då han till denna fridens bibehål-

lande önskade få göra tre hyddor, för att få beständigt vara i det himmelska umgänget, under vilket han kände i sitt hjärta denna ro. Han sade till vår Frälsare: *Vill du, så skall jag här göra tre hyddor, åt dig en och åt Moses en och åt Elias en.*

III. *Det är gott att vara hos Jesus under försmaken av den himmelska glädjen på jorden, ty den är stor, fast den är kort; men det är bättre att vara hos Jesus under åtnjutande av glädjen i himmelen, ty den är stor, och den skall evigt vara.*

1. Att vara hos Jesus under den himmelska glädjen på jorden är att åtnjuta den andliga fröjden genom försäkran om delaktigheten i Frälsaren Kristus.

Dessa båda stycken, nämligen försäkran om delaktigheten i Frälsaren Kristus och fröjden däröver, framställer Jesaja såsom förbundna med varannan, då han säger, Jes. 61: 10: *Jag gläder mig storligen i Herren, och min själ fröjdar sig i min Gud, ty han har iklätt mig frälsningens klädnad och höljt mig i rättfärdighetens mantel, likasom när en brudgum sätter högtidsbindeln på sitt huvud, eller likasom när en brud pryder sig med sina smycken.* Till denna vissheten och den därmed följande andliga glädjen kommer en troende människa då hon låtit Guds Helige Ande bringa sig till den förkovran i tron, att hon kan emottaga och åtnjuta denna stora nådegåvan utan att med dess förslösande förspilla den. Denna fröjden är icke en naturlig följd därav, att människan vet vad gott hon äger, utan det är en övernaturlig verkan av den Helige Ande. Likasom själva vissheten övergår det mänskliga förståndets begrepp, så kommer icke heller glädjen av förståndets slutsatser.

2. Det är gott att vara hos Jesus under försmaken av den himmelska glädjen.

Då nedlåter sig himmelen till jorden, och den troende människan upplyftes från jorden till himmelen genom den tillkommande världens kraft, som hon då i sitt hjärta smakar. Knappast kunna de mänskliga krafterna i detta livet bära detta stora mått av himmelsk salighet. Därför läser man hos evangelisten Lukas, kap. 9: 32, 33, att hos lärjungarna visade sig en lika skröplighet under det att de voro med Jesus i härlighet på berget, som där visade sig hos dem då de voro hos Jesus

i Getsemanne under hans ångest; ty vid båda dessa tillfällen blevo de förtyngda av sömn, så att de icke visste vad de honom svarade. Likasom den himmelska härligheten är obeskrivlig i sig själv, så kan icke heller dess försmak beskrivas. Den kan endast åtnjutas, och var och en själ, som blir värdig aktad att smaka denna himmelska gåvan, skall finna den vida överträffande det begrepp som hon därom kunnat göra sig genom några beskrifningar. Det är därför denna himmelska glädjen på jorden som i Salomos Höga Visa under varjehanda bilder beskrives. Det är ock om denna försmak av himmelens fröjd som det kan sägas, vilket aposteln Paulus har anfört i 1 Kor. 2: 9: *Vad intet öga har sett och intet öra har hört, och vad ingen människas hjärta har kunnat tänka, vad Gud har berett åt dem som älska honom.* Denna försmaken av det eviga livets glädje åtnjutes nu endast här och där i det andliga Israel, så länge som det andliga babyloniska fängelset varar; men den skall vid denna fängelsetidens slut allmänt åtnjutas av Herrens folk, då det blir befriat från den fångenskap, varuti det har varit under den siste antikrist, såsom det är förutsagt genom David i 126:te psalmen. Om denna allmänliga andliga glädjen talar även profeten Jesaja, då han säger, Jes. 51: 11: *Herrens förlossade skola vända tillbaka och komma till Sion med jubel; evig glädje skall kröna deras huvuden, fröjd och glädje skola de undfå, sorg och suckan skola fly bort.*

3. Det är bättre att vara hos Jesus under åtnjutandet av glädjen i himmelen, ty den är stor och den skall evigt vara.

Stor är visserligen den fröjden, som de trogna åtnjuta under det eviga livets försmak, men ännu större är själva det eviga livets glädje. Vår Frälsare framställer densamma såsom så vida överträffande all den glädje som här på jorden finnes, att Jesu lärjungar skola vid denna glädje förgäta all den bedrövelsen som de förut hava genomgått. Vår Frälsare säger i Joh. 16: 21, 22: *När en kvinna föder barn, har hon bedrövelse, ty hennes stund är kommen; men när hon har fött barnet, kommer hon icke mer ihåg sin vedermöda, ty hon gläder sig över att en människa är född till världen. Så haven ock I nu bedrövelse; men jag skall se eder åter, och då skola edra hjärtan*

glädja sig, och ingen skall taga eder glädje ifrån eder. Ut i Uppenbarelsesboken lämnas sådana beskrivningar på det eviga livets fröjd, att varje uppmärksam läsare skall därvid finna en försmak av den glädjen, som där under varjehanda bilder framställles. Intagen därav kan man finna att aposteln Johannes har varit, då honom därom lämnades en uppenbarelse, som han i sin bok har beskrivit. Obeskrivlig fann aposteln Paulus den härlighet vara, som han åtnjöt när han var uppryckt till den tredje himmelen, ty han skriver därom i 2 Kor. 12: 4, att orden voro utsägliga, som han där hörde. I Uppenbarelsesboken anföras flera de saligas lovsånger, och av dessas innehåll kan man sluta att de saliga i himmelen äro till hela sin varelse uppfyllda med en utsäglig himmelsk fröjd. Det var i denna härligheten som Moses och Elias syntes, då de visade sig hos Jesus på berget. Det var denna samma härligheten som framstrålade från Jesu förklarade kropp. Det är ock denna samma härligheten som en gång skall uppenbaras på Herrens trogna, när Herren Kristus kommer i sin härlighet, såsom aposteln Paulus säger i Kol. 3: 4: *När Kristus, han som är vårt liv, bliver uppenbarad, då skolen ock I med honom bliva uppenbarade i härlighet.* Kort plägar det eviga livets försmak vara, men evigt skall åtnjutandet av den himmelska glädjen fortfara. Det eviga livets försmak omväxlar med det jordiska livets bitterhet; men utan ände skall glädjen i himmelen fortsättas, och icke av någon sorg eller fruktan avbrytas.

Tillämpning. Utan tvivel håller du med därom, att det är gott att vara hos Jesus, isynnerhet om du under dessa betraktelser har fått vara hos honom, då du fått erfar hans nådes närvaro genom ordets ljuvliga verkan på ditt hjärta. Men om detta icke skall inskränkas inom denna stunden, så måste denna nådeverkan med Guds ords bruk underhållas. Annars kommer du att en gång för evigt sakna den, då en av de ljuvliga nåderörelserna som du erfar, oundvikligen måste bliva den sista. Om du skall bliva ägare av den saligheten, vars försmak du har känt, så måste du förnimma huru olycksaligt det är att vara borta ifrån Jesus. Detta blir den verkan av

Guds ord, som du härnäst kan vänta, om du fortfar med ordets brukande, vars kraft du har för denna stunden känt.

Därefter skall du komma till att få vara hos Jesus, då du kommer till att tro på honom, får del i honom, och blir med honom förenad. Gäck nu endast redligen ut från syndens orättfärdighet, så skall du bliva av din Frälsare emottagen, så att du får vara hos honom. Bruka flitigt Guds ord, och ropa allvarligt till din Förlossare i din bön, fastän det tyckes som du vore långt borta från honom, så skall du bliva förd fram till honom, och han skall icke förskjuta dig. Vid åtnjutandet av din Frälsares nattvard skall du förnimma huru gott det är att vara hos Jesus, ty du skall därigenom få åtnjuta hans frid. I nöden skall du ock erfara att det är gott att vara hos Jesus, ty han skall skänka dig sin tröst och sin hjälp. Det skall ock kunna hända att du kommer till den högre erfarenheten av din Frälsares närvaro, då du får åtnjuta det eviga livets försmak. Omsider skall ock den dagen komma, då den eviga hugsvalelsen skall tillintetgöra all detta livets sorg, då den himmelska friden skall göra slut på all jordens orolighet, och då himmelens glädje skall lämna dig en översvinnlig ersättning för saknaden av alla jordiska förmåner; ty om annars så är, att du i sanning har kunnat säga: *att leva det är för mig Kristus*, så skall du ock i sanning kunna säga att döden är din vinning. Amen.

Åttonde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 7: 15—21.

Världens barn, som vandra i mörkret, och i vilkas mun därför är intet visst, dessa motsäga sig, såsom i andra andliga saker, så ock då, när frågan är därom, vilket man skall anse för att vara rätta kännetecknet på en sann kristen. Så länge den nya kluten ännu är kvar på det gamla klädet, där de satt den att skyla revan, så pråla de med sina gärningar, och berömma sig av levernet. Jag menar, så länge det går an för de oomvända människorna, att med skrymtaktiga gudaktighetsövningar och sådana goda gärningar, som äro mindre kostsamma eller mindre besvärliga, kunna överskylla sin övriga ogudaktighet och sitt oförändrade hjärta, då påstå de att när man skall döma över en människas kristendom, så bör man endast se på levernet och gärningarna. De mena då att när saken har en sådan ställning, att skrymtaremanteln är hel, så skola de utan allt tvivel bliva ansedda för sanna kristna, så snart man vill pröva dem efter gärningarna och levernet. Men när deras leverne får ett annat utseende, så föra de ock i munnen ett annat tal. Då goda gärningar saknas, och djävulens gärningar bryta fram, så att var och en upplyst kristen lätteligen skulle kunna därav sluta till ett oomvänt tillstånd, då akta de sig för att beropa sig på levernet. När den uppenbara syndatjänsten uppenbarligen visar att människan, som tjänar djävulen, är en undersåte i djävulens rike, då vill en sådan att man alldeles icke skall få anställa någon undersökning om hennes leverne, under den förevändningen, att man icke får döma någon. Då påstår en sådan att man icke kan rannsaka hjärtat, liksom det behövdes att där anställa någon

rannsaking, då gärningarna bära det tydligaste vittnesbörd. De föregiva att man icke kan veta vad tro en människa skulle kunna hava i sitt hjärta, änskönt det är lätt att sluta av det, som hon liksom bär utanpå sig i sitt leverne. Det är väl sant, att man icke alltid kan med säkerhet sluta av det utvärtes till en människas invärtes rätta beskaffenhet; men det är ock sant, att man ibland med säkerhet kan göra en sådan slutsats. När uppenbara laster hos en människa visa sig, så röjer det sig strax vars andas barn hon är, nämligen djävulens, vars gärningar hon gör. Ett och annat, som utvärtes liknar ett kristligt väsende, kan väl icke därför anses såsom bevis på en invärtes kristendom; men en sådan leynad, som vid närmare undersökning håller provet, och under längre tids kännedom bevisar sig vara rättskaffens, kan man med säkerhet anse såsom ett kännetecken på ett rättskaffens Guds barn.

Härom få vi tillfälle att med anledning av denna dagens evangelium något mera tala. I Jesu Kristi namn vilja vi bedja därom, att Jesu Kristi ord måtte göra oss till sanna kristna, på det att vi, såsom sanna kristna, måtte föra ett kristligt leverne.

Ä m n e:

Ett kristligt leverne, såsom ett säkert kännetecken på en sann kristen.

I. Vad som är ett kristligt leverne.

Att leva gudfruktigt är ett talesätt, som är nästan i vars mans mun. Den som icke är uppenbart ogudaktig, för som oftast detta talet: man måste leva gudfruktigt; och esomoftast förekomma frågor om det som är okristligt eller kristligt. En sådan regel om ett kristligt leverne föreskriva de sig själva; och de förmana även då och då sina barn och underhavande att leva gudfruktigt och kristligt. Men en del veta icke själva vad det är som de säga, och tänka icke heller då de säga det, vad det skall vara. De flesta däremot mena att kristendom och gudsfruktan består däruti, att man går i kyrkan, läser böner och sjunger psalmer, samt att man därvid icke gör nå-

got uppenbart ont och något litet gott. Sådana gudaktighetsövningar äro väl en del av kristendomen, men utgöra likväl icke alltsamman. Kristus själv förklarar i dagens evangelium att man icke bereder sig ingången i himmelriket endast däri-genom, att man säger till honom: Herre, Herre, utan betygar att det måste gå därtill, att man gör hans Faders vilja. Detta Guds viljas görande, som utgör den sanna kristendomen i dess fullbordan, framställer Frälsaren i evangelium under liknelse av den frukt, som ett träd bär; men grundläggningen till en sann kristendom består därunder, att människan bliver en sann kristen, liksom trädets frukt har sin grund uti trädets plante-rande. Den som skall kunna leva som en kristen, måste således först hava blivit en kristen; men att bliva en kristen, sker icke då man fattar den tanken, att man är det. Icke heller börjas en sann kristendom därmed, att man griper till några utvärtes gärningar, såsom en del tänka och yttra sig. Då de höra något som rör deras hjärtan, så säga de: den som bara kunde leva därefter. De vilja genast in i helgelsen. De vilja skörda innan där väl blir sått, och de vilja hava frukten innan trädet blivit planterat. Den rätta sanningen, som häremot strider, är underlig för förnuftet, nämligen att den vägen, som slutligen för till gärningarna och till levernet, dock likväl icke börjas i gärningarna och levernet.

Denna kristendomens väg börjar därmed, att människan kan förstå att hon icke är Guds barn, och att det förra levernet har varit ogudaktigt och förvänt. Såsom lagen är den regeln, varefter levernet hade bort vara inrättat, så är ock lagen det medel, varigenom den Helige Ande visar människan att hennes leverne har varit ogudaktigt i stället för att vara gudfruktigt. Såsom en människa, om hon varit ett Guds barn, hade skolat leva efter lagen, så är det ock med lagen som den Helige Ande visar människan att hon icke är ett Guds barn, då hon icke lever som ett Guds barn efter detta Guds ord bort leva. Den Helige Ande överbevisar människan att hon icke har någon tro, efter hon icke har trons frukter, och att hon icke kan trösta sig därav, att äga Guds nåd som ett Guds barn, då hon icke visat den barnsliga lydnad, som väl icke är grunden, men dock

ett ofelbart kännetecken till det nådastånd och barnskap, som endast grundar sig uti medlarens Jesu Kristi förtjänst, och endast äges genom tron.

Men vad verkan följer med en sådan övertygelse, då en människa ser att hon icke mer kan vänta sig av Gud det, som ett barn kan vänta sig av sin fader? Jo, därmed följer fruktan och förfäran, icke av egen förnuftig eftertanke, utan av den Helige Andes verkan. Denna fruktan för Guds vrede är en början av den rätta kristendomen och sanna gudsfruktan. Denna räddhågan för Guds straff är en verkan av Guds lag. I början flyr den uppväckta människan för Herren, såsom Adam i paradiset flydde för Guds ansikte. Det är dock likväl icke egentligen lagen, som förorsakar detta flyendet, utan fiendskapen mot Gud och otron, då den av lagen upptäckes och angripes. Lagen visar att Gud i sin helighet är skild från den i synden stadda människan, och att Gud måste efter sin rättfärdighet evigt skilja sig från henne, om hon förbliver i det tillståndet till dess hon skiljes från världen. Men lagen driver icke människan att än längre skilja sig från Gud, utan visar henne fastmera att hon intet därmed uträttar att hon flyr från honom. Dock skulle detta trældomsflyendet fortfara, om icke evangeliets dragande förde den flyende människan till nådstolen Jesus, och förklarade för henne Guds rikes hemlighet. I det evangeliska ordet visar Guds Ande att änskönt Gud efter sin helighet skulle hava skytt för oss, har han dock icke flytt ifrån oss; utan efter sin barmhärtighet har Guds Son kommit till oss från Faderns sköte, ingått förening med människan i Kristi person, iklätt sig våra försummade skyldigheter, påtagit sig våra synder, och gått i helvetets nöd för oss. Det är då klart, att den som vill komma till Gud, han måste komma dit, där Gud har kommit till oss, till Kristus, där Gud är Immanuel, Gud med oss, vår Gud, en i människokött uppenbarad och med människonatur beklädd Gud. Där har Gud satt nådstolen; där vill han handla med oss, förlåta synderna och bevisa nåd. Där är förlossning att finna från det onda, för vilket människan flyr, och varifrån hon annars aldrig kan bliva befriad, om hon ock flydde till världens ände. När då Guds

Ande fått verka hopp i den förtvivalde själen, och genom förtroendet till Guds barmhärtighet i Kristus, samt genom förtröstan på Jesu förtjänst, bragt människans samvete till frid, då blir gudsfuktan av en annan art. Den benådade människan flyr då icke bort från Gud av fruktan, utan fruktar fastmer för det, att komma bort från honom. Denna fruktan för att avfalla från Gud, är då en följd därav, att den trogna människan redan erfarit huru saligt det är att höra Herren till. Denna fruktan, denna barnsliga räddhågan, är ock en frukt av kärleken till Gud; ty den omvända människan är rädd för att göra Gud emot av den orsaken, att hon älskar honom. Hos en omvänd människa är där således visserligen fruktan, men en fruktan, som håller människan kvar hos Gud. Den kommer av tron och kärleken. Den kommer av tron, att den trogna människan fruktar att förlora det andliga goda som hon, efter ordet, tror sig äga. Den kommer ock av kärleken, att så som ett barn fruktar för att göra sin fader emot även i det, varför det icke väntade sig straff, blott för det att barnet älskar sin fader, likaså fruktar ett Guds barn för att överträda sin Faders bud; och efter dessa buden även därmed överträdas, att man försummar det, som Gud däruti har befallt, så fruktar ett Guds barn också för att råka uti en sådan försummelse. En sådan Guds räddhåga föder av sig den andliga vaksamheten, som är ett så betydligt huvudstycke av den sanna kristendomen, och gör den omvända människan i allt sitt företagande varsam, såsom den där bär sin själ i sina händer, av farhåga att förlora henne.

II. *Att ett kristligt leverne är ett säkert kännetecken på en rätt kristen.*

Frälsaren Kristus visar i evangelium på en människas leverne såsom ett kännetecken, varav man skall kunna sluta till hennes beskaffenhet, då han säger: *I skolen känna dem av deras frukt.* Såsom Herren Jesus utmärker ond frukt såsom ett kännetecken till ett ont träd, så lär han ock att det icke kan vara annat än ett gott träd, varav god frukt hämtas, då han säger: *Icke hämtar man väl vindruvor från törnen, eller fikon från tistlar? Så bär vart och ett gott träd god frukt,*

men ett dåligt träd bär ond frukt. Ett gott träd kan icke bära ond frukt, ej heller kan ett dåligt träd bära god frukt.

Detta kännetecknet måste således finnas hos den som är en sann kristen, att han för ett kristligt leverne. Nådesanstalterna här på jorden äro icke blott för att se på och tala om, utan de gå ut på en förändring, som skall ske hos människan, som kommer att sträcka sig även till hennes leverne. Kristus har icke köpt oss därtill, att vi skola vara onyttiga människor, som då och då uppröras till en mänsklig blödighet vid åhörandet av hans pinas historia; utan han *har utgivit sig själv för oss, till att förlossa oss från all orättfärdighet, och till att rena åt sig ett egendomsfolk, som beflitar sig om att göra vad gott är*, Tit. 2: 14. Den Helige Ande har ock haft samma ändamål med sitt nådeverk, som han begynt och fullbordat i de trognas hjärtan. Han har icke hulpt dem till trons förening med Frälsaren Kristus endast på det, att de skola oupphörligen fägna sig av ljuvliga nådeskänningar; *ty hans verk äro vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar, vilka Gud förut har berett, för att vi skola vandra i dem*, Ef. 2: 10. Den tro, som Guds Ande verkat, är då icke ett dött ting, utan det är en viss lärdom, såsom aposteln Paulus anför i Tit. 3: 8, att *de som sätta tro till Gud må beflita sig om att rätt utöva goda gärningar*. Om du såg ett beläte, som var så väl gjort, att det såg ut som det vore levande, just som det ville tala, och liksom det ville gå, månne du strax tänkte att det var en levande människa? Nej, du väntade att se om det kunde röra sig och utträta något; annars sade du att det var endast en välgjord bild, men icke mera än en bild av en människa, och icke en verklig människa. Herrens bud fordra levernet. Därför, varest Guds bud hava blivit anammade med kärlek i hjärtat, där visar det sig däruti, att de bliva åtlydda i levernet; ty Guds kärlek förbliver icke innesluten inom människans hjärta, utan utsprider sig även till hennes gärningar. Herren Jesus lär oss själv detta, att vänskapen för honom visar sig uti att fullgöra hans befallningar, då han säger: *I ären mina vänner, om I gören vad jag bjuder eder*, Joh. 15: 14.

Varest där finnes ett kristligt leverne, där finnes ock en

sann kristendom. En skrymtare kan icke efterapa ett kristligt leverne til dess hela beskaffenhet och sammanhang. En och annan kristlig gärning kan en skrymtare härma, men icke hela en kristens levnad. En skrymtare kan dölja en del av sina synder, men han kan icke bortlägga dem alla med hat till dem av hjärtans grund. Därför kan han icke heller hindra att det någon gång händer, att en eller annan av hans hemliga synder brista fram, och röja sig för människors ögon. En skrymtare kan göra det som synes gott, då det synes, och han således kan därmed förvärva sig anseende och beröm; men att göra det goda endast därför, att det är gott, kan han icke; ty hans hjärta tvingas icke av Kristi kärlek. Därför gör en skrymtare sällan någon god gärning i löndom, och aldrig när han ser att han därigenom skulle ådraga sig världens fiendskap och försmädelse.

Ett kristligt leverne, sådant som det i betraktelsens första stycke blivit beskrivet, är ett kännetecken till en sannskyldig kristendom, ty det visar ett fullbordat Guds nådeverk. Det kristliga lidandet utgör den sanna kristendomens mognad, och det sista stycket av salighetens väg. Även då måste goda gärningar visa och ådagalägga den tro, varmed en omvänd människa överantvarar sin själ i Guds hand. Så lär aposteln Petrus: *de som efter Guds vilja få lida, de må anbefalla sina själar åt sin trofaste Skapare, allt under det att de göra vad gott är*, 1 Petr. 4: 19.

Ett rätt kristligt leverne är ett säkert kännetecken på en rätt kristen, till det sista därför, att det visar att Kristus bor i den människans hjärta, som för ett sådant leverne. Änskönt Jesu inneboende hos de trogna har sin egentliga och närmaste grund i tron och rättfärdiggörelsen, likväl är kärleken därtill ett kännetecken. Så lär aposteln Paulus i Ef. 3: 17, att Kristus bor genom tron i Guds barns hjärtan, då de äro stadigt rotade och grundade i kärleken. Så beskriver ock Frälsaren Kristus själv den människan, hos vilken Herren Kristus tager sin boning: *om någon älskar mig, så håller han mitt ord; och min Fader skall älska honom, och vi skola komma till honom och taga vår boning hos honom*, Joh. 14: 23.

Tillämpning. Om du menar dig vara en kristen, och vill att andra skola anse dig för att vara en kristen, så se först till om du är det i sanning. Sådant beröm som andra människor giva dig, och du giver dem en annan gång igen tillbaka, att du alltid skickat dig så som en kristen, allt sådant bevisar ingenting. Man tror ju icke en hantverksman, en konstnär, om han än talar aldrig så mycket om det han förstår och kan göra. Man tror honom knappt på de betyg, som han kan uppvisa om sin skicklighet. Man vill se det i själva verket. Så fordrar ock skriften: *Jag vill genom mina gärningar visa dig min tro*, Jak. 2: 18. Det hjälper icke att du talar om din goda tro, när du esomoftast visar ditt onda sinne; och ditt hopp om salighet är utan all grund, så länge du uppenbarligen vandrar på förtappelsens väg. Du talar om gudsfruktan och kristendom; men hurudan är väl din gudsfruktan, varom du talar? Kanske den är en gudsfruktan utan all fruktan, och att du är en av dem, vilka skriften så beskriver, att *Guds fruktan är icke för deras ögon*, Rom. 3: 18. Ja, må vara att Guds räddhåga icke heller någonsin varit varken för dina ögon eller i ditt hjärta; eller har du väl någonsin fruktat för Guds vrede, och har du väl någonsin varit uti det tillståndet, att du med en levande erfarenhet kunnat säga i sanning det, som står i psalmen: mitt hjärta måste bäva för ditt hot och lagens röst? (G. Ps. B. n:r 173: 7.) Vet du intet av detta, utan är ännu, såsom du länge varit, obekymrad och säker, så har du att vänta dig på dödsängens en så mycket större förskräckelse, ju mera du under livstiden har varit fri från all räddhåga.

Har åter Guds lag gjort dig fruktande för den förtappelse som du dragit över dig, att du av häpenhet stannat i ditt syndalopp, och börjat att dig besinna; se, då är detta begynnelsen till en sannskyldig kristendom. Du må härvid betänka att, änskönt ditt hjärta är i sin misströstan mycket böjt för att fly från Herren i otrosräddhåga, så är detta likväl icke avsikten med den Helige Andes verkan, att du skulle fly för Gud. Om du aktar på det du hör i Guds ord, så skall du förnimma att han kallar dig till sig. Eller har du icke förnummit Faderns dragande till Sonen, då du hört och läst om

det, som Guds Son för dig har gjort och lidit, och det som Fadern lovat att för sin Sons skull vilja giva och skänka? Följ detta Guds nådesdragande, så bliver du därigenom förd till din Frälsare Kristus. Tag emot allt det goda, som för din Frälsares skull tillbjudes dig, så bliver du därav ägare. Då du anammar Kristus själv med tron, så bliver du en kristen; och då du har trott den kärlek, varmed han har älskat dig, bliver ditt hjärta därav böjt att älska honom tillbaka, och av kärlek till honom hålla hans bud; att således kristendom i hjärtat kommer till att visa kristendom i levernet.

Har du fått smaka kristendomens ljuva frukter, av vilka aposteln Paulus säger att nåderiket består, nämligen *rättfärdighet och frid och glädje i den Helige Ande*, Rom. 14: 17? Har du således blivit friad från den plågsamma träldomsräddhågan, så må du taga dig till vara i detta tillståndet för tvenne avvägar. Den ena är att du icke egensinnigt söker efter att komma tillbaka uti det bävande tillståndet, varuti du tillföre varit; ty *I haven ju icke fått en träldomens ande, så att I åter skullen känna fruktan; I haven fått en barnskapets ande, i vilken vi ropa: »Abba! Fader!»*, Rom. 8: 15. Den andra avvägen är den, för vilken aposteln Paulus varnar: *I ären ju kallade till frihet, mina bröder; bruken dock icke friheten så, att köttet får något tillfälle*, Gal. 5: 13. Vakten eder därför, att icke edert köttts fördärv av eder samvetsfrid tager sig tillfälle att insöva eder i säkerhet, eller att uppå den andliga glädjen följer en köttslig lättsinnighet, eller av den andliga frimodigheten kommer djärvhet och förmätenhet. Guds frid regere uti edert hjärta till eder vederkvickelse; men Guds räddhåga vare rådande i edert leverne till edert bevarande. *Och om I såsom Fader åkallen honom som utan anseende till personen dömer var och en efter hans gärningar, så vandren ock i fruktan under denna edert främlingsskaps tid. I veten ju att det icke är med förgängliga ting, med silver eller guld, som I haven blivit »lösköpta» från den vandel I förden i fåfänglighet, efter fädernas sätt, utan med Kristi dyra blod, såsom med blodet av ett felfritt lamm utan fläck*, 1 Petr. 1: 17—19. Amen.

Nionde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 16: 1—9.

Om vi i detta livet hava i Kristus haft vårt hopp och därav intet bliver, då äro vi de mest ömkansvärda av alla människor.
1 Kor. 15: 19.

Också i detta livet hava omvända människor hoppet till Kristus. Hoppet till Kristus består i den vissa förväntan, som de omvända människorna hava, att de för sin Frälsares skull skola få det eviga goda, som han åt dem har förvärvat. Oomvända människor hava icke detta hoppet, icke en gång om det nådens goda, som är till att få i detta livet; och äro därför de allra uslaste människor. Ehuru de föregiva att de hava hopp om syndernas förlåtelse, så är likväl detta endast ett blott föregivande, och icke något verkligt hopp, vilket nog visar sig i ångestens stund, i deras övergivna och tröstlösa väsende. Men de omvända människorna hava i sanning hoppet, att deras synder skola bliva dem förlåtna, ty den Helige Ande har verkat detta hoppet i deras hjärtan, då han upplyste dem därom, att deras synder äro av deras Frälsare betalda; och han har sedermera underhållit detta hoppet hos dem genom den hugsvalelse, som han allt framgent har dem meddelat.

De omvändas tillstånd i avseende på det tillkommande livet består däri, att de också för det livet hava hoppet till Kristus därom, att de för hans skull hava en evig salighet att vänta. De människor, som hava kommit till Jesu Kristi kännedom, de förstå av Guds ord att vår Frälsares dyra försoning och förtjänst sträcker sig icke allenast till syndernas förlåtelse här i tiden, utan ock till att få ett evigt liv efter döden. Den

Helige Ande, som har hos dem verkat hoppet till Frälsaren Kristus om syndernas förlåtelse, han har ock verkat hos dem ett lika hopp om en salig ändalykt när detta livet slutar. De hava således hopp till Kristus icke allenast för detta livet, utan ock för ett tillkommande liv.

Fastän de omvända människorna hava en allvarlig omtanke om sin eviga välfärd, så inblandar sig likväl däri efterlåtenhet och försummelse. Allvarlig angelägenhet om den eviga frälsningen uppkommer hos en människa vid omvändelsens första början; men genom fördärvet som bor i hjärtat, inblandar sig ofta uraktlåtenhet i dessa viktiga stycken, och själen sättes därigenom i fara. Världsligt sinnade människor vårda sin timliga välfärd med en sådan omtanke, att det därest det vore det rätta goda som de eftertraktade, så vore de lyckliga människor; och därest de omvända människorna, som söka efter det himmelska, använde därpå en sådan flit, så vore deras gudsfruktan hunnen till sin rätta mognad . . .

Ä m n e:

Världens barns omtanke och bemödande vid vårdandet av sin timliga välfärd, såsom ett exempel och eftersyn för alla dem, som äro om sin salighet bekymrade, att visa en lika omtanke och beflitande i vården av sin eviga välfärd.

I. Huru världens barn underkasta sig de vidrigheter som de icke kunna avvärja; och huru detta bör tjäna till eftersyn för Guds barn uti att vårda sin eviga välfärd.

1. Denna världens människor finna sig uti de olägenheter som de ej kunna avvärja. Gårdsfogden bjöd icke till att förekomma den honom tillsagda räkenskapen, emedan han såg förut, att den ej kunde användas. Han flydde icke undan, ty han visste att hans herre hade hämtat honom vart han ock hade flytt hän. Han grep icke heller till några invändningar eller ursäkter, att därmed skaffa sig uppskov; ty han visste att hans herre icke skulle låta sådant gälla. Så

handla ock alla världsligt sinnade människor, när sådana besvärligheter överkomma dem, vilka de ej kunna mota.

De klokare av dem söka icke en fåfäng tröst i en onyttig klagan över sina svåra omständigheter, utan de antaga det såsom en allmän grundsats, att man måste finna sig i det, som ej kan ändras. Därigenom hava de sitt mänskliga förstånd ledigt till att se sig om efter de utvägar, som kunna tagas till vinnande av den hjälp som kan fås.

2. Så bör ock en människa icke sätta sig emot den Helige Andes väckelser, utan underkasta sig den rannsaking, som han börjar anställa i hennes hjärta om hennes tillstånd till själen. När en människa emottagit den Helige Andes kallelse, så skrider det snart därtill, att hennes själs tillstånd blir satt i fråga, ty när hon börjar läsa och betänka Guds heliga ord, så går därifrån ett ljus, som börjar anställa en rannsaking i människans själ, och tillåter icke att människan får behålla sina förra smickrande meningar orubbade. Detta är den verkan av Guds ord, som är omtalad i Hebr. 4: 12, när det heter: *Guds ord är levande och kraftigt och skarpare än något tveeggat svärd, och tränger igenom, så att det åtskiljer själ och ande, märg och ben; och det är en domare över hjärtats uppsåt och tankar.* Då skall den uppväckta människan icke bjuda till att, såsom profeten Jonas, fly undan från Herren, utan hellre gripa till Davids bön i Ps. 139: 23, 24: *Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta; pröva mig och känn mina tankar, och se till, om jag är stadd på en olycksväg, och led mig på den eviga vägen.* En sådan uppvaknad människa bör betänka att hon ej kan ändra sitt själattillstånd därmed, att hon döljer detsamma för sig själv. Hon bör besinna att hon just därmed hindrar sin förlåtelse, om hon icke vill erkänna sin skuld. Således gör hon väl om hon handlar lika vist som den orätte gårdsfogden, så att hon infinner sig vid räkenskapen, den hon ändå ej kan undvika, när den en gång skall företagas på den sista dagen. Hon bör då icke slå ifrån sig sådana tankar, eller med ursäkter sätta sig emot den Helige Andes bestraffningar, utan underkasta sig hans dom.

II. *Huru världens barn betänka både sin närvarande ställ-*

ning och sin tillkommade belägenhet; samt huru detta bör tjäna till eftersyn för Guds barn i att vårda sin eviga välfärd.

1. En åkerbrukare ser sig omkring på sina ägor för att veta huru där tillstår; och en köpman överräknar sina böcker för att lära känna sin ställning, och båda söka icke att be- draga sig själva med hopp om bärgning, då de se under- gången för sig. Så överlade gårdsfogden sin belägenhet, och dolde icke för sig själv att honom oundvikligen förestod att gå ifrån fögderiet, samt att honom då icke voro några andra ordentliga vägar till bärgning övriga än att arbeta eller tigga; av vilka arbetets möda övergick hans förmåga, och tiggeriet var för hans egenkärlek motbjudande. När gårdsfogden hade fått tillsägelse från sin herre om räkenskap, så står där i evangelium, att gårdsfogden sade vid sig själv: *Vad skall jag göra, då min herre nu tager ifrån mig förvaltningen? Gräva orkar jag icke; att tigga blyges jag för.*

2. Så skola ock uppväckta människor vara därom ange- lägna, att komma till en grundlig kännedom om sitt synda- elände. Det får icke vara för dem nog, att de hava fått insikt på en och annan av de synder, som de under säkerhetstiden hava begått; utan de böra, såsom Hos. 10:12 säger: plöja upp trädesjorden, så att det, som ligger på djupet av deras hjärtan, måtte komma upp i dagen, till att av deras förstånd vara känt, likasom det tillgår vid plöjningen, då den nedåt- vända jorden varder uppkastad. Uppväckta människor böra låta det vara sig angeläget att få det för sig avgjort, hurudant deras andeliga tillstånd är, så att de tydligen inse att de i döden skulle gå miste om himmelen, likasom gårdsfogden förstod att han i räkenskapen skulle gå miste om fögderiet. Uppväckta människor skola låta det komma med sig till en sådan känne- dom om deras andliga vanmakt, att de icke mera förmå arbeta på sin själs frälsning, än gårdsfogden tilltrorde sig att med sitt lekamliga arbete förvärva sin timliga bärgning. De skola låta därom övertyga sig, att i deras av naturen fientliga hjärta finnes en lika obenägenhet för att söka frälsning av Guds blotta nåd, som där var hos gårdsfogden en ovilja emot den förödmjukelsen, som tiggarestaven medför.

III. Huru världens barn iakttaga alla tillfällen som givas att befordra sin timliga välfärd; och huru detta bör tjäna till eftersyn för Guds barn i att vårda sin eviga välfärd.

1. Världsligt sinnade människor äro mycket uppmärksamma därpå, att betjäna sig av de tillfällen, som äro för handen för att befordra deras timliga välfärd. De hava till sitt syftemål både att bringa sin jordiska välmåga till dess största förkovran, som ock att de måtte kunna befästa den till den största varaktighet som kan vinnas i de föränderliga jordiska villkoren. Så begagnade sig gårdsfogden av det tillfället, då skuldsedlarna, som voro till hans herre utgivna, ännu voro i gårdsfogdens händer, och lät gäldenärerna, som utgivit dem, omskriva dem, och ställa dem på mindre summor. Härigenom ville gårdsfogden bereda sig välvilja hos gäldenärerna, vilka på sådant sätt fingo sin skuld förminskad, på det att de för en sådan tjänst, som blivit dem härutinnan bevisad, skulle lämna honom bärgning, när han icke mera kunde vänta sig den av sin herre. Denna anstalt vidtog han skyndsamt, på det icke genom uppskovet därmed den förestående räkenskapen måtte oförmodat inträffa, och göra anläggningen till intet.

2. Så böra ock alla uppväckta själar med uppmärksamhet och skyndsamt flit begagna sig av de nådetillfällen, som hava blivit dem lämnade, på det att de genom deras rätta användande måtte befrämja sitt eviga väl. Genom vår Frälsares vunna seger över världen är uträttat att där är ingen människa, som icke har tillfällen, större eller mindre, att söka Herren i hans ord, och att vända sig till honom med bön. Att med flit och allvar betjäna sig härav, framställes i Guds heliga ord under bild av ett löpande, såsom då aposteln Paulus i 1 Kor. 9: 24 lär och förmanar, sägande: *I veten ju, att fastän de som löpa på tävlingsbanan allasammans löpa, så vinner allenast en segerlönen. Löpen såsom denne, för att I mån vinna lönen.* En uppväckt själ, som fått rätt insikt på sin eviga välfärd, den får rannsaka skrifterna medan hon har Moses och profeterna, samt söka och följa lärarens råd, och således köpa olja innan brudgummen har gått in i bröllops-

salen, då det är för sent. Det blir angeläget för den uppvaknade människan, att i bönen övervinna trögheten, och att i vår Frälsares nattvard söka delaktighet av hans försoning och förtjänst genom delaktigheten av hans lekamen och blod. Den som så begagnar sina nådetillfällen, skall också av dem hämta en full och hel nådesvälsignelse. Så skall den människan icke allenast vara kallad, utan ock göra sin kallelse fast, då hon icke allenast går igenom den trånga porten, utan ock går fram på den smala vägen, som för till livet.

Tillämpning. Se nu efter, min åhörare, huru du vårdar din eviga välfärd. Jag vill icke fråga om du därvid använder samma omtanke och flit som vid besörjandet av dina timliga angelägenheter; ty vi höra av vår Frälsare i evangelium att icke själva ljustets barn använda en sådan omsorg om sin eviga frälsning, som kan jämföras med världsbarnens omsorg om sin jordiska bärgning. Jag vill endast spörja om du i någon måtto tagit denna saken i betänkande, och om du fördrager några besvärligheter för vården av din själ. Därest din eviga välfärd ännu av dig behandlas såsom en bisak, som kommer att stå tillbaka för detta livets omsorger, så kan du icke vänta dig annat, än att denna samma saken också i dödstunden kommer att stå tillbaka, likasom den under de förflutna levnadsdagarna blivit tillbakasatt. Det vill säga att du själv kommer att stå tillbaka bland de förtappades hop, när de utkorade saliga få ingå i evinnerligt liv. Vänta dig då icke att du skall bliva frälst, och likväl bliva förskonad för timliga olägenheter; utan låt bekväma dig att fördraga de besvär, som möta vid själva ingången på omvändelsens väg. Låt icke så ditt andliga tillstånd vara ställt obesett därhän på en slump; ty av din närvarande belägenhet beror ditt eviga öde, vilket snart kan oförmodat träffa dig i ett osäkert liv. Företag dig därför en gång att efter Guds ord pröva din andliga ställning, innan den med döden antager evighetens oföränderlighet, så att du icke mera kan hjälpas.

Har du kommit till så mycken insikt om din andliga ställning, som gårdsfogden hade på sin jordiska belägenhet, så att du frågar vid dig själv likasom han: vad skall jag göra?

Sök då i Guds ord, att du på denna frågan må få ett riktigt svar; och bed den Helige Ande att han ville giva dig genom ordet upplysning om det som du skall göra. Det första och närmaste, som du härutinnan har att göra, är det, att du flitigt nyttjar de tillfällen, som äro dig givna, att få höra och läsa Guds ord; så skall ock den Helige Ande bruka detta medlet till att därmed verka på ditt hjärta. Så skall han både visa dig vad du i en sann bättring har att göra, och han skall även göra det, som du ej kan göra själv, nämligen skänka dig en sann tro, samt förhjälpa dig till syndernas förlåtelse och till en arvedel i det eviga livet.

Om du har kommit både till omsorg och visshet rörande din eviga välfärd, så behöves det, att du hanterar denna saken med alltmera omtanke och flit; ty farorna bliva med var dag större, eftersom den onde andens vrede oupphörligt stiger, allt eftersom tiden minskas, som blivit honom lämnad att anställa sina ondskefulla försök. Du kan väl icke vänta dig att beständigt hava en klar utsikt över din andliga ställning; men du bör åtminstone emottaga de upplysningar, som den Helige Ande giver dig i denna del, på det att du icke må se förbi den hotande faran, och förgås i henne. Låt alltmera vänja dig vid ställningen i nådens rike, att där är trängsel av lidandet som vankar, och av frestelserna som möta. Förundra dig icke däröver, och gruva dig icke därför, men underkasta dig den himmelske Faderns vilja, och bär det korset i din Frälsares efterföljd, som hans styrelse dig pålägger, och kämpa redligen i den striden, i vilken du varder förd. Så skall du komma in i de eviga hyddorna, och där med glädje bliva emottagen av dem, som gärna skola dela med dig i himmelsk kärlek den himmelska härlighet, vartill du även i den mån bidragit, att du med dina jordiska håvor understött deras timliga nöd, så att de icke blivt nedtryckta av jordiska bekymmer. Amen.

Tionde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 19: 41—47.

Detta måste vara en helig plats; här bor förvisso Gud, och här är himmelens port. 1 Mos. 28: 17 ...

Såsom Jakob sade om stället, där Gud hade uppenbarat sig för honom, så kan man ock säga om alla rum, där Guds ord talas och predikas; och således kan man ock om detta rummet, varest vi nu äro församlade, vilket isynnerhet är därtill utsett, att Guds ord skall här predikas, säga det samma som Jakob sade om Betel ... *Detta måste vara en helig plats*, ty det har blivit, alltifrån dess första uppbyggande, avskilt ifrån allt världsligt och jordiskt bruk, och förordnat till Herrens tjänst och dyrkan. *Här bor förvisso Gud.* Gud är närvarande på alla rum; men han har lovat att på ett synnerligt sätt vara närvarande på det rum, där hans rätta tjänare äro församlade till att tjäna honom ... Matt. 18: 20. *Här är himmelens port*, ty om någon vill låta Guds Ande, som här genom det predikade ordet verkar på hjärtat, få ingång hos sig, så varder han förd genom bättringens trånga port, [på vägen] som drager till himmelen. På detta sättet har en rättskaffens kyrkogång hos många blivit så välsignad på deras själar, att de denna stunden i himmelen lova Gud för den dagen och den stunden, då Herren med sin nåd i Herrens hus uppväckte dem utur deras syndadvala, och upplyste dem att besinna det som deras eviga frid tillhör.

Efter då Herrens hus är ett heligt rum, så borde det hållas heligt; men det varder dock av många ohelgat. Efter Gud är närvarande då vi här hålla vår gudstjänst, så borde gudstjänsten förrättas med vördnad; men likväl skicka sig somliga så, att deras beteende visar snarare vanvördnad och förakt för

den store Gudens dyrkan. Här är det bästa tillfället för edra fattiga själar att vinna en säker ingång till Guds rike; men många försumma och vanvårda så den nåd som Gud här tillbjuder, att de därmed ådraga sig ett ännu svårare straff i helvetet.

Ä m n e:

Huru Herrens hus, som borde hållas heligt, ohelgas och förvandlas till en rövarekula.

I. *Huru man bör rätt skicka sig i Herrens hus såsom ett heligt rum.*

1. När kyrkan säges vara ett heligt rum, som bör hållas heligt, så är icke meningen den, som vore rummet, huset och byggningen i sig själva heligare än något annat; utan det kallas allena därför heligt, eftersom Herrens heliga ord där läres och predikas, och eftersom de heliga sakramenten där utdelas. Det är då Guds ord och Herrens tjänst som gör detta rummet heligt, och således bör det vara för gudstjänstens skull, som detta rummet bör hållas heligt. Även då man dess- emellan visar någon vördnad för denna boningen, så bör det vara i avseende på de heliga förrättningar, som här på vissa ti- der förehas. Huru nu detta Herrens hus skall hållas heligt, det lär vår Frälsare, då han i evangelium säger: *mitt hus skall vara ett bönehus*. Här märka vi först att Herren Jesus kallar Jerusalems tempel för sitt hus; *mitt hus*, säger han. Templet i Jerusalem kallade Jesus för sitt hus, eftersom han var sann Gud, och eftersom Gud redan i gamla testamentet hade ut- valt Jerusalems tempel, att hans gudomliga namn skulle bo där. Gud hade i detta första templet uppenbarat sin härlig- het, och givit till känna sin gudomliga närvaro; och Gud kallar det templet för sitt hus på många ställen i gamla testa- mentet. Med samma skäl kan ock detta huset kallas för Guds hus. Guds namn, som Gud i sitt ord uppenbarat, det varder här kungjort; och Herren uppenbarar här sin nådeshärlighet i botfärdiga syndares själar, och visar vad kraft hans härliga nåd har att beveka människors hjärtan genom hans ord.

2. Efter då de rum, där gudstjänst hålles, äro det de kallas, eller Herrens hus, så bör man då icke tråda dit utan med vördnad. Man nalkas icke en jordisk konungs palats utan någon slags aktning för den personens höghets skull, som däruti bor. Med ännu mera vördnad borde man nalkas detta stället, varest Herrens namn bor, och hans pris har sitt säte. Herrens hus bör hållas heligt för det bruk, vartill det är uppbyggt. Vår Frälsare utmärker detta, då han säger: *mitt hus skall vara ett bönehus*. Det är märkvärdigt att Frälsaren icke nämner att templet var inrättat för offren; ty han säger icke: mitt hus är ett hus, varest man bör offra och bedja, utan han nämner endast bönen, såsom vore det den enda och huvudsakligaste förrättning, vartill templet var inrättat. Det var flera orsaker, som gjorde att vår Frälsare betjände sig av detta uttrycket, att han kallade templet ett bönehus. Offren, vilka förrättades där, skulle snart upphöra, eftersom de såsom förebilder icke mera behövdes, då själva huvudbilden var kommen, nämligen världens Frälsare, som de förebildade, och på vilken de syftade. Jesus talade också till att förekomma deras ursäkter, som köpte och sålde offerkreatur i templet, så att de icke skulle kunna bemantla sitt köpande och säljande därmed att det skedde för offrens skull. Vår Frälsare ville ock visa vilken den förrättningen var, till vilken templet kunde nyttjas även efter hans ankomst i köttet, eller att där förrätta sin bön. Det var således också av denna orsaken som vår Frälsare sade: *mitt hus skall vara ett bönehus*. Men icke säger vår Frälsare detta i den meningen, att templet var det enda ställe där man kunde bedja; ty vår Frälsare sade till den samaritiska kvinnan: *den tid kommer, då det varken är på detta berg eller i Jerusalem som I skolen tillbedja Fadern . . . Den tid skall komma, ja, den är redan inne, då sanna tillbedjare skola tillbedja Fadern i ande och sanning*, Joh. 4: 21, 23. Således kan man av dessa Jesu ord sluta att våra kyrkor, då några rätta tillbedjare finnas, också äro Herrens bönehus, och att det också kan räknas att vara sagt om dem, då vår Frälsare i evangelium säger: *mitt hus skall vara ett bönehus*. När vi nu kalla våra tempel för bönehus, och således tillämpa på dem

dessa orden, efter som förut blivit visat att de äro Herrens hus och höra Gud till, så är icke meningen den, att de endast äro inrättade för denna ena andliga förrättningen; utan då vi kalla dem bönehus, så taga vi detta ordet i en vidsträcktare bemärkelse. Såsom bönen är en människas samtal med Gud, så har en rätt bedjare umgänge med Gud. I denna meningen kan man då säga att Herrens hus är ett bönehus, där en trogen själ på detta och flera andra sätt har den hedern att umgås med sin Herre och Skapare.

3. I Guds hus talar syndaren med Gud i bönen, och Gud talar med syndaren i ordet genom sina tjänare, som detsamma predika. Herren finnes väl på alla rum, då man allvarligt söker honom; men här låter han sig i synnerhet finna. Därför, likasom en undersåte med fruktan, vördnad och varsamhet går till det rum, där han vet att han skall träffa sin jordiske konung, och där han vill tala med honom, och hos honom få audiens, så borde ock aldrig en syndare gå till Herrens hus, utan att han förut under vägen tänkte därpå, att det är till Herrens hus som han går; och det är med alla konungars konung som han den stunden skall pläga umgänge. Det är därför som Salomo förmanar: *Bevara din fot, när du går till Guds hus, och kom till att höra*, (G. Ö.) Pred. 4: 17. Och sannerligen, om du, o människa, rätt betänkte detta, så skulle ditt hjärta uppfyllas med andakt under din gång till kyrkan, och en helig vördnad skulle intaga din själ, då du trädde in på detta heliga rummet. Herrens hus är ett bönehus, och med bönen hör din gudstjänst börjas, som du där ämnar företaga, med bön till Gud, som här utdelar sina nådeshåvor, att han ville låta dig den stunden få njuta dem i ett sådant mått, att du må bliva frälst. Herrens hus är ett bönehus, där mångas böner på en gång uppsändas till Gud i himmelen. Där framträda på en och samma gång flera rätta bedjare, vilka med sina gemensamma böner understödja varandra. De äro understundom okända för varandra, men Herren känner dem; ty *Guds fasta grundval förbliver bestående och har ett insegel med dessa ord: »Herren känner de sina»*, 2 Tim. 2: 19.

4. Herrens hus är ett bönehus, där många och flera slags

böner läsas vid den offentliga gudstjänsten. Så mycket större bleve välsignelsen över dem som bedja, om alla dessa bönerna lästes i anda och sanning. Somliga av de böner, som brukas vid gudstjänsten, äro författade i sånger; och stor blir den andliga välsignelsen som därunder utdelas, om de som förena sina röster, göra det på ett sådant sätt och i ett sådant sinne, att de med det samma sjunga och spela för Herren i sina hjärtan. Där sjungas lovsånger till Guds pris. Om detta sker under det att de som sjunga, äro brinnande i anden, så komma dessa lovsångerna här på jorden att likna de saligas lovsånger också däruti, att de trognas hjärtan därunder varda uppfyllda med himmelsk fröjd, och den fördolda nådeshärligheten förökas i själen. Här göras förböner för överheten; och om dessa göras i trons förtröstan till honom, som är alla konungars konung, likasom han är alla människors Frälsare, så skall icke den välsignelsen utebliva, som aposteln Paulus i 1 Tim. 2: 1 har omtalat såsom frukt av en rätt bön för överheten: *Så uppmanar jag nu framför allt därtill att man må bedja, åkalla, anropa och tacka Gud för alla människor, för konungar och all överhet, så att vi kunna föra ett lugnt och stilla liv, på ett i allo fromt och värdigt sätt.* Dessa i mänsklig värdighet upphöjda personer äro utställda för större faror än andra, och därför behöva de sina undersåtares förböner. Här bedes för den sjuka nästan; och dessa, vilka kommit under Guds utvärtes tuktan, äro i annat avseende värda medlidande, och behöva deras förbön, som hava fått bönen's Ande; ty somliga ligga obekymrade på sin sjuksäng, och behöva deras förbön, som äro andligen vakna, att också dessa måtte uppvakna på dödens brädd, innan de falla i evighetens djup. Då skall på en sådan förbön följa den bönhörelsen, som är lovad i Jak. 5: 15: *trons bön skall hjälpa den sjuke.*

5. Men utom det umgänge, som en syndare här i Herrens hus har med Gud i bönen, så har han ock tvenne andra tillfällen att här pläga umgänge med den högste Guden. Det är Gud själv, som i ordet genom sina tjänare talar till människorna; så må det väl heta, såsom i början av Jesajas profetia: *Hören, I himlar, och lyssna, du jord; ty Herren talar.* Då vore

det visserligen det rätta, om varje åhörare kunde svara såsom den unge Samuel: *Tala, din tjänare hör*, 1 Sam. 3:10. När syndaren vill att Gud skall höra det syndaren talar till Gud i bönen, så bör ock syndaren höra det, som Gud talar till syndaren i ordet. Här i detta Herrens hus förrättas också det allraheligaste verk, som här på jorden någonsin människor kunna företaga sig, då de här gå till den heliga nattvarden. Då pläga de det allra närmaste umgänge med Gud, som här i dödligheten står att vinna, då en syndare, som själv är oren, får den hedern att i sin själ emottaga den helige Guden själv; då han med sin mun emottager den dyrbaraste pant av sin Fräl-sares kärlek, och den härligaste frukten av hans återlösning; då behöfdes det, att syndaren betänkte vad han gör, och prövade sig själv. Då är det angeläget, att en människa för Herren Jesus i en sann omvändelse öppnar sitt hjärta, då hon vill emottaga honom i hans nattvard, och således låter göra sig skickad till att förvalta de nådeshåvor, som där varda henne tillbudna.

II. *Huru Herrens hus ohelgas och förvandlas till en rövarekula.*

1. Man kan icke neka att i våra församlingar i allmänhet går ordentligt till, och att de oordentligaste människor här iakttaga en slags ärbarhet och anständighet. Men om man vill närmare eftertänka huru en stor del, ja, de flesta, skicka sig i Herrens hus, om man något närmare vill granska deras uppförande här, så skall man finna att de långt ifrån så skicka sig som de borde och nyss beskrivet är, utan ohelga Herrens hus med sitt syndiga väsende. Detta sker av somliga med flärd och fåfänga. Man kan medgiva dem att de gå i kyrkan för att höra predikan, nämligen på det de måtte kunna säga att de hört henne; men man måste också medgiva att en del komma hit också för att lysa framför andra med något mer än vanlig prydnad. De vilja därigenom draga andras ögon till sig, och de draga således deras öron och tankar ifrån Guds ord. Icke säger jag detta för det, att icke prydnad i och för sig själv är oskyldig, när den är lämpad efter allmänna bruket och var och ens stånd; men när den går däröver, så är den icke allenast

då syndig, utan ock då man av kläderna högmodas, och därmed fagnar sitt fåfängliga hjärta. Så syndigt som nu det är i och för sig själv, att använda Herrens håvor på överflödigt prakt, och att därmed prunka för människor, så mycket större synd är det att komma därmed i Herrens hus, och liksom inför Guds ansikte visa huru man hushållar med sitt pund. Den usle syndaren vill lysa, som borde betänka att den kroppen han pryder, är skapad av jord, och skall varda till jord igen, maskarnas spis och offer för förgängelsen. Huru menar du att Herren skall anse det, att du vill smycka din kropp, då du vill gå till att tjäna Herren, då hans allseende öga ser alla dina syndafläckar, och då din fåfänglighet gör din gudstjänst till en styggelse för Gud? Jag vet att detta plägar ursäktas därmed, att man kan bära ett högfärdigt hjärta under de ringaste kläder; men så mycket snarare röjer det sig, då kläderna äro dyrbarare och bättre än ståndet kräver. Du säger att man måste vara anständigt klädd. Jag svarar: intet är billigare, i synnerhet i Herrens hus; men styggelsen består icke i kläderna, utan i den syndiga och fåfängliga avsikten, varför man kläder sig. Detta giver anledning till många fåfängliga tankar både hos den som så prytt sig, och hos andra, som nyfikenheten leder att betrakta honom. Detta gör att den arme dåren fagnar sig över, och andra likaså stora dårar avundas däröver. Jag säger icke detta, som skulle prakt vara allmän bland eder; ty jag vet att edra villkor och omständigheter tillåta det icke; men det kan vara litet nog, varmed den fåfänglige vill lysa; och jag vill därför visa en sådan, var han här finnes, att just då han menar sig vara en prydnad i kyrkan, så gör han Herrens hus till en rövarekula.

2. Andra ohelga Herrens hus med dåraktiga och världsliga tankar. Det gör satan lika mycket vad han kan giva sina barn att leka med, allenast han kan sysselsätta deras sinnen, så att de varda hindrade att höra på Guds ord. Därför giver han dem än det ena och än det andra att tänka på. Så leder han dem ifrån den ena tanken på den andra, till dess de komma liksom hän i andra världen, och glömma bort att de äro i Herrens hus, och att de nu skulle höra Guds ord. Därav måtte det

komma, att man ser att många, just under det man på det allvarsammaste förmanar, sitta som beläten, stumma, orörliga och känslolösa, liksom det icke anginge dem, ja, liksom de voro döva och hörde det icke. Dessa jordiska tankar liksom jagar och driver satan igenom deras själar, så att den ena släpper och den andra tager vid. De kunna väl i början angå ringa och föga maktpåliggande ting; men då syndaren först överlämnat sig åt sina tankar, så betjänar sig den onde av tillfället, och vänder dem på det, som han vet ligger syndaren mest om hjärtat. Så för han den giriges tankar in i hans hushållning, så att han sitter här och i sina tankar avgör huru det eller det hemma skall uträttas, och gör förslag för framtiden vad han då eller då skall göra. Genom sådana och andra jordiska tankar varder syndarens hjärta alltmera fördjupat och insnärjt i världen, och det just på det rum, där världens kärlek borde genom Guds ord utdrivas, och fåfänglighetens band genom nådens kraft lossas. En annan åter, som icke har just att sköta med någon världslig hushållning, den för satan att tänka på annat syndigt som han är i synnerhet fallen för; och då han således fått föra tankarna på syndiga ämnen, så varda lustarna genom tankarna satta i rörelse, så att syndaren omsider, då han hinner sansa sig, måste förundra sig över att han kan hava så syndiga tankar på ett så heligt rum.

3. Andra ohelga Herrens hus med den förargelse de där förorsaka. Jag vill icke tala om den förargelse som sker då någon kommer drucken i Herrens hus, ty jag har det goda hopp om eder, mina vänner, att en sådan styggelse icke mera händer ibland eder. Men oftare sker förargelse därigenom, att somliga överlämna sig till sömn under predikan och gudstjänsten. Man ser att det händer än den ene än den andre; när de uppvakna så äro de så litet bekymrade om det som hänt, så litet angelägna att åter taga sig till vara härför, att de strax därpå åter på nytt insomna. Jag vet att sådana plåga förebära att de icke rå därför. Men detta är den gamla ursäkten, som alla obotfärdiga syndare bruka, att därmed överskylla den synden, som de icke vilja bortlägga, och som de icke hava lust att arbeta emot. De rå icke därför, säga de; och så

mena de att det får bliva därvid. De förstå icke att det är satan själv, som har givit dem denna dvaldrycken, på det de skola sova bort Guds ord. Om dessa kan man säga att de sova just i djävulens sköte. Dessa förorsaka förargelse hos dem, som komma att se på dem, ty då komma de att tänka på deras sömn, så att de icke höra eller tänka på det som predikas.

4. Men ännu mera både hinder och förargelse förorsaka somliga därmed, att de under gudstjänsten giva sig i tal och prat, och det ofta så högt, att de, som sitta hos dem, därav hindras att höra på Guds ord. Det är dem icke nog, att de både före och efter gudstjänsten hava tillfälle att talas vid; utan de kunna icke en gång tiga den stunden, så länge gudstjänsten varar. De pläga väl föregiva att de icke tala om något ont; men om det ock vore om något gott, så är det dock synd, då det hindrar både dem och andra ifrån något bättre. Det anses i världsligt sällskap för oskickligt att tala, så länge en annan talar, som är av stånd och värde. Så borde ock syndaren tiga, då Herren Gud i sitt ord talar. Det blir då ännu mera oskickligt, då en usel människa skickar sig så vanvördigt emot den store Guden.

Tillämpning. Låten nu detta Herrens ord tjäna var och en av eder till upplysning och övertygelse om det som hittills har brustit i eder kyrkogång, antingen därvid har fattats allt eller någon del. Gån fram inför Herren med bekännelse om de synder, vilka hava följt er in i själva denna hans huses boning, så skall Herren Kristus handla med er såsom han fordom handlade, då han renade Jerusalems tempel. Först använder han därvid en skarpare eller lindrigare tuktan, såsom då han utdrev dem som sålde och köpte i templet. Men sedan skall han ock göra med er som han därefter gjorde, då där står att han undervisade var dag i templet. Därefter skall Herrens hus ock bliva för er ett bönehus, varest I skolen hava med eder Herre Gud ett förtroligt umgänge, till dess I komma att tjäna honom i det hans tempel, som i himmelen är. Amen.

Tionde söndagen efter trefaldighet.¹

Luk. 19: 41—47.

Dagen har ju tolv timmar; den som vandrar om dagen, han stöter sig icke, ty han ser då denna världens ljus. Men den som vandrar om natten, han stöter sig, ty han har då intet som lyser honom. Joh. 11: 9, 10.

1. Utgången av den människans andliga företag, som därtill utväljer en bekväm nådestid, vilket Frälsaren kallar att *vandra om dagen* . . . Vandringen förutsätter och innefattar ett bemödande att man ej lägger sig att sova och ej sätter sig. En människa lägger sig att sova, då hon anser nåderörelserna som nådastånd. En människa sätter sig att vila, då hon endast vill njuta men ej söka, smaka men ej törsta, hava andlig förnöjelse men ej söka själens frälsning. Och den [vandringen] visar sig uti ett framgående, så att man hinner någon väg, emedan Gud ej låter hjälp saknas.

Utgången blir att en sådan vandringsman icke stöter sig, utan undviker skada och förhinder . . . Gud upplyser honom, att han kommer till att både förstå och erfara det som hör till Jesu kännedom . . . Gud hjälper honom att han kan taga sig till vara.

2. Utgången av den människans andliga företag, som därtill väljer en för sådant obekvämtid, blir den, att han *stöter sig*, eller får röna hinder och lider skada.

Natten eller den obekväma tiden är den, som är uppfylld av hinder och anledningar till skada genom allmän nöd som nedtrycker, och enskild frestelse som förleder. Vandringen under en sådan natt, eller att söka själafrälsning under all-

¹ Hällen i Göteborgs Fattighuskyrka 1812.

män nöd eller enskilda frestelser, är förbunden med många svårigheter. Det är svårt att bli till själen frälst då man är i fara att både till kropp och själ förgås, och [det är svårt] att bli friad från satans makt då han håller på att befästa sitt välde med överlägsna frestelser.

Utgången av en sådan vandring blir att människan råkar ut för sådana hinder som skada . . . vilket kommer därav, att ljuset icke är i honom. Alltid är väl ljuset *omkring* honom, med tillgång på mindre tillfällen, dem han ej förstår att nyttja, och *hos* honom, med lämnade övertygelser, dem han ej förstår att följa; men [ljuset är] icke *i* honom, så att han skulle vara ägare av ljuset.

Ä m n e:

Huru en kristen skall bereda sig att emottaga de svåra tiderna, som enligt Guds ord kunna vara att vänta.

I. *På vad grund en kristen kan vänta svåra tider.*

Med det samma Jesus vid sitt intåg visade sig såsom konung, så visade han sig ock såsom profet, i det han förutsade den jämmer som skulle övergå Jerusalem vid dess förstörelse. Likasom då, så ock nu, äro svåra tider att vänta.

1. Ty allmänna hopen låter stor och mycken nåd vara förgäves på sig använd, och ådrager sig därigenom mycken skuld, vilken omsider måste bliva utkrävd.

Man skulle vid första påseendet tycka, att vårt land skulle kunna vänta sig att bliva förskonat för svåra öden, emedan ställningen hos oss är mycket drägligare än hos flera andra folkslag i vår världsdel, och tillståndet även bättre än det fordom varit inom oss själva; men tillståndet hos judiska folket var på Kristi tid bättre än hos de omkringliggande folkslagen, och även bättre än det fordom varit i judiska landet, och likväl förkunnade Jesus dem svåra straffdomar, och anförde därvid till orsak icke grova laster utan försummad nåd, texten v. 44.

Mycken nåd har onekligen blivit använd på vårt land och folk, varmed Herren har sökt oss. Gud har givit oss och bland oss bibehållit sitt ord, som likväl sällan nyttjas. Gud har sänt trogna och upplysta lärare att föra det, av vilka man sig ganska litet begagnar. Gud har förskonat oss för stora och rådande hinder, och man hindrar sig ännu mer själv.

Denna nåden hade bort bära mera allmänlig och således mera synbar frukt. När antalet av dem, som genom ordet omvändas, blir stort, så blir icke allenast ordets kraft märklig uti offentliga rörelser, utan ordets frukt blir ock uppenbar uti uppenbarligen förändrad ställning bland både Jesu vänner och fiender, så att de icke så lätteligen kunna förblandas med varandra, eller den ena tagas för den andra, Upp. 22: 11.

Då en sådan frukt uteblivit måste därpå följa utkräven hämnd, Luk. 13: 8, 9, Rom. 2: 2, 2 Mos. 32: 34. Guds egenskaper måste på något sätt uppenbaras, 3 Mos. 10: 3. Antingen genom ådragen vrede, eller emottagen nåd.

2. Många nådestillfällen bliva skamligen missbrukade, vilket Guds namns missbruk icke kan undgå att hårdeligen varda straffat.

Många nådestillfällen hade Jerusalem, och missbrukade dem, och många sådana har folket i vårt land, vilka av många missbrukas. Liksom man flera tider på dagen kunde i Jerusalems tempel få höra något till uppbyggelse, så givas ock i vårt land många tillfällen att få höra och nyttja Guds ord. Men om ock man icke i templet, liksom Judafolket, sorlar överljutt, som stör andakten, eller anställer enskilda samtal, som höra till det vanliga umgänget, så föres likväl dit av somliga överdriven prakt, som icke behöves till att visa vördnad för Guds helgedom, så vilja somliga med skrymtareljud och åtbörder köpa sig ett andligt anseende, och många missbruka de första nåderörelserna till säkerhet, då de anse dem såsom ett vittnesbörd om sitt förmenta nådastånd.

Ett sådant Guds namns missbruk kan icke bliva ostraffat.

Laster kan Gud länge tåla. Men skrymteri blir av Gud skyndsamt straffat.

3. Det är uttryckligen i Guds ord förutsagt, att svåra tider äro att vänta.

Det är i Guds ord förut förkunnat det kristna folket, att om de komma att likna judarna i otro och blindhet, så att de varken känna Jesus eller tro på honom mer än judarna, så skola de kristna icke bliva skonade mera än Guds eget folk, Rom. 11: 21; och då kan det otacksamma kristna folket, som föraktar och förkastar den Frälsaren, som de förut värderat och antagit, de kunna i beskrivningen över Jerusalems förstöring se huru Gud tillförene handlat med ett folk, som föraktade och förkastade den samme Frälsaren, då han kom till dem, Joh. 1: 11.

Sådana svåra tider med förföljelse av sådan art och med de omständigheter som beskrivas i Upp. 13: 15—17, hava ännu icke övergått den kristna hopen.

II. *Huru en kristen skall bereda sig till dessa svåra tidernas emottagande.*

1. Han skall emottaga övertygelse om det som hans frid tillhör, då han kan få veta det.

Friden är en sådan sinnesstillhet, som äger bestånd i lidandet och i döden. Utan en sådan varaktighet är stillheten en dvala, och sorgfriheten en sömn. Men den varaktiga sinnesstillheten är den fullbordade omvändelsens första frukt.

Det som hör till denna friden, är det som måste uträttas hos en människa, om hon skall komma till denna sinnesstillheten. Detta är huvudsakligen rättfärdiggörelsen av tron, Rom. 5: 1. Till denna rättfärdiggörelsen kommer en människa då hon far efter rättfärdigheten, Jes. 51: 1, eller hungrar och törstar därefter, Matt. 5: 6. Till detta trons sökande kommer en människa uti omvändelsen, som verkas av Guds Ande genom Guds ord, då människan låter först genom rörelserna locka sig, och sedan genom väckelserna driva sig att ihärdigt bruka det.

Människan måste emottaga övertygelse både därom, att det fattas henne, som hennes frid tillhör, som ock om angelägenheten att söka efter det som hennes frid tillhör. Emedan

få börja med att söka, och sökandet börjas med att se sig ha förlorat det man söker, så måste allt sannfärdigt nådesägande hava börjats med denna övertygelse, och ett därefter påföljande sökande. Hon får ej sätta en egenrättfärdighet i uppväckelsen och i syndaeländets erkännande, och därpå bygga sin frid, utan låta bringa sig till sökande efter rättfärdig-görelse.

Om hon tager detta i allvarligt betänkande, så får hon sitt eviga öde så avgjort att de svåraste tider icke bliva henne för svåra. Om en människa tager detta i allvarligt betänkande, så fullbordar Guds Ande hos henne sitt nådeverk, att hennes återlösning blir utan alla hinder för henne gällande till avgörande av hennes eviga öde. Så obetydlig som tiden är emot evigheten, så lätt är ock den svåraste vedermöda i tiden emot den saliga evighetens översvinneliga härlighet, 2. Kor. 4:17.

2. Han måste underkasta sig Guds nåds tuktan, antingen den blir sträng eller lindrig.

Vid ett dylikt tillfälle berättar evangelisten Johannes i kap. 2:13—16, att Jesus har med större stränghet förfarit med dem som i templet sålde får och fä och dem som sutto vid växlarebord; men att Jesus vid samma tillfälle handlade lindrigare med dem som där sålde duvor; och sammaledes brukar Gud både lindrigare och hårdare tuktan.

En människa underkastar sig Guds nådestuktan. I tankarna med antagen övertygelse, att det kommer från Guds hand, och att Gud icke åsyftar straff utan välgörande. I orden, då hon icke missnöjd beklagar sig, eller avgudiskt tigger sig till människohjälp.

Därigenom beredes människan till att emottaga de svåraste tider. Den under lidandet förökade andliga välsignelsen uppfyller hjärtat med sådan kännbar salighet att den mildrar intrycket av det svåraste lidande i tiden, 2 Kor. 4:16. Under det vanliga lidandet förökas den andliga kraften, så att människan blir i stånd att bära en ännu tyngre börda, utan att låta sig därav nedtryckas. Genom det vanliga lidandet kommer hon in uti en andlig övning, att det större lidandet ej blir för henne ovanligt, emedan hon redan har utstått

något sådant av samma slag, fastän i mindre mått, Hebr. 12: 11.

3. Vara uppmärksam åhörare, då Jesus vill vara lärare.

Jesus vill vara lärare, då man förnimmer att ordet har med sig kraft, eller man får kraftiga påminnelser om dess brukande. Jesus hade tillföre lärt i Jerusalems tempel, men icke så träget som nu. Så får ock en människa ibland erfara ett ovanligt dragande och starka påminnelser.

Då måste man vara uppmärksam åhörare, så att man övertänker det man hört, och snart och villigt följer de påminnelser man har fått.

Så beredes man därigenom till att kunna emottaga de svåraste tider. Genom ordets ljus förökas den andliga insikten, så att man ej blir förvillad av oväntade och ovanliga frestelser, om man än icke hunnit till någon djup profetisk insikt. Och genom den andliga kraftens förkovran blir människan rustad även emot okända faror.

Tillämpning. Är du av Guds ord, eller av de insikter som visa sig för ditt förstånd, övertygad i dina tankar, att svåra tider äro att vänta, så är för dig maktpåliggande att eftersinna, om du tilläventyrs bidrager till deras påskyndande eller försvårande, genom försummandet eller missbrukandet av de nådestillfällena, som Gud har lämnat dig. Du har flera nådestillfällena, och tvivelsutan hava de för dig något värde, efter du till någon del brukar dem, åtminstone i den mån, att du nu har kommit hit för att höra Herrens ord. Men hava väl rörelserna av det Gudsordet som du har hört, förmått dig att också läsa Guds ord hemma för dig själv, så att du därav kommit att inse din själs fara? Eller har du fastmer ansett dessa rörelser, såsom vore de ett bevis på fullbordad kristendom, och såsom innefattade de ett vittnesbörd om nådastånd? Du har således icke använt den kallande nåden till det, vartill den borde användas, eller till omvändelse och sann bättring, utan du har missbrukat denna Guds första nåd till säkerhet och falsk tröst. Vad vill då bliva av dig, då Guds domar omsider inbryta, och då det samma skall övergå dig i det andliga, som i det lekamliga övergick Jerusalem? När

dina ovänner belägga din själ, huru vill du undslippa? När du börjar att söka Herren, så torde du råka i eget verkande, och när du vill rätta detta misstag, så är du i fara att råka i den förra säkerheten. Vad segrande styrka vill du sätta emot den onde andens anläggningar, så att du skulle kunna övervinna dem, då du ännu icke sökt förlossning ifrån satans makt? När du däremot har låtit honom tränga dig ut på den hala syndabrädden, så blir du ofelbart till slut trängd hän åt det fasliga avgrundsdjupet; ty då de onda andarna tränga dig på alla sidor, så lämna de visst icke någon annan utväg för dig öppen, än att i förtvivlan förkorta dina dagar, då de föreställa dig detta såsom enda sättet att göra slut på nöden, då likväl detta fega beslut gör att nöden blir evig, kan icke ändras, icke mildras, icke slutas. Liksom Jerusalems stad blev så i grunden förstörd, att sten ej blev lämnad på sten, så blir kristendomen hos dig omsider ända till kunskapen förstörd, sanningarna förloras ur minnet, och sammanhanget försvinner, så att där slutligen ej givas tvenne lärdomar, som bibehålla ett sådant sammanhang sig emellan, att de skulle kunna verka på din vilja. Vore det då icke bättre, att du emottog övertygelse om det som din frid tillhör, medan en rätt själafrid än står till att vinna? Det bleve väl förödmjukande, att så på en gång låta fara den goda tanke du haft om din kristendom, men det bleve långt mera förnedrande, att i dödsstunden se sig bedragen, förlorad och evigt fördömd. Det kunde hända, att Guds nådetuktan i omvändelsen bleve skarp, men skarpare är dock Guds eviga straff.

Har du, nu eller tillföre, villigt och begärligt emottagit den övertygelse som Gud har lämnat dig, så har din uppväckelse visserligen blivit mycket lindrig, och du har snart kommit till själaro i förlitande på din Frälsares försoning och rättfärdighet. Skulle du ock tycka att du ännu saknar denna dyra förmån, och är ännu stadd i oro och ängslan, så kan du likväl vara viss att Herren så skyndar med dig, att du må bliva hulpen innan de svåra tiderna inbryta, så att, om du fortfar att bruka Guds rena och sanna ord, så skall Gud fortfara att därmed vara för dig en lärare, då hans Ande

därmed undervisar och leder dig, så att du kommer till tron på din Frälsare.

När då trösten av hans pina tager bort sorgen över dina synder, så bliver den bedrövade tiden icke så svår då han kommer, Dan. 12: 1. Sedan du har blivit uttagen ifrån mörkrets väldighet genom din Frälsares förlossning, Kol. 1: 13, så blir du förvarad för frestelsens stund, att den icke överraskar dig, Upp. 3: 10. Då du har fått frid med Gud, att Gud har blivit din Gud när du antog Guds Son för din Frälsare, så skall du ej behöva frukta, då du blir anfallen av de yttersta tidernas ondskefulla människor, utan du skall kunna säga med Paulus: *Är Gud för oss, vem kan då vara emot oss?* Rom. 8: 31. De kunna belägga, men icke övervinna dig; ty änskönt de skansa kring om dig med sina listiga anläggningar, så måste de likväl lämna vägen för dig öppen till nådastolen Jesus, att du kan gå dit, och få barmhärtighet och finna nåd på den tid dig hjälp behöves, Hebr. 4: 16. Säkert blir du av din själs fiender trängd på alla sidor, men din Frälsare skall under det samma låta dig förnimma sin närvaro, ty han har lovat: *Han håller sig intill mig, därför skall jag befria honom; jag skall beskydda honom, därför att han känner mitt namn. Han åkallar mig, och jag skall svara honom; jag är med honom i nöden, jag skall rädda honom och låta honom komma till ära*, Ps. 91: 14, 15. Det kan ock ske, att den onde fienden får tillåtelse att i det andliga handla med dig som Herren Kristus i evangelium säger att de lekamliga fienderna skulle göra med Jerusalem, då det heter: *De skola slå ned dig till jorden, . . . och skola icke lämna kvar i dig sten på sten.* Du kunde råka i Jobs lidande, att lida utvärtes och invärtes på en gång, så att du finge orsak att klaga med David: *Se, fienden förföljer min själ, han trampar mitt liv till jorden; han lägger mig i mörker såsom de länge sedan döda*, Ps. 143: 3. Svåra frestelser kunna göra att det synes för dig såsom vore du nederslagen i synd, och fallen utur Guds nåd; men din trofaste Frälsare skall uppehålla dig, att ingen skall rycka dig utur hans hand, Joh. 10: 28. Den onde fienden kan överhölja dig med sitt mörker,

så att du ibland ej kan påminna dig ett enda skriftens språk, eller tillägna dig ett enda av Guds löften; men Gud kommer likväl ihåg vad han har lovat, och fullbordar det, så att, änskönt där ej synes vara lämnad sten på sten av din salighetsbyggnad, så skall den likväl ej förfalla, ty helvetets portar skola ej bliva den själen övermäktiga, som har byggt sitt hopp på salighetsklippan Jesus. I det hela skall du finna din själs belägenhet sådan, att du skulle kunna beskriva den med aposteln Pauli ord: *Vi äro på allt sätt i trångmål, dock icke utan utväg; vi äro rådvilla, dock icke rådlösa; vi äro förföljda, dock icke givna till spillo; vi äro slagna till marken, dock icke förlorade*, 2 Kor. 4: 8, 9. Ack att så måtte ske, att ingen av Jesu trogna må giva vika för den tillkommande nödens svårhet, och att de därför måtte låta sig beredas till dess emottagande under det vanliga lidandets genomgående. Amen, i den Frälsarens namn, som genomgått det svåraste lidandet av allt, att han smakat Guds vredes bitterhet, och uthärdat helvetets kval. Det skola likväl hans trogna slippa, evad annat dem skall övergå. Amen, ja det skall alltså ske, för Jesu skull, i Jesu namn, Amen.

Elfte söndagen efter trefaldighet.

Luk. 18: 9—14.

Har den skett av nåd, så har den icke skett på grund av gärningar; annars vore nåd icke mer nåd. Med sådana ord giver Gud tillkänna huru han hatar all förblandning emellan Kristi rättfärdighet och människans egen rättfärdighet. Rom. 11: 6.

1. Den oomvända människan blandar alltid med varandra tillhopa Guds nåd och sina egna gärningar. När hennes döda tro icke kan tillräckligen tillfredsställa hennes hjärta, så griper hon till någon gärning, att därmed understödja den tron på Guds nåd, som hon icke anser vara tillräcklig till salighet... När däremot hennes egen rättfärdighet ej kan bestå inför hennes samvetes domstol, så fattar hon till någon tanke om Guds nåd, varmed hon söker att bota och ersätta det, som fattas i hennes gärning...

2. När Gud skall handla med en människa med avseende på hennes gärning, så kan Gud icke med det samma handla med henne efter sin nåd, ty annars vore gärning icke gärning... Således, då Gud i sin rättfärdighet kommer att fästa sitt avseende på en oomvänd människa, då kan Gud icke med detsamma se på sin Son för hennes räkning, till att för hans skull bevisa henne nåd; ty människan kan icke sättas jämte vår Frälsare, så länge människan i sin otro och i sitt oomvända sinne sätter vår Frälsare i sitt hjärta bakom allt annat, som uppfyller det.

3. När Gud vill handla med en människa efter sin nåd, så gör han icke avseende på någon av hennes goda gärningar, ty när det är av nåd, så är det icke av gärningar, ty annars vore

nåd icke nåd... Emedan Gud ej delar äran för sin bevista nåd med en människas förtjänst för hennes goda gärning, så måste Guds nåd vara ensam, och tål ej någon tillökning av gärningarnas förtjänst, vilken Guds stora fullkomliga nåd icke heller behöver...

Ä m n e:

En människas förmenta värdighet kan icke bana henne väg till att få Guds nåd, om hon genom någon egen värdighet ville söka den.

I. Att hos var och en oomvänd människa är där inbillning om någon egen rättfärdighet.

En sådan inbillning fanns hos dem, mot vilka vår Frälsare framställde liknelsen, som förekommer i vårt evangelium; ty där står: *Vid den tiden framställde Jesus denna liknelse för somliga som förtröstade på sig själva och menade sig vara rättfärdiga, under det att de föraktade andra.*

1. Där är sällan någon oomvänd människa, som icke någon gång företager sig en eller annan gudaktighetsövning, varmed hon alltid har i sikte att tillvinna sig Guds nåd. Den oomvända människan tager sig ibland en vördnad för Gud, som skall vara i stället för den barnsliga kärlekslydnaden, som strävar efter att göra det som Gud har befallt; och när hon då gör Gud den äran, att hon låter honom få vara Gud, så väntar hon sig att Gud skall göra den nåden med henne, att låta henne få vara sitt barn. Ibland tager sig en oomvänd människa en andakt vid bönernas framläsande, som efter hennes hemliga tanke skall vara i stället för böneropet om frälsning. Så sätter hon understundom en ömklig röst i stället för sorgen efter Guds sinne, den hon icke känner; och ibland lägger hon därtill vissa bevekliga åthävor, vilka skola giva tillkänna ett förkrossat hjärta, det hon icke äger.

2. Människans egenkärlek visar henne alltid på något gott som hon har gjort, eller som av henne har blivit utträttat under hennes levnad, för vilket hon väntar sig någon nåd av Gud. Där är någon fiendskap, som hon har fördragit, och

hon hugnar sig därav, att hon har kunnat tåla den; men hon kommer icke ihåg huru hon både förr och sedan har vredgats och hatat. Då menar hon att eftersom hon den gången förlåtit sin fiende, så skall Gud förlåta henne alla de andra gångerna, då hon har varit hatfull och arg. Hennes egenkärlek har i hennes minne upptecknat någon förförelse, den hon har motstått. Då tänker hon att eftersom hon icke lät förföraren söla henne med någon syndig gärning, så skall hon få härlighetens krona; och hon räknar således icke därpå, att hon sedermera låtit sina egna lustar söla sitt hjärta. Flera penningsummor har hon räkning på, vilka hava tillhört andra, och dem hon hade kunnat behålla; men eftersom hon redligen lämnat dem från sig, så menar hon att Gud skall lämna henne arvedel i himmelen.

II. *Att en människa icke har någon del i Guds nåd så länge inbillningen om egen värdighet hos henne fortfar.*

Detta var orsaken varför fariseen gick hem utan rättfärdiggörelse, eftersom han gick hem med inbillningen om egen värdighet.

1. Så länge den egna rättfärdigheten är hos en människa rådande, så kan hon icke en gång komma till andlig uppväckelse; ty egen rättfärdighet insöver henne i den allra farligaste säkerhet. Så länge en människa har för sin syn det goda som hon har gjort, så kan hon icke komma till kännedom om det onda som hon har bedrivit; och så länge hon har ett behag i sitt hjärtas förmenta fromhet, så kan hennes syndafördärv icke bliva för henne upptäckt. Djupt insomnad vilar hon då vid förlitandet på sin goda ställning, och lämnar allt sökande, eftersom hon menar sig vara i besittning av Guds nåd, den hon sig förskaffat.

2. En människa kan icke vara omvänd så länge den egna rättfärdigheten är hos henne rådande. Aposteln Paulus lär detta i Rom. 10: 2, 3, då han uppgiver det såsom ett hinder för en människa att komma in i rättfärdiggörelsens ordning, då hon söker att skaffa sig en egen rättfärdighet. Han säger: *De nitälska för Gud. Dock göra de detta icke med rätt insikt. De förstå nämligen icke rättfärdigheten från Gud, utan söka*

att komma åstad en sin egen rättfärdighet och hava icke givit sig under rättfärdigheten från Gud. Således, när en människa förtröstar på sig själv, så kan hon icke tro på sin Frälsare; och när hon håller sig vid sin egen rättfärdighet, så kan hon icke tillägna sig sin Frälsares förtjänst.

III. Att inbillningen om den egna värdigheten är det största hindret för en människa att bli rätt värdig.

Så var fariséens förmenta rättfärdighet egentliga hindret, som låg i vägen för hans rättfärdiggörelse.

Den egna rättfärdigheten är av olika slag, men vardera för sig förorsakar samma skada.

Den *sölade* egna rättfärdigheten är den, då en människa blandar synd och utvärtes gudstjänst tillhoppa med varandra. Den orimliga inbillningen, som en människa då hyser om Guds nåd under syndaväsendet, utgör det huvudsakliga av den grova säkerheten. Denna förmätenheten gör att den andligen sovande människan i grunden föraktar båda nåde-medlen, då hon icke brukar det ena, eller Guds ord, och missbrukar det andra, eller den heliga nattvarden.

Den *trasiga* egna rättfärdigheten är den, då en människa blandar med vartannat tillhoppa det kristliga andliga talet och den hedniska världslevnaden. Därigenom behålles en människa kvar i den trotsiga säkerheten, att hon med fiendskap sätter sig emot alla övertygelser om ett oomvänt själattillstånd, såsom vore de otillbörliga beskyllningar. Hon förkastar då alla förmaningar till bättring, såsom vore de ett andligt förolämpande, och hon avvänder således från sig alla de väckelsesförsök, som Gud med henne gör.

Den *fina* egna rättfärdigheten är den, då en människa önskar sig en andlig förändring för den orsaken, att hon därmed menar sig skola komma i nåd hos Gud. Då hon således vill hava denna förändringen hos sig uträttad före hennes rättfärdiggörelse och syndaförlåtelse, så vill hon hava den rättfärdigheten av sig själv, och den bleve på sådant sätt en egen rättfärdighet, vilken skulle föregå hennes rättfärdiggörelse inför Gud, och därtill lägga grunden. Men ett sådant rättfärdiggörelsesätt förkastar aposteln Paulus helt och hållet,

och upprättar i det stället ett helt annat, sägande i Rom. 4: 4, 5: *Den som håller sig till gärningar, honom bliver lönen tillräknad icke på grund av nåd, utan på grund av förtjänst. Men den som icke håller sig till gärningar, utan tror på honom som gör den ogudaktige rättfärdig, honom räknas hans tro till rättfärdighet.*

På samma sätt förorsakas åtminstone ett uppehåll i en människas rättfärdiggörelse genom den *sminkade* egna rättfärdigheten. Den fördolda egna rättfärdigheten är den, då en människa beklagar sig över sin ovärdighet, liksom däri låg något hinder för hennes upptagande till nåd, att där hos henne finnes så mycket ont. När hon då menar att utsikten till salighet är av denna orsak henne betagen, så innefattar denna meningen den tanken, att om det förhölle sig annorlunda, så skulle tillgången till evigt liv genom en sådan andlig fullkomlighet vara för henne öppnad.

Tillämpning. Nu får du betänka, min åhörare, att du icke gör dig fri från den egna rättfärdigheten därmed, att du talar däremot. Även däri ligger en egen rättfärdighet förborgad, att du ställer ditt tal likasom den egna rättfärdigheten vore den enda snaran, vari en människa kan vara invecklad. Det består icke något andligt framsteg däri, att göra allt det som andligt är till skrymtan, och allt det som synes vara gott, till egen rättfärdighet. Själva detta förvända nitet är en egen rättfärdighet, och ett hemligt stöd för ogudaktigheten, vilken du på det sättet försvarar, likasom det vore skadligt, när en människa vore bättre än andra, och likasom hon kunde vara vad hon helst ville endast hon icke vore mera andlig än andra. Du behöver icke vara så mycket rädd för att bli alltför mycket god; och det är icke nödigt att du gör dig så mycket besvär för att visa dig vara en fiende till det som rättfärdigt är. Denna ogudaktighetsegenrättfärdigheten, om jag må så kalla den, är den mest djävulska egna rättfärdighet som någonsin kan upp tänkas, och är ogudaktighetens förnämsta stöd. Utom detta är du ändå icke fri för den egna rättfärdigheten av vanliga slaget; ty emedan du icke vill anses för att vara en hedning, och giva allt hopp förlorat om himmelen, så iakttagert du också något av

det som hör till den utvärtes gudstjänsten, och visar en utvärtes aktning för det, som vid sådana tillfällen förehaves. Då du hemligen därpå förlitar dig, såsom det enda stödet du har att sätta emot ditt syndiga leverne och ditt samvetes anklagande, så gör denna förtröstan dessa dina sällsynta andliga företag till en egen rättfärdighet, ehuru de i sig själva icke äro förkastliga, utan hade kunnat bliva tillfällen till din själs omvändelse, om du hade aktat därpå, och om du hade betjänat dig därav. Besinna dock att du icke på detta sättet kan taga dig fram inför all världens domare. Avstå från ditt hjärtas vrånghet, och ödmjuka dig inför din Gud, innan han krossar dig med sitt allsmåktiga straff, och i sin vrede lägger dig bland sina fiender vid sin fotapall.

Om Herren Gud har uppväckt dig till bekymmer om din eviga salighet, så får du taga dig till vara att djävulen icke leder dig åt sidan i egen rättfärdighet, då han icke kan föra dig tillbaka i ogudaktigheten och världens väsende. Du må väl undfly det onda så mycket du kan, och göra så mycket gott du förmår; men du får akta dig att du icke därtill sätter någon lit; ty det är i hjärtats hemliga förtröstan på den goda gärningen, som den egna rättfärdigheten består. Sök då icke salighetskällan hos dig själv, då du väntar att någon förändring skall gå förut i ditt hjärta och i ditt leverne, innan du kan anse dig värdig att tillägna dig Guds löften. Besinna att dessa Guds löften äro, vad de ock kallas, nådelöften; det är löften, som äro givna av nåd, och vilka därför skola såsom en nåd emottagas. Om du icke emottager Guds löften i sådan mening och sinne, så förkastar du dem; och då gör du lika stor synd, när du i egenrättfärdighet förkastar Guds löften, som när du i ogudaktigheten föraktade Guds bud. Gör då icke din ovärdighet för stor, då du sätter den framom din Frälsares rättfärdighet; utan låt honom med sin rättfärdighet vara Gud, det han är, och var du det du är, en eländig människa, både med din ovärdighet, den du har, och med din egen rättfärdighet, om du ägde någon sådan; annars kommer din egen rättfärdighet att ligga förborgad under själva ovärdigheten, då du hemligen menar att du skulle bliva tagen till nåd om

du ägde ett sådant andligt värde som du önskar dig. Lägg då alltsamman ned för din Frälsares fötter: synder, värdighet och ovärdighet, ty det är allt av ett slag, lika skadligt för din själ; så skall din Frälsare i det stället skänka dig syndernas förlåtelse, rättfärdighet, barnskap och det eviga livet. Oron, som plågat ditt hjärta under det du strävat efter egen förtjänst, skall förbytas i stillheten, som skall intaga din själ. Ängslan, som förskräckte dig när du tänkte på döden, skall förbytas i en fägnande väntan på en salig bortgång ur tiden.

Har du i en sann omvändelse blivit genom din Frälsares förlossning gjord fri, både från ogudaktigheten och från den egna rättfärdigheten, så vakta dig att den egna rättfärdigheten icke insmyger sig på nytt, då den hemligen intränger sig i den dagliga bättringen. Sök icke att allraförst bota dina fel med förbättring, utan avhjälp ditt stapplande allraförst med förlåtelse, den du söker hos din och hela världens Frälsare. Företag dig icke att uppfylla dina brister med förnyat bemödande, utan hämta med bön av din Frälsares tillfyllestgörelse det som fattas dig. Änskönt du icke annat märker hos dig än fel, huru du än söker att akta dig, så skall du därför icke misstänka den trösten som Herren skänker dig, likasom däri låge förborgad någon fara att råka i säkerhet. Ändock du icke förnimmer hos dig annat än brister, evad bemödande du ock använder till att vinna andlig förkovran, så skall du därför icke tvivla på uppfyllandet av de löften Gud givit att hjälpa dig fram på livets väg, och bevara dig för avvikelse därifrån. Så skall det ock ske, att likasom nådesbevisningarna hava blivit vida större än du enligt dina fel och brister förmodade, så skall ock härlighetens krona bliva mycket präktigare än du väntade, änskönt du icke bragt dit någon enda juvel genom någon rättfärdighetens gärning som du gjort hade. Amen.

Elfte söndagen efter trefaldighet.

Luk. 18: 9—14.

Vad skola vi då säga? Jo, att hedningarna, som icke foro efter rättfärdighet, hava vunnit rättfärdighet, nämligen den rättfärdighet som kommer av tro . . . Rom. 9: 30.

1. Aposteln menar med *rättfärdigheten* allraförst gärningarnas rättfärdighet, och sedan menar han med detta samma ordet den rättfärdigheten som kommer av tron . . .

2. Rättfärdighet är en sådan ställning hos en människa, som behagar Gud, och leder till en evig salighet, därför att en sådan ställning är överensstämmande med Guds lag . . . Denna överensstämmelse med Guds lag kan numera icke bestå däri, att en människa för egen del överensstämmer med Guds lag; ty hos ingen människa finnes numera någon hel och full överensstämmelse med Guds lag, då både människans natur och hela hennes förhållande är mot Guds lag stridande.

3. Ehuru hos somliga av hedningarna var en önskan att behaga Gud, så var där likväl icke ett farande därefter, att detta skulle ske genom någon slags rättfärdighet, sådan som den är av Gud uppenbarad . . .

4. Men när Gud hade upplyst hedningarna om trons rättfärdighet, hade de begärt och fått den, utan att något sådant slags tvång hade gått förut, som hos judiska folket . . . således, när där hos en hedning fanns en hjärtlig syndaerkänsla och ett redligt uppsåt att avstå från det förra syndaväsendet, så var där intet hinder i vägen, att en sann tro kunde uppgå i hjärtat, och att således Medlarens Kristi rättfärdighet kunde komma den botfärdige hedningen till godo.

Ämne:

Den sanna inför Gud synbara botfärdigheten, såsom ledande till den sanna inför Gud gällande rättfärdigheten.I. *Den sanna inför Gud synbara botfärdigheten.*

1. Botfärdighet är en av Guds Ande verkad sinnesförfattning hos en uppväckt människa, att hon är beredvillig och färdig till att gå igenom allt vad till en sann bot och bättring hör. En sådan botfärdighet fanns hos publikanen. Han brukade medlet, genom vilket en sann omvändelse hos en människa blir verkad; ty han gick upp i templet, varest Guds ords lära predikades. Därunder överlämnade han sig åt Guds misskundsamhet, och var så villig att gå genom allt vad Gud fann för gott, utan att publikanen företog sig att därvid något föreskriva. En sådan sann botfärdighet är således förbunden med ett allvarligt sökande, men vida skild från ett självklokt eget verkande. Den rätteligen botfärdiga människan är angelägen att vinna nåd hos Gud, och därför brukar hon Guds ord; men hon har icke någon förtröstan på den flit hon använder på ordets brukande, att den skulle gälla inför Gud såsom en rättfärdighet. En rätt botfärdig människa förstår vad som hör till en sann botfärdighet; men hon menar icke att hon så förstår det, att hon skulle kunna noggrant bestämma det ena och det andra andliga, som där skulle finnas hos henne, därest hon skulle kunna anses att vara fullt och helt hulpen.

2. En rätt botfärdighet är först och egentligen synbar inför Gud, ehuru den också kan ses av andra botfärdiga människor. Den är först och egentligen synbar inför Gud, ty endast han kan se i hjärtats grund. Ofta kan där hos en människa vara mycken ångest som trycker hjärtat, men därför är där icke botfärdighet i hjärtats grund. Däremot kan hjärtat ibland vara redligt att vilja övergiva synden, utan att därför något synbart bekymmer hos människan visar sig. Den sanna botfärdigheten synes likväl ibland för andra botfärdiga människor. Då människan övergiver sådant fint och hemligt syndaväsende, som

av människor intet aktas, så visar detta att hon har ett redligt uppsåt, eftersom där icke är någon orsak förhanden, som skulle kunna förmå henne till att skrymta, då hon hade kunnat behålla det dolda syndaväsendet, och likväl hade kunnat bliva ansedd för en gudfruktig människa. Då en människa under ett allvarligt sökande efter nåd, och under ett redligt kämpande mot synden, kan föra ett redigt evangeliskt tal, så visar detta att hos den människan har uppgått ett högre andligt ljus än den likhet därmed som kan tillvägabringas genom inhämtad kristendoms-kunskap och en naturlig tale-gåva. Den nya människan hos andra trogna åtskiljer snart den skrymtaktiga mångtaligheten från det språket, som Guds Ande lär en människa att föra, då han med sin upplysning har för henne prisat Jesus. Således, då där visar sig evangelisk trängtan i talet, och hat mot synden i gärningen, så giver det tillkänna att den människan verkligen är stadd på bortvägen från syndaväsendet, och är nära att komma till tron på Frälsaren Kristus, och till den rättfärdigheten som kommer av tron.

II. *Den sanna inför Gud gällande rättfärdigheten.*

1. Rättfärdigheten, som gäller inför Gud, är den, som Frälsaren Kristus har åt alla människor förvärvat. På denna rättfärdigheten hade publikanen avseende, då han bad Gud om misskundsamhet; ty i denna sin bön brukade han ett ord, vilket i hans eget språk hade avseende på nådastolen, som förebildade vår Frälsare, samt hans försoning och förtjänst. Rättfärdigheten är av Gud; ty Gud har själv föreställt den, då Gud sände sin Son i världen till att förvärva denna rättfärdigheten. Vår Frälsare hade icke något annat ärende; ty så sade han genom David före sin ankomst i världen: »Se, jag kommer; i bokrullen är skrivet vad jag skall göra. Att göra din vilja, min Gud, är min lust, och din lag är i mitt hjärta», Ps. 40: 8, 9; och själv sade han i Matt. 3: 15, då han talade med Johannes Döparen: *Låt det nu så ske; ty det höves oss att så uppfylla all rättfärdighet.* Denna rättfärdigheten är både mänsklig och gudomlig. Den är mänsklig, ty vår Frälsare var en sann människa, och därför kan den

gälla för människorna. Denna rättfärdigheten är ock gudomlig; ty vår Frälsare är sann Gud och därför är denna rättfärdigheten oändlig och inför Gud gällande. Således, när vår Frälsare, som var sann Gud, med mänskligt sinne och med mänskliga gärningar fullbordade den åt människorna givna lagen, så blev denna hans rättfärdighet en inför Gud gällande rättfärdighet, eftersom han var sann Gud, som hade fullbordat den.

2. Denna rättfärdigheten är allena den, som gäller inför Gud. Ingen annan rättfärdighet är inför Gud gällande, än vår Frälsares förvärvade rättfärdighet allena. Fariséens rättfärdighet, som bestod i hans gudstjänst efter den första tavlan i Guds lag, ägde intet värde hos Gud; ty vid hans gudstjänst saknades hjärtats grund, och dessutom var den blandad med fientlighet och världsväsende. Icke heller gällde hos Gud fariséens levernesrättfärdighet, att fariséen icke var en uppenbart ogudaktig människa; ty där saknades kärleken, och lustarna rådde i hjärtat. Så gäller icke heller någon egen rättfärdighet, så att någon människa därmed kan bestå inför Guds dom, om hon ock skulle kunna uppräknat flera förtjänster än fariséen. Den egna rättfärdigheten gäller icke heller inför människor. Naturliga människor värdera icke den egna rättfärdigheten hos en annan, fastän de sätta mycket förtroende därtill i deras egen sak, och mena sig därigenom hava ett företräde framför andra. Den egna rättfärdigheten är icke heller gagnande för andra människor. De goda tankarna, som människan därigenom fattat om sig själv, gagna icke andra; ty det är endast den verksamma kristliga kärleken till nästan, som är nästan till nytta; när däremot det, som människan inom sig själv hyser, endast länder henne själv till fägnad, evad än tillfredsställelsen vilar på en sann grund eller falsk grund.

III. *Huru den sanna botfärdigheten leder till den sanna rättfärdigheten.*

1. Den sanna botfärdigheten leder till den sanna rättfärdigheten därigenom, att den sanna botfärdigheten röjer hindren ur vägen för den sanna rättfärdigheten. Den sanna botfärdigheten bortskaffar kärleken till synden, som hindrar

trängandet efter Kristi rättfärdighet. Då en människa hyser en rådande lust till det onda, så ligger detta i vägen för trosbegäret, att det ej kan uppväckas i hjärtat. Men när Guds Ande har hos människan verkat en sann botfärdighet, så att hon allvarligen längtar efter frälsning, så förkvävas de förra olovliga begären. Den sanna botfärdigheten upphäver den andliga veqligheten och makligheten, som annars hindrar farandet efter Kristi rättfärdighet. Den andliga veqligheten och makligheten hindrar farandet efter Kristi rättfärdighet; ty så länge människan hos sig hyser viljan att bliva omvänd utan bekymmer eller besvär, så kan hon icke gå genom bättringens trånga port, eller uthärda de besvärligheter, som möta på omvändelsens väg. Men när där hos människan uppgår full angelägenhet om hennes själs räddning, så aktar hon icke om vad hon skall gå igenom, och skyr icke någon möda, som det har med sig att söka Guds rike. Den sanna botfärdigheten utesluter den egna rättfärdigheten, som förhindrar trons förtröstan på Frälsarens Kristi förtjänst. Så länge en människa litar på sig själv, så är det omöjligt att hon skulle kunna förtrösta på Frälsarens Kristi förtjänst; ty den avguden, som kallas den egna rättfärdigheten, kan ej stå bredvid Guds Sons gudomliga förtjänst, utan måste giva vika för den rättfärdigheten, som av Gud kommer genom tron. Den sanna botfärdigheten förkastar all rättfärdighet som kommer av människan själv, liksom den redan har förkastat de förra synderna; ty den botfärdiga människan anser dem att vara av lika värde, och förstår att en förvänd hjälp mera stjalper.

2. Den sanna botfärdigheten leder till den sanna rättfärdigheten, ty botfärdigheten är ett den Helige Andes förberedande verk, varmed han åsyftar att föra människan till denna sanna och inför Gud gällande rättfärdigheten. Så ledde publikanens botfärdighet till hans rättfärdiggörelse, att han gick hem rättfärdigad. Hans ödmjukhet, att han stod långt ifrån, ledde honom att värdera Jesu förtjänst. Hans sorg, att han slog sig för sitt bröst, ledde hans hjärta att emottaga evangelii tröst. Hans förtroende fullbordade hans rättfärdiggörelse. Likaså är botfärdighetens flyende för synden en förberedelse

för trons flyende till Jesus; ty när människan går bort från syndens orättfärdighet, så är hon på vägen som för till nådstolen, så att icke mera återstår, än att hennes gång styres till Jesus genom evangeliets kraft. Den botfärdiga undergivenheten för den omvändande nåden är en förberedelse därtill, att människan i tron överlämnar sig åt Jesus, och fattar ett barnsligt förtroende till Gud; ty då den egenviljan hos en människa upphör, som vid första steget på omvändelsens väg begär att bliva försäkrad om sitt nådastånd, så hinner hon till det önskade målet utan att märka det, som hon förut velat förnimma, och blir ägare av det andliga goda utan att bliva det varse, att hon redan fått det.

Tillämpning. Huruvida du äger den sanna och inför Gud gällande rättfärdigheten, det kan du finna om du undersöker huruvida du äger den sanna botfärdigheten. Den sanna botfärdigheten är väl endast synbar inför Gud, men den är också till någon del synbar för dig själv, att du kan pröva den. Om du ville veta huruvida din botfärdighet är sann, så kunde du finna det av Guds ord, om du företog dig ordet till ett flitigt brukande, och om du därjämte bad Gud om hans Helige Andes upplysning. Så länge där icke hos dig finnes ett farande efter Frälsarens Kristi rättfärdighet, utan tvärtom kärleken till synden är härskande i ditt hjärta, så kan där icke hos dig finnas delaktigheten av Frälsarens Kristi rättfärdighet, emedan du icke har sökt den. Så länge du gör huvudsakligt avseende på din bekvämlighet, som du vill bibehålla under själva omvändelsen, så har du ännu icke skridit till den självförsakelsen, som Frälsaren Kristus utsätter såsom ett kännetecken på en rätt Jesu lärjunge. Så länge du i din egen rättfärdighet anklagar andra människors fel, och försvarar dina egna, så visar detta att du icke fått att göra med din Frälsare och hans rättfärdighet, då du har så mycket att sköta med dig själv att bibehålla ditt andliga anseende, och att bygga på den av dig själv lagda grunden. Då har du icke ännu kommit till din Frälsare, ty du har icke gått ut från dig själv. När du icke vet av någon annan salighetsväg än att rätta de felen, som du med ursäkter ej kan överskylla, så är det ett bevis därpå.

att du icke fått del i vår Frälsares rättfärdighet; ty då hade du däri haft tillräckligt nog av allt det, som till liv och gudaktighet tjänar. Således, när synd och egen rättfärdighet hos dig växla om med varandra, så är detta ett kännetecken därtill, att du är på en avväg, som leder dig allt mera bort från nådastolen Jesus, där du skulle få barmhärtighet, om du där sökte den.

Om du har kommit till dina synders kännedom, och fått insikt på din förtappelse, så handla icke vid din omvändelse på det förvända sätt, som Israels folk på aposteln Pauli tid, vilket, efter apostelns intygande, sökte att bli rättfärdigt genom lagens gärningar; utan gör du som en del av hedningarna, om vilka samme apostel vittnar att de sökte rättfärdigheten genom tron på Frälsaren Kristus, och vunno därför rättfärdigheten som de sökte. Det är mycket rätt och gott, att du övergiver det förra syndaväsendet; men det är mycket oriktigt och skadligt att grunda ditt salighetshopp på syndens övergivande. En rätt syndaerkänsla och en allvarlig strid mot det förra onda, höra väl till den sanna botfärdigheten, vilken är en förberedelse, som öppnar vägen till din rättfärdiggörelse inför Gud; men mer än en förberedelse är detta likväl icke, utan det är förtröstan på Frälsarens Kristi rättfärdighet som avgör din salighetssak, och medför rättfärdigheten, som du söker och hämtar hos Frälsaren Kristus. Bed Guds Helige Ande att han också ville verka denna fullbordan i ditt hjärta, så att du från den sanna botfärdigheten måtte komma till den sanna rättfärdigheten. Så skall du undvika det svåra och långvariga träldomsarbetet under lagen, som träffar dem, vilka söka sin salighet i levernets förbättring; ty om du söker både levernets förbättring och din själs frälsning hos Frälsaren Kristus, så skall ingendera slå dig fel. Så skola de förra synderna icke mera giva åklagaren, den onde anden, tillfälle att avskräcka dig från din Frälsare, då du icke mera bedriver det förra onda, eller har lust till det som syndigt är. Så skall du, under väntan på din Frälsares rättfärdighet, hava frid, fast du än icke vet vad som är orsaken till din själs lugn, eftersom du icke förstår att din Frälsare har kommit in

i ditt hjärta, och fört med sig sin rättfärdighet. Låt dig nöja med hoppet därom, och begär icke att genast vid första sökandet efter Guds rike bliva försäkrad om arvedelen däri, så skall du också vinna denna vissheten, om du under sökandet väntar därpå, och ej tröttnar, fastän du en längre tid måste därpå vänta. Gack upp i templet, såsom publikanen, för att höra Herrens ord, så skall det icke bliva hos dig fruktlöst, utan verka i ditt hjärta, liksom i hans, en innerlig förtröstan till Guds barmhärtighet genom Kristus. Anse dig själv, lika med publikanen, såsom den där är långt från Gud; så skall den Helige Ande hjälpa dig fram. Ropa till Gud om barmhärtighet för din Frälsares skull, likasom publikanen, så skall du, likasom han, gå hem igen rättfärdigad.

Har du bekommit visshet därom, att du fått rättfärdighet, nämligen den rättfärdigheten som kommer av tron, så tacka Gud för den lyckliga ställningen, vari du blivit bragt, då synden har blivit dig förlåten, och då Jesu rättfärdighet gjort dig till ett Guds barn. När du råkat fela, och därigenom blivit bragt i ovisshet om ditt nådastånd, så att du icke vet om du icke behöver att på nytt söka rättfärdiggörelse inför Gud, så kom ihåg att den sanna botfärdigheten är förberedelsen till den sanna rättfärdigheten. Börja därför icke med att leta upp hos dig några kännetecken till en sann tro, varigenom du skulle skaffa dig igen den förlorade vissheten om ditt barnaskap, utan ödmjuka dig inför din Gud, såsom du vore avviken från honom, så kan det hända att han i sinom tid oförmodat upphöjer dig till vissheten om ditt barnaskap, som du ansåg att vara förlorat. Börja varje förbättring med sökandet efter förlåtelse; ty det är endast på denna väg du kan finna tröst. Men likasom du återfått friden genom tron på din Frälsares förtjänst, så förvara den vunna friden förnämligast på det sättet, att du förvarar tron; men det bidrager ock till trons bevarande, att du vakar mot frestelserna, på det att djävulen icke måtte få sak med dig till att göra ditt barnaskap osäkert genom anklagelsen, den han mot dig anställer med anledning av dina fel. Sök att genom vaksamhet förekomma felen, men sök att rätta dem från grunden därigenom, att du söker hos

din Frälsare både att få syndernas förlåtelse och att få av honom kraft till att rätta det som felat är. Så skall du bibehålla både rättfärdigheten och vissheten därom, och så genom den sanna inför Gud gällande rättfärdigheten komma till den eviga saligheten hos Gud. Amen.

Tolfte söndagen efter trefaldighet.

Mark. 7: 31—37.

De döda kunna dig, Herre, intet lova; ej heller de som nederfara i det stilla, (G. Ö.) Ps. 115: 17.

1. Att lova Gud är att vid sitt tal om Gud så inrätta sina ord, att därigenom blir uppenbart huru stora Guds egenskaper och välgärningar äro . . .

2. De döda kunna icke på ett fullbordat sätt lova Gud . . . När de saligen döda lova Gud, så är väl deras lov i det avseendet härligare, att det icke framföres under trögheten som kommer av syndafördärvet, utan med den livaktigheten, som kommer av den himmelska glädjen, som de åtnjuta; men deras lov saknar likväl den fullkomligheten som består däruti, att hela människan med mun och läppar lovar Gud. Likasom de trognas lov i tiden på visst sätt överträffar deras lov efter döden men före uppståndelsen; likaså övergår de saligas lov efter deras uppståndelse allt det lovet som de förut framburit, emedan de saligas lov efter uppståndelsen innefattar båda fullkomligheterna, både den, att lovet sker med himmelsk livaktighet, som ock den, att lovet frambäres av den fullbordade människan, vars kropp och själ äro förenade med varandra . . .

Ä m n e:

En kristlig undervisning till avhjälpande av den stora brist på Guds lov, som i kristenheten finnes.

I. *Bristen i kristenheten på Guds lov.*

1. Huru denna bristen härrör därav, att en del äro andligen döva, och därför även andligen stumma, i synnerhet i Guds lov.

Liksom den stummes dövhet, som i evangelium omtalas, gjorde att han ej kunde tala, så förorsakar ock den andliga dövheten att en människa därjämte är andligen stum; ty när en människa icke uppmärksamt hör Guds ord, så kan hon icke heller med redighet i sitt tal framföra något som är andligt. Därför kunna de andligen döva icke heller framföra något Guds lov som behagar Gud, eller länder honom till ära. Ett tomt Guds lov, vari hjärtat icke tager någon del, missahagar Gud, i stället för att behaga honom. Ett vårdslöst Guds lov tjänar icke heller till Guds äras befrämjande bland människor, utan förorsakar snarare förargelse ibland dem.

2. I kristenheten finnes mycken brist på Guds lov; ty de uppväckta själarne giva icke akt på den orsak de redan hava till att lova Gud.

De likna folket i evangelium, som i början endast aktade uppå den döves nöd, vilket kom dem att hos Jesus gå i förbön för honom. Uppväckta själar hava orsak att lova Gud för det hos dem begynta nådens verk, vilket snart hos dem kan gå i fullbordan, om de med trohet förvara det som redan har hos dem blivit uträttat. När de jämföra med vartannat det förflutna tillståndet och det närvarande, så hava de mycken orsak att tacka Gud, som har det uträttat med dem, att de icke, som med förbundna ögon, gå det eviga fördärvet i möte. När de ock se omkring sig på den stora mängden, som icke känner den olycka som förestår den, så hava de mycket skäl att inför Gud frambära tacksägelse för det, att de icke äro såsom dessa, utan hava kommit det första steget fram till räddning från sin olycka, att de hava blivit henne varse. Men likväl är hos de uppväckta människorna mycken brist på Guds lov. De äro mycket mera böjda för att beklaga sig över sitt elände, än att lova Gud, som har börjat att vilja hjälpa dem därutur. Sällan höres därför Guds lov från de uppväckta människornas läppar. Deras sinnen äro nedtryckta, så att de icke kunna upplyfta sig till Guds pris.

3. Själva de omvända själarna äro mycket försumliga uti Guds lov.

Det skulle vara i synnerhet de omvända, vilka mest borde lova Gud, eftersom de därtill hava fått förmågan, och hava åtnjutit många och stora välgärningar, för vilka de borde lova Gud. De hava fått Guds Ande, som är benägen att undervisa dem i denna stora konsten att lova Gud; men syndafördärvet, som låder vid dem, gör dem tröga, och kommer dem att försumma denna deras viktiga plikt. De hava fått syndernas förlåtelse; men friden, som därmed följer, missbrukas ibland till andlig slummeraktighet, och gör dem då som mest försumliga i Guds lov, när de som mest voro förbundna att däri bevisa flit. De hava blivit upptagna till Guds barn, och emottaga dagligen Guds faderliga välgärningar. De borde därför, såsom aposteln Paulus förmanar, *tacka Gud i alla livets förhållanden*, 1 Tess. 5:18. De borde således iakttaga alla tillfällen att mot Gud visa sin tacksamhet. Men de låta ibland uppmärksamheten slinta förbi Guds välgärningar, även under det de åtnjuta dem. Trögheten, som besvärar alla Guds barn, hindrar dem i utförandet av Guds lov, så att även då det framföres, det icke sker med den livaktigheten, och det till Gud upplyftade sinnet, som Guds välgärningar väl förtjänade, och som de även själva det åstunda, när denna deras plikt blir fördem till sinnes.

II. *En kristlig anvisning till avhjälpande av den stora bristen på Guds lov, som i kristenheten finnes.*

1. Man måste låta föra sig ut från människor, så blir sinnet mera ledigt att akta uppå Herrens nådevälgärningar, och att förkunna hans lov.

Frälsaren Kristus tog den döve och stumme ut från folket, innan Herren Jesus öppnade hans öron och löste hans tungas band. Detta gjorde Herren Kristus utan tvivel för att samla hans sinnen till så mycket större uppmärksamhet på det, som Herren Kristus skulle företaga sig till hans botande, så att den döve därigenom skulle komma att mera värdera denna vår Frälsares välgärning.

I vissa fall, och på vissa tider, behöves det för en kristen

att gå ut från människors sällskap för att bli skickad till Guds lov, eller för att få tillfälle att kunna utföra det. Våra mesta samkväm äro så beskaffade, att i dem nästan aldrig gives tillfälle till Guds lov. Ensamheten blir således outhärlig för den som skall lova Gud. Då kan icke Guds lov av försmädare bli förvänt Gud till vanära. Då kunna icke de världsligt sinnade människorna med sina jordiska företag bli ett hinder för framförandet av Guds lov.

Men i synnerhet behöves det att med själen och hjärtat gå avsidet ut från folket, änskönt man är mitt uti deras sällskap, på det man må vara beredd till Guds lov var det ock vore, i sällskap eller i ensamheten. En kristens jordiska kallelse är av den beskaffenheten, att den icke ofta lämnar tillfälle till att åtnjuta ensamheten, där han i de heliga änglars åhöro kunde lova Gud; men han kan likväl i det talrikaste sällskap finna tillfälle att inför Herren sin Gud frambära Guds lov. Icke kan han i andras närvaro nedfalla för Gud, därest det icke sker tillhoppa med dem vid den offentliga gudstjänsten; men även i de vanliga mänskliga sällskaperna blir han någon gång lämnad ledig från deras samtal. Då kan han i sitt hjärta frambära Guds lov inför Herren Gud själv, om han annars har vunnit den förmågan, att med bönen hålla undan från sig den hemliga mörkrets makt, som följer med världsligt sinnade människors närvaro, och som på ett förborgat sätt hindrar Guds lov; likasom därest någon hölle honom handen för munnen, och hindrade honom från att med sin själs tankar bära inför Herren hans lov.

2. Det bidrager till att avhjälpa bristen på Guds lov, om en människa låter Herren Jesus sätta sitt finger i hennes öron, då hon lämnar ordets kraft hos sig rum; och att hon låter Jesus även röra och styra hennes tunga.

Jesus satte först sitt finger i den döves öron, innan Jesus spottade ut och tog därmed på hans tunga. Genast efter det att en människa har varit sökt av Guds ord, har hon förmåga till att fortfara med Guds ords brukande, eller att lämna det från sig, och vända sig till det jordiska. Förmågan att vända sig till Herrens ord, till det som andligt är, finnes hos

en människa, då hon nyss har varit sökt av Guds ord, fastän icke någon rörelse märkes sedan ordets kännbara verkan upphört. Men hon har också därjämte den förmågan, att vända sig med sitt sinne till det jordiska; ty naturfördärvet är i hjärtat kvarboende. Båda delarna stå således för en människa öppna, sedan hon varit av Herren sökt. Hon kan fortfara i umgänget med det andliga; och hon kan även, om hon så vill, vända sig till syndens och världens väsende. Den Helige Ande, som verkar på människans hjärta, använder därvid ingen våldsamhet; men han återställer hennes förlorade frihet, så att det, efter en sådan den Helige Andes verkan, står henne öppet att göra vad hon vill, sedan Gud visat henne vad han ville med henne göra.

3. Bristen på Guds lov avhjälpes då en människa ser upp till Herren och suckar till honom om öppnad mun och tunga till Herrens pris.

Jesus såg upp i himmelen och, såsom en bedjande Son, suckade till sin Fader. Så får även var och en göra likasom Jesus, först sucka fram sin bön, och sedan sjunga sitt lov. Detta framställes därmed, att den äldre kristna församlingen så vid den offentliga gudstjänsten förordnat, att i dess början först sjungas eller läsas de orden: Herre förbarma dig över oss, innan där sjungas eller läsas de orden: Ära vare Gud i höjden. Så måste en människa i sin nöd känna behovet av Guds förbarmande, innan hon kan upplyfta sitt hjärta åt höjden, till att med Guds lov befrämja hans ära. Hon måste först i nöden ropa, innan hon kan för hjälpen tacka. Således är det i nöden, och under nöden, som en människa blir gjord allrämest skickad till framförandet av Guds lov. Om en människa hinner därtill, att hon under själva nöden kan lova Gud, så är detta ett tecken därtill, att hennes nöd har i grunden upphört, fastän känningen av nöden är ännu i hjärtat kvar. Likaså om den trogna människan i frestelsesstriden får den framgången, att hon kan lova Gud, så måste den onde fienden vika, så försvinner ovissheten, så upphör ängslan, och hjärtats oro försvinner.

4. Så kan en människa hinna därtill, att hon icke allenast kan tacka för hjälpen, utan ock lova Gud för nöden.

Till denna andliga fullkomligheten hann omsider folket i evangelium, då de utbrusto i Guds lov och sade: »*Allt har han väl beställt: de döva låter han höra och de stumma tala*». Så vinner en människa den insikten, att nöden är det tillfället, under vilket människan hinner allra längst fram på livets väg; isynnerhet om hon under sin tryckta belägenhet övar sig däri, att upplyfta sitt hjärta till Gud, och frambära honom pris. Då blir det lättare för den omvända människan att lova Gud vid de oftare förekommande tillfällena, då hon åtnjuter av Gud någon välgärning. När förståndsögat blir så skarpsynt, att det kan tränga sin syn genom sorgens tår, som för detsamma fördunklar utsikten till den lovade hjälpen, så gör den vunna större uppmärksamheten att den troende människan sällan låter något tillfälle gå förbi, då hon emottagit något av Guds hand, att hon icke för detsamma vänder sig med sitt hjärta till Herren, att därför tacka honom, det må vara litet eller stort.

Tillämpning. Om du stått till att i någon måtto övertyga om bristen hos dig på Guds lov, så se till om den icke härrör till en stor del av svårigheten, som du har att i denna som i andra andliga saker tala något med redighet och sammanhang. Det vill då säga att du är andligen stum. Denna bristen åter har till orsak en annan brist, den nämligen, att du också är andligen döv. Denna andliga dövheten måste botas, så att du kan med uppmärksamhet och hjärtligt begär höra Guds ord, innan du kan komma därtill att andligen tala, och att således i ditt tal kunna lova Gud. Därför, när den Helige Ande med sitt ord rör ditt hjärta och intager ditt sinne, så akta uppå denna första hans nådeverkan, så skola de andra hans nådeverkningar snart följa därpå. Den allvarsamma uppväckelsen skall göra ditt hjärta allvarligt angeläget om Guds ords brukande, och göra synden för dig vederstygglig. Så skall Herren Jesus taga dig ut från folket, då du övergiver ditt förra sällskap, där galenskapen och förtalet utgjorde förnämsta nöjet i samkvämet, och största sysselsättningen. Sedan således Herren Jesus satt sitt finger i dina öron, då han genom sin Helige

Ande giver dig förmåga att akta uppå Guds ord, då skall han också röra vid din tunga, så att han skänker dig förmågan att kunna veta vad du säger, när du talar om Guds ord. Då skall den saliga förändringen ske, som i evangelium omtalas då det heter: *Då öppnades hans öron, och hans tungas band löstes, och han talade redigt och klart.* Storligen skall det då bidra till Guds namns pris, när man får höra dig förkunna Herrens underliga gärningar, då där icke så länge sedan av dig hördes Guds försmädelse eller hans namns missbruk.

Är denna saliga förändringen redan hos dig börjad, så har du ämne nog för Guds lov. När du ser omkring dig på dina närmaste, och på den övriga stora mängden, som i tygellös ogudaktighet eller bekymmerslös egenrättfärdighet far fram på förtappelsens väg i deras blindhet, så har du där en stor anledning att tacka Gud, som har upplyst dig, att du icke i blindhet far fram till evigt fördärv, under ett obetänksamt och sorglöst hopp om ett evigt liv. Hör huru mängden aldrig kan tala om Gud, utan att de därvid missbruka och vanära Herrens heliga namn; och prisa du därvid Gud, som har öppnat dina öron att förstå hans ord, och gjort din tungas band löst, att du kan så tala om Herren din Gud, att du icke förolämpar honom med ett förvänt Guds lov. Det övriga, som ännu kan fattas i Guds pris, skall den himmelske Fadern också hos dig tillvägabrinda. Han skall genom sin Helige Ande upplysa dig om det som din Frälsare för dig har gjort och lidit, så att du genom en sådan upplysning skall komma till att prisa Gud för den stora välgärningen, att han givit sin Son ut för dig, att han erbjudit honom åt dig, och att han vill hjälpa dig till delaktighet av hans dyra försoning och förtjänst. Kan du ännu icke lova Gud för denna välgärningen, eftersom du ännu icke vet huruvida den är dig bevisad, så fortfar att i stället bekänna inför Herren dina synder, och att ropa till honom om förbarmande för din Frälsares skull. Så skall denne din Frälsare själv bedja för dig, och hans förbön skall bliva mera gällande än folkets, som gingo i förbön för den döve och stumme. Herren skall höra ditt ropande, och göra dig skickad att lova honom för hans hjälp. Så skall du genom hans barmhärtighet

bliva frälst, och hans pris skall varda befrämjat genom ditt lovsägande.

Har du hunnit till den hugneliga vissheten, att en sådan barmhärtighet är dig vederfaren, så tacka Herren, som utstrukit din syndaräkning för din Frälsares skull, som har betalt den. Lova hans faderliga godhet, som för din Frälsares rättfärdighets skull har upptagit dig till sitt barn, och bestämt åt dig en arvedel i sitt himmelska rike. Akta uppå det, som Gud dagligen med dig gör, så skall du stundligen få anledningar till Guds lov. Var uppmärksam på den Helige Andes lärdomar och påminnelser, så skall du däri få orsak att prisa honom för hans trohet, som han visar dig då han lär dig all ting, och leder dig på Herrens Guds vägar. Bemöda dig om Guds lov, och låt icke trögheten hålla dig tillbaka, så skall icke vanmakten hos dig nedtysta Guds pris, fastän din röst är matt under dina lovsånger. Din Frälsares förtjänst skall härvid, som uti allt annat, fylla bristen, att ditt ringa lov skall täckas Herren, då det frambäres i din Frälsares namn. Så skall du ock en gång i det eviga livets fullkomlighet utan brist inför din Frälsares tron frambära det Guds lov, som du lärt att under detta livets skröplighet framföra med en stapplande röst.

Slutbön. Likasom vi låtit våra böner gå igenom dig, Herre Jesu Kriste, som är vår förebedjare på Guds högra hand; alltså låta vi ock vår tacksägelse taga samma vägen. Det är genom dig, som vi äro satta i stånd att kunna framsäga ett enda ord som utgör ett sådant lov, som är Herren vår Gud värdigt, och som genom dig kan täckas honom. Låt din förbön utverka detta för oss, så att din blodiga försoning må vara för oss gällande, att all vår försummelse i Guds lov blir oss av vår Gud för din skull tillgiven. Mycket kommer väl alltid att fattas, i synnerhet i denna stora och viktiga saken; men sänd du oss din Helige Ande, så lär han oss att tacka, lova och prisa, likasom han har lärt oss ropa, tigga och bedja. Så skola vi icke alltid bliva så otacksamt vårdslösa vid åtnjutandet av dina välgärningar, som vi hittills tyvärr ofta varit. Någon förbättring skall ditt trofasta bistånd härut-

innan tillvägabringa. Vi vilja icke utfästa oss till någon fullkomlighet; men mycken hjälp förbida vi av dig, av din utsägliga kärlek och av din mäktiga nåd. Så skola vi en gång tacka dig för det du gjort i din återlösning, innan vi ännu voro till. Så skola vi prisa dig för det du med oss dagligen gör under din mäktiga styrelse, som du över oss för, för ditt trofasta beskärm, som du oss lämnar, och för den eviga frälsning, som du en gång skall oss skänka. Amen.

Trettonde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 10: 23—37.

Allt är rent för dem som äro rena; men för de orena och otrogna är intet rent, utan hos dem äro både förstånd och samvete orenade. Med sådana ord lär aposteln Paulus hurusom en och samma sak kan både brukas och missbrukas av olika människor. Tit. 1: 15.

1. För en omvänd människa är allt det rent, som i sig själv icke är orent. Den omvända människan beskrives såsom ren, så att hos henne icke något finnes, som gör henne vederstygglig för Gud. Den omvända människan är ren därför, att hon har blivit renad, men icke därför att hon är ren i sig själv. Denna hennes rening har skett i hennes rättfärdiggörelse på det sättet, som aposteln Paulus beskriver det i Hebr. 9: 14, att Kristi blod har renat hennes samvete från döda gärningar. Därigenom är hon ren inför Gud, inför vilken annars ingen är ren; ty himlarna äro icke rena för honom. Genom delaktigheten av vår Frälsares försoning är hon ren från all syndaskuld, såsom aposteln säger i Rom. 8: 1 . . . För en sådan människa är allt rent, som icke i sig själv är orent, så att den omvända människan icke tager någon skada därav till sin själ. Sådana ting, vilka i sig själva äro oskyldiga, åstadkomma icke någon skada för hennes själ, och hon tager sig icke heller därav någon anledning till synd. Hela mängden av de oskyldiga kreaturen kan den omvända människan nyttja utan skada; ty allt är rent för dem som äro rena.

2. För en oomvänd människa är intet rent, ty hon är själv i allt oren. En oomvänd människa är oren till sitt sinne och samvete, såsom aposteln Paulus säger i de anförda

orden, att hos henne äro både förstånd och samvete orenade. Den oomvända människans sinne är orent, ty det är sådant, som det är av naturen, och har icke undergått någon förändring sedan människan blev född i synd. Den oomvända människans sinne är orent, ty det är hänvänt till sådant, som är vederstyggligt för Gud; och hennes samvete är ock orent, så att det är uppfyllt och belastat med hågkomsten av sådana gärningar och hjärtats överläggningar, som äro vederstyggliga för Gud. Därför är för en oomvänd människa intet rent. Den inre sinnesorenheten uppgiver aposteln Paulus i de anförda orden såsom en orsak till den yttre orenheten, då han säger: *för de orena och otrogna är intet rent, utan hos dem äro både förstånd och samvete orenade.* Det orena hjärtat tager sig anledning till synd också av det rena Guds ord, såsom aposteln Paulus i Rom. 7:8 omtalar att det hade gått med honom i själva det uppväckta tillståndet, innan det med honom hade kommit till andlig rening. Han säger: *då nu synden fick tillfälle, uppväckte den genom budordet allt slags begärelse i mig.* Ännu mera tager sig det orena sinnet anledning till synd av sådant, som blott är naturligen oskyldigt, och är hörande till naturens rike.

Ä m n e:

Vad man än predikar för en obotfärdig människa, lag eller evangelium, så blir det av henne förvänt till hennes eget själafördärv; och vad man predikar för en botfärdig människa, lag eller evangelium, så blir det vänt av Guds Ande till hennes själs salighet.

I. Huru både lag och evangelium bliva förvända av en obotfärdig människa till hennes själafördärv.

1. Vi märka allraförst huru en oomvänd människa förvänder det till sitt eviga fördärv, då evangelium predikas.

När Jesus i den lagklokes åhöro predikade den evangeliska läran om sina lärjungars salighet, så tog den lagkloke därav anledning att fresta Jesus. På sådant sätt vände han

denna Jesu hugneliga lära till sitt eget fördärv; ty när han frestade Jesus, så blev han själv frestad. Då han framställde frågan om salighetens väg i en sådan förvänd avsikt, så kunde han icke få annat svar än det han fick. Emedan han talade som en falsk och högmodig människa, så hade han därmed ställt sig utom den av vår Frälsare banade vägen till salighet, och hade med det samma satt sig i den belägenheten, vari en människa utom återlösningen är stadd, att hon skall gå den vägen fram till evinnerligt liv, på vilken Gud satte människan, då han allraförst skapade henne, att hon genom Guds lags fullbordande skulle komma till himmelen. Därför gav ock Herren Kristus den lagkloke ett därefter avpassat svar, som visade honom till gärningarnas väg, då Herren Kristus sade till honom: *Vad är skrivet i lagen? Huru läser du? Och när den lagkloke svarade: Du skall älska Herren, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ och av all din kraft och av allt ditt förstånd, och din nästa såsom dig själv; då svarade vår Frälsare honom: Gör det, så får du leva.* Detta förhållande uttrycker evangelisten med det anmärkningsvärda ordet *se*, med vilket han börjar berättelsen om den lagkloke, då det heter: *se, en lagklok stod upp och ville snärja honom och sade: »Mästare, vad skall jag göra för att få evigt liv till arvedel?»* Evangelisten uppmanar på detta sätt till uppmärksamhet på denna händelsen, emedan det annars icke var så tydligt av frågans innehåll, att den skedde i den onda avsikten, att undersöka huruvida Jesus skulle kunna besvara denna frågan, och bevisa att där var en stor salighet förenad därmed, att se och höra Jesus. Likasom det var en ovanlig ondska, att den skriftlärde tog sig anledning till synd av Jesu tröstliga tal, så var det ock en ovanlig oreda, i vilken den skriftlärde därigenom invecklade sig.

När en oomvänd människa hör evangelium, så tillägnar hon sig dess innehåll av eget förnuft och kraft i sitt mörka och säkra tillstånd, utan angelägenhet och sökande. Hon frestar således Jesus, om han icke skulle vilja gå utom sin nådesordning att utan omvändelse upptaga henne i sitt rike; och med detta frestandet leder hon sig själv i en större blind-

het och säkerhet. När en oomvänd människa hör predikas att Jesus är en Frälsare, så vänder hon det därhän, att han därför är hennes Frälsare, så att hon anser sig såsom frälst, och såsom varande utan all fara. Emedan frälsning är åt alla förvärvad, så gör hon därav den förvända slutsatsen, att denna frälsningen också redan är henne tillhörande. Eftersom hon kan få syndernas förlåtelse, så menar hon att hennes synder redan äro henne förlåtna; och eftersom vägen till himmelen står för henne öppen, så anser hon sig redan vara på denna vägen stadd. Evangelii tröstliga sanningar, vilka skulle vara de bekymrade hjärtan till hugsvalelse, dem missbrukar den säkra människan till att därmed mera insöva sig i bekymmerslöshet, och livets ord blir henne således till döds.

2. Huru en oomvänd människa förvänder det till sitt eviga fördärv, då lagen predikas.

När Jesus predikade lagen för den lagkloke, så ville denne rättfärdiga sig själv, i det han frågade vem som var hans nästa; ty eftersom han menade att därmed endast förstodos hans vänner och anförvanter, så höll han före att han hade älskat så många som voro hans nästa.

När en obotfärdig människa hör lagen predikas, så förvänder hon denna predikan antingen på det sättet, att hon vill göra sig själv rättfärdig, eller ock vill hon göra sig själv oskyldig däri, att hon icke är sådan, som hon efter Guds lag borde vara. Om lagen läres i sin bokstav, såsom den där handlar om de utvärtes gärningarna, så berömmar hon sig av lagen, såsom hade hon iakttagit dess föreskrifter, och tackar Gud, likasom fariseen, att hon icke är såsom andra människor, vilka överträda Guds bud med syndiga gärningar. Om däremot lagen läres i dess andlighet, såsom den där kräver hjärtats kärlek till Gud och till nästan, så torde det väl hända att den säkra människan icke tillägger sig denna inre fullkomlighet; men då vill den säkra människan åtminstone göra sig oskyldig till den brist, som hos henne finnes. Antingen skall det, efter hennes påstående, vara en ren omöjlighet, att någon människa skulle kunna vara sådan, som

Guds ord likväl säger att de omvända människorna verkligen äro; eller ock skjuter hon skulden på sådana omständigheter, vilka, efter hennes påstående, hindra henne från den större fullkomligheten, som hon föregiver att hon eftersträvar. Guds lags väckande röst blir således för den människan sövande; och den samma verkan träffar henne genom Guds lags missbruk, som aposteln säger att lagen i det uppväckta tillståndet förorsakar, då det heter i Rom. 7: 10: *Så befanns det att budordet, som var givet till liv, det blev mig till död.*

II. *Huru Guds Ande vänder till en botfärdig människas eviga salighet, antingen man predikar för henne evangelium eller lag.*

1. Huru Guds Ande vänder till en botfärdig människas eviga salighet, när lagen predikas.

När lagen predikas, så låter en botfärdig människa lagen driva sig till Jesus; antingen fram till Jesus, om hon ännu icke har hos honom tagit sin tillflykt, eller närmare intill honom, om hon redan har kommit till Jesus. En sådan verkan hade Jesu lagspredikningar gjort hos hans lärjungar, att de blivit därigenom drivna att taga sin tillflykt till honom; och en lika verkan hos Jesu lärjungar gjorde också det, som Jesus predikade av lagen i sitt samtal med den lagkloke, att det gjorde Jesus mera outhärlig för dem. Likaså låter en botfärdig människa lagen driva sig fram till Jesus, eller närmare intill honom. Att lagen driver en människa till Kristus, lär aposteln Paulus i Gal. 3: 24, varest han berättar att så väl han själv, som alla Herrens trogna, hade på det sättet kommit till vår Frälsare. Han säger: *Så har lagen blivit vår uppfostrare till Kristus, för att vi skola bliva rättfärdiga av tro.* När en botfärdig människa hör huru Guds lag fordrar en syndfrihet, som icke finnes hos henne, och en fullkomlighet, som hon ej kan åstadkomma, så låter hon därav driva sig att taga sin tillflykt hos Frälsaren Kristus, som är utan synd, och hos vilken den fullkomligheten funnits, som hos henne saknas; och när hon hör huru Guds lag hotar med evigt förfärligt straff för alla dem som synda mot Guds lag, eller brista i dess fullgörande, så flyr hon till försonaren Kristus,

som har utstått detta straffet, och söker hos honom befrielse och förskoning. Även sedan detta skett, så att den botfärdiga människan redan hunnit fram till vår Frälsare, så låter hon lagens predikan driva sig närmare intill honom. Den hos henne tilltagande upplysningen har också sträckt sig till en klarare insikt i Guds lag. Detta har visat henne ännu flera fel och brister; och hennes vidlådande elände har därigenom blivit för henne mera upptäckt. Detta gör vår Frälsare för henne ännu mera outhärlig, till att genom honom vara skyddad för straffet, vilket hon förtjänat med sina fel, ävenså väl som hon förtjänt det med sina förra uppsåtliga synder. Hon förstår därigenom att hon ej kan undvara sin Frälsare, eftersom hon av honom behöver hämta all förmåga till rättande av sina fel, och emedan hon endast i sin Frälsares rättfärdighet har en tillfyllestgörelse, som kan ersätta och överskyla de bristerna, vilka för det närvarande ännu icke kunna botas.

När lagen predikas, så låter en botfärdig människa lagen vara sig till en nyttig underrättelse om det, vartill hon skall använda sin Frälsares nådeåvor. Vår Frälsares lärjungar annammade helt säkert den undervisningen om barmhärtighet, som vår Frälsare gav den lagkloke i liknelsen om den barmhärtige samariten. Kärleken till vår Frälsare gör att åtlydnaden för Guds bud blir för den omvända människan lätt. Så beskriver aposteln Johannes ställningen hos den människan, som i tron på vår Frälsare övervinner världen, då aposteln säger, 1 Joh. 5:3,4: *Ty däri består kärleken till Gud, att vi hålla hans bud; och hans bud äro icke tunga. Ty allt som är fött av Gud, det övervinner världen; och detta är den seger som har övervunnit världen: vår tro.* Lydnaden för Guds lag blir således icke för den omvända människan ett odrägligt ok. Kärlekens bevisande emot nästan har med sig vissa besvärligheter, i synnerhet då det gäller att fördraga andra människors synder och fel; men åtanken på vår Frälsares bevisade kärlek, som utgivit sig för synderna, röjer bort hindret, som från denna orsak skulle kunna uppkomma; såsom aposteln Paulus skriver i 2 Kor. 5:14: *Kristi kärlek*

tvingar oss, eftersom vi tänka så: en har dött för alla, alltså hava de alla dött.

2. Huru Guds Ande vänder till en botfärdig människas eviga salighet, när evangelium predikas.

När evangelium predikas, så giver eller förökar det förtröstan på Guds barmhärtighet och Frälsarens Kristi förtjänst. Detta är evangelii första verkan hos dem som anamma det; såsom apostelen Paulus skriver i Rom. 10: 16, 17, att tron kommer av evangelii predikan. Han säger: *icke alla hava blivit evangelium lydiga. Esaias säger ju: »Herre, vem trodde vad som predikades för oss?» Alltså kommer tron av predikan, men predikan i kraft av Kristi ord.* Då det förkunnas att Gud har uppenbarat sin kärlek däri, att han sänt sin ende Son i världen, att vi skola leva genom honom, så fattar den botfärdiga människan därav den förhoppningen, att henne skall barmhärtighet vederfaras. Då hon hör att Gud i sin kärlek sänt sin Son till försoning för våra synder, så fattar hon därav den tron på honom, att hon skall få syndernas förlåtelse genom hans namn; och då hon hör det löfte, som Gud har givit i Joh. 1: 12, att de som taga emot Jesus, skola bliva Guds barn, så fattar hon till Jesus det förtroende, att hon för hans skull blir såsom en förlorad son eller dotter åter upptagen i den himmelske Faderns hus.

När evangelium predikas, så uppfyller det de trognas hjärtan med lydig kärlek och tålig undergivenhet mot Gud. Oaktat alla fel, som visade sig hos Jesu första lärjungar, visade sig likväl också hos dem, under hela deras vandring, tydliga spår av deras kärlekstillgivenhet för sin Frälsare. När många övergåvo honom, så förklarade Petrus, å egna och de andra lärjungarnas vägnar, sin oryggliga föresats att bli hos Jesus kvar. Då Jesus hade frågat dem: *»Icke viljen väl också I gå bort?»* svarade honom Simon Petrus: *»Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord»,* Joh. 6: 67, 68. Ändock Jesu lärjungar vid hans tillfångatagande övergåvo honom och flydde, så ser man likväl hos dem det tåligaste uthärdande under allt det lidande som övergick dem för deras Frälsares namns skull. Ett lika förhållande visar sig i det huvudsakliga

hos var och en omvänd människa. Emedan hon blir i sin Frälsares kärlek, såsom han har förmanat henne i Joh. 15: 9, så visar hon ock sin kärlekstillgivenhet för sin Frälsare på det sättet, som han fordrat då han sade: *Älsken I mig, så hållen I mina bud*, Joh. 14: 15; ty eftersom hon blivit upptagen till barn innan hon ännu någon barnslig lydnad bevisat, så vill hon, till erkänsla för en sådan oförskyllad nåd, lyda Gud i allt, likasom han i alla stycken bevisar på henne sin faderliga godhet. Emedan hon genom sin Frälsares förlossning har blivit frigjord från helvetets fördömelse, så tager hon villigt uppå sig all den smälek och allt det lidande, som henne överkommer i hennes Frälsares efterföljd.

Bön. Helige Ande, Herre Gud! Vi erkänna med tacksamhet din stora välgärning, att du har så inrättat ditt heliga ord, att det skall föra oss syndare till delaktigheten av världens Frälsare, Guds Son. Därför har du givit oss din lag, att du därmed vill driva oss till den Frälsaren, som den himmelske Fadern har sänt i världen, och som du genom din upplysning med ordet för oss förklarar. Därför upptäcker du för oss vår själs nöd, att denna upptäckten må driva oss till den Frälsaren, som förmår föra oss därutur. Låt ock din heliga lag hos oss hava denna verkan. Förvara du oss, att vi icke förvända för oss denna rätta vägen, som du visar oss. Allvetande Guds Ande! Du känner våra hjärtans konstighet och vrånghet, som skulle kunna göra dina nådefulla avsikter till intet, så framt du icke motväger vårt hjärtas ondska med ett övertvägande ditt nådes förråd, det du värdes därför på oss använda. Men om du täckes göra det, så skola icke djävulens, världens och vårt hjärtas förenade krafter något förmå mot din stora nådes makt; utan ditt nådesverk skall gå fram, och ditt bemödande om vår salighet skall icke bli gäckat, så att livets ord, som du låter för oss bliva predikat, skulle bliva vänt till vårt fördärv genom missbruket därav, som vårt hjärtas illfundighet skulle kunna påfinna och anställa. Tvärtom skall din lag, ändock att den icke förmår i den nuvarande ställningen förhjälpa oss till evigt liv, likväl bli för oss en tuktomästare att driva oss in på den vägen, som för till livet.

Låt denna tuktan bliva så allvarsam som behöves för att åstadkomma denna hälsosamma verkan, på det att den må driva oss till den Frälsaren, som oss kan levande och saliga göra.

Förvara de själar, hos vilka du börjat ditt nådeverk, att de icke, genom missbruket av din nåd, måtte bliva under vreden och förgås, då de voro på vägen att varda frälsta. Förtag genom din lags ljus, att de icke söka en usel tröst och en bedräglig tillflykt i deras egen rättfärdighet; men uppenbara deras Frälsare för dem i en sådan evangelisk klarhet, att de därigenom bliva förda till tron på honom. Så skall din ära uppenbar varda, att du i din allvishet förstår att föra själarne förbi villovägarna, om de vilja låta dig föra sig in på den rätta vägen. Så skall din huldhet se sin fröjd i dessas frälsning, och de skola tacka dig för det, att du förhulpit dem till åtnjutande av den hjälpen, som den himmelske Fadern har givit dem i sin Son, och som du genom ordet har för dem förklarat.

Vårda med godomlig trohet dem, vilkas hjärtan du fått vinna, då du fött dem på nytt, och gjort dem till ditt tempel. Lär dem att i barnslig fruktan umgå med din lag, och i barnslig förtröstan handla med ditt evangelium, så att de varken försumma lydnaden för dina bud, icke heller tvivla på uppfyllandet av dina nådelöften. Gör deras Frälsare alltmera outhärlig för dem, på det att de måtte allt mera hålla sig intill honom. Men gör ock deras hjärtan alltmera trogna mot honom i hans tjänst, och allt mera undergivna för hans godomliga styrelse. Så skall du, tillsammans med honom och hans Fader, få uppbära av dessa frälsta själarne en evig tack-sägelse inför tronen, där du i den gudomliga härligheten lyser, i vilken du från evighet av Fadern och Sonen utgår. Amen.

Fjortonde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 17: 11—19.

Herren skådar ned från himmelen på människors barn, för att se om det finnes någon förståndig, någon som söker Gud. Nej, alla äro de avfälliga, allesammans äro de fördärvade; ingen finnes, som gör vad gott är, det finnes icke en enda. Ps. 14: 2, 3.

1. ... Guds allvetenhet, som anställer denna undersökningen, framställes under liknelse av ett skådande ... Likasom de närvarande synbara tingen stå för människans öga, när det vänder sig till dem, så äro ock alla ting blotta och uppenbara för Guds ögon på ett för oss obegripligt sätt. Gud beskriver först hurudan ställningen borde vara i människans *förstånd* ... I förståndet börjas hos människan både det onda och det goda, ty båda delarna komma allra först under förståndets överläggning, innan det hos en människa hinner till någon full verkställighet i ont eller gott. Sedan sträcker Gud sin undersökning till människans vilja, då det heter: ... *någon som söker Gud*. Att söka Herren bör vara ändamålet, vartill alla förståndsbegrepp böra syfta, och det första, vartill förståndets övertygelse bör driva.

2. I dessa orden göres för det andra en beskrivning på människosläktets vid denna undersökningen befunna tillstånd ...: *alla äro de avfälliga, allesammans äro de fördärvade; ingen finnes, som gör vad gott är, det finnes icke en enda.*

Människorna beskrivas allra först till deras avfall från Gud ... de äro alla avfälliga. Därifrån härrör allt det övriga onda, som vidlåder människonaturen, att människan fallit i synd, och bortkommit från föreningen med Gud; ty därigenom

saknar människan det ljus som hon behövde till vägledning för sitt förstånd, och har ingen håg och är utan all kraft till att verkställa det som gott är. . .

Ä m n e:

Människans stora syndafördärv såsom en själens spetälska.

I. Människans syndafördärv, såsom en andlig spetälska.

1. Människans syndafördärv sträcker sig till alla människans förmögenheter.

Hela en människas kropp blev av spetälskan angripen. Annars anfaller var sjukdom sin särskilda kroppsdel, men spetälskan fördärvade hela människans lekamen. I avseende därpå säger Jesaias 1: 5, 6: *Hela huvudet är ju krankt, och hela hjärtat är sjukt. Ifrån fotbladet och ända upp till huvudet finnes intet helt, blott sårmärken och blånader och friska sår, icke utkramade eller förbundna eller lenade med olja.* Människans förstånd är förblindat. Av naturen vet människan icke något om Gud. Icke en gång då det för henne framställes, kan hon fatta det. Aposteln Paulus säger härom i 1 Kor. 2: 14: *En själisk människa tager icke emot vad som hör Guds Ande till. Det är henne en dårskap, och hon kan icke förstå det, ty det måste utgrundas på ett andligt sätt.* Av naturen är hos människan en benägenhet att tvivla om sanningen av det, som Gud hotar eller lovar. Huru lättrogen hon annars är i mänskliga saker, så är hon tvekande om det som Gud har sagt. Hotar han, så är hon böjd för att säga såsom i 5 Mos. 29: 19: *det varder icke än så ont* (G. Ö.), och om Gud något lovar, så är hon fallen för misstroende till Guds sannfärdighet. Av naturen är där hos människan en oskicklighet att emottaga den Helige Andes verkningar. Denna odugligheten sträcker aposteln Paulus i 2 Kor. 3: 5 ända till tankarna, då han säger: *Icke som om vi av oss själva vore skickliga att tänka ut något, såsom komme det från oss själva,* och Johannes Döparen förklarar människan oförmögen att taga något till sig, *om det icke bliver henne givet från himmelen,*

Joh. 3:27. Människans vilja är uppfylld med fiendskap mot Gud. Så betygar aposteln Paulus i Rom. 8:7 sägande: *Köttets sinne är nämligen fiendskap mot Gud.* Även då Gud i evangelii lära uppenbarat för människan sin kärlek, så bemötes det av den naturliga människan med en bortstötande motvilja och med en alldeles obegriplig gensträvighet mot det, som Gud anstaltat för människans eget eviga väl.

2. Människan för sitt syndafördärv med sig från livets början till dess slut.

Människan för sitt eget syndafördärv med sig, då hon kommer hit till världen. Därför säger David i Ps. 51:7: *Se, i synd är jag född, och i synd har min moder avlat mig.* Innan en människa emottagit tillökning på sin ondska genom andras förförelse, så finnes hos henne en fallenhet att emottaga det onda, som henne av en annan påföres. Synden kommer då icke ensam utifrån såsom en främmande, och går in i människans hjärta; utan den möter syndafördärvet, vilket förut hos människan är boende, och blir i människans hjärta emottagen såsom en gammal bekant.

Ända intill slutet av hennes levnad fortfar ställningen att vara sådan. På själva sotesängen visa sig kvarlevor av syndafördärvet. Hos oomvända människor stiger det i vissa stycken till en större och mera synbar höjd, då sjukdomssvagheten betager människan den enda förmågan hon har, att kunna dölja sitt onda. Även hos omvända människor visar det sig att plågor och lidande icke ensamt kunna utrota det onda; ty fastän de omvända människorna icke hämta förevändning av sjukdomssvagheten till att överlämna sig åt sjuksängens tröghet, så få de likväl förnimma huru trögheten angriper dem, och vill skilja dem från ordet, och nedsänka dem i idel plågor och lidande.

3. Det inneboende syndafördärvet är källan till alla slags synder och laster i levernet.

Man finner i den heliga skrift att spetälskan visade sig under flera olika skepnader. Så komma ock flera slags laster av syndafördärvet, vilket således i levernet visar sig på olika sätt. Var människa har en mera utpräglad höjelse för någon

viss synd, än för synder av annat slag; men i människans fördärv ligger fröet till alla laster. Därför kan en människa råka i de grövsta missgärningar, ehuru hon varit långt därifrån vid början av syndavandringen. En äregirig människa synes icke vara böjd för girighet, utan snarare fallen för att med slöseri skaffa sig anseende; men det kan likväl hända att, när tillgångarna tryta, med vilka den äregiriga människan skulle skaffa sig företräde framför andra, hon då tillgriper andras egendom, och således prunkar med lånta fjädrar. Likaså synes en argsint människa icke vara böjd för lättfärdighet; men förförelsen kan göra att lustarna vakna, vilka vila i det fördärvade hjärtat.

II. *Huru vi skola bliva utur detta fördärvet upprättade, så att denna spetälskan varder botad.*

1. I ödmjuk erkänsla av sitt syndaelände skall människan bekväma sig därtill, att en tid bortåt bli kvar i detta sitt elände, till dess Herren Gud hjälper henne därutur.

Så läser man om de spetälska i evangelium, att de stodo långt ifrån. De erkände således sin ovärdighet att nalkas andra helbrägdade människor. Erkänsla av syndaeländet måste hos en människa gå förut, innan hon utur detta eländet kan bliva hulpen. Därtill kommer det ock, då Guds verk hos en människa vinner framgång, att hon icke allenast får syn på sin vederstyggliga levnad, utan hon får ock känna fasan av det syndafördärv, som i hennes hjärta bor. En uppvaknad människa får icke allenast övertygelse i förståndet om det fördärvet, som finnes i hennes hjärta, utan hon får ock erfara dess gruvliga övermakt, då det upprör sig i hennes hjärtas grund med begärelser även till sådana synder, dem hon icke utövat under sitt säkra tillstånd. Denna syndafördärvets känedom förödmjucar den uppväckta människan ännu mera inför den helige Guden, än syndalevnaden förnedrat henne i ärbara människors åsyn. Detta gör att den uppväckta människan i anseende till Gud, likasom de spetälska i evangelium, står långt ifrån.

2. Ut i detta syndaeländet skall den uppvaknade människan vända sig till Herren Kristus med sitt bönerop.

Under det att de spetälska männen stodo långt ifrån, ropade de till Jesus och sade: *Jesus, Mästare, förbarma dig över oss.* De erkände honom således vara världens utlovade Frälsare, och gävo tillkänna sitt förtroende till honom, att han skulle kunna hjälpa dem från en sjukdom, varifrån ingen människa kunde befrias genom vanliga läkemedel. Herren Kristus hade själv icke något syndafördärv, ty han visste icke av någon synd, såsom aposteln Paulus om honom säger i 2 Kor. 5: 21; men han blev ansedd hos Gud såsom hade han alla människors syndafördärv; ty han *blev för oss gjord till synd*, såsom samme apostel på nyss anförda stället betygar. Därigenom har vår Frälsare förvärvat en så fullkomlig befrielse från all syndaskuld, att människorna genom honom kunna komma till rättfärdighet; ty så tillägger aposteln på nyss anförda stället, sägande: *Den som icke visste av någon synd, honom har han för oss gjort till synd, på det att vi i honom må bliva rättfärdighet från Gud.* Till denne Förlossaren må därför den av synden fördärvade människan vända sig med förtröstansfullt bönerop, så skall han förhjälpa henne allraförst till befrielse från den brottslighet och från det straff syndafördärvet dragit över henne, och sedan en gång även hjälpa henne därtill, att i en salig död bliva fri från själva syndafördärvets inneboende.

3. Den andligen uppvaknande människan måste efterkomma vår Frälsares i ordet lämnade föreskrifter så vitt hon förmår.

När vår Frälsare sade till de spetälska: *Gån och visen eder för prästerna*, så efterkommo de denna tillsägelse; och det var just under denna av dem verkställda lydnaden, som de blevo helbrägdade ifrån den annars obotliga krankheten. Därför förmanas flerstädes i Guds heliga ord den uppvaknade människan både till att övergiva synden, och till att göra det gott är; såsom då Johannes Döparen sade till folket, som kom till honom: *Bären då ock sådan frukt som tillhör bättringen*, Matt. 3: 8. När endast den uppväckta människan icke sätter en egenrättfärdighetsförtröstan till sin levernesförbättring, så hindrar den icke att hon blir hulpen; utan den befordrar då

snarare hennes hjälp. I synnerhet bidrager därtill den gärningen, att hon flitigt hör och läser Guds ord; ty denna bättringsgärningen är den förnämsta en människa kan göra, och den yppersta utväg hon kan taga för att söka hjälp till sin själ.

4. Den återvunna andliga hälsan måste förvaras med tacksamhetsbevisning mot Herren Jesus, som gjort själen helbrädda.

Den spetälske samariten vann andlig hälsa med det samma han blev fri från den lekamliga spetälskan; ty vår Frälsare gav honom det vittnesbördet, att han hade tro, och att hans tro hade frälst honom. Denna andliga hälsan som han vunnit, blev hos honom förvarad, när de andra nio, som blevo borta från Jesus, med detsamma satte sig i mistning av den frälsning, som denne främlingen kom att vinna. Denna tacksamheten bör bevisas på samma sätt som den helbrägdagjorde samariten visade sin erkänsla, då han föll på sitt ansikte inför vår Frälsare och tackade honom. Men denna tacksamhet bör ock sträcka sig vidare, så att den andligen helbrägdagjorda människan ådagalägger den i hela sitt förhållande. Hela hennes levnad bör bli en lovsång, då den påsyftar och bidrager till Guds äras befrämjande. Alla hennes gärningar böra bliva tacksägelse för Guds åtnjutna välgärningar, då hon inrättar dem efter Guds bud till hans tjänst. Så bjuder och förmanar aposteln Paulus, då han säger: *Allt, vadhelst I företagen eder i ord eller gärning, gören det allt i Herren Jesu namn, och tacken Gud, Fadern, genom honom*, Kol. 3:17.

Bön. Helige Gud, hos vilken ingen synd finnes, emottag en ringa tacksägelse av oss fördärvade syndare, för vilka du berett en hjälp ur vårt fördärv, då du sände oss din Son till en Hjälpare och Frälsare. Skulden utav vårt fördärv blev lagd uppå honom, och straffet har han utstått även för denna synden mot sista budet av din lag. Därför vare din barmhärtighet prisad, att du ville bereda oss liv, då du såg oss liggande i vårt blod. Denna samma din kärlek har du låtit bliva ytterligare stor över dem som aktat uppå din hjälpande hand, då du har sträckt den ut till dem, där de lågo nedsänkta i djupet

av deras syndafördärv, och hårt tryckta av dess övermakt, blevo förda därmed hän åt evigt fördärv. Lovad vare du, som renat dem från denna andliga spetälskan, när de aktade uppå och trodde tillsägelsen, som du har i ordet givit om rening i Guds Sons blod från denna vittutflödande syndaträcken. Förvara ock dem, som du har renat, att de icke på nytt fördjupa sig i syndafördärvets träck, och låta det inneboende onda i hjärtat få överhanden och i levernet utbrista. Så skola de en gång, renade från all syndasmitta, inför din tron evigt tacka dig, att du berett deras rening, att du renat dem, och att du förvarat dem från uppsåtlig orenlighet. Amen.

Femtonde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 6: 24—34.

Därför fälla vi icke modet; om ock vår utvärtes människa förgås, så förnyas likväl vår invärtes människa dag efter dag. . .
2 Kor. 4: 16.

1. Orsaken till de trognas rättssinniga förhållande under deras lidande är den nytta, som de därav hämta; vilken består däri, att ändock deras utvärtes människa förgås, varder dock deras invärtes människa förnyad dag efter dag . . .

2. De trognas rättsinniga förhållande under deras lidande består däri, att de icke förtröttas (G. Ö.), icke fälla modet . . . Om än icke den naturliga motviljan mot lidandet stiger till den höjd, att den gör människan missnöjd, knotande och upprorisk mot Herren, som tillskickar henne det, så vill likväl ledsnaden gärna infinna sig under det fortfarande lidandet, och människan tröttnar att länge gå lutande under bördan som trycker henne . . . Det förnyade andliga ljuset giver den omvända människan en klarare insikt på det syftemålet, som Gud därmed har, att han låter lidandet länge vara; och denna vunna insikten följer den omvända människan vid varje steg på lidandets väg, och åstadkommer att hon icke låter leda sig till att fatta oriktiga begrepp om Guds sinne och mening, som han hyser mot människan under lidandet. Den Helige Andes påminnelser om de tillförne av Gud åtnjutna välgärningarna mildra intrycket av de vidriga omständigheterna . . . och den Helige Andes hugsvalelse, som den omvända människan under lidandet får erfara, understöder de trognas sinnen, att de icke under lidandets långvarighet giva sig över . . .

Ämne:

Den härliga nytta, som Guds barn kunna hämta av de svårigheter, som möta dem i detta livet.

1. *Huru Guds barn skola förhålla sig under de svårigheter, som möta dem i detta livet.*

1. Svårigheterna, vilka möta Guds barn, angå till det mesta det, som hör till detta livets nödtorft, eller det som hör till detta livets uppehållande.

Svårigheter av annat slag träffa också Guds barn; men svårigheterna vid livets nödtorfter äro de, vilka oftast förekomma, och vilka hos Guds barn göra mesta intrycket. Det är också för Guds barn kännbart, när de lida genom människors fiendskap och förföljelse. De svårigheterna göra likväl hos dem största intrycket, under vilka det har det utseendet, likasom den himmelske Fadern ville upphöra med sin fadersvård om dem, och såsom han ville gå från det löftet, som han i sitt ord givit, att skänka sina barn dagligt bröd. Båda dessa slags lidanden kunna vid vissa tillfällen bliva förenade med varandra, i synnerhet då, när en troende människa blir försatt i lika belägenhet med änkan, som omtalas i 2 Kon. 4: 1—7, vilken ansattes av sin borgenär, och icke hade [något] varmed hon kunde betala honom.

2. Under dessa svårigheterna skola de trogna mera fästa sin uppmärksamhet på Guds styrelse den han för, än på de vidrigheter som möta dem.

De jordiska svårigheterna äro synbara, och draga därför uppmärksamheten till sig genom det intryck som de göra på människan, som är av naturen sinnlig, att det mest verkar på henne, som mest synes. Därför behöves det, att den omvända människan därtill brukar de åt henne förlänta nådegåvorna, att vända sin aktgivenhet bort ifrån de jordiska omständigheterna, vilka sväva för hennes ögon, på det att hon må hava sina sinnen lediga till att märka uppå Herrens Guds styrelse, som ligger förborgad under det utvärtas vidriga utseendet, som motgångarna antaga.

Härtill har Gud givit anvisning och vägledning i den beskrivning, som han i de historiska böckerna av den heliga skrift har lämnat på den styrelsen, som han för isynnerhet med sina trogna, som ock då vår Frälsare i vårt evangelium hänvisar sina trogna till att akta på, huru Gud föder fåglarna under himmelen och kläder gräset på marken, utan att någondera därtill bidrager med sin omsorg och föranstaltande.

Av denna Guds uppenbara styrelse med de oförnuftiga djuren och livlösa tingen kunna Herrens trogna hämta visshet därom, att Gud har en lika faderlig omvårdnad om sina barn, fastän den icke alltid ligger uppenbar för människoförståndet och för de naturliga sinnena.

3. De trogna skola icke låta draga sig hän i ett sådant förhållande, att de därigenom bliva lika den otrogna hopen.

Vår Frälsare varnar för detta avsteg, varigenom en kristen kommer till att likna de hedniskt sinnade människorna i jordiska omsorger. Han säger: *Så gören eder nu icke bekymmer, och sägen icke: 'Vad skola vi äta?' eller 'Vad skola vi dricka?' eller 'Vad skola vi kläda oss med?' Efter allt detta söka ju hedningarna.*

Var och en frestelse har det med sig, att den påför människan en sådan ställning, vilken till en början liknar den belägenheten, som med frestelsen av den onde åsyftas, att människan skulle däri slutligen alldeles fördjupas. Men Herrens trogna hava av sin Frälsare förmåga att stå omsorgsfrestelserna emot; likasom de ock kunna övervinna alla andra frestelser, varav de bliva anfallna. Därför böra de ock använda den undfångna nådekraften att med trons sköld utsläcka dessa den ondes glödande skott, då de komma flygande in i hjärtat. Därtill har vår Frälsare förmanat sina trogna, då han säger i Luk. 21: 34: *Tagen eder till vara för att låta edra hjärtan förtyngas av omåttlighet och dryckenskap och timliga omsorger.*

Sker icke detta, så fästa sig bekymren djupare i hjärtats grund, och likasom ett rotat ogräs bliva de svårare att bortröja. Då kommer en omvänd människa att göra samma miss-tröstande fråga som den otrogna hopen, de där säga: *'Vad*

*skola vi äta?' eller 'Vad skola vi dricka?' eller 'Vad skola vi kläda oss med?'. Oförmärkt försvinner tron ur hjärtat sedan den av de jordiska bekymren blivit undertryckt, och människan avlägsnar sig från Gud, ju mera hon fördjupar sig i det som jorden tillhör. Redan har hon då fått det kännetecknet på en Guds fiende, som aposteln Paulus omtalar med gråtande tårar i Fil. 3: 18, 19, sägande: *Många vandra såsom fiender till Kristi kors, och deras ände är fördärv; de hava buken till sin Gud och söka sin ära i det som är deras skam, och deras sinne är vänt till det som hör jorden till. Då en människa således framför allt annat söker efter den jordiska hjälpen, så kommer hon med det samma bort från sökandet efter Guds rike; och hon, som tillföre kunnat lägga bekymrens börda med förtrolig bön för sin himmelske Faders fötter, irrar nu omkring i bekymmerfull villrådighet, och vet icke varken var hon skall söka eller var hon skall finna hjälp uti sin nöd. Fruktlöst blir då bemödandet att likväl vilja bibehålla sökandet efter Guds rike; ty vår Frälsare har i evangelium förklaradt denna dubbla tjänsten att vara ett fåfängt företag. Han säger: *Ingen kan tjäna två herrar; ty antingen kommer han då att hata den ene och älska den andre, eller kommer han att hålla sig till den förre och förakta den senare. I kunnen icke tjäna både Gud och Mamon. Att denna förening av Guds och Mamons tjänst består i jordiska omsorger, ser man därav, att vår Frälsare strax därefter fortfar sägande: Därför säger jag eder: Gören eder icke bekymmer för edert liv, vad I skolen äta eller dricka, ej heller för eder kropp, vad I skolen kläda eder med. Är icke livet mer än maten, och kroppen mer än kläderna?***

Själva livet, som Gud givit, är av större värde och av förunderligare beskaffenhet än maten, som till en stor del beredes genom människohand; och kroppen, den Gud har förunderligen sammansatt, är mer än kläderna, varmed den be-
täckes.

II. *Den härliga nytta, som Guds barn då kunna hämta av sina jordiska svårigheter, när de på ett rättsinnigt sätt där-
under förhålla sig.*

1. När Guds barn rätteligen förhålla sig under de jordiska svårigheterna, så hämta de därunder en färdighet att tidigt kunna mota de jordiska omsorgerna.

De föreställningar, som vår Frälsare i evangelium gör sina trogna, hava det till ändamål, att hans trogna måtte kunna tidigt mota de jordiska bekymren. Därför börjar han sitt tal härom med denna förmaningen: *Gören eder icke bekymmer*; och med denna varningen emot jordiska omsorger fortfar han allt framgent. Sedan han i början visat huru de jordiska omsorgerna äro stridande mot Herrens tjänst, så visar han där-efter huru fåfång all jordisk omsorg är, och säger: *Vilken av eder kan, med allt sitt bekymmer, lägga en enda aln till sin livslängd?* och så slutar han detta sitt tal med samma varning, sägande: *Gören eder alltså icke bekymmer för morgondagen, ty morgondagen skall själv bära sitt bekymmer.*

I kristendomens första början förmår människan icke mer, än att hon då först kan mota omsorgerna, sedan de trängt ett stycke fram; men efter det att den omvända människan hunnit till mera övning i den andliga striden, så blir utgången sådan, som den beskrives i Hebr. 12: 11, då det heter: *Väl synes all aga för tillfället vara icke till glädje, utan till sorg; men efteråt bär den, för dem som hava blivit fostrade därmed, en fridsfrukt som är rättfärdighet.*

I början av kristendomen förmår den omvända människan icke mer, än att sätta sig till motvärn, sedan bekymren hava redan haft framgång ett stycke väg; men sedan en troende människa hunnit till mera andlig insikt, så blir hon varse bekymren i deras första uppkomst i hjärtat, och hon kan därför mota dem så snart de uppkomma.

Den andliga striden blir därigenom för de trogna mycket lättad, då de kunna emotstå de jordiska omsorgerna liksom vid dörren av hjärtat, och innan de hinna intränga i hjärtats innersta grund. Därigenom blir också faran minskad, som de jordiska bekymren medföra.

2. De trogna hämta av de jordiska besvärigheterna den fördelen, att de bliva alltmera skickade till Herrens tjänst.

Vår Frälsare sätter i evangelium Herrens tjänst och

Mamons tjänst så alldeles emot varandra, att den ena av den andra uteslutes. Härav följer också det, att, då omsorgerna, som utgöra Mamons tjänst, ur hjärtat bortskaffas, så blir människan därigenom gjord skickad till att tjäna Herren. När människan icke mera tjänar sig själv genom överdriven omsorg för sina jordiska behov, så kan hon mera akta på det, som hör till att tjäna Herren; och när hjärtat icke mera är med sin kärlek fäst vid det jordiska, så är det skickat till att med en rätt tillgivenhet gå fram i sin Herres Guds tjänst.

Sedan de jordiska bekymren blivit övervunna, så kan den Helige Ande obehindrat hos människan befordra det, som hör till en kristlig förnyelse; ty när den delen av den gamla människan blivit bortlagd, som består i näringsomsorgerna, så förkovras den nya människan, vilken huvudsakligen består i det förtroendet till Herren, som utestänger de jordiska bekymren från hjärtat. Därför förmanar aposteln Paulus i Fil. 4: 6, sägande: *Gören eder intet bekymmer, utan låten i allting edra önskningsar bliva kunniga inför Gud, genom åkallan och bön, med tacksägelse.*

3. Genom ett rättsinnigt förhållande under de jordiska behoven, bliva Herrens trogna skickade till att emottaga en allt mera synbar Guds omvårdnad i det lekamliga, utan att därav varda hindrade i sökandet efter Guds rike.

Vår Frälsare försäkrar i evangelium att sökandet efter Guds rike skall befordra tillgången till den jordiska nödtorften. Han säger: *Söken först efter hans rike och hans rättfärdighet, så skall allt detta andra tillfalla eder.*

Den timliga nödtorften skall för Herrens trogna icke saknas, men den skall finnas på en annan väg, än att med bekymmer därefter söka. Fastän de jordiska behoven av Herrens trogna icke sättas i främsta rummet, så skola de likväl bliva i sinom tid uppfyllda, och icke bliva tillbaka, fastän de komma efteråt, sedan sökandet efter Guds rike har gått förut. Om den timliga hjälpen infunne sig strax efter, sedan människan börjat bekymra sig över den jordiska nöden, så fattade människan den tanken, att hon förskaffat sig den jordiska hjälpen genom sin omsorg, och hon hämtade således styrka för sin

otro av den hjälpen, som hon hade skolat i tron hoppas. Däremot, när den jordiska hjälpen först infinner sig efter det att de jordiska omsorgerna blivit bortlagda, så kan människan tydligen finna att hjälpen endast kommit från Herrens hand, och icke blivit av människan själv föranstaltad. Sedan således det första stycket av nyss anförda vår Frälsares ord kommit hos människan till uppfyllelse, att hon söker efter Guds rike och hans rättfärdighet, så kan ock Herren Gud på människan uppfylla det andra stycket av Jesu ord, eller löftet därom, att det jordiska goda skall tillfalla dem, som söka efter Guds rike och hans rättfärdighet; ty då är där icke hos människan något, som i denna delen förnärmar Guds höga majestät, icke heller det, som leder till fördärv för människans själ.

Slutbön. Stor är du, Herre Jesus Kristus, i råd, att du satt oss de jordiska besvärligheterna till en prövning; och mäktig är du i gärningar, att du oss i den jordiska nöden hjälper. Huru förunderligen vist har du således med varandra förbundet det jordiska och det andliga. Du har själv härutinnan gått oss före med ditt exempel, då du i några och trettio år har behagat gå igenom tidens vedermöda. Lovad vare du, o Herre, för den förödmjukelsen, varuti du för oss gav dig, och varmed du åt oss förvärvade att understöd och hjälp kan bliva oss lämnat av din hand, under det att vi här trampa i jordens stoft. Du har med ditt rättsinniga förhållande försonat för våra mångfaldiga fel under umgåendet med det timliga goda, och förskaffat en rättfärdighet, som ersätter de oräkneliga bristerna, vilka, under den oss förelagda prövningen, visa sig, både under det att vi hava nog, så att vi därvid slumra åstad i obetänksam lättsinnighet, som ock under det att oss fattas, så att vi därunder bekymras och vackla i tron. Du värdes förlåta, eftersom du har försonat, och du värdes hjälpa, emedan du har uppfyllt all rättfärdighet. Också därmed hjälper du, att du förlänar oss din Helige Andes nåd att kasta vår omsorg på dig, som burit våra bekymmer bland de andra våra synder, och som under din gudomliga styrelse har omsorg om oss, och med din styrelse oss hjälper. De jordiska

bekymren, vilka ofta antaga utseendet av den nödvändiga omtanken, dessa bryderierna bliva då, lika med de andra förklädda avgudarna, störtade från sitt upphöjda ställe, som de antagit i hjärtat, till att synas såsom utgjorde de den högsta angelägenheten så länge man är här. Så kan det äntligen komma med oss till en kristlig förnyelse, sedan omvändelsen gått förut, som verkas av din Helige Ande, och förlåtelsen, som av din barmhärtighet skänkes. Då kunna vi umgå med det timliga, utan att däruti fördjupas med vårt sinne, och i din efterföljd bära korset, också när det består i jordisk brist. Då kunna vi hava vår umgängelse i himmelen, fastän vi ännu äro här på jorden. Då äro vi väl tillfreds i detta vårt främlingskaps hus, fastän vi icke där åtnjuta detta livets bekvämligheter. Glada kunna vi också en gång lämna denna ovaraktiga staden, där vi nu vistas, för att bortbyta densamma mot fridens oförgängliga boningar, varest där icke givas några jordiska bekymmer, eftersom där icke heller gives någon jordisk nöd. Amen.

Femtonde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 6: 24—34.

Ve eder, I skriftlärde och fariseer, I skrymtare, som given tionde av mynta och dill och kummin, men underlåten det som är viktigast i lagen, nämligen rätten och barmhärtigheten och troheten! Det ena borden I göra, men icke underlåta det andra . . . Matt. 23: 23.

1. Vår Frälsare bestraffar fariseerna för deras förvända förhållande, vilka iakttago de mindre sakerna, vilka rörde det mänskliga levernet, men läto de andliga angelägenheterna stå tillbaka . . .

2. Vår Frälsare lastar att fariseerna försummade de andliga huvudsakerna, vilka voro i Moses lag anbefallda . . .

3. Ett lika förfarande är ganska allmänt än i dag, att människorna noga iakttaga de jordiska angelägenheterna, men oförsvarligt försumma det som rör Gud och hans tjänst. Detta är så uppenbart, att var och en kan bliva det varse, som vill lämna den minsta uppmärksamhet till det, som bland människorna visar sig. Över vilka vidrigheter hör man de mesta människor beklaga sig? Visserligen över de jordiska motgångarna. Vilka fördelar förorsaka den största fögnaden hos mängden? Utan tvivel de jordiska förmånerna . . .

Ä m n e:

Jordiskt sinnade människors förvända byte vid umgåendet både med det andliga och det timliga, bestående däruti, att de så umgå med det timliga, som de skulle umgå med det andliga, och hantera så det andliga, som de skulle hantera det timliga.

I. Huru de jordiskt sinnade människorna så umgå med det timliga, som de skulle umgå med det andliga.

1. När de jordiskt sinnade människorna hava förlorat eller äro i fara att förlora det timliga goda, så äro de i sådant bekymmer och fruktan, såsom vore det jordiska det enda sanna goda, så att därmed vore allt förlorat, och förlusten så stor, att den aldrig kunde upprättas. Det är denna sorgen, för vilken vår Frälsare i evangelium varnar, då han säger: *Gören eder icke bekymmer*. Denna jordiska sorgen liknar så mycket uppväckta människors sorg, att man understundom till en början kan därpå misstaga sig. Denna världens sorg gör understundom djupare och starkare intryck, samt åstadkommer häftigare verkningar än den sorgen, som är efter Guds sinne. Själva de världsligt sinnade människorna kunna bliva varse hos andra att denna sorgen går för långt, fastän de icke kunna förmås att erkänna detta då det inträffar hos dem själva. Där visar sig således hos de världsligt sinnade människorna ett sådant bekymmer över de jordiska svårigheterna, som endast borde äga rum i den andliga nöden.

2. De jordiskt sinnade människorna söka efter det timliga med sådant allvar och flit, såsom vore det jordiska det, som kunde hjälpa dem i all nöd, och göra dem rättskaffens lyckliga. Där visar sig hos de jordiskt sinnade människorna en angelägenhet om det timliga goda, som liknar de uppväckta själarnas sökande efter Guds rike. De jordiskt sinnade människorna hava de jordiska angelägenheterna till sitt huvudändamål, och fråga icke efter huru det annars går. Om de kunna få en tjänst, som inbringar ansenlig inkomst, så fråga de icke efter om de med det samma skulle se tillfället för sig vara inskränkt att få höra eller läsa Guds ord; likasom de uppväckta människorna däremot icke se därpå, om den jordiska vinningen blir för dem ringa, när endast tillfället står dem öppet att få bruka Guds ord. De jordiskt sinnade människorna använda alla möjliga medel för att kunna vinna det jordiska goda, och räkna därvid icke på någon möda. Liksom de andligen sinnade människorna se sig om efter alla tillfällen att få höra Guds ord, så höra de jordiskt sinnade människorna flitigt efter var något kan vara för dem att vinna i det jordiska; och man ser dem för sådan orsak vandra lika

långa vägar, som en uppväckt människa går för att höra Guds ord, och söka råd för sin själ. Ehuru traktandet efter det jordiska medför mycken möda, så tröttna de jordiskt sinnade människorna likväl icke i sökandet efter det som jorden tillhör, och fortfara däri med enträgenhet, ända till dess de vunnit sin önskan. De jordiskt sinnade människorna handla häri med samma enträgenhet och ståndaktighet, som de omvända människorna i sökandet efter Guds rike.

3. När de jordiskt sinnade människorna ostört äga de jordiska fördelarna, och med säkerhet tro sig att få njuta dem, så trygga de sig därvid, och glädja sig därav, såsom skulle det så evigt vara, såsom vore de jordiska ägodelarna oförgängliga, eller såsom skulle deras ägare evigt få bliva här. De jordiskt sinnade människorna anstalta så om det jordiska, som vore det för evigheten, och umgå med de jordiska hävorna såsom vore deras ägare säkra därom, att undgå döden för sin del, fastän de se för ögonen huru deras likar borttryckas. Varaktigheten är därför de jordiskt sinnade människornas valspråk; och fastän de understundom i orden och talet medgiva att de måste härifrån, så ser det likväl ut på anstalterna, som de aldrig tänkte på någon hädanfärd. Samma visshet som rätta kristna hava om sitt eviga väl, göra sig de jordiskt sinnade människorna i medgångsdagarna om fortfarande av deras jordiska lycka.

II. *Huru de jordiskt sinnade människorna så hantera det andliga, som de borde hantera det timliga.*

1. De jordiskt sinnade människorna hantera det andliga såsom det vore något, vilket kommer av sig själv, och var-efter man icke behöver söka, endast man i det timliga är väl burgen. De jordiskt sinnade människorna skicka sig på ett sådant sätt, liksom förde de i sina hjärtan ett tal, som var stridande mot det talet, som Herren Kristus för i vårt evangelium, och likasom de sade: söken först efter jorden och dess hävor, så faller eder det andliga till av sig själv. Man hör dem ock uppenbarligen föra ett sådant tal, likasom salighets-saken vore för dem redan avgjord. Det låter hos dem likasom det skulle falla av sig själv, att var och en människa

skall komma till himmelen när hon dör. Det låter likasom ingen omvändelse behöves för att bliva frälst, och likasom ingen kamp vore av nöden för att vinna härlighetens krona. De göra sig således likaså vissa om det himmelska arvet, som Guds barn äro säkra om det dagliga brödet; och lämna därför omsorgen om sin eviga salighet å sido, såsom vore det ett lika överflödigt bekymmer, som vår Frälsare i vårt evangelium förklarar den jordiska omsorgen vara onödig.

2. De jordiskt sinnade människorna hantera det andliga likasom vore det så obetydligt, att ingen makt låge därpå, antingen de därav ägde litet eller mycket, och äro därför i det andliga nöjda med litet. Om Guds ord av predikoämbetet oaktsamt läres eller allvarligt predikas, är för dem lika, allena en präst på sabbatsdagen kommer dem till mötes, och håller en predikan för dem, så att de slippa gå till kyrkan förgäves. De äro lika tillfreds antingen den heliga nattvarden oftare utdelas eller om de blott några gånger om året kunna komma därtill. Huru sällsynt och ringa undervisningen är, som dem lämnas i Guds ords kunskap, så är det tillräckligt för att uppfylla deras lama önskan i denna delen; och huru ofta det blir dem förnekadt av husbönder eller föräldrar att få besöka kyrkan, så finna de sig likväl med den sällsyntare kyrkogången belåtna. De anse således det andliga såsom vore det en likaså ringa sak, som Guds barn räkna det jordiska för att vara en obetydlig ting.

3. De jordiskt sinnade människorna umgå med det andliga såsom med en främmande sak, vilken icke angår dem, och varmed de egentligen icke hava något att göra för egen del. Beskrivningarna på människans syndaelände åhöras av dem såsom vore det ett främmande folkslag, med vilket det vore så illa ställt, att de hade en fördärvad natur, och förde en mot Guds ord stridande levnad. Hotelserna i Guds lag emottagas av dem med sådan bekymmerslöshet, likasom det vore avlägsna folkslag, som äro utställda för dessa faror; och Guds löften om en evig salighet uppväcka hos dem lika liten angelägenhet, som därest denna härligheten endast vore till att få i ett annat främmande land. Det himmelska goda är

således för dem en lika främmande sak, som de jordiska förmånerna av Guds barn anses såsom varande från dem avlägsna.

Tillämpning. Du är, min åhörare, här på jorden, och har med det jordiska att sköta; men huru handlar du därmed? Söker du detta såsom ditt högsta goda? Bekymrar du dig däröver såsom din förnämsta skatt, och tryggar dig därvid såsom ditt uppresta stöd? Se, då är du en av dem, som akta det jorden tillhör, och då är du en av de fienderna till Kristi kors, om vilka aposteln Paulus talar i Fil. 3: 18. Hanterar du det andliga med liknöjdhet såsom en obetydlig och främmande sak, så kan du vara viss därom, att alla andliga förmåner en gång slå dig fel, liksom du nu behandlar dem med förakt; ty de falla dig icke så i händerna, som du i din sorglöshet föreställer dig att därmed skall tillgå; och du får se huruvida de äro av ett så obetydligt värde som du menar, när du en gång för evigt skall mista de timliga förmånerna, dem du nu endast eftertraktar. Likaså långt som nu ditt sinne är ifrån det, som Guds rike tillhör, likaså avlägset skall ditt vistande bliva från de himmelska boningarna; och likasom du handlat med din Frälsares sak, såsom vore den för dig främmande, likaså skall du av honom bliva behandlad såsom en av de främmande, till vilka han på sista dagen skall säga: *jag kände eder aldrig.*

Har du börjat få den rätta insikten både på det andliga och det timliga, så att du förstår huru det jordiska ingen hjälp kan lämna när allt jordiskt en gång flyr bort, och har du därför börjat med allvar söka efter Guds rike, så skall du med visshet vinna ditt ändamål, om du endast fortfar i ditt sökande, ty saken är redan av din Frälsare uträttad. Vägen till himmelen är redan av honom banad, och kraftiga medel äro av honom inrättade, genom vilka du skall hjälpas fram till det saliga målet, om du brukar dem. Sök du därför himmelen med sådan flit, som de världsligt sinnade människorna söka det som på jorden är, så skall du vinna det du söker, när de jordiskt sinnade människorna ofta gå miste om det timliga goda som de eftertrakta; och när de äro i fara varje stund

att mista de timliga fördelarna, varvid de trygga sig, så skall du vara säker om din himmelska del som din Frälsare har förvärvat dig, och vartill hans Fader har lovat att förhjälpa dig genom sin Helige Ande.

Har du blivit därtill förhulpen, att du kan umgå med det jordiska på det sättet, som de världsligt sinnade människorna handla med det andliga, så är detta en början till den himmelska umgängelsen, vilken aposteln Paulus i Fil. 3:20 omtalar. Sök då att bibehålla dig i detta himmelska sinne, så skall du få se att du också i det jordiska intet förlorar. När du söker efter Guds rike, så skall du icke behöva söka efter det som jorden tillhör, ty detta skall då komma av sig själv, såsom vår Frälsare har i Matt. 6:33 försäkrat. När då det timliga goda blir allt mera obetydligt för dina ögon, så skall du allt mera få röna värdet av de nådesförmåner, vilka blivit dig skänkta; och ju mera de jordiska angelägenheterna bliva för dig en främmande sak, den du handlar med såsom för en annans räkning, dess närmare skall du bliva med din Frälsare bekant, och få erfara saligheten av hans förtroliga umgänge. Så skall du under glädjestunderna, som med vedermodosögonblicken omskifta, hava en himmel på jorden, och få njuta försmaken av umgänget i himmelen, då du i dina tankar umgås med himmelska ting, då ditt begär sträcker sig till din Frälsare som är i himmelen, och du har ditt förtroende till den styrelsen, som han för över dina jordiska öden. Så skall du ock en gång få se huru obetydligt allt jordiskt är, när allt jordiskt skall med jorden i rök försvinna; och evig fröjd skall uppfylla din själ, när du med din Frälsare får hava en evig umgängelse i hans himmelska rike. Amen.

Sextonde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 7: 11—17.

Lär oss betänka huru få våra dagar äro, för att vi må undfå visa hjärtan. Ps. 90: 12.

1. Det gives för dig ingen nyttigare och nödvändigare tanke än den, att du måste dö. Ingen nödvändigare, ty du måste en gång komma till att tänka därpå, antingen du vill eller icke. Ingen nyttigare tanke, om du kommer att i tid tänka därpå, innan döden kommer.

2. Allvaret i detta eftertänkandet uttrycker Moses med dagarnas räknande [»betänka huru få»], och således innefattar detta räknandet Guds barns längtan efter en salig hädanfärd; såsom då någon ledes vid att vara på ett ställe, så räknar han dagarna, som han varit där.

3. Här talas om ett sådant räknande, som leder till visdom, och är i sig själv en visdom, så att den redan är, och sedan ännu mera blir en visdom.

4. Denna beder han Gud om, som allena kan giva den. Gott förstånd har Gud redan givit somliga. Lärdom kan en människa skaffa sig själv. Men vishet kan endast Gud meddela, om människan vill taga emot den.

5. Moses kallar den en vishet i hjärtat, och således icke endast i förståndet; varmed han åsyftar en sådan egenskap hos den rätta visheten, att den verkar på hjärtat och blir dess styre.

Ä m n e:

Den andliga visdom som kan hämtas därav, att en människa rätteligen betänker sin förestående ändalykt.

I. *Den visdom, som består däruti, att en människa betänker sin förestående ändalykt.*

1. Där hör visdom till för en människa att rätt betänka det, att en sådan förvandling förestår henne själv.

Därför brukar evangelisten det uppmaningsordet *se* vid angivandet av en mycket vanlig händelse, att där bars ut en död; ty ehuru döden ständigt målas för människornas ögon, så är det likväl liksom ingen såg honom; och änskönt den ena människan dör efter den andra, så är det för den obekymrade människan liksom detta icke skulle träffa henne, utan såsom vore hon den enda, som vore från denna allmänna lagen undantagen.

Det är således en begynt visdom, då en människa börjar att med tillämpning på sig själv tänka på döden; ty annars tänker hon blott i allmänhet på detta ämne, men ej på sin egen hädanfärd.

Det är en begynt visdom att tänka på döden, när det behöves och gör mest nytta; ty om icke denna hälsosamma tanke självmant infinner sig, så kan en människa, vid saknaden av utvärtes erinring, vara långa tider utan all tanke på döden.

2. Det är ock en visdom att tänka på dödens osäkerhet, att den så lätteligen träffar en människa.

Så snart Jesus kom till stadsporten, så bars där ut en död ... detta var den första händelse som förekom. Jesus mötte icke ett bröllopsällskap, utan ett likfölje.

Den döde var en ung man, och således visade sig uti hans exempel den vanliga osäkerheten, att icke någon ålder blir för döden säker.

Nästan oräkneliga äro de omständigheter, som kunna bliva orsaker till en människas död; ty utom de mångfaldiga sjukdomarna, för vilka ingen enda människa är säker, kan även den mest vanliga av detta livets händelser bliva en dödsorsak. Vid vart steg skulle en människa kunna göra ett dödligt fall. Med var beta skulle hon kunna döda sig; och så vidare.

Det är likväl en visdom, då en människa hunnit därtill, att betänka det mänskliga livets osäkerhet. Utan denna visdomen liknar en människa ett oförståndigt barn, som leker på en skröplig is. Det är därför en klokhet, att utan försagdhet,

under föreställningen om sin dödlighet, liksom dö var dag, 1 Kor. 15: 31.

3. Det är ock en visdom, att betänka den stora förändring, som döden åstadkommer uti hela människans förra tillstånd, både till själens och kroppens omständigheter.

En sådan förändring hade döden åstadkommit hos ynglingen i Nain, både i anseende till hans moder och i anseende till honom själv. I anseende till hans moder, som hade i honom haft en son, men nu var barnlös. I anseende till honom själv, som hade burit sin moders besvärligheter, och nu bars till graven såsom en besvärande börda, den man ville göra sig av med.

En stor förändring åstadkommer döden hos en och var döende.

I avseende på andra människor, att genom döden alla mänskliga förbindelser upphävas, så att den som dör, ej kan mera vara de efterlevande till någon tjänst och hjälp. En vis konung kan ej mera styra till godo för sitt folk. En upplyst lärare kan ej mera gå sina bekymrade åhörare till handa med råd och tröst. En huld maka kan ej mera vara den andra till lindring i dess omsorger. En förständig far kan icke mera vårda, och en ömsint mor ej mera sköta sina värnlösa barn. En vän kan ej mera emottaga den andres förtroende, eller den ene brodern meddela den andre någon hjälp.

I avseende på människan själv gör döden en stor förändring, då den förvandlar tiden i evighet. Den räddar för evigt ur faran, eller för evigt störtar människan i nöden. Skiljer henne från alla medel till räddning, eller sätter henne i ett evigt åtnjutande av den allra största lycksalighet. Flyttar henne för evigt från Guds ansikte, eller för evigt sluter henne i Frälsarens famn.

Det är en vishet att betänka detta. Ty en del människor umgå på ett så vårdslöst sätt med nådestillfällena, liksom de skulle aldrig förlora dem; eller leva så säkert, likasom ingen större nöd förestod i döden, än den som är här i livet.

4. Det är ock att betänka som en visdom, att i dödens nöd kan ingen människa hjälpa.

Detta såg man vid ynglingens jordafärd i evangelium, då en stor hop folk av staden följde med den döde, utan att där var någon enda av dem alla, som kunde hjälpa den döde till liv.

I döden kan ingen människa varken upplysa den fåkunnige, då dödens mörker ökar det mörker, som omgiver hans själ; ej heller trösta den ängsliga människan, om dödsångesten kommer till samvetets och djävulens förskräckande. Ännu mindre kan någon fritaga en döende oomvänd människa från fördömmelse, eller endast för ett ögonblick uppskjuta hennes bortgång.

Det är en visdom att betänka detta, ty annars gör människan sig räkning, att hon skall i döden hjälpa sig själv med dödssängsbättring, eller bliva hulpen av läroståndet genom den heliga nattvardens meddelande och genom deras tröstande.

II. *Den andliga visdom som därav kan hämtas, att en människa betänker sin förestående ände.*

1. Genom dödlighetens rätta betänkande uppkommer en sorg efter Guds sinne, ty det är genom Guds ord, som där uti en människa åstadkommes både ett rätt betänkande av dödligheten, som ock ett rättskaffens själabekymmer; och detta är en rätt visdom, som ådrager själen Jesu nådiga uppmärksamhet. Änkan i evangelium grät över sin son; och det är troligt att denna hennes sorg icke var blott naturligt, efter den ådrog henne Jesu nådiga uppmärksamhet, så att Jesus tillsade henne: *gråt icke*. En blott melankolisk dödsbetraktelse gör slätt ingen nytta; men det är att rätt betrakta sin dödlighet, då en människa genom Guds ord kommer därtill, att betänka de många synder, dem hon har gjort under det hon har levat, och det olycksaliga tillstånd, varuti hon skulle råka genom döden. En sådan dödsbetraktelse kan en människa icke genom förnuftsbemödande framtvinga; utan såsom det är Guds ord allena, vilket med sitt gudomliga ljus kan ställa döden för hennes själs åsyn; alltså är det endast Guds ord, som kan sätta en människa uti en allvarlig omsorg därom, att hon måtte en gång saligt dö.

2. Fortgången av ett sådant betraktande av döden för med

sig också den visdom, att människan giver akt uppå Jesu nådespåminnelser, fogar sig därefter, stannar, och låter hjälpa sig av hans hand.

När Jesus rörde vid båren, så kunde de som buro förstå av de tröstliga ord, dem han förut hade talat till den gråtande änkan, att Jesus hade något i sikte till hennes hjälp; och därefter fogade de sig, så att de utan all gensägelse genast stannade.

Dödens betraktande är icke därmed avgjord, att människan misströstligt upprepar den tanken och yttrandet, att hon vore förlorad om hon doge i det tillståndet; utan det är den rätta dödsvisdomen, att giva akt på det, som livets ord säger om levande Guds Son, som gått i döden för syndare till att förvärva dem evigt liv, vilket Gud har lovat att vilja skänka dem, som vilja stanna härvid med sin uppmärksamhet, så att Jesus med sin tröstande kraft i ordet kan hjälpa dem till en andlig uppståndelse och ett därmed följande nytt andligt liv.

3. Därefter kommer en sådan troende människa till den visdomen, att hon kan så umgås med människor, likasom hon var dag skulle skiljas från dem; och därför vet att så skicka sig emot dem, att det genast blir lika gagnande för dem och henne själv, som vore de redan tillstädes vid hennes dödssäng.

Jesus lämnade ynglingen, som blivit levande, isynnerhet åt hans moder, änskönt han därigenom också kom uti de andra människornas sällskap. Genom dödens rätta betraktande lär människan att utvälja sig sådana människors sällskap, vilka, under det att livet varar, kunna vara henne gagnande i avseende på hennes tillkommande hädanfärd; och de andras umgänge, vilket hon icke därför alldeles undflyr, nyttjar hon likväl på ett sådant sätt, att hon icke därigenom må en gång hava skada i döden; ty hon betänker därvid att, fast hon ännu lever, så måste hon likväl en gång dö.

4. Under ett rätt betraktande av sin dödlighet umgås en människa isynnerhet med andliga ting.

Folket i evangelium kommo genom bevistandet av denna jordafärden till att lova Gud, och till att vara medel för Jesu äras utspridande i judiska landet och landet däromkring.

När en människa har sin dödsdom för ögonen, så kan hon på ett andligt sätt umgå med de jordiska tingen och hava sin umgängelse i himmelen, då hon i anden och i tron vandrar till sin grav.

Tillämpning. Har dödens betraktande kunnat åstadkomma en rätt bättringssorg [hos dig]; annars medför den en gång en förskräcklig ångest.

Har du fått ögonen så vida öppnade, att du ser döden för dig, så giv ock akt på Jesus, som möter dig i ordet, och med ordet fattar ditt hjärta.

Har du blivit av Jesus andligen uppväckt, så sök ditt umgänge bland de andligen levande, och umgås med de ting som äro i detta livet på ett sådant sätt, att du må leva i en stadigvarande åtanke av din Frälsares död, och i döden genom honom få ett evigt liv. Amen.

Sjuttonde söndagen efter trefaldighet.

Luk. 14: 1—11.

Vi som hava kommit till tro, vi få ju komma in i vilan. Det heter också: »Så svor jag då i min vrede: De skola icke komma in i min vila», . . . Ty om den sjunde dagen heter det någonsstädes så: »Och Gud vilade på sjunde dagen från alla sina verk»; här åter heter det: »De skola icke komma in i min vila», . . . Hebr. 4: 3—5.

1. Aposteln anför Davids ord, som handla om det beslut som Gud fattade rörande de israeliter, vilka trodde spejarnas lögnaktiga berättelse om Kanaans land . . .

2. Aposteln erinrar om att David talar på det sättet om denna vilan, att David syftar på den eviga sabbatsvilan i himmelen . . .

3. Av detta sluter aposteln att där gives en annan vila, som tillstundar . . . Denna vilan, som står Guds folk tillbaka, skulle ock vara en annan ro än den, som Herrens trogna smaka då de, isynnerhet på sabbatsdagen, i ett större mått åtnjuta Guds frid, som regerar i deras hjärtan. Denna förestående vilan framställer aposteln såsom varande Guds folk i väntan, så att, likasom det var Israels folk, vilket i lekamligt avseende var Guds folk, och som kom till vilan i det jordiska Kanaan, så skulle det ock vara det andliga Israel, Guds egentliga egendomsfolk, som skall komma in i det himmelska Kanaan, och där få evigt åtnjuta en ostörd frid.

4. Denna vilan i himmelen framställer aposteln såsom förebildad genom sabbatsvilan på jorden . . . Det är de trogna, som komma till denna förmån . . . Denna stillheten få de åtnjuta på ett sätt, som å ena sidan liknar Guds eviga sabbatsvila, men ock å den andra sidan liknar den stilla frid, som Herrens trogna isynnerhet smaka på Herrens sabbatsdag. . . .

Ä m n e:

Huru en rätt kristlig sabbatsvila är en försmak av den eviga sabbatsvilan i himmelen.*I. I anseende till den ljuvliga sabbatsvederkvickelsen.*

1. Söndagen är av Gud inrättad till vila och vederkvickelse både för själ och kropp. Gud vilade själv på den dagen av allt sitt verk, vilket Gud på de sex förutgående dagarna hade skapat, som man läser i 1 Mos. 2: 3. Den första vilodagen var den vi kalla en lördag; men Jesu apostlar hava satt söndagen i stället att vara vilodag, emedan vår Frälsare genom sin uppståndelse på den dagen har lagt grunden för friden både i nådens och härlighetens rike. Således kan allt det, som i Guds ord är sagt om sabbatens helgande, anses att vara sagt om söndagen; ty likasom Gud har sagt detta genom sina profeter, så har han ock genom sina apostlar sagt att söndagen skall vara nya testamentets vilodag. Om söndagen gäller således allt det, som är sagt om sabbatens helgande både i tredje budet av Guds lag, som ock på mångfaldiga andra ställen i Guds heliga ord. Åtlydnaden av detta Herrens bud är därför icke lämnad åt människans fria behag, fastän vid sabbatens helgande i nya testamentet frihet också äger rum; såsom ock icke heller Guds hotelser emot sabbatens ohelgande hava blivit upphävda på nya testamentets hugneliga dagar.

2. Söndagsvilan är en avbild av den himmelska sabbatsvilan. Såsom i himmelen alls intet arbete behöves, utan de saliga hava därförutan i all ting nog; alltså välsignar Gud fattiga kristnas sex dagars arbete, så att de därmed förvärva det, varav de utan arbete kunna hava sitt uppehälle om sabbatsdagen; liksom Gud gjorde med mannat i öknen, varav israeliterna hämtade så mycket på sjätte dagen, att det också räckte till för den sjunde därefter följande sabbatsdagen. Genom söndagsvilan blir en kristen i stånd att obehindrat kunna åtnjuta de himmelska förmåner, som han äger i nådens rike. Under söckendagarna kan en kristen väl också tala med Gud i bönen, men det sker då sällan med den ledighet som be-

höves. Ibland hindrar kroppsarbetet, och ibland tankarnas sysselsättning med jordiska ärendens utförande, så att en kristen på de vanliga dagarna sällan kan hava sina sinnen samlade till den invärtes bönen. Dessutom inträffa på arbetsdagarna nästan oupphörligt utvärtes förhinder, som lägga sig i vägen för den egentliga bönen, som sker med ord. Detta träffar i synnerhet den, som till sin jordiska ställning beror av andra, ty en sådan får sällan det tillfället, att han kan, efter vår Frälsares ord, gå in i sin kammare och slå dörren igen om sig då han vill bedja. Därför händer det att hans bön störes än av den ene och än av den andre, som kommer liksom den vore av någon skickad till att förhindra den bedjande, antingen med något, varefter den har att fråga, eller med något som den har att begära, eller med något som den har att befalla. Om söndagen åter kan en kristen äntligen få ledighet att tillbringa någon stund vid nådastolen, nämligen inför sin Frälsares fötter, att där i bönen alldeles få tala ut vad han har att säga, utgjuta sitt bekymmer, klaga sin nöd och andraga sin barnsliga begäran. På en söckendag kan en kristen i ett beroende stånd knappast uppsnappa ett eller annat ögonblick, då han kan förlusta sig med några rader av Guds ord, och ännu mer sällsynt är det för honom att på en söckendag få höra ordets predikan. Däremot står denna förmånen så mycket mera öppen om söndagen. Den fåfängligaste världsträl, som även på söndagarna under föreburen nödvändighet nyttjar sina kristna underhavande till uppässning vid sina fåfängliga nöjen, måste likväl lämna dem någon ledighet på sabbatsdagen. Det kan således icke göras till en brottslig försummelse, att en Gud älskande kristen använder en del av Herrens dag på Herrens ord. Evad förhinder som, under namn av ordning inom huset, kan läggas i vägen för kyrkogången, så måste ordningen en gång tillfalla en kristen att få höra sin Herres ord offentligen läras och predikas. Då får den, som hungrar och törstar efter rättfärdigheten, mätta sin själ av de himmelska förmånerna, vilka till deras försmak åtnjutas i nådens rike; och han får således även förnimma något av sabbatsvilan i himmelen, under det att han

begagnar sig av den fria tillgången till nådens bord, som i ordet är beredd, och till livets källa, som där är öppnad.

II. *Huru en rätt kristlig sabbatsvila är en försmak av den eviga sabbatsvilan i himmelen i anseende till de heliga sabbatsförrättningarna.*

1. Gud har befallt i tredje budet av sin lag, att söndagen icke allenast skall vara en vilodag, utan Gud har också befallt att den dagen skall helgas. Det heter därför i budet där-om: tänk på att du helgar vilodagen. I Guds ord säges något bliva helgat, då det avskiljes från det, som syndigt och jordiskt är, och användes till sådant, som länder till Herrens tjänst och till hans ära. Då helgas sabbaten, när den avskiljes från det arbete, som på de andra dagarna i veckan plägar förekomma, så att intet sådant på den dagen företages; utan att sabbatsdagen ensamt användes till Guds ord, eller ock då kristlig hjälpsamhet på söndagen visas emot den nödlidande nästan.

2. Då en kristen på sabbatsdagen bevisar den offentliga gudstjänsten, så kommer denna hans gudsdyrkan att mycket likna den gudstjänsten, som förrättas i det himmelska templet. Likasom utesägliga ord höras i himmelen, såsom aposteln Paulus skriver i 2 Kor. 12:4, så kan man ock säga om de kristna kyrkorna det som David fordom sade om Jerusalem: *Härliga ting äro talade om dig, du Guds stad* [G. Ö.: i dig]. När en sann kristen i församlingen lovar Gud, så liknar detta så mycket mera det himmelska lovet, som han kan vara säker på att, under det han lovar Gud här på jorden, så höres med det samma något lov i det himmelska riket, varest lovet aldrig tystnar.

3. Då en kristen på sabbatsdagen hjälper den nödlidande nästan, så liknar han också däruti de saliga i himmelen, hos vilka kärleken aldrig upphör. Ett exempel på ett sådant söndagens helgande finner man hos vår Frälsare, som på en sabbatsdag hjälpte den vattusiktige mannen till sin hälsa. Vid en sådan hjälpsamhet, som bevisas på sabbatsdagen, iakttaga en kristen likväl den varsamheten, att han icke understöder andras snålhet och sin egen vinningslystnad

under förebärande av ett på söndagen uppkommet så kallat nödfall. Likasom han föredrager den kristliga kärlekens bevisande framför sabbatens helgande, likaså föredrager han sabbatens helgande framför alla jordiska och mänskliga avsikter. Med en sådan kristlig hjälpsamhet, som på sabbatsdagen bevisas, kommer en kristen att likna de saliga i himmelen, om vilka man läser i Upp. 20: 4, huru de med sin dom och med sin regering hjälpa de trogna här på jorden under de svåra yttersta tiderna; likaså då en kristen av sin större jordiska förmåga hjälper den fattige uti hans nöd, kommer den kristlige välgöraren att likna de saliga, som fordom varit konungar på jorden, när de föra in sin härlighet uti det himmelska Jerusalem, Upp. 21: 24, och således med sin större himmelska arvedel föröka de andra saligas himmelska lott.

III. *Huru en rätt kristlig sabbatsvila är en försmak av den eviga sabbatsvilan i himmelen i anseende till den härliga sabbatsglädjen.*

1. I ordet få Herrens rätta trogna se Gud, och hava däri- genom en försmak av den glädjen, som Guds åskådande förorsakar hos de saliga i himmelen; vilket isynnerhet vederfares Herrens trogna på sabbatsdagen, då de hava mera tillfälle att av ordet lära känna Gud. Likasom det andliga seendet är av olika mått, i anseende till insikten i Guds ord; så är ock det andliga seendet av olika mått i anseende till glädjen som därvid åtnjutes. Guds och Jesu Kristi kännedom är början och huvudsaken av det eviga livet, såsom vår Frälsare säger i Joh. 17: 3, då det heter: *Och detta är evigt liv, att de känna dig, den ende sanne Guden, och den du har sänt, Jesus Kristus.* Med denna kännedomen följer alltid en fägnad, som i sitt mått är en försmak av den förnöjelse, som följer med Guds åskådande i det eviga livet; ty likasom Guds kännedom, varuti det eviga livet består, icke är något mer än en i all evighet tillväxande kunskap om Gud, vilken till sitt huvudsakliga väsende är den samma Guds kännedom, som den kännedom de trogna här i nådens rike hava om Gud, så är ock den fägna- den, som Herrens trogna därav njuta i sina hjärtan, en gnista av det eviga livets glädje.

2. I bönen är Jesus närvarande hos sina trogna; och där- under smaka de en förnöjelse, som liknar de saligas glädje i himmelen däröver, att de äro hos Gud. Icke förnimma de trogna alltid ett själens upplyftande under sin bön; men understundom erfara de under sin bön något sådant, som gör att de förgäta allt jordiskt, och äro uti en sådan belägen- het, liksom de icke vore här på jorden. Häruti likna de vår Frälsare uti hans förklaring, som inträffade under det han bad, såsom man kan läsa hos evangelisten Lukas i kap. 9: 28, 29.

3. I den heliga nattvarden åtnjuta Herrens trogna under- stundom en försmak av den himmelska glädjen. Emedan Herren Jesus i den heliga nattvarden är närmare sina trogna än vid något annat tillfälle, som inträffar i nådens rike; så erfara de ock vid den heliga nattvarden åtnjutande sin Fräl- sares närvaro på ett obegripligt sätt, fastän de icke vid varje nattvardsgång få detta förnimma. Denna likheten emellan umgänget med Herren Jesus i den heliga nattvarden och i det eviga livet har Herren Kristus åsyftat då han vid inrättandet av den heliga nattvarden talade om sitt umgänge med de trogna i den heliga nattvarden, såsom varande huvudsakligen detsamma, som det umgänge med honom, vartill de skulle komma i det himmelska riket, endast med den åtskillnaden, att det senare skulle bliva nytt i jämförelse med det um- gänge, som de hade haft med honom här i nådens rike. Evangelisten Matteus berättar i kap. 26: 29, att vår Frälsare genast efter instiftelseorden till den heliga nattvarden sagt: *Härefter skall jag icke mer dricka av det som kommer från vinträd, förrän på den dag då jag dricker det nytt med eder i min Faders rike.*

Nu tacka vi dig, Herre Jesu Kriste, att du genom din oro och ångest är vorden vår frid, och att du genom din uppståndelse har grundlagt vår tros visshet, så att vi ge- nom dig kunna hava ro till våra själar. Vi bedja dig att vi genom vederkvickelsen av ditt ord måtte komma till den friden på jorden, som är en försmak av vilan, som står Guds folk åter. Värdes genom den Helige Ande leda alla våra före-

tag, isynnerhet på den kostbara av dig inrättade sabbatsdagen, på det att de måtte bidraga därtill, att vi kunna hava frid i dig under det att detta livets orolighet sorlar oss förbi. Då vi, efter ditt allvisa råd och enligt din allsmåktiga styrelse, komma till att hava så många bedrövade stunder på de sex vedermödosdagarna av varje veckoavdelning i detta livet, så låt någon gång den sjunde av dem bliva för oss en glädjedag, då vi sitta vid dina fötter att höra ditt ord, eller ligga inför dig uti våra böner, eller knäböja vid ditt nattvardsbord; så att vi en gång med glädje måtte ställas inför ditt ansikte, och med frimodighet skåda dig i din tillkommelse, samt där-efter få ingå i den eviga sabbatsvilan i himmelen. Amen.

Adertonde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 22: 34—46.

Så lång tid har jag varit hos eder, och du har icke lärt känna mig, Filippus? En sådan vänlig förebråelse gjorde Frälsaren Jesus en gång en sin lärjunge, att han icke kände denne sin Herre, som han likväl en lång tid varit tillhoppa med, Joh. 14: 9. . . .

Men låt oss icke endast, mina vänner, förundra oss över Filippus och lärjungarna. Låt oss se efter hos oss själva, om icke någon av oss förtjänar samma förebråelse av Frälsaren . . . Nog borde Frälsaren Jesus vara känd av var och en av oss . . . Men jag tror visst att, om du ock har någon kunskap i övriga stycken av din kristendom, så är likväl detta förnämsta huvudstycket, eller läran om din Frälsare, just det, varuti du har minsta insikten . . . Men om du ock har fattat kunskapen i tankarna . . . månne icke denna i sig själv goda kunskapen är ännu endast en död kunskap . . . i tankarna, utan att uträtta något på ditt hjärta till dess förändring och förnyande? . . .

Frälsaren har ofta, o syndare, varit ganska nära ditt hjärta, då du har känt dig bevekt av hans ord. Du har ju ibland förnummit huru talet om hans kors, och predikan om hans kärlek varit så kraftigt, så mäktigt verkande och just arbetande på din själ, att du icke har kunnat längre hålla ut att stå emot, att dämpa dessa rörelser i ditt hjärta; utan du har åtminstone på den stunden måst låta Jesu kraft hava övermakten . . . fast du sedan låtit det gå förbi utan att söka en närmare bekantskap med honom . . .

I anledning av Jesu fråga i evangelium: *vad synes eder om Messias?* ämnar jag framställa såsom ä m n e

**En sann och levande kännedom om vår Herre och Frälsare
Jesus Kristus.**

I. *Vad det är att äga en sann och levande kännedom om
vår Herre och Frälsare Jesus Kristus.*

1. Fordras att hava en sann och riktig kunskap om Frälsaren Kristus av Guds ord. Jag säger därför, att kännedomen om vår Frälsare skall vara sann, ty den måste vara hämtad av Guds ords sanningar, som handla om Kristus. Dessa äro samlade i ett kort begrepp, och satta i en begriplig ordning i vår kristliga församlings lärobok eller vår så kallade katekes. Nu så visst och sant det ock är, att den allra bästa kunskap är otillräcklig till saligheten, när den icke får bevisa sig kraftig uti människans hjärta och leverne till dess förbättring och omvändelse, så sant och visst är det ock å andra sidan, att ingen förbättring och omvändelse, ja ingen salighet en gång är att vänta utan en sann, riktig och tillräcklig kunskap och upplysning om Frälsaren Kristus och vår salighets vinnande genom honom, och det icke allenast efter orden och bokstaven, utan ock till begrepp och förstånd därav, fast i enfaldighet. Någon torde kanske tycka att det är något för hårt sagt, det jag likväl åter säger, att ingen kan bli salig utan att hava en rätt kunskap om sin Frälsare. Men tänk själv allenast efter, så skall du finna att det så är. Tycker du väl att det skall kunna vara möjligt att tro på den Frälsaren, som du icke känner. Ätminstone säger Guds ord nej härtill, då det heter: *huru skulle de kunna tro den som de icke hava hört?* Rom. 10: 14. Och här må du vara försäkrad att det icke är nog att du känner din Frälsare så, som du känner somliga människor, då du måste tillstå att du icke känner den eller den, utan av vad du hört talas om dem. Jesus din Frälsare, din salighets enda grund och din själs Återlösare och Herre, han får icke vara litet känd av dig, om du någonsin skall till din själ hava något gott att vänta genom honom.

Du vet att ingen salighet är att finna utan i och genom honom och det genom en sann och levande tro på denne din Frälsare; men denna tron förutsätter en sann och riktig kunskap om din Frälsare, såsom aposteln Paulus frågar: *huru skulle de kunna tro den som de icke hava hört?*

2. En sådan kunskap fordras, att du känner din Frälsare till hans person, så att du vet vem han är, och således både känner honom till hans gudomliga majestät och höghet, såsom Guds Son, som ock till hans mänskliga natur, och vet att han var och är en sann människa, dock utan synd. En rätt kunskap om Frälsaren Kristus innefattar ock det, att du vet att Kristus var under sin förnedring i svaghet, fattigdom och förakt ända till sin död, men att han efter sin uppståndelse återtog bruket av det gudomliga majestät, [den] makt och härlighet, som han ägde såsom Guds Son. Det är ock nödigt att du känner och vet vad din Frälsare lidit och utstått för dig, dig till tröst, och att du känner din Frälsares leverne dig till mönster och eftersyn i din levnad. Om du skall varda frälst och salig, så måste du icke allenast äga någon kunskap om din Frälsares återlösning, så att du vet huru Kristus frälst din själ och förvärvat dig liv och salighet, utan du måste också veta huru du genom omvändelse till tron på honom skall komma till delaktighet i hans återlösning och sedan stadfästas häruti intill änden.

3. Det är icke nog att du nu kan sanna med mig att så är, utan du bör ock för dig själv veta på vem du tror, huru du tror på din Frälsare, och huru du skall både få denna saliggörande tron, och sedan behålla henne då du den fått. Men denna kunskapen om din Frälsare, ändock den är sann och riktig, så är den likväl icke tillräcklig till saligheten, om den icke tillika är levande. Du hörde att jag nämnde en levande kunskap, då jag anförde mitt betraktelseämne. *Guds ord är i sig själv levande och kraftigt*, Hebr. 4: 12, och då är den kunskapen, som du har av Guds ord om Frälsaren, levande, då detta, som du lärt och vet av Guds ord om honom, får bevisa sin livgivande kraft på din själ, och föra dig till ett andligt liv i Kristus. Det är icke nog att du kan säga vad

skriften lär om Frälsarens Jesu återlösning och delaktigheten däruti, utan du måste ock känna detta av egen erfarenhet, så att du förnummit sanningen härav på dig själv i din egen själ, då du känt därav en kraftig verkan. Om Frälsaren Kristus lära vi, att han med sitt bittra lidande och död försonat Guds vrede, betalt för våra synder och tagit dem bort.

Se, detta hör till den utvärtes kunskapen om Frälsarens Jesu försoning; men när den kunskapen är levande, så har ock människan fått känna kraften av Jesu försoning på sin själ.

4. Då är detta icke mera blotta lärosanningar, vilka hon anser med kallsinnighet endast hon vet dem; utan det är för själen tröstesanningar, varvid själen håller sig såsom vid en fast grund. Då finner hon att, om det icke stode i Bibeln, att var och en som tror på Guds Son skall icke förgås, så vore hon evinnerligen olycksalig. Hon icke allenast vet att Kristus har försonat Guds vrede, tagit bort hennes syndaskuld, och förlossat henne ifrån satans och helvetets makt, utan hon har ock i sin själ förnummit kraften och verkan härav. Hon har känt huru Guds vredes eld, som brunnit i hennes samvete över hennes synder, liksom slocknat, då hon av Guds Ande blivit försäkrad därom, att hennes synder voro henne för Kristi skull förlåtna. Då har hon känt sig förlossad från den tunga syndabördan, som legat henne på hjärtat, att hon har sett sig ryckt utur helvetets svalg och satans käftar.

5. Då kännedomen om Frälsaren Jesus Kristus är levande, så får ock själen röna kraften icke allenast av Frälsarens Jesu försoning, utan ock av Frälsarens Jesu Kristi rättfärdighet, icke allenast av hans lidande till befrielse från syndens skuld och straff, utan ock av hans uppståndelse till befrielse från syndens övermakt, såsom aposteln Paulus beskriver denna översvinneliga kunskap om vår Herre Jesus Kristus. Han kallar den *att vinna Kristus och bliva funnen i honom . . . Ty jag vill lära känna honom och hans uppståndelses kraft och få känna delaktighet i hans lidanden, i det jag bliver honom lik genom en död sådan som hans*, Fil. 3: 8—10. Såsom Kristus blev *synden död en gång* och i sin död dödade synden, så få ock alla trogna förnimma

att Jesu döds kraft är mäktig till att allt mer och mer hos dem korsfästa och döda synden samt dess lustar och begärelser, så att syndens liv och dess styrka och kraft till att fresta och oroa, blir alltmera försvagad, fastän den icke här i livet alldeles försvinner. Såsom Kristus blev begravnen, och hela vår skuld hos Gud med honom, så få ock trogna själar röna i sina samveten hugnaden härav, då de veta att skulden är betald och glömd hos Gud; och således kunna de leva i frid och njuta ro inom sig i sina själar. Såsom Kristus uppstod från de döda, så erfara ock trogna själar kraften av sin Frälsares uppståndelse i sina själar, såsom aposteln Paulus beskriver det: *vi hava så, genom detta dop till döden blivit begravna med honom, för att, såsom Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet, också vi skola vandra i ett nytt väsende, i liv. Ty om vi hava vuxit samman med honom genom en lika död, så skola vi ock vara sammanvuxna med honom genom en lika uppståndelse*, Rom. 6: 4, 5. Såsom Kristus stod upp ifrån de döda med en förklarad lekamen, så står ock en rätt kristen upp ifrån synden med en i Kristi tro förklarad själ, som genom sin Frälsare har kraft till att vandra i ett nytt leverne. Då förnimmer han vad osägligen stor kraft han genom tron kan hämta hos sin Frälsare till att göra syndabegären motstånd, och med förundran ser han vad fruktan satan har för Jesu dyra försoning, då den av hjärtat i tron anammas.

6. Så dör han från synden var dag, och lever för Gud i ett nytt andligt leverne, vartill han både har efterdömet av sin Frälsares leverne att efterfölja, som ock kraften genom honom att kunna vandra i hans fotspår. Jesu exempel har för en trogen själ det kraftigaste pådrivandet att vandra såsom ock Kristus vandrade, och vara så till sinnes, som ock Jesus Kristus var. Med glädje och fågnad förnimmer den troende människan huru Frälsaren själv genom sin Ande uti själen upprättar det förlorade gudsbelätet, då han gör henne alltmera lik sig själv, som är Faderns härlighets sken, och hans väsendes rätta avbild. Hon ser att hon av Kristus har både vilja och förmåga till att leva Gud till behag, och vandra efter

hans vilja. Hon förnimmer, när hon allenast med tron stadigt håller sig till sin Frälsare, att det är, som aposteln Johannes säger om Guds bud: *hans bud äro icke tunga*, 1 Joh. 5:3; ty hon får av Kristus kraft att hålla dem, så att hon säger med aposteln Paulus: *allt förmår jag i honom som giver mig kraft*, Fil. 4:13. Ju mera hon lär att känna sin Frälsare, dess mera kunskap och insikt får hon i det andra av Guds ord; ty hon har då i Jesu kännedom liksom nyckeln till hela skriften, och av Jesu härlighet och nåd utbreder sig ljus för henne i var rad av Guds ord. Hon får erfara huru all nåd, all god gåva, kraft och salighet varder henne given i allt större mått, allt som hon kommer längre i kännedomen om sin Frälsare, såsom aposteln Petrus önskar sina åhörare: *Nåd och frid föröke sig hos eder, i kunskap om Gud och vår Herre Jesus Kristus*, 2 Petr. 1:2. Det blir således hennes stadiga föresats: Här skall nu min själ sig nära av osyrat himmelsbröd, Jesu nåd, och ej begära annat till sitt understöd än det han förvärvat haver, kasta syndens surdeg bort, vilkens fröjd är snöd och kort (Sv. ps. 111:10).

II. *Huru man skall komma till en sann och levande kännedom om vår Herre Jesus Kristus.*

Jag får bekänna att både jag och var och en annan människa är häruti en ganska svag läromästare. Men den Helige Ande skall själv föra den till en rätt kännedom om sin Frälsare, som trängtar därefter. Ja, Frälsaren Jesus själv skall uppenbara sig i anden för den själen, som söker efter att lära känna honom. Dock vill jag av Guds ord giva några råd härtill.

1. Låt Guds Ande först få föra dig till en hjärtlig kännedom av ditt syndaelände, på det att du måtte bli rätt innerligen angelägen att komma till din Frälsare. Frälsaren Jesus har redan i gamla testamentet sagt: *Jag bor i helighet uppe i höjden, men ock hos den som är förkrossad och har en ödmjuk ande; ty jag vill giva liv åt de ödmjukas ande och liv åt de förkrossades hjärtan*, Jes. 57:15. Det kan icke vara svårt för dig att komma till en rätt kännedom om din själs elände, ty den Helige Ande bjuder ofta till att upptäcka det för dig, och övertyga dig därom. Strid då allenast icke emot med

falsk tröst, och slut icke ögonen till för denna synen, huru obehaglig den ock blir för dig. Men stå icke heller emot Guds Ande, då han med evangelii ljuvliga dragande vill föra dig till din Frälsare, att hos honom få frid och tröst. Det skadar då icke att du kommer med tårarna i ögonen till din Frälsare, ty han tog väl emot den kvinnan, som fuktade hans fötter med sina tårar. Det skadar icke att Guds Andes kraft driver fram täta suckningar utur ditt hjärta, allenast de icke falla ned i misströstans djup, utan stiga upp till Guds nådetron, att i din Frälsares namn anhålla om förbarmande. Det skadar icke att lagen jagar din bävande själ, endast du flyr till din Frälsares kors, och omfattar det såsom ditt stöd och ditt försvär emot djävulen och ditt samvetes anklagande.

2. När du således i tron vänder dig ifrån synden och världen till Frälsaren, så är bekantskapen med honom redan gjord, och där återstår då allenast att den blir allt närmare och förtroligare. Till den änden sök att lära närmare känna din Frälsare i Guds ord. Där har Gud givit en flerdubbel levernesbeskrivning hos de fyra evangelisterna, emedan Frälsarens Jesu kännedom är den angelägnaste av andlig kunskap. Betrakta din Frälsares levnad hos dem, så skall du i anden få vara åskådare av det som tilldragit sig med din Frälsare, som om du själv hade vandrat med honom i hans kötts dagar. Betrakta de härliga och hugneliga nådelöften, som överallt finnas uti Guds ord, och vilka alla grunda sig på din Frälsare, så skall du få allt mera insikt i djupet av den stora försoningen, som i Jesus Kristus skedd är. Då skall du allt mera lära att känna din Frälsares kärleksrika, ömma och medlidande hjärta emot alla sina återlösta, och då skall du allt mer lära värdera de stora nådevälgärningar som din Frälsare dig bevisat, och de härliga nådeskatter som han dig förvärvat. Då skall han i sitt ord uppenbara sig i anden för dig; ty så har han lovat: *Den som har mina bud och håller dem, han är den som älskar mig; och den som älskar mig, han skall bliva älskad av min Fader, och jag skall älska honom och skall uppenbara mig för honom, Joh. 14: 21.*

3. Plåga ett troget och flitigt umgänge med din Frälsare

i bönen. Så blir man bekant med andra människor, och lär att känna dem, genom det att man talar med dem. Det är rätt att också i bönen tala till Fadern och den Helige Ande, men det är ock rätt att tala till Sonen, ty han är en sann Gud, i vars namn *alla knän skola böja sig*, Fil. 2: 10. När då någon nöd trycker din själ, så gäck i bönen dristigt fram till honom; ty alla sådana nödställda äro hos honom välkomna, om de vilja gå in i Guds nådesordning. Upptäck för honom ditt tillstånd; han kan ändra det. Är du ansatt av din själs fiender, så ropa till din Frälsare; han kan hjälpa dig emot dem, ty han har haft samma kamp med dem, och han har övervunnit dem. Han har den högsta visdom att råda, det ömmaste hjärta att trösta, den mäktigaste arm att hjälpa. Med varje suck i bönen skall du tränga dig närmare intill honom. Med varje rad du läser i hans ord skall din kunskap om honom bliva klarare. Med varje löfte, som du fattar, skall din frid bliva stadigare.

4. Försaka allt, som kan hindra bekantskapen med din Frälsare. Världsnöjen, fåfång ära, jordiska förmåner, det må du anse såsom Paulus ansåg det, då han sade i Fil. 3: 8: *Jag räknar i sanning allt såsom förlust mot det som är långt mer värt: kunskapen om Kristus Jesus, min Herre. Ty det är för hans skull som jag har gått förlustig alltsammans och nu räknar det såsom avskräde, på det att jag må vinna Kristus.* Ifrån den stunden du drager dig undan ifrån det onödiga världsbullret, som icke följer med din jordiska kallelse, så skall du finna i Jesus en vän, som då förtroligt skall nalkas ditt hjärta. Hans umgänge skall bereda åt dig den ljuvligaste ro och den saligaste levnad. Blir du så lycklig att vinna bekantskap med honom, så skall du i hans sällskap icke ledsna, och du skall icke tröttna att i ordet höra hans tal. Evad jordisk brist som kan påkomma, skall du till din själ i honom hava alltid nog. Varje offer, som du gör honom i försakelsen av något jordiskt, som du lämnar för hans skull, skall han av nåd vedergälla dig redan här i tiden med utsäglig frid, och med salighet i all evighet. Amen.

Nittonde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 9: 1—8.

Om honom bära alla profeterna vittnesbörd och betyga att var och en som tror på honom skall få syndernas förlåtelse genom hans namn. Apg. 10: 43.

[Här märkes *först*] den tröstliga saken, att var och en som tror på Jesus, skall få syndernas förlåtelse.

Den tröstliga saken, att det är förlåtelse att få, så att straffet ej är alldeles oundvikligt, och människorna således icke äro såsom djävlar, redan från början förkastade. Den tröstliga saken, att syndernas förlåtelse är att få endast genom tron, som Gud själv verkar, och icke genom något verk eller gärning, som människan själv skulle uträtta eller verka.

[Här märkes för det *andra*] det hugneliga vittnesbördet, som alla profeterna bära därom.

Vittnesbördet är av Gud bekräftat. [Bekräftat] med ed, så att det skall vara dess vissare, både om återlösningen, Ps. 110: 4, och om dess tillämpning. *Så sant jag lever, säger Herren, Herren, jag har ingen lust till den ogudaktiges död, utan fastmer därtill att den ogudaktige vänder om från sin väg och får leva, Hes. 33: 11.*

[Vittnesbördet är ock bekräftat] med under, så att man skall vara därom viss, att både eden och vittnesbördet är av Gud.

[Vi märka ock] detta vittnesbörds mångfaldiga upprepande.

Ä m n e:

Syndernas förlåtelse.I. *Synderna.*

1. [Först påpekas] syndernas vederstygglighet, som gör att Gud ej kan inlåta sig med den människan, som uppsåtligen syndar, Jes. 59: 2.

Syndernas vederstygglighet [är] avmålade i somliga synders lekamliga påföljder, som medföra en märklig styggelse för människor, varav man kan sluta därtill, att de andra synderna äro likaså vederstyggliga för Gud, inför vilken alla synder äro lika, då Gud har belagt somliga synder med en sådan uppenbar styggelse. [Vederstyggligheten är] beskriven i Guds ord, där Gud kallar det en styggelse, som annars icke anses av människor för någon betydlig synd.

Gud kan ej inlåta sig med den människan, som uppsåtligen syndar. Guds helighet gör att Gud varken kan närma sig den människan till att meddela henne tröst, ej heller kan Gud tillåta den människan att få närma sig Gud i döden till att hos honom få ärva salighet, och ännu mindre att Gud skulle befalla de heliga änglarna att hämta henne till sig, varför utan hon icke kan komma så långt, ej heller kan hon finna dit.

2. [Vi märka ock] syndernas fördömlighet, som gör att människan som syndar, skulle i döden bliva evigt olycksalig, och som gjorde den lame bedrövad.

Synderna äro fördömliga, eller förtjäna och ådraga människan ett evigt och oåterkalleligt straff. Att synderna äro fördömliga ser man av Guds hotelser. [Man ser det] av förskräckliga exempel på människor, som dött i sina synder, Joh. 8: 21, [och] av somligas förtvivlan, såsom en fördömmelsens försmak.

Den människa, som här i livet söker nöje, vinning eller ära av synd, råkar i plågor, saknad och förnedring, då döden kommer. Där givas väl obegripliga, men alldeles icke några fördolda nådesdomar, som skulle utfalla tvärtemot ordets ho-

telser till syndarens fördel. Där gives icke heller någon fördold omvändelse, som i dödsstunden skulle förändra människans tillstånd på ett vidunderligt sätt.

3. [Här påpekas ock] syndernas fördärlighet, som gör att människan därmed kommer allt längre bort ifrån Gud, och blir andligen lam.

Synden innefattar i sig själv en skada, och skadar människan ännu mer. Synden innefattar en blindhet och för människan allt längre bort i mörkret, så att hennes begrepp om Gud bliva allt mera förvända. Synden innefattar en gensträvighet emot Gud, varförutan människan icke kom in i det onda, och människan blir genom synden allt mera avog och fientlig emot Gud. Synden är förbunden med ett den onde andens deltagande och inflytande, varförutan synd icke kan vara möjlig; och detta inflytande blir genom synden allt större.

II. *Förlåtelsen.*

1. Synderna förlätas för Frälsarens betalnings skull.

Frälsaren har betalt för synderna, på det att synderna skola bliva förlåtna, Matt. 26: 28. Där, vid nådastolen Jesus, lämnar Gud sina nådesyttranden, Rom. 3: 25; och nu genom Jesus själv, som har makt på jorden att förlåta synder med försäkran, och icke allenast i himmelen med verklig eftergift.

2. Synderna förlätas, då människan i en sann omvändelse kommer till att tro på den Frälsaren, som har för synderna betalat; så att Jesus ser tro hos den människan, liksom Jesus såg tro hos den lame och hans hjälpare.

Till en sådan tro kommer en människa i en sann omvändelse, så att hon icke kan fatta tro i syndaglädjen, men väl i syndasorgen. Så snart där blir tro, så blir där förlåtelse, så att när där blir tillägnelse, som är verkad av Gud, så blir där tillräknande, som sker hos Gud; liksom Jesus tillsade den lame syndernas förlåtelse, så snart Jesus såg deras tro.

3. Synderna förlätas, så att de icke tillräknas till vrede eller straff.

Ibland upphör själva tuktan i tiden, liksom hos den lame, vars sjukdom upphörde så snart han fick förlåtelse.

Liksom där fanns ingen lämning av den förra sjukdomen hos den lame sedan han hade fått förlåtelsen, så är där ock efter förlåtelsen intet kvar av syndernas följder, varken vrede eller straff, Jes. 44:22: *Jag utplånar dina överträdelser såsom ett moln och dina synder såsom en sky. Vänd om till mig ty jag förlossar dig.* Jer. 31:34: *Då skola de icke mer behöva undervisa varandra, icke den ene brodern den andre, och säga: »Lär känna Herren»; ty de skola alla känna mig, från den minste bland dem till den störste, säger Herren. Ty jag skall förlåta deras missgärning, och deras synd skall jag icke mer komma ihåg.*

4. Med syndernas förlåtelse följer rättfärdighet, barnskap och arvsrätt till ett evigt liv. Syndernas förlåtelse medför ej blott liknöjdhet hos Gud, utan faderlig kärlek. Icke blott frihet för straff, utan ock nådelön.

5. Genast efter syndernas förlåtelse följer samvetsfrid, som fortfar så länge syndaförlåtelsen varar.

Där kan väl påkomma oredig oro, som ger vika för bönen; men för Guds lags klara dömande är människan fri. Människan har en invärtes stillhet som ökas av ordet, med bönen och genom den heliga nattvarden, och har med sig en allt större redighet, så att där icke en gång blir tvivelsmål om barnskapet under den tuktan som förekommer under den dagliga bättringen.

6. Syndaförlåtelsen varar så länge tron är hos människan kvar.

Tillämpning. Har du väl känt synderna, så att du kan hava trott syndernas förlåtelse? Ty ingen kan veta vad värde där ligger uti syndernas förlåtelse, utan den som vet vad styggelse där är i synden, vad fördömelse där följer med synden, och vad själafördärv som där kommer av synden. Amen.

Tjugonde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 22: 1—14.

Välsignad vare vår Herres, Jesu Kristi, Gud och Fader, som i Kristus har välsignat oss med all den himmelska världens andliga välsignelse, såsom han ju, förrän världens grund var lagd, har utvalt oss i honom till att vara heliga och ostraffliga inför sig. Ef. 1: 3, 4 . . .

Ä m n e:

Utkorelsen till evinnerligt liv.

I. *Varav det beror att en människa är utkorad.*

1. Att en människa kan vara utkorad, grundar sig på Frälsarens återlösning, varför ock de utkorade sägas vara utvalda i Kristus, eller på grund av Frälsarens Kristi förtjänst . . .

Utkorelsen är Guds beslut om ett fullt åtnjutande av Frälsarens Kristi förtjänst till erhållande av evig salighet för var och en människa som låter därtill förhjälpa sig; och således grundar sig detta Guds beslut allra först därpå, att evigt liv är av Jesus förvärvat, då Frälsaren har med sin lydnad förskaffat de första bevekande skälen, som förmå Gud att taga detta beslut.

2. Att en människa är utkorad, grundar sig på Guds eviga förutseende om den människan, att hon låter omvända sig, och sedan låter bevara sig i tron på Jesus intill änden, Rom. 8: 29. Därför står läran om utkorelsen uti vårt evangelium närmast intill det uti evangeliet, som framställer antagandet av nådekallelsen, iklädandet av bröllopskläderna, och ingåendet i bröllopssalen.

Utkorelsen är således icke något ovillkorligt beslut som Gud skulle hava fattat utan avseende på människans förhållande. Utan det stöder sig på Guds allvetande förutseende om en människas tillkommande omvändelse och bevarande, varuti Gud icke kan bedraga sig. Som både människans omvändelse och bevarande huvudsakligen beror av Guds nåd, så att ingen människa varken kan omvända eller bevara sig själv; så är utkorelsen en Guds nådehandling, som beror av Herren, och sker av blott nåd. Den grundar sig således till verkställigheten och utförandet på omvändelsen i sammanhang med bevarandet; eftersom bevarandet icke kan äga rum utan omvändelse, och omvändelsen utan bevarandet är icke ensamt tillräcklig till utkorelse.

3. En människas utkorelse beror så till vida av henne själv, att det är hon själv som gör att hon icke är utkorad [då hon så icke är].

II. *Varuti det visar sig att en människa är utkorad.*

1. Ut i ett tidigt, allvarligt och ståndaktigt sökande och farande efter Guds rike och det eviga livet. Detta framställes i evangelium under liknelse av dem som antogo kallelsen och påklädde sig de . . . tillbudna bröllopskläderna.

Gud bringar sitt eviga råds beslut till verkställighet uti den av Gud utstakade nådesordningen, så att Gud kallar de utkorade, likasom Gud kallar dem som icke äro utkorade, Rom. 8: 30. Ehuru där ock kunna finnas ibland de utkorade sådana, som först inpå slutet av sin levnad hava börjat söka efter Guds rike, såsom där ock kan givas sådana som begynna vackert i sina unga år, och sedan vända tillbaka; likväl kan det sägas om största delen av de utkorade, att de, åtminstone medan hälsodagarna ännu varade, hava börjat söka efter Guds rike. Allvar och ståndaktighet hava en oskiljaktig förbindelse med utkorelsen, så att, om änskönt där kunna givas utkorade, som i början visa försummelse och ostadighet, så måste det med dem komma både till allvar och ståndaktighet, om de skola komma till salighet och vara utkorade.

2. Då en människa förmår att genomgå stora frestelser, så är det ock ett tecken till utkorelse.

Frälsaren har i Matt. 24:24 utmärkt de utvalda såsom de där icke kunna bliva förförda uti den sista och största förförelsen, nämligen den antikristiska; och i Upp. 13:8 utmärkt de utvalda såsom de där icke heller med den svåraste förföljelse låta förmå sig till avvikelse från Herren. Ånskönt där givas utkorade som icke komma att gå igenom några ovanliga frestelser, och även utkorade, som uti frestelsen avfalla, såsom David och Petrus; så gives likväl ingen utkorad, som icke har kommit i en sådan frestelse som för hans upphunna nådemått har varit stor nog, och som icke har antingen gått den igenom, eller ock, om han i den frestelsen har avfallit, har han blivit upprättad igen, och sedan gått rätteligen igenom ett nytt prov. Ånskönt således svaghet i frestelsen icke är ett bevis emot en människas utkorelse, så är däremot styrka till frestelsens genomgående ett kännetecken därtill, att människan är utkorad; ty när hon har kunnat gå igenom ett svårt försök, så giver det ett tröstligt hopp, att hon också går igenom andra dylika, och således bliver framhårdande intill änden, eller att hon är utkorad.

3. Framhårdande i tron inemot själva dödsstunden.

Då en människa framhårdar i tron inemot de sista stunderna av sin levnad, så är det tecken därtill, att hon också framhårdar då den sista stunden kommer; ty såsom inga yttre medel och omständigheter då kunna verka på människan, så kan varken omvändelse eller avfall då äga rum, utan människans tillstånd förbliver sådant det då är. Dödens annalkande är således, för en själ som står i tron, ett tröstligt kännetecken därtill att hon är utkorad.

III. *Vad där är för en människa att iakttaga, på det hon må bliva förvissad därom att hon är utkorad.*

1. En människa som fattar bekymmer om sin salighet, skall icke begynna med omsorgen rörande sin utkorelse.

Ehuruväl utkorelsen är en sak som kan och bör sätta den sorglösaste människa i eftertanke; så bör en sådan själ, som har råkat i salighetsbekymmer, likväl icke så alldeles uppehålla sig därvid, att hon skulle vilja begynna sin omvändelse därmed, att forska uti sin utkorelse, för att få veta om hon

är utkorad; ty detta kan en människa icke få veta strax, utan först i fortgången av hennes vandring på livets väg.

2. En människa som är bekymrad rörande sin utkorelse, bör däremot fara efter omvändelse, samt därefter vara sorgfällig om sitt bevarande i den undfångna nåden, likasom hon med denna sin flit i bättring och gudaktighet nu först skulle bereda sin utkorelse; 2 Petr. 1: 10, 11.

Efter Guds sätt att handla uti en människas salighetssak, är utkorelsen det första som Gud i den saken företager sig med var och en människa särskilt; men såsom Guds sätt att handla är i alla avseenden helt olika den väg som tillhör en människa att gå i denna saken, Jes. 55: 8, 9, så måste en människa som skall bliva salig, börja med det, varmed Gud i salighetssaken slutar, nämligen att omvända sig och framhärda i nåden; så kan hon tänka sig till att få sluta med det i salighetssaken, varmed Gud från evighet har gjort början, nämligen att få gå in uti evinnerligt liv, och således se sig vara utkorad. Därför bör en uppväckt människa börja med att söka efter salighet, med sådan flit och allvar, likasom det vore nu först hon med ett sådant sökande skulle bereda sin utkorelse; ty om hon därmed fortfar intill sin levnads ände, så är hon visserligen utkorad, men utan ett sådant sökande kan hon icke vara det.

3. I övrigt bör en sådan människa som är bekymrad om sin utkorelse, lämna denna saken uti Guds hand, som visserligen handlat med lika så stor barmhärtighet och kärlek, då han har avgjort denna saken uti sitt fördolda, hän uti evigheten bortgömda råds beslut, som han har handlat här i tiden uppenbarligen uti människornas återlösning, och ännu här i tiden handlar vid människornas kallande och förande till salighet.

Gud kan icke hava härutinnan beslutat något som skulle vara stridande, varken emot Guds barmhärtighet, eller emot Guds rättvisa; så att häruti icke är något att befara för en trogen själ, ehuru djävulen söker att härmed förfärligen skrämma dem. Gud kan icke vara sig själv olik, så att det skulle hava annorlunda tillgått vid en människas utkorelse,

än på ett sätt som överensstämmer med människans förhållande på salighetsvägen, ehuru djävulen söker att sätta denna saken, för dess fördolda beskaffenhets skull, på ett ovisst vågspel; ty grunderna för en människas utkorelse äro uppenbara till deras visshet, och därför är den därpå byggda utkorelsen lika säkert överensstämmande med dessa grunder, fastän utkorelsen är fördold i sig själv. Därför, så visst det i allmänhet är uti återlösningen och nådesordningen, att alla människor äro återlösta, och att alla de som ända till slut gå fram uti nådesordningen, bliva bevarade till salighet, så att de just äro de utkorade; så visst är detta ock om var och en människa särskilt, som låter omvända sig, och sedan intill änden bevara sig, att hon är utkorad.

Tillämpning. Du som aldrig frågat efter din utkorelse, du har mycken anledning att frukta att du icke är bland de utkorades antal; och om du intill din levnads slut icke därefter frågar, så är du visst icke av de utvaldas hop. Du må veta och besinna, att ditt hjärtas hårdhet och obotfärdighet icke en gång ifrån evighet har varit Herran obekant och fördold, och du bör påminna dig, att Gud vid människornas utkorelse eller förkastelse har allraförst gjort avseende på människornas botfärdighet eller obotfärdighet, samt uppå deras framfarande i det ena eller det andra. Gud har väl från evighet förut sett det som du nu gör, att du, likasom männen i evangelium, förkastar eller försummar, eller ock missbrukar Herrens tillbudna nåd; men likväl är det du som förkastar, försummar och missbrukar denna nåden, och därför att du så gör, därför har Gud sett det förut som du nu gör; och om du fortfar att allt intill din levnads ände så göra, så har Gud ock beslutat, att du icke skall vara bland hans utkorade. Ack du sorglösa själ! Fördrista dig då icke att av Guds förutseende taga dig en ursäkt för din hårdnackethet, eller ett stöd för din bekymmerslöshet. Tag dig hellre härutav en anledning till omtanke och bekymmer om din eviga frälsning, så att du kommer på den frågan: manne jag är av Gud utkorad till evinnerligt liv?

I ostadiga själar, som än ären rörda av Guds ords kraft, och än åter ären försoffade uti säkerheten; I som den ena tiden

visshet härutinnan: låt Guds Ande få [utföra sitt verk hos dig], så är du [utkorad] . . .

I mina kära, som väl [haven erfarit Guds Andes verk i edra hjärtan], men än icke haven fått detta högre vittnesbörd av den Helige Ande, eder förmanar jag att fara därefter, 2 Petr. 1: 10. Men om I ock icke hinnen därtill så snart, som I åstunden, så veten, att vissheten har sina grader. Den första är vissheten om barnskapet, den andra större om utkorelsen. Liksom Gud ibland förhåller den förra, änskönt han redan skänkt människan barnskapet, emedan han ser förut, att den skulle av henne missbrukas, så att därigenom själva barnskapet råkade i våda; likaså är det tecken därtill, att du än icke är nog uppriktig, allvarlig, stadgad och beprövad, att Gud kan betro dig upptäckten av det, som om dig står upptecknat i livets bok. Detta bör ödmjuka dig och driva dig till mera flit i ordet, mera allvar i bönen, mera enfald i tron, mera uppriktighet i försakelsen, mera iver i striden och mera vaksamhet i umgängelsen, att de hinder, som ligga i vägen för [den högre vissheten], måtte bliva röjda ur vägen. Men sök den icke utom din Frälsare, icke i något eller för något ditt eget, utan av Guds blotta nåd för din Frälsares skull; icke [i den tanken] att om du blir sådan eller sådan, så väntar du dig denna [vissheten], utan [besinna] att det är en salighet, som din Frälsare förvärvat, som Gud gärna unnar dig, och som han giver, så snart han fått till dess emottagande så bereda din själ, att den [vissheten] icke skadar. Emellertid kan du likväl vara utkorad, fast du icke ännu blivit därom förvissad, och hava mycket gagn av själva denna ovissheten, ty då du vinnlägger dig [om att bliva utkorad], har du därav den fördelen, att du därigenom varder förvarad för svåra syndafall, vilka väl icke kunna upphäva utkorelsens trygglighet; men är dock bättre att undvika [dem], . . .

I som fått denna [högre vissheten], bedröven icke Guds Helige Ande, vilken I haven undfått såsom ett insegel till förlösningens dag, Ef. 4: 30.

Tjugoförsta söndagen efter trefaldighet.

Joh. 4: 46—53.

Om I icke haven tro, skolen I icke hava ro.

Uti sådana ord underrättade Herren Gud Konung Ahas och det judiska folket huru de genom brist på tro skulle komma i saknad av den hjälp, som de annars kunde få . . . Jes. 7: 9.

Frälsaren Kristus har förvärvat allt vad till salighet hör och utlovat det i sitt ord; men detta hans löfte måste anammas med tron av den människan, som skall bliva salig. Frälsaren Kristus har förvärvat allt det, som till salighet hör, ty han har utstått allt det lidande, som hör till bortskaffandet av den eviga fördömsen; och han har förvärvat all den rättfärdighet, som hör till den eviga salighetens ernående. Men där måste byggas på denna av Frälsaren Kristus lagda grunden . . . Var och en som skall bliva frälst, måste komma därtill, att med tron tillägna sig hans vunna frälsning . . .

Ä m n e:

Den sanna trons outhärlighet och saliga nytta.

I. *Den sanna trons outhärlighet såsom bestående däruti, att människan icke kan få det hon icke kan tro, huru outhärligt det ock för henne är.*

1. Det är outhärligt för en människa att bliva salig när hon dör; ty hon måste en gång dö, och hon kan icke bliva salig när hon dör, om hon icke kommit till en sann tro, medan hon levde. Vår Frälsare har betygat detta, sägande: *den som icke tror, han skall bliva fördömd*, Mark. 16: 16.

När en människa skall dö, så skall hon antingen bliva salig eller fördömd; ty där är då icke mera något uppskov under Guds tålmod, såsom där under livstiden varit. Var och en människa måste oundvikligen en gång dö, och således kommer det med henne en gång till avgörande emellan salighet och fördömmelse. En ostrafflig levnad kan icke tillfredsställa Guds rättfärdighets stränga fordringar; därför behöver en människa att uppfylla dem med sin Frälsares oändliga förtjänst. Men däruti kan hon endast genom tron få del; och därför är hon evigt förlorad, om en sådan tro i döden hos henne saknas. Om ock ett Guds verk har varit hos en människa börjat, är hon dock icke därmed i döden behållen för vreden, om hon icke genom tron har fått sin Frälsares försoning sig tillräknad, utan hon far bort till fördömmelsen, emedan hon låtit Guds ord fara, så att det icke kunnat föra henne till en sann tro. När då en människa i döden icke kan tro saligheten på det sättet, som Guds ord kallar att tro, så kan den människan icke heller få den saligheten av Gud, som hon icke tror, när hon icke tror den genom den Helige Andes verkan.

2. Det är outhärligt för en människa att komma till en invärtes frid här i livet, ty det mänskliga livet är fullt med utvärtes oro, och hon kan icke komma till en invärtes själens frid utan att hon kommer till en sann tro. Lugnt kan väl en människa insomna i kvalmet av medgångarna och i skuggan av människoynnest; men snart väckes hon av motgångsstormarna eller av samvetets ängslan. Till det mesta blir därför hennes levnad så beskaffad, som Job beskriver den i Job 14: 1: *Människan, av kvinna född, lever en liten tid och mättas av oro.* Förgäves traktar hon efter att komma till ro om hon icke först vinner frid inom sig själv i sitt hjärta genom en sann tro. Vår Frälsare är allena den, som har skaffat den rätta stillheten, och därför säges om honom i Ef. 2: 14 att *han är vår frid.* Har då en människa icke del uti honom genom en sann tro, så har hon icke heller någon rätt ro; utan likasom det icke är den rätta friden hon väntar sig, så blir det icke heller den rätta friden som hon får; ty det är icke den rätta friden som hon tror. Såsom havets vågor kastas

hon hit och dit av livets stormar, såsom profeten Jesaja beskriver det: *de ogudaktiga äro såsom ett upprört hav, ett som icke kan vara stilla, ett hav vars vågor röra upp dy och orenlighet. De ogudaktiga hava ingen frid, säger min Gud, Jes. 57: 20, 21.*

3. Det är outhärligt för en människa att hava tillgång till någon rätt tröst här i livet, ty hon råkar här i livet i mycken bedrövelse; och hon kan icke komma till någon rätt tröst utan att hon kommer till en sann tro. Konungsmannens höga stånd kunde icke fria honom från bedrövelsen över sonens iråkade sjukdom. Så inträffa här i livet flera slags bedrövelser, emot vilka icke gives någon annan tröst än den, som hämtas ur samma källa där konungsmannen hämtade sin, då han kom till Jesus och bad honom om hjälp. Likasom konungsmannen ej kunde bliva tröstad så länge han ännu väntade att genom ett synbart under få se sin son återställd, så att Herren Jesus därför sade till honom: *Om I icke se tecken och under, så tron I icke*; likaså kan en bedrövd människa icke fatta den trösten, som hon icke kan tro, utan den slinter förbi hennes hjärta och hon blir lämnad tröstlös i sin bedrövelse. Har en människa icke fattat den trösten i sitt hjärta, att Gud vill förlåta henne synderna och vara hennes Fader för sin Sons skull, så kan hon icke heller fatta den trösten i sitt hjärta, att Gud skulle vilja hjälpa i den jordiska nöden, i vilken hon råkat, ehuru Gud har givit de nödlidande som tro och i tron anropa honom många försäkringar om hjälp, såsom det heter i Ps. 50: 15: *åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig, och du skall prisa mig.*

II. *Den sanna trons nytta bestående däruti, att det människan tror, det får hon, och ändå mera än hon tror.*

1. När en människa låter förmå sig att sätta tro till Jesu ord, så bliva de på henne uppfyllda, att hon får det hon tror. När konungsmannen trodde Jesu ord, . . . så blev hans son helbrädda i samma stund; varom han till sin tros ytterligare stadfästade blev underrättad på hemvägen av budskapet, som kom honom till mötes och sade till honom: *din son kommer att leva.* Likaså vinner en människa fullbordan av det hon

tror. Jesu ord verka på hennes hjärta för att bringa henne till att tro dem. När då människan tager emot en sådan ordets verkan, och tror ordet, så går det på henne i uppfyllelse, så att hon får det hon tror. Därför hördes av Jesus vid flera tillfällen den tillsägelsen: *såsom du tror, så må det ske dig; ske dig såsom du vill*; och det skedde alltid så som de hade trott och som Jesus hade sagt.

2. När en människa sätter tro till Guds löften om syndernas förlåtelse genom Guds Sons namn, så bliva synderna henne förlåtna, och hon varder därmed rättfärdig, och bliver upptagen till ett Guds barn, fastän hennes tro icke ännu sträcker sig till rättfärdiggörelsen och barnskapet. När en människa tror att hon skall få sina synder förlåtna, för Guds Sons frälsarenamns skull, så bliva alla hennes synder henne tillgivna, ty så är det lovat i Apg. 10: 43, att *var och en som tror på honom skall få syndernas förlåtelse genom hans namn*. Eftersom Guds Son är försoningen för hela världens synder, så gives det ingen syndaskuld hos människan, som icke blir hos Gud efterskänkt; liksom det gives ingen syndaskuld i världen, som icke är av Guds Son betald. När människan tror att hon för Guds Sons skull skall slippa fördömsen, så blir hennes fördömsedom upphäven; ty eftersom hon genom tron är vorden intagen i vår Frälsares delaktighet och gemenskap, så har hennes ställning blivit sådan, som aposteln Paulus beskriver den i Rom. 8: 1 sägande: *Så finnes nu ingen fördömselse för dem som äro i Kristus Jesus*. När en människa fått sina synder förlåtna därigenom, att hon med tron tillägnat sig sin Frälsares försoning, så bliver hans rättfärdighet med det samma henne tillräknad; ty fastän hon icke med sin tro kan sträcka sig därtill, att hon också skulle bliva rättfärdig för Gud, så följer likväl delaktigheten av vår Frälsares rättfärdighet lika oskiljaktigt med delaktigheten av hans försoning, som hans försoning och rättfärdighet icke kunna skiljas från varandra, eftersom han som är vår försoning också därjämte är Herren vår rättfärdighet. Dessa två stycken förbinder aposteln Paulus med varandra då han säger om vår Frälsare: *Den som icke visste av någon*

synd, honom har han för oss gjort till synd, på det att vi i honom må bliva rättfärdighet från Gud, 2 Kor. 5: 21. När en människa inför Gud blivit frikänd från fördömsen, därigenom att hon förtröstar på honom, som har skaffat befrielse från fördömsen, så blir hon med detsamma upptagen till ett Guds barn; ty likasom fördömsen är i Guds lag hotad för olydnaden, som funnits hos människan, så har Frälsaren Kristus med sin lydriad förvärvat barnskapet och arvedelen i det eviga livet, vilket är i Guds lag lovat. Dessa tvenne stycken sätter aposteln Paulus tillhoppa med varandra, då han säger i Gal. 3: 13, 14: *Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse för vår skull. Det är ju skrivet: »Förbannad är var och en som är upphängd på trä». Vi friköptes, för att den välsignelse som hade givits åt Abraham skulle i Jesus Kristus komma också hedningarna till del, så att vi genom tron skulle undfå den utlovade Anden.*

3. När en människa tror att hon skall slippa djävulens övermakt och varda en Guds tjänare, så bliver hon utrustad med den Helige Andes gåvor, och varder alltmera hulpen fram uti en andlig förkovran, fastän hon med sin tro ej kan sträcka sig längre fram än till första början av livets väg. När en människa tror, att hon skall bliva uttagen från djävulens rike, och varda en bland Jesu undersåtar, så blir hon begåvad med Guds Ande, som skänker henne kraft av hennes Frälsare till att stå djävulen emot, då han vill hava henne till att synda. Då får hon med det samma den förmågan att kunna lyda de lagar, som Jesus har stiftat i sitt rike. Således varder på henne uppfyllt det, som hon i tron väntat sig, och som aposteln Paulus i Kol. 1: 13 säger att det vederfarits de trogna, då det heter att Gud har *frälst oss från mörkrets välde och försatt oss i sin älskade Sons rike*. Fastän somliga av den Helige Andes gåvor varda åt en eller annan skänkta i mindre mått, så att den troende människan ej kan märka att hon har några sådana bekommit, så saknar hon likväl icke någon enda av dem helt och hållet, icke heller kommer där att fattas något i måttet av den gåvan som hon behöver eller beskaffenheten av den befattningen, vartill Gud har satt henne i sitt rike.

Likaså hinner den troende människan allt mera fram på livets väg, änskönt det ibland synes för henne själv likasom hon ginge tillbaka; ty då det andliga ljuset hos henne allt-mera tilltager, så upptäcker det för henne allt flera brister och fel, vilka då först synas hava tillkommit, när hon blir dem varse, fastän de tillförene varit där, men hava varit fördolda, så att det varit för människan själv likasom de hos henne icke funnits.

Tillämpning: Oumbärligt är det för dig, o människa, att hava tron; men lika umbärligt är det för dig, att din tro är sann. Gud, som skall göra dig salig, han gör dig icke salig för det, att där finnes något hos dig, som du själv kallar tro; utan om Gud skall göra dig salig, så måste där hos dig finnas en sådan tro, som Gud själv vet vara sann, eftersom han själv har densamma hos dig verkat. Har icke detta skett så är ditt salighetshopp inbillat, likasom din så kallade tro är en blott dikt. Undra då icke därpå, att du i ditt hjärta saknar frid; ty det är den sanna tron allena, som kan giva ditt hjärta ro. Om du ock tycker dig hava kommit till någon invärtes stillhet, så kan du icke veta om icke din själaro tilläventyrs är en blott andlig slummer, så framt du icke vet om din tro är av rätta slaget. Du kan då icke heller vänta dig någon tröst, när du väckes ur sömnen av motgångarnas oväder, så framt du icke har fått din frid av Guds hand. Undersök detta i tid, ty det är för sent att då först se dig om efter en sann tro, när du [i döden] behöver den. Tag Guds ord för dig och vänd dig till Gud med din bön, så skall han upplysa dig om din tro. Om det som du hittills menat vara tro, hos dig försvinner för Guds ords ljus och för bönen kraft, så har det visserligen icke varit en sann tro som du har haft, ty den sanna tron ökas och styrkes genom ordet och bönen. Det är då en Guds välgärning och icke någon verklig förlust, att du mister en sådan vantro, som hittills har funnits hos dig. Ja, det är en Guds Andes förberedelse till den sanna tron, att den falska tron hos dig förstöres. Sätt dig då icke emot en sådan den Helige Andes verkan, så skall han därmed omsider förhjälpa dig till den sanna tron.

Kan du förstå att din hittills varande tro har varit falsk, och är du däröver bekymrad, så är detta ett Guds Andes nådeverk, som är hos dig begynt. Men du skall veta att ändamålet, som den Helige Ande därvid har, icke endast är att hos dig förstöra vantron, utan att genom vantrons utrotande bana vägen för den sanna trons upptändande i ditt hjärta. Ställ därpå din uppmärksamhet. Låt det vara föremålet för din åtrå vid Guds ords brukande, att du måtte lära veta hurudan en sann tro är; ty detta är för dig mera angeläget att veta, än mycket annat som andligt är. Det är likväl icke själva beskrivningen på tron, som är det förnämsta av trons lära. Det är ock mera angeläget för dig att lära känna din Frälsare och veta vad han för dig har uträttat, än att veta huru det tillgår då en människa kommer till en sann tro. Det behöves ock snarare för dig att hava för dina tankar de löften, som Gud i sitt ord givit dem som tro, än att hava de bekanta kännetecknen på en sann tro; ty det är genom Guds löften som du skall komma till tron, och detta är vad du först behöver; men kännetecknen på tron visa dig om du har kommit till tron, och detta blir då först för dig nyttigt, sedan du till sann tro har kommit. Men isynnerhet är det för dig angeläget att ropa till Gud därom i bönen, att han ville verka hos dig den sanna tron. Du må ock följa den åtrån efter den heliga nattvarden, som hos dig uppkommer, ty den är av Guds Ande; och den Helige Ande uppväckte visserligen icke hos dig en sådan längtan efter Herrens nattvard, om den heliga nattvarden vore för dig skadlig. Gack då till din Frälsare i hans nattvard, utan att låta hindra dig därav, att du icke vet huruvida du ännu kommit till den sanna tron, ty om du än icke därtill kommit, så skall du genom den heliga nattvarden därtill komma; ty i den heliga nattvarden kommer du till din Frälsare, och när du kommer till honom, så kommer du till tron på honom, om du går till honom i hans nattvard såsom till en Frälsare för de borttappade och såsom en förbarmare mot de elända.

Har du kommit därtill, att i Guds Sons namn tro dina synders förlåtelse, så har du visserligen kommit till den friden,

som är rättfärdiggörelsens första frukt, och därför även rättfärdiggörelsens första kännemärke. De andra trons frukter skola sedermera icke heller saknas; ty likasom du blivit rättfärdig förklarad för Gud och är vorden upptagen till Guds barn, fastän du icke ännu har därom fått någon visshet, så skall du ock få tröst i bedrövelsen, när bedrövelsen kommer, och hjälp i nöden, då du råkar däruti, fastän du icke ännu väntar det i andens frimodighet. Herrens mildhet skall icke tillbaka bliva, fastän din tro icke förmår genast att gå så långt fram; ty likasom Gud förmår göra långt mer än allt vad vi bedja eller tänka, så sträcker sig hans trofasthet vida längre i välgärningarna, än du kan räcka i din klentrogenhet. Så har aposteln Paulus försäkrat i 2 Tim. 2: 13: *Äro vi trolösa, så står han troget fast vid sitt ord. Ty han kan icke förneka sig själv.* Så mycket måste där likväl vara hos dig uträttat, att du med fägnad anser de löften, som äro dig givna om de nådegåvor, som behövas till Herrens tjänst, och att du med ett glatt hopp hör löftet om rättfärdigheten och barnskapet. Då skall du likväl komma fram på livets väg, fastän du icke själv märker huru det lider med vandringen till livet. Vakta dig endast att du icke försakar Herren i misströstan, sedan du förut har övergivit Herrens ord med försummelse; ty då skulle Herrens hotelse fullbordas på dig som står näst före det nyss anförda löftet, då det heter: *förneka vi honom, så skall ock han förneka oss*; och så skulle det ske, som han genom profeten sade: *Om I icke haven tro, skolen I icke hava ro*, Jes. 7: 9. Amen.

Tjugoandra söndagen efter trefaldighet.

Matt. 18: 23—35.

Dem till vilka ljuset en gång har kommit, och som hava smakat den himmelska gåvan och blivit delaktiga av helig ande, och som hava fått smaka det goda gudsordet och den tillkommande tidsålderns krafter, men som ändå hava avfallit — dem är det omöjligt att återföra till ny bättring, eftersom de på nytt korsfästa Guds Son åt sig och utsätta honom för bespottelse, Hebr. 6: 4—6.

Innan en människa begår synd emot den Helige Ande, och därmed råkar i den förskräckliga belägenheten, att oundvikligen gå förlorad, så åtnjuter hon ett rikt mått av Herrens nådegåvor, till upplysning, evangeliskt nådedragande till tron, begåvande med den Helige Ande, smakandet av nådens sötma, och försmaken av det eviga livets härlighet, v. 4, 5.

En människa, som åtnjutit ett så rikt mått av Guds barmhärtighets rikedomar, råkar icke i det beklagliga tillståndet att oundvikligen gå förlorad, förrän hon har gått ett långt stycke fram i synd, ondska och Guds nåds förakt; icke allenast med fullt samtycke till synd, utan ock med visad fiendskap emot Jesus, hans ord och hans trogna, och med yttrat bittert förakt emot Jesus i alla avseenden, v. 6. En sådan människa går icke förlorad därigenom, att hon icke är återlöst, utan därför att hon ej kan bli omvänd, eftersom hon har gått alldeles utom gränsen av nåderiket, så att nådemedlet Guds ord icke kan på henne göra någon verkan. Detta bör vara både till varning för dem, som åtnjuta Guds nåd, att de icke vårdslösa den, och till tröst, att de anse den för tillräcklig.

Ä m n e:

**Guds barmhärtighet, som han bevisar dem som gå förlorade,
bör tjäna till både tröst och varning för alla
dem, som vilja bliva saliga.**

I. Några kännetecken, varav sannolikt kan slutas att en människa går förlorad.

1. Redan i första böjan kommer det icke med dem till något grundligt i syndaeländets kändedom.

De göra likaså dåraktiga bättringslöften, som den gäldbundne tjänaren, som sade att han ville betala alltsammans.

Härmed visar det sig att, oaktat alla Guds kraftiga slag på deras samveten, så har det likväl icke hos dem kommit till någon framgång av nådens verk till upplysning, så att omvändelse i en sådan ställning kan vara att förvänta, Hos. 10: 12, Jer. 4: 3. Om det icke kommer med dem till ett annat plöjande, eller till ett annat sående, så kunna de icke vänta sig någon skörd i evigheten, som blir till salighet.

När, efter flera nåderörelsers förslösande, det blir hos människan till en vana, att självsvåldigt umgå med den kallande nåden, så är mycken anledning att frukta, att det så fortfar, såsom hos de flesta.

2. De förgäta snart den nöd, som de hava gått igenom under första verkan av deras uppväckelse.

Så snart de hava fått någon lindring från hjärtats första trångmål, så handla de på ett sådant sätt, likasom de aldrig hade varit i någon själanöd; ty de förstå icke att de ännu äro stadda i den nöden; likasom den gäldbundne tjänaren alldeles icke påmintes om den svåra belägenhet, varuti han själv hade varit stadd, oaktat hans medtjänare uti sitt bönfallande brukade samma ord, som han själv nyss förut hade nyttjat, 2 Petr. 1: 9. Där är således föga hopp om ett nytt uppvaknande, sedan människan efter det förra uppvaknandet fallit i en så djup sömn.

3. Där röjer sig hos dem en hel och hållen brist på kristlig kärlek, men däremot ett ihärdigt framfarande i det onda;

liksom den gäldbundne tjänaren tog fatt på sin medtjänare, grep honom vid strupen och, oaktat hans bönfällan, fortsatte sitt förehavandes verkställande, att med yttersta stränghet hos honom utkräva sin fordran, Upp. 22: 11.

II. *Guds barmhärtighet, som han emot dessa bevisar.*

1. Gud kallar och väcker på dessa, likaså kraftigt som på dem, som bliva saliga.

Vid början av bådas omvändelse ser det lika ut. Det gick likaså till med den tjänarens räkenskap, som kom i fångknekternas våld, som det tillgick vid de andras räkenskap, som icke hade detta öde. Jesus klappar likaså väl på den människans hjärta, som behåller det tillslutet, som på den människans hjärta, som öppnar det för honom, Upp. 3: 20. När man läser början av somliga av de judiska konungarnas leverne, som slutat illa, så finner man samma nåd vara dem bevisad, som dem som slutat väl.

2. Gud avgör med en sådan människa hennes salighets-sak, då hon låter omvända sig till en sann tro, lika fast och oryggligt på Guds sida, som därest människan aldrig någonsin skulle rygga denna saken på sin sida.

Konungen, som i evangelium omtalas, lät den gäldbundne tjänaren lös, liksom han aldrig hade skolat bliva kastad i fängelse, och efterskänkte hans skuld, såsom den aldrig hade skolat bliva utkrävd, 2 Petr. 2: 20—22. Så låter Gud en människa undslippa denna världens orenlighet, utan avseende därpå att hon sedan invevar sig däruti.

3. Gud utför icke sina vredesdomar över de avfälliga, utan att Gud först har givit dem de tydligaste bestraffningar, vilka ock hade kunnat vara för dem en anledning till bättring.

Konungen uti evangelium kallade den onde tjänaren till sig, innan han kastade honom i fängelse, och det först sedan han hade förehållit honom hans onda förfarande; men denna bestraffning synes hava varit utan verkan, efter det att konungen först därefter blev vred, och gav befallning om hans fängslande, Upp. 2: 5. Gud gör ännu några försök, såsom Jesus gjorde med Judas Iskariot.

III. *Huru de som vilja bliva saliga, böra därav hämta både varning och tröst.*

1. Till varning för alla dem, som äro av den förekommande nåden rörda, bör det tjäna, att där äro de uti det eviga fördärvet, som hava varit rörda, likasom de nu äro; så att de icke sätta ett köttsligt förlitande till sådana deras nåderörelser, menande att de därför äro Guds barn, att de äro rörda, och att de skola komma in i himmelen blott och endast med dessa deras rörelser, Luk. 13: 24—27.

2. De som hava blivit omvända, skola härav hämta den varningen, att de icke låta trögheten få så överhand, att de försumma den nåd, som har blivit dem given; ty många hava gått förlorade av dem, som redan varit omvända; såsom den tjänaren, som hade fått sin skuld efterskänkt, likväl blev till slut kastad i fängelse; ty efter han icke aktade på och värderade den barmhärtighet, som var honom vederfaren, så råkade han på nytt under konungens vrede, 2 Petr. 2: 20—22.

3. Alla uppväckta och om sin salighet allvarligen bekymrade själar kunna hämta den trösten av den barmhärtigheten, som Gud bevisar på dem som gå förlorade, att de kunna vara förvissade därom, att Gud vill giva dem tillräcklig nåd till omvändelse, som redligen söka sin salighet.

När Gud använder så mycken nåd på de ostadiga och vårdslösa själar, i den avsikt, att de skulle bliva omvända, änskönt de icke bliva det, så använder Gud visserligen likaså mycken nåd på dem, som därigenom låta hos sig uträtta omvändelse; likasom konungen också företog och avgjorde räkenskapen med dem utav sina tjänare, som icke missbrukade konungens dem bevisade nåd, 1. Tess. 5: 24.

4. De omvända kunna härav hämta den trösten, att Gud bevarar hos dem nåden, som Gud har givit dem, då Gud också giver sin rättfärdiggörande nåd åt sådana, vilka omsider alldeles förslösa den; liksom konungen också efterskänkte de andra tjänarnas skuld, vilka icke blevo kastade i fängelse, Fil. 1: 6. När Gud använder så mycken nåd på dem, hos vilka den blir förgäves, så undandrager Gud icke sin nåd för dem, som använda och förvara den. Amen.

Tjugotredje söndagen efter trefaldighet.

Matt. 22: 15—22.

Se, detta har jag funnit, att Gud har gjort människorna sådana de borde vara, men själva tänka de ut mångahanda funder (G. Ö.: många konster) . . . Pred. 7: 30.

Salomo säger att han hade funnit detta. Han hade således sökt därefter i Guds ord, och under uppmärksamhet på människornas förhållande funnit det. Den himmelska visdomen består just i en tillämpning från Guds ord på Guds styrelse. Gud hade i skapelsen utrustat människan med stora egenskaper, isynnerhet med en förträfflig förståndsgåva. Men denna har genom syndafallet blivit så fördärvad, att den numera oftast endast tjänar därtill, att människan kan vara mycket konstig uti sin ondska. I denna ondskan fortfara människorna, och visa den ibland också då, när Gud vill föra dem tillrätta. Detta vill Salomo att det skall betraktas med uppmärksamhet.

Ä m n e:

En del av de många konster som människorna söka, då Gud söker att föra dem till rätta.

I. *En del av de många konster som människorna söka, då Gud söker att föra dem till rätta genom sin gudomliga styrelse, som Gud låter dem gå igenom.*

1. Då Gud genom lidande av människor vill föra dem ut ifrån människor, så fästa de sig så mycket mera vid dem med ovänskap.

2. När Gud tager dem ut från människors ovänskap, så insnärja de sig i världens vänskap, Jak. 4: 4.

3. När Gud ville med deras jordiska trångmål driva dem att hos honom söka hjälp, så betunga de sig med jordiska omsorger.

4. När Gud giver dem en rundlig utkomst, och vill med denna sin mildhet locka dem till bättring, så fatta de kärlek till denna världen, 1 Joh. 2: 15.

5. När de komma på det väckelseprovet, att människor hindra dem, så hindra de sig själva ännu mer.

6. När Gud anstaltar så för dem, att de kunde bliva lösa från sitt tvång, så bliva de självvilligt däruti kvar. Ett tillfälle visar sig för dem, att de kunde slippa ifrån den mörka orten, varest, efter deras klagan, de saknade alla tillfällen att söka Guds rike; men då vilja de icke lämna det stället. När den tiden kommer, att de kunde bliva lösa utur den trälaktiga tjänsten, där de förhindrade sin frälsning, så låta de övertala sig att binda sig på nytt.

7. När Gud låter dem ha hälsan, så tycka de att de hava god tid till att framdeles göra bättring, synda således på nåden och göra sig därvid räkning på den tillkommande omvändelsen. Gud lämnar dem med hälsodagarna tillräcklig tid till att göra bättring, men de giva sig tid att synda och försumma bättringen.

8. När Gud låter döden visa sig för dem genom sjukdomar, varuti de råka, så vilja de hava nåd med rövaren på korset, utan att de vilja göra samma bättring som han. Gud gör med sjukdomen den sista påminnelsen om en sann bättring, men de vilja utan bättring hava nåd.

II. *En del av de många konster som människorna söka, då Gud söker att föra dem till rätta genom sitt ords lära, som han låter dem få höra.*

1. Predikoämbetet, som för Guds ord, är det medel, som Gud brukar att föra människorna till rätta; men härvid bruka de många konster.

Om Gud har låtit dem få sådana lärare, som hava ringa ämbetsgåvor, så söka de uti denna omständigheten tröst och stöd, under det de beropa sig därpå, och tala mycket därom, att de hava dåliga och svaga präster. Gud ville

då att de skulle söka med rannsakande i Guds ord, att genom ordets läsande bekomma det, som de icke kunna få genom ordets hörande.

Om Gud har låtit dem få en sådan lärare, som har någorlunda ämbetsgåvor till att föra Guds ord, men hos vilken där visa sig uppenbara synder, så stödja de sig vid hans ogudaktiga levnad, och föra det allmänna talet, att det icke kan vara så farligt att så leva, när prästen lever på samma sätt.

När Gud bortrödjer den förargelsen, och sänder en lärare, som för ett ärbart leverne, och dessutom har någorlunda ämbetsgåvor, så anse de en sådan lärare för en hugsvallespredikant, för det han för ordet på ett klingande och behagligt sätt, fastän i grunden lamt och ovarsamt. De tala ofta därom, att de hava Guds ord rent och klart, fastän de med sin orena smak icke kunna urskilja vilket som är rent Guds ord, och ändock de med sina blinda ögon icke kunna se det som är klart.

Skickar Gud då till dem en upplyst och omvänd lärare, som både är oförvitlig i sin vandel, och som för Guds ord med eftertryck, så söka de därvid många konster. Om Herren giver den läraren nåd att med tålmod fördraga dem, så att han lämnar dem fritt tillträde, och med vänlighet bemöter dem, så tänka de att det står rätt till med dem, för det att läraren icke oupphörligen straffar dem. Bliva de åter av läraren straffade för sådana synder, som blivit uppenbara i deras leverne, så beropa de sig på Guds nåd emot de största syndare, och påstå att de icke kunna bliva av Gud förkastade, eftersom de hava en Frälsare, som har lidit och dött för dem, så väl som för alla andra. Uppenbarar Gud deras tillstånd för läraren genom deras tal, så beropa de sig på sitt hjärta, varest de föregiva att de mena det långt bättre än de kunna med orden utföra det. De beklaga sig däröver, att de icke hava någon talemått, så att de kunna tala läraren till nöjes, och de begära av läraren att få veta huru de skola säga, så att de måtte tala rätt. Om läraren likväl förföljer dem i deras mörka vrår, då han vederlägger

deras motsägelser, så anse de det för ondska, beklaga att läraren har blivit ond på dem, och bedja honom om förlåtelse, fastän de tillika yttra sig att de icke veta vad de hava gjort honom emot. Giva de något med sig, så att de låta förmå sig till någon bekännelse, så sker det likväl endast till hälften, varvid de ock som oftast hava den sneda avsikten, att läraren skall fatta en god tanke om dem, och tro dem i allt vad de säga, även då de tala illa om andra, eftersom de om sig själva bekänna det som är felaktigt.

2. De söka många konster då Gud söker att föra dem till rätta genom vanliga kristna, som icke äro i predikoämbetet.

När de således icke kunna få medhåll av läraren, utan Gud giver honom nåd att tilltala dem på något när lika sätt, som Jesus tilltalade herodianerna i evangelium, då han sade till dem: *Varför söken I att snärja mig, I skrymtare?* så taga de sin tillflykt till andra kristna, om vilka de hava den tanken, att de icke äro så grannsynta som läraren. Även härunder har Herren sina fördolda vägar att föra människorna till rätta, ty Gud har låtit dessa redliga själar bli kringsspridda ibland världsmänniskorna, för att vara dem till upplysning och övertygelse; men också härvid söka de sina konster.

Bliva de upptagna uti redliga sjäalars umgänge, så finna dessa oredliga människorna på den konsten, att de därför anse sig vara rättskaffens kristna.

När Gud på det sättet söker att föra dem till rätta, att Gud giver sina barn en andlig skarpsinnighet, till att kunna upptäcka det haltande väsendet hos dessa falska vännerna, så beklaga dessa sig däröver, att alla deras vänner äro dem emot och döma dem.

När de redliga själar icke vilja godkänna dessa haltande kristna, utan säga dem rent ut sanningen, så slå de sig till den säkra världen, i synnerhet av det fariseiska slaget, eller till vilsefarande människor, dem de berömma och godkänna, på det att de återigen skola bli berömda och godkända.

III. *En del av de många konster som människorna söka, då Gud söker att föra dem till rätta genom den Helige Andes nådeverkningar, som Gud låter dem erfara.*

1. De nåderörelser, som dessa oredliga människorna av Guds ord få erfara innan deras hjärtan tillhårdnat, dem pläga de avfärda med ett löst berömmande. Jesu fiender hade säkert tillförne känt kraften av hans ord, men de avgjorde då som nu alltsamman med ett beröm: *Mästare, vi veta att du är sannfärdig och lär om Guds väg vad sant är, utan att fråga efter någon; ty du ser icke till personen.* Likaså, när människorna hava varit av Guds ord rörda, avfärda de saken därmed, att de yttra sig om det Guds ordet som de hava hört, att det var en vacker predikan; och likaså, då de hava läst någon av en upplyst lärare författad skrift, så lägga de boken ifrån sig med det omdömet, att det måtte hava varit en mycket upplyst man, som har skrivit en så vacker bok.

2. När Gud ändå låter sin nåd söka dem, så att de bliva ängsliga och oroliga, så gå de till den heliga nattvarden, varuti de endast söka en konstig utväg att bliva kvitt sin ängslan. De vilja därmed försona sig med Gud, som de säga. De mena sig göra Gud en tjänst därmed, för vilken de vänta sig att Gud skall göra dem den tjänsten igen, att förlåta dem alla deras synder; så att de göra sig förtjänta av samma förebråelse som Herren gjorde judiska folket, då han sade genom profeten: *Vad har min älskade att göra i mitt hus, då hon, ja, hela hopen, övar sådan skändlighet? Kan heligt kött komma såsom offer från dig?* Jer. 11:15.

3. När detta icke vill hjälpa, utan de äro efter nattvardsgången lika ängsliga och oroliga, eftersom Gud visar dem att deras leverne icke är rätt, så finna de på den konsten, att de förbättra sitt leverne till hälften och göra sig vissa regler till att iakttaga en slags måtta i synden.

4. Ibland låter Gud dessa människorna råka i svåra frestelser, vilka härröra ifrån den onde anden, och varmed Gud ville lära dem att giva akt uppå deras andligen döda tillstånd; men de söka många konster att, dels genom naturliga bote-medel och dels genom vidskepelse, bliva kvitt sin ängslan, och att skilja sig från sina svåra frestelser.

Tillämpning. Om du har kunnat känna igen några av de många konsterna som människorna söka, då Gud söker att

föra dem till rätta, se, då är även denna övertygelsen ett Guds nådiga bemödande att föra dig till rätta. Denna övertygelsen om dina förra krokiga vägar, på vilka du har vandrat, se, det är ett Guds nådesförsök att föra dig på rätta vägen. Tag dig då till vara att ditt hjärtas konstighet icke på nytt blandar sig häruti, så att du av själva denna Guds nådekallelse tager anledning till nya konster, ty då gå Jesu ord på dig uti en beklaglig fullbordan: *om ditt öga är fördärvat, då bliver hela din kropp höljd i mörker. Är det nu så, att ljuset, som du har i dig, är mörker, huru djupt bliver då icke mörkret!* Matt. 6: 23. Om ditt hjärta är för denna stunden uppriktigt, så kommer det av den uppväckande nåden, som för denna stunden verkar på ditt hjärta. Förvara denna nåden med bönen och med Guds ord, ty annars återkommer den gamla falskheten, och du söker upp antingen någon av de gamla konsterna, eller finner du på några nya. Jag vill ock slutligen lägga på ditt hjärta de Guds orden: *Den som är vis, han akte härpå; den som är förståndig, han besinne detta. Ty Herrens vägar äro rätta och på dem vandra de rättfärdiga, men överträdarna komma där på fall,* Hos. 14: 10.

Hämten ock härutav tröst, I redlige själar, som icke söken några konster uti eder salighetssak. Hör och märk att Herrens vägar äro rätta. Djävulen söker väl att med många konstiga frestelser göra Herrens vägar för eder krokiga; men om I icke söken några konster, så bliva Herrens vägar rätta, som de äro i sig själva, och djävulen kan med alla sina konster icke ändra dem. Herrens vägar äro dock och bliva sådana, att de rättfärdiga kunna vandra på dem. Såsom Herren har gjort edra hjärtan utan all konst, så är ock Herren själv utan all konst. Så beskrives Gud av Moses uti hans sång i 5 Mos. 32: 4: *En trofast Gud och utan svek, rättfärdig och rättvis är han.* Så har Gud ock inrättat salighetssaken så, att den visst icke är någon konstig sak. I behöven då icke frukta att några konstiga snaror ligga för er i vägen. Om I ock skullen råka ut för sådana, så vill Herren upplysa er, så att I skolen kunna taga er till vara för dem. Amen.

Tjugofjärde söndagen efter trefaldighet.

Matt. 9:18—26.

Och apostlarna sade till Herren: »Föröka vår tro» . . . När Frälsaren Kristus hade förmanat sina lärjungar till att bevisa kärlek emot de felande, emot vilka det är svårast att bevisa den, så insågo de att denna brist härrörde av brist på tro, och bådo därför: *föröka vår tro*, Luk. 17:5.

1. Trons första begynnelse visar sig i en angelägenhet om tro. Så var det hos Jesu lärjungar, då de bådo om trons förökelse, att tron var dem en kostbar skatt, varav de icke kunde få nog. Så är det ock hos alla Jesu rätta lärjungar, som fara efter tro, Jer. 5:1, ty där är icke hos en människa ett rätt begrepp om tro och tillika angelägenhet om tro, utan att där är ett Guds nådeverk i den människans hjärta.

2. Trons började förkovran visar sig uti en visshet, som människan har i det som rör tron. Så voro Jesu lärjungar vissa därom, att de hade tro, då de bådo om trons förökande. Så är där ock hos den troende människan åtminstone den vissheten, att hon skall framdeles komma till tron, om hon än icke vet ännu därav, att hon är redan därtill kommen . . .

3. Hos alla Jesu trogna finnes insikt på deras brist på tro, och angelägenhet att få denna bristen avhulpen. Så var det hos Jesu första lärjungar . . . En av Jesu nuvarande rätta lärjungar anser bristen på tro att hos sig vara den största av alla hans brister. [Han] skryter icke med sin starka tro, såsom de oomvända människorna göra i sin säkerhet, . . . Upp. 3:17. . . . Jesu rätta lärjungar vilja icke bliva kvar uti sin tros svaghet, såsom de oomvända människorna i sitt

skrymteri tala om sin svaga tro i den avsikten, att de icke vilja hava någon starkare tro, än den svaga tron som de hava . . .

Ä m n e:

En kristlig undervisning därom, huru de som kommit till trons begynnelse, skola komma till trons förökelse.

I. *De som vilja komma till trons förökelse, skola vaka däröfver, att de icke må komma uti den förra otrosräddhågan.*

1. De som kommit till tron, hava hunnit till en börjad dristighet, ty en sådan dristighet utgör den sanna trons väsende.

En sådan dristighet fanns hos den sjuka kvinnan, som i evangelium omtalas. Genom sin sjukdom var hon efter den israelitiska lagen oren; och det var henne således icke tillåtet att giva sig in i folkhopen, och ännu mindre att nalkas en så helig person, som Herren Jesus var. Detta var ock orsaken, varför hon fruktade, då Herren Jesus frågade efter henne. Likväl vågade hon sig fram; och detta visade att hos henne fanns tro, såsom ock Herren Jesus gav henne därom vittnesbörd, då han sade till henne: *din tro har hjälpt dig.*

Trosdristigheten visar sig däri, att människan vågar vända sig till Gud med sin bön. I uppväckelsen förvandlas säkerhetens oförskämda djärvhet i en trälaktig fruktan, som icke vågar giva sig i samtal med Gud. När åter tron upptändes, så förvandlas otrosräddhågan i en barnslig dristighet, såsom aposteln Paulus säger i Rom 8: 15: *I haven ju icke fått en träldomens ande, så att I åter skullen känna fruktan; I haven fått en barnskapets ande, i vilken vi ropa: »Abba! Fader!»*

Trosdristigheten består även däri, att människan vågar taga till sig Guds löften. I säkerheten är där hos människan den rövare tilltagsenheten, att hon slår under sig allt Guds nådesgoda, och tilldömer sig det såsom sig tillhörande. I uppväckelsen förvandlas denna djärvheten i den otrosräddhågan, att människan icke vågar tillägna sig något enda av Guds

löften. Men då tron upptändes så förbytes otrosträddhågan, som misströstar om allt, i den barnsliga dristigheten, som vågar hoppas att av Gud få allt det, som till hennes salighet behöves, fastän hon ännu icke vet om hon har därav något fått.

2. Den människan, som kommit till denna började trosdristigheten, måste förvara den, på det att hon må behålla den, och därigenom komma till trosförkovran.

Detta åsyftades av vår Frälsare, då han till den sjuka kvinnan sade: *Var vid gott mod, min dotter.* Hos kvinnan var där den började dristigheten, att hon vågade röra vid vår Frälsares kläder; och denna dristigheten ville vår Frälsare hava förökad till en större frimodighet genom den tröstliga tillsägelsen som han åt henne lämnade. En människa är kommen till trons begynnelse då räddhågan hos henne har upphört, änskönt hon väntar på sin rättfärdiggörelse, såsom vore den ännu icke skedd, eftersom hon icke vet att hon redan är rättfärdiggjord. Till en sådan trosdristighet uppmanar David i Ps. 31:25, då han säger: *Varen frimodiga och oförfärade i edra hjärtan, alla I som sätten edert hopp till Herren.* Genom upplysningen om vår Frälsares försoning och rättfärdighet kommer en människa till ett sådant oförfärat väsende för de stunder, då detta evangelii ljus är ställt för hennes tankar.

Denna trosdristigheten måste förvaras; ty likasom en människa kommer till tron därigenom, att hugsvalelsen förvaras, som kommer av Guds löften, likaså måste den dristigheten förvaras, som kommer av hugsvalelsen, på det att denna nyss upptända trosgnistän icke måtte genast utslockna. När hugsvalelsen förvaras med ordets brukande, med vaksamhet och med bön, så bibehålles det oförfäradet väsendet; och när det fortfar, så är det tro, nämligen då människan är oförfärad, under det hon förbjudar Herren.

3. Genom trons förvarande kommer en människa till trons förkovran.

Liksom ett barn börjar att växa allt ifrån det, att det kommer till världen med liv; likaså börjar tron att växa allt

ifrån det, att tron blivit upptänd, så vida trons liv hos människan fortfar; ty Guds Ande, som har upptänt tron i hjärtat, arbetar ock därpå, att den av honom upptända tron måtte bliva alltmer förkovrad. När således ordet flitigt brukas, och Frälsarens nattvard oftare åtnjutes, så att tron därigenom förvaras, så blir ock tron förökad genom de samma medlen, varmed den blivit upptänd i hjärtat; så att människan blir allt mera viss i sin salighetssak, och begäret blir allt mera brinnande efter det nådens goda, som hon i tron väntar sig.

II. *De som skola komma till trons förökelse, skola flitigt akta på det, som Gud har talat i sitt ord.*

1. Även Herrens trogna behöva använda uppmärksamhet på Herrens ord, på det att de därigenom må komma till trons förökelse.

Detta visar sig däruti att evangelisten Markus kap. 5:36 berättar huru Herren Jesus under vägen gav föreståndaren som i dagens evangelium omtalas denna tillsägelsen: *Frukta icke, tro allenast.* Herren Jesus ville således att han skulle mera akta uppå Jesu ord än på deras tal, vilka föreställde det såsom ett fåfängt hopp, att hans dotter skulle komma till livet igen, då hon redan var bliven död.

En uppmaning till en sådan uppmärksamhet hos trosbegynnarna finnes i Jes. 51:1, då det heter: *Hören på mig, I som faren efter rättfärdighet, I som söken Herren.* Det är trogna människor, som här tilltalas, ty där säges om dem att de fara *efter rättfärdighet*, och att de söka *Herren*. Dessa uppmanas i de följande orden att akta därpå, huru Herren med sin hugsvalelse förvandlar ställningen hos dem från att vara tom och ängslig, såsom en ödemark, till att bliva full av vederkvickelse och glädje, såsom en lustgård förorsakar nöje och förfriskning. Det heter v. 1, 3: *Skåden på klippan ur vilken I ären uthuggna, och på gruvan ur vilken I haven framhämtats . . . Ja, Herren skall varkunna sig över Sion, han skall varkunna sig över alla dess ruiner; han gör dess öken lik ett Eden och dess hedmark lik en Herrens lustgård. Fröjd och glädje skall höras därinne, tack-sägelse och lovsångs ljud.* Därefter fortsättes, v. 4, 5, denna

samma uppmaningen till dem att giva akt på den lag, som Gud ville låta utgå, och på det ljuset, i vilket de skulle bliva varse Guds annalkande rättfärdighet och salighet. Likasom Herrens trogna i 7:de versen beskrivas såsom de där kända rättfärdigheten, och i vilkas hjärtan Herrens lag är; likaså uppmanas de till den trosfrimodigheten som visar sig däruti, att de icke taga vid sig de oomvända människornas hån.

Ändock att Herrens trogna hava den uppmärksamheten på Herrens ord, som gör att ytterligare uppmaning till aktgivenhet kan av dem efterkommas, likväl behöves en uppmaning till dem om en förnyad aktgivenhet i denna del; ty oaktsamheten, som kommer av naturens tröghet, gör detta nödvändigt.

2. Genom uppmärksamhet på Herrens ord komma Herrens trogna till trons förkovran.

Det var genom uppmärksamheten på Jesu ord till den sjuka kvinnan, som föreståndaren hann till den trosförkovran, att han icke förlorade modet vid det uppehållet, som skedde genom den sjuka kvinnans botande.

När en människa uppmärksamt hör det, som Gud i ordet talar, så verkar den Helige Ande genom ordet på hennes hjärta. Därigenom sker att, såsom hon genom en sådan ordets verkan har kommit till tron, så kommer hon ock därigenom till trons förkovran. Detta har Gud framställt i det löftet om ordets ofelbara verkan, vilket löfte finnes i Jes. 55: 10, 11, framställt under bild av den fulla framgång för grödan på marken, vilken framgång härrör av regnet och snön från himmelen. Likasom regnet och snön icke allenast driver säden upp utur jorden fram till dess första grönska, utan ock bringar den till fullbordad mognad, så att den tjänar både till att så och att därav tillreda bröd, likaså blir det påaktade ordet icke allenast lädande till trons upptändande, utan ock till trons förökelse. Det heter: *Likasom regnet och snön faller ifrån himmelen och icke vänder tillbaka dit igen, förrän det har vattnat jorden och gjort den fruktsam och bärande, så att den giver säd till att så och bröd till att äta, så skall det ock*

vara med ordet som utgår ur min mun: det skall icke vända tillbaka till mig fåfängt, utan att hava verkat vad jag vill och utfört det vartill jag hade sänt ut det. Den omyända människan kommer då att tro allt vissare, och utan inblandning av tvekan, såsom aposteln Paulus beskriver Abrahams förökade tro i Rom. 4: 20, sägande: *Han tvivlade icke på Guds löfte i otro, utan blev fastmer starkare i sin tro; ty han ärade Gud.* Den människan, som har fått tron hos sig förökad, sträcker sig med sin tro till allt flera föremål, att hon med dem handlar i tron på Frälsaren Kristus, såsom aposteln Paulus förmanar i Kol. 3: 17, sägande: *gören det allt i Herren Jesu namn, och tacken Gud, Fadern, genom honom.* Då kommer ock en troende människa därtill, att tro utan att se, även i jordiska mål vilka äro till sin natur synliga, och i vilka en människa således är van att se; så att hon i tron på sin styrande Frälsare kastar sin omsorg på Herren, och kan vara utan bekymmer under sådana omständigheter, som annars förorsaka bryderi.

Tillämpning. Du kan icke komma till trons förökelse, utan att du först har kommit till trons begynnelse, och du kan icke vara kommen till trons begynnelse, utan att du först har kommit till trons förberedelse, som har det med sig, att du förstår det av Guds ord, att du varken har någon tro, icke heller kan någon tro hava, då du med visad fientlighet emot andligen uppvaknade människor ökar deras bördor, i stället för att bära något därav för dem. Du är en återlöst människa likasom de; men bliv du ock sökande efter Guds rike likasom de, så blir du förhulpen till samma stilla, nöjda och glada väsende som du ser hos dem, så att du varken nedtryckes av livets besvär, icke heller fruktar för döden. Kristi blod har runnit för dig, men låt den Helige Ande verka på dig, så blir Kristi blod talande för dig till din förskoning, och hans rättfärdighet blir gällande för dig till din salighet.

Kan du märka att där hos dig är trons förberedelse, så kan du med visshet vänta att det med dig kommer till trons begynnelse, så att den sanna trons första gnista blir upptänd i ditt hjärta. Gör dig icke några slutsatser om det andliga, som du skulle redan äga; men tag oförskräckt emot de för-

säkringar, som genom ordet givas dig om det andliga goda, som står för dig öppet, och som du skall få när den Helige Ande kan göra dig skickad att emottaga det. Fortfar med att bruka ordet, så skall den Helige Ande fortfara att verka på ditt hjärta. Håll vid att söka det i din Frälsares rättfärdighet, så skall du omsider finna det du söker. Så länge du är stadd i ditt själabekymmer, så kan du väl icke bära andras bördor, men andra skola bära dina, ty Gud vill skaffa dig en sådan ledsagare och sådana följeslagare, som skola vara dig både till undervisning och hugsvalelse, om du håller vid att vandra samma väg som de, så att de kunna hava följe med dig och att du kan fördraga deras sällskap. Företag dig icke att i ovist nit hjälpa dem till rätta, som icke vilja låta hjälpa sig, utan vänta du därmed till dess att du för egen del har fått hjälp.

Men har du blivit hulpen, så kan du bära andras börda, och då är du också skyldig att bära den. Handla då icke i denna saken efter eget godtycke, utan efter den anvisning som du får, då du, under bön till Gud, jämför händelserna, som visa sig för dig, med det förstånd du har eller får av Guds ord; ty då skall du få veta vad börda du skall taga dig på att bära. Var därför en uppmärksam lärjunge på den Helige Andes påminnelser, och hämta kraft av din Frälsare att kunna efterkomma dem. Vet att huvudsaken i denna delen består icke däruti, att du griper dig an till att bära bördor i kärleken, utan däruti består huvudsaken i denna delen, att du genom trons förökelse blir satt i stånd att kunna bära dem. Vänd dig därför till din Frälsare med samma bön som hans första lärjungar då de sade: föröka vår tro. Se efter, så skall du finna att det är brist på tro, varav all annan brist kommer. Sök därför att få denna bristen avhulpen, så skall du bli uppfylld med mycken salighet. Han, som verkat i dig tron, skall ock föröka den, ty hans kärlek vill icke stanna med dig på halva vägen. Icke vill han förskjuta dig, för det att din tro är ringa, men likväl vill han att din tro skall bliva större, på det att ditt mod må bliva

mera oförfärat i nöden, på det att den av tron härflytande kärleken må bliva fastare uti att fördraga andras fel, på det att du må bliva starkare uti att kämpa för livets krona, och du bliva mäktigare till att bära både din egen och andras börda. Amen.

Tjugofemte söndagen efter trefaldighet.

Matt. 24: 15—28.

Då tänkte jag: »Detta är allenast de ringa i folket; de äro dåraktiga, ty de känna icke Herrens väg, sin Guds rätt»... Men ock dessa hade alla brutit sönder oket och slitit av banden. Därför bliva de slagna av lejonet från skogen och fördärvade av vargen från hedmarken; pantern lurar vid deras städer, och envar som vågar sig ut därifrån bliver ihjälriven. Ty många äro deras överträdelse och talrika deras avfällighetssynder, Jer. 5: 4—6. ...

Profeten hade först befunnit tillståndet bland allmänheten sådant, som han i v. 3 beskriver det [de ville icke underkasta sig Herrens tuktan]. Sedan hade han fallit på den tanken, att de som voro i mera anseende skulle hava bättre insikt och övertygelse, men fann tillståndet bland dem lika fördärvat. De hade upphäft det tvång av Guds ords kraft, varunder de hade varit, ... skiljt sig från den övertygelse de haft av Guds ords ljus, texten v. 5. Deras syndamått var överflödande, texten v. 6. Påföljden [av detta deras förhållande]. Vilddjuren betyda olyckor som skulle föröda dem.

Ä m n e:

Förödelsens styggelse mitt i själva kristenheten, såsom ett förödande tecken därtill, att de svåra tider nalkas, vilka efter Guds ord äro att vänta.

I. *Huruvida man kan säga att det är förödelsens styggelse i kristenheten.*

1. Den allmänna lättsinnigheten är en förödande styggelse i kristenheten, ty den ödelägger all sannskyldig allvarsamhet.

Lättsinnigheten är i kristenheten allmän. Även i det lekamliga. Människor, som skola vara komna till stadga, dragas av en allmän smitta till en likhet med ynglingar i deras flyktighet. De allvarsammaste saker hanteras lätt, och man uppsöker gärna något som kan leda till lustighet och löje. Guds heliga ord bliver icke heller av lättsinnigheten skonad, Jes. 30:10.

Detta är en styggelse. Det är en fin försmädelse. Och gör mera skada än den grova. Såsom kejsar Julianus Apostata.

Den föröder all sannskyldig allvarsamhet. Där ligger intet värde i ett trumpet väsende, och själva Guds ord råder till ett muntert och ledigt sinne, Pred. 11:9. Men lättsinnigheten blir snart en vana, som utestänger varje allvarsam eftertanke, som inger avsky för allt allvarsam, och smittar även andra. I synnerhet är lättsinnighet ett mäktigt hinder för Guds ord, som handlar om idel allvarsamma saker, och vars första verkan är att bringa människan till allvarlig eftertanke på sitt själa-tillstånd, sin sak med Gud och sitt tillkommande tillstånd i evigheten.

2. Fikandet efter jordiska förmåner är en förödande styggelse i kristenheten, ty det förstör all angelägenhet om det som andligt är.

Fikandet efter det jordiska blir alltmera allmänt. Icke blott bärgningsomtanke, som är en kristlig plikt, eller bemödande att rädda sig ur nöden, som är en naturlig och i sig själv oskyldig drift. Men begärelse till att få tager överhanden. Andra böjelser måste därför giva vika. I allt ses endast på timlig fördel, vad därvid sparas eller vinnes. Penningen upplöser alla band, och den finare girigheten kväver själva naturens röst. De jordiska fördelarna äro ämnen för de flesta samtal; det som man avundas andra är mest deras jordiska lycka; det varmed man upphöjer andra, är deras förmögenhet, och det är detta varav man skryter själv, fast på ett finare sätt.

Detta fikandet efter det jordiska förstör allt sökande efter det som är andligt. Det hindrar människan ifrån att bli bragt till något sökande efter det andliga. Ifrån själva barnaåren

hör den unga människan intet annat omtalas än det hon för ögonen ser, och avhålles således därigenom att komma på något annat. Sedan sinnet en gång blivit därav intaget, så lämnar det icke rum för något annat. Om ock Guds ord tränger sig in, så bliver det snart utdrivet. Människan kommer slutligen in i världsvirveln och blir nödsakad att följa med.

3. De överhandtagande lasterna förjaga all dygd och ära.

Den tilltagande dryckenskapen förjagar allt sunt förnuft, ja allt naturligt gott, och lägger ett det största hinder i vägen för början av nådens verk.

Den sig utbredande otuktigheten fördriver tukt och goda seder hos ungdomen, för vilken utbreddas de konstigaste snaror.

Falskhet, lögn och orättfärdighet göra om intet allt förtroende, och uppriva alla de nyttigaste och heligaste band människor emellan.

II. *Att förödelsens styggelse mitt i själva kristenheten är ett förebådande tecken till de svåra tidernas annalkande.*

1. När de falska profeterna komma, så skall där i kristenheten vara en stor brist på andlig insikt att pröva dem, och så är det nu.

Falska lärare är den första farligheten, som efter Guds ord är att vänta. Falsk lära är den största farligheten. När läran är fördärvad, så är allt fördärvat, Matt. 6: 22, 23; ty då är källan grumlad där man skall två sig, och läkaren sjuk där man skulle hämta bot. Det är den första farligheten, som efter Guds ord är att vänta, Upp. 13: 13, 16: 13, 19: 20.

När de falska profeterna komma, så blir förförelsen stor och allmän; och således måste det vara öde på andligt ljus i kristenheten.

Eftersom nu tillståndet är sådant, så är det ett tecken därtill, att denna fara icke är så långt borta. De kristna känna icke sin egen lära. De handgripligaste avvikelser i läran blir man icke varse. Den falske profeten kan således gärna komma, och han kan vara säker att bli ansedd för en med stora gåvor utrustad lärare; ty att hans lära avviker ifrån den heliga skrift, bliver man slätt icke varse.

2. Satans grymhet och övervåld hos hans barn blir allt större; och därför kan det icke vara långt därtill, att han har sitt mästestycke färdigt.

Det djävulska i lasternas art röjer sig mer och mer, så att den som förstår det kan märka det tydligen.

Djävulen liksom försöker, om han icke ännu kan få dörren upp. Satan vet vad som Gud skall tillstådja honom. Man ser en och annan anstalt i den ondes rike, vilken synes vara ett ämne till det som satan skall bringa till väga. Det misslyckas, men det oaktat visar det att satan anser tiden vara inne, då han är så het och djärv i sina försök.

3. Syndamåttet blir alltmera fullt, därför kunna icke heller Guds domar vara långt borta. Texten: *där åteln är, dit skola rovfåglarna församla sig.*

Syndernas mängd blir större. I synnerhet de synder, som mest reta Gud till att straffa, Hes. 16: 49.

I synnerhet det högmodet, att där är ingen syndaerkänsla, utan berömmelse av mera utbredd upplysning och ymnigare välgörande. Överflöd tilltager och utbreder sig i alla stånd. Och därjämte en obegriplig säkerhet.

En bön om hjälp i svåra förföljelsetider.

Mäktige och barmhärige Frälsare, som för oss gått igenom det allra svåraste lidandet, som dig tillfogades av Gud, hjälp din församling i det mindre lidandet, som henne påföres av människor. Du, som med tålmod bar den rättfärdige Gudens vrede, hjälp dina trogna att med saktmodighet fördraga deras fienders ondska, på det att de måtte likna dig då de lida för ditt namns skull, och att således prägeln av ditt sinne måtte visa, till ditt stora namns pris, vad din förvärvade nådeskraft förmår. Stor är nåden, som ditt ord bebådar; men större blir hjälpen, som ditt ord lovar. Således skola dina trogna i all nöd övervinna, och en gång, tryggade mot all nöd, evigt prisa dig, som för dem gått all nöd igenom, och som i all nöd dem hulpit. Amen.

Domssöndagen.

Matt. 25: 31—46.

Det är människorna förelagt att en gång dö och sedan dömas . . . Hebr. 9: 27 . . .

Ä m n e:

Den yttersta domen såsom glädjefull för alla Guds barn, men förskräcklig för alla Guds fiender.

I. *Huru den yttersta domen blir glädjefull för alla Guds barn.*

1. När den stunden och den dagen kommer, då alla Guds vägar hava sett sitt slut, och alla hans anstalter hava blivit fullbordade, den dagen, då måttet är fullt både av Guds barns lidande och syndares ondska, då skall människosläktets domare komma. Denna sin ankomst till domen beskriver Frälsaren själv i evangelium, då han säger: *Men när Människosonen kommer i sin härlighet, och alla änglar med honom, då skall han sätta sig på sin härlighets tron.* Vår Frälsare kallar sig här för Människosonen, och giver med detsamma tillkänna orsaken, varför han i synnerhet skall bliva människosläktets domare, nämligen därför att han själv är en sann människa, och har blivit människa, för att förlösa människorna från syndens skuld och satans makt, att de skulle, såsom trogna undersåtar i hans nåderike, tjäna honom såsom sin Herre och Konung i helighet och rättfärdighet i alla deras livsdagar. Detta har varit hans avsikt, varför han låtit sig födas av en människa, och således blivit Människosonen, som han i evangelium

kallar sig; och därför kommer han också på den yttersta dagen att för sina heliga änglar och för hela världen uppenbara och kungöra vilka som hava rättat sig efter denna avsikten med hans människoblivande, då de i en sann tro antagit hans förlösning, för att tjäna honom i helgelse, och sedan framhärdat i en sådan tro intill änden. Då vill ock Jesus uppenbara vilka som icke förblivit honom trogna intill änden, eller ock aldrig någonsin velat låta honom få råda över sig, och på vilka Frälsaren således icke vunnit sitt ändamål att frälsa dem. På det att detta skall om alla och en var bliva kunnigt, så skola för honom församlas alla folk. De dödas själar skola då förenas med sina kroppar, och skola stå upp ifrån sina gravar, för att samlas inför all världens domare.

2. Denna domsundersökningen blir glädjefull för alla Guds barn; ty då de få med sina lekamliga ögon skåda sin Frälsare, så blir det för dem en ännu större glädje, än den de redan hava njutit, då de i tron skådat honom, och i anden njutit hans nådesnärvaro i sina hjärtan. Det nådefulla och milda anlete som domaren visar dem, gör att de med glädje träda fram för honom, och den kärlek, varmed han emottager dem, gör att det är för dem alldeles en himmelsk salighet att undergå domen, och att av honom varda dömda. Men isynnerhet är det trenne omständigheter vid denna domen, som göra både att den blir [för] Guds barn glädjefull, och att den blir förskräcklig för alla Guds fiender. Den första är att då skall allting uppenbaras. De som varit sin Herre och Frälsare trogna både i livet och i döden, men som blivit förblandade med den övriga hopen av världens barn, skola då bliva avskilda och utmärkta. Såsom i hjorden fåren gå ibland getterna, som det var brukligt hos judarna, så äro Guds barn här i världen blandade ibland djävulens barn. Men på den yttersta dagen skall Herren Jesus skilja dem, såsom en herde skiljer fåren ifrån getterna. Det skall då bliva en glädje för många Guds barn som levat okända, och tjänat sin Gud i stillhet, då det på yttersta dagen blir kunnigt för hela världen att de hört Gud till och varit hans rätta tjänare. Många av dem, som i sin livstid blivit utropade som kättare, skola nu få den hugnaden, att Jesus, som är själva

sanningen, att den allvetande Frälsaren, som på det nogaste urskiljer sanning och lögn, att han inför hela den församlade änglaskaran intygar att de vandrat i hans sanning, och låtit ljusets Ande leda sig på den rätta sanningens väg. Andra, som fått heta skrymtare, skola hava den förnøjelsen att av Herren Jesus själv bliva erkända såsom rättskaffens tjänare, som tjänat honom av uppriktigt hjärta, utan all falskhet.

3. Vad hugnad blir det icke för Guds barn då Frälsaren själv kallar dem för sin Faders välsignade, och således offentligen förkunnar det, varav de själva hava dristat att berömma sig, att de varit i Kristus välsignade *med all den himmelska världens andliga välsignelse*, Ef. 1:3. De hava således stått i nåd hos Gud, och varit hans barn. De hava åtnjutit den stora äran att själva den allsmäktige, evige oändlige Guden haft hos dem sin boning. Hugneligt är det ock, då Frälsaren Jesus själv omtalar den tro och kärlek, som de haft till honom, och som de hava visat i goda gärningar, dem de hava gjort för Frälsarens skull och av kärlek till honom. Därför talar ock Jesus om deras goda gärningar som gjorda mot honom själv, emedan de hava gjort barmhärtighet emot dem, som hört Jesus till. Då skall mången god gärning bliva framdragen utur sitt mörker, som en och annan välment kristen ansett för så ringa, att den icke kunde uppmuntra någon till efterföljd eller bidra till Guds pris, och att de således tyckt att de ej kunde uppfylla det, som deras Frälsare åsyftar då han säger: *må ock edert ljus lysa inför människorna, så att de se edra goda gärningar och prisa eder Fader, som är i himmelen*, Matt. 5:16. Dessa ringa välgärningar, som de i hemlighet bevisat på sin torftiga nästa, skola nu bliva uppenbarade: en beta bröd och en måltid mat, varmed den hungrige blivit mättad; en dryck till den törstige, given i Jesu namn; att de hårbärgat den husville och givit kläder till den nakne, besökt de sjuka, och dem som voro fångna oskyldigtvis, och tröstat dem. Emedan allt detta blivit gjort av kärlek till Frälsaren och för hans skull, så vill han själv på den yttersta dagen offentligen prisa dessa goda gärningar, och säga: *jag var hungrig, och I gåven mig att äta; jag var törstig, och I gåven*

mig att dricka; jag var husvill, och I gåven mig härbärke, naken, och I klädden mig; jag var sjuk, och I besökten mig; jag var i fångelse, och I kommen till mig. De rättfärdigas glädje häröver visar sig i deras svar. Det är för dem en så stor hugnad, att Frälsaren så högt vill anse det goda de gjort, att de icke kunna finna sig däruti, eller påminna sig att de gjort något, som är värt det beröm, som Frälsaren tillägger dem. Då skola de rättfärdiga svara honom och säga: Herre, när sågo vi dig hungrig och gåvo dig mat, eller törstig och gåvo dig att dricka? Och när sågo vi dig husvill och gåvo dig härbärke, eller naken och klädde dig? Och när sågo vi dig sjuk eller i fångelse och kommo till dig?

4. Det andra, som gör domedagen glädjefull för de trogna, är att de då vänta sig en större salighet. Då en sann kristen varit sin Herre och Frälsare trogen in i döden, och således skilts från denna världen, såsom stående i hans gemenskap och delaktighet, då kommer den trogna själen genast till åtnjutande av den himmelska saligheten, som hennes Frälsare henne förvärvat. Men denna saligheten blir mycket förökad på den yttersta dagen; ty då får själen i uppståndelsen sin kropp igen, och hon blir då i stånd till att kunna så mycket bättre njuta himmelens glädje, då hon får kroppen likasom till hjälp uti att njuta sin lycka. Men icke detta allenast, utan där är ock verkligen beredd för Guds barn en härlighet, som de på den yttersta dagen skola taga i besittning, och som överträffar den annars i och för sig själv utsägligen stora härligheten, som de genast efter döden bekomma. Detta kunna vi sluta av Frälsarens ord till de trogna, då han talar om ett rike, som allt ifrån världens begynnelse varit tillrett för dem, och som han nu bjuder dem att taga i besittning. Efter nu denna härligheten kallas ett rike som de då först skulle besitta, så kan man finna att den stora härligheten, som Guds barn få i döden, blir på den yttersta dagen ännu större.

5. Domedagen är en glädjedag för den trogna själen, eftersom dess salighet då skall stadfästas för evigheten. Detta är den sista och tredje omständigheten, som gör den yttersta domen tröstlig för de trogna. Här i livet hava de väl njutit en stor

salighet i föreningen med sin Frälsare genom tron, men de hava dock städse svävat i fara att förlora denna saligheten. Där- emot behöva de numera icke frukta det minsta. Den friden, som de här i världen hade i sina hjärtan, blev ofta störd av oro och bekymmer, som det mänskliga eländet förde med sig, och av förseelser, som härflöto av det inneboende fördärvet, och vilka bekymrade deras samveten; men i döden har den inneboende arvssynden blivit alldeles borttagen, och likasom med roten uppryckt. Då försvinner allt, som skulle kunna störa deras lycksalighet. Syndafördärvet är försvunnet i döden. På dome- dagen inneslutes satan inom helvetets portar, att han aldrig mera kan med sina frestelser anfalla de trogna; och världens barn skola för evigt skiljas från de trogna, så att de icke mera kunna tillstålla sina förförelser. Ehuru väl Guds barn redan äro försäkrade att deras salighet skall bliva evigt varande, så kan det likväl icke annat än glädja dem, då de av Jesu egen mun få höra stadfästelsen därpå, att deras salighet skall vara i all evighet, och aldrig upphöra. Jesus bekräftar det i evan- gelium, att de rättfärdiga skola gå in i evinnerligt liv.

II. *Huru den yttersta domen blir förskräcklig för alla Guds fiender.*

1. Likasom räakenskapen, som för den trogne tjänaren är fägningsam, är förfärlig för den otrogne och onde tjänaren, så är ock yttersta domen likaså förskräcklig för Guds fiender, som den är fröjdefull för de trogna. Ja, detsamma som gör den hugnelig för de trogna, gör densamma förskräcklig för dem, som icke hava velat låta den Helige Ande omvända sig till Herren Jesus Kristus, till att tro på honom och vandra i hans kärlek, utan hava haft sitt nöje uti synd. För dessa blir det förskräckligt, att allt skall uppenbaras, vad de tänkt, talat eller gjort. Detta lär aposteln Paulus, att då Herren kommer, skall han *draga fram i ljuset vad som är fördolt i mörker och uppenbara alla hjärtans rådslag*, 1 Kor. 4: 5. Världens barn, som hava satt en lycksalighet däruti, att kunna fördölja för andra människor sitt invärtes tillstånd och sin inre beskaffen- het, de skola då se sig upptäckta och deras hjärtas grund skall bliva liksom lagd öppen för hela världens ögon. Huru skall

det då icke smärta dem, när alla människor lära att känna dem, och få se deras rätta beskaffenhet, att de långt ifrån varit så dygdiga, ärbara och beskedliga, som de utvärtes synta vara, utan att de i hemlighet hyst sådana styggelser i sitt hjärta, som göra att de skola bliva till *vämjelse för allt kött*, Jes. 66: 24. Den allvetande domaren skall uppenbarligen ådagalägga, att deras vackraste gärningar icke annat varit än syndastyggelser, då han upptäcker de hemliga avsikter, som varit drivfjädrarna därtill, och då han visar att allt kommit av en oren källa, av syndiga böjelser. Då skola de se all sin ära bliva förvandlad i skam, då det vackra skenet försvinner. Då skall man få se att om de ibland försvarat den fattige och förtryckte, så har det antingen skett av högmod, för att visa sin makt, eller av hat till förtryckaren, för att göra honom emot; och om de ibland hava gjort tjänster åt andra, så har det skett för att få tjänst igen, eller för att skaffa sig anhängare. Även då de verkligen rörts till medlidande över nästans nöd, så skall Frälsaren visa att det åtminstone icke skett av kärlek till honom, eller för att göra honom någon tjänst.

2. När nu sådana deras gärningar, som åtminstone hava något sken av dygd, likväl skola lända dem till skam, huru mycket större blir då icke deras blygd, då hela deras syndaräkning skall framdragas, och läggas för hela världens ögon. Att så skall ske, försäkrar oss vår Frälsare, då han säger: *jag säger eder, att för vart fåfängligt ord som människorna tala skola de göra räkenskap på domens dag*, Matt. 12: 36. Då skola alla deras dårskaper bliva uppdagade, som de så sorgfälligt sökt att dölja, och de måste uppenbarligen skämmas, att de varit så oförnuftiga isynnerhet i de viktigaste saker, då Gud likväl gjort dem till förnuftiga människor. Men huru mycket mera skola de icke förskräckas då deras hemligaste styggelser skola dragas fram; laster, som de trott vara begravnade i ett evigt mörker, skola då ställas fram i ljuset. Dessa ärbara världens tjänare begå i hemlighet sådana synder, att de skulle för blygsels skull råka i förtvivlan, om någon visste därutav; och se, på yttersta dagen skola likväl alla människor få veta det. Gruvliga Sodoms missgärningar skola då upp-

täckas, dem till nesa och vanära, att de varit obändigare i sina lustars uppfyllande, än själva de osjälige djuren. Då skall all deras arghet och ondska uppdragas, varmed de sökt sin nästas fördärv och undergång för att släcka sitt hat på sin ovän, och fullborda sin hämnd. Då skola alla fina och hemliga bedrägerier bliva utvecklade, varmed egennyttiga människor dragit till sig andras egendom, och det falska skenet av rättvisa försvinna, som mäktiga våldsverkare brukat för att röva till sig och slå under sig det som dem icke tillhörde. Såsom en ogärningsman vill av blygd och skam liksom sjunka ned i jorden, då hans ogärningar framhavas inför domstolen, så skall ock blygsel och skam överfalla alla hemliga syndare, då deras hemligaste styggelser skola på den yttersta dagen framdragas; och såsom den brottslige måste blygas då han blir utskämd inför konungar och furstar, så skola ock de förtappade stå till skam inför alla konungars Konung och alla herrars Herre, och inför överänklar, troner och herradömen, varav den församlade änglaskaran består.

3. Likasom den yttersta dagen är en glädjedag för Guds barn, efter deras salighet då skall ökas, så blir den yttersta dagen förskräcklig för de otrogna, eftersom deras straff blir då förökad. Även här i livet säger Guds Ande att *den ogudaktige har många plågor*, Ps. 32: 10; men det är allenast en början av de plågor som vänta på honom i döden, då hans olyckliga själ far utur kroppen till helvetet. Men icke nog därmed; hans pina blir ännu större efter domen. Den som med uppmärksamhet läser i Guds ord, han skall bliva varse att då [det] i skriften talas om djävlnas straff, så utmärkes i synnerhet det straffet, som förestår dem på domedagen, utan tvivel eftersom de plågorna, som då skola börjas för dem, bliva större och svårare än de, som förut oupphörligen följt de onda andarna. Om vi nu hava detta i minne, då vi läsa i evangelium att Frälsaren bortvisar de fördömda till den elden, som är tillredd för djävlna, så kunna vi härav sluta att de fördömdas plågor, liksom djävlnas, bliva svårare på domsdagen. Detta veta de också, och därför blir den dagen förskräcklig för dem. En missgärningsman är redan olycklig

däruti, att han är innesluten i ett mörkt fängelse, varest mörker och köld, som han utstår, är redan ett stort straff. Men han gruvar sig likväl för den dagen, då han skall hava sin dom, efter han vet, att det svåraste då förestår honom. Likaså blir ock domsdagen en gruvlig dag för de fördömda, eftersom de vänta sig då ett svårare straff och större plågor. *Då skall man begynna säga till bergen: Fallen över oss, och till höjderna: Döljen oss för dens ansikte, som sitter på tronen, och för Lammets vrede. Ty deras vredes stora dag är kommen, och vem kan bestå?* Luk. 23: 30, Upp. 6: 16, 17.

4. Samma dom, som stadfästade de trognas salighet, och således blev för dem hugnelig, skall ock för evigt stadfästa de otrognas olycka. Domsdagen blir också av denna orsak förskräcklig för de otrogna. Så länge det i nådatiden heter *i dag*, så har någon dag kunnat bliva deras frälsnings- och salighetsdag genom en sann omvändelse och bättring; men på domedagen, då gives ingen ändring, utan då skall de förtappades olycka med en orygglig dom stadfästas för all evighet. Då få de icke annat svar på allt sitt ängsliga ropande, än dessa fasliga orden: *gå bort ifrån mig*. Då är allt hopp om nåd förlorat, när Gud förkunnar över dem den sista förbannelsen. Fastän en del av de fördömda veta detta förut, så blir det likväl förskräckligt för dem, då de få höra bekräftelsen härpå av den högste domaren; liksom en missgärningsman neddignar av förskräckelse, då han hör sin dom avkunnas, änskönt domen är honom förut bekant . . .

Slutbön.¹

O Herre Jesu Kriste! du, som en gång blir hela världens domare, eftersom du nu är hela världens Frälsare; värdes se till oss med barmhärtighet, på det du icke måtte bliva oss förskräcklig, när du kommer till din dom. Låt rösten av dina predikanter, som nu ljuder i ditt ord, uppväcka våra sovande hjärtan, på det vi icke måtte vakna med förfäran vid an-

¹ Hämtad ur S. S. n:r 85.

skriet, som sker när du kommer till din dom. Låt en förvandling ske med våra hjärtan och sinnen, innan den sista förvandlingen vid din ankomst gör vårt tillstånd evigt oföränderligt. Vi tacka dig att du redan i uppståndelsen gör en skillnad emellan de omvändas och de oomvändas hop. Du fullbordar då det du sagt genom din tjänare profeten Malakias, som sade: *dessa, säger Herren Sebaot, skall jag hava såsom min egendom på den dag då jag utför mitt verk; och jag skall skona dem, såsom en fader skonar sin son som tjänar honom. Och I skolen då åter få se vilken skillnad det är mellan den rättfärdige och den ogudaktige, mellan den som tjänar Gud och den som icke tjänar honom, Mal. 3: 17, 18.* Vi prisa din eviga kärlek att du emottager oss för din domstol, såsom du oss redan emottagit vid din nådetron, den du har upprättat uti ditt nuvarande rike, och låter oss med frimodighet skåda dig, där du sitter på stolen; när där emot de otrognas hop önska sig vara undangömda för din åsyn av de kullfallande bergen och av de omstörtade höjderna. Med glädje tänka vi därpå, att du låter dina trogna vara en förstling i den allmänna uppståndelsen, och tager dem till dig innan du företager dig dömandet av de orättfärdigas sak. Jorden må då förbrinna, när ditt nådesken ännu för oss lyser. Himmelen må försvinna, när vi hava dig till övers, den där evigt lever. Vi vilja skynda att reda oss till, när det sista anskriet kallar oss till ditt emottagande. Det skall icke förvill oss, att vi icke märka när den sista förvandlingen vid din ankomst sker; ty vi veta av ditt ord att den är redan skedd då vi se dig komma i himmelens sky med makt och stor härlighet. Så samlar du omkring din tron alla dem, som varit ett med dig, att de få tillhopa fröjdas av din härlighet. Så försvinner allt, och du bliver evinnerligen dina trognas tröst, att bedrövelsen aldrig mer återkommer. Så blir du dina trognas glädje, när de i din dom få höra att deras härlighet aldrig skall från dem tagen varda. Så blir du för dina saliga allt i alla, emedan de fått av dig och haft av dig allt vad härligt och saligt är. Amen.

Kyndelsmässodagen.

Luk. 2: 22—32.

Människan, av kvinna född, lever en liten tid och mättas av oro, Job 14: 1.

1. Människans ringa upprinnelse och härkomst. Texten: *människan, av kvinna född*. Människan är icke, såsom varje ängel, omedelbart av Gud skapad, utan har sin upprinnelse av sina föräldrar. Härmed erinras människan om den ringhet, jämmer och vedermöda som åtföljer människans födelse. Människan födes av kvinnan, som är av Gud själv förklarad att vara den svagare delen av det mänskliga släktet.

2. Det mänskliga livets korta varaktighet. Texten: *människan . . . lever en liten tid*.

3. Det mänskliga livets orolighet har sin mesta grund hos människan själv, varför det heter att det är människan själv, som mättas av oro, vilket isynnerhet kan sägas om en naturligt sinnad människa, som gör sig själv mycken onyttig oro.

4. Själva Guds barn äro icke härifrån fritagna, fastän deras oro är av annat slag.

5. Och det är först i döden de kunna vänta sig någon stillhet.

Ä m n e:

Guds barns hädanfärd i frid.

I. *Vad det är som gör att Guds barn kunna fara hädan i frid.*

1. De hava redan i livet blivit befriade från det som mest skulle oro dem i döden. Texten: *Simeon, en rättfärdig man*.

2. Han hade tagit sig tillvara medan han levde för det som kunde oroa honom när han skulle dö. Texten: *Simeon en from man.*

3. Simeon hade sin själaro i livet ställd på en sådan grund, som ock i döden icke giver vika. Texten: *Simeon väntade på Israels tröst.*

4. Han hade en mäktig hjälp emot all oro. Texten: *Helig Ande var över honom.*

5. Han umgicks med idel sådana ting, som bidraga till att stilla hjärtat, och giva detsamma ro. Texten: *Han kom genom Andens tillskyndelse till helgedomen.*

6. Han åtnjöt sådana nådeprov, som alltid lämna efter sig stillhet och ro; ty han hade fått svar av den Helige Ande på sin bön, och han fick ock åtnjuta den salighet, som i detta svar hade blivit honom lovad.

II. Guds barns fridsamma hädanfärd.

1. De slippa att smaka dödens egentliga bitterhet; ty slapp Simeon att smaka eller se döden till dess han hade sett Herrens Krist, så slapp han detta sedan ännu mer.

2. Det ok, som här i livet tryckte dem, bliver i döden taget av dem.

3. De fara hädan i frid.

4. De fara hädan till frid.

Tillägg:¹

Jesus vill i döden emottaga den, som i livet har mottagit honom . . .

1) Den intill änden i tron framhårdande människan blir tagen utur bedrövelsen som har utpressat tårar, i den glädjen som är hos Gud i den himmelska brölloppsalen, där brudgummen Jesus evigt fröjdar sig över dem, som här i tiden hört till hans trogna brud, hans rätta församling.

2) Den människa, som intill slutet hållit sig vid Guds löften, blir tagen från bekymren, och blir emottagen i det

¹ Ur predikan över episteln till annandag jul [IV, n:r 114], vid vilken Schartau tecknat ordet »Kynd.».

stilla lugnet som råder i den sälla hamnen, där Jesus samlar dem som han fått rädda utur skeppsbrottet och stormarna.

3) Den människa, som redligen kämpat ända in i otålighets- och tröghetsfrestelsen på sotsängen, hon blir uttagen från ropet som höres över faran i striden till att delta i segersångerna inför Lammets tron.

4) Den människa, som ända från umgänget under hälsodagarna intill besöken på sjuksängen, hållit sig obesmittad av världen, blir uttagen från de världsligt sinnade människornas fientlighet och förföljelser, till att evigt vara tillhopa med Jesu saliga vänner.

5) Den som stått emot djävulen ända från ångestförtvirket i livstiden intill de sista förskräckelserna före dödens annalkande, den blir tagen ifrån de onda andarnas närvaro till att evigt med Herren Kristus regera i hans rike.

Tillämpning. Du önskar nog att bli av Herren Jesus i döden emottagen, men har du väl ännu här i livet emottagit honom? Sannerligen har du icke emotstått honom då han kommit till dig, och förkastat honom då han varit dig tillbjuden, ty du har satt dig emot honom, då han klappat på ditt hjärta ... Men du motsäger mig kanhända med det påståendet, att du icke emotstått Jesus? ... Men var är då det begärliga traktandet att få läsa Guds ord? Var de täta och förtroliga samtalen med Herren i bönen? Var är den rädda varsamheten i umgänget? ... Kom nu icke med den gamla invändningen om dina många förhinder, som hålla dig ifrån Guds ord; utan fall hellre ned för Herren, och erkänn att du allt hittills varit av dem ... [som] icke mottogo honom ... och bed att Jesus ännu ville göra dig några nådesanbud ... Om du då kastar bort synden, släpper världen och låter den egna rättfärdigheten fara, men flitigt läser Guds ord, träget beder inför Herren och varsamt vandrar ibland människor, så skall Herren icke undandraga dig sin nåd, för att du tillförene har förslösat den, utan ännu hava till övers så mycket av sina nådesrikedomar, att han därmed kan upptända hos dig hopp och underhålla det, både förlåta dig synderna och giva dig försäkran därom, både laga så, att

du genom Jesu anammande blir upptagen till att vara ett Guds barn, och skänka dig vittnesbörd om ditt barnskap, både utverka för dig att du blir i Gud Faders kärlek upptagen, och att du får smaka sötman därav i ditt hjärta till en ovedersäglich vederläggning av den ondes anklagelse och fördömande. Och så skall du sedan en gång bli upptagen från gråten till glädjen, från ropet till lovsångerna, från värken till härligheten, och det för Jesu utståndna vända, för Jesu ångestrop, för Jesu utgjutna tårars skull. Amen.

Jungfrun Marias bebådelsedag.¹

Jes. 7: 10—15.

Är Gud för oss, vem kan vara emot oss? En sådan dubbel fråga framställer aposteln Paulus på det sätt, att den ena är en följd av den andra, och den ena den andras svar, Rom. 8: 31.

1. Den första frågan: om Gud är för oss. — Detta att Gud är för oss, kan alldeles avgjort sägas om hela människosläktet i avseende på Guds allmänna nåd och barmhärtighet, och om alla sanna trogna i avseende på Guds särskilda nåd. Men om en omvänd människa kan detta icke allenast sättas i fråga, utan om en sådan bör även denna frågan nekas.

Att Gud är för oss vill säga att Gud icke vill människornas fördärv, utan deras salighet; och denna kan således icke förhindras eller utebliva, då den oändlige Guden med alla sina gudomliga egenskaper är på människans sida.

2. Den andra frågan: vem kan vara emot oss? följer således av den förutgående första. — Meningen är likväl icke den, att icke människosläktet i allmänhet; och i synnerhet de trogna hava många, som äro dem emot: nämligen hela skaran av onda andar, och hela skaran av oomvända människor tillika med ett oräkneligt antal av onda tankar och begärelser, som uppkomma i deras hjärtan.

Däremot är apostelns tanke den, som ock hela sammanhanget visar, att, då Gud är med oss, ingen kan *med framgång* vara oss emot, utan alla fiendernas anläggningar bliva av Gud så styrda, att dessa anläggningar tjäna de troende

---

¹ Schartaus utkast, som är bevarat, har avskrivits och utförts av J. H. Holmqvist. Jfr dennes epistelpostilla, s. 1510.

till godo. Ty vad förmår all djävulsk list, när densammes anslag motas av Guds allvishet? Vad uträttar hela världens makt till fördärv, om den Allsmåktige vill hjälpa? Och huru skulle de onda andarna med sin förenade ondska kunna ängsla oss, om Gud vill trösta oss med sin godhet och barmhärtighet?

Ä m n e:

Eftersom Gud har varit med oss människor i vår Frälsare, så vill ock Gud vara med oss för vår Frälsares skull.

I. *Huru Gud har varit med oss i vår Frälsare.*

1. Gud har varit med oss i vår Frälsares person, då Guds Son har antagit mandom, och Gud således i vår Frälsares person trätt i en närmare gemenskap med människosläktet.

Se Jes. 7:14: *Se, den unga kvinnan skall varda havande och föda en son, och hon skall giva honom namnet Immanuel.* — Emedan Guds Son upptagit människonaturen i personlig förening med sig, så har Gud ingått i närmare förening med människan än med någon av de andra skapade varelserna. Isynnerhet därigenom trädde Gud i den allranärmaste förening med människan, att de gudomliga egenskaperna hava blivit åt den mänskliga naturen meddelade.

Det är just med avseende på denna för allt människoförnuft outforskliga förening som Paulus säger, 2 Kor. 5:19: *Det var Gud som i Kristus försonade världen med sig själv.*

2. Gud har varit med oss i Kristus Jesus, då Gud i och genom honom såsom medlare har avgjort människosläktets sak, att Jesus har även i sin återlösning varit vår Immanuel.

Gud har avgjort människosläktets sak på ett sådant sätt, att det leder till var människas salighet, som allvarligen vill bliva frälst, så att det bliver till rättfärdighet och salighet för var och en, som låter föra sig till tron på Jesus och behåller tron intill änden.

Gud trädde på människornas sida till fullo. Gud föranstaltade genom vår Frälsares försoning, att Gud utan hinder

av sin rättfärdighet skulle kunna göra människorna lyckliga. — Gud trädde på människornas sida, då han lät sin Son till fullo uppfylla lagen. — Gud trädde ock på människornas sida och föranstaltade genom vår Frälsares frestelseseger en övervinnande kraft, som gör till intet den onde andens överlägsenhet, herradöme och inflytande.

3. Gud har givit Frälsaren Kristus i sitt ord sådana namn, som innefatta innehållet av Guds löften, varmed Gud således har visat, att Guds Son är också i sitt ord vår Immanuel. Så blev det av ängeln, som befallde Josef att utan betänklighet taga Maria såsom sin hustru till sig, sagt: *Hon skall föda en son, och honom skall du giva namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder*, Matt. 1: 21.

II. *Huru Gud vill vara med oss för vår Frälsares skull.*

1. Gud vill arbeta på var och en människas hjärta, emedan var och en människa är återlöst. Ändock människan har varit och en tid fortfar att vara Gud emot, så fortfar den Helige Ande likväl att verka [på människans hjärta].

2. Gud vill för vår Frälsares tillfyllestgörelses skull i sin nåd upptaga var och en människa, som låter omvända sig till honom.

3. Gud vill vara på var och en omvänd människas sida för att hjälpa henne till salighet.

Tillämpning. Nu får jag fråga dig, om Gud är med dig på ett sådant sätt, som det har blivit visat i vår betraktelses andra del; ty annars gagnar det dig icke, att Gud har så varit med hela människosläktet, som i första delen har blivit visat.

[Men] känner du nu, att du har varit emot Gud, fastän Gud med många välgärningar och nåderörelser har velat bringa dig på sin sida, så låt Gud nu vinna denna sin nådiga avsikt till fullo, sedan Guds Ande hunnit med dig så långt, att du lämnat rum för hans nådesdragande, så att du icke liksom stannar på halva vägen emellan otron och tron, utan att du med en fullbordad tro kommer till nådastolen Jesus.

Har du hunnit till visshet därom, att du har fått Gud på din sida, så sörj sorgfälligt därför, att du må bibehålla dig — att med lydnad, nit och trohet städse vara på Guds sida. Amen.

Midsommardagen.

Luk. 1: 57—80.

Tänk härpå, du Jakob, du Israel, ty du är min tjänare; jag har danat dig, ja, du är min tjänare, Israel, du varder icke förgäten av mig. Jag utplånar dina överträdelser såsom ett moln och dina synder såsom en sky. Vänd om till mig, ty jag förlossar dig, Jes. 44: 21, 22.

1. Den människan, till vilken Gud [här] talar, är den som Gud har kallat och berett att vara sin tjänare.

Gud har berett en människa i dopet att vara sin tjänare, och kallat henne därtill genom ordet. En och annan [av dessa Guds tjänare] är en nybegynnare, en Jakob, 1 Joh. 5: 4: *allt som är fött av Gud, det övervinner världen; och detta är den seger som har övervunnit världen: vår tro*, eller, som förkovrad, en Israel, 1 Mos. 32: 28, Hos. 12: 4.

2. Ämnet, varom Gud talar, är att vända sig till Herren i en sann bättring.

Omvändelsens . . . nåd användes i en sann bättring med bättringsgärningarna: ordets hörande och läsande, bönen och syndens övergivande; men isynnerhet genom hjärtats vändande till Herren.

Rättfärdiggörelse . . . , varmed människans sak blir avgjord inför Gud.

Nyfödelse . . . , varigenom människan uttages från djävulens rike, och får kraft till att stå djävulen emot.

3. Avsikten, i vilken Gud talar, är den, att Gud må bliva ihågkommen, både i anseende till välgärningarna som han har dem bevisat, vilket är den minsta tacksamhet; och i anseende

till hans rikes angelägenheter som de skola bevaka, vilket var och en husbonde fordrar av sina tjänare.

Ä m n e:

Den härliga tjänsten, som följer efter den lyckliga frälsningen.

I. *Den lyckliga frälsningen, som bereder en människa till den härliga tjänsten.*

1. Frälsning behöves när människan har förspilt den frälsningen som hon vann i dopet, och har på nytt givit sig fången under sina andliga fiender.

I dopet har människan blivit från sina andliga fiender frälst, ty hon har genom dopet kommit till tron på Frälsaren Kristus, och därmed till delaktighet av hans vunna frälsning. Denna frälsningen har gått förlorad, då tron av brist på näring utslocknat, och den måste återvinnas, om icke människan skall gå förlorad.

2. Den andra och nya frälsningen ... är i grunden densamma, som blev människan skänkt i dopet. Denna frälsningen tillbjödes i kallelsen och i den evangeliska upplysningen. Om tillbudet emottages, så blir frälsningen skänkt.

3. Den andra och nya frälsningen blir likaså fullkomlig som den första frälsningen var, texten v. 71.

[Den blir en frälsning från] djävulens övermakt, så att de ibland kunna förekomma honom, 1 Joh. 5:18. [De kunna] alltid stå honom emot, 1 Petr. 5:9. Och [de kunna] med ett fortfarande motstånd driva honom på flykten, Jak. 4:7.

[Denna frälsning blir ock en frälsning] från världsbarnens inflytande, att de icke låta förvilla sig av falska skäl; icke låta beveka sig av böner och övertalande; icke låta skrämman sig av hot; icke låta locka sig med vinst.

[Denna frälsning blir ock en frälsning] från begärelsernas förtjusning, då de med bönen kunna dämpa dem.

II. *Den härliga tjänsten, som följer efter den lyckliga frälsningen.*

1. Likasom frälsningen nödvändigt måste gå före tjänsten, om tjänsten skall kunna verkställas, så följer tjänsten ofelbart efter frälsningen, om frälsning verkligen har skett.

Så förbindes frälsningen med tjänsten i texten, då uti v. 74 frälsning nämnes först, men tjänsten genast därefter och i sammanhang därmed. Frälsningen måste gå före tjänsten, ty tjänsten skall hämta sin kraft från frälsningen. Men tjänsten måste följa på frälsningen, om frälsningen skall äga bestånd.

2. Denna tjänsten sker så alldeles frivilligt, att därmed icke en gång följer någon fruktan för straff. Texten: *få tjäna honom utan fruktan*.

Uti den heliga skrift uppmanas å ena sidan till fruktan, och å den andra sidan framställes det såsom en de trognas förmån att de äro utan fruktan, Ps. 2: 11, 1 Petr. 1: 17, Hebr. 2: 15, och här i texten v. 74. Det är den barnsliga fruktan, vilken i den heliga skrift omtalas såsom en barnskapet tillhörande egenskap som bör eftersträvas; och det är trældomsfruktan, från vilken den troende människan är fri. Trälen fruktar för straffet; barnet fruktar att mista sina förmåner.

3. Detta är en härlig tjänst.

[Det är en härlig tjänst,] ty de likna däruti allt mera härlighetens Herre, då han var en tjänare, Fil. 2: 7, Matt. 20: 28, Rom. 8: 29. [Guds barn] bliva av honom brukade till de härligaste förrättningar. Även de jordiska ärendena äro av ett stort värde, när de utföras i Guds Sons namn, Kol. 3: 17. [Dessa ärenden utföras] i trons förlitande på vår Frälsare, att hava hjälp av honom och att därunder behaga Gud. [Dessa ärenden utföras] i kärlekens tillgivenhet för vår Frälsare, att göra det, eftersom han har det befallt. Men isynnerhet [äro] de andliga ärenden [av stort värde], vilka äga närmare gemenskap med den eviga välfärden, Dan. 11: 33, Jak. 5: 19, 20. Denna tjänsten har med sig en härlig lön, som skall övergå all förmodan, Dan. 12: 3, Luk. 12: 37, Upp. 22: 3. Amen.

Den helige Mikael's dag.

Matt. 18: 1—11.

Den port är trång och den väg är smal, som leder till livet, och få äro de som finna den. Hör detta, o människa, du som hoppas och önskar dig ett evigt liv. Din Frälsare, som har därtill öppnat ingången, han har sagt att du icke kan komma dit utan hinder, och att de därför äro få som därtill hinna, Matt. 7: 14.

Omvändelsen är såsom en port till gudaktighetens smala väg . . . Men den porten är trång. Där kan endast människan själv komma igenom. Dina synder, o människa, kan du icke föra med dig, ty du måste bortlägga dem. Människors vänskap kan du icke bibehålla, ty du måste bära Jesu smälek. Världsliga förnöjelser kan du icke vänta dig, ty du måste taga på dig din Frälsares kors.

Gudaktighetens smala väg följer uppå bättringens trånga port . . . Sedan uppå omvändelsen har följt upptagande till barnskap, så måste också därpå följa en barnslig lydnad.

Men den vägen är smal, som leder till livet, och få äro de som finna den. Syndabegärelserna övervinnas icke utan strid, men få äro de som inlåta sig i denna striden . . . Ingen kan göra Guds vilja utan hinder, och få äro de som hinna över de första stöttestenarna . . . Bättringsporten är trång, men icke tillstängd . . . Gudaktighetens väg är smal, men icke otillgänglig . . .

Ä m n e:

Ingången i himmelriket genom bättringens trånga port och gudaktighetens smala väg.

I. *Ingången till gudaktighetens väg genom den trånga bättringsporten.*

Jesu lärjungar antogo det för så avgjort, att de skulle komma in i himmelriket, att de endast frågade Jesus därefter, vem som där skulle bliva den störste. Men Jesus betygade dem, att de alldeles icke skulle komma in i himmelriket, utan att en sådan omvändelse hos dem hade gått förut, varigenom de blivit lika de små barnen.

1. Omvändelsen börjas således hos en människa på det sätt, att då hon förut i sin säkerhet har ansett det för avgjort att hon skulle komma in i himmelriket, så blir hon därom övertygad, att en sann omvändelse måste först hos henne ske.

Omvändelse är en främmande sak för en andligen obekymrad människa, ty om hon ock har hört talas därom i predikningar och läst därom i andliga böcker, så har hon likväl icke tagit sig den saken så när, att det är hon som skulle behöva omvändas. Antingen tänker hon icke därpå, att en sådan förändring måste med henne ske, eller menar hon den redan vara skedd, och hon anser därför intet annat fattas till hennes ingång i himmelriket, än endast att genom döden skiljas ifrån denna världen.

Omvändelsen börjas hos en människa då hon blir av Guds ord därom övertygad, att omvändelse behöves för att bli salig, och att omvändelse ej är hos henne skedd. När en människa genom de första nåderörelsernas ljuvlighet har låtit förmå sig att med trägenhet bruka Guds ord, så lär hon därav huru det tillgår då en människa blir omvänd, och hurudant tillståndet är sedan en människa har blivit omvänd. En sådan andlig kunskap, som inhämtas under Guds Andes eget handledande, den blir alltid levande, så att den har med sig en tillämpande övertygelse därom, att varken har en sådan omvändelse ännu skett hos henne, ej heller är hennes tillstånd sådant, som de

omvändas tillstånd i Guds ord beskrives; ty Guds bud och lag, *varav man känner synden*, Rom. 3: 20, upptäcker för människans samvete sådana synder, som icke kunna finnas hos en omvänd människa.

2. Omvändelsen har framgång hos en människa, då hon av Guds lags hotelser kommer därtill, att med förskräckelse förstå och med smärta känna, att hon är under Guds vrede och den eviga fördömsen, och drives därav att söka räddning för sin själ. Såsom det icke är genom människans naturliga förstånd, som hon kan finna det, att hon har förtörnat Gud och förtjänat den eviga fördömsen, så är det icke heller genom hennes egen kraft, att hon blir förskräckt för Guds vrede och sörjer över sitt fördömda tillstånd. Såsom denna sorgen kallas en sorg efter Guds sinne, så är den ock ett Guds verk, och Guds Ande, som verkat den igenom sitt ord, han driver människan därmed ännu mera in på ordet, så att hon icke allenast brukar det för dess ljuvlighets skull, utan därför, att det är ett alldeles outhärligt omvändelsesmedel för hennes själ. Att bruka detta omvändelsesmedel med vaksamhet och bön, är det enda som Frälsaren i evangelium fordrar av dem, som han bjuder att de skola omvända sig, om de skola komma in i himmelriket; ty under det att Guds ord brukas av en människa för att bli omvänd, så

3. fullbordas omvändelsen därmed att människan kommer till tron på Jesus. Såsom lagen har varit för den människan en uppfostrare, som drivit henne att söka räddning, så har samma Guds lag på det sättet blivit en *uppfostrare till Kristus*, att då frälsning och salighet tillbjudes människan hos Frälsaren Kristus, så är hon redan genom lagen gjord angelägen att taga emot denna frälsningen, som henne i evangelium tillbjudes. Guds nådelöften, som tillbjudas människan nåd och syndernas förlåtelse, de giva med detsamma den uppväckta människan den förmågan att taga detta tillbudet emot, och de försäkringar, som Gud har i ordet givit om rättfärdighet och salighet för Jesu skull, de verka i det förskräckta hjärtat förtröstan på Frälsarens Kristi förtjänst, att människan därigenom väntar sig barnskap och benådande. Detta barnsliga

förtroendet som människan fattar till Gud, är det första av det Frälsaren i evangelium kallar att *bliva såsom barn*; ty så utlåter sig aposteln Petrus då han säger: *sätten med full tillit edert hopp till den nåd som tillbjudes eder i och med Jesu Kristi uppenbarelse*, 1 Petr. 1: 13.

4. Denna tron är ingången till gudaktighetens smala väg, och är med det samma en ingång till himmelriket. Att tron, för det att den fattar Kristus, är en ingång till himmelriket, det lär skriften över allt, som lovar ett evigt liv genom tron på Jesus. Men den sanna tron är ock en ingång till himmelriket därigenom, att tron är ingång till gudaktighetens väg i ett heligt leverne. Detta uttrycker Petrus därmed, att han strax efter den förut anförda förmaningen till tron, tillägger denna förmaningen till ett kristligt leverne: *följen icke de begärelser som I förut, under eder okunnighets tid, levdén i, utan bliven heliga i all eder vandel, såsom han som har kallat eder är helig. Det är ju skrivet: »I skolen vara heliga, ty jag är helig»*. Den sanna tron till Jesus är ingången till gudaktighetens väg, ty tron giver både drift och kraft till ett kristligt leverne. När en människa *har lärt känna den kärlek som Gud har i oss, och vi hava kommit till tro på den . . .* så bliver hon i kärleken, 1 Joh. 4: 16. Och då visar sig tron uti kärleken, och kärleken uti Guds buds hållande, på det sätt samme apostel ytterligare säger: *Däri består kärleken till Gud, att vi hålla hans bud; och hans bud äro icke tunga. Ty allt som är fött av Gud, det övervinner världen; och detta är den seger som har övervunnit världen: vår tro*, 1 Joh. 5: 3, 4. Av Jesus hämtar tron kraft till ett heligt leverne; därför sade Jesus till Paulus: *Hedningarna må, genom tron på mig, undfå syndernas förlåtelse och få sin lott bland dem som äro helgade*, Apg. 26: 18. Om denna ingången i himmelriket genom den smala gudaktighetsvägen skola vi något särskilt handla i vår betraktelses andra del.

II. *Ingången i himmelriket genom den smala gudaktighetsvägen.*

1. Det angelägnaste för en omvänd människa vid framgången på gudaktighetens smala väg, är andens fattigdom och

den kristliga ödmjukheten, vilket Frälsaren i evangelium kallar, att ödmjuka sig som ett barn. Såsom begäret efter ära är en av människans förnämsta, av synden fördärvade böjelser, så är ock det av mycken angelägenhet för en kristen att arbeta emot tycket för sig själv. Herrens Ande har lagt därtill grunden, då han i deras nya födelse har gjort dem fattiga i anden. Gud befordrar den kristliga ödmjukheten, då han under frestelsen och lidandet låter dem känna deras uselhet och vanmakt. Men då behöves det ock att de med vaksamhet och beflitande befordra denna Guds avsikt med dem, som Petrus förmanar: *Ödmjuken eder alltså under Guds mäktiga hand, för att han må upphöja eder i sinom tid, 1 Petr. 5: 6.*

2. Såsom den kristliga kärleken är trons första och förnämsta frukt, så är den ock ett huvudsakligt och oundgängligt steg på gudaktighetens smala väg. Om denna kristliga kärleken säger Frälsaren i evangelium, att den bör bevisas även emot barnen, som annars hava ett mindre betydande anseende för människor. Frälsaren beskriver denna kärleken såsom isynnerhet bestående däruti, att den bevisas i Jesu namn, det är för Jesu skull, för det att den människan är av Jesus återlöst, om hon också icke, såsom de små barnen, tror på Jesus, och fastän hon icke, såsom de, har blivit, som ett Guds barn, satt under de heliga änglarnas vård. Men emot de små barnen och andra trogna bör en omvänd människa isynnerhet och framför andra bevisa kärlek, icke allenast medelst meddelande av en och annan obetydlig allmosegåva, utan ock, därest det så behöves och om så möjligt är, åtaga sig en så fullständig vård om nästans välfärd, som den Frälsaren i evangelium kallar att taga emot ett sådant barn som tror på Jesus, nämligen att ikläda sig en faders mångfaldiga plikter och dolda välgörande. Till en sådan kristlig kärleks bevisande förmanar aposteln Paulus då han säger: *Må vi alltså, medan vi hava tillfälle, göra vad gott är mot var man, och först och främst mot dem som äro våra medbröder i tron, Gal. 6: 10.*

3. Om en omvänd människa skall kunna bli kvar på gudaktighetens smala väg, så måste hon med en allvarlig försakelse skilja ifrån sig allt som skulle kunna vara henne till hinder uti hennes vandring. Det är detta Frälsaren menar i evangelium, då han förmanar att den som vill gå in i evinnerligt liv, måste avskilja från sin kropp sådana dess lemmar, som äro människan till hinder på hennes andliga vandring, eller, som Frälsaren kallar det, äro henne till förförelse. Vore det än något lika oskyldigt förnöjande som hennes öga, och hon märker att därav uppkommer frestelse, så måste hon skynda sig att övergiva det. Om någon förmån vore en människa lika gagnande som hennes hand, så måste hon försaka den, om den bleve hennes själ till snara. Ja, om än något av det jordiska vore för henne så outhärligt som hennes fot, måtte hon hellre lida den största timliga brist, än se alla behov uppfyllda ända till överflöd, och vara i saknad av det enda nödvändiga, äga alla förmåner här i tiden, och i evigheten förlora allt, samt först njuta alla livets förnöjelser, och sedan förtäras av den eviga dödens kval, hava två ögon, två händer och två fötter och kastas uti evinnerlig eld. Detta har ock Frälsaren förklaradt nödvändigt för den som skall följa Jesus efter på vägen till ett evigt liv, då han säger: *Om någon vill efterfölja mig, så försake han sig själv och tage sitt kors på sig; så följ han mig*, Matt. 16: 24.

4. Genom denna gudaktighetens väg sker ingången i det himmelska riket. Änskönt det icke är igenom levernet och gärningarna som någon människa bliver salig, så bliver likväl ingen människa salig, som icke förut har kommit därtill, att föra ett gudligt leverne och göra goda gärningar. Detta har Frälsaren försäkrat då han säger: *Icke kommer var och en in i himmelriket, som säger till mig: »Herre, Herre», utan den som gör min himmelske Faders vilja*, Matt. 7: 21. Genom tron på Jesus är det som den omvända människan får gå in i det himmelska riket, om hon behåller denna tron intill änden. Men det är under gudaktighetens övning som tron bibehålles, att den kan intill änden fortfares. Andens fattigdom gör Jesu nådes rikedom allt mera outhärlig för

den trogna själen. Tron övas genom den kristliga kärleken, och hindren för trons förökelse bortröjas genom den kristliga försakelsen.

Tillämpning. Lären härav I som leven i uppenbara synder, att en uppenbart ogudaktig levnad är icke vägen till himmelriket, utan det är den breda vägen som drager till fördömmelsen. När I gören det som andra veta att det är synd och som I också själva kunden veta att det är synd, om I villen veta det, då ären I av dem som Guds ord kallar ogudaktiga, även om I icke viljen hava namn av att vara det. Veten, jag säger det än en gång, att det icke är gudaktighetens smala väg på vilken I vandren, utan den breda vägen som drager till fördömmelsen. Det hjälper icke att I hoppens salighet, ty edert hopp skall varda förtappat. Det är fåfängt att I gören eder en inbillning om himmelen, ty om detta edert tillstånd fortfar, så är det säkert att I kommen dit I icke haden föreställt er.

I som utan omvändelse fören ett ärbart leverne, veten att blotta ärbarheten icke är någon kristendom; ty där är ingen annan ingång till gudaktighetens smala väg, än bättringens trånga port. Att I undflyn det som av människor straffas, det är icke Herrens fruktan, utan det är endast människoräddhåga; och att I faren efter det som av människor berömmes, det är icke att söka Guds ära, utan det är att söka ett mänskligt anseende. Låten övertyga eder av Guds ord, att all mänsklig rättfärdighet är inför Gud lika med uppenbar ogudaktighet, på det I av en sådan övertygelse måtten drivas till Jesus, och genom honom få ingången för eder öppnad till evinnerligt liv, ty han är *vägen, sanningen och livet.*

I som ären rörda av Guds ord, I ären komna intill bättringens trånga port, men I ären därför icke komna igenom densamma, ty rörelser är icke någon omvändelse. Men dessa rörelserna äro ett verk av Guds Ande för att leda er in på bruket av Guds ord. Såsom detta salighetsmedlet har redan fört er så nära Guds rike, att I haven fått erfara dess kraft, så skall detta samma Guds ordet föra er till en sann omvån-

delse. Det skall då icke stanna därvid, att I smaken sötman av Guds nåd, utan I skolen då komma till att äga den. Hoppet om frälsning skall icke allenast fägna edert hjärta, utan försäkran om barnskap skall ock glädja eder själ.

I som ären av Guds ord uppväckta till bekymmer om eder själs frälsning, I ären liksom stadda uti själva omvändelsens port. Varen då angelägna därom, att I ock måtten komma därigenom. På andra sidan om den trånga porten, där är nådastolen Jesus, och där hos honom, där är nåd för er beredd, allenast I gån att emottaga den, och förlossning ifrån synderna, allenast I med bön hos Herren Jesus söken den. Fortfaren med ordets brukande, så skall det föra er fram till honom, och så försätta er in på vägen som drager till det eviga livet. Då ären I förvarade för den eviga döden som I frukten. Om I bliven kallade ifrån denna världen sedan en sådan förändring är hos er skedd, så kan det icke hända att I skullen komma till fördömsen; ty till den eviga fördömsen kommer en människa icke, utan då hon är på vägen som drager dit. Men på den vägen ären icke I, som ären allvarligt därom bekymrade att bliva frälsta, utan I ären på vägen till den eviga saligheten. Därför om I fortfaren att vandra på denna vägen, så kommen I ock visserligen in uti det himmelska riket, dit den drager.

Detta framhårdandet är edert förnämsta bekymmer, som haven blivit därom förvissade, att I redan kommit in på livets smala väg; ty det synes då att vara så ställt för er, liksom I ännu icke haden kommit några steg fram på denna vägen. Men även detta är ett framsteg på livets väg, att I tycken er vara långt tillbaka; allenast I söken därefter, att på rätta sättet komma fram. Jesus är vägen. Därför ju klarare eder kännedom om honom blir, som I hämten av ordet, desto längre haven I hunnit fram i ljuset. Ju mera I bemöden er att för Jesu skull vara andra människor till hjälp och tjänst, ju mera har kärleken hos er tilltagit. Och ju mera trohet I bevisen uti att försaka allt det som leder bort ifrån salighetens väg, ju mera har den andliga kraften hos er förkovrat sig. På det I mån bliva kvar på denna vägen, dit Herren

har fört er, så är det angeläget att I flitigt bruken Guds ord, och samvetsgrant följn ordets anvisningar; så skall Herren med sitt ords ljus visa er den rätta vägen, och med sitt ords kraft föra er fram därpå. Jesu nattvard skall lämna eder själ en vederkvickande näring under denna eder andliga resa, då Jesus genom denna måltiden giver sig uti edert sällskap, till att följa med er på vägen som I gå. Och så skolen I komma in i det eviga livet genom gudaktighetens smala väg, såsom I haven kommit in på denna vägen genom bättringens trånga port. Amen.

Alla helgons dag.

Matt. 5: 1—12.

Den bedrövelse som är efter Guds sinne kommer åstad en bättring som leder till frälsning, och som man icke ångrar, ...
2 Kor. 7: 10.

1. Den sorgen, som är efter Guds sinne, är helt annorlunda än den sorgen, som den uppväckta människan skulle vilja själv hava åvägabragt hos sig, och som är efter människans eget sinne. När en människa genom Guds ord blir upplyst om sitt förtappade tillstånd, så följer därmed en sorg, vilken verkas av Guds Ande ... [Hon] kommer därigenom till en början att likna Gud, som har en styggelse till allt ont.

2. Denna sorgen åstadkommer bättring ... Den bättringen innefattar en begynd förändring i sinnet ...

3. Omsider följer på denna sorgen den fullbordade bättringen, vilken haver med sig en frälsning, som man icke ångrar ... Den Helige Ande fortfar att verka på hennes hjärta, så att hon kommer till en sann tro. Då blir hon ock förändrad till sitt sinne, och då blir hon ock med detsamma ägare av all den salighet, som Frälsaren Kristus har förvärvat ...

Ä m n e:

Sorgen efter Guds sinne, som har med sig trösten av Guds nåd.

I. *Sorgen efter Guds sinne, som har med sig en sådan tröst.*

1. Om sorgen efter Guds sinne talar vår Frälsare i evangelium, då han talar om *dem som sörja*, som skola bliva tröstade. Denna sorgen bör noga skiljas från den sorgen, som kommer

av mänskliga orsaker. Det gives en syndig sorg, som härrör därav, att människan röner motstånd i framgången, som hon ville hava på syndavägarna. Sådan var den sorgen, som så plågade den israelitiska konungen Ahab, att han låg på sin säng, och varken åt eller drack, ty den sorgen härrörde därav, att han icke genast fick en obehindrad framgång för sitt orättfärdiga begär efter Nabots vingård. Det gives en jordisk sorg som kommer därav, att en människa förlorat eller är i fara att förlora något av det jordiska goda. Sådan var den sorgen, som fanns hos den rike ynglingen, som gick bedrövad bort från vår Frälsare, därför att han icke kunde finna sig i vår Frälsares råd att giva från sig sina många ägodelar. Denna sorgen kallas av aposteln Paulus i orden näst efter vårt ingångsspråk: *världens bedrövelse*.

2. Sorgen efter Guds sinne verkas av Guds lag, fastän evangelium giver den en annan riktning, och sätter den i förbindelse med Frälsaren Kristus, så att människan även sörjer däröver, att hon har förslösat de av Frälsaren Kristus förvärvade salighetsskatterna. Sorgen efter Guds sinne verkas genom Guds lag, som visar människan att hon har syndat emot Guds bud, . . . Jer. 2: 19 . . . Denna sorgen är icke till sitt mått beroende av syndernas svårhet, som människan ångrar, ty det händer att en botfärdig missgärningsman har en mindre ängslan över sina brott, då en ärbar människa däremot ofta får en större ängslan över sina hemliga synder, vilka endast äro uppenbara i Guds åsyn. När upplysningen om vår Frälsares försoning till en början inblandas i syndakännedom, så förvandlas sorgen över synderna i en blödig erkänsla av den otacksamhet, som blivit bevisad emot Guds mångfaldiga nådesbevisningar, vilka vederfarits människan för vår Frälsares återlösnings och förböns skull.

3. Sorgen efter Guds sinne är någon gång åtföljd av gråt, och ibland består den i en bitter känsla av Guds vrede. Man ser märken till båda delarna i den bättringssorg, som man finner beskriven i Davids botpsalmer, då han där dels talar därom, huru han gjorde sitt läger flytande i tårar hela natten, och dels berättar huru Guds hand var dag och natt var svår över honom.

Någon känsla har en uppväckt människa alltid av sitt syndaelände. Måttet därav blir dock alltid mycket olika, såsom förut är sagt. Varken det ena eller det andra är en följd därav, att människan med sitt upplysta förstånd inser sin förtappelsenöd, icke heller är det en frukt av människans naturliga kärlek till sig själv, som gör att hon gråter över sin olycka; utan denna sorgen är en övernaturlig verkan av Guds Ande.

II. *Trösten av Guds nåd som kommer efter denna sorgen.*

Det är denna trösten som vår Frälsare lovar i evangelium, då han säger: *Saliga äro de som sörja, ty de skola bliva tröstate.*

1. Trösten skänkes genom ordet, som handlar om Guds nåd. Därför kallas också Guds ord hans nåds ord, såsom det heter i Apg. 20:32, då aposteln Paulus anbefalldes sina åhörare åt Gud och *hans nådesord*. Det var en nåd av Gud att han sände sin Son till en Frälsare för människorna; och redan av denna nåden hämtar den bedrövade människan tröst, icke genom någon förnufts slutsats, varigenom hon förstår att denne Frälsaren också är för hennes skull sänd, utan genom den Helige Andes verkan till hugsvalelse, under det att den Helige Ande därom upplyser henne. Det är ock en nåd av Gud, att han vill förlåta synderna och räkna människan rättfärdig, och taga henne upp till sitt barn, och göra henne till sin arvinge till evinnerligt liv. Denna nåden tillbjödes uti ordets löften, vilka därför av lärarna pläga kallas Guds nådelöften. Med dessa löften är det ock som den Helige Ande hugsvalar den bedrövade människans hjärta, då det visas henne att dessa välgärningar skola henne vederfaras, om hon låter sitt hjärta böjas till att tro på den Frälsaren, som har utträttat att dessa välgärningarna skola henne bevisas.

2. En bedrövad människa får erfara denna trösten om hon emottager den, och lämnar den hos sig rum. Under det att den Helige Ande bedrövar hjärtat med sina bestraffningar, så inblandar han därunder sina hugsvalelser, ty han visar människan hennes frälsning genast efter, sedan han har visat henne den fördömelse som henne förestår. Den Helige Ande

förskräcker väl hjärtat med Guds lags hotelser, men han giver ock i hjärtat hopp om befrielse från det förtjänta syndastraffet genom vår Frälsares förlossning, som han vann då han utstod det straffet i alla människors ställe. När då den uppväckta människan låter förmå sig att avstå från det egna arbetet, varmed hon i början tänkt att hjälpa sig själv, så kan hugsvalelsen bliva kraftig hos henne, så att hon kan förnimma den. Härtill uppmanas de uppväckta människorna . . .

3. Trösten av Guds nåd borttager sorgen över synderna. Likasom den Helige Ande med sorgen över synderna har velat driva människan ut från det förra syndaväsendet, alltså vill den Helige Ande genom hugsvalelsen förmå människan att taga sin tillflykt till Frälsaren Kristus. När således den Helige Ande har låtit människan under ångesten över synden känna osaligheten av hennes förra tillstånd, så giver han den uppväckta människan en försmak av nådaståndets salighet genom trösten av Guds löften. För den stunden känner människan icke något kväljande i samvetet, utan ställningen är då sådan, likasom människan redan hade fått sina synders förlåtelse, och liksom vore hon befriad från all fördömelse. Om denna hugsvalelsen talar Jesaja i kap. 51: 3, då han säger: *Ja, Herren skall varkunna sig över Sion, han skall varkunna sig över alla dess ruiner; han gör dess öken lik ett Eden och dess hedmark lik en Herrens lustgård. Fröjd och glädje skall höras därinne, tacksägelse och lovsångs ljud.*

Tillämpning. Om du nu, min åhörare, har fått erfara det vanliga ödet i detta livet, att vara bedrövad, så se till om din bedrövelse är av sådan beskaffenhet, att den kan kallas en sorg efter Guds sinne. Om din sorg har kommit av Guds ord, så är den verkad av Guds Ande, och då är den efter Guds sinne. Men om du icke brukar Guds ord, så kan icke heller den Helige Ande verka därmed, och då är din sorg icke heller verkad av Guds Ande. Akta ock därpå, vad som är ämnet för din sorg. Sörjer du däröver, att du har syndat, och ville gärna slippa att synda mer, så är det en sorg efter Guds sinne, vilken åstadkommer bättring till salighet. Men om du sörjer därför att du ej kan få synda, så blir en sådan syndig sorg

en förberedelse till gråten, som är uti det eviga fördärvet. Om du sörjer däröver, att du hittills har förspillt de himmelska ägodelarna, så är det en sorg efter Guds sinne, som skall hava den utgången, att du skall återvinna det bortmistade himmelska goda. Men om du sörjer däröver, att du ej kan få nog av det jordiska, så är det denna världens sorg som plågar dig; och om än den icke genast åstadkommer den timliga döden, så följer likväl därefter den eviga dödens kval, som blir mycket förskräckligare än de jordiska bekymren, som nu tära ditt hjärta.

Om du är en av Herrens bedrövade, så skall du ock bli en av Herrens hugsvalade; ty Herren Kristus skall uppfylla på dig sitt löfte, som han i evangelium givit sådana bedrövade, och sagt: *Saliga äro de som sörja, ty de skola bliva tröstade.* Du skall likväl veta att denna hugsvalelsen flyter såsom utur en källa från den bedrövelse och ångest, som världens Frälsare utstod, när han i sitt lidande blev en försoning för världens synder. Bed den Helige Ande därom att han som verkat hos dig bedrövelsen över dina synder, ville ock hos dig verka hugsvalelsen av din Frälsares förvärvade nåd. Åtlyd din Frälsares kallelse till de arbetande och de betungade, att de skola komma till honom, då du dristigt och förtroligt går fram till honom i hans nattvard; ty så vill han hava det, och så handlar han ännu, att han undfår syndare. Då skall din bedrövelse försvinna för trösten, som han vill där skänka dig. Då skall friden intaga din själ, och därutur förjaga den oro, som du förut haft i ditt samvete av dina synder.

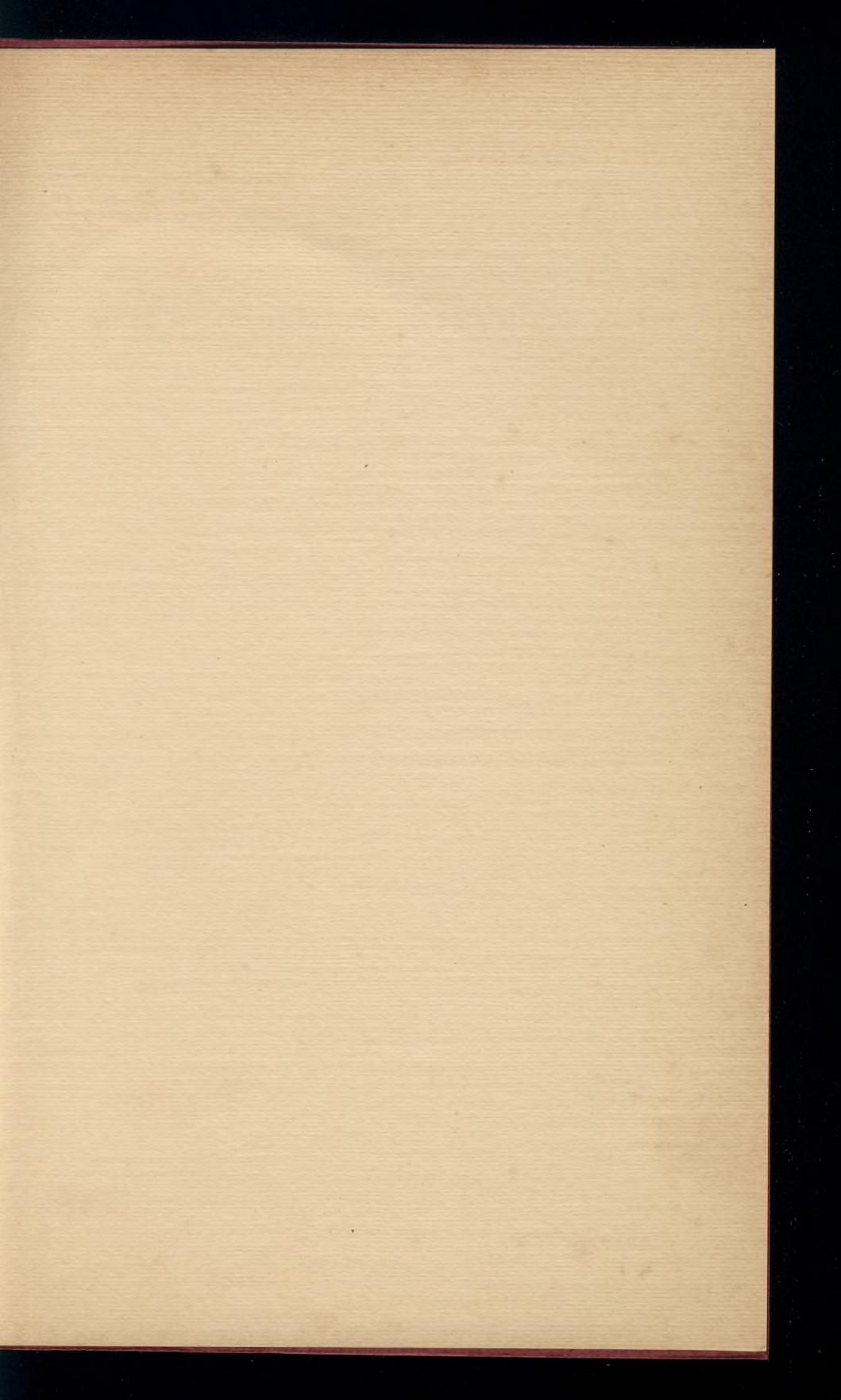
Har du åtnjutit en sådan hugsvalelse, så råder och förmanar jag dig att du förvarar den, och vaktar dig att du icke med nya synder förorsakar dig en ny sorg, och att du icke så oroar andra, att du därmed störer den friden, som du allt därtill har haft med Gud. Men när det ock skulle ske, att den Helige Ande bedrövar ditt hjärta med sina bestraffningar, eftersom du har bedrövat honom med dina synder, så tag den samma utvägen som du första gången tog, att du inför din Frälsare bekänner dina synder, så skall du få en lika förlåtelse och samma hugsvalelse som blev dig given då,

när ditt samvete första gången blev i Guds Sons blod re-
tvaget från de döda gärningarna. Låt det vara dig det samma,
och begär ingen reda därpå, antingen du fått förlåtelse såsom
en avfälling, eller såsom ett felande nådebarn, ty det är samma
salighet, antingen du återvinner den, eller blir därvid bibe-
hållen, och du blir i alla fall lika lycklig, när på dig upp-
fyllas din Frälsares ord: *Saliga äro de som sörja, ty de skola
bliva tröstade.* Amen.

9/11-57
22/1-16.

Henric Schartau, FEMTON PREDIKNINGAR OCH ETT SKRIFTERMÅL. Ny uppl. 1927. Inb. 2: 50.

—, **BREF I ANDELIGA AMNEN.** Ny uppl. utg. av *Carl S. Lindblad*. 1925. Inb. 6: 75.

—, **UTKAST TILL PREDIKNINGAR, KONFIRMATIONSTAL m. m.** (Hittills ottryckta.) Förord av *J. H. Hägg*. Lund. 1901. —: 75.

—, **UTKAST TILL OFFENTLIGA FÖRHÖR,** tillika med afhandlingar i frågor och svar öfver några stycken af christendoms-kunskapen. 1892. 1: —.

—, **UNDERVISNING I CHRISTENDOMSKUNSKAPEN FÖR BARN.** Kart. —: 60.

G. Billing, HENRIC SCHARTAU. Minne-teckning. Med Schartaus porträtt. —: 75.

Carl S. Lindblad, ÄR BILDEN SANN? Några ord med anledning af »brg:s» bok »Schartauanismen i lära och lefverne». 1: —.

Richard Petersen, FRÅN DET SVENSKA KYRKOLIVET UNDER FÖRRA ÅR, HUNDRADET. Några person- och tidsskildringar. Med förord av *Bengt Aurelius*. 5: 50.

Edv. Rodhe, HENRIC SCHARTAU SOM PREDIKANT. 3: 50.

Josef Sjöholm, NÅGRA BIDRAG TILL KÄNNEDOMEN OM HENRIC SCHARTAUS UNDERVISNING OCH ÅSKÅDNING. 2: —.

C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG, LUND

6000220925

Göteborgs universitetsbibliotek

